ЛОИҲА

КОДЕКСИ АНДОЗИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

МУНДАРИҶА

МУҚАДДИМА 16
ҚИСМИ I. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ 17
ФАСЛИ I. МУҚАРРАРОТИ АСОСӢ ВА ПРИНСИПҲОИ АСОСИИ НИЗОМИ АНДОЗБАНДӢ 17
БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ АСОСӢ 17
Моддаи 1. Қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ва амали он 17
Моддаи 2. Мафҳумҳои асосии дигаре, ки дар Кодекси мазкур истифода мешаванд 19
Моддаи 3. Тартиби муқаррар намудан, тағйир додан ва бекор кардани андозҳо 29
Моддаи 4. Тартиби ҳисобкунии муҳлатҳое, ки қонунгузории андоз муқаррар кардааст 30
Моддаи 5. Воридоти андозҳо ва тақсимоти он ба буҷет 30
Моддаи 6. Татбиқи созишномаҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои андозбандӣ 31
БОБИ 2. ПРИНСИПҲО ВА СУБЪЕКТҲОИ МУНОСИБАТИ АНДОЗӢ 33
Моддаи 7. Принсипҳои андозбандӣ 33
Моддаи 8. Субъектҳои муносибатҳои андоз 34
Моддаи 9. Фаъолияти соҳибкорӣ ва ғайрисоҳибкорӣ 37
Моддаи 10. Кори кироя 38
Моддаи 11. Муассисаи доимии ғайрирезидент 38
Моддаи 12. Иҷораи молиявӣ (лизинг) ва ташкилоти лизингӣ 41
Моддаи 13. Лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 42
Моддаи 14. Ҳуҷраи шахсии андозсупоранда 42
Моддаи 15. Нархҳои бозорӣ 43
Моддаи 16. Тарафҳои ба ҳам алоқаманд 46
БОБИ 3 . НИЗОМИ АНДОЗИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН 47
Моддаи 17. Андозҳо 47
Моддаи 18. Намуди андозҳо 47
Моддаи 19. Низоми махсуси андозбандӣ 47
Моддаи 20. Унсурҳои андоз 48
Моддаи 21. Объекти андозбандӣ 48
Моддаи 22. Манбаи андоз 48
Моддаи 23. Меъёри андоз 48
Моддаи 24. Давраи андоз 49
Моддаи 25. Тартиби ҳисобкунӣ ва пардохти андозҳо 50
Моддаи 26. Имтиёзҳои андозӣ 50
Моддаи 27. Танзими пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ 51
БОБИ 4. ҲУҚУҚУ УҲДАДОРИҲОИ АНДОЗСУПОРАНДА 52
Моддаи 28. Ҳуқуқҳои андозсупоранда 52
Моддаи 29. Уҳдадориҳои андозсупоранда 54
БОБИ 5. ТАНЗИМИ КАНОРАГИРӢ АЗ АНДОЗБАНДӢ ВА ПЕШГИРИИ САРКАШӢ АЗ ПАРДОХТИ АНДОЗ 55
Моддаи 30. Комиссия оид ба масъалаҳои канорагирӣ аз андозбандӣ 55

Моддаи 31. Муқовимат ба нақшаҳои канорагирӣ аз андозбандӣ 56
Моддаи 32. Саркашӣ аз пардохти андоз 57
Моддаи 33. Афзалияти муҳтаво нисбат ба шакл 58
Моддаи 34. Эътинои зарурӣ ҳангоми интихоби контрагентҳо 58
ФАСЛИ II. РАСМИЁТИ МАЪМУРИКУНОНИИ АНДОЗ 58
БОБИ 6. НАЗОРАТИ ПАРДОХТИ АНДОЗҲО 59
Моддаи 35. Муқаррароти маъмурӣ 59
Моддаи 36. Назорати андоз 59
Моддаи 37. Назорати камералӣ 59
Моддаи 38. Муоинаи хронометражӣ 61
Моддаи 39. Назорати иловагии молҳои зераксизӣ ва фаъолияти дигар 61
Моддаи 40. Назорати низоми рамзгузории электронӣ (штрих код) 62
Моддаи 41. Санҷиши андоз 62
Моддаи 42. Санҷиши сайёрии андоз 63
Моддаи 43. Муҳлати санҷишҳои андоз, тамдид ва мавқуфгузории он 64
Моддаи 44. Маҳдудият барои гузаронидани санҷиши сайёрии андоз 64
Моддаи 45. Дастрасии шахси мансабдор ба макони фаъолияти (бинои маъмурӣ ва ҳудуд) андозсупоранда барои гузаронидани санҷиши андоз 65
Моддаи 46. Талаб намудани ҳуҷҷатҳо ҳангоми гузаронидани санҷиши андоз ... 65
Моддаи 47. Талаб намудани ҳуҷҷатҳо ва маълумот аз шахси сеюм 66
Моддаи 48. Гирифтани ҳуҷҷатҳо ва ашёҳо 68
Моддаи 49. Иштироки шоҳид 69
Моддаи 50. Экспертиза 70
Моддаи 51. Ҷалби коршинос 70
Моддаи 52. Иштироки тарҷумон 71
Моддаи 53. Иштироки шахси холис 71
Моддаи 54. Талаботи умумӣ ба санад ҳангоми гузаронидани чорабинӣ дар доираи назорати андоз 72
Моддаи 55. Пешгирии зиён бо амалҳои ғайриқонунӣ ҳангоми гузаронидани санҷиши сайёри андоз 72
Моддаи 56. Барасмиятдарории натиҷаҳои санҷиши сайёри андоз 72
Моддаи 57. Тартиби баррасии маводи санҷиши сайёр 74
Моддаи 58. Қабули қарор дар асоси натиҷаҳои баррасии маводҳои санҷиши сайёри андоз ва санҷиши амалиётӣ 76
Моддаи 59. Эътибор пайдо кардани қарор аз рӯи натиҷаҳои баррасии маводи санҷиши сайёри андоз 77
Моддаи 60. Хусусиятҳои иҷрои қарорҳои мақомоти андоз 78
Моддаи 61. Иҷрои қарорҳои мақомоти андоз ҳангоми шикоят 79
Моддаи 62. Иҷрои қарорҳои мақомоти андоз 79
Моддаи 63. Қабул намудани қарор оид ба парвандаҳои ҳуқуқвайронкунии андоз 79
Моддаи 64. Ариза дар бораи ситонидани маблағи муҷозоти молиявӣ 80
Моддаи 65. Баррасии парвандаҳо ва иҷрои қарорҳо оид ба ситонидани маблағи муҷозоти молиявӣ 80
Моддаи 66. Назорат аз болои мақомоти ваколатдор 81

БОБИ 7. МОНИТОРИНГИ АНДОЗӢ 81
Моддаи 67. Муқаррароти умумии мониторинги андоз..... 81
Моддаи 68. Ҳамкориҳои иттилоотӣ 82
Моддаи 69. Қарор дар бораи гузаронидани мониторинги андоз 82
Моддаи 70. Пеш аз муҳлат қатъ кардани мониторинги андозӣ 82
Моддаи 71. Тартиби гузаронидани мониторинги андозӣ 83
Моддаи 72. Хулосаи мақомоти андоз 84
Моддаи 73. Расмиёти мусолиҳаи мутақобила..... 85
БОБИ 8. БАҲИСОБГИРИИ АНДОЗСУПОРАНДАГОН ВА МАХЗАНИ ЯГОНАИ ХУДКОРИГАРДОНИДАИ БАҲИСОБГИРӢ, НАЗОРАТ ВА МОНИТОРИНГИ АМАЛИЁТИ МАҚОМОТИ ДАВЛАТӢ ВА АНДОЗСУПОРАНДА..... 85
Моддаи 74. Баҳисобгирии андозсупорандагон 85
Моддаи 75. Рақами мушаххаси андозсупоранда 89
Моддаи 76. Системаи муттаҳидаи иттилоотии андоз оид ба баҳисобгирӣ, назорат ва мониторинги амалиёти мақомоти давлатӣ ва андозсупоранда 91
Моддаи 77. Уҳдадории мақомоти давлатӣ, муассисаҳо ва ташкилотҳо бо мақомоти ваколатдори давлатӣ ҷиҳати ирсоли маълумот ба Системаи муттаҳидаи иттилоотии андоз..... 91
БОБИ 9. НИЗОМИ ИДОРАКУНИИ ХАВФҲО 93
Моддаи 78. Низоми идоракунии хавфҳо 93
Моддаи 79. Критерияҳои арзёбии дараҷаи хавф 93
Моддаи 80. Системаи ягонаи иттилоотии идоракунии санҷишҳои андозӣ..... 93
БОБИ 10. ИСТИФОДАИ ДАСТГОҲҲОИ НАЗОРАТӢ-ХАЗИНАВӢ..... 94
Моддаи 81. Истифодаи дастгоҳҳои назоратӣ-хазинавӣ..... 94
Моддаи 82. Назорати риояи тартиби истифодаи дастгоҳҳои назоратӣ – хазинавӣ..... 95
БОБИ 11. ОГОҲКУНӢ ВА ФАҲМОНДАДИҲӢ 96
Моддаи 83. Огоҳиномаи мақомоти андоз..... 96
Моддаи 84. Тавзеҳот оид ба иҷрои уҳдадории андоз..... 96
ФАСЛИ III. БАҲИСОБГИРӢ ВА ҲИСОБОТ..... 97
БОБИ 12. БАҲИСОБГИРИИ АНДОЗ ВА ҲИСОБОТИ АНДОЗ..... 97
Моддаи 85. Тартибдиҳӣ ва нигоҳдории ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ 97
Моддаи 86. Қоидаҳои умумии баҳисобгирии андоз..... 98
Моддаи 87. Тартиби баҳисобгирии даромадҳо ва хароҷотҳо 99
Моддаи 88. Принсипҳои баҳисобгирии даромадҳо ва хароҷотҳо бо усули хазинавӣ..... 100
Моддаи 89. Принсипҳои баҳисобгирии даромадҳо ва хароҷотҳо бо усули ҳисобу замкунӣ..... 100
Моддаи 90. Соҳибии муштарак 101
Моддаи 91. Хусусиятҳои муайян кардани даромад ва тарҳ барои шартномаҳои дарозмуддат 102
Моддаи 92. Тартиби баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ 102
Моддаи 93. Баҳисобгирӣ ҳангоми иҷораи молиявӣ (лизинг)..... 103
Моддаи 94. Ҳисоботи андозӣ..... 104

Моддаи 95. Тартиби таҳияи ҳисоботи андозӣ 104
Моддаи 96. Пешниҳод намудани ҳисоботи андозӣ 105
Моддаи 97. Тамдид намудани муҳлати пешниҳоди эъломияҳои андоз 106
Моддаи 98. Пешниҳоди иттилоот оид ба пардохтҳо ё амалиёти дигар 106
Моддаи 99. Пешниҳоди маълумот ба мақомоти андоз 106
Моддаи 100. Муҳлати нигоҳдории ҳисоботи андозӣ 107
Моддаи 101. Суратҳисобҳои бонкӣ ва пешниҳоди маълумот 107
БОБИ 13. БАҲИСОБГИРИИ ИҶРОИ УҲДАДОРИИ АНДОЗ 108
Моддаи 102. Асосҳои баҳисобгирии иҷрои уҳдадории андоз 108
Моддаи 103. Эъломияи иловагии андоз 110
Моддаи 104. Маҳалли пардохти андозҳо ва буҷетҳое, ки андозҳо ба онҳо гузаронида мешаванд 110
Моддаи 105. Тартиби пайдарҳамии иҷрои уҳдадориҳои андозӣ 112
Моддаи 106. Шартҳои умумии тағйир додани муҳлатҳои пардохти андозҳо 112
Моддаи 107. Ҳолатҳое, ки тағйир додани муҳлати пардохти андозро истисно мекунанд 113
Моддаи 108. Мақомотҳои ваколатдор доир ба қабул намудани қарор дар бораи тағйир додани муҳлатҳои пардохти андозҳо 113
Моддаи 109. Шартҳои пешниҳод кардани батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда 114
Моддаи 110. Расмиёти пешниҳоди батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда 115
Моддаи 111. Қатъ гардидани амали батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда 116
Моддаи 112. Муқаррароти умумӣ дар бораи ба ҳисоб гирифтан ва баргардонидани андозҳои барзиёд пардохтшуда ва ситонидашуда 117
Моддаи 113. Тартиби баҳисобгирии маблағҳои барзиёд пардохташудаи андозӣ барои пардохти дигар уҳдадориҳои андозӣ ва баргардонидани он 118
Моддаи 114. Тартиби ба ҳисоб гирифтан ё баргардонидани андози барзиёд ситонидашуда 119
БОБИ 14. ИҶРОИ УҲДАДОРИҲОИ АНДОЗӢ 119
Моддаи 115. Уҳдадориҳои андозӣ 120
Моддаи 116. Тартиб ва муҳлати иҷрои уҳдадории андозӣ 120
Моддаи 117. Тадбирҳои муваққатӣ 121
Моддаи 118. Қатъ гардидани уҳдадории андозӣ 122
Моддаи 119. Муҳлати даъво аз рӯи уҳдадории андозӣ 122
Моддаи 120. Пардохти андозӣ 123
Моддаи 121. Иҷрои супоришномаҳои пардохтӣ ва инкассавӣ аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ 124
Моддаи 122. Иҷрои уҳдадории андозӣ ҳангоми барҳамдиҳии шахси ҳуқуқӣ ... 125
Моддаи 123. Иҷрои уҳдадории андозӣ ҳангоми азнавташкилдиҳии шахси ҳуқуқӣ 126
Моддаи 124. Иҷрои уҳдадории андозӣ ҳангоми ба идоракунии боэътимод додани молу мулк 128

Моддаи 125. Иҷрои уҳдадории андозӣ ҳангоми фавти шахси воқеӣ ё фавтида эълон гардидани шахси воқеӣ аз ҷониби суд 129
Моддаи 126. Иҷрои уҳдадории андозии шахси воқеии бедаракғоиб ё ғайри қобили амал эътирофшуда 130
Моддаи 127. Беэътимод эътироф кардани қарзи андозӣ ва тартиби аз ҳисоб баровардани намудани онҳо..... 131
ФАСЛИ IV.МАҶБУРАН СИТОНИДАНИ АНДОЗҲО..... 132
БОБИ 15. ТАРТИБ ВА МУҲЛАТИ ИҶРОИ УҲДАДОРИИ АНДОЗӢ 132
Моддаи 128. Таъмини иҷрои уҳдадори оид ба пардохти андозҳо 132
Моддаи 129. Огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозӣ..... 132
Моддаи 130. Тартиб ва муҳлати фиристодани огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозӣ..... 133
Моддаи 131. Тағйир додан ва иҷрои огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозӣ 133
БОБИ 16. УСУЛҲОИ ТАЪМИНИ ИҶРОИ УҲДАДОРИИ АНДОЗӢ 133
Моддаи 132. Усулҳои таъмини иҷрои уҳдадории андоз..... 134
Моддаи 133. Замонат 135
Моддаи 134. Кафолати бонкӣ 136
Моддаи 135. Фоизҳо 137
Моддаи 136. Боздоштани амалиётҳои хароҷотӣ бо суратҳисобҳои бонкии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ..... 138
Моддаи 137. Тартиби бекор кардани қарор дар бораи боздоштани амалиёти хароҷотӣ бо суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда (агенти андоз) 139
Моддаи 138. Тартиби иҷрои қарорҳо дар бораи боздоштани амалиётҳои хароҷотӣ бо сурҳатисобҳои бонкӣ аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ 140
Моддаи 139. Маҳдудкунии ихтиёрдории молу мулки андозсупоранда (агенти андоз) 141
БОБИ 17. ЧОРАҲОИ МАҶБУРАН СИТОНИДАНИ УҲДАДОРИИ АНДОЗӢ 142
Моддаи 140. Муқаррароти умумӣ оид ба маҷбуран ситонидани қарзи андозӣ . 142
Моддаи 141. Ситонидани қарзи андоз аз суратҳисобҳои бонкӣ 144
Моддаи 142. Ситонидани қарзи андоз аз суратҳисоби бонкии қарздорони (дебиторони) андозсупоранда..... 145
Моддаи 143. Ситонидани қарзи андоз аз воситаҳои маблағҳои нақдии андозсупоранда..... 146
Моддаи 144. Ҳабси молу мулк ва ба фурӯш баровардани он 147
Моддаи 145. Созишнома оид ба тартиб ва муҳлатҳои пардохти қарзи андоз.... 150
Моддаи 146. Муфлисшавии андозсупоранда (агенти андоз) 150
Моддаи 147. Ситонидани қарзи андозӣ аз шахси воқеӣ 150
Моддаи 148. Ситонидани қарзи андозӣ бо тартиби судӣ 151
БОБИ 18. МАШВАРАТДИҲӢ ОИД БА МАСЪАЛАҲОИ АНДОЗӢ..... 151
Моддаи 149. Машваратдиҳӣ оид ба масъалаҳои андозӣ..... 151
Моддаи 150. Машваратчиёни мустақили андоз..... 152
Моддаи 151. Ҳуқуқ ва уҳдадориҳои машваратчии мустақили андоз..... 152
Моддаи 152. Ҳимояи сирри тиҷоратӣ ва маълумот дар бораи фаъолияти андозсупоранда..... 153
Моддаи 153. Масъулияти машваратчиёни андозӣ..... 153

БОБИ 19. ҶАВОБГАРӢ 153
Моддаи 154. Ҳуқуқвайронкунии андоз 153
Моддаи 155. Ҳолатҳои истиснокунандаи ҷавобгарӣ барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз 153
БОБИ 20. ҲАЛЛИ БАҲСҲО 154
Моддаи 156. Шикоят 154
Моддаи 157. Шӯрои ҳалли пешазсудии баҳсҳо 155
Моддаи 158. Оқибатҳои пешниҳоди ариза (шикоят) нисбат ба ҳисобкунии маблағҳои андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо 156
ФАСЛИ V. МАҚОМОТИ АНДОЗ 156
БОБИ 21. МАҚОМОТИ АНДОЗ 156
Моддаи 159. Вазифаҳои асосии мақомоти андоз 156
Моддаи 160. Вазъи ҳуқуқӣ ва сохтори мақомоти андоз 157
Моддаи 161. Кормандони мақомоти андоз ва масъулияти онҳо 157
Моддаи 162. Муносибати байниҳамдигарии мақомоти андоз бо дигар мақомоти ҳокимияти давлатӣ 158
Моддаи 163. Ҳисобот 158
Моддаи 164. Ҳуқуқҳои мақомоти андоз 159
Моддаи 165. Уҳдадориҳои мақомоти андоз 161
Моддаи 166. Бархӯрди манфиатҳо 163
Моддаи 167. Сирри маълумот (сирри андоз) 163
ФАСЛИ VI. БАТАНЗИМДАРОРИИ АНДОЗБАНДИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ 164
БОБИ 22. МУҚАРРАРОТИ МАХСУС ДОИР БА 164
Моддаи 168. Тартиби татбиқи созишномаҳои байналмилалӣ дар самти андозбандӣ 164
Моддаи 169. Андозбандии даромадҳои ғайрирезидентҳо аз фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе таъсиси муассисаи доимӣ 164
Моддаи 170. Тартиби татбиқи созишномаҳои байналмилалӣ дар самти андозбандӣ нисбат ба андозбандии даромадҳо аз хизматрасонии нақлиётӣ дар ҳамлу нақли байналмилалӣ 165
Моддаи 171. Тартиби татбиқи созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии суди саҳмияҳо, фоизҳо ва роялтӣ 166
Моддаи 172. Тартиби татбиқи созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии фоидаи соф ҳангоми фаъолият тавассути муассисаи доимӣ 167
Моддаи 173. Тартиби татбиқи созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии дигар даромадҳо аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон 167
Моддаи 174. Талаботи умумӣ ҳангоми пешниҳоди ариза барои татбиқи муқаррароти созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ 168
Моддаи 175. Маълумотнома оид ба маблағҳои андозҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтшуда 168
БОБИ 23. МУБОДИЛАИ МАЪЛУМОТ 168
Моддаи 176. Мубодилаи маълумоти андозӣ ва молиявӣ 168
ҚИСМИ II. ҚИСМИ МАХСУС 170

ФАСЛИ VII. АНДОЗ АЗ ДАРОМАД 170
БОБИ 24. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ 170
Моддаи 177. Андозсупорандагон 170
Моддаи 178. Объекти андозбандии андоз аз даромад 170
Моддаи 179. Манбаи андоз 170
Моддаи 180. Меъёрҳои андоз 171
БОБИ 25. ДАРОМАДИ УМУМӢ 172
Моддаи 181. Даромади умумӣ 172
Моддаи 182. Даромади умумӣ аз фаъолияти соҳибкорӣ 172
Моддаи 183. Даромадҳо дар шакли музди меҳнат 172
Моддаи 184. Даромади умумии аз фаъолияти ба меҳнати кироя ё аз фаъолияти соҳибкорӣ мансубнабуда 174
Моддаи 185. Тасҳеҳи даромади умумӣ 175
БОБИ 26. ОЗОДКУНИҲОИ АНДОЗӢ 175
Моддаи 186. Озодкуниҳои андозӣ 175
БОБИ 27. ТАРҲҲО АЗ ДАРОМАДИ УМУМӢ 178
Моддаи 187. Тарҳи хароҷоти вобаста ба гирифтани даромад 179
Моддаи 188. Тарҳкуниҳои шахсии шахсони воҷеӣ 180
Моддаи 190. Тарҳ барои фаъолияти эҳсонкорӣ 182
Моддаи 191. Маҳдудияти тарҳҳо нисбат ба фоизҳо 183
Моддаи 192. Тарҳҳо нисбат ба қарзҳои беэътимод 183
Моддаи 193. Тарҳҳо нисбат ба хароҷот барои таҳқиқоти илмӣ, корҳои лоиҳакашӣ ва таҷрибавию конструкторӣ 183
Моддаи 194. Ба давраи дигар гузаронидани зарар, зарар ҳангоми фурӯш ё супоридани молу мулк 184
БОБИ 28. ТАРҲҲО АЗ РӮИ ВОСИТАҲОИ АСОСӢ ВА ДОРОИҲОИ ҒАЙРИМОДДӢ 184
Моддаи 195. Тарҳи маблағҳои ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлокӣ ва дигар тарҳҳо аз рӯи воситаҳои асосии истеҳлокшаванда 185
Моддаи 196. Тарҳи ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлокӣ бо усули хаттӣ 186
Моддаи 197. Тартиби ҳисобкунии ҳиссаҷудокунии истеҳлокӣ бо усули хаттӣ 187
Моддаи 198. Тарҳи сармоягузорӣ 187
Моддаи 199. Тарҳи арзиши таъмир ва такмили воситаҳои асосии истеҳлокшаванда 188
Моддаи 200. Тарҳи ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлокӣ аз рӯи дороиҳои ғайримоддӣ 189
БОБИ 29. ХУСУСИЯТИ АНДОЗБАНДИИ ДАРОМАДИ БАХШҲОИ АЛОҲИДА 189
Моддаи 201. Андозбандии ташкилотҳои қарзии молиявӣ 189
Моддаи 202. Даромади ташкилотҳои қарзӣ 189
Моддаи 203. Хароҷоти ташкилотҳои қарзӣ 191
Моддаи 204. Тарҳҳо барои ташкили захираҳои ширкатҳои суғурта 193
Моддаи 205. Тарҳи хароҷот барои мукофоти (ҳаққи) суғурта 194
Моддаи 206. Тарҳи хароҷоти истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ барои иктишоф ва истихроҷ 194

Моддаи 207. Ҳиссаҷудокунӣ ба фонди барқарорсозӣ 195
Моддаи 208. Маҳдудияти тарҳҳо ба истифодабаранди захираҳои табиӣ 196
Моддаи 209. Даромад ва зарар ҳангоми мубодилаи асъор 196
БОБИ 30. ҚОИДАҲО МАРБУТ БА ДОРОИҲО 197
Моддаи 210. Даромад ва зарар ҳангоми фурӯш ё супоридани дороиҳо 197
Моддаи 211. Арзиши дороиҳо 198
Моддаи 212. Қоидаҳои муайян намудани маблаге, ки фурӯшанда ҳангоми фурӯш ё супоридани дороиҳо гирифтааст 199
Моддаи 213. Амалиётҳо байни тарафҳои алоқаманд 199
Моддаи 214. Эътироф накардани даромад ё зарар 199
Моддаи 215. Муомилоти дороиҳо байни иштирокдори гурӯҳи ширкатҳо 200
БОБИ 31. ҚОИДАҲОИ УМУМИИ АНДОЗБАНДИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ 201
Моддаи 216. Манбаъҳои даромадҳо 201
Моддаи 217. Баҳисобгирии (зачет) андози хориҷӣ 203
Моддаи 218. Ба давраи дигар гузаронидани зарар аз даромади хориҷӣ 204
Моддаи 219. Андозбандии фоидаи софи муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ 204
Моддаи 220. Даромаде, ки аз ҷониби шахсони хориҷии назоратшаванда дар мамлакатҳои дорои андозбандии имтиёзнок гирифта шудааст 204
Моддаи 221. Сармоягузории моҳирона 206
БОБИ 32. НАРХГУЗОРИИ ТРАНСФЕРТӢ 207
Моддаи 222. Созишномаи нархгузории трансфертӣ 207
Моддаи 223. Принсипи аҳдбандӣ бо шартҳои бозорӣ 207
Моддаи 224. Усулҳои нархгузории трансфертӣ 208
Моддаи 225. Тасҳеҳи нархгузории трансфертӣ 209
Моддаи 226. Ҳуҷҷатҳои нархгузории трансфертӣ 209
Моддаи 227. Мафҳуми тарафҳои вобаста 210
Моддаи 228. Ҳисобот аз рӯи кишварҳо 211
Моддаи 229. Муайянкунии истилоҳоти марбут ба ҳисобот аз рӯи кишварҳо ... 211
Моддаи 230. Ухдадорӣ барои пешниҳоди ҳисобот аз рӯи кишварҳо 212
Моддаи 231. Ҳисоботи кишварӣ 214
Моддаи 232. Истифодаи ҳисобот аз рӯи кишварҳо 214
БОБИ 33. НИГОҲ ДОШТАНИ АНДОЗ ДАР МАНБАИ ПАРДОХТ 214
Моддаи 233. Тартиби нигоҳ доштани андоз дар манбаи пардохт 215
Моддаи 234. Нигоҳ доштани андоз аз суди саҳмияҳо дар манбаи пардохт 217
Моддаи 235. Нигоҳ доштани андоз аз фоизҳо дар манбаи пардохт 217
Моддаи 236. Нигоҳ доштани андоз аз даромади ғайрирезидентҳо дар манбаи пардохт 217
БОБИ 34. МУҚАРРАРОТИ МАЪМУРӢ 219
Моддаи 237. Давраи андоз 219
Моддаи 238. Пешниҳоди эъломия 219
Моддаи 239. Пардохтҳои ҷории (пешпардохти) андоз 221
Моддаи 240. Пардохти андозҳо ва муқаррароти маъмурӣ 221
ФАСЛИ VIII. АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА 223
БОБИ 35. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ 223

Моддаи 241. Мафҳуми андоз аз арзиши иловашуда 223
Моддаи 242. Андозсупорандагон 223
БОБИ 36. ОБЪЕКТҲОИ АНДОЗБАНДӢ 225
Моддаи 243. Объектҳои андозбандӣ 225
Моддаи 244. Фурӯш ё гузашт намудани ҳуқуқи фаъолияти соҳибкорӣ 226
БОБИ 37. МАНБАИ АНДОЗ 227
Моддаи 245. Арзиши амалиёти андозбандишаванда 227
Моддаи 246. Тасҳеҳи амалиёти андозбандишаванда 228
Моддаи 247. Арзиши воридоти андозбандишаванда 229
БОБИ 38. ОЗОДКУНИҲОИ АНДОЗӢ 229
Моддаи 248. Озод кардан аз андоз 229
Моддаи 249. Андозбандии ҳамлу нақли байналмилалӣ ва транзитӣ 232
Моддаи 250. Хусусиятҳои андозбандӣ ҳангоми интиқоли молҳо тавассути марзи гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон 233
Моддаи 251. Андозбандии содироти молҳо 235
Моддаи 252. Тасдиқи содироти молҳо 235
БОБИ 39. САНА ВА МАҲАЛЛИ АНҶОМ ДОДАНИ АМАЛИЁТИ АНДОЗБАНДИШАВАНДА ВА ҚОИДАҲОИ МАХСУС 236
Моддаи 253. Санаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда 236
Моддаи 254. Маҳалли таҳвили мол 238
Моддаи 255. Иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон 238
Моддаи 256. Таъмини хизматрасониҳои фосилавӣ тавассути майдони электронии тиҷорат 241
Моддаи 257. Андозбандии бозгашт 242
Моддаи 258. Санаи воридоти мол ва воситаҳои нақлиёт 243
Моддаи 259. Амалиётҳои омехта 243
Моддаи 260. Амалиётҳое, ки тавассути шахси боваринок (агент) анҷом дода мешаванд 243
БОБИ 40. ТАРТИБИ ҲИСОБКУНӢ ВА ПАРДОХТИ АНДОЗ 244
Моддаи 261. Меъёрҳои андоз аз арзиши иловашуда ва тартиби ҳисоби он 244
Моддаи 262. Андоз аз арзиши иловашудаи ба буҷет пардохтшаванда 245
Моддаи 263. Андоз аз арзиши иловашуда, ки ҳангоми муайян намудани пардохтҳо ба буҷет дар ҳолати истифодаи меъёри стандартӣ ба ҳисоб гирифта мешавад 245
Моддаи 264. Тасҳеҳи маблағҳои баҳисобгирифташавандаи андоз аз арзиши иловашудаи 247
Моддаи 265. Тартиби ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми амалиётҳои озодшуда 248
Моддаи 266. Ҳисобнома-фактураҳо оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо 248
Моддаи 267. Тартиб додани ҳисобнома-фактураҳои иловагӣ ҳангоми тасҳеҳи амалиёти андозбандишаванда 251
Моддаи 268. Қоидаҳои махсус 251
БОБИ 41. МУҚАРРАРОТИ МАЪМУРӢ ВА ХОТИМАВӢ 251
Моддаи 269. Пешниҳоди эъломияҳо ва пардохти андоз аз арзиши иловашуда 252

Моддаи 270. Давраи андоз 252
Моддаи 271. Тартиби баргардонидани маблағи барзиёд баҳисобгирифташудаи андоз аз арзиши иловашуда 252
Моддаи 272. Тартиби андозбандии лоиҳаҳои давлатии сармоягузорӣ 253
Моддаи 273. Баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳои дипломатӣ, консулӣ ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашуда, инчунин, аъзои ҳайати кормандони онҳо, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд 253
БОБИ 42. ХУСУСИЯТИ АНДОЗБАНДИИ ХИЗМАТРАСОНИҲОИ ФОСИЛАВИИ ШАХСОНИ ХОРИҶӢ 254
Моддаи 274. Андозсупорандагон 254
Моддаи 275. Тартиби баҳисобгирии (аз ҳисоб баровардани) шахсони хориҷие, ки хизматрасониҳои фосилавиро анҷом медиҳанд 255
Моддаи 276. Намояндаи таъминкунандаи хориҷии хизматрасониҳои фосилавӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда 255
ФАСЛИ IX. АНДОЗИ АКСИЗ 256
БОБИ 43. АНДОЗИ АКСИЗ 256
Моддаи 277. Андозсупорандагон 256
Моддаи 278. Объекти андозбандӣ 256
Моддаи 279. Номгӯи молҳои зераксизӣ ва намудҳои фаъолияти зераксизӣ 257
Моддаи 280 Манбаи андоз 258
Моддаи 281. Вақти анҷом додани амалиёти андозбандишаванда 259
Моддаи 282. Меъёрҳои андоз 260
Моддаи 283. Озодкунӣ 260
Моддаи 284. Тасдиқи содироти молҳои зераксизӣ 261
Моддаи 285. Ба ҳисоб гирифтани андози аксиз 262
Моддаи 286. Давраи андоз 263
Моддаи 287. Пардохти андози аксизҳо 263
Моддаи 288. Назорати андозии маҳсулоти зераксизии спиртдор, беспирт (ба истиснои оби соф) ва тамоку 263
Моддаи 289. Маҳалли пардохти андози аксиз 264
Моддаи 290. Пешниҳоди эъломияи андози аксиз 264
Моддаи 291. Баргардонидани андози аксиз ҳангоми реэкспорт молҳо 265
Моддаи 292. Тамғаҳои аксизӣ 265
Моддаи 293. Ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо .. 266
ФАСЛИ X. АНДОЗҲО БАРОИ САРВАТҲОИ ТАБИӢ 266
БОБИ 44. АНДОЗҲО БАРОИ ИСТИФОДАБАРАНДАГОНИ САРВАТҲОИ ТАБИӢ 266
§1. Муқаррароти умумӣ 266
Моддаи 294. Муқаррароти асосӣ 266
Моддаи 295. Муқаррар намудани низоми андоз дар қарордодҳо оид ба истифодабарии сарватҳои табиӣ 269
§2. Бонуси обунавӣ 270
Моддаи 296. Андозсупорандагон 270
Моддаи 297. Андозаи бонуси обунавӣ 270

Моддаи 298. Муҳлати пардохти бонуси обунавӣ 270
Моддаи 299. Эъломияи андоз 271
§3. Бонуси кашфи тиҷоратӣ 272
Моддаи 300. Андозсупорандагон 272
Моддаи 301. Андозаи бонуси кашфи тиҷоратӣ 272
Моддаи 302. Муҳлати пардохти бонуси кашфи тиҷоратӣ 273
Моддаи 303. Эъломияи андоз 273
§4.Роялти барои истихроҷ 273
Моддаи 304. Андозсупорандагон 273
Моддаи 305. Объекти андозбандӣ 273
Моддаи 306. Манбаи андоз 274
Моддаи 307. Меъёрҳои роялти барои истихроҷ 275
Моддаи 308. Тартиби муқаррар намудан ва пардохти роялти барои истихроҷ дар шакли молӣ (натуралӣ) 280
Моддаи 309. Давраи андоз, тартиби пешниҳоди эъломия ва пардохти роялти барои истихроҷ 280
БОБИ 45. РЕНТА БАРОИ ЗАХИРА 281
Моддаи 310. Андозсупорандагон 281
Моддаи 311. Объекти андозбандӣ 281
Моддаи 312. Манбаи андоз 281
Моддаи 313. Даромадҳои софи ҷамъшуда 281
Моддаи 314. Даромади соф дар доираи қарордод 282
Моддаи 315. Даромади умумии дар доираи қарордод 282
Моддаи 316. Арзиши тарҳшаванда дар доираи қарордод 282
Моддаи 317. Давраи ҳисоботӣ 283
Моддаи 318. Меъёри андоз 283
Моддаи 319. Тартиби ҳисобкунии рента барои захираҳо 283
Моддаи 320. Эъломияи андоз 283
Моддаи 321. Муҳлати пардохти рента барои захираҳо 283
БОБИ 46. РОЯЛТИ БАРОИ ОБ 284
Моддаи 322. Андозсупорандагон 284
Моддаи 323. Объекти андозбандӣ 284
Моддаи 324. Манбаи андоз 284
Моддаи 325. Озодкунӣ 284
Моддаи 326. Давраи андоз 284
Моддаи 327. Меъёри андоз 284
Моддаи 328. Тартиби ҳисоб ва пардохт намудани роялти барои об 284
Моддаи 329. Эъломияи андоз 284
БОБИ 47. РЕНТАИ СОДИРОТӢ 284
Моддаи 330. Андозсупорандагон 285
Моддаи 331. Объекти андозбандӣ 285
Моддаи 332. Манбаи андоз 285
Моддаи 333. Давраи андоз 285
Моддаи 334. Меъёри андоз 285
Моддаи 335. Тартиби ҳисоб ва пардохт намудани рентаи содиротӣ 285

Моддаи 336. Эъломияи андоз 285
ФАСЛИ XI. АНДОЗИ ИҶТИМОӢ 286
БОБИ 48. АНДОЗИ ИҶТИМОӢ 286
Моддаи 337. Андозсупорандагон 286
Моддаи 338. Объекти андозбандӣ 286
Моддаи 339. Манбаи андоз 287
Моддаи 340. Озодкунӣ 288
Моддаи 341. Меъёрҳои андоз 288
Моддаи 342. Давраи андоз 289
Моддаи 343. Тартиби ҳисоб ва пардохт намудани андоз 289
ФАСЛИ XII. АНДОЗ АЗ ФУРӮШ (АЛЮМИНИЙИ АВВАЛИЯ) 290
БОБИ 49. АНДОЗ АЗ ФУРӮШ (АЛЮМИНИЙИ АВВАЛИЯ) 290
Моддаи 344. Муқаррароти умумӣ 290
Моддаи 345. Андозсупорандагон 291
Моддаи 346. Объекти андозбандӣ 291
Моддаи 347. Манбаи андоз 291
Моддаи 348. Меъёри андоз 292
Моддаи 349. Тартиби ҳисобкунӣ ва муҳлати пардохти андоз 292
Моддаи 350. Ба ҳисоб гирифтани маблағи андоз аз фурӯш ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми таҳвили маҳсули коркарди онҳо ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон 293
ФАСЛИ XIII. АНДОЗҲОИ МАҲАЛЛӢ 294
БОБИ 50. АНДОЗҲО АЗ МОЛУ МУЛК 294
Моддаи 351. Муқаррароти умумӣ 294
Моддаи 352. Муқаррароти асосӣ ва давраи андоз 294
§1. Андоз аз объектҳои ғайриманқул 294
Моддаи 353. Андозсупорандагон 294
Моддаи 354. Объекти андозбандӣ 294
Моддаи 355. Манбаи андоз 295
Моддаи 356. Имтиёзҳо 295
Моддаи 357. Меъёри андоз 296
§2. Андози замин 297
Моддаи 358. Андозсупорандагон 297
Моддаи 359. Объекти андозбандӣ 298
Моддаи 360. Манбаи андоз 298
Моддаи 361. Меъёрҳои андози замин 298
Моддаи 362. Озодкунӣ аз андози замин 299
Моддаи 363. Тартиби умумии ҳисоб ва пардохт намудани андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул 301
Моддаи 364. Тартиби пешниҳоди ҳисоботӣ андоз 301
Моддаи 365. Муҳлати пардохтҳо 302
§ 3. Андоз аз воситаҳои нақлиёт 302
Моддаи 366. Андозсупорандагон 302
Моддаи 367. Объекти андозбандӣ 303
Моддаи 368. Манбаи андоз 303

Моддаи 369. Меъёрҳои андоз 303
Моддаи 370. Озодкунӣ..... 304
Моддаи 371. Тартиби пардохти андоз 305
ФАСЛИ XIV. НИЗОМҲОИ МАХСУСИ АНДОЗБАНДӢ..... 306
БОБИ 51. НИЗОМИ АНДОЗБАНДИИ ФАЪОЛИЯТИ МИНТАҚАҲОИ ОЗОДИ ИҚТИСОДӢ 306
Моддаи 372. Муқаррароти асосӣ..... 306
Моддаи 373. Низоми андоз дар минтақаҳои озоди иқтисодӣ 307
Моддаи 374. Тартиби ҳисоб ва пардохти андозҳо..... 307
БОБИ 52. НИЗОМИ АНДОЗБАНДИИ БОНКДОРИИ ИСЛОМӢ..... 308
Моддаи 375. Муқаррароти умумӣ 308
Моддаи 376. Қоида ва тартиби баҳисобгирии андоз..... 308
Моддаи 377. Андозсупорандагон 309
Моддаи 378. Объекти андозбандӣ..... 309
Моддаи 379. Манбаи андоз 309
Моддаи 380. Даромади ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд..... 309
Моддаи 381. Хароҷоти ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд..... 311
Моддаи 382. Давраи андоз 313
Моддаи 383. Тартиб ва муҳлати пардохт 313
Моддаи 384. Меъёри андоз 314
Моддаи 385. Тартиби нигоҳ доштани андоз дар манбаи пардохт 314
БОБИ 53. НИЗОМИ АНДОЗБАНДИИ ШАХСОНИ ВОҚЕӢ, КИ ФАЪОЛИЯТИ СОҲИБКОРИРО ДАР АСОСИ ПАТЕНТ Ё ШАҲОДАТНОМА АМАЛӢ МЕНАМОЯНД 314
§1. Муқаррароти умумӣ..... 314
Моддаи 386. Муқаррароти умумӣ 314
§ 2. Андозбандии соҳибкорони инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда..... 315
Моддаи 387. Муқаррароти умумии андозбандии соҳибкорони инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда..... 315
Моддаи 388. Андозсупорандагон ва баҳисобгирии онҳо 316
Моддаи 389. Меъёри андоз 317
Моддаи 390. Давраи андоз 317
Моддаи 391. Тартиби супоридани андозҳо 317
§ 3. Принсипҳои умумии андозбандии соҳибкорони инфиродии дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда..... 317
Моддаи 392. Принсипҳои умумии андозбандии соҳибкорони инфиродии дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда 317
- низоми содакардашудаи андозбандии фаъолияти парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва истеҳсоли хӯроки омехтаи паранда ва чорво;..... 318
БОБИ 54. НИЗОМИ СОДАКАРДАШУДАИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ СУБЪЕКТҲОИ СОҲИБКОРИИ ХУРД..... 318
Моддаи 393. Муқаррароти умумӣ 319

Моддаи 394. Андозсупорандагон 319
Моддаи 395. Объекти андозбандӣ 321
Моддаи 396. Манбаи андоз 321
Моддаи 397. Имтиёзҳо 322
Моддаи 398. Давраи андоз 322
Моддаи 399. Меъёрҳои андоз 322
Моддаи 400. Тартиби ҳисоб ва пардохт намудани андози низоми содакардашуда 322
БОБИ 55. НИЗОМИ СОДАКАРДАШУДАИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ ИСТЕҲСОЛКУНАНДАГОНИ МАҲСУЛОТИ КИШОВАРЗӢ 324
Моддаи 401. Муқаррароти умумӣ 324
Моддаи 402. Андозсупорандагон 325
Моддаи 403. Объекти андозбандӣ ва манбаи андоз 325
Моддаи 404. Имтиёзҳои андоз 326
Моддаи 405. Меъёрҳои андози ягонаи кишоварзӣ 326
Моддаи 406. Давраи андоз 327
Моддаи 407. Муҳлат, тартиби ҳисоб ва пардохти андоз 327
БОБИ 56. НИЗОМИ СОДАКАРДАШУДАИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ СУБЪЕКТҲОИ БИЗНЕСИ БОЗӢ 327
Моддаи 408. Мафҳумҳои дар ҳамин боб истифодашаванда 327
Моддаи 409. Андозсупорандагон 329
Моддаи 410. Объекти андозбандӣ 329
Моддаи 411. Манбаи андоз ва меъёри андоз 330
Моддаи 412. Давраи андоз 331
Моддаи 413. Тартиби пардохти андоз 331
БОБИ 57. НИЗОМИ СОДАКАРДАШУДАИ АНДОЗБАНДИИ ФАЪОЛИЯТИ ПАРАНДАПАРВАРӢ, МОҲИПАРВАРӢ ВА ИСТЕҲСОЛИ ХӮРОКИ ОМЕХТАИ ПАРАНДА ВА ЧОРВО 331
Моддаи 414. Низоми содакардашудаи андозбандии фаъолияти парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва истеҳсоли хӯроки омехтаи паранда ва чорво 331
БОБИ 58. НИЗОМИ АНДОЗБАНДИИ ФАЪОЛИЯТИ ИННОВАТСИОНИЮ ТЕХНОЛОГӢ 332
Моддаи 415. Низоми андозбандии фаъолияти инноватсионию технологӣ 332
ФАСЛИ XV. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ 333
БОБИ 59. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ 333
Моддаи 416. Муқаррароти интиқолӣ 333
Моддаи 417. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон 335
Моддаи 418. Мавриди амал қарор додани Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон 335

МУҚАДДИМА

Кодекси мазкур муносибатҳо оид ба муқаррар намудан, тағйир додан, бекор кардан, ҳисоб ва пардохт намудани андозҳо, иҷрои уҳдадориҳои андоз, инчунин, муносибатҳои вобаста ба боҷи давлатӣ ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷетро танзим намуда, барои ташаккул, рушд ва ҳавасмандкунии фаъолияти хоҷагидорӣ нигаронида шудааст.

Раванди ҳамгироию ҷаҳонишавӣ ва муҳити берунаи доимотағйирёбанда имконияти васеъро барои корхонаҳои қонеъкунандаи талаботи бозорҳои хориҷӣ бо молу хизматрасониҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванда, фароҳам меоварад. Ноилшавӣ ба ин тавассути ҷалби сармоя ва ҷорӣ намудани навоварӣ бо дарназардошти фаъол гардонидани истифодабарии технологияи рақамӣ имконпазир мешавад. Бо ин мақсад Кодекси нави андоз ба ҳимояи ҳуқуқу манфиатҳои андозсупорандагон, содагардонии чораҳои маъмурикунонии андоз, равона карда шуда, барои қоидаҳои пешгӯишавандаи яксони пешбурди фаъолияти сармоягузориву соҳибкорӣ замина мегузорад. Ин шароити аз рӯи имкониятҳои воқеии андозсупорандагон ҷамъоварии андозҳоро барои таъмини уҳдадориҳои иҷтимоии давлат ва беҳтар намудани сатҳи некуаҳволии аҳолӣ фароҳам меоварад.

Кодекси кунунии андоз ноилшавии мувозинати мутаносибӣ барои ба даст овардани даромад ва коҳиш додани хароҷоти мансуббударро бо риояи талаботи муқарраршуда пешбинӣ менамояд. Тафовути ин санад аз Кодекси андози қаблӣ дар содашавии раванду расмиёти муносибатҳои андозбандӣ, такмили таркиботи муқаррароти андозиро аз лиҳози самаранокӣ ва баробарӣ, муносибгардонии меъёрҳо, батанзимдарории коҳишдиҳии вобастагӣ аз андозҳои дорои ҳиссаи хурд, пешгирии андозбандии дукарата, мукаммалгардонии занҷираи андоз аз арзиши иловашуда, маҳдудсозии имконияти қабули қарорҳои ихтиёрӣ, беҳсозии сатҳи шаффофият, таъминоти беғаразӣ ва пешгӯишавии сиёсати андозӣ ифода меёбад .

Дар баробари ин, тағйирёбии расмиёти маъмурикунонӣ ба такмилдиҳии сатҳи химзатрасонӣ ба андозсупорандагон, содагардонии раванду тартибот, батанзимдарории санҷишҳо дар асоси хавфҳо ва ҳавасмандгардонии ихтиёрии риояи муқаррароти қонунгузории андоз мусоидат менамояд.

Бо мақсади заминагузорӣ ба рушди ҷомеаи фаъол, дастёбӣ ва нигоҳдории рушди босуръат, фарогир ва устувор, афзоиши шуғл ва тақсимоти одилонаи манфиатҳои иҷтимоӣ ва имкониятҳои иқтисодӣ, сиёсати андоз ба принсипҳои зерин асос меёбад:

1) андозҳо бояд тибқи қонунгузорӣ ситонида шаванд.

2) андозҳо бояд дар асоси даромади гирифташуда ситонида шаванд.

3) санадҳои меъёрии ҳуқуқии андоз бояд оммафаҳм, сода ва ба забони тоҷикӣ таҳия гардида, бо забонҳои русӣ ва англисӣ дастрас бошанд ва меъёрҳои андоз бояд бо ҳадафҳои сиёсати иқтисодӣ мувофиқ бошанд. Дар ҳолати ба миён омадани номутобиқатӣ (фарқият, духӯрагӣ) дар матни чунин санадҳо, бартарият ба забони давлатӣ дода мешавад.

ҚИСМИ I. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

ФАСЛИ I. МУҚАРРАРОТИ АСОСӢ ВА ПРИНСИПҲОИ АСОСИИ НИЗОМИ АНДОЗБАНДӢ

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ АСОСӢ

Моддаи 1. Қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ва амали он

1. Қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин, санадҳои ҳуқуқии байналмилалии эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки муносибатҳои андозиро ба танзим медароранд, иборат мебошад.

2. Андозбандӣ тибқи қонунгузории андоз сурат мегирад, ки дар ҳолати ба миён омадани ухдадориҳои андозӣ амал мекунад, агар дар моддаи мазкур муқаррароти дигар пешбинӣ нашуда бошад.

3. Мафҳумҳо ва истилоҳоти қонунгузории граждани, оилавӣ ва соҳаҳои дигари қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар Кодекси мазкур истифода шудаанд, бо ҳамон маъное татбиқ мегарданд, ки дар ҳамин соҳаҳои қонунгузорӣ истифода мешаванд, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

4. Дар ҳолати мухолифат байни муқаррароти Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ бо мақсадҳои андозбандӣ муқаррароти Кодекси мазкур истифода бурда мешаванд. Санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки масъалаҳои андозбандиро дар бар мегиранд, бояд ба муқаррароти Кодекси мазкур мутобиқат намоянд.

5. Қонунҳое, ки андози навро муқаррар мекунанд, шароити андозсупорандагонро вазнин менамоянд ва (ё) барои ҳуқуқвайронкунии андоз ҷавобгариро муқаррар мекунанд, ухдадории нави андозсупорандагон ва иштирокдорони дигари муносибатҳоеро, ки қонунгузории андоз танзим менамояд, муайян мекунанд, қувваи бозгашт надоранд.

6. Санадҳои қонунгузории андоз, ки ҷавобгарӣ ва (ё) ухдадориро оид ба вайрон кардани қонунгузории андоз бекор ё сабуктар мегардонанд, ё барои ҳимояи ҳуқуқҳои андозсупорандагон, агенти андоз ва намояндаи он кафолати иловагиро пешбинӣ менамоянд, қувваи бозгашт доранд.

7. Санади меъёрии ҳуқуқие, ки пурзӯр намудани ҷавобгарии ҳуқуқиро дар соҳаи андоз пешбинӣ менамояд, андозҳои навро муқаррар мекунад ва меъёрҳои онро баланд мебардорад, ки онҳо боиси вазнин гардидани шароити андозсупорандагон мешавад, баъд аз шаш моҳи интишори расмӣ, вале на пештар аз оғози соли навбатии тақвимӣ, мавриди амал қарор мегирад.

8. Дар сурати вуҷуд доштани духӯрагӣ (тафсири гуногуни меъёрҳо) ва (ё) вуҷуд доштани ду ё якчанд муқаррарот ва (ё) ихтилофот байни муқаррароти Кодекси мазкур ва (ё) мавҷуд набудан (норасои)-и муқаррароти зарурӣ ҷиҳати танзими муносибатҳои андозӣ, инчунин, мухолифатҳои дохилӣ дар санадҳои қонунгузории андоз, ки номуайянии ҳуқуқиро ба вуҷуд

меоранд, мақомоти андоз ва (ё) суд ба манфиат (фоида)-и андозсупоранда қарор қабул менамояд.

9. Ба дигар қонунгузориҳо ворид намудани меъёр оид ба муносибатҳои андозӣ ба истиснои муқаррароти зерин манъ аст:

- муқаррароти ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурӣ, ки бо қонунгузорӣ оид ба ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурӣ пешбинӣ шудаанд;

- муқаррарот оид ба ҷиноятҳои соҳаи андоз, ки бо қонунгузории ҷиноятӣ пешбинӣ шудаанд;

- муқаррарот оид ба афзалияти уҳдадориҳои андоз, ки бо қонунгузорӣ оид ба муфлисшавӣ пешбинӣ шудаанд;

- муқаррарот оид ба андоз, ки бо қонунгузории гумрук пешбинӣ шудаанд;

- муқаррароте, ки бо қонунгузорӣ оид ба боҷи давлатӣ пешбинӣ шудаанд;

- муқаррароте, ки бо қонунгузорӣ дар бораи дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет пешбинӣ шудаанд;

- муқаррароте, ки бо қонунгузорӣ дар бораи буҷети давлатӣ барои соли тақвимии дахлдор пешбинӣ шудаанд;

- муқаррарот оид ба андозҳое, ки бо созишномаҳои сармоягузорӣ, консессионӣ ва қарзӣ (грантӣ), инчунин, бо дигар санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ пешбинишуда, ки аз ҷониби Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудаанд.

10. Барои давлату ҳукуматҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ, намояндагиҳои дипломатию консулгарии давлату ҳукуматҳои хориҷӣ ва кормандони дипломатию консулии онҳо, инчунин, намояндагиҳои ташкилотҳои байналмилалӣ, кормандони онҳо ва аъзои оилаи шахсони дар боло номбаршуда озод намудан аз андозҳо ва истифодаи дигар имтиёзҳои мутобиқи Кодекси мазкур пешниҳодшаванда ё санадҳои ҳуқуқии байналмилалии эътирофнамудаи Тоҷикистон пешбинишуда, тибқи расмиёти муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин карда мешаванд.

11. Резиденти давлати хориҷии бо Ҷумҳурии Тоҷикистон созишномаи байналмилалӣ дар бораи канорагирӣ аз андозбандии дукаратаро ба имзо расонида бошад, ҳуқуқи татбиқи чунин созишномаро танҳо дар сурате дорад, агар бо мақсадҳои созишнома моликии асоси (ниҳои)-и шахс ё шахсон резиденти ин давлати хориҷӣ бошад, инчунин, агар яке аз шартҳои зерин иҷро шуда бошад:

1) бастаи асосии саҳмияҳо ё дигар ҳиссаи иштироки шахс дар биржаи фондии ин давлати хориҷӣ мунтазам савдо шаванд;

2) ҳарду шартҳои зерин иҷро шаванд:

- шахс фаъолияти фаъолро дар ин кишвари хориҷӣ тавассути кормандони худ ва иншоот дар чунин кишвар анҷом медиҳад;

- даромади шахс аз манбаъҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз амалиёти фаъоли шахс дар ин давлати хориҷӣ вобаста аст.

3) дар созишнома маҳдудияти имтиёзҳо пешбинӣ шудааст ё муқаррароти дигаре барои пешгирии сӯиистифода аз ин созишнома мавҷуданд.

Моддаи 2. Мафҳумҳои асосии дигаре, ки дар Кодекси мазкур истифода мешаванд

Дар Кодекси мазкур, инчунин, мафҳумҳои асосии дигари зерин истифода мешаванд:

1) маъмурикунонии андоз – маҷмӯи чораҳои аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ бо риояи талаботи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ амалишавандае, ки ба таъмини татбиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи муносибатҳои андоз, боҷи давлатӣ ва пардохтҳо равона карда шудааст;

2) низоми махсуси андозбандӣ – тартиби махсуси андозбандӣ барои гурӯҳҳои алоҳидаи андозсупорандагон муқаррар гардида, тарзу усули содакардашудаи баҳисобгирӣ ва пардохти намудҳои алоҳидаи андоз, инчунин, пешниҳоди ҳисоботи андозро муқаррар менамояд;

3) низоми умумии андозбандӣ – тартиби ҳисоб ва пардохти андозҳои умумидавлатӣ ва маҳаллии муқаррарнамудаи Кодекси мазкурро, ба истиснои низоми махсуси андозбандӣ муқаррар менамояд;

4) дороиҳо – захираҳои дар ихтиёрдорӣ ё таҳти назорати шахсони воқеӣ ва ё ҳуқуқӣ қарордошта, ки аз он гирифтани нафъи иқтисодӣ имконпазир буда, дорои ченаки арзишӣ мебошад. Аз ҷумла, молу мулк, дороиҳои дигари молию моддӣ ва ғайримоддӣ, фондҳои пулӣ ё ҳуқуқҳои молумулкие, ки маблағи умумии воситаҳо (фондҳо)-и асосӣ ва муомилотии шахсро ташкил медиҳанд, ҳар сарвати ба шахс тааллуқдошта, категорияи ҳисобие, ки арзиши молу мулки шахсии субъект, инчунин, восита ва захираҳоеро дар бар мегирад, ки барои пардохти қарзҳо (уҳдадориҳо) пешбинӣ шудаанд;

5) воситаҳои асосӣ – дороиҳое, ки ба шартҳои зерин ҷавобгӯ мебошанд:

а) муҳлати хизмати онҳо зиёда аз як сол бошад;

б) ҳангоми истеҳсоли молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) ё барои эҳтиёҷоти идоравӣ ба сифати воситаҳо (олот)-и меҳнат истифода шаванд;

в) арзиши ҳар як воҳиди чунин дороиҳо ба ҳадди муқарранамудаи қонунгузории оид ба пешбурди баҳисобгирии муҳосибӣ мутобиқ бошад;

г) истеҳлокшаванда бошанд.

6) қарзи андоз - маблағи андозҳои ҳисобшуда, ки аз ҷониби андозсупоранда эътироф шудааст, вале дар муҳлати муқарраргардида ва ё дар муҳлати тағйирдодашуда, ба буҷет пардохт нашудааст;

7) бурдҳо - ҳама намуди даромадҳо, подошҳо ва манфиатҳо дар шакли моддӣ ё пулӣ, ки андозсупорандагон дар озмунҳо, мусобиқаҳо (олимпиадаҳо), фестивалҳо, бо лотереяҳо, дар бозиҳои пулӣ, аз ҷумла, бозиҳо тавассути пасандозҳо ва коғазҳои қиматноки қарзӣ ба даст меоранд;

8) грант – воситаҳои пулӣ ва (ё) дигар молу мулк, ки ройгон ва бебозгашти барои ноил шудан ба ҳадафҳои муайян аз сарчашмаҳои зерин дода мешаванд:

а) аз ҷониби давлатҳои хориҷӣ (ҳукуматҳои давлатҳои хориҷӣ), ташкилотҳои байналмилалӣ, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ - ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

б) аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ - ба мақомоти дахлдори давлатӣ ҷиҳати бартараф намудани оқибатҳои офатҳои табиӣ ё ҳалли масъалаҳои иҷтимоӣ;

в) аз ҷониби ташкилотҳои зерин, ки фаъолияти онҳо хусусияти эҳсонкорӣ ва (ё) байналмилалӣ дошта, хилофи Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон намебошад - ба Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- ташкилотҳои байналмилалӣ ва хориҷӣ;

- ташкилотҳо ва фондҳои хориҷии ғайриҳукуматии ҷамъиятӣ.

9) даромади хориҷӣ –дилхоҳ даромадҳое, ки аз манбаъҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон набуда, ба даст оварда мешаванд.

10) имзои электронии андозсупоранда – воситаи махсуси криптографии таъмини ҳаққоният, пуррагӣ ва муаллифии ҳуҷҷатҳои электронӣ;

11) андозсупорандаи электронӣ-андозсупорандае, ки бо мақомоти андоз тариқи электронӣ дар асоси созишномаи бо онҳо басташуда оид ба истифода ва эътирофи имзои рақамӣ ҳангоми мубодилаи ҳуҷҷатҳои электронӣ тавассути ҳуҷраи шахси андозсупоранда ҳамкорӣ менамояд;

12) кор - фаъолиятест, ки натиҷаҳои он ифодаи моддӣ дорад, аз ҷумла, корҳои сохтмонӣ, васл ва таъмир, таҳқиқоти илмӣ, корҳои таҷрибавию конструкторӣ ва лоиҳакашӣ;

13) суди саҳмия - ҳама гуна тақсимоти восита ё молу мулки шахси ҳуқуқӣ байни иштирокдор (саҳмдорон)-и он, аз ҷумла,:

а) даромаде, ки саҳмдор (иштирокдор) ҳангоми тақсимоти даромади ҳарсолаи баъди андозбандӣ боқимонда аз шахси ҳуқуқӣ - эмитент, гирифтааст. Агар қарори дахлдор оид ба истифодаи мақсадноки ин ҳиссаҷудокуниҳо ба фондҳо бо меъёрҳои муайяншуда қабул карда шавад ва мақсаднок истифода шудани он таъмин гардад, чунин фоидаи соф мавриди андозбандӣ қарор дода намешавад;

б) даромаде, ки саҳмдор (иштирокдор) аз тақсими маблағ ва молу мулк тибқи тартиби аз ҷониби шахси ҳуқуқӣ - эмитент харидани саҳмияҳои худ гирифтааст ва даромаде, ки саҳмдор (иштирокдор) аз тақсими молу мулки шахси ҳуқуқӣ ҳангоми барҳамдиҳӣ гирифтааст, бо тарҳи (дар ҳарду маврид) арзиши молу мулке (саҳмияҳое), ки муассис дар шакли саҳм ба сармояи оинномавӣ (шарикӣ) гузаронидааст;

в) даромаде, ки саҳмдор (иштирокдор) таҳти дигар пардохтҳо пардапӯшона гирифтааст;

г) маблағи дилхоҳ қарз, пардохт барои дороиҳо ё хизматрасонӣ, арзиши дилхоҳ дороӣ ва ё хизматрасонӣ ва ё дилхоҳ уҳдадории қарзии аз ҷониби шахси ҳуқуқӣ баровардашуда ва ё ба манфиати иштирокдор (саҳмдор) ва ё шахси ба иштирокдор алоқаманд (саҳмдор), ки ҳамчун амали воқеан тақсим намудани даромад бошад.

14) кумаки башардӯстона (гуманитарӣ) - молҳо (корҳо, хизматрасониҳо), ки ройгон ба Ҷумҳурии Тоҷикистон аз кишварҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ барои беҳтар намудани шароити зисти маишии аҳолӣ, инчунин, пешгирӣ ва рафъи оқибатҳои ҳодисаҳои фавқулоддаи дорои хусусияти ҳарбӣ, экологӣ, табиӣ, техногенӣ ва ғайра фиристода шудааст ва он мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тақсим мешавад;

15) қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ - ин заминҳои таъиноти кишоварзӣ, аз ҷумла, майдони замин барои сохтмон ва ҳавлӣ, ки тибқи меъёрҳои муқаррарнамудаи Кодекси замини Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шахсони воқеӣ ҷудо гардидаанд;

16) манбаи пардохти даромади андозсупоранда - ташкилот ё шахси воқеие, ки аз он (аз ҳисоби он) андозсупоранда даромад мегирад;

17) қарзи беэътимод– маблағест, ки бояд ба андозсупоранда пардохт шавад, вале бо сабаби ғайри қобили пардохт будан ё барҳам дода шудани қарздор, андозсупоранда онро пурра гирифта наметавонад ё имконияти гирифтани он аз шахси қарздор ё шахси сеюм аз эҳтимол дур аст ва дар ҳисоби муҳосибии андозсупоранда аз эътибор соқитшуда инъикос ёфтааст. Дар ҳар ҳолат қарзи беэътимод қарзе мебошад, ки дар ҳисобҳои молиявии андозсупоранда беэътимод ҳисобида мешавад ва барои ба суратҳисоби пардохтии бонкӣ ё хазинавии он дар давоми се сол аз лаҳзае, ки чунин пардохт бояд анҷом дода мешуд, ягон пардохт сурат нагирифтааст ва ё новобаста аз дигар ҳолатҳо, андозсупоранда барҳам дода шудааст;

18) маҳалли ҷойгиршавии воҳиди алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ - маҳалле, ки шахси ҳуқуқӣ тавассути воҳиди алоҳидаи худ фаъолиятро анҷом медиҳад (маҳалли дар асл воқеъбудаи воҳиди алоҳида);

19) маҳсулоти кишоварзӣ - натиҷаи ибтидои (маҳсул)-и парвариши растаниҳои кишоварзӣ, чорво ва дороиҳои дигари биологӣ, ки таҳти коркарди саноатии минбаъда қарор нагирифтааст;

20) коркарди саноатии маҳсулоти кишоварзӣ - ин амалиёти технологӣ мебошад, ки бо истеҳсоли маҳсулоти тайёр аз ашёи хоми кишоварзӣ алоқаманд буда, аз коркарди аввалия гузаштаанд. Коркарди саноатии маҳсулоти кишоварзӣ инҳо маҳсуб намеёбанд:

- амалиёт оид ба тайёр намудани маҳсулоти кишоварзӣ барои фурӯш (ба навъҳо ҷудо намудан ва банду бастнамоӣ);
- якҷоянамоии маҳсулотҳои гуногуни кишоварзӣ, ки рамзи молии он тағйир намеёбад;
- забҳи чорво ва ҷудонамоии он;
- тозакунӣ ва хушконидани ғалла, ғалладонагиҳо ва зироатҳои техникӣ (ба истиснои пахта) дар вазни аввалияи қабулшуда;
- омода намудани тухмии маҳсулоти кишоварзӣ дар шароити табиӣ;
- хушконидани зироатҳои сабзавотӣ ва мевагиҳо, сулфурдиҳӣ (дуднамоӣ) дар шароити табиӣ;

21) мол - ҳама гуна молу мулки моддӣ. Бо мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда, пул ва асъори рақамӣ, замин ва ё маҳсуле, ки тавассути ноқилҳо

(ба истиснои қувваи барқ), кабелҳо, радио, оптикаҳо ва ё низоми дигари электромагнитӣ ва ё низоми шабеҳи техникӣ интиқол дода мешавад, мол намебошанд;

22) ташкилоти қарзии молиявӣ – ташкилоти қарзӣ ва ташкилоти қарзии исломӣ, ки дар асоси иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистон ҳама ё баъзе аз амалиётҳои бонкии дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишударо иҷро менамоянд;

23) ташкилоти қарзӣ – шахси ҳуқуқие (бонкҳо, ташкилоти қарзии ғайрибонкӣ, аз ҷумла, ташкилоти маблағгузории хурд), ки дар асоси иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистон ҳама ё баъзе аз амалиётҳои бонкии дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишударо иҷро менамоянд;

24) номгӯи молҳои фаъолияти иқтисодии хориҷӣ - системаи рамзҳои таснифи молҳо, ки мутобиқи Системаи ҳамоҳангсохташудаи тасвир ва рамзгузории молҳо қабул шудааст;

25) роялти – пардохти маблағ барои:

а) ҳуқуқи истифодаи сарватҳои табиӣ дар ҷараёни истихроҷи канданиҳои фоиданок ва (ё) коркарди зуҳуроти техногенӣ;

б) истифодаи ҳуқуқҳои муаллифӣ, таъминоти барномавӣ, патентҳо, нақшаҳо, тамсилаҳо, тамғаҳои савдо ё дигар моликияти саноатӣ ва ё зеҳнӣ ё додани ҳуқуқи истифодаи онҳо ба дигар шахсон;

в) истифодаи таҷҳизоти саноатӣ, тиҷоратӣ ё илмию таҳқиқотӣ ё додани ҳуқуқи истифодаи онҳо ба дигар шахсон;

г) истифодаи ноу-хау;

д) истифодаи кинофилмҳо, видеофилмҳо, сабтҳои овоз ё дигар шаклҳои сабт ё додани ҳуқуқҳои истифодаи онҳо ба дигар шахсон;

е) расонидани кумаки техникии иловагӣ ва ёрирасон вобаста ба ҳуқуқҳои дар ҳамин банд пешбинишуда;

26) хароҷоти намояндагӣ - хароҷоти марбут ба қабул ва хизматрасонии ҳама гуна шахсон, аз ҷумла, хароҷоте, ки барои мақсадҳои муқаррарсозӣ ё дастгирии ҳамкориҳои мутақобила, инчунин, барои иштирокдори ба маҷлиси шӯрои директорон, комиссияи тафтишотӣ, маҷлиси саҳмдорон ташрифоварда сурат гирифтааст. Ба хароҷоти намояндагӣ хароҷоти вобаста ба қабули расмии шахсони зикргардида, хизматрасонии буфетӣ (фуршетӣ) ҳангоми гуфтушунид дохил мешавад;

27) хизматрасонӣ - ҳама гуна фаъолият бар ивази подош, пул ё асъори рақамӣ, ки таҳвили мол, иҷрои кор набуда, инҳоро дар бар мегирад:

- фаъолияти савдо;
- хизматрасонии молиявӣ;
- ба иҷора додани молу мулки моддӣ ва ғайримоддӣ;
- маҳсуле, ки тавассути ноқилҳо, кабелҳо, радио, оптикаҳо ва ё низоми дигари электромагнитӣ ва ё низоми шабеҳи техникӣ интиқол дода мешавад.

28) хизматрасониҳои молиявӣ (барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда) – хизматрасониҳои зерини ташкилотҳои қарзии молиявӣ ва агентҳо (субагентҳо)-и бонкии пардохтии онҳо, ташкилотҳои ғайриқарзии

молиявӣ, Хазинаи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ, гаравхонаҳо (ломбардҳо), ташкилотҳои суғуртавӣ ва дигар шахсони ҳуқуқӣ:

а) амалиётҳо вобаста ба додани қарз ва қарзҳои исломӣ ё маблағгузориҳои исломӣ:

- додани қарзҳо ва қарзҳои исломӣ ё маблағгузориҳои исломӣ (“Муробаҳа”, “Муробаҳаи молӣ”, “Музораба”, “Мушорака”, “Мушоракаи мутаноқиса”, “Салам”, “Истисноъ”, “Қарзи ҳасана”, “Ипотека”, “Вакала”), аз ҷумла, қарзҳои хурд, қарзҳои хурди исломӣ ё маблағгузориҳои хурди исломӣ;
- додани ё пешниҳоди кафолатҳо ва ҳама гуна дигар таъминоти амалиёти пулию қарзӣ, аз ҷумла, идоракунии қарзҳо қарзҳои исломӣ ё маблағгузориҳои исломӣ ва кафолатҳо аз ҷониби шахсе, ки қарз, қарзҳои исломӣ ё маблағгузориҳои исломӣ ё кафолат медиҳад;
- кафолатҳо аз ҷониби шахсе, ки қарз ё кафолат медиҳад;
- амалиёт бо эътиборномаҳо (аккредитивҳо) (кушодан ва додани тасдиқнома, бозхонд, ивазнамоӣ ва ғайра);
- амалиёти факторинг ва форфейтинг;
- баррасии ҳуҷҷатҳо барои гирифтани иҷозатнома ва шаҳодатнома барои гузаронидани амалиёти бонкӣ, бонкии исломӣ, фаъолияти оператори низоми пардохтӣ;
- додани фоизҳо ё даромад, комиссия, ҷубронпулӣ хароҷоти барасмиятдарорӣ аз рӯи қарзҳо, қарзҳои исломӣ ё маблағгузориҳои исломӣ, қарзҳои хурд, қарзҳои хурди исломӣ ё маблағгузориҳои хурди исломӣ, кафолатҳо ва гарав;
- гирифтани қарз, қарзҳои исломӣ ё маблағгузориҳои исломӣ, қарзи хурд, қарзҳои хурди исломӣ ё маблағгузориҳои хурди исломӣ, кафолат, гарав;
- гирифтани фоизҳо ё даромад, комиссия, ҷубронпулӣ ва хароҷоти барасмиятдарорӣ аз рӯи қарзҳо, қарзҳои исломӣ ё маблағгузориҳои исломӣ, қарзҳои хурд, қарзҳои хурди исломӣ ё маблағгузориҳои хурди исломӣ, кафолат, гарав ва дигар таъминот;
- фурӯши қарз, қарзҳои исломӣ ё маблағгузориҳои исломӣ, қарзи хурд, қарзҳои хурди исломӣ ё маблағгузориҳои хурди исломӣ, гарав ва дигар таъминот;
- интиқоли қарз, қарзҳои исломӣ ё маблағгузориҳои исломӣ, қарзи хурд, қарзҳои хурди исломӣ ё маблағгузориҳои хурди исломӣ, кафолат, гарав;
- идоракунии қарз, қарзҳои исломӣ ё маблағгузориҳои исломӣ, қарзи хурд, қарзҳои хурди исломӣ ё маблағгузориҳои хурди исломӣ, кафолат, гарав;
- ташкил ва барқарор кардани захираҳо барои пӯшонидани талафоти имконпазир аз рӯи дороиҳо.

б) амалиёт вобаста ба идоракунии депозитҳо, (амонат ё пасандоз, амонат ё пасандозҳои исломӣ), амонати сармоягузорӣ, ҳисоббаробаркуниҳо ва иҷрои дигар уҳдадориҳои қарзӣ:

- ҷалбнамоии воситаҳои пулии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар шакли амонатҳо, пасандозҳо (амонат ва пасандозҳои исломӣ) ва суратҳисобҳои сармоягузорӣ;

- кушодан ва пеш бурдани суратҳисоби бонкии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ;

- амалисозии ҳисоббаробаркуниҳо бо супориши мизоҷон фармоишҳои пардохтии мизоҷон (шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, аз ҷумла, бонкҳои муросил);

- интиқоли маблағҳо, аз ҷумла, интиқоли маблағҳои электронӣ- ҳамлу нақли воситаҳои пулӣ, векселҳо, ҳуҷҷатҳои пардохтию ҳисоббаробаркунӣ ва хизматрасонии хазинавӣ ба мизоҷон (шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, аз ҷумла, бонкҳои муросил);

- хариду фурӯши асъори хориҷӣ дар шакли нақдӣ ва ғайринақдӣ;

- ҷалби амонатҳо ва ҷойгиркунии филизоти қиматбаҳо;

- додани кафолати бонкӣ;

- амалисозии интиқоли маблағҳо бо супориши шахсони воқеӣ бе кушодани суратҳисобҳои бонкӣ;

- ҳамагуна хизматрасониҳо аз рӯи суратҳисобҳои бонкӣ, аз ҷумла, мубодилаи маблағҳои суратҳисобҳои бонкӣ аз як асъор ба асъори дигар;

- хизматрасонии форфейтингӣ, клирингӣ;

- идоракунии амонатҳо ва суратҳисобҳо, амонат ва пасандозҳои исломӣ, амонатҳои сармоягузорӣ ва суратҳисобҳо (кушодан, барқароркунӣ, маълумотдиҳӣ, нусхабардорӣ, муайяннамоӣ, тағйирнамоии пардохтҳо, бозхондани онҳо, таъминсозӣ бо бланкҳои чекӣ ва ғайраҳо);

- гузаронидани пардохтҳои электронӣ ва таъминоти дастгирии техникии SWIFT;

- амалиёт аз рӯи ҳисобҳои муросилотии хориҷӣ барои кафолат ва амалиёти аксептии гирифташуда;

- хизматрасонии фосилавии бонкӣ ва ба воситаи шабакаи Интернет ба мизоҷон.

в) амалиёт вобаста ба муомилоти асъорӣ, воситаҳои пулӣ ва пулҳои қоғазӣ (банкнотаҳо ва тангаҳои филизӣ), ки воситаҳои қонунии пардохтӣ мебошанд:

- қабул ва барориши пули нақд ба муомилот;

- аз муомилот гирифтани пули нақд;

- қабул ва додани пули нақд;

- ҳамлу нақл (инкасатсия)-и пули нақд – байнибонкӣ;

- амалиёти вобаста ба муомилоти асъорӣ, воситаҳои пулӣ ва банкнотаҳо (амалиёти дохилибонкӣ ва байнибонкӣ);

- хизматрасонии хазинавӣ (комиссия барои қабул ва додани пули нақд, экспертизаи пул, бозшумории пули нақд, бастабандӣ ва нигаҳдории пули нақд дар хазина);

- муайян кардани ҳақиқӣ будан ва пардохтпазирии пули нақд;

- қабул ва додани пули нақд ба воситаи банкоматҳо, терминалҳои электронӣ ва терминалҳои худкори худхизматрасон;

- амалиёт вобаста ба барориш ва хизматрасонии воситаҳои электронии пардохтӣ, аз ҷумла, кортҳои пардохтии бонкӣ;

- хизматрасониҳои пардохтӣ, ки аз ҷониби агент (субагент)-и бонкии пардохтӣ пешниҳод карда мешаванд;

г) амалиёт вобаста ба муомилоти саҳмияҳо, вомбаргҳо, тасдиқномаҳо (сертификатҳо), векселҳо, чекҳо ва дигар коғазҳои қиматнок, аз ҷумла, коғазҳои қиматноки исломӣ:

- барориш, фурӯш ва бозпас харидани саҳмияҳои худӣ;

- муомилот бо саҳмияҳо, вомбаргҳо, тасдиқномаҳо (сертификатҳо), тасдиқномаҳо (сертификатҳо)-и сукук, векселҳо, чекҳо ва дигар коғазҳои қиматнок, аз ҷумла, коғазҳои қиматноки исломӣ;

- амалиёт дар бозори коғазҳои қиматнок (иштирокчии касбии бозори қоғазҳои киматнок);

д) амалиёт вобаста ба иҷрои шартномаҳои форвардӣ, опсион ва созишномаҳо бо дигар воситаҳои молиявии ҳосила (деривативҳо):

- додани кафолат ба шахсони сеюм, ки иҷрои уҳдадориҳоро дар шакли пулӣ дар назар дорад;

- ба даст овардани ҳуқуқи аз шахсони сеюм гирифтани талабномаи иҷрои уҳдадориҳои дар шакли пулӣ пешбинӣ кардашуда;

- тибқи шартнома бо шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар асоси боварӣ (траст) идоракунии воситаҳои пулӣ ва коғазҳои қиматнок, аз ҷумла, коғазҳои қиматноки исломӣ;

- анҷоми амалиёти ташкилотҳои қарзии молиявӣ ва бонкҳои ваколатдор бо металҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо;

- амалиёти аккредитивӣ;

- амалиёти своп ва форвард барои хариду фурӯши асъор;

- ба расмият даровардани шиносномаҳо вобаста ба содирот ва воридоти мол;

- амалиёт бо хариду фурӯши воситаҳои молиявӣ ва молиявии исломӣ;

- амалиёти РЕПО ва РЕПО-и баръакс;

- амалиётҳои хариду фурӯши форвардии воситаҳои молиявӣ;

- амалиёт бо опсионҳо;

- гирифтани фоизҳо ё даромад ва комиссия аз рӯи амалиёт бо коғазҳои қиматнок, аз ҷумла, коғазҳои қиматноки исломӣ;

- барориш ва аз муомилот баровардани коғазҳои қиматноки давлатӣ;

е) хизматрасонӣ вобаста ба идоракунии фондҳои сармоягузорӣ (сармоягузорӣ) ва сармоягузории исломӣ тариқи аҳди “Музораба” ва “Мушорака”.

ж) амалиётҳои суғуртакунӣ аз рӯи шаклҳои суғурта, азнавсуғуртакунӣ, аз ҷумла суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ ва суғуртаи исломӣ (такафул):

- суғуртаи ҳатмии давлатӣ;

- суғуртаи ҳатмӣ;

- суғуртаи ихтиёрӣ;

- азнавсуғуртакунӣ;

- суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ;

- суғуртаи исломӣ (такафул)..

з) иҷораи молиявӣ ва иҷораи исломӣ дар шакли даромади фоизӣ:

- пардохти фоиз аз рӯи шартномаи иҷораи молиявӣ ва исломӣ;

- додани қарз барои амалиётҳои иҷораи молиявӣ ва исломӣ;

- идоракунии амалиётҳо вобаста ба иҷораи молиявӣ ва исломӣ;

- барасмиятдарории шартномаи иҷораи молиявӣ ва исломӣ.

и) амалиётҳо вобаста ба фаъолияти бонкдории исломӣ:

- амалиётҳо тибқи маблағгузории исломӣ, аз ҷумла, маҳсулотҳои бонкдории исломии ташкилотҳои қарзии молиявие, ки бо принсипҳо ва стандартҳои маблағгузории исломӣ амал мекунанд (номгӯи онҳоро Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо Бонки миллии Тоҷикистон ва мақомоти ваколатдори давлатӣ муайян менамояд);

- изофапулӣ ба арзиши молҳо ва молу мулки тибқи маблағгузории исломӣ додашаванда (фурӯхташаванда) аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ, ки тибқи принсипҳо ва стандартҳои маблағгузории исломӣ амал мекунанд;

к) хизматрасониҳо оид ба ташкили хизматрасониҳои дар зербандҳои а) - и) ҳамин банд нишондодашуда.

29) ҳуҷҷати электронии андозсупоранда – ҳуҷҷати мутобиқи шакли муқарраршудаи электронӣ тартиб, пешниҳод, рамзгузорӣ ва бо имзои электронӣ тасдиқ кардашуда, ки пас аз қабул ва тасдиқ шудани дурустии он қувваи эътибори ҳисоботӣ дорад;

30) пардохти суғуртавӣ (ҷуброни суғуртавӣ, маблағи суғуртавӣ) – маблаге, ки ташкилоти суғуртакунанда ба шахси суғурташуда тибқи суғуртаи молу мулк ва суғуртаи масъулият ҷиҳати пӯшонидани зарари дар натиҷаи сар задани ҳодисаҳои суғуртавӣ расида мепардозад;

31) фаъолият оид ба истеҳсоли молҳо – фаъолияти соҳибкорие, ки даромад аз он асосан аз истеҳсол ва фурӯши молҳо (молу мулки модди)-и аз ҷониби худи соҳибкор истеҳсолшуда ба даст омадааст;

32) қарзи андози аз ҷониби андозсупоранда эътирофшуда - маблаги уҳдадориҳои андози пардохтнашуда, ки дар шакли зерин муайян (ҳисоб) карда шудааст:

а) аз ҷониби андозсупоранда дар ҳисоботи андозии худ;

б) дар қарор оид ба таъхир гузошта шудани пардохти андозҳо;

в) дар қарори мақомоти андоз оид ба санади санҷиши андозӣ, ки андозсупоранда гирифтааст ва мавриди баҳс қарор надодааст, агар маблаги андоз мавриди баҳс қарор дошта бошад, он қарзи андоз эътироф намешавад;

г) бо қарори суд, ки эътибори қонунӣ пайдо кардааст;

33) андози ғайримустақим – андозе (андоз аз арзиши иловашуда, андози аксиз ва андоз аз фурӯши алюминийи аввалия) мебошад, ки маблаги онро андозсупоранда барои пардохт ба буҷет бо зам намудани ин андоз ба нархи фурӯши молҳо, кор ва хизматрасонӣ аз истеъмолкунанда мегирад ва ё ҳуқуқи гирифтанро дорад;

34) таҳвил (фурӯш)-и мол — додани ҳуқуқи моликият ба молҳо, аз ҷумла, фурӯш, мубодила ё туҳфа, интиқоли ройгон ё қисман пардохт

намудани он, додани музди меҳнат ва пардохтҳои дигар дар шакли молӣ (натуралӣ), инчунин, ба гаравгиранда додани ҳуқуқи моликият ба моли ба гарав мондашуда;

35) минтақаҳои оффшорӣ - давлатҳо ва (ё) ҳудудҳое, ки ба андозсупоранда (шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ) низоми имтиёзноки андозсупориро пешниҳод менамоянд, маълумотро доир ба амалиётҳои молиявӣ ва дигар молу мулкиро, ифшо ва пешниҳод намекунанд. Номгӯи минтақаҳои оффшориро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи пешниҳоди мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба муқовимат ба қонунигардони (расмикунони)-и даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузории терроризм ва маблағгузории паҳнкунии силоҳи қатли ом муайян менамояд.

36) махзани электронӣ - маҷмӯи маълумоти электронии ҳифзшаванда, ки барои муайян намудани баҳисобгирии дурусти муомилоти молу маҳсулоти андозсупоранда ва манбаъҳои андозбандӣ истифода бурда мешавад. Тартиби пешбурди он аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ муайян карда мешавад;

37) амалиёти азнавбаҳодиҳии асъор ва филизот ва сангҳои қиматбаҳо - амалиёте, ки бинобар тағйир ёфтани қурби пули миллӣ нисбат ба асъори хориҷӣ ва филизот ва сангҳои қиматбаҳо бо мақсади танзими ҳисоботи дахлдори тавозунии ташкилот (корхона, муассиса), новобаста ба майлу хоҳиши он, анҷом дода шуда, вобаста ба мусбат ва ё манфӣ будани натиҷаи ниҳоии он (фарқияти ниҳоии даромаду хароҷоти азнавбаҳодиҳӣ) дар давраи ҳисоботӣ ё ба даромад ва ё ба хароҷоти ташкилот мансуб дониста мешавад;

38) дастгоҳҳои назоратӣ-хазинавӣ – дастгоҳи электронӣ дорои хотираи фискалӣ бо таҷҳизоти интиқоли маълумот, ки маълумоти фискалиро дар бораи ҳисоббаробаркуниҳо бо пули нақд, кортҳои пардохти бонкӣ ва дигар шаклҳои пардохти электронӣ ҳангоми фурӯши молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо, дар хотираи худ сабт ва нигоҳ дошта, интиқоли мустақими онро тавассути операторҳо (онлайн) ба мақомоти андоз таъмин менамояд;

39) хазинаи виртуалӣ – таъминоти барномавӣ ё маҷмӯаи он, ки маълумотро дар бораи ҳисоббаробаркуниҳои нақдӣ ва ғайринақдӣ бо истеъмолкунандагон дар нуқтаҳои савдои чакана (хизматрасонӣ) дар бар мегирад ва имкони ба модули фискалӣ пайваст шуданро дорад, ҳуҷҷатҳои фискалӣ тартиб медиҳад ва нигоҳ медорад, интиқоли ҳуҷҷатҳои фискалиро дар вақти воқеӣ ба оператори маълумоти фискалӣ анҷом медиҳад, маълумоти фискалиро чоп ва ё онҳоро ба таври электронӣ ба мақомоти андоз интиқол медиҳад;

40) соли андозӣ - даврае, ки ба соли тақвимӣ мувофиқ буда, аз 1 январ то 31 декабрро дар бар мегирад;

41) шӯрои ҳалли пешазсудии баҳсҳои андозӣ–мақомоти машвараті ва баррасикунандаи пешазсудии баҳсҳои андозии байни андозсупоранда ва мақомоти андоз;

42) машваратчии андозӣ - шахсе, ки оид ба ҳисоб ва пардохт намудани андозҳо, боҷҳо, дигар пардохтҳо ва пешниҳоди ҳисобот (эъломияҳо)-и

андозӣ, инчунин, оид ба ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии андозсупоранда хизматрасониҳои машваратиро анҷом медиҳад;

43) хавфи андозӣ – эҳтимолияти аз ҷониби андозсупоранда пурра ё қисман иҷро накардани уҳдадориҳои андозӣ;

44) фоиз – дилхоҳ маблаге, ки дар шакли фоизҳо, тахфифҳо, мукофотпулӣ ва дигар воситаҳои пулӣ, инчунин, подошпулӣ барои истифодаи пул, ки дар як вақт ё давра ба давра пардохт мегарданд, ифода карда мешавад;

45) соҳибмулк –манфиатгирандаи ниҳоӣ – як ё якчанд шахси воқеӣ, ки бевосита ё бавосита соҳиби моликият мебошанд;

46) сармояи оинномавӣ - маҷмӯи воситаҳои молию пулии (ҳиссаҳо, саҳмияҳо) муассисон (иштирокдор), ки барои таъсиси шахси ҳуқуқӣ ва таъмини фаъолият ташаккул дода шудааст;

47) андозсупорандаи бемасъулият - андозсупорандае, ки уҳдадориҳои андозии худро тибқи талаботи қонунгузории андоз таъмин наменамояд. Номгӯи андозсупорандагони бемасъулият аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар асоси қарори расмӣ тартиб дода шуда, дар сомонаи электронии он ҷойгир карда мешавад. Ном (номгӯ)-и андозсупорандаи бемасъулият аз ин номгӯ пас аз ислоҳи қонунвайронкунӣ ва (ё) пешниҳод шудани далелҳои асоснок хориҷ карда мешавад. Андозсупоранда дар ҳолатҳои зерин бемасъулият эътироф карда мешавад, агар:

а) дар давоми зиёда аз 3 моҳи пайдарпай пешниҳоди ҳисоботи андоз ва (ё) пардохти маблаги андоз ва (ё) қарзи эътирофшудаи андозиро таъмин нанамояд;

б) бе амалан анҷом додани амалиёт ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашударо пешниҳод намояд;

в) дигар амалҳоро (беамалиеро) анҷом дода бошад, ки номгӯи онҳо аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо мақомоти ваколатдор дар соҳаи дастгирии соҳибкорӣ муқаррар карда мешавад;

48) андозсупорандаи бомасъулият – андозсупоранадае эътироф мешаванд, ки уҳдадориҳои андозии худро тибқи талаботи қонунгузории андоз таъмин намуда, ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият шомил нест;

49) нархгузории трансфертӣ – нархе мебошад, ки байни шахсони бо ҳам алоқаманд ташаккул меёбад ва (ё) аз нархи бозорӣ ҳангоми анҷом додани аҳдҳо байни тарафҳои мустақил фарқ дорад;

50) чеки электронии фискалӣ (ҳуҷҷати электронии ҳисоббаробаркунӣ) - шакли ҳуҷҷати ҳисоббаробаркунӣ барои амалиётҳо дар шакли пардохтҳои электронӣ, ки он дорои маълумот ва нишонаҳои ҳатмии чеки таҷҳизоти хазинавӣ барои мол (кор, хизматрасонӣ), аз ҷумла, ифодаи рақамии рамзхати мол ва (ё) рамзи QR дошта бошад;

51) ҳисобнома-фактураи электронӣ – ҳуҷҷате мебошад, ки бо истифода аз шабакаи электронӣ бо имзои электронӣ, тавассути таҷҳизоти мубодилаи электронии маълумот пешниҳод мешавад. Ҳуҷҷати мазкур дорои замимаҳои шакли коғазии PDF буда, тавассути ҳуҷраи шахсии андозсупоранда ва ё

дилхоҳ шабакаи электронӣ, ки заминаи эътимоднокро барои санҷиши вобастагии байни ҳисобнома-фактура ва таҳвили мол (кор, хизматрасонӣ) фароҳам меорад, ирсол мегардад;

52) кэшбэк - навъи ҳавасмандгардониест, ки ҳангоми пардохт намудани арзиши мол (иҷрои кор ва хизматрасонӣ) тавассути ҳисоббаробаркунии ғайринақдӣ (аз ҷумла бо воситаҳои электронии пардохтӣ, кортҳои пардохтии бонкӣ ва ҳамёнҳои электронӣ) фоизи муайян аз маблағи пардохтшаванда ва ё маблағи устувор аз ҷониби ташкилоти қарзии молиявӣ ва ё фурӯшанда ба мизоҷ баргардонида мешавад;

53) асъори рақамӣ – ин воҳидҳои рақамии арзиш, ба ғайр аз пул, ки шартҳои зеринро қонеъ мекунанд:

а) воҳидҳои арзиш ивазшаванда мебошанд;

б) воҳидҳои арзиш метавонанд ҳамчун пардохт барои таҳвил пешниҳод карда шаванд;

в) воҳидҳои арзиш маъмулан барои аҳли ҷомеа бидуни маҳдудияти ҷиддии истифодаи онҳо ҳамчун пардохт дастрасанд;

г) воҳидҳои арзиш бо асъори ягон кишвар ифода карда намешаванд;

д) воҳидҳои арзиш арзише надоранд, ки ба арзиши чизи дигаре вобастагӣ дошта бошад ва ё аз он бармеояд;

е) воҳидҳои арзиш ҳуқуқи гирифтан ё ихтиёрдорӣ кардани ашё ё ашёи муайянро намедиҳанд, агар ин ҳуқуқ бо доштани воҳидҳои рақамии арзиш ё истифодаи воҳидҳои рақамии арзиш ҳамчун ҷуброн алоқаманд набошад.

54) суратҳисобҳои бонкӣ – барои мақсадҳои Кодекси мазкур суратҳисобҳои андозсупорандагон, ба истиснои суратҳисобҳои амонати (пасандози)-и шахсони воқеӣ, ки дар ташкилоти қарзии молиявӣ кушода шудааст;

55) воситаи электронии пардохтӣ - восита ва (ё) усуле, ки бо мақсади интиқоли маблағ дар доираи шаклҳои истифодашавандаи ҳисоббаробаркуниҳои ғайринақдӣ бо истифодаи технологияҳои иттилоотию коммуникатсионӣ, ҳомили электронии иттилоот, аз ҷумла корти пардохтии бонкӣ ва дигар таҷҳизоти техникӣ бо ва бидуни кушодани суратҳисоби бонкӣ ба андозсупоранда барои таҳия, тасдиқ ва додани фармоиши пардохтӣ имкон медиҳад;

56) қарзи баҳснок - қарзи андозе мебошад, ки андозсупоранда нисбат ба он розӣ набуда, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ба мақомоти болоии андоз, Шурои ҳалли пеш аз судии баҳсҳо, суд ва ё дигар мақомотҳои дахлдор бо аризаи хаттӣ шикоят намудааст, то баррасӣ ва гирифтани ҷавоб аз натиҷаи шикоят.

Моддаи 3. Тартиби муқаррар намудан, тағйир додан ва бекор кардани андозҳо

1. Муқаррар намудани андозҳои нав, тағйир додан ва ё бекор кардани андозҳои амалкунанда бо роҳи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси мазкур ва (ё) ба қонунгузории дар қисми 9 моддаи 1 Кодекси мазкур муқарраршуда анҷом дода мешавад.

2. Лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба қонунгузории андоз аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи тартиби муқарраргардида пешниҳод карда мешаванд.

3. Ҳангоми муқаррар намудани андозҳо бояд андозсупоранда, имтиёзҳои андозӣ ва ҳамаи унсурҳои андозбандӣ муайян карда шаванд.

Моддаи 4. Тартиби ҳисобкунии муҳлатҳое, ки қонунгузории андоз муқаррар кардааст

1. Муҳлатҳое, ки қонунгузории андоз муқаррар кардааст, санаи тақвимиро бо нишон додани амале, ки бояд анҷом дода шавад ё анҷом ёбад, бо гузаштани давраи вақте, ки бо солҳо, семоҳаҳо, моҳҳо ё рӯзҳо ҳисоб карда мешавад, муайян мегарданд.

2. Оғози ҳисоб кардани муҳлате, ки қонунгузории андоз муқаррар кардааст, дар рӯзи навбатӣ баъд аз санаи тақвимӣ ё ҳодисае, ки бояд рух диҳад, фаро мерасад.

3. Муҳлате, ки бо солҳо ҳисоб карда мешавад, дар моҳ ва рӯзи дахлдори соли охирини муҳлат ба итмом мерасад. Дар ин ҳолат, сол дилхоҳ давраи вақт, ки иборат аз дувоздаҳ моҳи пайдарпай аст, эътироф карда мешавад, ки аз соли тақвимӣ тафовут дорад.

4. Муҳлате, ки бо семоҳаҳо ҳисоб карда мешавад, дар рӯзи дахлдори моҳи охирини муҳлат ба итимом мерасад. Дар ин ҳолат, семоҳа ҳамчун се моҳи тақвимӣ дониста шуда, семоҳаҳо аз оғози соли тақвимӣ ҳисоб карда мешавад.

5. Муҳлате, ки бо моҳҳо ҳисоб карда мешавад, дар рӯзи охирини моҳи дахлдор ба итмом мерасад.

6. Муҳлати бо рӯзҳо ҳисобкардашаванда, бо рӯзҳои корӣ ҳисоб карда мешавад. Дар ин ҳолат, рӯзи корӣ рӯзе ҳисобида мешавад, ки он мувофиқи қонунгузорӣ рӯзи истироҳат ва (ё) ғайрикории эътироф нагардида бошад.

7. Агар охирин рӯзи муҳлат ба рӯзе рост ояд, ки он мувофиқи қонунгузорӣ рӯзи истроҳатё ғайрикорӣ ё идӣ ҳисобида мешавад, рӯзи анҷоми муҳлат рӯзи корие ҳисобида мешавад, ки пас аз рӯзи истироҳат ва (ё) ғайрикорӣ меояд.

8. Амале, ки барои иҷрокунии он муҳлат муқаррар карда шудааст, то соати 24-и охирини рӯзи муҳлат иҷро кардан мумкин аст.

9. Агар ҳуҷҷатҳо (ҳисобот) ба ташкилоти алоқа ва ё воситаҳои пулӣ, ҳуҷҷатҳои дахлдори пардохтӣ ба ташкилоти қарзии молиявӣ то соати 24-и рӯзи охирини муҳлат супорида шудаанд, муҳлатгузашта ҳисобида намешавад.

Моддаи 5. Воридоти андозҳо ва тақсимоти он ба буҷет

1. Андозҳо дар ҳаҷм ва тартибе, ки дар Кодекси мазкур ва санадҳои зерқонунии он, муқаррар шудааст, пардохт карда мешаванд.

2. Пардохтҳои гумрукӣ, дар ҳаҷм ва тартибе, ки дар Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кодекси мазкур ва санадҳои зерқонунии ин санадҳо, муқаррар шудаанд, пардохт карда мешаванд.

3. Расмиёти маъмурӣ оид ба назорати андоз, боҷи давлатӣ ва пардохтҳо, инчунин, пардохтҳои гумрукӣ аз ҷониби мақомоти дахлдори ваколатдор ва мақомоти андоз тибқи тартиби муқарраргардида амалӣ карда мешаванд.

4. Маблағҳо аз андозҳои умумидавлатӣ тибқи қонунгузории буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон байни буҷети ҷумҳуриявӣ ва буҷетҳои маҳаллӣ ҷудо карда мешаванд. Пардохтҳо аз рӯи андозҳои маҳаллӣ ба буҷетҳои дахлдори маҳаллӣ ворид мешаванд.

5. Назорати раванди воридоти андозҳои дар қисми махсуси Кодекси мазкур муқарраргардида, аз ҷониби мақомоти андоз таъмин карда мешавад, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

Моддаи 6. Татбиқи созишномаҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои андозбандӣ

1. Татбиқи созишномаҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои андозбандӣ ва меъёрҳои умумии ҳуқуқии байналмилалии андоз мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур амалӣ карда мешавад.

2. Муқаррароти созишномаҳои байналмилалӣ, ки масъалаҳои канорачӯӣ намудан аз андозбандии дукарата ва пешгирии саркашиҳо аз пардохтани андозҳо, ки яке аз тарафҳои он Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, нисбат ба резидентони андози як ё ҳарду давлат татбиқ карда мешаванд, ки чунин созишномаро ба имзо расонидаанд. Бо ин мақсад, резиденти андоз мувофиқи созишнома муайян карда мешавад.

3. Муқаррароти қисми 2 моддаи мазкур нисбат ба резиденти андози давлате, ки бо он созишномаи байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба имзо расонида шудааст, татбиқ намегардад, агар резиденти андоз муқаррароти ин созишномаро барои манфиатҳои шахси дигаре, ки резиденти андозии ҳамон давлати аҳдкунанда намебошад, истифода намояд.

4. Мутобиқи қисмҳои 5 – 12 моддаи мазкур шахсе, ки ҳуқуқи воқеии гирифтани даромадро аз манбаъҳои пардохт тибқи созишномаи байналмилалии андоз дорад, муайян карда мешавад.

5. Шахси дорои ҳуқуқи воқеӣ ба даромадҳое, ки аз ҷониби шахси ҳуқуқӣ пардохт карда мешавад, шахсе эътироф карда мешавад, ки дорои ҳуқуқи мустақилона истифода кардан ва (ё) ихтиёрдорӣ кардани даромадҳои мазкур мебошад, ё шахсе, ки бар манфиати ӯ шахси дигар ҳуқуқи ихтиёрдорӣ кардани чунин даромадҳоро дорад. Дар ин ҳолат аҳамият надорад, ки ин ҳуқуқ бинобар иштироки бевосита ва (ё) бавоситаи дар ин шахси ҳуқуқӣ ё назорат аз болои он ё бинобар ба дигар ҳолатҳо ба вуҷуд омадааст.

6. Бо тартиби дар қисми 5 ҳамин модда муқарраршуда ҳуқуқи воқеӣ ба даромади шахсе, ки фаъолиятро бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ анҷом медиҳад, муайян карда мешавад.

7. Ҳангоми муайянкунии шахсе, ки дорои ҳуқуқи воқеӣ ба даромадҳо мебошад, вазифаҳое, ки шахсони дар қисми 5 моддаи мазкур зикршуда иҷро мекунанд, инчунин, таваккалҳое, ки онҳо ба худ мегиранд, ба эътибор гирифта мешаванд.

8. Шахси хориҷӣ ҳамчун шахси дорои ҳуқуқи воқеӣ ба даромадҳо аз сарчашмаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф карда намешавад, агар ӯ дорои ваколатҳои маҳдуди идоракунии чунин даромадҳо бошад, нисбат ба даромадҳои мазкур вазифаи миёнаравиро ба манфиати шахси дигар анҷом диҳад, дигар таваккалҳои молиявиро ба зимма надошта, мустақиман ё ғайримустақим чунин даромадро (пурра ё қисман) ба шахси дигар пардохт кунад.

9. Ҳангоми пардохти даромадҳо аз сарчашмаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шахси хориҷие, ки ҳуқуқи воқеии гирифтани чунин даромадҳоро надорад, агар ба пардохткунанда шахсе, ки ҳуқуқи воқеии гирифтани чунин даромадҳоро (қисми онҳо) дорад, маълум бошад, андозбандии даромад бо тартиби зерин амалӣ карда мешавад:

1) агар шахси дорои ҳуқуқи воқеӣ ба даромадҳои пардохтшаванда (қисми онҳо) резиденти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад, андозбандии даромади пардохтшаванда (қисми он) мувофиқи муқаррароти Кодекси мазкур нисбат ба резидентони андози Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад. Дар ин ҳолат пардохткунанда андозро нисбат ба даромадҳои пардохтшаванда (қисми онҳо), дар манбаи пардохт нигоҳ намедорад, ба шарте, ки ӯ мақомоти андози ҷойи баҳисобгириро огоҳ намояд. Тартиби чунин огоҳнамоӣ аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ муайян карда мешавад;

2) агар шахси дорои ҳуқуқи воқеӣ ба даромадҳои пардохтшаванда (қисми онҳо) резиденти андози давлате (доираи ҳуқуқ) бошад, ки бо Ҷумҳурии Тоҷикистон созишномаи байналмилалӣ оид ба масъалаҳои андозбандӣ дорад, дар ин ҳолат муқаррароти чунин созишноманисбат ба андозбандии ин даромадҳои пардохтшаванда (қисми онҳо) татбиқ карда мешавад;

3) агар шахсе, ки ҳуқуқи воқеии гирифтани даромадро (ё як қисми онро) дорад, резиденти давлате (доираи ҳуқуқ) бошад, ки бо Ҷумҳурии Тоҷикистон созишномаи байналмилалии андозбандӣ надорад, андозбандии даромади (ё қисми он) гирифтаи ғайрирезидент мутобиқи муқаррароти ҳамин Кодекс амалӣ карда мешавад.

10. Қоидаи болозикр ба шарте татбиқ карда мешаванд, ки макони ҷойгиршавии доимии шахсе, ки ба ӯ даромадҳо пардохт карда мешаванд ва ӯ ҳуқуқи воқеӣ ба ин даромадҳо надорад, давлате (доираи ҳуқуқ) мебошад, ки бо он созишномаи байналмилалии амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои андозбандӣ мавҷуд мебошад.

11. Агар ба пардохткунанда, шахсе, ки ҳуқуқи воқеии гирифтани чунин даромадҳоро (ё қисми он) дорад, маълум набошад, андозбандии чунин даромад (ё қисми он) мутобиқи талаботи Кодекси мазкур, ки нисбат ба ғайрирезидентҳо муайян шудааст, амалӣ карда мешавад.

12. Мақомоти салоҳиятдори дар созишномаи байналмилалӣ муайяншудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад, ки ба мақомоти салоҳиятдори давлати хориҷӣ ҷиҳати мусоидат дар иҷрокунии уҳдадории

андозии андозсупорандаи давлати хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷронашудааст, дархост пешниҳод намояд.

БОБИ 2. ПРИНСИПҲО ВА СУБЪЕКТҲОИ МУНОСИБАТИ АНДОЗӢ

Моддаи 7. Принсипҳои андозбандӣ

1. Андозбандӣ ба принсипҳои қонуният, ҳатмият, саҳеҳӣ ва ҳамкории мақомоти андоз бо андозсупоранда, адолат, ягонагии низоми андоз ва шаффофият асос меёбад.

2. Принсипи қонуният:

- риояи ҳатмии меъёрҳои қонунгузории андоз аз ҷониби ҳамаи иштирокдори муносибатҳои ҳуқуқии андоз мебошад;

- меъёрҳои қонунгузории андоз наметавонад ба принсипҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур мухолифат намояд;

3. Принсипи ҳатмият:

-ҳар як шахс уҳдадор аст, ки андозҳои тибқи Кодекси мазкур пешбинишударо пардохт намояд;

- ба ҳеҷ шахс уҳдадории пардохти андозҳо, боҷи давлатӣ ва дигар пардохтҳое, ки дорои ҳамаи хусусиятҳои андоз, боҷи давлатӣ ва пардохтҳо мебошанд, вале тибқи Кодекси мазкур муқаррар нагардиданд ё бе риояи меъёрҳои он муқаррар гардидаанд, вогузошта намешавад.

4. Принсипи саҳеҳӣ ва ҳамкории мақомоти андоз бо андозсупоранда:

-андозбандӣ бояд саҳеҳ бошад. Саҳеҳияти андозбандӣ дар қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудани ҳамаи унсурҳои андоз, асосҳо, тартиб, иҷрокунӣ ва бекор намудани уҳдадориҳои андозро ифода менамояд;

-дар доираи муносибатҳои андозӣ мақомоти андоз вазифадор аст, бо мақсади иҷрои қонунгузории андоз бо андозсупоранда ҳамкорӣ намояд. Дар ин ҳолат мақомоти андоз ҳуқуқ надорад ба фаъолияти қонунии андозсупоранда монеаи сунъӣ эҷод намояд ва андозсупоранда уҳдадор аст, ки барои амалӣ намудани ваколатҳои мақомоти андоз мусоидат кунад.

5. Принсипи адолат:

-андозбандӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон оммавӣ мебошад ва ҳамаи андозсупорандагон андозҳоро муносиб ба даромад пардохт мекунанд;

- муқаррар намудани меъёрҳои фарқкунандаи андоз, имтиёзҳои андоз ё дигар афзалиятҳо вобаста ба шакли моликият, манбаи маблағгузорӣ, инчунин, андозҳое, ки барои амалинамоии ҳуқуқҳои конституцсионии шаҳрвандон монеа эҷод мекунанд, манъ аст;

- андозҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли ҷории молиявӣ дар давоми ҳамон соли молиявӣ тағйирнопазиранд.

6. Принсипи ягонагии низоми андоз:

-низоми андоз дар тамоми ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ягона мебошад;

-муқаррар намудани андозҳое, ки фазои ягонаи иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла, мустақим ва ё ғайримустақим озодона интиқол додани мол (иҷрои кор ва хизматрасонӣ) ё воситаҳои молиявиро дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳдуд менамояд, манъ аст.

7. Принсипи шаффофият:

- санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи муносибатҳои ҳуқуқии андозбандӣ ҳатман интишор карда мешаванд;

- санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи муносибатҳои ҳуқуқии андозбандӣ, ки интишори расмӣ карда нашудаанд, эътибори ҳуқуқӣ надоранд.

Моддаи 8. Субъектҳои муносибатҳои андоз

1. Субъектҳои муносибатҳои андозӣ – шахсоне ба ҳисоб мераванд, ки бо таври мустақим ва ё ғайримустақим дар муносибатҳои андозӣ иштирок менамоянд, дорои ҳукуқу уҳдадориҳо мебошанд ва ё бо амал ё беамалии худ уҳдадориҳои андозиро ба вуҷуд меоваранд.

2. Резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсадҳои андозбандӣ эътироф карда мешавад:

1) агар шахси воқеӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давра ва ё давраҳои дар маҷмӯъ ҳисобшаванда, дар давоми дилхоҳ давраи 12-моҳаи дар ҳамин соли тақвимии ҷорӣ оғозшаванда ё баохиррасида бештар аз 182 рӯз қарор дошта бошад, барои соли ҷории тақвимӣ резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд -резидент) ба ҳисоб меравад, бо назардошти:

а) шахси воқеие, ки дар соли тақвимии ҷорӣ резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, вале дар давоми соли тақвимии қаблӣ резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон набуд, барои давраи аз санаи якуми воқеан дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳузур доштан резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф мешавад;

б) шахси воқеие, ки дар соли тақвимии ҷорӣ резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, вале дар давраи минбаъдаи андоз резидент намебошад, барои давраи ҷории андоз то рӯзи охирони ҳузур доштан резидент ба ҳисоб меравад.

2) шаҳрвандони Ҷумуҳурии Тоҷикистон, ки дар давоми соли тақвимӣ дар хизмати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад, дар ҳамин соли тақвимӣ, новобаста ба давомнокии чунин хизмат, резидент ба ҳисоб меравад;

3) шахсони воқеие, ки шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд;

4) шахсони воқеие, ки барои қабул шудан ба шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё дар бораи гирифтани иҷозат барои истиқомати доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе қабули шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон ариза додаанд, сарфи назар аз муҳлати дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон буданашон резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф мешаванд, агар шахс берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳалли зисти доимӣ надошта бошад.

3. Шахси воқеие, ки мутобиқи ҳамин модда резидент намебошад, ғайрирезиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад.

4. Шаҳрвандони давлатҳои хориҷӣ сарфи назар аз муҳлати дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон буданашон резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб намераванд, агар чунин шахс ба сифати шахси дорои мақоми дипломатӣ ё консулӣ (ё узви оилаи чунин шахс) ва ё ба сифати корманди ташкилоти байналмилалӣ ё ба сифати шахсе, ки дар хизмати давлатии кишвари хориҷӣ кор мекунад (ё аъзои оилаи чунин шахс) қарор дошта бошад.

5. Мақоми резидент ва ғайрирезидент нисбат ба шахси воқеӣ барои ҳар соли тақвимӣ муайян карда мешавад.

6. Шахси воқеие, ки ғайрирезидент эътироф мешавад, уҳдадор аст, ки ба агенти андоз ё мақомоти андози маҳалли будубош (истиқомат) на дертар аз рӯзи гирифтани даромад ё санаи пешниҳод кардани ҳисоботи андоз, ҳуҷҷати тасдиққунандаи резидентӣ ё шахси бешаҳрванд дар давлати хориҷӣ будан ва тарҷумаи ба таври нотариалӣ тасдиқшудаи ҳуҷҷати муайянкунандаи шахсиятро (шиносномаро) ба забони давлатӣ пешниҳод намояд.

7. Соҳибкори инфиродӣ - шахси воқеие, ки фаъолияти соҳибкориро бе таъсис додани шахси ҳуқуқӣ тибқи патент ва шаҳодатнома амалӣ менамояд.

8. Шахси ҳуқуқӣ – ташкилоте, ки моликият дорад, дар пешбурди хоҷагидорӣ ё идоракунии оперативии молу мулк дошта аз рӯи уҳдадориҳои худ бо ин молу мулк масъулият дорад, аз номи худ ҳуқуқҳои молу мулки ва шахсии ғайримолумулкиро ба даст оварда, татбиқ намояд, уҳдадорӣ гирад, дар суд даъвогар ва ҷавобгар бошад, тавозуни мустақил дошта бошад. Шахси ҳуқуқӣ метавонад резидент ва ғайрирезидент бошад:

- шахси ҳуқуқӣ-резидент – шахси ҳуқуқӣ резидент эътироф карда мешавад, агар он тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис ёфтааст ва ё мақоми идоракунии асосии он (мақоми роҳбарикунанда, идоракунӣ) дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дошта бошад;
- шахси ҳуқуқӣ - ғайрирезидент – шахси ҳуқуқие, ки мутобиқи ҳамин модда резидент намебошад.

9. Филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқӣ – воҳиди алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ мебошад, ки берун аз маҳалли ҷойгиршавии он қарор дошта, бо қарори дахлдори шахси ҳуқуқӣ, ки онро қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва оинномаи ин шахси ҳуқуқӣ муайян намудааст, таъсис дода шудааст, манфиатҳои шахси ҳуқуқиро ҳифз ва намояндагӣ намуда, аз номи он аҳдҳо ва амалҳои дигари ҳуқуқиро анҷом медиҳанд (минбаъд - воҳиди алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ) новобаста ба дарҷ намудани он дар ҳуҷҷатҳои таъсисӣ ё дигар ҳуҷҷатҳои шахси ҳуқуқӣ, ки дар маҷмӯъ ба шартҳои зерин ҷавобгӯ мебошад:

- фаъолияти соҳибкорӣ ё ғайрисоҳибкориро амалӣ менамояд;
- дорои ҷудоияти ҳудудӣ ва (ё) молумулкӣ аз шахси ҳуқуқӣ мебошад;
- дорои воҳидҳои кории ба муҳлати зиёда аз як моҳи тақвимӣ ташкилшуда ва (ё) ҳайати кормандоне мебошад, ки бо ташкилот ё ҳамин воҳид бо муносибатҳои бо Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон танзимшаванда алоқаманданд.

10. Андозсупоранда – шахси воқеӣ, соҳибкори инфиродӣ, шахси ҳуқуқӣ, филиал ва намояндагии онҳо, ки фаъолияти иқтисодиро новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқӣ, намуди фаъолият, тобеият ва шакли моликият ва ё дорои

объекти андозбандӣ амалӣ менамоянд ва ба зиммааш тибқи қонунгузории андоз уҳдадории пардохти андозҳо, боҷи давлатӣ ва пардохтҳо вогузор шудааст.

11. Мақомоти давлатӣ - ҷузъи таркибии дастгоҳи давлатӣ, ки тибқи салоҳият ва сохтори муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ваколати давлатию ҳокимиятиро дар шакли ташкилию ҳуқуқии ба худ хос амалӣ менамоянд:

- мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи молия - мақомоти марказии ҳокимияти иҷроия мебошад, ки пешбурди сиёсати ягонаи давлатӣ ва батанзимдарории меъёрии ҳуқуқии фаъолияти молиявӣ, буҷету андоз ва ғайраро таъмин намуда, фаъолияти мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатиро оид ба иҷро ва риояи қонунгузории андоз, баҳисобгирӣ ва саривақт ба буҷети давлатӣ ва фондҳои давлатӣ ворид намудани андозҳо, боҷҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ аз тарафи андозсупорандагон ва идоракунии молияи давлатӣ ҳамоҳанг менамояд;

- мақомоти ваколатдори давлатӣ - мақомоти иҷроияи марказии ҳокимияти давлатӣ, ки иҷро ва риояи муқаррароти қонунгузории андозро таъмин менамояд;

- мақомоти ваколатдор - мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истисноии мақомоти андоз, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳисоб ва (ё) ҷамъоварӣ намудани андозҳои алоҳида ва (ё) иҷро намудани дигар вазифаҳои вобаста ба андозбандӣ ваколатдор шудаанд;

- Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтории ҳукумат резидентони Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

12. Агенти андоз - ташкилот ё соҳибкори инфиродие, ки мутобиқи Кодекси мазкур ба зиммааш вазифаи ҳисоб намудани андоз, аз андозсупоранда ё аз манбаи пардохт нигоҳ доштан ва ба буҷети дахлдор гузаронидани он вогузор шудааст.

13. Агенти андоз вазифадор аст:

- андозҳои мутобиқи Кодекси мазкур пешбинишударо аз андозсупоранда ё аз манбаи пардохт нигоҳдошташавандаро пурра ва дар муҳлатҳои муайяншуда ҳисоб намояд, нигоҳ дорад ва ба буҷет ворид намояд;

- даромадҳои ба андозсупорандагон пардохтшуда, андозҳои аз андозсупорандагон (ё аз манбаи пардохт) нигоҳдошташуда ва ба буҷети дахлдор гузаронидашударо ба ҳисоб гирад, оид ба ҳар як андозсупоранда ҳисоби ҷудогона барад;

- ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии худ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳисоботи андоз пешниҳод намояд.

14. Шахс – дилхоҳ шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ, муассисаи доимӣ, филиал ё дигар воҳиди алоҳидаи ғайрирезидент.

15. Ташкилот – шахси ҳуқуқии мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсисдодашуда (минбаъд - ташкилотҳои резидентӣ), шахси ҳуқуқии хориҷии тибқи қонунгузории давлатҳои хориҷӣ таъсисёфта, аз ҷумла, филиалҳо ва намояндагиҳои онҳо,ки дар ҳудуди Ҷумҳурии

Тоҷикистон таъсис дода шудаанд, ташкилоти байналмилалӣ (минбаъд – ташкилотҳои хориҷӣ).

Моддаи 9. Фаъолияти соҳибкорӣ ва ғайрисоҳибкорӣ

1. Фаъолияти соҳибкорӣ - фаъолияти мустақилонаи таҳти таваккали шахсе, ки барои ба даст овардани даромад (фоида) мунтазам аз истифодаи молу мулк, фурӯши молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасонӣ равона гардидааст.

2. Фаъолияти соҳибкорӣ аз рӯи даромади умумӣ ба намудҳои зерин ҷудо карда мешавад:

- соҳибкории хурд – фаъолияти соҳибкори инфиродӣ ва шахси ҳуқуқие, ки даромади умумии онҳо дар 12 моҳи пайдарпайи (муттасил) тақвимии гузашта то 1 000 000 (як миллион) сомонӣ мебошанд;

- соҳибкории миёна – шахси ҳуқуқие, ки даромади умумии он дар 12 моҳи пайдарпайи (муттасил) тақвимии гузашта аз 1 000 000 (як миллион) сомонӣ то 25 000 000 (бисту панҷ миллион) сомонӣ мебошанд;

- соҳибкории калон – шахси ҳуқуқие, ки даромади умумии он дар 12 моҳи пайдарпайи (муттасил) тақвимии гузашта зиёда аз 25 000 000 (бисту панҷ миллион) сомонӣ мебошад.

3. Таҳти фаъолияти эҳсонкорӣ фаъолияте дониста мешавад, ки тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти эҳсонкорӣ» амалӣ карда мешавад.

4. Бо мақсади андозбандӣ, расонидани дилхоҳ кумак фаъолияти эҳсонкорӣ ба ҳисоб намеравад, агар яке аз шартҳои зерин ҷой дошта бошад:

- шахси қабулкунандаи чунин кумак дар назди шахси кумакрасон уҳдадории дорои хусусияти молумулкӣ ё ғайримолумулкиро қабул кунад (ба истиснои уҳдадориҳои истифодаи мақсадноки маблағ ё молу мулки гирифташуда);

- шахси кумакгиранда ва шахси кумакрасон шахсони мутақобилан вобаста ҳисобида шаванд;

5. Намудҳои зерини фаъолият ба сифати фаъолияти соҳибкорӣ эътироф карда намешаванд:

- фаъолияти тамоми зинаҳои мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, ки мустақиман бо амалӣ намудани ваколатҳои ба онҳо вогузоркардашудаи давлатӣ алоқаманд мебошанд;

- фаъолияти эҳсонкорӣ;

- фаъолияти динӣ;

- фаъолияти ташкилотҳои ҷамъиятӣ;

- фаъолияте, ки аз ҷониби муассисони ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ маблағгузорӣ карда мешавад;

- иҷро гардидани кори кироя аз ҷониби шахсони воқеӣ.

6. Барои мақсадҳои андозбандӣ амалӣ намудани намудҳои зерини фаъолият аз ҷониби шахси воқеӣ, муассисаи аз ҳисоби муассис маблағгузоришаванда ва (ё) ташкилоти ғайритиҷоратӣ фаъолияти соҳибкорӣ эътироф намешавад, ба шарте ки ин фаъолият барои шахси онро амаликунанда фаъолияти асосӣ набошад:

- ҷойгир намудани маблағҳои пулӣ дар ташкилотҳои қарзи молиявӣ;
- ба иҷора додани молу мулки манқул ва (ё) ғайриманқул;
- додани молу мулк ба идоракунии боэътимод;
- харидан (фурӯхтан) ё ба дигар шахс додани ҳисса дар сармояи оинномавии шахси ҳуқуқӣ ё коғазҳои қиматноки он;
- харидан (фурӯхтан) ё ба дигар шахс додани вомбаргҳо ё ҳама гуна векселҳои дигар;
- харидан (фурӯхтан) ё ба дигар шахс додани саҳм дар фонди ҳиссавии сармоягузорӣ ва (ё) ҳуқуқи муаллифӣ ва ҳама гуна ҳуқуқҳои шабеҳи ба фурӯшанда тааллуқдошта;
- кори кирояи дар асоси шартномаҳо (қарордодҳо)-и хусусияти граждании ҳуқуқидошта ё ин ки бе шартномаҳо (қарордодҳо) амалишаванда.

7. Дар он қисме, ки шахсони анҷомдиҳандаи фаъолияти дар қисми 6 ҳамин модда пешбинишуда фаъолияти соҳибкориро амалӣ менамоянд, фаъолияти соҳибкории чунин шахсон бояд андозбандӣ гардад, дороиҳо ва фаъолияти онҳо, ки бевосита ба амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ алоқаманданд, бояд дар алоҳидагӣ (ҷудо аз фаъолияти асосӣ) ба ҳисоб гирифта шаванд.

8. Фаъолияти шахси ҳуқуқие, ки муассисаи давлатӣ мебошад ва қисми маблағҳои махсуси онҳо дар ҳаҷм ва бо тартиби муайяннамудаи қонунгузорӣ ба буҷет ситонида мешавад, фаъолияти соҳибкорӣ эътироф намешавад.

Моддаи 10. Кори кироя

1. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур мафҳуми «кори кироя» маънои зеринро дорад:

- аз ҷониби шахси воқеӣ иҷро шудани уҳдадориҳо дар доираи муносибатҳои тибқи қонунгузории граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба меҳнат ё дар соҳаи хизмати давлатӣ танзимшаванда;
- аз ҷониби шахси воқеӣ иҷро шудани уҳдадориҳое, ки бевосита ба хизмат дар сафи Қуввоҳои Мусаллаҳ ё мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва (ё) мақомот (муассисаҳо)-и ба онҳо баробаркардашуда алоқаманданд;
- кори шахси воқеӣ дар мансаби роҳбарикунандаи корхона ё ташкилот.

2. Шахси воқеие, ки кори кирояро иҷро карда буд, иҷро карда истодааст ё минбаъд иҷро мекунад, дар Кодекси мазкур «корманд» номида мешавад. Шахсе, ки ҳаққи хизматрасонии чунин кормандро мепардозад «корфармо» ва чунин пардохт «музди меҳнат» номида мешавад.

3. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур ҷойи кори асосии корманд ҷойи коре ҳисобида мешавад, ки тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба меҳнат корфармо уҳдадор аст аз рӯи он дафтарчаи меҳнатии кормандро пеш барад.

Моддаи 11. Муассисаи доимии ғайрирезидент

1. Таҳти мафҳуми муассисаи доимии ғайрирезидент (корхонаи хоричӣ ё шахси ғайрирезидент) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд - муассисаи

доимӣ), агар ҳамин модда тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, маҳалли доимии фаъолияте фаҳмида мешавад, ки тавассути он ин шахси хоричӣ фаъолияти соҳибкорӣ, аз ҷумла, фаъолияти тавассути шахси ваколатдор иҷрошавандаро пурра ё қисман анҷом медиҳад.

2. Маҳалли доимии фаъолият, ки дар қисми 1 ҳамин модда нишон дода шудааст, дилхоҳ аз маҳаллҳои зеринро дар бар мегирад:

1) ҳама гуна маҳалли идора, филиал, шуъба, бюро, дафтари корӣ, ҳуҷраи корӣ, агентӣ, фабрикаҳо, корхона, коргоҳ, устохона, озмоишгоҳ;

2) маҳалли анҷом додани истеҳсол, коркард, насб, бастабандӣ ва бастубанди мол;

3) ҳама гуна ҷой, аз ҷумла, мағоза ва ё анборе, ки ба сифати нуқтаи савдо истифода бурда мешавад;

4) ҷойҳое, ки барои сохтмон истифода мешаванд, майдонҳо барои корҳои сохтмонӣ, васлкунӣ ё ҷойҳои барои анҷом додани фаъолияти назоратии алоқаманд;

5) яке аз маҳаллҳои зерин, ки дар он тавассути кормандон хизмат расонида мешавад:

а) маҳалле, ки дар он зиёда аз 90 рӯзи тақвимӣ дар тамоми давраи муттасили дувоздаҳмоҳае, ки дар ҳамин давраи андоз хотима меёбад, хизматрасонӣ бо ҷалби кормандон анҷом дода мешаванд;

б) ҳама гуна ҷойҳое, ки фаъолияти насб, ба кор даровардан ва истифодаи мошинҳои бозӣ (аз ҷумла, воситаҳои иловагии онҳо), шабакаҳои компютерӣ ва шабакаҳои алоқа, аттраксионҳо анҷом дода мешавад.

6) конҳо, чоҳи нафт ё газ ва ё маҳалли дигари иктишоф ва ё истихроҷи захираҳои табиӣ, карерҳо ё майдонҳо барои коркард ва ҷамъоварии захираҳо ё дигар намуди захираҳои табиӣ;

7) таҷҳизот ё иншоот (аз ҷумла, васли онҳо), ки барои омӯзиши геологӣ (ҷустуҷӯ), коркард, истихроҷи захираҳои табиӣ истифода мешаванд, вале танҳо ба шарте, ки ин таҷҳизот ё иншоот зиёда аз 183 рӯз истифода ё барои истифода омода карда шаванд;

8) дилхоҳ маҳалли иҷрои фаъолият (аз ҷумла, назорат ё мушоҳида) вобаста ба газлӯлаҳо ва дигар хатлӯлаҳо.

3. Ғайрирезидент ҳамчунин дорои муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисобида мешавад, агар:

- тавассути агенти ваколатдор ҷамъоварии подоши суғуртавӣ ва (ё) суғуртакунӣ ё аз нав суғуртакунии таваккалро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом диҳад;

- иштирокчии шартномаи фаъолияти якҷоя (ширкати оддӣ) бошад, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис ёфта, дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият намояд;

- дар Ҷумҳурии Тоҷикистон намоишгоҳҳои музднок гузаронад ва (ё) дар ин намоишгоҳҳо таҳвил (фурӯш)-и молро анҷом диҳад;

- дар асоси муносибатҳои шартномавӣ ба шахс барои манфиатҳои ӯро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон намояндагӣ кардан, аз номи ӯ амал намудан ва ё баимзорасонии қарордодҳо (шартномаҳо, созишномаҳо), ваколат диҳад;

- шахсро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои нигоҳ доштани захираи мол ва анҷом додани таҳвили мунтазам аз номи ӯ ваколатдор намояд.

4. Ғайрирезидент метавонад фаъолияти худро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе таъсис додани муассисаи доимии дар қисми 1 ҳамин модда зикршуда, тавассути шахси ваколатдори аз номи ӯ баромадкунандае, ки амалҳоро вобаста ба баимзорасонии шартномаҳои граждани-ҳуқуқӣ анҷом диҳад, пеш барад. Дар ин ҳолат, маҳалли фаъолияти чунин ғайрирезидент маҳалли фаъолияти ин шахси ваколатдор эътироф карда мешавад (дар ҳолатҳое, ки ин шахс маҳалли доимии фаъолият надошта бошад, пас чунин маҳалли фаъолияти ғайрирезидент маҳалли истиқомати доимии шахси ваколатдори ӯ ҳисоб карда мешавад).

5. Корхонаи фаръии шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент, ки тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис ёфтааст, наметавонад муассисаи доимии корхонаи асосии ғайрирезидентӣ ҳисобида шавад.

6. Намояндагӣ ва (ё) филиали корхонаи хориҷии ба қайд гирифташуда, муассисаи доимии ғайрирезидент ба ҳисоб меравад.

7. Фаъолияти шахси ҳуқуқии хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи муқаррароти ҳамин модда аз рӯзи оғози чунин фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муассисаи доимиро ташкил мекунад.

8. Бо мақсади татбиқи муқаррароти Кодекси мазкур санаи оғози фаъолияти шахси ҳуқуқии хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон санаҳои зерин дониста мешавад:

1) санаи баимзорасонии ҳама гуна шартнома (қарордод)-и зерин, барои:

а) хизматрасонӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

б) ваколатдиҳӣ барои анҷом додани амалҳо аз номи ӯ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

в) хариди молҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои истифода ё фурӯш дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

г) хариди хизматрасониҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

2) санаи баимзорасонии созишнома (қарордод)-и аввали меҳнатӣ бо мақсади иҷрои фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

3) санаи ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид шудани шахси воқеӣ-ғайрирезидент ҳамчун коргари кироя ё дар ҳамагуна шакли дигари ба кор қабул кардани резидент аз ҷониби шахси ҳуқуқии хориҷӣ барои иҷрои шартҳои қарордод (созишнома), ки дар бандҳои 1) ва 2) ҳамин қисм нишон дода шудаанд.

9. Агар фаъолияти шахси ҳуқуқии хориҷӣ хусусияти сайёр дошта бошад (сохтмони роҳ, иктишофи канданиҳои фоиданок ва дигар намудҳои фаъолияти мобилӣ), дар ин сурат, новобаста аз хусусияти сайёрии он, тамоми лоиҳа ҳамчун як муассисаи доимӣ баррасӣ карда мешавад.

10. Агар мутобиқи талаботи Кодекси мазкур маҳалли фаъолияти ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун муассисаи доимии ғайрирезидент эътироф шавад, пас ғайрирезидент уҳдадор мебошад, аз рӯзи оғоз шудани чунин фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба сифати

андозсупоранда аз бақайдгирии давлатӣ гузашта, дар баҳисобгирии мақомоти андози маҳали фаъолият гузошта шавад.

11. Фаъолияти ғайрирезидент мутобиқи муқаррароти ҳамин модда, сарфи назар аз он ки он дар мақомоти андоз ба қайд гирифта шудааст ё нашудааст, маънои таъсиси муассисаи доимиро дорад. Муассисаи доимии ғайрирезидент барои мақсадҳои андозбандӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун шахси ҳуқуқӣ эътироф мешавад ва андозҳоро тибқи тартиби муқарраргардидаи Кодекси мазкур ҳисоб ва ба буҷет пардохт менамояд, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад. Дар сурати дар мақомоти андоз ба қайд гирифта нашудани муассисаи доимӣ, андозҳо бо тартибе, ки барои ғайрирезидентҳо муайян шудааст, дар манбаи пардохт аз ҷониби агенти андоз нигоҳ дошта мешавад.

12. Бо мақсадҳои андоз барои муқаррар намудани мавҷудияти муассисаи доимии хориҷии резидент берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, муқаррароти қисмҳои 1-11 ҳамин модда татбиқ карда мешаванд, дар ҳолате, ки дар ин қисмҳо истинод ба ғайрирезидент маънои резидент ва истинод ба Ҷумҳурии Тоҷикистон маънои давлати хориҷиро дорад.

Моддаи 12. Иҷораи молиявӣ (лизинг) ва ташкилоти лизингӣ

1. Ба шахси дигар додани молу мулки моддии истеҳлокшаванда дар асоси шартномаи иҷораи молиявӣ (лизинг), ки мувофиқи қонунгузории иҷораи молиявӣ (лизинг) ба муҳлати зиёда аз 12 моҳ ба имзо расонида шудааст, иҷораи молиявӣ мебошад, агар он ба яке аз шартҳои зерин ҷавобгӯ бошад:

- мутобиқи шартномаи иҷораи молиявии молу мулк муҳлати иҷора аз муҳлати истифодабарӣ (истифодабарии муфид) молу мулки иҷорагирифташуда 75 фоиз бештар ва ё арзиши боқимондаи иҷораи молиявӣ дар охири иҷораи молиявӣ аз 25 фоизи арзиши аслии он камтар бошад;

- бо ба охир расидани муҳлати амали шартномаи иҷораи молиявӣ, объекти ба иҷора гирифташуда ба моликияти иҷорагир мегузарад;

- баъд аз ба охир расидани муҳлати шартномаи иҷораи молиявӣ, иҷорагир ҳуқуқ дорад моликияти ба иҷора гирифташуда бо нархи муқарраркардаи шартҳои иҷораи молиявӣ харидорӣ намояд;

- арзиши ҷории тахфифшудаи пардохти ҳадди ақал дар тамоми муҳлати иҷораи молиявӣ аз 90 фоизи арзиши бозории молу мулки мутобиқи иҷораи молиявӣ додашаванда бештар бошад;

- молу мулки ба иҷораи молиявӣ додашавандаи бо дархости иҷорагир, баъди ба охир расидани муҳлати иҷора ба ғайр аз иҷорагир наметавонад аз тарафи шахси дигар истифода шавад.

2. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур, лизинг ин як навъи махсуси иҷораи молиявӣ буда, дар он як тараф - иҷорадеҳ (лизингдиҳанда) бо дархости тарафи дигар - иҷорагир (лизинггиранда) аз шахси сеюм - фурӯшанда молу мулки ба иҷора (лизинг) гирифташавандаро ҳамчун моликият мехарад ва онро ба иҷорагир барои соҳибикунӣ ва истифода тибқи шартномае, ки ба

талаботи муқаррарнамудаи қисми 1 ҳамин модда мутобиқ аст, бо музд медиҳад.

3. Барои мақсадҳои андоз аз даромад, тибқи Кодекси мазкур иҷорагир (лизинггиранда), ки тибқи шартномаи иҷораи молиявӣ (лизинг) моликиятро барои соҳибӣ ва истифода намудан гирифтааст, харидори моликияти иҷораи молиявӣ (лизинг) ба ҳисоб меравад. Барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда, лизинги молиявӣ ҳамчун таҳвили даврӣ баррасӣ мешавад, ки ҳар як таҳвили даврӣ қисман таҳвили молҳо ва қисман фоизи хизматрасонии молиявӣ мебошад.

4. Барои мақсадҳои ҳамин модда муҳлати иҷора муҳлати иловагиеро дар бар мегирад, ки иҷорагир ҳуқуқ дорад ба он иҷораро мутобиқи шартномаи иҷора аз нав оғоз намояд.

Моддаи 13. Лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон - лоиҳаҳое, ки дар заминаи созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағгузори (амалисози)-и онҳо байни Ҷумҳурии Тоҷикистон (Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон) ва давлатҳои хориҷӣ (ҳукуматҳои давлатҳои хориҷӣ), ташкилотҳои ватанӣ, хориҷӣ ва байналмилалии молиявӣ пешбинӣ гардида, аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ ба феҳристи лоиҳаҳои сармоягузорӣ ворид карда шудаанд. Ба феҳристи мазкур, инчунин, лоиҳаҳо оид ба сохтмони иншоотҳои иҷтимоӣ, ки аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ба мақомоти дахлдори давлатӣ ройгон дода мешаванд, ворид мегарданд. Тартиби пешбурди феҳристи лоиҳаҳои сармоягузорӣ бо пешниҳоди мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ дар мувофиқа бо мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи молия ва мақомоти ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

2. Лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо истифодаи имтиёзҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур татбиқ мешаванд.

3. Созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағгузори (татбиқ)-и лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки додани имтиёзҳои иловагии андозро пешбинӣ менамоянд, аз ҷониби Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд. Чунин созишномаҳо наметавонанд муқаррароти аз андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ озод намудани шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар бар гиранд.

4. Дар ҳолати бад шудани шартҳои андозбандӣ барои татбиқи лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, то анҷом ёфтани чунин лоиҳаҳо нисбат ба онҳо шартҳои андозбандии дар лаҳзаи баимзорасонии созишномаҳои дахлдор амалкунанда истифода мешаванд.

Моддаи 14. Ҳуҷраи шахсии андозсупоранда

1. Ҳуҷраи шахсии андозсупоранда (минбаъд – ҳуҷраи шахсӣ)- ин манбаи иттилоотие, ки дар сомонаи расмии мақомоти ваколатдори давлатӣ

ҷой дода мешавад. Тартиби пешбурди он аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ муайян карда мешавад.

2. Ҳуҷраи шахсии ҳар як андозсупоранда пас аз ба қайд гирифтани андозсупоранда дар мақомоти андоз ташаккул дода мешавад.

3. Мубодилаи иттилоот байни мақомоти андоз ва андозсупоранда, аз ҷумла, ғайрирезидент бе ва ё бо таъсис додани шахси ҳуқуқӣ, инчунин, шахсони хориҷие, ки хизматрасонии фосилавиро анҷом медиҳанд, танҳо тавассути ҳуҷраи шахсии андозсупоранда амалӣ карда мешавад, ки тавассути он андозсупоранда ва мақомоти андоз метавонанд ҳуқуқ ва уҳдадориҳои мутақобилаи худро анҷом диҳанд, ба истисноии ҳолатҳои алоҳида, ки дар Кодекси мазкур пешбинӣ карда шудааст .

4. Дохилшавӣ ба ҳуҷраи шахсии андозсупоранда тавассути низоми муттаҳидшудаи иттилооти андоз тариқи имзои электронии рақамӣ амалӣ карда мешавад. Имзои электронии рақамӣ ба андозсупоранда аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар асоси ариза дода мешавад.

5. Пас аз фаъолсозии ҳуҷраи шахсӣ ва то бозгоштани фаъолияти он, мақомоти андоз ҳамаи ҳуҷҷатҳо ва маълумотро танҳо тавассути ҳуҷраи шахсӣ ба андозсупоранда мефиристад. Ба ҳамин тартиб, андозсупоранда ҳуҷҷат ва маълумотро ба мақомоти андоз ирсол менамояд.

6. Агар ҳангоми аз ҷониби мақомоти андоз ба ҳуҷраи шахсӣ ирсоли ҳуҷҷати электронӣ, маълумот оид ба бозгоштани амалӣ ҳуҷраи шахсии андозсупоранда ё қатъ гардидани истифодаи калиди имзои рақамии электронӣ дастрас гардад, ин ҳуҷҷат ба андозсупоранда дар шакли коғазӣ дар давоми се рӯз аз рӯзи гирифтани маълумоти зикршуда фиристода мешавад.

7. Андозсупорандае, ки бидуни сабабҳои узрнок эъломияи андоз ё дигар ҳуҷҷатҳоро тариқи электронӣ тавассути ҳуҷраи шахсии пешниҳод намекунад, мутобиқи ин модда барои коркарди дастии аз ҷониби мақомоти андоз муқарраршуда, масъулият дорад.

Моддаи 15. Нархҳои бозорӣ

1. Барои мақсадҳои андозбандӣ ба сифати нархи мол (кор, хизматрасонӣ) нархи воқеие қабул карда мешавад, ки тарафҳои аҳд (бо ҳуҷҷатҳои аслӣ тасдиқшуда) нишон додаанд, агар ҳамин модда тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад. Дар ҳолате, ки агар нархи нишондодашудаи мол (кор, хизматрасонӣ) аз нархи бозорӣ фарқ кунад ва аз ҷониби андозсупоранда оид ба фарқи нархҳо асосҳои кофӣ пешниҳод нашуда бошад, ҳангоми андозбандӣ нархи бозорӣ истифода бурда мешавад.

2. Нархи бозории мол (кор, хизматрасонӣ) нархе эътироф мешавад, ки дар натиҷаи таъсири мутақобилаи дархосту пешниҳод дар бозори молҳо (корҳои, хизматрасониҳо)-и шабеҳ (ва дар ҳолати мавҷуд набудани он – якхела) ва дар асоси аҳдҳое ба вуҷуд омадааст, ки дар бозори дахлдор миёни шахсоне баста шудаанд, ки шахсони мутақобилан вобаста намебошанд. Аҳди миёни шахсони мутақобилан вобаста танҳо ба шарте ба назар гирифта мешавад, ки агар вобастагии мутақобилаи онҳо ба натиҷаҳои чунин аҳд таъсир нарасонад.

3. Нархи бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дар асоси иттилоот дар бораи аҳдҳои дар бозори дахлдор дар лаҳзаи таҳвили ин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) басташуда, дар сурати мавҷуд набудани чунин ҳолат нархи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо)-и шабеҳ (якхела) дар рӯзи ба лаҳзаи фурӯш наздик, ки то ё баъд аз лаҳзаи фурӯши чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) фаро расидааст, аз ҷумла, иттилоот дар бораи нархҳои муайянкардаи нархгузорон, нархҳои собити биржаҳои байналмилалӣ ва дигар биржаҳо муайян карда мешавад. Агар нархи бозор бо назардошти молҳо (корҳо ё хизматрасониҳо)-и шабеҳ муайян карда шавад, нарх бо фарқи байни молҳо (корҳо ё хизматрасониҳо)-и шабеҳ ва молҳо (корҳо ва хизматрасониҳо)-и воқеӣ тасҳеҳ карда мешавад.

4. Бо мақсадҳои андозбандӣ ҳангоми фурӯши молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тибқи нархҳо (тарифҳо)-и аз ҷониби давлат танзимшуда, ки бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудаанд, нархҳо (тарифҳо)-и зикршуда истифода мешаванд.

5. Бозори мол (кор, хизматрасонӣ) доираи муомилоти чунин мол (кор, хизматрасонӣ) эътироф мешавад, ки вобаста ба имкониятҳои фурӯшанда (харидор) бе хароҷоти начандон калон дар ҳудуди ба фурӯшанда (харидор) наздиктарини Ҷумҳурии Тоҷикистон ё берун аз он фурӯхтан (харидан)-и мол (кор, хизматрасонӣ) муайян карда мешавад.

6. Дар сурати мавҷуд набудани аҳдҳо аз рӯи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо)-и шабеҳ (якхела) дар бозори мол (кор, хизматрасонӣ) ё таҳвил нагардидани чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) ба ин бозор, нархи бозории мол (кор, хизматрасонӣ) бо нархҳое, ки дар асоси бастани аҳдҳо нисбат ба молҳо (корҳо, хизматрасониҳо)-и шабеҳ (якхела) дар санаи ба лаҳзаи таҳвили мол (кор, хизматрасонӣ) наздиктарин, вале на зиёда аз 30 рӯзи тақвимӣ то ё баъд аз лаҳзаи таҳвили чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) ё баъди он ташаккул ёфтаанд ва ё бо нархҳои аҳди охирин муайян карда мешавад.

7. Дар сурати ғайриимкон будани татбиқи қисмҳои 1-5 ҳамин модда, нархи бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) бо усули нархи фурӯши минбаъда, усули болонархи ба хароҷот ё дигар усулҳо муайян карда мешавад.

8. Ҳангоми муайян намудани нархи бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) манбаъҳои расмии маълумот оид ба нархҳои бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо), махзани иттилоотии мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии дахлдор, иттилооте, ки аз ҷониби андозсупорандагон, нархгузорон, экспертҳо ба мақомоти андоз пешкаш мешавад, инчунин, дигар маълумоти дақиқ истифода бурда мешаванд.

9. Мақомоти андоз нархҳои бозориро метавонанд татбиқ намоянд, агар:

- аҳд байни шахсони мутақобилан вобаста содир шуда бошад;
- мубодилаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) ба вуҷуд омада бошад;
- ҳангоми иҷрои шартнома (қарордод)-и савдои хориҷӣ яке аз тарафҳои аҳд тибқи моддаи 220 Кодекси мазкур резиденти кишвари дорои андозбандии имтиёзнок бошад;

- яке аз тарафҳои аҳд аз имтиёзҳои андоз ё низоми андозбандии имтиёзнок истифода барад;

- нархе, ки иштирокдори аҳд пешниҳод намудаанд, аз нархҳои аҳдҳои вобаста ба молҳо (корҳо, хизматрасониҳо)-и шабеҳ (якхела) зиёда аз 15 фоиз фарқ кунад.

10. Барои мақсадҳои ҳамин модда мафҳумҳои зерин истифода мешаванд:

- молҳои шабеҳ – молҳои гуногуне, ки хусусиятҳо, аз ҷумла, хусусияти ҷисмонӣ, сифат, ҳайсият дар бозор, кишвари баромад ва истеҳсоли якхела доранд;

- молҳои якхела – молҳое, ки шабеҳ набуда, аломатҳои ба ҳам монанд доранд ва аз унсурҳои монанд иборат мебошанд, ки ба онҳо имконият медиҳад вазифаи якхеларо иҷро кунанд ва дар тиҷорат якдигарро ивазкунанда бошанд.

-савдогарони касбӣ - савдогарон, тоҷирон, бозаргонони биржаҳо;

-давраи муайян кардани нарх - давраи мебошад, ки дар давоми он нархи миёна (баланд ва паст)-и таҳвили мол (иҷрои кор ва хизматрасонӣ), ки барои муайян намудани нархи бозорӣ лозим мебошад, муқаррар карда мешавад;

- санаи ба харидор гузаштани ҳуқуқи моликият - рӯзи анҷом ёфтани таҳвили молҳо (кор, хизматрасонӣ) мувофиқи шартҳои аҳд, дар амалиётҳои байналмилалӣ дар доираи аҳдҳои дарозмуҳлат аз рӯзи пешниҳоди молҳо (кор, хизматрасониҳо) ба харидор, оид ба молҳои дар асоси аҳдҳои дарозмуҳлат фурӯхташуда лаҳзаи бастани аҳд, дар хизматрасонӣ оид ба пешниҳоди қарзҳо рӯзи бастани шартномаи қарзӣ, оид ба иҷрои дигар корҳо ва хизматрасониҳо санаи бастани шартнома мебошад;

- мубодилаи мол - лаҳзаи таҳвил ё ивазкунии мол (кор, хизматрасонӣ), ки мувофиқи шартнома ба танзим дароварда шуда, дар шакли ҳуҷҷати муайян тасдиқ карда шудааст;

- сарчашмаҳои маълумот - сарчашмаҳои расман эътирофшудаи маълумотҳо, маълумоти мақомоти давлатӣ, мақомотҳои ваколатдори дигар давлатҳо ва ташкилотҳо, маълумоте, ки аз ҷониби иштирокдори аҳд пешниҳод гаштааст, инчунин, дигар сарчашмаҳои иттилоот;

- истеъмолкунандаи ниҳоӣ - тарафи новобаста, ё тарафе, ки бо иштирокдори шартнома дар муносибатҳои махсус қарор надорад ва ба натиҷаҳои иқтисодии шартнома таъсир расонида наметавонад ва молҳо (корҳо ва хизматрасонӣ)-и хародоринамудаашро ба дигар субъект тахвил наменамояд.

- усули нархҳои минбаъдаи фурӯш (бозфурӯшӣ) - маънои усули муайян кардани нархи бозорӣ мебошад, ки дар он болонархӣ ҳангоми бозфурӯшӣ байни шахсони алоқаманд ба даст оварда шудааст (муомилоти назоратшаванда) бо болонархӣ, ки ҳангоми фурӯш дар натиҷаи муомилоти назоратнашаванда ба даст оварда шудааст, муқоиса карда мешавад;

-усули "болонархи ба хароҷот” - усули муайян кардани нархи бозорӣ мебошад, ки дар он болонархи ба хароҷот, мустақим ё ғайримустақим ҳангоми таҳвили мол ё хизматрасонӣ дар доираи амалиёти назоратшаванда,

бо нишондоди ин болонархи ба хароҷот, мустақим ё ғайримустақим ҳангоми таҳвили мол ё хидматрасонӣ дар доираи амалиёти назоратнашаванда муқоиса карда мешавад.

11. Моддаи мазкур дар ҳолати татбиқ гардидани боби 32 Кодекси мазкур татбиқ намегардад.

12. Тартиби татбиқи моддаи мазкур аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 16. Тарафҳои ба ҳам алоқаманд

1. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур, ду тараф алоқаманд дониста мешаванд, агар яке аз иҷрои шартҳои зерин анҷом дода шавад:

- дар муносибати байни ду тараф, яке аз тарафҳо мутобиқи супориш, дархост ва пешниҳоди тарафи дигар амал намояд;

- ҳарду ҷониб тибқи супориш, дархост ва пешниҳоди шахси сеюм амал намоянд, агар чунин ҳолат бо ҳуҷҷатҳои асоснок исбот карда шавад.

2. Ду тараф ба ҳам алоқаманд намебошанд, танҳо бинобар сабаби он ки як тараф корманд ё муштарии тарафи дигар ё ҳарду тараф кормандон ё муштариёни тарафи сеюм мебошанд, агар чунин муносибати онҳо ба муқаррароти қисмҳои 3 ё 5 ҳамин модда мутобиқат намояд.

3. Илова ба муқаррароти қисми 1 ҳамин модда тарафҳо ба ҳам алоқаманд дониста мешаванд:

- тарафҳо ба ҳамдигар муносибатҳои хешовандӣ дошта бошанд;

- шахсон муассисон (иштирокдор)-и ҳамон як корхона бошанд, агар ҳиссаи ҳар яки онҳо на камтар аз 20 фоизро ташкил намояд;

- як шахс мустақим ва (ё) ғайримустақим дар шахси дигар иштирок намояд ва ҳиссаи умумии чунин иштирок зиёда аз 20 фоизро ташкил диҳад;

- шахсон мустақиман ё ғайримустақиман шахси сеюмро назорат намоянд, агар ҳуқуқи овози ҳар кадоми онҳо на камтар аз 20 фоизро ташкил диҳад;

- зиёда аз нисфи Шӯрои директорон ё аъзои Шӯрои директорон, ё як ё якчанд директорони иҷроия ё аъзои иҷроияи шӯрои директорони як тараф аз ҷониби тарафи дигар таъин карда шаванд;

- зиёда аз нисфи Шӯрои директорон ё аъзои Шӯрои директорон ё як ё якчанд директорони иҷроия ё аъзои иҷроияи шӯрои директорони ҳарду тараф аз ҷониби шахси сеюм таъин карда шаванд;

- қарзе, ки аз ҷониби як тараф ба тарафи дигар дода шудааст ё бо гарав таъмин шудааст, зиёда аз 50 фоизи арзиши тавозунии тамоми дороиҳои тарафи қарзгирандаро ташкил диҳад;

- яке аз тарафҳо муассисаи доимии тарафи дигар бошад.

4. Барои мақсадҳои сархатҳои дуюм - чоруми қисми 3 ҳамин модда, тараф ҳамчун соҳиби ҳисса (саҳм) дар сармояи танзимшавандаи оинномавӣ ё ҳуқуқи овоздиҳӣ дар тарафи дигаре, ки ба тарафи якум тибқи муқаррароти ҳамин модда алоқаманд мебошад, дониста мешавад.

5. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур, тамоми амалиётҳои тиҷоратӣ ва молиявӣ, ки бо резиденти кишвари дорои андозбандии пасти дар моддаи 226

Кодекси мазкур муайянгардида анҷом дода шудаанд, ҳамчун амалиёт бо шахсони алоқаманд дониста мешавад. Дар чунин ҳолат, муқаррароти ҳамин қисм нисбат ба андозсупорандагоне, ки ба мақомоти андоз дар бораи шахсияти саҳмиядорони тарафи дигар маълумот медиҳанд ва исбот менамоянд, ки бо ҳам алоқамандӣ надоранд, татбиқ карда намешавад.

6. Дар ин модда хешовандони шахси воқеӣ шахсони зерин дониста мешаванд:

- ҳамсари шахси воқеӣ;
- волидайн, авлоди мустақим (писар ва ё духтар), бародар, хоҳар, амак, хола, фарзанди бародар, хоҳарзода, падарандар, модарандар, фарзандхондшудаи ҳамсарон;
- ҳамсари дилхоҳ хешовандони шахси воқеии дар сархати дуюми ҳамин қисм муқарраршуда;
- васии шахси воқеӣ.

БОБИ 3 . НИЗОМИ АНДОЗИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Моддаи 17. Андозҳо

Андоз пардохти ҳатмии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ба буҷет ба ҳисоб рафта, ба андозаи муайян амалӣ гардида, хусусияти ҳатмии бебозгашт ва беподош дорад. Андозҳо бо воҳиди пулӣ ҳисоб карда шуда, аз ҷониби резидент бо пули миллӣ ва аз ҷониби ғайрирезидент бо асъори хориҷӣ пардохт мешаванд.

Моддаи 18. Намуди андозҳо

1. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон андозҳои умумидавлатӣ ва андози маҳаллӣ муқаррар карда мешаванд. Дар ҳолатҳои дахлдор тибқи тартибе, ки Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст, андозсупорандагон низоми андозбандии махсусро истифода мебаранд.

2. Ба андозҳои умумидавлатӣ инҳо дохил мешаванд:

1) андоз аз даромад;
2) андоз аз арзиши иловашуда;
3) аксизҳо;
4) андозҳо барои захираҳои табиӣ;
5) андози иҷтимоӣ;
6) андоз аз фурӯш (алюминийи аввалия).

3. Ба андози маҳаллие, ки бо Кодекси мазкур муқаррар шуда, бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар шаҳру ноҳияҳо мавриди амал қарор дода мешаванд, андозҳо аз молу мулк дохил мешавад.

Моддаи 19. Низоми махсуси андозбандӣ

1. Низоми махсуси андозбандӣ низомҳо махсус ва содакардашударо дар бар мегиранд.

2. Ба низоми махсуси андозбандӣ инҳо дохил мешаванд:

- низоми андозбандии фаъолияти минтақаи озоди иқтисодӣ
- низоми андозбандии бонкдории исломӣ;
- низоми андозбандии шахсони воқеие, ки фаъолияти соҳибкориро дар асоси патент ё шаҳодатнома амалӣ менамоянд;
-низоми бизнеси бозӣ
3. Ба низоми содакардашудаи андозбандӣ инҳо дохил мешаванд:
- низоми содакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои соҳибкории хурд;
- низоми содакардашудаи андозбандӣ барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ (андози ягонаи кишоварзӣ);

Моддаи 20. Унсурҳои андоз
1. Андоз танҳо дар он ҳолат муқарраршуда ҳисобида мешавад, вақте, ки андозсупоранда ва ҳамаи унсурҳои андози мазкур дар ҳамин Кодекс ва санадҳои зерқонунии он муайян карда шудаанд.
2. Ба унсурҳои андоз инҳо дохил мешаванд:
- объекти андозбандӣ;
- манбаи андоз;
- меъёри андоз;
- давраи андоз;
- тартиби ҳисоб кардани андоз;
- тартиби пешниҳод кардани ҳисоботи андоз;
- тартиби пардохти андоз.
3. Ҳангоми муқаррар намудани андоз имтиёзҳои андоз ва асосҳои татбиқи онҳо пешниҳод карда мешаванд.

Моддаи 21. Объекти андозбандӣ
1. Объекти андозбандӣ амвол, амал, натиҷаи амал ё дигар ҳолате аст, ки дорои хусусияти арзишӣ, миқдорӣ ё ҷисмонӣ буда, бо мавҷудияти он тибқи қонунгузории андоз уҳдадории андозии андозсупоранда ба вуҷуд меояд.
2. Ҳар як андоз объекти мустақили андозбандӣ дорад, ки мувофиқи қисми махсуси Кодекси мазкур муайян карда мешавад.

Моддаи 22. Манбаи андоз
Манбаи андоз ин баҳои арзишӣ, ҷисмонӣ ё хусусияти дигари объекти андозбандӣ мебошад. Барои ҳар як андоз манбаи андоз ва тартиби муайянкунии он дар Кодекси мазкур муқаррар карда мешавад.

Моддаи 23. Меъёри андоз
1. Меъёри андоз –бузургии бо фоиз ё маблағи мутлақ ифодашавандаи ҳисобкунии андоз аз рӯи воҳиди ченкунии манбаи андоз мебошад.
2.Меъёрҳои андоз дар Кодекси мазкур муқаррар карда мешаванд, агар дар қисми 3 моддаи мазкур тартиби дигар муқаррар нашуда бошад.
3. Меъёрҳои андози аксизӣ, андозҳо барои захираҳои табиӣ, андози замин, андози ягона барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ,

арзиши патент барои соҳибкорони инфиродӣ, аз рӯи намудҳои алоҳидаи фаъолият бо дарназардошти хусусияти минтақавӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартибе, ки Кодекси мазкур муайян намудааст, тасдиқ карда мешаванд.

Моддаи 24. Давраи андоз

1. Давраи андоз соли тақвимӣ ё дигар давраи вақт дониста мешавад, ки бо анҷом ёфтани он манбаи андоз муайян ва маблағи андоз, ки бояд пардохт карда шавад, ҳисоб карда мешавад.

2. Давраи андоз метавонад аз якчанд давраҳои ҳисоботӣ иборат бошад.

3. Нисбат ба андозҳое, ки барои онҳо давраи андоз соли тақвимӣ муқаррар шудааст, талаботи моддаи мазкур бо дар назардошти хусусиятҳое татбиқ карда мешаванд, ки дар қисмҳои 4 – 7 моддаи мазкур пешбинӣ карда шудаанд.

4. Агар шахси ҳуқуқӣ то охири соли тақвимӣ барҳам дода шуда бошад (аз нав ташкил шуда бошад), давраи ниҳоии андозбандӣ барои он аз оғози ҳамин соли тақвимӣ то санаи анҷомёбии расмиёти барҳамдиҳӣ (азнавташкилдиҳӣ) ҳисобида мешавад.

5. Агар шахси ҳуқуқии дар давоми соли тақвимӣ таъсис ва барҳам дода шавад (аз нав ташкил дода шавад), давраи андозбандӣ барои он аз санаи таъсисдиҳӣ то санаи анҷомёбии расмиёти барҳамдиҳӣ (азнавташкилдиҳӣ) ҳисобида мешавад.

6. Муқаррароти дар қисми 7 моддаи мазкур пешбинишуда, нисбат ба шахсони ҳуқуқие, ки аз сохтори онҳо як ё якчанд шахсони ҳуқуқӣ ҷудо ё ба он ҳамроҳ мешаванд, татбиқ карда намешавад.

7. Агар фаъолияти шахси ҳуқуқии хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, таъсиси муассисаи доимиро ба вуҷуд наоварда бошад ва чунин шахс, барои бақайдгирӣ ҳамчун резиденти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ариза пешниҳод намояд, давраи аввали андозбандии андоз аз даромад барои ӯ бо тартиби зерин муайян карда мешавад:

- агар шахси ҳуқуқии хориҷӣ аз 1-уми январи соли тақвимӣ аризаи бақайдгириро ҳамчун резиденти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намояд, давраи аввали андозбандӣ барои он соли тақвимие мебошад, ки дар он аризаи зикршуда пешниҳод карда шудааст;

- агар шахси ҳуқуқии хориҷӣ аризаи бақайдгириро ҳамчун резиденти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намояд, пас давраи аввали андозбандӣ барои он аз рӯзи пешниҳод кардани аризаи зикршуда ба мақомоти андоз то охири соли тақвимие мебошад, ки дар он ариза пешниҳод карда шудааст. Агар аризаи шахси ҳуқуқии хориҷӣ дар бораи бақайдгирӣ ҳамчун резиденти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи аз 1-уми декабр то 31-уми декабр пешниҳод шуда бошад, давраи аввали андозбандӣ барои он аз рӯзи ба мақомоти андоз пешниҳод кардани аризаи мазкур то охири соли тақвимие мебошад, ки баъд аз соли ба мақомоти андоз пешниҳод шудани ариза меояд.

Моддаи 25. Тартиби ҳисобкунӣ ва пардохти андозҳо

1. Тартиби ҳисобкунии андоз қоидаҳои ҳисобкунии маблағи андозро барои давраи андоз вобаста аз манбаъ, меъёр ва имтиёзҳои андозӣ, дар сурати мавҷуд будани онҳо, муайян мекунад.

2. Ҳисобкунии андоз аз ҷониби андозсупоранда мустақилона амалӣ карда мешавад.

3. Андозсупоранда ва агенти андоз мустақилона андозҳоро ҳисоб ва пардохт мекунанд, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад.

4. Дар ҳолатҳои дар Кодекси мазкур пешбинишуда, уҳдадории ҳисобкунии андозҳо ба мақомоти андоз ё агенти андоз вогузор мегардад.

5. Андоз дар муҳлатҳои муайяншуда пурра пардохт карда мешавад, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре пешбинӣ карда нашуда бошад.

6. Агар давраи андозӣ аз якчанд давраҳои ҳисоботӣ иборат бошад, пардохтҳои ҷорӣ мувофиқи натиҷаҳои ҳар як давра анҷом дода мешаванд.Инчунин, пешбинӣ намудани пардохтҳои ҷорӣ вобаста ба намудҳои алоҳидаи андоз, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, мумкин аст. Уҳдадорӣ оид ба пардохтҳои ҷорӣ ба уҳдадорӣ оид ба пардохти андоз баробар карда мешавад.

7. Шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ уҳдадоранд андозҳо, фоизҳо ва ҷаримаҳои ҳисобшударо ба таври ғайринақдӣ пардохт намоянд.

8. Тартиби ҳисобкунӣ ва муҳлатҳои пардохт вобаста андозҳо дар қисми махсуси Кодекси мазкур муайян карда мешаванд.

Моддаи 26. Имтиёзҳои андозӣ

1. Имтиёзҳои андозӣ –бартарияти андозсупоранда вобаста ба пардохт накардани андоз ё пардохт кардани онҳо бо андозаи камтар, ки дар қонунгузории андозӣ пешбинӣ шудааст, мебошад.

2. Батаъхиргузори (тамдид)-и муҳлати пардохти андоз имтиёзи андозӣ ҳисобида намешавад.

3. Имтиёзи андозӣ дар доираи Кодекси мазкур пешниҳод карда мешавад, агар дар қисми 5 моддаи мазкур муқаррароти дигар пешбинӣ нашуда бошад.

4. Имтиёзи андозӣ хусусияти инфиродӣ дошта наметавонад.

5. Имтиёзҳои иловагии андозӣ ба соҳаҳои афзалиятнок, тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии дар сархатҳои ҳафтум ва ҳаштуми қисми 9 моддаи 1 Кодекси мазкур, дар шакли озодкунӣ, танҳо ба андозаи 50 фоизи меъёри андози дар Кодекси мазкур муқарраршуда ва ба муҳлати на бештар аз 5 сол пешниҳод карда мешавад.

6. Номгӯи соҳаҳои афзалиятноке, ки нисбат ба онҳо имтиёзҳои андозӣ тибқи Кодекси мазкур ва имтиёзҳои иловагӣ мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии дахлдор паҳн карда мешаванд, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад. Ба истиснои соҳаҳои афзалитяноки навмуайяншуда, хориҷкунӣ ва ё азнавтасдиқкунии номгӯӣ соҳаҳои

афзалиятноки дорои имтиёз дар асоси таҳлили самаранокии имтиёзҳои пешниҳодшуда ба рушди иқтисодиёти миллӣ ва минтақа сурат мегирад.

7. Агар дар Кодекси мазкур тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад, андозсупоранда ҳуқуқ дорад, ки имтиёзҳоро доир ба андозҳо аз лаҳзаи пайдошавии асосҳои ҳуқуқии дахлдор дар давоми тамоми давраи амали онҳо истифода барад ё аз истифодаи имтиёзи андозӣ даст кашад, ба истиснои фурӯш (содирот)-и молҳое (корҳо, хизматрасониҳое), ки аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд. Агар андозсупоранда аз истифодаи имтиёзи андозӣ даст кашад ё истифодаи онро барои як ё якчанд давраи андоз боздорад, уҳдадор мебошад дар ин бора ба мақомоти андоз дар аввали сол (то 20 январ) дар шакли хаттӣ хабар расонад ва онро то анҷоми сол риоя намояд.

8. Имтиёзҳои андозиро бо шарти равона кардани маблағҳои аз андозбандӣ озодшуда барои мақсадҳои муайян пешниҳод кардан мумкин аст. Дар сурати ғайримақсаднок истифода кардани маблағҳои аз ҳисоби имтиёзҳо озодшуда, онҳо бо ҳисобу зам кардани фоиз ба фоидаи буҷет бо тартиби муқарраршуда ситонида мешавад. Ҳаҷми маблағҳоеро, ки дар натиҷаи пешниҳод кардани имтиёзҳои андозӣ озод шудааанду дар давоми муҳлати амали ин имтиёзҳо истифода нашудаанд, дар давоми соле баъд аз анҷомёбии муҳлати амали имтиёзҳои пешниҳодшуда ба мақсадҳое равона кардан мумкин аст, ки ҳангоми пешниҳодкунии имтиёзҳо муайян шуда буданд. Дар ҳолати дар муҳлати зикршуда истифода нашудани маблағҳо, ин маблағҳо бояд ба буҷет гузаронида шаванд.

9. Имтиёзҳо оид ба андоз аз арзиши иловашуда, аз ҷумла, ҳангоми воридот ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо шарти он ки маблағҳои аз андозбандӣ озодшуда барои мақсадҳои мушаххас ҷудо карда шаванд, пешниҳод карда намешаванд.

10. Дар ҳолатҳои офатҳои табиӣ (заминларза, обхезӣ) ва ҳолатҳои фавқулода (эпидемия ва пандемия) Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад ба ҳама андозсупорандагон ё гурӯҳи андозсупорандагон таътили андозӣ пешниҳод намояд.

11. Тартиби пешниҳод ва арзёбии самаранокию мақсаднокии имтиёзҳои андозӣ бо пешниҳоди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақомоти ваколатдори давлатӣ ва мақомоти давлатии дахлдори дигар аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 27. Танзими пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ

1. Пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ ваколати истисноии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ки барои таъмини шаффофият дар раванди муқаррар намудани имтиёзҳои андозӣ мусоидат мекунад.

2. Имтиёзҳои андозии муқарраршуда дар ҷараёни буҷетикунонӣ ба эътибор гирифта мешаванд. Лоиҳаи ҳарсолаи буҷет бояд ҳисоботи алоҳида оид ба хароҷоти андозиро бо ишораи даромадҳое, ки дар натиҷаи ин имтиёзҳои андоз аз даст дода шудаанд, дар якҷоягӣ бо баҳодиҳии хароҷот ва манфиатҳои марбута дар бар гирифта, дар рафти арзёбии ҳамаҷониба ва мунтазам, асосноккунии дахолати Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон,

баҳрабардорандагон (бенефитсиарҳо) ва оқибатҳои иҷтимоию иқтисодии ин имтиёзҳо бояд мавриди омӯзиш қарор гиранд.

3. Бо мақсади дар ҷараёни буҷетикунонии маъмул ба эътибор гирифтани имтиёзҳои андозии муқарраршуда ва таъмини шаффофияти он, пешниҳод оид ба имтиёзҳои андозӣ бо назардошти зиёдшавии қисми даромадҳои андозӣ ё камшавии хароҷоти дигар моддаҳои буҷетӣ асоснок карда мешавад.

4. Дарёфти даромадҳои андозӣ барои ҷуброни хароҷот ба пешгирии таҳрифот, ки метавонад аз зиёд шудани гаронии андоз дар баъзе соҳаҳо ё гурӯҳҳои андозсупорандагон бинобар сабукиҳо ё имтиёзҳое, ки ба дигар бахшҳо ё гурӯҳҳои аҳолӣ дода мешаванд, равона карда шавад.

5. Ҳангоми қабули қарор оид ба пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ унсурҳои баробарии андоз бояд ба назар гирифта шаванд.

6. Дар баробари пешниҳоди лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли дахлдори молиявӣ” ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоботи хароҷоти андозӣ, бо ишораи даромади бадастнаомада аз ҳисоби ин имтиёзҳо манзур карда мешавад.

7. Ҳангоми пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ онҳо ба ҳама ширкатҳо ва/ё сармоягузорони эҳтимолие, ки ба меъёрҳо ва шартҳои мушаххас ва дақиқ муайяншуда, инчунин, муҳлатҳои дақиқ муайяншуда ҷавобгӯ мебошанд, пешниҳод карда мешаванд, то ки мувозинати устувор байни хароҷоти фискалӣ ва манфиатҳои иҷтимоию иқтисодии дахлдор таъмин гардад ва инчунин, омилҳои идоракунии дурусти хавфҳои тағйирёбии афзоиши хароҷоти андозӣ ба эътибор гирифта мешавад.

8. Вазорати молия барои бурдани назорат ва баҳодиҳии имтиёзҳои гуногуни андозӣ ва иттиллодиҳӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давоми муддати муайян оид ба тағйироти пешниҳодшуда ба ҳуҷҷатҳои меъёрии мавҷуда, масъул мебошад.

БОБИ 4. ҲУҚУҚУ УҲДАДОРИҲОИ АНДОЗСУПОРАНДА

Моддаи 28. Ҳуқуқҳои андозсупоранда

1. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад:

- аз мақомоти андоз ва дигар мақомоти давлатие, ки дар муносибатҳои ҳуқуқии андоз иштирок менамоянд, вобаста ба истифодаи қонунгузории андоз, аз ҷумла, оид ба қоидаҳо, тартиб, муқаррарот ва дигар дастурамалҳое, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ таҳия мешаванд, ба тариқи ройгон машварат ва маълумот гирад;

- манфиатҳои худро оид ба масъалаҳои муносибатҳои андоз шахсан ё тавассути намояндаи ваколатдори худ ҳифз намояд;

- бо мақсади ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии худ, нисбат ба амал ё беамалии корманди мақомоти андоз ба мақомоти андоз, мақомоти соҳавии дастгирии соҳибкорӣ ва Шӯрои ҳалли пешазсудии баҳсҳо муроҷиат намояд;

- дар муҳлатҳои дар Кодекси мазкур муқарраргардида аз мақомоти андоз натиҷаҳои назорат ва санҷиши андозии анҷомдодашударо гирад;

- дар сурати дар муҳлатҳои муқарраршудаи Кодекси мазкур пешниҳод нагардидани огоҳинома, гузаронидани санҷиши дарпешистодаро рад намояд;

- дар раванди назорат ва санҷиши андоз иштирок намояд;

- намунаҳои аризаҳои андоз ва шаклҳои ҳисоботро аз мақомоти андоз тариқи электронӣ дастрас намояд ва бо ҳамин тартиб ҳисоботи андозиро пешниҳод намояд;

- аз рӯи натиҷаҳои назорат ва санҷиши андоз ба мақомоти андоз тавзеҳот пешниҳод намояд;

- аз мақомоти андоз санади муқоисавии тасдиқшударо оид ба ҳисоб ва пардохти андозҳо дар шакли электронӣ дастрас намояд;

- маълумоти дахлдорро дар бораи мавҷуд будан ё набудани қарзи андоз, дар бораи маблағҳои даромаде, ки ғайрирезидент аз манбаъҳоманбаъҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтааст ва дар бораи андозҳои боздошташуда (пардохтшуда) тариқи электронӣ аз мақомоти андоз гирад;

- бо мақсади иҷрои уҳдадориҳои андозӣ аз мақомоти андоз маълумоти дахлдорро оид ба мушаххасоти пардохти андоз (суратҳисоб, таъиноти пардохт, намуди андоз, ҳиссаҷудокунӣ ба буҷетҳои дахлдор ва ғайра) гирад;

- аз корманди мақомоти андоз риояи қатъии Кодекси мазкур ва дигар қонунгузории андозии Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар муносибатҳои андозӣ талаб намояд;

- тибқи муқаррароти Кодекси мазкур ва дигар санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба санадҳои санҷишии андозӣ, қарор (огоҳинома) оид ба натиҷаи санадҳои санҷишии андозӣ, инчунин, амал ва беамалии шахси мансабдори мақомоти андоз шикоят намояд;

- аз ҷониби мақомоти андоз риоя гардидани ҳифзи сирри амалиётҳои тиҷоратии худро талаб намояд;

- ҷиҳати тамдид ва ё ба таъхир гузоштани муҳлати пардохти андозҳоро тибқи тартиб ва шартҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур дархост намояд;

- баҳисобгирӣ ё баргардонидани саривақтии маблағҳои андозҳои барзиёд супоридашуда ва ё аз ӯ ситонидашударо талаб намояд;

- аз мақомоти андоз ҷуброни зарареро, ки дар натиҷаи қабули қарори ғайриқонунӣ, амал ва ё беамалии шахси мансабдор расонида шудааст, талаб намояд;

- талаби шахси масъули мақомоти ваколатдори муносибатҳои ҳуқуқии андозӣ, ки дар муқаррароти Кодекси мазкур ва ё дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ пешбинӣ нашудааст, иҷро накунад;

- мустақилона хатогиҳоеро, ки ҳангоми ҳисобкунӣ ва пардохти андозҳо роҳ додааст, ислоҳ намояд;

- оид ба натиҷаи санҷиши андоз, назорати андоз, амал ва беамалии шахси мансабдори мақомоти андоз ба суд шикоят намояд;

-андозсупоранда, инчунин, дорои дигар ҳуқуқҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ мебошад.

2. Ба андозсупоранда ҳифзи судии ҳуқуқ ва манфиатҳои қонуниашон кафолат дода мешавад.

3. Ҳуқуқҳои андозсупоранда тавассути уҳдадориҳои дахлдори шахсони

мансабдори мақомоти андоз таъмин карда мешаванд.

4. Иҷро накардан ё иҷрои номатлуби уҳдадориҳо оид ба таъмини ҳуқуқҳои андозсупоранда боиси ҷавобгарии шахсони мансабдори мақомоти давлатии иштироккунанда дар муносибатҳои ҳуқуқии андоз мегардад.

Моддаи 29. Уҳдадориҳои андозсупоранда

1. Андозсупоранда уҳдадор аст:

1) мутобиқи тартиби муқарраргардидаи қонунгузорӣ дар мақомоти андоз ба сифати андозсупоранда аз қайд гузарад;

2) баҳисобгирии даромаду хароҷот ва объектҳои андозбандиро мутобиқи қонунгузории андоз ба роҳ монад;

3) уҳдадориҳои андозии худро дар муҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур иҷро намояд;

4) қонунвайронкунии ошкоршудаи андозиро бартараф намояд ва барои фаъолияти қонунии кормандони мақомоти андоз монеъ нашавад;

5) дар асоси фармоиш ба шахсони мансабдори мақомоти андоз барои азназаргузаронии молу мулке, ки объекти андозбандӣ мебошад, иҷозат диҳад;

6) ҳисоботи андозӣ ва ҳуҷҷатҳои дар Кодекси мазкур муқарраршударо пешниҳод намояд;

7) истифодаи дастгоҳҳои назоратӣ-хазинавӣ ва дигар таҷҳизоти нуқтаҳои савдоро таъмин намояд;

8) ҳуҷҷатҳо (маълумот)-и баҳисобгирии муҳосибӣ ва андозиро, дар давоми муҳлати муқаррарнамудаи Кодекси мазкур дар шакли электронӣ ва ё коғазӣ нигоҳ дорад;

9) барӯйхатгири (инвентаризатсия)-и молу мулк ва уҳдадориҳои худро мутобиқи қонунгузории баҳисобгирии муҳосибӣ гузаронад;

10) дар давоми 5 рӯзи корӣ ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии худ итттилооти зеринро пешниҳод намояд:

- дар бораи таъсис додан ё қатъ намудани фаъолияти воҳидҳои ҷудогона (алоҳида);

- дар бораи қабули қарор оид ба азнавташкилдиҳӣ, барҳамдиҳӣ (қатъ гардидани фаъолият) ё муфлисшавӣ;

- дар бораи тағйир ёфтани низоми истифодашавандаи андозбандӣ, тартиби баҳисобгирӣ, маҳалли фаъолият (ҷойи истиқомат), иттилоот барои тамос;

11) ҳангоми анҷом додани дилхоҳ амалиёт, ки уҳдадориҳои андозиро ба миён меорад, аз ҷониби иштирокчии дигари амалиёт ҳуҷҷати тасдиққунандаи қайдро дар мақомоти андоз талаб намояд;

12) ҳангоми пайдо намудани ҳуқуқи ихтиёрдорӣ ба асъори рақамӣ (аз ҷумла, тавассути шахсони сеюм), анҷом додани дилхоҳ амалиёт бо асъори рақамӣ, бақияи чунин асъор, ки манбаи андозбандиро ба миён меорад, мутобиқи тартиби дар қисми 3 моддаи мазкур ҳисобот ва маълумотҳоро ба мақомоти андоз пешниҳод намоянд.

13) андозсупоранда дигар уҳдадориҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкурро амалӣ менамояд.

2. Андозсупоранда уҳдадор аст дар муҳлатҳои зерин санади муқоисавиро дар шакли хаттӣ ва ё электронӣ бо мақомоти андоз тартиб диҳад:

- хоҷагиҳои деҳқонӣ бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ –як маротиба аз натиҷаи соли ҳисоботӣ;

- андозсупорандае, ки дар низоми содакардашудаи андозбандӣ фаъолият мекунад, ба истиснои андосупорандаи дар асоси патент фаъолияткунанда – як маротиба ҳар нимсолаи ҳисоботӣ;

- андосупорандаи дар асоси патент фаъолияткунанда - як маротиба аз натиҷаи соли ҳисоботӣ;

- андозсупорандае, ки дар низоми умумии андозбандӣ фаъолият мекунад – як маротиба ҳар семоҳаи ҳисоботӣ.

3. Барои андозсупорандагон уҳдадории огоҳ кардани ҳуқуқи ихтиёрдорӣ кардан, аз ҷумла тавассути шахсони сеюм, бо асъори рақамӣ, пешниҳоди ҳисобот дар бораи амалиётҳо (аҳдҳои шаҳрвандӣ) бо асъори рақамӣ ва бақияи асъори рақамӣ дар ҳолате ба миён меояд, ки агар даромад аз муомилоти мазкур маблағи зиёда аз 100 нишондиҳанда барои ҳисобҳоро ташкил диҳад.

4. Ҳисоби маблағи даромад аз муомилот аз рӯи нархи бозории асъори рақами ба рӯзи анҷом додани амалиёт, мутобиқи маълумотҳои биржаи асъори рақамӣ муайян карда мешавад.

5. Барои напардохтан ё нопурра супоридани маблағҳои андоз дар натиҷаи дохил накардани даромади андозбандишаванда аз амалиёт ба манбаи андоз, аз ҷумла пешниҳод накардани ҳисоботҳо оиди ҳисоббаробаркуниҳо бо истифодаи асъори рақамӣ ба масъулияти андозсупоранда вогузор карда мешавад.”

БОБИ 5. ТАНЗИМИ КАНОРАГИРӢ АЗ АНДОЗБАНДӢ ВА ПЕШГИРИИ САРКАШӢ АЗ ПАРДОХТИ АНДОЗ

Моддаи 30. Комиссия оид ба масъалаҳои канорагирӣ аз андозбандӣ

1. Комиссия оид ба масъалаҳои канорагирӣ аз андозбандӣ аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ таъсис дода мешавад ва мақомоти мустақили дорои ваколати ба мақомоти андоз тибқи талаботи моддаи 31 Кодекси мазкур пешниҳод намудани хулосаи машвараті оид ба масъалаҳои канорагирӣ аз андозбандӣ мебошад.

2. Ҳайати Комиссияро на камтар аз 5 нафар ташкил медиҳад. Ҳар як узви Комиссия бояд дорои ихтисос ва таҷрибаи назаррас оид ба масъалаҳои андоз ва андозбандӣ бошад. Корманди мақомоти андоз ба узви Комиссия шомил шуда наметавонад. Аъзои Комиссия ба муҳлати 3 сол таъин гардида, метавонанд такроран таъин шаванд. Мақомоти андоз раиси Комиссияро аз ҳайати ин Комиссия таъин менамояд.

3. Хулосаи машваратӣ дар асоси моддаи 31 Кодекси мазкур бояд аз ҷониби 3 нафари ҳайати Комиссия тартиб дода шавад. Дар ҳолати мавҷуд будани ақидаи махсуси яке аз узви Комиссия, он дар хулоса ҳамчун ақидаи махсус дарҷ карда мешавад.

4. Раиси Комиссия тартиби пешбурди фаъолияти Комиссияро бо дарназардошти тақсимоти ваколат аъзои Комиссия оид ба баррасии масъалаи аз ҷониби мақомоти андоз пешниҳодшуда, муайян менамояд.

5. Тартиби фаъолият ва Низомномаи Комиссияро мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо мақомоти молия муайян менамояд.

Моддаи 31. Муқовимат ба нақшаҳои канорагирӣ аз андозбандӣ

1. Моддаи мазкур нисбат ба нақшаҳои канорагирӣ аз андозбандӣ татбиқ карда мешавад. Нақшаи канорагирӣ аз андозбандӣ нақшае дониста мешавад, ки дар доираи он амалҳои зерин анҷом дода шуда бошанд:

- шахс дар натиҷаи амалишавии нақша ё қисми он манфиати андозӣ гирифта бошад;

- бо дар назардошти моҳияти амалишавии нақша ё қисми он, ба хулоса омадан мумкин бошад, ки шахс ва ё яке аз шахсоне, ки чунин нақшаро бо мақсади ягонаи имконияти ба даст овардани манфиати андозӣ анҷом додааст.

2. Агар мақомоти андоз нақшаи мазкурро нақшаи канорагирӣ аз андозбандӣ ҳисоб кунад, бояд маълумотро оид ба ин нақша ба Комиссия оид ба пешгирии канорагирӣ аз андозбандӣ барои гирифтани хулосаи машваратӣ пешниҳод кунанд. Комиссия бояд ба мақомоти андоз хулосаи машваратии хаттиро дар хусуси эътироф шудани чунин нақша ҳамчун нақшаи канорагирӣ аз андозбанд, ки дар қисми 1 ҳамин модда муайян шудааст, пешниҳод намояд. Мақомоти андоз бояд ба андозсупоранда нусхаи хулосаи машваратии Комиссияро пешниҳод кунад.

3. Бо дарназардошти хулосаи машваратии Комиссия мақомоти андоз хулоса менамояд, ки шахс манфиати андозиро бо истифодаи нақшаи канорагирӣ аз андозбандӣ гирифтааст, дар ин ҳолат мақомоти андоз вазифадор аст:

- уҳдадориҳои андозии шахсе, ки манфиати андозиро бо истифодаи нақшаи канорагирӣ аз андозбандӣ гирифтааст, аз нав бидуни истифодаи нақшаи канорагирӣ аз андозбандӣ ё ба тарзе, ки дар чунин ҳолат мақомоти андоз барои пешгирӣ ё кам кардани имтиёзи андози мувофиқ мешуморад, муайян намояд;

- ба уҳдадориҳои андозии ҳар як шахси дигар, ки аз нақшаи канорагирӣ аз андозбандӣ зарар дидаанд, тасҳеҳоти ҷуброни ворид намояд, то ин ки хулосаи пешниҳодшуда боиси андозбандии дукарата нагардад ё дубора бекор нашавад.

4. Хулоса оид ба уҳдадории андозии шахс тибқи сархати якуми қисми 3 ҳамин модда бояд ба истифодаи нақшаи алтернативии шахс бо назардошти ҳолати ин шахс, бар ивази нақшаи канорагирӣ аз андозбандӣ, асос ёбад.

5. Мақомоти андоз муқаррароти қисми 3 ҳамин моддаро нисбат ба шахс вобаста ба хулосаи баровардашуда ва тасҳеҳ дар давоми 5 сол аз рӯзи

охирини соли андозие, ки дар он нақшаи канорагирӣ аз андозбандӣ истифода карда шудааст, татбиқ менамояд.

6. Дар моддаи мазкур:

- «нақша» маънои созишнома, аҳд, ваъда, уҳдадорӣ, амалиёт ё амал (аз ҷумла, амали яктарафа), аён ё дарназардошта, бо ё бе тартиби судӣ иҷрошавиро дорад;

- «манфиати андоз» маънои зеринро ифода менамояд:

а) кам кардани уҳдадориҳои шахс оид ба супоридани андоз;

б) ба таъхир гузоштани уҳдадории шахс оид ба пардохти андоз; ё

в) ҳама гуна канорагирии дигар оид ба уҳдадории пардохти андоз.

Моддаи 32. Саркашӣ аз пардохти андоз

1. Хулоса нисбат ба ҳаҷми уҳдадории андозии андозсупорандае, ки амали саркашӣ аз пардохти андозро анҷом додааст, аз ҷониби мақомоти андоз тартиб дода мешавад. Хулосаи тибқи ҳамин қисм нисбати андозсупоранда баровардашударо мақомоти андоз дар давоми 10 ~~5~~ сол аз рӯзи охирини соли андозие, ки дар он амали саркашӣ аз пардохти андозӣ ҷой доштааст, татбиқ менамояд.

2. Андозсупорандае, ки амали саркашӣ аз пардохти андозро содир намудааст, илова ба уҳдадории андозии тибқи қисми 1 ҳамин модда ҳисобшуда, барои саркашӣ аз пардохти андоз барои чунин кирдори содиргардида дар асоси талаботи қонунгузорӣ андози мазкур ба андозаи дукарата андозбандӣ карда мешавад.

3. Амалҳои зерини андозсупоранда саркашӣ аз пардохти андоз ҳисобида мешаванд, агар андозсупоранда дидаву дониста амалҳои зеринро иҷро кунад:

- андозсупоранда баҳисобгирии муҳосибиро (андозиро) анҷом надиҳад ва (ё) талаботи онро таъмин накунад;

- ҳуҷҷатҳои баҳисобгирии муҳосибиро, ки барои муайян намудани уҳдадориҳои андоз заруранд, гум ё нобуд карда бошад;

- эъломияҳои андоз бидуни сабабҳои узрнок пешниҳод карда нашудаанд;

- андозсупоранда уҳдадориҳои андозиро дар ҳисоботи пешниҳоднамуда кам нишон дода бошад;

- агар амалиёт (аҳд) бо корхонаҳои резидентии дорои ҳисса (саҳм-и иштирокчии минтақаи оффшорӣ ва (ё) бо шахсони дар минтақаҳои оффшорӣ бақайдгирифта анҷом дода шуда бошад;

- дар муҳлати муқарраршуда ба мақомоти андоз пешниҳод накардани маълумот ва ҳуҷҷатҳои барои ҳисоб кардани андоз зарурӣ;

- бо андозсупорандагони бемасъулият амалиёт анҷом диҳад.

4. Агар дар ҷараёни санҷиши андозӣ мавҷуд набудани баҳисобгирии объектҳои андоз ошкор карда шавад ё аз ҷониби андозсупоранда доир ба онҳо маълумот пешниҳод карда нашавад, мақомоти андоз дар асоси маълумоти дар ихтиёр дошта, метавонад бо мақсади қисми 1 ҳамин модда дар ҳолатҳои дахлдор бо истифода аз арзёбӣ кардани арзиши фурӯши молҳо (корҳо, хизматрасониҳо), арзиши молу мулк, сатҳи миёнаи музди меҳнат ва

сатҳи даромаднокӣ дар ҳаҷми 10 фоиз маблағи эҳтимолии андозро ҳисоб менамоянд.

5. Маблағи андоз метавонад, инчунин, дар асоси натиҷаҳои муоинаи хронометражӣ, нишондодҳои иқтисодии қиёсшавандаи фаъолияти дигар андозсупорандагон, ки намудҳои шабеҳи фаъолиятро амалӣ менамоянд, муқаррар карда шавад.

6. Даромад (фоида)-и гирифташуда, новобаста ба асосҳои ба даст омадани он, бояд мутобиқи Кодекси мазкур андозбандӣ гардад. Агар мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ муайян карда шавад, ки ягон даромад ё ҷузъ (қисм-и он ғайриқонунӣ ба даст оварда шудааст бояд ба моликияти давлат гузаронида шавад, дар ин ҳолат маблағи андозҳои қаблан аз ин даромади ғайриқонунии ба буҷети давлатӣ нигоҳдошташуда (пардохтшуда) ба ҳисоб гирифта мешавад.

7. Бо мақсади татбиқи чораҳои иловагӣ оид ба мубориза бо саркашӣ аз пардохти андоз, тартиби истифодаи усулҳои алтернативии андозбандӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 33. Афзалияти муҳтаво нисбат ба шакл

Истифодаи шартномаҳои ҳуқуқӣ ҷиҳати барасмиятдарории транзаксияҳое (амалиётҳое), ки барои рӯйпуш намудани амалиётҳои воқеӣ ва тағйирдиҳии тартиби ситонидани андоз истифода мешаванд ба эътибор гирифта намешавад ва ба ният ва ҳадафи воқеии тарафҳои аҳд афзалият дода мешавад.

Моддаи 34. Эътинои зарурӣ ҳангоми интихоби контрагентҳо

1. Дар муносибатҳои андозӣ андозсупорандагон вазифадоранд, ки ҳангоми интихоби контрагентҳо мулоҳизакории дахлдорро оид ба мавҷудияти баҳисобгирии онҳо дар мақомоти андоз ба сифати андозсупоранда, ҳайсияти корӣ, мавҷудияти пойгоҳи истеҳсолӣ, иншоот ва ҳайати кормандон, вазъияти молиявӣ, қобилияти иҷро кардани уҳдадориҳо зоҳир намоянд.

2. Хароҷот ё зарари бамиёномадаи андозсупоранда дар доираи аҳдҳо бо шахсоне, ки уҳдадориҳои худро дар назди ӯ иҷро накардаанд, бо мақсадҳои андозбандӣ хароҷот ё зарар эътироф карда намешавад, агар андозсупорандаи мазкур ҳангоми бастани аҳд таваҷҷӯҳи дахлдорро зоҳир накарда бошад.

3. Мақомоти андоз ба андозсупорандагон дастрасиро ба маълумот дар бораи баҳисобгирии контрагентҳо дар мақомоти андоз ба сифати андозсупорандагон, инчунин, ба дигар маълумот ба Тартибе, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ муайян карда мешавад, пешниҳод мекунад ва андозсупорандагони аз чунин Тартиб истифоданамуда, андозсупорандагоне эътироф карда мешаванд, ки ҳангоми бастани аҳд эътинои дахлдорро зоҳир кардаанд.

ФАСЛИ II. РАСМИЁТИ МАЪМУРИКУНОНИИ АНДОЗ

БОБИ 6. НАЗОРАТИ ПАРДОХТИ АНДОЗҲО

Моддаи 35. Муқаррароти маъмурӣ

Муқаррароти маъмурӣ, ки дар қисми умумии Кодекси мазкур пешбинӣ шудааст, нисбат ба андозсупоранда ва нисбат ба ҳамаи намудҳои андозҳо, пардохтҳои гумрукӣ, боҷи давлатӣ ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет татбиқ карда мешаванд, агар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигарро муқаррар накарда бошад.

Моддаи 36. Назорати андоз

1. Назорати андоз шакли назорати давлатӣ буда, танҳо аз ҷониби мақомоти андоз гузаронида мешавад. Ба истиснои муқаррароти қисми 2 ҳамин модда аз ҷониби дигар мақомоти назоратӣ ва ҳифзи ҳуқуқ гузаронидани назорати андоз манъ мебошад.

2. Мақомоти гумрук назорати андозиро дар доираи ваколатҳои худ мутобиқи Кодекси мазкур ва қонунгузории гумрук амалӣ менамояд.

3. Назорати андоз аз ҷониби мақомоти андоз дар шаклҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- назорати камералӣ;
- муоинаи хронометражӣ;
- санҷиши сайёри андозӣ;
- санҷиши амалиётӣ;
- мониторинги андозӣ;
- нархгузории транфертӣ ва бозорӣ.

4. Санҷиши амалиётиро мақомоти андоз доир ба масъалаҳои риояи талаботи зерини қонунгузории андоз мегузаронанд:

- ба сифати андозсупоранда ба ҳисоб гузоштан дар мақомоти андоз, дурустии маълумот дар бораи маҳалли ҷойгиршавии андозсупоранда;
- аз ҷониби корфармо барои иҷрои кор (хизматрасонӣ) ҷалб намудани кормандони кироя;
- истифодаи дастгоҳҳои назоратӣ - хазинавӣ;
- риоя намудани қоидаҳои пуркунии зарф (бастабандӣ), гузоштани тамғаҳои аксизӣ, нигоҳдорӣ, фурӯши молҳои зераксизӣ ва амалӣ кардани намудҳои алоҳидаи фаъолияти зераксизӣ.

6. Санҷиши амалиёти аз ҷониби мақомоти андоз дар як маҳалли фаъолияти соҳибкорон дар шаш моҳ на зиёда аз як маротиба гузаронида мешавад.

7. Дар баробари ҷорӣ гардидани тамғагузории молҳо амалӣ сархатҳои сеюм ва чоруми қисми 4 ҳамин модда қатъ карда мешавад.

8. Назорати андозӣ мунтазам гузаронида мешавад, ба истиснои санҷишҳои андозӣ, ки дар асоси баҳодиҳии хавфҳо анҷом дода мешаванд.

Моддаи 37. Назорати камералӣ

1. Назорати камералӣ шакли назорати андоз буда, дар мақомоти андоз бе ташриф ба маҳалли фаъолияти андозсупоранда, дар асоси омӯзиш ва таҳлили

ҳисоботи андозсупоранда (агенти андоз) ва маълумоте, ки дар асоси муқаррароти Кодекси мазкур дастрас гардидааст, анҷом дода мешавад. Назорати камералӣ қисми таркибии низоми идоракунии хавфҳо буда, бо мақсади пешгирии қонунвайронкуниҳои андоз гузаронида шуда, ба андозсупоранда имконият медиҳад, ки номутобиқатиҳои ҷойдоштаро мустақилона ислоҳ намоянд.

2. Назорати камералӣ метавонад дар шакли худкор (автоматӣ) бо истифода аз барномаҳои электронӣ бо риояи муқаррароти Кодекси мазкур анҷом дода шавад.

3. Барои давраҳое, ки санҷиши сайёри андозӣ гузаронида шудааст, инчунин, нисбати андосупорандагоне, ки дар мониторинги андоз қарор доранд,гузаронидани назорати камералӣ, манъ аст.

4. Ҳангоми муайян гардидани номутобиқатӣ дар ҳисоботи андозӣ аз ҷониби мақомоти андоз ба андозсупоранда огоҳинома бо талаби то 10 рӯзи тақвимӣ барои ислоҳ намудани номутобиқатиҳои муайянкардашуда дар шахли хаттӣ ва ё электронӣ ирсол карда мешавад.

5. Андозсупоранда уҳдадор аст, дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи гирифтани огоҳинома, иҷрои онро таъмин намояд ё бо ҳуҷҷатҳои асосноккунанда тавзеҳоти дахлдорро пешниҳод намояд. Дар ҳолатҳои узрнок бемории бистарии шахси масъул ё фарзандони вай, хешони наздики ӯ, сафари хизматӣ, берун аз Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доштани шахси масъул ва дигар ҳолатҳои шабеҳ) муҳлати иҷрои огоҳинома 10 рӯзи тақвимӣ тамдид карда мешавад.

6. Андозсупоранда ҷиҳати ҳифзи ҳуқуқу манфиатҳои худ вобаста ба маводҳои назорати камералӣ метавонад машваратчӣ ва ё дигар шахсро ҳамчун намоянда дар асоси ваколатнома бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ таъин намояд.

7. Агар натиҷаи баррасии ҳуҷҷатҳо ва тавзеҳоти пешниҳодшуда, боиси тағйир ёфтани уҳдадории андозии андозсупоранда гардад, мақомоти андоз, ки назорати камералиро гузаронидааст, маълумотнома ва огоҳиномаи ба андозсупоранда ирсол менамояд. Агар андозсупоранда дар муддати 5 рӯзи корӣ пас аз дастрас гардидани огоҳиномаи дуюм уҳдадории андозии худро иҷро накунад, чунин андозсупоранда ба критерияи хавфҳо, ки аз рӯи он санҷиши сайёри андоз таъин карда мешавад дохил карда шуда, вобаста ба ҳамон мавзӯи назорати камералӣ санҷиши сайёр гузаронида мешавад.

8. Бо назардошти талаботи қисмҳои 1-6 ҳамин модда ҳангоми гузаронидани назорати камералӣ муайян карда шавад, ки андозсупоранда ба хатогӣ роҳ додааст, нисбат ба ӯ қарор оид ба татбиқи муҷозот, аз ҷумла, фоиз ва ҷаримаҳо истифода бурда нашуда, он ба варақаи ҳисоббаробаркунии андозсупоранда гузаронида намешавад.

9. Ҳангоми гузаронидани назорати камералӣ риояи шартҳои зерин ҳатмӣ мебошад:

1) нисбати андозсупоранда дар 6 моҳи пайдарпай на зиёда аз як маротиба назорати камералии ҳисоботи андози ба мақомоти андоз

пешниҳодгардида, ки қаблан таҳти назорати камералӣ қарор дода нашудааст, гузаронида шуда, такроран амалӣ намудани он манъ мебошад;

2) назорати камералии ҳисоботи андози хоҷагиҳои деҳқонии бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ, ки қаблан таҳти назорати камералӣ қарор дода нашудааст, дар як сол як маротиба гузаронида мешаванд.

10. Назорати камералӣ оид ба баргардонидан (ҷуброн)-и маблағи андоз аз арзиши иловашуда вобаста ба содироти молҳо (хизматрасониҳо) тибқи тартиби муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ дар давоми то 30 рӯз аз рӯзи додани ариза гузаронида мешавад.

Моддаи 38. Муоинаи хронометражӣ

1. Муоинаи хронометражӣ – шакли назорати андоз буда, бо мақсади муқаррар намудани даромад ва хароҷоти воқеии андозсупоранда дар даврае, ки мавриди муоина қарор мегирад, гузаронида мешавад.

2. Муоинаи хронометражӣ на зиёда аз як маротиба дар як сол ба муҳлати то 3 рӯзи корӣ гузаронида мешавад.

3. Объекти муоинаи хронометражӣ инҳо мебошанд:

- мутобиқатии хотираи фискалии дастгоҳи назоратӣ – хазинавӣ ба бақияи хазина дар рӯзи муоинашаванда;

- баҳисобгирии амалиёти молию пулӣ;

- пешбурди китоби баҳисобгирии даромаду хароҷот (ҳангоми фаъолият дар низоми содакардашуда);

- шумораи кормандон.

4. Муоинаи хронометражӣ дар асоси фармоиши мақомоти андоз бо тартибе, ки дар Кодекси мазкур барои гузаронидани санҷиши сайёр муқаррар шудааст, гузаронида мешавад.

5. Татбиқ намудани натиҷаи муоинаи хронометражӣ барои давраҳои гузаштаи андозӣ манъ аст, ба истиснои ҳолатҳои дар қисми 5 моддаи 32 Кодекси мазкур пешбинишуда.

Моддаи 39. Назорати иловагии молҳои зераксизӣ ва фаъолияти дигар

1. Назорати иловагии молҳои зераксизӣ ва фаъолияти дигар бо тартиби зерин анҷом дода мешавад:

1) тавассути тамғагузории молҳои зераксизӣ;

2) тавассути ташкили дидбонгоҳи андозӣ дар ҳудуд ва ё маҳалли ҷойгиршавии истеҳсолот ё нуқтаҳои барасмиятдарории гумрукӣ;

3) тавассути низоми электронии тамғагузорӣ ва ё рамзҳои QR.

2. Дидбонгоҳҳои андозӣ дар чунин ҳолатҳо ташкил карда мешавад, агар:

- истеҳсолкунандаи моли зераксизӣ низоми электронии тамғагузории молиро надошта бошад;

- андозсупоранда ҳисоботи андозиро мунтазам сифрӣ пешниҳод намояд;

- тамоюли коҳишёбии нишондиҳандаҳои молиявии андозсупоранда 3 моҳи пайдарҳамро дар бар гирад;

- муҳлати пардохти қарзи андозӣ зиёда аз 6 моҳи тақвимиро дар бар гирад;

- дар ҳисоботи андозӣ ва ҳисоботи расмии омории истифодабарандагони сарватҳои табиӣ номутобиқатӣ ошкор гардад.

3. Истеҳсолкунандагон ва воридкунандагони молҳои зераксизӣ барои тамғагузории молҳои зераксизӣ масъул мебошанд.

4. Тартиби тамғагузории молҳои зераксизӣ ва ташкил намудани дидбонгоҳҳои андозиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

5. Назорати тамғагузории молҳои зераксизие, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бо низоми гумрукии иҷозат ба муомилоти озод ворид карда мешаванд ва ё дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи низоми дигари гумрукӣ ба фурӯш бароварда мешаванд, аз ҷониби мақомоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

Моддаи 40. Назорати низоми рамзгузории электронӣ (штрих код)

1. Назорати низоми рамзгузории электронӣ бо мақсади баҳисобгирии молҳои ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда ва дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванда, аз ҷумла, молҳои зераксизӣ, инчунин, ҷиҳати пайгирии гардиши минбаъдаи онҳо анҷом дода мешавад.

2. Масъулияти рамзгузории молҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванда ба зиммаи молистеҳсолкунанда, таъмини талаботи рамзгузории молҳои воридотӣ ба зиммаи воридкунанда ва ба фурӯш баровардани онҳо ба зиммаи таҳвилкунанда вогузор мегардад.

3. Назорати риояи қоидаҳои рамзгузории молҳо аз ҷониби мақомоти андоз ва гумрук анҷом дода мешавад.

4. Тартиби рамзгузории электронӣ, фаъолияти операторони пайгирикунандаи гардиши молҳо ва раванди назорати онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

Моддаи 41. Санҷиши андоз

1. Санҷишҳои андозӣ бо мақсади назорати риояи қонунгузории андоз, пардохти боҷи давлатӣ ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ гузаронида мешаванд. Санҷишҳои андозӣ дар шакли санҷиши сайёри андозӣ ва санҷиши амалиётӣ амалӣ карда мешавад.

2. Асос барои гузаронидани санҷиши андоз фармоиши мақомоти ваколатдори давлатӣ мебошад.

3. Дар асоси як фармоиш танҳо як санҷиши андоз гузаронида мешавад, ба истиснои санҷиши амалиётӣ.

4. Санҷиши андозӣ набояд фаъолияти андозсупорандаро боздорад.

5. Санҷиши андозӣ танҳо дар рӯзҳои корӣ ва вақти кории андозсупорнада гузаронида мешавад.

6. Санҷиши андозӣ дар субъектҳои хоҷагидоре, ки фаъолияти онҳо хусусияти мавсимӣ дорад, дар давраҳои зерин гузаронида намешаванд:

- дар хоҷагиҳои истеҳсолкунандаи маҳсулоти кишоварзӣ дар мавсими киштукор аз 1-уми апрел то 1-уми июн ва дар мавсими ҷамъоварии ҳосил аз 1-уми август то 1-уми ноябри соли тақвимӣ;

- дар корхонаҳои коркарди маҳсулоти кишоварзӣ аз 20-уми июн то 20-уми октябри соли тақвимӣ.

Моддаи 42. Санҷиши сайёрии андоз

1. Санҷиши сайёрии андоз танҳо бо мақсади муайян намудани дурустии ҳисоб ва пардохт намудани андозҳо ва пардохтҳои ҳатмӣ барои давраи муайян дар макони фаъолияти андозсупоранда ва дар асоси низоми идоракунии хавф гузаронида мешавад, ба истиснои ҳолатҳое, ки макони фаъолияти андозсупоранда манзили истиқоматии ӯ бошад. Дар чунин ҳолати истиноӣ ва дар ҳолати номутобиқатии нишони бақайдгирии андозсупоранда ба нишони воқеии фаъолият санҷиши сайёр дар мақомоти андоз гузаронида мешавад.

2. Санҷиши сайёрии андоз аз рӯи баҳодиҳии дараҷаи хавфҳо , ки онҳо тибқи низоми идоракунии хавфҳо муайян мегардад дар асоси фармоиши мақомоти ваколатдори давлатӣ гузаронида мешавад. Дар фармоиш ном ва рақами мушаххаси андозсупоранда, насаб, ном, номи падар ва вазифаи санҷишгар, муҳлат ва мақсади санҷиши андоз нишон дода мешавад.

3. Мақомоти андоз на камтар аз 10 рӯзи корӣ то оғози санҷиши сайёрии андоз ба андозсупоранда огоҳинома ирсол менамояд.

4. Дар огоҳинома асосҳо барои гузаронидани санҷиши сайёрии андоз, аз ҷумла, мавзӯъ, давраи санҷиш ва муҳлати гузаронидани он нишон дода мешавад.

5. Санҷишҳои сайёрии андоз, инчунин, дар асоси дархост ва ҳуҷҷатҳои расмии асосноккардашуда мақомоти ҳифзи ҳуқуқ бе огоҳкунии пешакии андозсупоранда гузаронида мешавад.

6. Санҷиши сайёрии андоз ҳангоми ихтиёран қатъ гардидани фаъолияти андозсупоранда аз лаҳзаи санҷиши охирин, вале на зиёдтар аз муҳлати даъво гузаронида мешавад.

7. Дар давраи санҷишии сайёри андоз ба андозсупоранда иҷозат дода намешавад, ки ба ҳисоботи андозии давраи санҷишшаванда тағйиру иловаҳо дохил намояд.

8. Дар ҳолати аз ҷониби андозсупоранда мутобиқ ба тартиби муқаррароти қонунгузорӣ амалӣ нагардидани баҳисобгирии муҳосибӣ, ки гузаронидани санҷишро имконнопазир менамояд, мақомоти андоз барои муайян намудани уҳдадориҳои андозӣ усулҳои алтернативии андозбандиро истифода мебарад.

9. Зиёда аз як маротиба гузаронидани санҷиши сайёрии андоз аз рӯи як намуди андоз ва барои як давра, ба истиснои муқаррароти моддаи 44 Кодекси мазкур манъ аст.

10. Дастурамал оид ба гузаронидани санҷишҳои андозро мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад.

Моддаи 43. Муҳлати санҷишҳои андоз, тамдид ва мавқуфгузории он

1. Санҷиши сайёри андоз дар муҳлатҳои зерин анҷом дода мешавад, агар дар қисми 3 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад:

- барои соҳибкорони хурд то 7 рӯзи корӣ;
- барои соҳибкорони миёна то 20 рӯзи корӣ;
- барои соҳибкорони калон, аз ҷумла,:

- барои шахсони ҳуқуқӣ, ки дорои воҳидҳои алоҳида мебошанд ва ғайрирезидентҳое, ки фаъолияташонро ба воситаи муассисаҳои доимӣ амалӣ менамоянд то 30 рӯзи корӣ;
- барои шахсони ҳуқуқии дорои зиёда аз як маҳалли ҷойгиршавӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва барои андозсупорандагоне, ки дар баҳисобгирии воҳиди сохтории мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба андозсупорандагони калон қарор доранд то 60 рӯзи корӣ.

2. Муҳлати гузаронидани санҷиши амалиётӣ наметавонад аз 15 рӯзи корӣ зиёд бошад. Санҷиши амалиётӣ нисбат ба андозсупорандаи алоҳида набояд аз чор соати корӣ зиёд давом кунад.

3. Тамдиди муҳлати гузаронидани санҷиши андоз барои соҳибкорони хурду миёна манъ аст.

4. Тамдиди муҳлати гузаронидани санҷиши андоз барои соҳибкорони калон наметавонад аз 30 рӯзи корӣ зиёд бошад

5. Санҷишҳои андозӣ дар ҳолатҳои зерин мавқуф гузошта мешаванд, агар:

– андозсупоранда ҳуҷҷатҳои ба мавзӯи санҷиш алоқамандро пурра пешниҳод нанамояд;

- барои гирифтани маълумот аз мақомоти салоҳиятдор (ваколатдор)-и давлатии хорӣҷӣ зарурат ба миён ояд, аз ҷумла, дар доираи шартномаҳои байналмилаии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

-барои гузаронидани экспертизаи соҳавӣ зарурат ба миён ояд;

- тарҷумаи ҳуҷҷатҳои бо забони хорӣҷӣ пешниҳодшуда, муҳлати иловагӣ талаб намояд.

6. Тамдид ва мавқуфгузории муҳлати санҷиши андоз на зиёда аз як маротиба дар асоси фармоиши дахлдори мақомоти ваколатдори давлатӣ иҷозат дода мешавад.

Моддаи 44. Маҳдудият барои гузаронидани санҷиши сайёрии андоз

1. Гузаронидани санҷишҳои такрорӣ барои давраи санҷидашудаи андоз манъ аст, ба истисноии ҳолатҳои зерин, аз ҷумла,:

-дар асоси аризаи хаттии андозсупоранда;

- дар асоси муроҷиати расмии мақомоти ҳифзи ҳуқуқ нисбат ба андозсупорандае, ки нисбат ба ӯ мавод ва ё парвандаи ҷиноятӣ бо нишонаҳои ҷиноятҳои бо андозбандӣ алоқаманд мавҷуд бошад;

- ҷиҳати анҷом додани назорати дохилӣ аз болои фаъолияти мақомоти андозе, ки санҷиши сайёрии андозиро гузаронидааст.

2. Санҷишҳои такрории мутобиқи қисми 1 ҳамин модда амалишаванда, танҳо нисбат ба даврае гузаронида мешавад, ки санҷиши сайёри андози охирон гузаронидашударо дар бар мегирад.

Моддаи 45. Дастрасии шахси мансабдор ба макони фаъолияти (бинои маъмурӣ ва ҳудуд) андозсупоранда барои гузаронидани санҷиши андоз

1. Ба шахсони мансабдори мақомоти андоз ворид шудан ба макони фаъолияти андозсупоранда (ба истиснои манзили истиқоматӣ) танҳо дар асоси пешниҳоди фармоиши мақомоти ваколатдори давлатӣ ва шаҳодатномаи хизматӣ иҷозат дода мешавад.

2. Дар ҳолати монеъшавии андозсупоранда барои ворид шудани шахси мансабдори мақомоти андоз ба макони фаъолияти худ (ба истиснои манзили истиқоматӣ), шахси мансабдори мақомоти андоз дар ин хусус санади дахлдор тартиб медиҳад.

3. Дар чунин ҳолат ворид шудани шахси мансабдори мақомоти андоз ба макони фаъолияти андозсупоранда дар доираи ҳамкорӣ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ амалӣ карда мешавад.

4. Андозсупоранда дар ҳолатҳои зерин ҳуқуқ дорад ба ворид шудани шахси мансабдори мақомоти андоз ба макони фаъолияти худ барои гузаронидани санҷиши андоз иҷозат надиҳад, агар:

- талаботи моддаҳои 42 ва 43 Кодекси мазкур риоя карда нашавад;
- муҳлати санҷиши дар фармоиш нишондодашуда фаро нарасида ё гузашта бошад;
- агар шахси мансабдори мақомоти андоз барои ворид шудан ба маконе, ки талаботи махсуси махфиятро талаб менамояд, иҷозатномаи дахлдор надошта бошад.

Моддаи 46. Талаб намудани ҳуҷҷатҳо ҳангоми гузаронидани санҷиши андоз

1. Шахси мансабдори мақомоти андоз, ки санҷиши андозро мегузаронад, ҳуқуқ дорад аз андозсупоранда пешниҳоди ҳуҷҷатҳои алоқаманд ба санҷишро талаб намояд.

2. Талабномаи шахси мансабдори мақомоти андоз аз андозсупоранда ё шахси ваколатдори ӯ оид ба пешниҳоди ҳуҷҷатҳо бо имзои шахсӣ супорида мешавад. Агар ба ин тариқ интиқол додани ҳуҷҷатҳо ғайриимкон бошад, он тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур фиристода мешавад

3. Ҳуҷҷатҳои талабшуда метавонанд ба мақомоти андоз шахсан ё тавассути намоянда пешниҳод карда шаванд, тавассути почта бо мактуби фармоишӣ равона карда шаванд ё дар шакли электронӣ тавассути шабакаҳои телекоммуникатсионӣ ё тавассути ҳуҷраи шахсии андозсупоранда дода шаванд.

4. Пешниҳоди ҳуҷҷатҳои ҳомили коғазӣ дар шакли нусхаҳо, ки аз ҷониби андозсупоранда тасдиқ карда шудааст, амалӣ карда мешавад. Талаби аз ҷониби нотариус тасдиқ кардани нусхаи ҳуҷҷатҳои ба мақомоти андоз

пешниҳодшуда (шахси мансабдор) иҷозат дода намешавад, агар қонунгузорӣ тартиби дигаре пешбинӣ накарда бошад,

5. Ҳангоми пешбурди ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ дар шакли электронӣ, андозсупоранда уҳдадор аст нусхаҳои чунин ҳуҷҷатҳоро дар вақти санҷиши андоз, бо талаби шахсони мансабдори андоз, ба истиснои ҳисобнома-фактураҳое, ки дар системаи иттилоотии ҳисоботи электронии ҳисобнома-фактураҳо сабт шудаанд, пешниҳод намояд.

6. Дар ҳолати зарурӣ мақомоти андоз ҳуқуқ дорад бо ҳуҷҷатҳои аслӣ шинос шавад.

7. Ҳуҷҷатҳои дар раванди санҷиши андоз талабшуда бо риояи талаботи ҳамин модда на дертар аз 5 рӯзи корӣ пас аз санаи гирифтани чунин талабнома пешниҳод карда мешаванд. Агар андозсупоранда дар муҳлати муқарраршуда ҳуҷҷатҳои талабшударо пешниҳод карда натавонад, ӯ дар ин бора шахси мансабдори мақомоти андозро дар шакли хаттӣ хабардормесозад.

8. Хабарнома дар бораи имконнопазирии пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳо дар муҳлати муқарраршуда, бо нишон додани сабабҳои пешниҳод накардани ҳуҷҷатҳои дархостшуда, андозсупоранда бояд дар давоми як рӯзи пас аз гирифтани талаб оид ба пешниҳоди ҳуҷҷатҳо фиристад. Дар хабарнома бояд муҳлате нишон дода шавад, ки андозсупоранда метавонад ҳуҷҷатҳои талабшударо пешниҳод кунад.

9. Дар муҳлати ду рӯз аз лаҳзаи гирифтани хабарнома аз андозсупоранда, мақомоти андоз ҳуқуқ дорад дар асоси ин хабарнома муҳлати пешниҳоди ҳуҷҷатҳоро тамдид кунад ё онро рад намояд.

10. Рад намудани андозсупоранда аз пешниҳоди ҳуҷҷатҳои талабшуда дар санаде, ки шахси мансабдори мақомоти андоз тартиб додааст, сабт карда мешавад. Санадро шахси мансабдори мақомоти андоз ва шахси андозсупоранда имзо мегузоранд. Дар сурати аз имзои санад саркашӣ кардани андозсупоранда сабти дахлдор ворид карда мешавад. Рад кардан ё пешниҳод накардани ҳуҷҷатҳои зикршуда аз ҷониби андозсупоранда барои гирифтани онҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 48 Кодекси мазкур асос мебошад.

11. Ҳангоми санҷиши андоз ва дигар чораҳои назоратии андоз мақомоти андоз ҳуқуқ надоранд ҳуҷҷатҳои дар шакли аслиро аз андозсупоранда, ки қаблан ба мақомоти андоз ҳангоми назорати камералӣ ё санҷиши сайёр ва ё дар ҷараёни мониторинги андоз пешниҳод карда шудаанд, талаб намояд. Ҳуҷҷатҳо метавонанд аз андозсупоранда такроран гирифта шаванд, агар онҳо қаблан ба мақомоти андоз дар шакли аслӣ ба андозсупоранда баргардонида шуда бошад, инчунин, дар ҳолате, ки ҳуҷҷатҳои ба мақомоти андоз додашуда бо сабаби ҳолатҳои фавқулода гум шуда бошанд.

Моддаи 47. Талаб намудани ҳуҷҷатҳо ва маълумот аз шахси сеюм

1. Шахси мансабдори мақомоти андоз, ки санҷиши андозро мегузаронад, ҳуқуқ дорад аз контрагент ё дигар шахсон ҳуҷҷатҳо ва маълумотҳои (минбаъд маълумот) марбут ба фаъолияти андозсупорандаи санҷишшавандаро талаб кунад.

2. Талаби маълумот оид ба фаъолияти андозсупорандаи санҷишшаванда ҳангоми баррасии маводи санҷиши андоз дар асоси қарори мақомоти андоз дар бораи таъини чораҳои иловагии назорати андоз низ метавонад анҷом дода шавад.

3. Мақомоти андозе, ки санҷиши андоз ё дигар чораҳои назоратии андозро мегузаронад, супоришро барои талаб намудани маълумот оид ба фаъолияти андозсупорандаи санҷишшаванда ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирии шахсе, ки аз вай маълумоти зикршуда талаб карда мешавад, мефиристад.

4. Дар давоми се рӯз аз рӯзи гирифтани супориш, мақомоти андози маҳалли бақайдгирии шахсе, ки аз ӯ маълумот талаб карда мешавад, ба андозсупоранда дархостро оид ба пешниҳоди маълумот мефиристад.

5. Ба талабнома нусхаи супориш оид ба талаби ҳуҷҷатҳо маълумот замима карда мешавад.

6. Шахсе, ки оид ба пешниҳоди маълумот талабнома гирифтааст, онро дар давоми панҷ рӯз аз рӯзи гирифтани он иҷро мекунад ё дар ҳамон муҳлат хабар медиҳад, ки ӯ маълумоти талабшударо надорад. Агар андозсупоранда имконияти дар муҳлати муқарраршуда пешниҳод намудани маълумоти талабшударо надошта бошад, мақомоти андоз ҳуқуқ дорад, ки муҳлати пешниҳоди ин маълумотро тамдид кунанд.

7. Ҳуҷҷатҳои талабшаванда бо назардошти муқаррароти қисмҳои 3, 5 ва 11 моддаи 46 Кодекси мазкур пешниҳод карда мешаванд.

8. Тартиби талаб кардани маълумот, ки дар ҳамин модда пешбинӣ шудааст, ҳангоми талаб кардани маълумот, ки ба аъзои гурӯҳи ширкатҳои мансубанд, татбиқ карда мешавад.

9. Ҳангоми амалӣ намудани назорати андоз мақомоти андоз ҳуқуқ доранд бо роҳи фиристодани талабномаи хаттӣ аз ҳар шахс талаб намоянд, ки дар муҳлати 10 рӯз:

- маълумотро дар бораи даромад ва хароҷоти андозсупоранда барои давраи муайяни андоз, дар бораи хароҷоте, ки бинобар муносибатҳои мутақобила бо андозсупорандаи дар талабнома зикршуда анҷом додааст, пешниҳод намояд, ба истиснои маълумоте, ки дар шакли электронӣ дар барномаҳои мақомоти андоз вуҷуд доранд;

- ба маҳал ва дар муҳлати дар талабнома зикршуда барои аниқ намудани маълумоте, ки дар мақомоти андоз мавҷуд аст ё барои пешниҳоди ҳуҷҷатҳо ё дигар маълумоти вобаста ба андозбандии ҳамин ва дигар андозсупоранда ҳозир шавад.

10. Корманди ваколатдори мақомоти андоз дар ҷараёни санҷиши андоз бо мақсади ҷамъоварии маълумот тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад:

- ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои вобаста ба андозбандиро нусхабардорӣ намояд;

- тибқи тартиби муқарраргардида дар асоси санад оид ба гирифтан ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ё дигар ҳуҷҷатҳоеро, ки ба ҳамин санҷиши андоз алоқаманданд, гирад;

- ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ва дигар ҳуҷҷатҳоро мухр гузошта, истифодаи онҳоро манъ намояд.

11. Агар корманди ваколатдори мақомоти андоз ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ё дигар ҳуҷҷатҳоро дар асоси ваколатҳои пешбининамудаи қисми 2 ҳамин модда гирад, мақомоти андоз бояд ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ё дигар ҳуҷҷатҳоро нусхабардорӣ намоянд ва нусхаҳои аслии онҳоро дар муҳлати на дертар аз 10 рӯзи корӣ аз санаи гирифтан баргардонанд.

12 Ҳангоми барқарор кардани ҳуҷҷатҳо ва маълумоте, ки ба агентҳои андоз марбутанд, тартиби баргардонидани маълумот, ки дар ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, татбиқ мегарданд.

13. Шахсе, ки оид ба пешниҳоди маълумот дархост гирифтааст, ҳуқуқ дорад аз пешниҳод кардани маълумот, ки хилофи муқаррароти ҳамин модда аст, даст кашад.

14. Дар сурати аз ҷониби андозсупоранда иҷро нагардидани талаботи моддаи мазкур, намояндаи ваколатдори мақомоти андоз ҳуқуқи тибқи муқаррароти моддаи 45 Кодекси мазкур дастрасӣ ба бино ва моликияти андозсупорандаро дорад.

Моддаи 48. Гирифтани ҳуҷҷатҳо ва ашёҳо

1. Гирифтани ҳуҷҷатҳо ва ашёҳо дар асоси қарори мақомоти андозе, ки санҷишро мегузаронад, ба амал бароварда мешавад.

2. Шабона гирифтани ҳуҷҷатҳо ва ашё манъ аст.

3. Ҳуҷҷатҳо ва ашёҳо дар ҳузури шоҳидон ва ашхосе, ки аз онҳо ҳуҷҷатҳо ва ашё гирифта шудаанд, гирифта мешаванд. Дар ҳолатҳои зарурӣ барои иштирок дар мавриди гирифтан мутахассис даъват карда мешавад.

4. То оғози расмиёти гирифтани ҳуҷҷатҳо ва ашёҳо шахси мансабдори мақомоти андоз қарор оид ба баамалбарории гирифтани ҳуҷҷатҳо ва ашёҳоро нишон медиҳад ва ба иштирокдор ҳуқуқ ва уҳдадориҳои онҳоро мефаҳмонад.

5. Шахси мансабдори мақомоти андоз ба шахсе, ки аз ӯ ҳуҷҷатҳо ва ашёҳо гирифта мешавад, пешниҳод менамояд, ки онҳо ихтиёран супорида шаванд ва дар ҳолати рад кардани пешниҳоди мазкур, шахси мансабдори ин мақомот маҷбуран гирифтани онҳоро ба анҷом мерасонад. Ғайр аз ин, андозсупоранда уҳдадор аст:

- дастрасиро ба иттилооте, ки дар дастгоҳи нигаҳдории маълумот ё дар анбори нигоҳдории электронии маълумот (ба мисли анборҳои интернетӣ) нигоҳ дошта шудааст, аз ҷумла, ворид кардани рамз ё дигар асосҳои тасдиқи дастрасӣ ба дастгоҳ ё воситаҳоро таъмин кунанд;

- дастрасӣ ба маълумоти рамзкушоиро, ки барои рамзгузории маълумоте, ки тибқи моддаи мазкур дастрасӣ дархост шудааст, пешкаш кунанд.

6. Дар сурати саркашӣ намудани шахс аз кушодани биноҳо ё дигар ҷойҳое, ки дар он ҷо ҳуҷҷатҳо ва ашёи ситонидашаванда ҷойгиранд, таъмини дастрасӣ шахсони мансабдори мақомоти андоз ба чунин ҳудуд ва бино дар доираи ҳамкорӣ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ тибқи қонунгузории амлакунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

7. Ҳуҷҷатҳо ва ашёе, ки ба мавзӯи санҷиши андоз алоқамандӣ надоранд гирифта намешаванд.

8. Оид ба гирифтани ҳуҷҷат ва ашё санад бо дарназардошти талаботи дар моддаи 55 Кодекси мазкур ва ҳамин модда муқарраршуда, тартиб дода мешавад.

9. Ҳуҷҷатҳо ва ашёи гирифташуда дар санад дар бораи гирифтан ё дар сабтҳои замимашаванда бо дақиқан ишора намудани номгӯ, миқдор, хусусияти хос ва агар имконпазир бошад, арзиши ашёҳо номбар мекунанд, номбар ва тасниф карда мешаванд

10. Агар барои гузаронидани чорабинии назорати андоз нусхаи ҳуҷҷатҳои андозсупоранда кифоя набошад ва мақомоти андоз далели кофӣ дошта бошад, ки ҳуҷҷатҳои ибтидоӣ нобуд, пинҳон, ислоҳ ё иваз карда мешаванд, шахси мансабдори мақомоти андоз ҳуқуқ дорад ҳуҷҷатҳои аслиро тибқи тартиби муқаррарнамудаи ҳамин модда гирад.

11. Ҳангоми имконнопазир будани нухсабардорӣ ва интиқоли нусхаҳо дар як вақт бо гирифтани ҳуҷҷатҳо, мақомоти андоз нусхаро ба шахсе, ки аз ӯ ҳуҷҷатҳо гирифта шудаанд, дар муҳлати панҷ рӯз баъд аз гирифтан, бар мегардонад

12. Ҳама ҳуҷҷатҳо ва ашёҳои гирифташуда ба шоҳидон ва дигар иштирокдори нишон дода мешаванд ва дар ҳолати зарурӣ дар макони гирифтани ҳуҷҷатҳо ва ашёҳо печонида мешаванд.

13. Ҳуҷҷатҳои гирифташуда бояд рақамгузорӣ, ресмонбаст ва бо муҳр ё имзои шахсе, ки аз ӯ ҳуҷҷатҳо гирифта мешаванд, тасдиқ карда шавад. Агар шахс аз имзои ҳуҷҷатҳои гирифташуда бо муҳр ё имзои худ саркашӣ кунад, дар санади гирифтани ҳуҷҷатҳо қайди махсус гузошта мешавад.

14. Нусхаи санад дар бораи гирифтани ҳуҷҷат ва ашё бо имзо ба шахсе, ки аз ӯ ҳуҷҷатҳо гирифта шудаанд, супорида ё ирсол карда мешавад.

Моддаи 49. Иштироки шоҳид

1. Ҳар як шахси воқеии болиғ, ки аз ҳама гуна ҳолатҳои марбут ба татбиқи назорати андоз огоҳ бошад, ба сифати шоҳид даъват карда мешавад. Шаҳодати шоҳид дар санад сабт карда мешавад.

2. Шаҳодати шоҳидро дар маҳалли истиқомат ба даст овардан мумкин аст, агар ӯ бо сабаби беморӣ, пирӣ ё маъюбӣ ба мақомоти андоз омада натавонад.

3. Пеш аз гирифтани баёнот шахси мансабдори мақомоти андоз шоҳидро дар бораи канорачӯй ё саркашӣ аз додани баёноти бардурӯғ огоҳ мекунад ва ин ҳолат дар санад дарҷ гардида бо имзои шоҳид тасдиқ карда мешавад.

4. Кормандоне, ки ба мақомоти андоз ба сифати шоҳид даъват карда мешаванд, ҳангоми дар кор ҳозир нашудан бо сабаби ба мақомоти андоз рафтан музди меҳнат дар ҷои асосии кор нигоҳ дошта мешаванд.

Моддаи 50. Экспертиза

1. Дар ҳолатҳои зарурӣ барои иштирок дар рафти гузаронидани амалҳои мушаххас оид ба амалӣ намудани санҷишҳои андозӣ метавонад эксперт ҷалб карда шавад.

2. Ҷалби шахс ба сифати эксперт дар асоси шартнома байни мақомоти андоз ва мушовир ба амал бароварда мешавад.

3. Агар барои шарҳдиҳии саволҳои бавуҷудомада дониши тахассуси дар соҳаи илм, техника, санъат ё ҳунар зарурат ба миён ояд, экспертиза таъин карда мешавад. Дониши тахассусӣ доштани шахси мансабдори мақомоти андоз аз ҷалби эксперти тахассусӣ озод намекунад.

4. Саволҳои дар назди эксперт гузошташуда ва хулосаи он наметавонад берун аз доираҳои дониши эксперт бошад.

5. Қарор дар бораи таъин кардани экспертиза аз ҷониби мақомоти андоз дар асоси дархости шахси мансабдоре, ки санҷиши андозро мегузаронад, қабул карда мешавад.

6. Дар қарор бояд асосҳои таъин шудани экспертиза, номи мақомоте, ки экспертиза мегузаронад ё насаб, ном (номи падар)-и мушовир, саволҳо ва маводи ба эксперт пешниҳодшуда нишон дода шавад. Эксперт ҳуқуқ дорад бо маводи санҷиш марбут ба мавзӯи экспертиза шинос шавад ва оид ба пешниҳод гардидани маводҳои иловагӣ барои ӯ дархост кунад.

7. Эксперт хулосаро дар шакли хаттӣ пешниҳод менамояд. Дар хулоса таҳқиқоти эксперт, хулосаҳои таҳияшуда ва ҷавобҳои асосноккшуда ба саволҳои гузошташуда дарҷ карда мешавад.

8. Эксперт ҳуқуқ дорад пешниҳоди хулосаро рад кунад, агар маводи ба ӯ пешниҳодшуда барои додани хулосаи асоснок ва кифоя набошанд.

9. Шахси мансабдори мақомоти андоз, ки санҷиши андозро мегузаронад, андозсупорандаро бо қарор дар бораи таъин кардани экспертиза шинос мекунад, ҳуқуқҳои муқаррарнамудаи қисми 10 ҳамин моддаро шарҳ медиҳад ва санад тартиб медиҳад.

10. Ҳангоми таъин ва гузаронидани экспертиза, андозсупоранда ҳуқуқҳои зеринро дорад:

- ба далелҳои эксперт ҷавоб гардонад;
- таъин намудани экспертро аз байни шахсони муайяншуда талаб кунад;
- барои гирифтани хулосаи эксперт саволҳои иловагӣ пешниҳод кунад;
- дар рафти санҷиш бо иҷозати шахси мансабдори мақомоти андоз ҳузур дошта, ба эксперт тавзеҳот диҳад;
- бо хулосаи эксперт шинос шавад;
- хулосаи асоснокро аз натиҷаи экспертиза пешниҳод намояд.

11. Эксперте, ки мақомоти андоз ҷалб кардааст, бояд махфияти маълумотҳои марбут ба экспертизаро дар баробари корманди мақомоти андоз таъмин намояд.

Моддаи 51. Ҷалби коршинос

1. Дар ҳолати зарурӣ барои иштирок дар амалӣ намудани назорати андоз аз ҷониби мақомоти андоз мумкин аст коршинос ҷалб карда шавад.

2. Коршинос бояд дорои тахассус ва малакаи махсус буда, ба натиҷаи кор манфиатдор набошад.

3. Ҷалби шахс ба сифати коршинос дар асоси шартнома байни мақомоти андоз ва коршинос амалӣ карда мешавад.

4. Иштироки шахс ба сифати коршинос имконияти пурсиши ӯро вобаста ба ҳамин ҳолатҳо ҳамчун шоҳид истисно намекунад.

5. Коршиносе, ки мақомоти андоз ҷалб кардааст, бояд махфияти маълумотҳои марбут ба экспертизаро дар баробари корманди мақомоти андоз таъмин намояд.

Моддаи 52. Иштироки тарҷумон

1. Дар ҳолатҳои зарурӣ барои иштирок дар амалҳо оид ба гузаронидани назорати андоз метавонад тарҷумон ҷалб карда шавад.

2. Ба сифати тарҷумон метавонад шахсе баромад кунад, ки ба натиҷаи кор манфиатдор намебошад, забони барои тарҷума зарурро медонад, ё ишораҳои шахсони воқеии гунг ва ё карро мефаҳмад.

3. Ҷалби шахс ба сифати тарҷумон дар асоси шартнома байни мақомоти андоз ва тарҷумон амалӣ карда мешавад.

4. Тарҷумон уҳдадор аст, ки тибқи даъвати шахси мансабдори мақомоти андоз ҳозир шавад ва тарҷумаи ба ӯ вогузоршударо дақиқан иҷро намояд.

5. Тарҷумоне, ки мақомоти андоз ҷалб кардааст, бояд махфияти маълумотҳои марбут ба экспертизаро дар баробари корманди мақмоти андоз таъмин намояд.

Моддаи 53. Иштироки шахси холис

1. Дар амалҳо оид ба гузаронидани назорати андоз барои иштирок шахси холис тибқи муқаррароти дар Кодекси мазкур пешбинишуда ҷалб карда мешавад.

2. Шахсони холис бо теъдоди на камтар аз ду шахс ҷалб карда мешаванд.

3. Ба сифати шахси холис дилхоҳ шахси воқеии болиғ, ки ба натиҷаи кор манфиатдор намебошад, ҷалб карда мешавад.

4. Ба сифати шахси холис иштирок намудани шахсони мансабдори мақомоти андоз манъ аст.

5. Шахсони холис уҳдадоранд дар санад далел, муҳтаво ва натиҷаҳои амалҳоеро, ки дар ҳузури онҳо иҷро карда шудааст, тасдиқ намоянд.

6. Шахсони холис ҳуқуқ доранд оид ба амалҳои анҷомёфта эрод гиранд, ки он дар санад дарҷ карда мешавад.

7. Дар ҳолати зарурӣ шахсони холис вобаста ба ҳолатҳои муайяншуда пурсиш карда мешаванд.

8. Шахсони холисе, ки барои иштирок дар амалҳо оид ба гузаронидани назорати андоз ҷалб карда мешаванд, бояд махфияти маълумотҳои марбут ба экспертизаро дар баробари корманди мақомоти андоз таъмин намояд.

Моддаи 54. Талаботи умумӣ ба санад ҳангоми гузаронидани чорабинӣ дар доираи назорати андоз

1. Ҳангоми чорабиниҳои назорати андоз санад тартиб дода мешавад, ки дар он маълумоти зерин дарҷ карда мешаванд:

- асос, намуд ва даврият гузаронидани санҷиш;
- макон ва санаи баамалбарории амали мушаххас;
- вақти оғоз ва итмоми амалҳо;
- вазифа, насаб, ном (номи падар)-и шахси тартибдиҳандаи протокол;
- насаб, ном (номи падар)-и ҳар як шахси дар чорабиниҳо иштироккунанда ва ё дар рафти он ҳузурдошта, дар ҳолатҳои зарурӣ нишони онҳо;
- таркиби амалҳо ва пайдарпаии гузаронидани онҳо;
- далелҳо ва ҳолатҳои барои санад муҳими дар ҷараёни иҷрои амал ошкоргардида.

2. Санад ба ҳамаи ашхосе, ки дар ин раванд иштирок доштанд ё муаррифӣ шудаанд, хонда мешавад. Ин шахсон ҳуқуқ доранд, қайди махсусе, ки барои дарҷ намудан ба санад ва ё ҳамроҳ кардан ба маводҳо лозим аст, гузоранд.

3. Ба санад аз ҷониби шахси мансабдори мақомоти андоз, ки онро тартиб додааст ва инчунин, ашхосе, ки дар рафти гузаронидани назорати андозӣ иштирок ё ҳузур доштаанд, имзо мегузаронанд. Ба санад сурат, сабти видеоӣ ва дигар маводҳое, ки ҳангоми гузаронидани чорабиниҳои назорати андозӣ дастрас шудаанд, замима карда мешаванд.

Моддаи 55. Пешгирии зиён бо амалҳои ғайриқонунӣ ҳангоми гузаронидани санҷиши сайёри андоз

1. Ҳангоми гузаронидани санҷиши сайёри андоз расонидани зиён бо амалҳои ғайриқонунӣ ба андозсупоранда ё молу мулки дар моликият, истифода ё ихтиёрдории онҳо қарордошта иҷозат дода намешавад.

2. Зиёне, ки ба андозсупоранда бо қарорҳои ғайриқонунии мақомотҳои андоз ё амалҳои шахсони мансабдори онҳо ҳангоми гузаронидани санҷиши сайёри андоз расонида мешавад, бояд ба ҳаҷми пурра ҷуброн карда шаванд.

3. Барои расонидани зиён ба андозсупоранда дар натиҷаи қарорҳои ғайриқонунии мақомотҳои андоз шахсони мансабдори онҳо ҷавобгариеро ба зимма доранд, ки дар қонун пешбинӣ карда шудааст.

4. Зиёне, ки ба андозсупоранда ё намояндагони онҳо бо амалҳои қонунии шахсони мансабдори мақомотҳои андоз расонида мешавад, ҷуброн карда намешавад, ба истисноии ҳолатҳое, ки дар қонунгузорӣ пешбинӣ карда шудаанд.

Моддаи 56. Барасмиятдарории натиҷаҳои санҷиши сайёри андоз

1. Аз натиҷаи ҳамагуна санҷиши сайёри андоз шахсони мансабдори мақомоти андоз, ки санҷиши мазкурро гузаронданд, бояд санади санҷиши андозро тартиб диҳанд.

2. Дар санади санҷиши сайёри андоз маълумоти зерин нишон дода мешавад:

1) санаи тартибдиҳии санади санҷиши андоз, яъне санаи имзокунии санад аз ҷониби шахсоне, ки санҷиши мазкурро гузаронданд;

2) номи пурра ва ихтисоршуда ё насаб, ном ва номи падари шахси санҷидашаванда. Дар сурати санҷиши шахси ҳуқуқӣ дар маҳалли ҷойгиршавии зервоҳиди алоҳидаи он, ба ғайр аз номи шахси ҳуқуқӣ, номи пурра ва ихтисоршудаи зервоҳиди алоҳидаи санҷидашаванда ва маҳалли ҷойгиршавии он зикр карда мешавад;

3) насаб, ном, номи падари шахсоне, ки санҷиши сайёри андозро гузаронданд, вазифаҳои онҳо ва номи мақомоти андозе, ки онҳо намояндагӣ мекунанд;

4) сана ва рақами фармоиши мақомоти андоз дар бораи гузаронидани санҷиши сайёри андоз;

5) номгӯи ҳуҷҷатҳое, ки дар рафти санҷиши сайёри андоз аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод карда шуданд;

6) даврае, ки барои он санҷиши сайёри андоз гузаронида шуд;

7) номгӯи андоз, ки нисбат ба он санҷиши сайёри андоз гузаронида шуд;

8) санаи оғозёбӣ ва анҷомёбии санҷиши сайёри андоз;

9) нишонаи маҳалли ҷойгиршавии андозсупоранда;

10) маълумотҳо дар бораи чорабиниҳои назорати андоз, ки ҳангоми амалисозии санҷиши сайёри андоз гузаронида шуданд;

11) тавсифи муфассали вайронкунии андоз (ҳангоми мавҷудияти он) бо истинод ба меъёри дахлдори қонунгузории андоз;

12) хулосаҳо ва пешниҳодҳо дар натиҷаи санҷиши сайёри андоз.

3. Агар дар натиҷаи санҷиши сайёри андози гузаронидашуда вайронкунии қонунгузории андоз ошкор нашуда бошад, дар санад дар ин бора сабти дахлдор ворид карда мешавад.

4. Ба санад ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи ҳолатҳои вайронкунии қонунгузории андоз, замима карда мешаванд.

5. Шакл ва талаботи тартибдиҳии санади санҷиши сайёри андоз аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешавад.

6. Санад ба миқдори на камтар аз се нусха тартиб дода мешавад.

7. Ҳамаи нусхаҳои санад аз ҷониби шахсони мансабдори мақомоти андозе, ки санҷиши сайёри андозро гузаронданд, имзо карда мешаванд. Як нусхаи санад дар давоми се рӯз баъд аз тартиб додани он ба андозсупоранда супорида мешавад. Андозсупоранда вазифадор аст, ки доир ба гирифтани он дар ҳамаи нусхаҳои санад бо нишон додани санаи гирифтан имзо гузорад. Нусхаҳои санад, ки дар мақомоти андоз боқӣ мондаанд, ба маводҳои санҷиш ҳамроҳ карда мешаванд.

8. Имзои андозсупоранда дар санад маънои розигии ӯро бо натиҷаҳои санҷиш надорад.

9. Ҳангоми саркашии андозсупоранда (намояндаи ӯ) аз гирифтани санад шахси мансабдори мақомоти андоз сабти дархлдорро дар бораи ин ба

санад ворид мекунад. Дар ин сурат як нусхаи санад ба андозсупоранда бо мактуби фармоишӣ ба маҳалли ҷойгиршавии ӯ ирсол карда мешавад.

10. Натиҷаи санҷишҳои сайёри андоз аз маълумоте, ки аз мақомоти андоз, шахси сеюм ва дигар маълумотҳои дар раванди назорат, санҷиш, сабтҳои муҳосибӣ ҷамъоварӣ шудаанд, асос меёбанд.

Моддаи 57. Тартиби баррасии маводи санҷиши сайёр

1. Санади санҷиши андозе, ки дар давоми он вайронкунии қонунгузории андоз ошкор карда шудааст, бо гузаштани 10 рӯз, вале на дертар аз 15 рӯз аз санаи тартибдиҳии санади санҷиши андоз, бояд аз ҷониби мақомоти андозе, ки чунин санҷишро гузаронидааст, мавриди баррасӣ қарор дода шаванд. Қарор аз натиҷаи санҷиш на дертар аз панҷ рӯз пас аз баррасии маводи санҷиши сайёри андоз бояд қабул карда шавад.

2. Агар андозсупоранда (намояндаи он) дар муҳлати пешбининамудаи банди 8) қисми 2 моддаи 56 Кодекси мазкур ба санад шикояти хаттӣ пешниҳод карда бошад, ин шикоят низ ба назар гирифта мешаванд.

3. Мақомоти андоз дар бораи сана, вақт ва ҷойи баррасии маводи санҷиш, андозсупорандаро на камтар аз ду рӯзи корӣ пеш аз санаи баррасӣ огоҳ менамояд.

4. Агар андозсупоранда ба мақомоти андоз дар бораи имконнопазир будани иштирок дар баррасии маводи санҷиши сайёри андоз хабар диҳад, мақомоти андоз баррасии маводи санҷишро ба муҳлати на зиёда аз 5 рӯз ба таъхир гузошта дар ин бора андозсупорандаро огоҳ менамояд.

5. Андозсупорандае, ки нисбати вай санҷиши сайёр андоз гузаронида шудааст, ҳуқуқ дорад дар ҷараёни баррасии маводи санҷиши андоз шахсан ва (ё) тавассути намояндаи ҳуқуқии худ иштирок намояд.

6. Ҳозир нашудани андозсупорандае, ки нисбат ба ӯ санҷиши сайёри андоз гузаронида шудааст (намояндаи вай) барои баррасии маводи санҷиши сайёри андоз монеа шуда наметавонад, агар оид ба вақт ва ҷойи баррасии маводи санҷишӣ ба таври зарурӣ огоҳ гардида бошад, ба истиснои ҳолатҳое, ки агар иштироки ин шахсро мақомоти андоз, барои баррасии ин маводҳо ҳатмӣ донад.

7. Пеш аз оғози баррасии маводи санҷиш мақомоти андоз вазифадор аст:

- шахси ваколатдоре, ки маводҳои санҷиширо баррасӣ менамояд муайян кунад;

- ҳузури шахсони даъватшударо дар баррасӣ таъмин намояд. Бо назардошти ҳолатҳои ҳозир нашудани ин шахсон, мақомоти андоз қарор қабул мекунад, ки маводи санҷиши андозро дар вақти набудани ин шахсон дида барояд ё баррасии онҳоро ба таъхир гузоранд;

- ваколати иштироки шахсе, ки нисбати вай санҷиши сайёри андоз гузаронида шудааст, санҷад;

- ба ашхосе, ки дар расмиёти баррасӣ иштирок мекунанд, ҳуқуқу ухдадориҳои онҳоро муайян ва фаҳмонад.

8. Ҳангоми баррасии маводи санҷиши сайёри андоз, санади санҷиши андоз ва ҳангоми зарурат дигар маводи санҷиши сайёри андоз, инчунин,

шикояти хаттии шахсе, ки нисбати онҳо санҷиш гузаронида шудааст, метавонанд хонда шаванд.

9. Мавҷуд набудани шикоятҳои хаттӣ ин шахсро (намояндаи онро) аз ҳуқуқи додани тавзеҳот дар марҳилаи баррасии маводи санҷиш сайёри андоз маҳрум намекунад.

10. Ҳангоми баррасии маводҳои санҷиши сайёри андоз, далелҳои пешниҳодшуда, аз ҷумла, ҳуҷҷатҳое, ки қаблан аз шахсе дархост шудаанд, ки нисбати он санҷиш гузаронида шудааст, ҳуҷҷатҳои ҳангоми гузаронидани ин санҷишҳои андозӣ ба мақомоти андоз пешниҳодшуда ва дигар ҳуҷҷатҳое, ки ба мақомоти андоз дастрас мебошанд, мавриди омӯзиш қарор дода мешаванд.

11. Истифодаи далелҳое, ки хилофи Кодекси мазкур ба даст оварда шудаанд, иҷозат дода намешавад.

12. Ҳуҷҷатҳо (маълумотҳо)-и иловагӣ оид ба фаъолияти андозсупоранда, ҳатто агар онҳо ба мақомоти андоз бо вайронкунии муҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод карда шуда бошанд, метавонанд баррасӣ карда шаванд.

13. Ҳангоми баррасии маводҳои санҷиши сайёри андоз, дар ҳолати зарурӣ, қарор оид ба ҷалби шоҳид, коршинос ё мутахассис барои иштирок дар ҷараёни ин баррасӣ, қабул карда мешавад.

14. Ҳангоми баррасии маводи санҷиши сайёри андоз протокол тартиб дода мешавад.

15. Дар ҷараёни баррасии санади санҷиши андоз мақомоти андоз муқаррар мекунад:

- оё шахсе, ки нисбати ӯ санади санҷиш тартиб дода шудааст, қонунгузории андозро вайрон кардааст ё не;
- оё вайронкуниҳои ошкоршуда таркиби ҳуқуқвайронкунии андозро ташкил медиҳанд ё не;
- оё асос барои ба ҷавобгарӣ кашидани шахс барои ҳуқуқвайронкунии андоз мавҷуд аст ё не;
- асоснокии шикояти андозсупоранда.

16. Ҳангоми мавҷуд будани таркиби ҳуқуқвайронкунии андоз роҳбар (муовини роҳбар)-и мақомоти андоз ҳолатҳоеро муайян менамояд, ки гуноҳи шахсро дар содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз истисно мекунад ва ё ҳолатҳое, ки ҷавобгариро барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз сабук ё вазнинтар мекунад.

17. Новобаста аз қисми 1 ҳамин модда ва дар ҳолати зарурӣ, агар барои тасдиқ намудани далели вайрон кардани қонунгузории андоз ва ё мавҷуд набудани он ба даст овардани далелҳои иловагӣ зарур бошад, роҳбар (муовини роҳбар)-и мақомоти андоз ҳуқуқ дорад дар муддати на зиёда аз як моҳ дар бораи гузаронидани чораҳои иловагии назорати андоз, қарор қабул кунад.

18. Қарор дар бораи таъин намудани чораҳои иловагии назорати андоз ҳолатҳоеро муайян менамояд, ки гузаронидани чунин чораҳои иловагиро

тақозо мекунанд, дар он сана ва шакли мушаххаси гузаронидани онҳо нишон дода мешавад.

19. Ҳамчун чораҳои иловагии назорати андозӣ, мақомоти андоз метавонад мутобиқи моддаҳои 46 ва 47 Кодекси мазкур ҳуҷҷатҳоро (маълумотҳо) дархост карда гирад, пурсиши шоҳидон ва экспертиза гузаронад.

20. Оғоз ва анҷоми чораҳои иловагии назорати андоз, маълумот дар бораи чораҳои иловагии гузаронидаи назорати андоз, инчунин, далелҳои иловагии ба даст овардашуда барои тасдиқи далели вайрон кардани қонунгузории андоз ё мавҷуд набудани онҳо, хулоса ва таклифу пешниҳодҳои аудиторҳо оид ба рафъи вайронкуниҳои ошкоршуда ва истинод ба моддаҳои Кодекси мазкур агар барои вайрон кардани қонунгузории андоз дар Кодекси мазкур ҷавобгарӣ пешбинӣ шуда бошад, илова ба санади санҷиши сайёри андоз, сабт карда мешаванд.

21. Маводҳои ба санади санҷиши сайёри андоз иловашаванда аз ҷониби шахсони мансабдори мақомоти андоз, ки амалиёти иловагии назорати андозро гузаронидаанд, дар давоми даҳ рӯзи пас аз ба охир расидани чунин чорабиниҳо бояд тартиб дода шуда, имзо карда шавад.

22. Илова ба санади санҷиши сайёри андоз бо замимаи маводҳое, ки дар натиҷаи чораҳои иловагии назорати андоз гирифта шудаанд, дар давоми се рӯзи пас аз таҳия намудани ин замима бояд ба шахсе, ки нисбат ба ӯ санҷиш гузаронида шудааст (намояндаи вай), бо имзо ё ба тариқи дигар, ки санаи гирифтани онро тасдиқ менамояд, супорида шавад.

23. Агар шахсе, ки нисбати он санҷиш гузаронида шудааст (намояндаи вай) аз гирифтани маводҳои иловагӣ ба санади санҷиши сайёри андоз саркашӣ кунад, далели мазкур дар маводҳои иловагӣ ба санади санҷиши сайёри андоз инъикос карда мешавад. Дар ин сурат, маводҳои иловагӣ ба санади санҷиши сайёри андоз тавассути почта бо мактуби фармоишӣ ба маҳалли ҷойгиршавии ташкилот (воҳиди алоҳида) ё маҳалли истиқомати шахси воқеӣ ирсол мегардад ва дар рӯзи панҷум аз санаи фиристодани мактуби фармоишӣ қабулшуда ба ҳисоб меравад.

24. Шахсе, ки нисбати он санҷиши сайёри андоз гузаронида шудааст (намояндаи вай), дар давоми даҳ рӯз аз лаҳзаи гирифтани маводҳои иловагӣ ба санади санҷиш, ба мақомоти андоз шикоятҳои хаттӣ оид ба чунин иловаҳо ба санади санҷиш ё муқаррароти алоҳидаи он пешниҳод менамояд.

Моддаи 58. Қабули қарор дар асоси натиҷаҳои баррасии маводҳои санҷиши сайёри андоз ва санҷиши амалиётӣ

1. Дар асоси натиҷаҳои баррасии маводҳои санҷиши сайёри андоз бо тартиби муқаррарнамудаи моддаи 57 Кодекси мазкур роҳбар (муовини роҳбар)-и мақомоти андоз қарор қабул мекунад (минбаъд - қарор оид ба натиҷаҳои санҷиши андоз), ки чораҳои зеринро пешбинӣ мекунад:

- ҳисобкунии иловагии андозҳо ва фоизҳо ё радди онро оид ба маводи санҷиши андоз;

- ба ҷавобгарӣ кашидани андозсупоранда барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз ё рад кардани он.

2. Ҳангоми мавҷуд будани аломатҳои таркиби ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ нисбати андозсупоранда протоколи ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ тартиб дода мешавад. Парвандаи ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ ва қабули қарор дар бораи ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории маъмурӣ баррасӣ карда мешавад.

3. Дар қарор оид ба рад кардани ҷавобгарӣ барои ҳуқуқвайронкунии андоз муқаррарот ва ҳолатҳое, ки барои қабули қарори мазкур асос шудааст, қайд карда мешавад.

4. Дар қарор оид ба натиҷаҳои санҷиши андоз муҳлате, ки дар давоми он шахс ҳуқуқ дорад аз болои ин қарор шикоят намояд ва тартиби шикоят ба мақомоти болоии андоз, нишон дода мешавад.

5. Агар ҳангоми санҷиши андоз ошкор гардад, ки бо қарори мақомоти андоз маблағи андоз барзиёд баргардонида шудааст, дар қарор оид ба ҳисобкунии иловагии андозҳо маблағи мазкур ҳамчун қарзи андоз аз рӯи ин андоз эътироф карда мешавад. Агар ин маблағи андоз ба андозсупоранда баргардонида шавад, он аз рӯзи воқеан гирифтани маблаг ва дар сурати қабули маблағи андоз барои баҳисобгирӣ, аз рӯзи қабули маблағи андоз барои баҳисобгирӣ ҳамчун қарзи андоз эътироф мегардад.

6. Баъди қабули қарор аз рӯи натиҷаҳои санҷиши андоз, роҳбар (муовини роҳбар)-и мақомоти андоз ҳуқуқ дорад тибқи тартиб ва шартҳои пешбининамудаи моддаи 117 Кодекси мазкур чораҳои таъминотиро барои иҷрои ин қарор қабул кунад.

7. Баъди ба охир расидани санҷиши амалиётии андоз дар ҳолати ошкор гардидани ҳуқуқвайронкуниҳо аз ҷониби мақомоти андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи боби 19 Кодекси мазкур истеҳсолот оид ба парвандаҳои ҳуқуқвайронкуниҳои андоз амалӣ карда мешавад.

Моддаи 59. Эътибор пайдо кардани қарор аз рӯи натиҷаҳои баррасии маводи санҷиши сайёри андоз

1. Қарор дар бораи натиҷаҳои санҷиши сайёри андоз, ки тибқи тартиби пешбининамудаи моддаи 58 Кодекси мазкур қабул шудааст, баъд аз дастрас (пешниҳод) шудан ба андозсупоранда, эътибор пайдо мекунад.

2. Қарор дар бораи натиҷаҳои санҷиши сайёри андоз дар давоми ду рӯз аз рӯзи қабули он ба шахсе, ки нисбати ӯ қарор қабул карда шудааст (ба намояндаи он) бо гирифтани имзо ё тариқи дигар, бо нишон додани санаи қабул иросл карда мешавад.

3. Агар супоридан ва ё ирсол намудани қарор ё бо роҳи дигар бо нишон додани санаи қабули он ғайриимкон бошад, он тавассути мактуби фармоишӣ ба маҳалли ҷойгиршавии шахси ҳуқуқӣ (воҳиди алоҳида) ё маҳалли зисти шахси воқеӣ ирсол мегардад. Ҳангоми фиристодани қарор тавассути мактуби фармоишӣ санаи пешниҳоди он рӯзи панҷум аз санаи ирсоли мактуби фармоишӣ маҳсуб меёбад.

4. Ҳангоми шикоят аз болои қарори мақомоти андоз қарори мазкур бо тартиби пешбининамудаи моддаи 61 Кодекси мазкур эътибори қонунӣ пайдо мекунад.

5. Шахсе, ки нисбат ӯ қарори дахлдор қабул шудааст, ҳуқуқ дорад онро пеш аз эътибор пайдо кардани он пурра ё қисман иҷро кунад. Зиёда аз ин, пешниҳоди шикоят шахсро аз ҳуқуқи пурра ё қисман иҷро намудани қарори эътибори қонунӣ пайдонакарда маҳрум намекунад.

Моддаи 60. Хусусиятҳои иҷрои қарорҳои мақомоти андоз

1. Корманди ваколатдори мақомоти андоз, ки санҷиши андозро гузаронидааст, барои қонунвайронкуниҳои аз ҷониби мақомоти андоз ошкоршуда, ки барои онҳо шахсони воқеӣ ё мансабдорони шахсони ҳуқуқӣ бояд ба ҷавобгарии маъмурӣ кашида шаванд, дар доираи салоҳияти худ протоколи ҳуқуқвайронкунии маъмуриро тартиб медиҳанд.

2. Баррасии парвандаҳо дар бораи ин ҳуқуқвайронкуниҳо ва татбиқи ҷазои маъмурӣ нисбати шахсони воқеӣ ва мансабдорони шахсони ҳуқуқие, ки дар содир кардани онҳо гунаҳкоранд, тибқи қонунгузорӣ дар бораи ҷавобгарии маъмурӣ сурат мегирад.

3. Агар мақомоти андоз дар кирдорхои шахс аломатҳои ҷиноятиро ошкор намояд, пас аз қабули қарор дар бораи ба ҷавобгарӣ кашидани шахси воқеӣ ва ё шахсони мансабдори шахсони ҳуқуқӣ барои ҳуқуқвайронкунии андоз ба мақомоти прокуратура мавод фиристад, ин мақомоти андоз вазифадор аст, ки иҷрои қарор дар бораи ба ҷавобгарии маъмурӣ кашидани шахси воқеӣ барои ҳуқуқвайронкунии андозро боздорад.

4. Бо пешниҳоди мавод ба мақомоти прокуратура иҷрои қарор дар бораи ситонидани қарзи андоз аз шахсони дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда муайяншуда, боздошта мешавад. Чунин боздошт бо қарори роҳбар (муовини роҳбар)-и мақомоти андоз на дертар аз рӯзи дигари баъди ба мақомоти прокуратура пешниҳод шудани маводҳо сурат мегирад. Ҳамзамон, давраи ситонидани қарзи андоз, ки Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст, ба муҳлати боздоштани иҷрои қарор оид ба ситонидани ин қарзи андоз боздошта мешавад.

5. Агар дар асоси маводҳои ба мақомоти прокуратура ирсолшуда қарор оид ба радди оғози парвандаи ҷиноятӣ ё қарор оид ба қатъ кардани парвандаи ҷиноятӣ нисбати шахсони воқеӣ ё мансабдорони шахсони ҳуқуқӣ қабул шавад, амали қарорҳои боздоштшудаи мақомоти андоз барқарор карда мешавад. Барқарор намудани амал бо қарори роҳбар (муовини роҳбар)-и мақомоти андоз дар бораи ҷавобгарии маъмурӣ на дертар аз рӯзи дигари рӯзи гирифтани огоҳинома оид ба ин ҳолатҳо аз мақомоти прокуратура анҷом дода мешавад. Агар нисбати парвандаи ҷиноии дахлдор ҳукми сафедкунанда қабул гардад, қоидаи шабеҳ татбиқ карда мешавад.

6. Агар амалҳо (беамали)-и шахс, ки барои ба ҷавобгарии маъмурӣ кашидан ӯ барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз асос шуда бошад, барои баровардани ҳукми айбдоркунанда барои ин шахс замина гузорад,

мақомоти андоз қарор оид ба ҷавобгарии ин шахсро барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз бекор мекунад.

7. Мақомоти прокуратура, ки аз мақомоти андоз маводҳо қабул намудаанд, вазифадоранд на дертар аз рӯзи дигари қабули қарори дахлдор ба мақомоти андоз оид ба натиҷаҳои баррасии онҳо огоҳинома фиристанд.

8. Нусхаи қарорҳои мақомоти андоз, ки дар ҳамин модда зикр шудаанд, аз ҷониби мақомоти андоз ба шахсе (ба намояндаи ӯ), ки нисбати он қарори дахлдор қабул шудааст дар давоми панҷ рӯз аз рӯзи қабули қарори дахлдор супорида мешаванд.

9. Муқаррароти ҳамин модда нисбати шахсоне татбиқ карда мешавад, ки андозсупоранда, супорандаи пардохтҳо ва (ё) агентҳои андоз мебошанд.

Моддаи 61. Иҷрои қарорҳои мақомоти андоз ҳангоми шикоят

1. Ҳангоми пешниҳод намудани шикояти хаттӣ аз болои қарори мақомоти андоз, ки дар натиҷаи санҷиши андоз қабул шудааст, то баррасии шикоят ва ирсоли мактуб аз натиҷаи он иҷрои қарори мазкур дар қисмате, ки нисбати он шикоят шудааст, боздошта мешавад.

2. Агар мақомоти болоии андоз, ки шикоятро баррасӣ мекунад, қарори мақомоти поёнии андозро бекор намуда қарори нав қабул кунад, чунин қарори мақомоти болоии андоз аз рӯзи қабули он эътибор пайдо мекунад.

3. Агар мақомоти болоии андоз баррасии шикоятро рад намояд, қарори мақомоти поёнии андоз аз рӯзи баровардани қарори мақомоти болоии андоз дар бораи рад кардани шикоят, вале на пештар аз анҷом ёфтани муҳлати пешниҳоди шикоят эътибор пайдо мекунад.

Моддаи 62. Иҷрои қарорҳои мақомоти андоз

1. Қарор дар бораи натиҷаҳои санҷиши андоз бояд аз рӯзи эътибори қонунӣ пайдо намудани он иҷро карда шавад.

2. Таъмини иҷрои қарори дахлдор ба мақомоти андозе вогузор карда мешавад, ки қарори мазкурро қабул кардааст.

3. Дар ҳолати баррасии шикоят аз ҷониби мақомоти болоии андоз, қарори ин мақомоти болоии андоз, ки эътибори қонунӣ пайдо кардааст, дар давоми се рӯзи пас аз эътибори қонунӣ пайдо намудани он ба мақомоти андозе фиристода мешавад, ки қарори ибтидоиро қабул кардааст.

Моддаи 63. Қабул намудани қарор оид ба парвандаҳои ҳуқуқвайронкунии андоз

1. Дар асоси натиҷаҳои баррасии санад, ҳуҷҷатҳо ва маводи ба он замимашаванда бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур роҳбар (муовини роҳбар)-и мақомоти андоз қарор қабул мекунад, ки инҳоро пешбинӣ менамояд:

1) ҳисобкунии иловагии андозҳо, ҷаримаҳо ё рад кардани он;

2) ба ҷавобгарӣ кашидани андозсупоранда барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз ё рад кардани он.

2. Қарори дар қисми 1 ҳамин модда зикргардида дар давоми 10 рӯзи пас аз баррасии санад қабул карда мешавад.

3. Дар қарор дар бораи ба ҷавобгарӣ кашидани шахс барои ҳуқуқвайронкунии андоз ҳолатҳои ҳуқуқвайронкунии андоз дарҷ карда мешаванд, ҳуҷҷатҳо ва дигар маълумоти тасдиккунандаи ин ҳолатҳоро, далелҳои ҳимояи ӯро аз ҷониби шахси ба ҷавобгарӣ кашидашуда ва натиҷаи санҷиши ин далелҳо нишон дода мешаванд.

4. Дар қарор оид ба ҷавобгарӣ кашидани шахс барои ҳуқуқвайронкунии андоз моддаҳои Кодекси мазкур ва Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки ин ҳуқуқвайронкуниҳо ва андешидани чораҳои дахлдори ҷавобгариро пешбинӣ мекунанд, нишон дода мешавад.

5. Дар қарор оид ба ҷавобгарӣ кашидани шахс барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз муҳлате, ки дар давоми он шахсе, ки нисбати он қарор қабул шудааст, ҳуқуқ дорад аз болои ин қарор шикоят намояд ва тартиби шикоят ба мақомоти болоии андоз, нишон дода мешавад.

6. Аз рӯи вайронкуниҳои ошкоршудаи қонунгузории андоз, ки барои онҳо шахсон ба ҷавобгарии маъмурӣ кашида мешаванд, шахси ваколатдори мақомоти андоз протокол оид ба ҳуқуқвайронкунии маъмуриро тартиб медиҳад. Баррасии парвандаҳои ин ҳуқуқвайронкуниҳо ва татбиқи ҷазои маъмурӣ нисбати шахсоне, ки дар содир кардани онҳо гунаҳгоранд, тибқи қонунгузорӣ оид ба ҷавобгарии маъмурӣ анҷом дода мешаванд.

Моддаи 64. Ариза дар бораи ситонидани маблағи муҷозоти молиявӣ

1. Баъд аз қабули қарор дар бораи ба ҷавобгарӣ кашидани шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои ҳуқуқвайронкунии андоз, мақомоти андоз метавонад барои иҷрои маҷбурӣ ба Хадамоти иҷро дар бораи аз ин шахс ситонидани маблағи муҷозоти молиявии татбиқгардида, муроҷиат кунад. Айнан ҳамин тартиб барои ситонидани маблағи муҷозоти молиявӣ дар ҳолатҳое истифода бурда мешавад, ки тартиби мурофиаи ғайрисудӣ барои ситонидани маблағи муҷозоти молиявӣ манъ мебошад.

2. Пеш аз муроҷиат ба Хадамоти иҷро, мақомоти андоз вазифадор аст ба шахсе, ки барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз ба ҷавобгарӣ кашида шудааст, ихтиёран пардохт кардани маблағи дахлдори муҷозоти молиявиро дар шакли хаттӣ огоҳ намояд.

3. Дар ҳолатҳои зарурӣ, ҳамзамон бо пешниҳоди ариза дар бораи ситонидани маблағи муҷозоти молиявӣ нисбати шахсе, ки барои ҳуқуқвайронкунии андоз ба ҷавобгарӣ кашида шудааст, мақомоти андоз метавонад бо тартиби муқаррарнамудаи қонун оид ба таъмини даъво ба суд ариза пешниҳод кунанд.

Моддаи 65. Баррасии парвандаҳо ва иҷрои қарорҳо оид ба ситонидани маблағи муҷозоти молиявӣ

1. Маблағи муҷозоти молиявӣ аз рӯи қарорҳои мақомоти андоз, ки татбиқро нисбат ба шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ пешбинӣ менамояд, аз ҷониби мақомоти андоз мустақилона бо тартиби

пешбининамудаи моддаҳои 140, 141 ва 148 Кодекси мазкур ситонида мешавад.

2. Парвандаҳо оид ба ситонидани маблағи муҷозоти молиявӣ бо аризаи мақомоти андоз нисбат ба шахсони воқеие, ки соҳибкори инфиродӣ нестанд, аз ҷониби суд баррасӣ карда мешавад.

3. Парвандаҳо оид ба татбиқи муҷозоти молиявӣ нисбат ба ҳуқуқвайронкунанда аз ҷониби мақомоти андоз дар асоси талаботи Кодекси мазкур ва қонунгузории мурофиавӣ баррасӣ ва маблағи муҷозоти молиявӣ ситонида мешавад.

Моддаи 66. Назорат аз болои мақомоти ваколатдор

Мақомоти ваколатдори давлатӣ ичрои талаботи қонунгузории андозро аз ҷониби мақомоти дахлдори давлатӣ вобаста ба баҳисобгирии объектҳои андоз, пардохтҳои андозӣ, боҷҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ, инчунин, дар муҳлатҳои муқарраршуда ба буҷети давлатӣ гузаронидани онҳоро таҳти назорат қарор медиҳад.

БОБИ 7. МОНИТОРИНГИ АНДОЗӢ

Моддаи 67. Муқаррароти умумии мониторинги андоз

1. Мониторинги андоз амалияи ихтиёрии андозсупоранда буда, он дар асоси созишномаи тарафайн байни мақомоти андоз ва андозсупоранда бо мақсади пешгирии ҳолатҳои риоя нагардидани қонунгузории андоз гузаронида мешавад.

2. Мониторинги андоз нисбат ба андозсупорандае гузаронида мешавад, ки даромади умумии ӯ дар соли гузаштаи ҳисоботӣ зиёда аз 25 000 000 сомониро ташкил диҳад.

3. Мониторинги андозӣ дар асоси дархости андозсупоранда гузаронида шуда, он давраи аз 1 январи соли навбатии ҳисоботӣ оғоз гардида, муҳлати дар созишнома пешбинишударо дар бар мегирад. Давраи гузаронидани мониторинги андозӣ бояд на камтар аз як соли пурраи молиявиро дар бар гирад.

4. Дар давраи мониторинги андозӣ гузаронидани назорати камералӣ, муоинаи хронометражӣ ва санҷиши сайёрии андоз манъ аст.

5. Шахси масъули мақомоти андоз нисбат ба маълумоти андозсупоранда, ки дар доираи мониторинги андоз пешниҳод гардидааст, ҳар моҳ расман хулоса (дар шакли хаттӣ ё электронӣ) ирсол менамояд.

6. Нисбат ба андозсупорандае, ки таҳти мониторинги андозӣ қарор дода мешавад, ҳисобкунии фоизҳо ва татбиқи ҷаримаҳо барои маблағҳои илова ҳисобшуда амалӣ карда намешавад, агар шахси масъули мақомоти андоз андозсупорандаро оид ба камбудиҳои муайяншуда расман огоҳ накарда бошад.

Моддаи 68. Ҳамкориҳои иттилоотӣ

1. Ҳамкории иттилоотӣ байни мақомоти андоз ва андосупорандае, ки дар мониторинги андоз иштирок мекунад дар асоси созишнома амалӣ карда мешавад.

2. Дар созишнома уҳдадориҳои мутақобилаи андозсупоранда ва мақомоти андоз вобаста ба пешниҳоди электронии ҳуҷҷатҳо ва маълумоте, ки барои амалӣ намудани мониторинги андозӣ ҳатмӣ мебошанд, инчунин, тартиби дастрасии шахси масъули мақомоти андоз ба низоми иттилоотии андозсупоранда, муқаррар карда мешавад.

3. Шакли қолабии созишномаи ҳамкории иттилоотии байни мақомоти андоз ва андозсупорандаро мақомоти ваколатдорӣ давлатӣ дар мувофиқа мақомоти давлатӣ дар соҳаи молия тасдиқ менамояд.

Моддаи 69. Қарор дар бораи гузаронидани мониторинги андоз

1. Қарор дар бораи гузаронидани мониторинги андоз дар асоси аризаи андозсупоранда аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ қабул карда мешавад.

2. Шакли ариза дар бораи гузаронидани мониторинги андоз аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ тасдиқ карда мешавад.

3. Ариза барои гузаронидани мониторинги андозӣ аз ҷониби андозсупоранда на дертар аз санаи 1 июли соли қабл аз оғози давраи гузаронидани мониторинги андозӣ бояд пешниҳод карда шавад.

4. Андозсупорандае, ки барои гузаронидани мониторинги андозӣ ариза пешниҳод намудааст, қабл аз қабули қарори мақомоти андоз дар бораи гузаронидан ё рад кардани он метавонад аризаи худро бозхонд намояд.

5. Мақомоти ваколатдори давлатӣ аз натиҷаи баррасии аризаи андозсупоранда то 1 ноябри соле, ки ариза пешниҳод шудааст, дар бораи гузаронидани мониторинги андозӣ ё рад кардани он қарор қабул мекунад.

6. Қарор дар бораи рад кардани гузаронидани мониторинги андозӣ бояд асоснок карда шавад.

7. Асос барои қабули қарори рад барои гузаронидани мониторинги андозӣ риоя нагардидани муқаррароти пешбининамудаи қисми 2 моддаи 67 Кодекси мазкур мебошад.

8. Қарор дар бораи гузаронидани мониторинги андозӣ ё рад кардани он дар давоми 5 рӯзи пас аз қабули қарор ба аризадиҳанда фиристода мешавад.

Моддаи 70. Пеш аз муҳлат қатъ кардани мониторинги андозӣ

1. Мониторинги андозӣ дар ҳолатҳои зерин пеш аз муҳлат қатъ карда мешавад, агар:

1) аз ҷониби андозсупоранда талаботи созишнома дар бораи ҳамкориҳои иттилоотӣ таъмин нагардад ва ё иҷро нагардидани он барои гузаронидани мониторинги андозӣ монеа шуда бошад;

2) маълумоти пешниҳодшуда бо маълумоти расмии дар мақомоти андозӣ мавҷудбуда мутобиқат накунад;

3) андозсупоранда дар ҷараёни гузаронидани мониторинги андозӣ зиёда аз се маротиба ҳуҷҷат (маълумот) ва тавзеҳоти заруриро пешниҳод накунад.

2. Мақомоти андоз дар давоми даҳ рӯзи пас аз санаи муайян шудани ҳолатҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда, аммо на дертар аз 1 июни соли баъди даврае, ки барои он мониторинги андозӣ гузаронида мешавад, андозсупорандаро дар бораи пеш аз муҳлат қатъ намудани мониторинги андоз дар шакли хаттӣ, огоҳ менамояд.

Моддаи 71. Тартиби гузаронидани мониторинги андозӣ

1. Мониторинги андозӣ аз ҷониби шахси ваколатдори мақомоти андоз дар доираи вазифаҳои хизматии ӯ ва созишномаи ҳамкории иттилоотӣ гузаронида мешавад.

2. Агар аз ҷониби шахси ваколатдори мақомоти андоз ҳангоми гузаронидани мониторинги андозӣ ихтилофот ё тафовут байни маълумоти ба мақомоти андоз пешниҳоднамудаи андозсупоранда ошкор гардад, дар чунин ҳолат шахси ваколатдори мақомоти андоз расман андозсупорандаро барои пешниҳод намудани тавзеҳоти зарурӣ ё ислоҳоти дахлдор огоҳ менамояд. Андозсупоранда уҳдадор аст, ки аз лаҳзаи гирифтани огоҳинома дар давоми 10 рӯз маълумоти ислоҳшуда ва ё тавзеҳоти заруриро пешниҳод намояд.

3. Ҳангоми гузаронидани мониторинги андозӣ шахси ваколатдори мақомоти андоз ҳуқуқ дорад аз андозсупоранда маълумот, ҳуҷҷатҳои зарурӣ ва тавзеҳот вобаста ба иҷрои уҳдадориҳои андозӣ ва пардохтҳои ҳатмиро талаб намояд.

4. Маълумот, ҳуҷҷатҳо ва тавзеҳоти дархостшударо андозсупоранда ба таври хаттӣ ва ё электронӣ пешниҳод менамояд. Тасдиқи нотариалии нусхаи ҳуҷҷатҳои ба шахси ваколатдори мақомоти андоз пешниҳодшаванда ҳатмӣ намебошад, агар қонунгузорӣ тартиби дигаре пешбинӣ накарда бошад.

5. Дархост барои пешниҳоди ҳуҷҷатҳо ба андозсупоранда аз ҷониби шахси ваколатдори мақомоти андоз дар шакли электронӣ ирсол карда мешавад.

6. Маълумот, ҳуҷҷатҳо ва тавзеҳот, ки дар ҷараёни гузаронидани мониторинги андоз мутобиқи қисми 4 ҳамин модда дархост карда мешаванд, аз ҷониби андозсупоранда дар давоми панҷ рӯз пас аз санаи гирифтани дархост пешниҳод карда мешаванд.

7. Агар дархости шахси ваколатдори мақомоти андоз дар муҳлати муқарраршуда иҷро карда нашавад, андозсупоранда дар бораи имконнопазирии иҷрои он бо нишон додани сабабҳо ва муҳлате, ки ӯ метавонад маълумот, ҳуҷҷатҳо ва тавзеҳоти дархостшударо пешниҳод кунад, шахси ваколатдори мақомоти андозро расман огоҳ менамояд.

8. Дар ҷараёни гузаронидани мониторинги андозӣ мақомоти андоз ҳуқуқ надорад ҳуҷҷатҳои қаблан дар шакли нусха ба он пешниҳодшударо такроран талаб намояд.

9. Агар пас аз баррасии тавзеҳоти пешниҳоднамудаи андозсупоранда ихтилофот ё тафовути ошкоршуда ислоҳ нашуда бошад, шахси ваколатдори

мақомоти андоз тибқи муқаррароти моддаи 72 Кодекси мазкур дар ин бора хулоса тартиб медиҳад.

Моддаи 72. Хулосаи мақомоти андоз

1. Хулосаи пешниҳодшуда мавқеи мақомоти андозро вобаста ба натиҷаи мониторинги андозӣ инъикос менамояд.

2. Ҳангоми гузаронидани мониторинги андозӣ мақомоти андоз бо дархости андозсупоранда ё ташаббуси худ хулоса тартиб медиҳад.

3. Шакл ва мунадариҷаи қолабии тартиби таҳияи хулосаро мақомоти ваколатдори давлатӣ тасдиқ менамояд.

4. Хулосаи мақомоти андоз ба андозсупоранда дар давоми 5 рӯз пас аз рӯзи тартиб додани он ирсол карда мешавад.

5. Хулосаи ниҳоии мақомоти андоз вобаста ба натиҷаи давраи мониторинги андозӣ дар давоми 3 моҳ, вале на дертар аз 1 майи соли пас аз соли ҳисоботи тартиб дода мешавад.

6. Дар ҳолати норозӣ будан нисбат ба хулосаи пешниҳоднамудаи мақомоти андоз андозсупоранда дархостро барои баррасии минбаъдаи хулоса ба Шӯрои ҳалли пешазсудии баҳсҳо ирсол менамояд.

7. Андозсупоранда дар муҳлати на дертар аз 1 июни баъд аз давраи мониторинги андозӣ тавзеҳоти худро нисбат ба хулосаи пешниҳоднамуда ба мақомоти андоз ирсол менамояд.

8. Хулоса мақомоти андоз бо дархости шахси ҳуқуқӣ дар давоми понздаҳ рӯз аз санаи гирифтани дархост ба ин шахси ҳуқуқӣ фиристода мешавад. Муҳлати мазкурро мақомоти андоз метавонанд барои аз ин шахси ҳуқуқӣ ё дигар ашхос дархост намудани ҳуҷҷатҳо (маълумот)-и зарурӣ барои омода намудани хулоса ба як моҳ тамдид намоянд.

9. Мақомоти андоз дар давоми се рӯз аз рӯзи қабули қарори дахлдор шахси ҳуқуқиро дар шакли хаттӣ дар бораи тамдиди муҳлати пешниҳоди хулосаи асоснок огоҳ менамояд.

10. Шахси ҳуқуқӣ мақомоти андозро оид ба розигии худ бо хулосаи асосноки мақомоти андоз, ки ин хулосаи асоснокро тартиб додааст, дар давоми як моҳ аз рӯзи гирифтани он бо замимаи ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи иҷрои хулосаи асосноки зикршуда (агар бошад), огоҳ менамояд.

11. Андозсупоранда хулосаро бо назардошти мавқеи мақомоти андоз, ки дар он дар баҳисобгирии муҳосибӣ (андозӣ) ва ҳисоботи андоз нишон дода шудааст, бо роҳи пешниҳоди ҳисоботи нав ё бо тартиби дигар ба расмиёт медарорад.

12. Дар ҳолати норозигии андозсупоранда бо хулосаи мақомоти андоз андозсупоранда тавзеҳоти расмии худро дар давоми як моҳ пас аз рӯзи гирифтани он ба мақомоти андоз пешниҳод менамояд. Мақомоти андозе, ки чунин тавзеҳотро гирифтааст, дар давоми се рӯз маводҳои дахлдорро ба мақомоти ваколатдори давлатӣ барои оғоз намудани расмиёти мусолиҳаи мутақобила, ирсол менамояд.

13. Мақомоти андоз на дертар аз ду моҳ пас аз санаи ба охир расидани мониторинги андозӣ андозсупорандаро дар бораи мавҷуд будан (мавҷуд

набудан)-и ҳолати иҷрошавии хулоса, ки ба ин андозсупоранда дар ҷараёни мониторинги андозӣ фиристода шуданд, огоҳ менамояд.

Моддаи 73. Расмиёти мусолиҳаи мутақобила

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ пас аз гирифтани маводҳо оид ба натиҷаи мониторинги андозии гузаронидашуда, ки тибқи қисми 12 моддаи 72 Кодекси мазкур пешниҳод шудаанд, расмиёти мусолиҳаи мутақобиларо оғоз менамояд.

2. Расмиёти мусолиҳаи мутақобила дар мақомоти ваколатдори давлатӣ дар давоми як моҳ пас аз рӯзи гирифтани маводҳо оид ба натиҷаи мониторинги андозии гузаронидашуда бо иштироки андозсупоранда (ё намояндаи ӯ) ва мақомоти андоз, ки хулоса тартиб додааст, гузаронида мешавад.

3. Мақомоти ваколатдори давлатӣ пас аз анҷоми расмиёти мусолиҳаи мутақобила, мавқеи расмии худро бо огоҳинома дар давоми се рӯз ба андозсупоранда дар бораи тағйири хулоса ё бетағйир гузоштани он ирсол мекунад.

4. Андозсупоранда дар давоми як моҳ пас аз гирифтани огоҳиномаи мақомоти ваколатдори давлатӣ дар бораи тағйир ёфтани ё бетағйир мондани хулоса, мавқеи худро расман ба мақомоти андоз ва мақомоти ваколатдори давлатӣ ирсол менамояд.

5. Дар ҳолати норозӣ будан ба хулосаи ниҳоии мақомоти андоз ва мавқеи дар огоҳинома инъикосёфтаи мақомоти ваколатдори давлатӣ, андозсупоранда ҳуқуқ дорад ба Шӯрои ҳалли пешазсудии баҳсҳо ё мақомоти судӣ мурочиат намояд.

БОБИ 8. БАҲИСОБГИРИИ АНДОЗСУПОРАНДАГОН ВА МАХЗАНИ ЯГОНАИ ХУДКОРИГАРДОНИДАИ БАҲИСОБГИРӢ, НАЗОРАТ ВА МОНИТОРИНГИ АМАЛИЁТИ МАҚОМОТИ ДАВЛАТӢ ВА АНДОЗСУПОРАНДА

Моддаи 74. Баҳисобгирии андозсупорандагон

1. Бо мақсади таъмини назорати андоз ҳамаи андозсупорандагон, агентҳои андоз,воҳидҳои алоҳидаи таъсиснамудаи онҳо (филиалҳо, намояндагиҳо, муассисаҳои доимӣ ва ғайра), инчунин, шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба синни 16-солагӣ расидаанд, бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур бояд дар мақомоти андоз ба ҳисоб гирифта шаванд.

2. Баҳисобгирии андозсупорандагон дар асоси маводҳои зерин амалӣ карда мешавад, аз ҷумла,:

- аризаи хаттии андозсупоранда ё намояндаи ваколатдори ӯ;
- иттилооти мақомоти ваколатдор ва (ё) дигар мақомот;
- иттилооти ташкилоти қарзии молиявӣ;
- иттилооти мақомоти ҳудудии андоз.

3. Баҳисобгирӣ дар мақомоти андоз инҳоро дар бар мегирад:

- баҳисобгирии шахси воқеӣ;

- баҳисобгирии шахси ҳуқуқӣ;

- баҳисобгирии филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқии ватанӣ ва хориҷӣ, инчунин, муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ;

- баҳисобгирии намояндагиҳои дипломатӣ ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашудаи давлатҳои хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд;

- баҳисобгирии андозсупорандагон ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда тибқи муқаррароти Кодекси мазкур;

- баҳисобгирии андозсупоранда ба сифати андозсупорандаи электронӣ;

- баҳисобгирии андозсупоранда дар маҳалли ҷойгиршавии объекти андозбандӣ.

4. Пешбурди Феҳристи ягонаи давлатии андозсупорандагонро (минбаъд – Феҳрист) мақомоти ваколатдори давлатӣ дар асоси иттилооти электронии баҳисобгирӣ анҷом медиҳад.

5. Пешбурди Феҳрист амалҳои зеринро дар бар мегирад:

- ворид намудани маълумот дар бораи андозсупорандагон;

- тағйир додан ва (ё) илова намудани маълумот дар бораи баҳисобгирии андозсупорандагон;

- хориҷ намудани маълумот дар бораи андозсупорандагон.

6. Ҳуҷҷате, ки ба ҳисоб гузоштани андозсупорандаро дар мақомоти андоз тасдиқ менамояд, шаҳодатнома дар бораи гирифтани рақами мушаххаси андозсупоранда мебошад.

7. Ба ҳисоб гузоштан ва аз ҳисоб баровардани андозсупоранда дар мақомоти андоз ройгон амалӣ карда мешавад.

8. Баҳисобгирӣ дар мақомоти андоз чунин амалӣ карда мешавад:

1) шахси воқеӣ - дар маҳалли истиқомат (бақайдгири)-и дар асоси аризаи шахси воқеӣ ё иттилооте, ки аз ҷониби мақомоти дахлдори давлатӣ пешниҳод мегардад;

2) шахси ҳуқуқӣ- резидент дар маҳалли ҷойгиршавӣ, дар маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳидаи он, инчунин, дар маҳалли ҷойгиршавии молу мулки ғайриманқул ва воситаи нақлиёти ба ӯ тааллуқдошта;.

3) шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент, ки фаъолияташро тавассути муассисаи доимӣ бе таъсис додани филиал ё намояндагӣ амалӣ менамояд, дар маҳалле, ки дар аризаи баҳисобгирӣ нишон додааст:

а) дар маҳалли бақайдгирии давлатии андозсупоранда, ки ваколатҳои намояндагии доимии ин ғайрирезидентро амалӣ менамояд;

б) дар маҳалли бақайдгирии давлатии андозсупоранда, ки ваколатҳои агенти андозро оид ба пардохт намудани андозҳо аз манбаи пардохти даромадҳои ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

4) шахси воқеӣ – ғайрирезидент (аз ҷумла, шахси бешаҳрванд) дар маҳалли муваққатии истиқомат (ё будубош) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар варақаи муҳоҷиратии ӯ нишон дода шудааст. Агар тибқи муқаррароти созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ мавҷудияти варақаи муҳоҷиратӣ пешбинӣ нашуда бошад, пас маҳалли будубоши шахси воқеӣ –

ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳалле эътироф мешавад, ки дар аризаи ба мақомоти андоз пешниҳодшуда нишон дода шудааст.

5) шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ, аз ҷумла, ғайрирезиденте, ки фаъолияташ мутобиқи сархати чоруми қисми 3 моддаи 11 Кодекси мазкур ҳамчун муассисаи доимии шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент баррасӣ карда мешавад, уҳдадор аст дар давоми 10 рӯзи корӣ аз санаи ба имзо расонидани созишнома (шартнома, қарордод) бо шарики худ ё дар давоми 10 рӯзи корӣ аз санаи амалан оғоз намудани чунин фаъолият бо мақсади ба шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент додани рақами мушаххаси андозсупоранда ба мақомоти андоз дар бораи ба ҳисоб гузоштани шарикаш-шахси ҳуқуқӣ-ғайрирезидент ариза пешниҳод намояд.

6) санаи оғози фаъолияти ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон яке аз рӯзҳои зерин эътироф мешавад:

а) аз рӯзи бастани қарордод (шартнома, созишнома) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла, барои харид ва таҳвили мол, иҷрои кор ва хизматрасонӣ, амалӣ намудани фаъолияти якҷоя (иштирок намудан дар ширкати оддӣ) ва додани ваколат ба шахси дигар барои аз номи ӯ анҷом додани амал дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

б) аз санаи бастани шартнома (қарордод)-и меҳнатӣ ё дигар шартномаи дорои хусусияти граждании ҳуқуқӣ бо шахси воқеӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

в) аз санаи бастани шартномаи хариду фурӯш ё иҷораи молу мулк барои кушодани идора (дафтари корӣ);

г) дар ҳолати мавҷуд будани якчанд шартнома, санаи фаъолияти ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯзи бастани аввалин шартнома ба ҳисоб меравад.

7) намояндагиҳои дипломатӣ ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашудаи давлатҳои хориҷӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд, дар маҳалли ҷойгиршавии онҳо дар асоси ариза ва (ё) иттилооти Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон.

9. Ба ҳисоб гузоштани шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ – ғайрирезидентҳо, ки фаъолияташонро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе таъсис додани филиал, намояндагӣ амалӣ менамоянд, асос барои аз ҷониби онҳо мустақилона пардохт намудани андозҳо шуда наметавонад, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

10. Мақомоти андоз ба Феҳрист маълумоти зеринро ворид менамоянд:

- дар бораи шахси воқеӣ, аз ҷумла, шаҳрванди хориҷӣ ё шахси бешаҳрванд - оид ба маҳалли истиқомат ва (ё) будубоши муваққатии ӯ;

- дар бораи шахси ҳуқуқии резидент, филиал ва намояндагии он, филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқии ғайрирезидент – оид ба маҳалли ҷойгиршавии онҳо;

- дар бораи шахси ҳуқуқии ғайрирезиденте, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таввасути муассисаи доимӣ бе таъсис додани филиал, намояндагӣ амалӣ менамояд – оид ба маҳалли агенти вобаста – шахсе, ки ваколатҳои муассисаи доимии ғайрирезидентро амалӣ менамояд;

- дар бораи шахси воқеӣ ва ҳуқуқии ғайрирезиденте, ки коғазҳои қиматнок, ҳиссаи иштирок, молу мулки ғайриманқулро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мехарад (мефурӯшад) - оид ба маҳалли ҷойгиршавии ин молу мулк ва (ё) резиденте, ки ваколати пешбарандагии Феҳристи соҳибони коғазҳои қиматнок ва (ё) ҳиссаи иштироки зикргардидаи резидентро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дошта, коғазҳои қиматнок, ҳиссаи иштирок ва (ё) молу мулки ғайриманқулро мехарад (мефурӯшад);

- дар бораи намояндагии дипломатӣ ва намояндагии ба он баробаркардашудаи давлати хориҷӣ, ташкилоти байналмилалии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсияшуда – оид ба маҳалли ҷойгиршавии онҳо;

- дар бораи ғайрирезиденте, ки фаъолияташро бе таъсис додани филиал, намояндагӣ таввасути муассисаи доимӣ амалӣ менамояд – оид ба маҳалли бақайдгирии шахсе, ки ваколатҳои муассисаи доимии ғайрирезидентро амалӣ менамояд;

- дар бораи ғайрирезиденте, ки дар ташкилотҳои қарзии молиявии резидентӣ ҳисоб мекушояд – оид ба маҳалли ҷойгиршавии ташкилоти қарзии молиявии резидентӣ (агенти андоз);

- дар бораи шахси воқеие, ки ба синни 16-солагӣ нарасидааст – оид ба маҳалли истиқомат ва намояндаи қонунӣ ё ваколатдори ин шахс;

- дар бораи воситаҳои нақлиёти ҳавоӣ ва дигар воситаҳои нақлиёт - оид ба маҳалли ҷойгиршавии соҳибмулк;

- дар бораи молу мулки ғайриманқул, қитъаҳои замин – оид ба маҳалли воқеии ҷойгиршавии молу мулки ғайриманқул, соҳибмулк, қитъаи замин, ва дорандаи ҳуқуқи истифодаи замин.

11. Ба Феҳрист нисбат ба шахсоне, ки мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ» аз қайди давлатӣ гузаштаанд, иттилоот дар бораи бақайдгирии давлатӣ ворид карда мешавад.

12. Баҳисобгирии дигар шахси ҳуқуқӣ, филиалҳо ва намояндагиҳои шахсони ҳуқуқии хориҷие, ки дар қисми 9 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, дар асоси аризаи онҳо дар мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии онҳо дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ анҷом дода мешавад.

13. Ариза дар бораи тағйир додани маълумот дар бораи бақайдгирии шахсоне, ки дар қисми 9 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии онҳо дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ пешниҳод карда мешавад.

14. Дар ҳолати фавт ё ғайри қобили амал эътироф шудани шахси воқеӣ, инчунин, азнавташкилдиҳӣ, барҳамдиҳӣ ё қатъи фаъолияти, шахсоне, ки дар қисми 13 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, хориҷ намудани онҳо аз Феҳрист аз ҷониби мақомоти дахлдори андоз анҷом дода мешавад.

15. Баҳисобгирии молу мулки ғайриманқул, воситаҳои нақлиёт ва дигар объектҳои андозбандӣ дар маҳалли ҷойгиршавии онҳо дар асоси маълумоти мақомоти ваколатдори давлатӣ дар самти бақайдгирии воситаи нақлиёт ва молу мулки ғайриманқул дар реҷаи мустақим (онлайн) амалӣ карда мешавад.

16. Дар ҳолати барои андозсупоранда ба вуҷуд омадани мушкилиҳои вобаста ба муайян намудани маҳалли ба ҳисоб гузоштан, дар асоси иттилооти пешниҳоднамудаи ӯ мақомоти андози маҳалли истиқомати шахси воқеӣ ё маҳалли ҷойгиршавии андозсупоранда – шахси ҳуқуқӣ қарори дахлдор қабул менамоянд.

17. Мақомоти андоз дар асоси далелҳо ва маълумоти дар ихтиёрдоштаашон, ки аз ҷониби мақомоти дахлдори давлатӣ ба онҳо пешниҳод шудаанд, инчунин, маълумоти ба онҳо дастрасшуда, ки барои мақсадҳои баҳисобгирӣ зарур ва кифоя мебошад, мустақилона (то лаҳзаи аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод намудани ариза) ба баҳисобгирӣ гузоштани андозсупорандагонро дар мақомоти андоз таъмин менамоянд.

18. Дар мақомоти андоз баҳисобгирии шахсони воқеӣ дар давоми як рӯзи корӣ, баҳисобгирии мақомоти ҳокимияти давлатӣ, ҳизбҳои сиёсӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва инчунин, ташкилотҳои ҷамъияти (ғайритиҷоратӣ ва ғайриҳукумати)-и давлатҳои хориҷӣ ё қайди баҳисобгирии филиалу намояндагиҳои онҳо ва иттиҳодияҳои динӣ дар давоми ду рӯзи корӣ амалӣ карда мешавад.

19. Фаъолият бидуни баҳисобгирӣ ба сифати андозсупоранда дар мақомоти андоз метавонад мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ба ҷавобгарӣ кашидан асос шавад.

20. Шахсони хориҷие, ки мустақиман ба шахсони воқеӣ хизматрасониҳои электрониро анҷом медиҳанд, дар асоси пешниҳоди ариза ва дигар ҳуҷҷатҳо аз рӯи шакли тасдиқнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ ба ҳисоб гузошта (аз ҳисоб бароварда) мешавад. Ариза дар бораи ба ҳисоб гирифтан (аз ҳисоб баровардан) аз ҷониби шахсони хориҷӣ ба мақомоти ваколатдори давлатӣ на дертар аз 30 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи оғоз (қатъ) намудани хизматрасониҳои электронӣ пешниҳод карда мешаванд.

Моддаи 75. Рақами мушаххаси андозсупоранда

1. Ба ҳар як андозсупоранда - шахси воқеӣ ва (ё) ҳуқуқӣ, филиал ва (ё) намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷӣ ҳангоми баҳисобгирӣ дар мақомоти андоз ба сифати андозсупоранда,–рақами мушаххаси андозсупоранда дода мешавад. Инчунин, ҳангоми бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ, филиал ва (ё) намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷӣ дар баробари додани рақами ягонаи мушаххаси бақайдгирии давлатӣ, дар як вақт рақами мушаххаси андозсупоранда ва Шаҳодатнома низ дода мешавад. Расмиёти баҳисобгирӣ, пешниҳоди рақами ягонаи мушаххас, рақами мушаххаси андозсупоранда ва Шаҳодатнома ройгон анҷом дода мешавад.

2. Рақами мушаххаси андозсупоранда, ки ба шахси воқеӣ – шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудааст, дар шиносномаи ин шахси воқеӣ тибқи тартиби муқарраргардида аз ҷониби мақомоти ваколатдор сабт карда мешавад.

3. Рақами мушаххас ба андозсупоранда таҳо як маротиба дода шуда, тағйир дода намешавад ва наметавонад ба андозсупорандаи дигар (ҳама гуна

шахси дигари воқеӣ ё ҳуқуқӣ), ҳатто ҳангоми барҳамхӯрии ҳамин андозсупоранда – шахси ҳуқуқӣ (воҳиди алоҳидаи он), катъ гардидани фаъолияти филиал (намояндаги)-и шахси ҳуқуқии хориҷӣ ё вафоти андозсупоранда – шахси воқеӣ, дода шавад.

4. Мақомоти дахлдори андоз ба шахсони воқеӣ, шахсони ҳуқуқӣ, филиалҳо ва намояндагиҳои шахсони ҳуқуқии хориҷӣ Шаҳодатнома дар бораи додани рақами мушаххаси андозсупоранда медиҳад. Дар ҳолати мавҷуд будани воҳидҳои алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ, дигар объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои ба андозбандӣ алоқаманд мувофиқи тартиб ва шакли тасдиқнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ ба шахсони зикргардида, инчунин, рамзҳои сабабҳои ба ҳисоб гузоштан муқаррар карда мешаванд. Ин гуна рамзҳои сабабҳои ба ҳисоб гузоштан, инчунин, ба муассисаи доимии ғайрирезиденте, ки фаъолияти худро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе филиал (намояндагӣ) ё агентҳои ваколатдорнамудаи худ анҷом медиҳад, муқаррар карда мешаванд.

5. Шахсони воқеӣ, резидентҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон то 16-сола метавонанд ихтиёрӣ ва шахсоне, ки синнашон ба 16 сола расидааст уҳдадоранд ҳатман барои гирифтан рақами мушаххаси андозсупоранда ба мақомоти андоз муроҷиат намоянд.

6. Новобаста аз муқаррароти дигари Кодекси мазкур, шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ – ғайрирезиденте, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон объекти андозбандӣ дорад бо пешниҳоди ариза аз лаҳзаи ба миён омадани уҳдадорӣ оид ба пардохти андозҳо дар мақомоти андоз ба қайд гирифта шуда, бо рақами мушаххаси андозсупоранда таъмин карда мешавад.

7. Андозсупорандагон вазифадоранд рақами мушаххаси худро дар ҳисоботи андозӣ, мукотибот бо мақомоти андоз, гумрук ё молия, дар муносибатҳои мутақобила бо дигар мақомоти ваколатдор, дар эъломияҳои гумрукӣ, ҳуҷҷатҳои пардохтӣ, харҷномаҳо, чекҳои дастгоҳҳои назоратӣ-хазинавӣ, ҳуҷҷатҳои корӣ (қарордодҳо, шартномаҳо) варақаҳо ва мухрҳо нишон диҳанд.

8. Анҷом додани амалиётҳои нотариалӣ, аз ҷумла, амалиёт бо молу мулки ғайриманқул ва воситаҳои нақлиёт, ки барои онҳо ситонидани боҷи давлатӣ пешбинӣ шудааст, инчунин, додани иҷозатномаҳо, иҷозатҳо ва сертификатҳо барои ҳуқуқи истифодаи замин, ба кор қабул намудан, кушодани суратҳисоби бонкӣ ва ё дигар воситаи ҳисоботи молиявӣ, маблағгузаронӣ берун аз ҳудуд ва дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, насия додани молҳо (бо пардохти арзиши онҳо аз рӯи муҳлатҳо), додани қарз аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ, ба истиснои амалиёти воридот ва хароҷот аз рӯи ҳисобҳои амонати (пасандози)-и шахсони воқеӣ ва барасмиятдарории амалиёти иқтисодии хориҷӣ бе пешниҳоди рақами мушаххаси андозсупоранда манъ аст.

9. Қоидаҳои баҳисобгирӣ, додани рақами мушаххаси андозсупоранда, инчунин, қоидаҳои тайёр намудани мухрҳо, гузоштани мухрҳо ва ба расмият даровардани сабти рақами мушаххаси андозсупоранда дар шиносномаи

шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

Моддаи 76. Системаи муттаҳидаи иттилоотии андоз оид ба баҳисобгирӣ, назорат ва мониторинги амалиёти мақомоти давлатӣ ва андозсупоранда

1. Пешбурди назорат ва мониторинги амалиётҳо байни андозсупоранда ва мақомотҳои давлатӣ, муассисаҳо ва ташкилотҳо аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ тавассути Системаи муттаҳидаи иттилоотии андоз оид ба баҳисобгирӣ, назорат ва мониторинги амалиёти мақомоти давлатӣ ва андозсупоранда (минбаъд – Системаи муттаҳидаи иттилоотии андоз) дар реҷаи мустақим (онлайн) амалӣ карда мешавад.

2. Маълумот дар бораи амалиётҳои анҷомдодашудаи байни андозсупоранда ва мақомоти давлатӣ, муассисаҳо ва ташкилотҳо, дар реҷаи мустақим (онлайн) ба таври худкор ба Системаи муттаҳидаи иттилоотии андоз ворид мегардад.

3. Маълумоти ба Системаи муттаҳидаи иттилоотии андоз воридшуда махфӣ буда, риояи махфият ва нигоҳдории он аз ҷониби мақомоти ваколатдории давлатӣ таъмин карда мешавад.

4. Тартиби пешбурди Системаи муттаҳидаи иттилоотии андозро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

Моддаи 77. Уҳдадории мақомоти давлатӣ, муассисаҳо ва ташкилотҳо бо мақомоти ваколатдори давлатӣ ҷиҳати ирсоли маълумот ба Системаи муттаҳидаи иттилоотии андоз

1. Мақомоти давлатӣ, муассисаҳо ва ташкилотҳо ба Системаи муттаҳидаи иттилоотии андоз маълумоти зеринро дар доираи созишнома бо тариқи реҷаи мустақим (онлайн) пешниҳод менамоянд:

1) оид ба амалиёти бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ, соҳибкорони инфиродӣ, филиалҳо ва намояндагиҳои шахсони ҳуқуқии хориҷӣ аз ҷониби мақомоти бақайдгирии давлатӣ;

2) оид ба имтиёзҳои андозӣ;

3) оид ба додани шиносномаҳои умумишаҳрвандӣ ва хориҷӣ, аз ҷумла, ҳангоми иваз намудани ному насаби шаҳрванд, бар ивази шиносномаҳои гумшуда, муҳлати амалашон баохиррасида ва шиносномаҳои бекоршуда, аз ҷониби мақомотҳои дахлдор;

4) оид ба бақайдгири (азнавбақайдгири)-и ҳуқуқ ба молу мулки ғайриманқул, объекти андозбандишаванда ва дигар муомилот бо он, инчунин, оид ба соҳибмулкон;

5) оид ба доштани иҷозат, иҷозатнома, шаҳодатнома ва дигар ҳуҷҷатҳои шабеҳ ва бозхонд кардан, боздоштан ё қатъи амали онҳо;

6) дар бораи аккредитатсия (маҳрум кардан)-и намояндагиҳои шахсони хориҷӣ;

7) дар бораи намояндагиҳои ташкилотҳои байналмилалӣ ва ташкилотҳои ғайриҳукуматии хориҷӣ, аз ҷумла, ворид намудани сабти дахлдор ба

Феҳристи намояндагиҳои ташкилотҳои байналмилалӣ ва ташкилотҳои ғайриҳукуматии хориҷӣ;

8) дар бораи шартномаи хариду фурӯши молу мулки ғайриманқул, шартномаи иҷораи амвол ва андозаи иҷора, оид ба додани шаҳодатномаи мерос ва ҳадияи тасдиқшудаи нотариалӣ, оид ба шартномаи тухфа, ки дар он дараҷаи хешутабории байни ҳадиядиҳанда ва ҳадиягиранда муайян шудааст;

9) дар бораи бақайдгири (азнавбақайдгири)-и воситаҳои нақлиёт ва соҳибони онҳо;

10) дар бораи бақайдгири (азнавбақайдгири)-и ҳизбҳои сиёсӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, инчунин, ташкилотҳои ҷамъияти (ғайритиҷоратӣ ва ғайриҳукумати)-и давлатҳои хориҷӣ ва иттиҳодияҳои динӣ;

11) дар бораи баҳисобгирӣ ва (ё) бақайдгирии давлатии ҳуқуқи истифодаи замин ва таъиноти замин барои истифодабарӣ;

12) дар бораи бақайдгирии муҳоҷирон, шаҳрвандони хориҷӣ ё шахсони бешаҳрванд;

13) дар бораи амалиёт бо саҳмияҳои ҷамъиятҳои саҳомӣ;

14) дар бораи амалиётҳои воридотию содиротӣ, интиқоли (транзит)-и молҳо тавассути марзи гумрукӣ, инчунин, дар бораи муваққатан нигоҳ доштани молҳо дар анбори гумрукӣ;

15) дар бораи нигоҳ доштани молҳо аз ҷониби ғайрирезидентҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар анборҳои гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

16) оид ба интиқоли маблағҳо аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хориҷи кишвар;

17) оид ба воридоти маблағҳо аз хориҷи кишвар ба Ҷумҳурии Тоҷикистон;

18) дар бораи маъмурони домейн ва воситаҳои нармафзор барои пайвастшавӣ ба пойгоҳи дахлдори маълумот;

19) дар бораи бақияи ҳармоҳаи суратҳисоби бонкии субъектҳо дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ;

20) дар бораи маблағҳои нақдии ҳармоҳа аз ҷониби шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ аз суратҳисоби бонкӣ гирифташуда.

2. Маълумотҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда аз ҷониби мақомоти давлатӣ, муассисаҳо ва ташкилотҳо ба мақомоти андоз ройгон дар реҷаи мустақим (онлайн) пешниҳод карда мешавад. Дар ҳолати набудани заминаи техникии ирсоли маълумот ба мақомоти ваколатдори давлатӣ дар шакли коғазӣ ва электронӣ (ба почтаи электронӣ) ирсол карда мешавад.

3. Дигар маълумотҳои дар қисми 1 ҳамин модда нишондоданашуда аз ҷониби мақомоти давлатӣ, муассисаҳо, ташкилотҳо дар асоси дархости мақомоти андоз то санаи 15-уми моҳи баъди моҳи ҳисоботӣ пешниҳод мегарданд.

4. Барои пешниҳод намудани маълумотҳои дар қисмҳои 1 ва 3 ҳамин модда пешбинишуда, шахсони мансабдори мақомоти дахлдори давлатӣ, муассисаҳо ва ташкилотҳо масъулияти бевосита доранд.

БОБИ 9. НИЗОМИ ИДОРАКУНИИ ХАВФҲО

Моддаи 78. Низоми идоракунии хавфҳо

1. Низоми идоракунии хавфҳо ба баҳо додани хавфҳо асос ёфта, чораҳоеро дар бар мегирад, ки мақомоти андоз бо мақсади ошкор ва пешгирӣ намудани хавфи вайронкунии қонугузории андоз таҳия ва (ё) татбиқ менамоянд. Дар асоси натиҷаҳои баҳодиҳии хавфҳо мақомоти андоз шакли дахлдори назорати андозиро амалӣ менамояд.

2. Хавф - эҳтимолияти пурра ё қисман иҷро нагардидани уҳдадориҳои андоз аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз), ки метавонад боиси ворид нашудани маблағҳо ба буҷети давлатӣ гардад.

3. Низоми идоракунии хавфҳо бо мақсадҳои пешгирии ҳолатҳои зерин анҷом дода мешавад:

1) кам гардидани воридоти андозӣ ба буҷети давлатӣ;

2) коҳишёбии манбаъҳои андозбандӣ аз ҳисоби кам шудани ҳаҷми соҳибкории ватанию хориҷӣ ва сармоягузорӣ;

3) ба иқтисоди пинҳонӣ гузаштани андозсупоранда;

4) коҳишёбии рақобатпазирии низоми андози миллӣ.

4. Тартиби низоми идоракунии хавфҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 79. Критерияҳои арзёбии дараҷаи хавф

1. Критерияҳои арзёбии дараҷаи хавфҳоро мақомоти ваколатдори давлатӣ дар якҷоягӣ бо мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ таҳия менамояд, ки тибқи онҳо дараҷаи хавфи фаъолияти андозсупоранда тибқи барномаи махсус баҳогузорӣ карда мешавад.

2. Дараҷаи хавф барои андозсупорандагон, аз ҷумла, барои соҳибкорони хурд, миёна ва калон аз рӯи баҳодиҳии дараҷаҳои ҷудогонаи хавф ҳамчун баланд, миёна ва паст муайян карда мешавад.

3. Гурӯҳи андозсупорандагони дорои хавфи баланд набояд аз 10 фоизи шумораи умумии андозсупорандагоне, ки дар онҳо хавф ҷой дорад, зиёд бошад. Маълумот дар бораи дараҷаи хавфи андозсупоранда тавассути ҳуҷраи шахсӣ дастрас мегардад.

Моддаи 80. Системаи ягонаи иттилоотии идоракунии санҷишҳои андозӣ

1. Системаи ягонаи иттилоотии идоракунии санҷишҳои андозӣ бо мақсади идоракунии босамари раванди назорат ва санҷишҳои андозӣ ва таъмини шаффофияти фаъолияти мақомоти андоз дар ин самт, дар мақомоти ваколатдори давлатӣ ташкил ва амалӣ карда мешавад.

2. Системаи ягонаи иттилоотии идоракунии санҷишҳои андозӣ аз қисмҳои зерин иборат мебошад:

- низоми арзёбӣ ва идоракунии хавфҳо, ки барои банақшагирии санҷишҳо асос мегардад;
- нақшаи ҳарсолаи санҷишҳои андозӣ;
- маълумот дар бораи натиҷаҳои ҳар як санҷиши гузаронидашуда;

- механизми робитаи баръакс бо андозсупоранда оид ба натиҷаҳои санҷиши андоз;

- маълумот дар бораи андозсупорандагони бемасъулият;

- омори қонунвайронкунии самти андоз аз ҷониби андозсупорандагон.

3. Фармоиш, огоҳинома ва қарор дар бораи гузаронидани санҷишҳо, санадҳои санҷиш ва қарорҳои қабулшуда оид ба натиҷаи санҷишҳо дар Системаи ягонаи иттилоотии идоракунии санҷишҳои андозӣ ба қайд гирифта мешаванд. Санҷишҳо наметавонанд бе бақайдгирии фармоиш оид ба санҷишҳо дар Системаи ягонаи иттилоотии идоракунии санҷишҳои андозӣ гузаронида шаванд.

4. Мубодилаи ахборот аз Системаи ягонаи иттилоотии назорати андоз бо реҷаи мустақим (онлайн) ба Системаи ягонаи идоракунии санҷишҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо риояи реҷаи махфият ирсол мегардад.

БОБИ 10. ИСТИФОДАИ ДАСТГОҲҲОИ НАЗОРАТӢ-ХАЗИНАВӢ

Моддаи 81. Истифодаи дастгоҳҳои назоратӣ-хазинавӣ

1. Ҳамагуна муомилоти пулӣ ҳангоми фурӯши мол, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пули нақд, кортҳои пардохти бонкӣ ва дигар шаклҳои пардохти электронӣ бо истифодаи ҳатмии дастгоҳҳои назоратӣ-хазинавӣ анҷом дода мешавад.

2. Ҳангоми истифодаи дастгоҳҳои назоратӣ-хазинавӣ риояи талаботи зерин ҳатмӣ мебошад:

- бақайдгирии дастгоҳҳои назоратӣ-хазинавӣ дар мақомоти андози маҳалли фаъолияти андозсупоранда то оғози фаъолият;

- додани чеки назоратӣ-хазинавӣ барои ҳар як амалиёт;

- бо барномаҳои электронии муҳосибии андозсупоранда ва мақомоти андоз пайваст бошад.

3. Чеки назоратӣ-хазинавӣ бояд дорои маълумоти зерин бошад:

- номи шахси ҳуқуқӣ ва ё насаб, ном ва номи падари соҳибкори инфиродӣ рақами мушаххаси андозсупоранда;

- рақами силсилавии дастгоҳи назоратӣ-хазинавӣ;

- рақами бақайдгирии дастгоҳи назорати-хазинавӣ;

- рақами тартибии чеки назоратӣ-хазинавӣ;

- сана ва вақти додани чеки назоратӣ-хазинавӣ;

- номгӯи мол (кор, хизматрасонӣ), воҳиди ченак, миқдор, нарх, маблағ вобаста ба ҳар як намуди хариди мол (кор, хизматрасонӣ), меъёри фарққунанда ва маблағи андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми ҳисоббаробаркунӣ дар шакли нақдӣ ва ғайринақдӣ, тахфиф ва маблағи умумии харид;

- рамзхати чеки назоратӣ – хазинавӣ;

- аломати фискалии дастгоҳи назоратӣ-хазинавӣ.

4. Чеки назоратӣ-хазинавии нуқтаҳои мубодилаи асъор, қабули шикастаҳои филизӣ, зарфҳои шишагӣ, ломбардҳо маълумоти иловагӣ дар бораи маблағи фурӯш ва харидро дарбар мегирад.

5. Муқаррароти ҳамин модда ба ҳисоббаробаркуниҳои пулии шахсони зерин татбиқ намегардад:

1) андозсупорандагон оид ба хизматрасонӣ ба аҳолӣ бо додани ҳуҷҷатҳое, ки ба ҳуҷҷатҳои ҳисобашон қатъӣ баробаранд, аз ҷумла, расидҳо (квитансия), билетҳо, талонҳо, тамғаҳои пардохти почтавӣ ва дигар ҳуҷҷатҳое, ки шакли онҳоро Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст; .

2) фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ аз қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ аз ҷониби шахсони воқеӣ;

3) супорандагони андози ягонаи кишоварзӣ ҳангоми фурӯши маҳсулоти истеҳсоли худӣ дар маҳалли истеҳсол берун аз биноҳо;

4) соҳибкорони инфиродӣ, ки дар асоси патент фаъолият менамоянд.

6. Тартиби истифодабарии дастгоҳҳои назоратӣ-хазинавӣ (аз ҷумла, ҳангоми муомилот бо кортҳои пардохтӣ ва рамзхат), талаботи техникӣ ба онҳо, инчунин, талабот нисбат ба системаи компютерӣ оид ба назорати хизматрасониҳои алоқаи мобилӣ ва хизматрасониҳои электрониро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

7. Андозсупоранда метавонад дигар барномаҳои мобилии баҳисобгирии амалиётҳои пулӣ ва додани чеки назоратӣ – хазинавиро, ки имконияти интиқоли маълумотро ба Системаи ягонаи иттилоотии андоз дорад, истифода намоянд.

8. Мақомоти ваколатдори давлатӣ якҷоя бо дигар мақомоти давлатӣ Феҳристи давлатии дастгоҳҳои назоратӣ-хазинавиро, ки барои истифодаи онҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шудааст, тасдиқ менамоянд.

9. Истифодаи дастгоҳҳои нуқтаи фурӯши мол (кор ва хизматрасониҳо) ва терминалҳои пардохтӣ бе хотираи фискалӣ ва функсияҳои интиқолӣ маълумот манъ аст.

10. Андозсупоранда метавонад дар як вақт дастгоҳи назорати хазинавиро, ки тавассути СИМ-корт фаъолият намуда, дорои функсияи қабули кортҳои пластикии бонкӣ (ҳисоботи ғайринақдӣ), QR-рамз ва дигар усулҳои ҳисоббаробакунии ғайринақдӣ мебошад ва ҳамчунин вазифаи муҳосиби электрониро дар реҷаи худкор (автоматӣ) иҷро мекунад, истифода намояд.

Моддаи 82. Назорати риояи тартиби истифодаи дастгоҳҳои назоратӣ – хазинавӣ

1. Назорати риояи тартиби истифодаи дастгоҳҳои назоратӣ – хазинавӣ аз ҷониби мақомоти андоз аз рӯи самтҳои зерин анҷом дода мешавад:

- истифодаи дастгоҳҳои назоратӣ – хазинавӣ

- маълумоти дар блок ва ё хотираи фискалии дастгоҳҳои назоратӣ – хазинавӣ мавҷудбуда;

- бақайдгирии дастгоҳҳои назоратӣ – хазинавӣ.

2. Хариди назоратӣ аз ҷониби мақомоти андоз бе маҳдудияти даврияти он танҳо барои назорати истифодабарии дастгоҳҳои назоратӣ – хазинавӣ ва

ба харидорон додани чекҳои назоратӣ-хазинавӣ дар шакли коғазӣ ва ё электронӣ гузаронида мешавад. Тартиби гузаронидани хариди назоратиро мақомоти ваколатдори давлатӣ муқаррар менамояд.

БОБИ 11. ОГОҲКУНӢ ВА ФАҲМОНДАДИҲӢ ОИД БА ИҶРОИ УҲДАДОРИИ АНДОЗ

Моддаи 83. Огоҳиномаи мақомоти андоз

1. Огоҳинома хабари аз ҷониби мақомоти андоз ба андозсупоранда (агенти андоз) бо усули хаттӣ ё электронӣ фиристодашуда эътироф карда мешавад.

2. Огоҳиномаҳо ба андозсупоранда (агенти андоз) аз ҷониби мақомоти андоз дар бораи маълумотҳои зерин фиристода мешаванд, аз ҷумла,:

- маблағи ҳисобкардаи мақомоти андоз;
- натиҷаҳои назорати камералӣ;
- пешниҳод нагардидани ҳисоботи андоз;
- пардохт намудани қарзи андоз;
- бартараф намудани қонунвайронкуниҳои андозӣ;
- ба Номгӯи андозсупорандагони бемасъулият дохил гардидани андозсупоранда бо ишораи асосҳо ва талаби бартараф намудани қонунвайронкунии ошкоршуда.

3. Дар огоҳинома маълумотҳои зерин нишон дода мешавад, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад:

- рақами мушаххаси андозсупоранда;
- насаб, ном, номи падар ё номи пурраи андозсупоранда;
- ном ва нишони мақомоти андоз;
- санаи бақайдгирии огоҳинома;
- асос барои фиристодани огоҳинома;
- муҳтавои огоҳинома;
- муҳлати иҷрои огоҳинома;
- тартиби пешниҳоди шикоят.

4. Огоҳинома дар шакли электронӣ ё қоғазӣ ба андозсупоранда (агенти андоз) ирсол карда мешавад.

Моддаи 84. Тавзеҳот оид ба иҷрои уҳдадории андоз

1. Тавзеҳоти хаттӣ оид ба иҷрои уҳдадории андоз ба андозсупорандаи мушаххас тибқи дастурамалҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ҷиҳати иҷрои Кодекси мазкур қабул шудаанд, аз ҷониби роҳбари мақомоти ваколатдори давлатӣ пешниҳод карда мешавад.

2. Тавзеҳоти хаттии мақомоти ваколатдори давлатӣ ба дархости хаттии андозсупоранда, дар сурате асос мегардад, агар андозсупоранда хусусияти тамоми ҷанбаҳои амалиёт (аҳд)-и хоҷагидории вобаста ба андозбандӣ, унсурҳои андозро, ки бояд ба ӯ ба таври иловагӣ тавзеҳ дода шаванд, пурра ва дуруст инъикос намуда бошад.

3. Тавзеҳоти масъалаҳое, ки нисбати онҳо аз ҷониби андозсупорандагон бештар муроҷиат карда мешавад, бо тартиби муқаррарнамуда дар сомонаи расмии мақомоти ваколатдори давлатӣ нашр карда мешавад.

4. Тафсири расмии Кодекси мазкур аз ҷониби Маҷлиси

ФАСЛИ III. БАҲИСОБГИРӢ ВА ҲИСОБОТ

БОБИ 12. БАҲИСОБГИРИИ АНДОЗ ВА ҲИСОБОТИ АНДОЗ

Моддаи 85. Тартибдиҳӣ ва нигоҳдории ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ

1. Баҳисобгирии андоз – ҷараёни пешбурди ҳуҷҷатҳои баҳисобгирии муҳосибӣ аз ҷониби андозсупоранда тибқи талаботи Кодекси мазкур бо мақсадҳои мураттаб намудани маълумот дар бораи объектҳои андозбандӣ, ҳисоб кардани андозҳо ва тартиб додани ҳисоботи андозӣ мебошад.

2. Ҳар як андозсупоранда, уҳдадор аст ҳуҷҷатҳои баҳисобгирии муҳосибӣ ва андозиро ба забони давлатӣ пеш барад.

3. Андозсупорандагон уҳдадоранд пешбурди ҳуҷҷатҳои баҳисобгириро мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявӣ”, санадҳои меъёрии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти ваколатдори давлатӣ ва Бонки миллии Тоҷикистон амалӣ намоянд.

4. Дар ҷараёни санҷиши андозӣ бо дархости мақомоти андоз андозсупоранда уҳдадор аст нусхаи коғазии ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ дар шакли электронӣ таҳияшударо пешниҳод намояд.

5. Ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ аз ҳуҷҷатҳои муҳосибӣ ва ҳисоботи андозӣ иборат мебошанд.

6. Андозсупорандагон уҳдадоранд ҳуҷҷатҳои баҳисобгириро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давоми муҳлати даъво, ки моддаи 119 Кодекси мазкур муқаррар намудааст, нигоҳ доранд. Агар санҷиши андоз ё шикоят аз болои уҳдадории андоз то ба охир расидани муҳлати даъво оғоз шавад, андозсупорандагон бояд ҳуҷҷатҳои баҳисобгириро то анҷом ёфтани санҷиш ва расмиёти мурофиаи шикоятӣ нигоҳ дорад.

7. Ғайрирезиденте, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба воситаи муассисаи доимӣ бе таъсис додани филиал ё намояндагӣ амалӣ менамояд, уҳдадор аст ҳуҷҷатҳои баҳисобгириро дар маҳалли ҷойгиршавии дафтари корӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ё ин ки дар ҳолати надоштани дафтари корӣ – дар дафтарии кории агенти андози ҳамин ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нигоҳ дорад.

8. Ҳангоми азнавташкилдиҳии шахси ҳуқуқӣ уҳдадорӣ оид ба нигоҳдории ҳуҷҷатҳои баҳисобгирии шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда ба вориси он вогузор карда мешавад.

9. Ҳангоми барҳамдиҳӣ ва ё дигар шакли қатъшавии шахси ҳуқуқӣ, ҳамаи идоракунандагон, шарикон ва саҳмдорони назораткунандаи чунин шахс нигоҳдории ҳуҷҷатҳои баҳисобгириро мувофиқи муҳлати дар моддаи 119 Кодекси мазкур бо назардошти талаботи қисми 5 ҳамин модда бояд

таъмин намоянд. Ҳангоми барҳамдиҳӣ ва ё дигар шакли қатъшавии шахси ҳуқуқӣ, ҳуҷҷатҳои мазкур ба бойгонии давлатӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ супорида мешаванд.

Моддаи 86. Қоидаҳои умумии баҳисобгирии андоз

1. Андозсупоранда уҳдадор аст баҳисобгирии даромаду хароҷоти худро дар асоси маълумоти бо ҳуҷҷатҳо асоснокардашуда, барои давраҳои ҳисоботии дахлдор бо усули баҳисобгирии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ба роҳ монад.

2. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад усули хазинавӣ ё усули ҳисобу замкуниро истифода намояд.

3. Андозсупоранда уҳдадор аст баҳисобгирии ҳамаи амалиёти марбут ба фаъолияташро, ки барои муайян кардани оғоз, ҷараён ва ба охиррасии он имконият медиҳанд, таъмин намояд.

4. Андозсупорандагоне, ки дар як вақт намудҳои гуногуни фаъолиятро иҷро менамоянд ва барои онҳо дар Кодекси мазкур шартҳо ва низомҳои гуногуни андозбандӣ муқаррар гардидааст, вазифадоранд баҳисобгирии ҷудогонаи объектҳои андозбандиро дар асоси нишондиҳандаҳои баҳисобгирии муҳосибӣ, аз рӯи чунин шартҳо ва низомҳо, анҷом диҳанд.

5. Амалиёти мубодила, пардохт тавассути додани молҳо (иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо), ба гаравгир додани ашёи гарав дар ҳолати иҷро накардани уҳдадории бо гарав таъминшуда бо мақсадҳои андозбандӣ ҳамчун фурӯши молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) эътироф мешаванд.

6. Бо мақсади андозбандӣ, ҳама гуна амалиёт бо асъори хориҷӣ дар рӯзи анҷом додани амалиёт бо қурби расмии Бонки миллии Тоҷикистон бо пули миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб карда мешавад. Бо иҷозати пешакии хаттии мақомоти андоз, андозсупоранда ҳуқуқ дорад даромади андозбандишаванда ва хароҷоти марбут ба онро бо асъори миллӣ аз рӯи қурби миёнаи Бонки миллии Тоҷикистон дар давраи андоз ҳисоб намояд.

7. Асъори хориҷие, ки нисбат ба он қурби расмии Бонки миллии Тоҷикистон муқаррар нашудааст, қурби чунин асъор, дар асоси қурби асъори марбута нисбат ба доллари Иёлоти Муттаҳидаи Амрико (минбаъд- ИМА) муайян ва ҳисоб карда мешавад.

8. Шахсе, ки бо асъори фарққунанда (минбаъд “асъори функсионалӣ”) аз асъори миллӣ даромад мегирад ва хароҷот анҷом медиҳад, метавонад оид ба ҳисоби ин маблағҳо бо асъори функсионалӣ қарор қабул намояд. Шахс метавонад истифодаи асъори функсионалиро танҳо дар сурати риоя шудани ҳарду шартҳои зерин интихоб кунад:

- асъори функсионалӣ - асъори функсионалии тасдиқнамудаи Вазорати молия бошад;

- шахс ҳисоботи молиявии худро бо асъори функсионалӣ мутобиқи стандартҳои байналмилалии ҳисоботи молиявӣ тартиб диҳад.

9. Мутобиқи қисми 8 ҳамин модда, шахс уҳдадор аст, ба мақомоти андоз то санаи пешниҳоди эъломияи андози давраи ҳисоботӣ барои қабули қарор дар бораи истифодаи асъори функсионалӣ дар давраи ҳисоботӣ ариза

пешниҳод намояд. Қарори дар бораи истифодаи асъори функционалӣ қабулшуда то лаҳзае амал мекунад, ки шахс шартҳои қисми 8 ҳамин моддаро риоя накунад ё истифодаи асъори функционалиро бо иҷозати мақомоти андоз қатъ кунад.

10. Шахсе, ки асъори функционалиро интихоб мекунад, ҳангоми гирифтани даромад ё анҷом додани хароҷоте, ки бо асъори функционалӣ ифода карда нашудааст (аз ҷумла, даромад ва хароҷот бо сомонӣ нишон дода шудааст), бояд дар асоси меъёри қурби дар ҳисоботи молиявии андозсупоранда истифодашуда ба асъори функционалӣ гузарад.

11. Субъекте, ки истифодаи асъори функционалиро барои давраи ҳисоботӣ интихоб мекунад, бояд даромади андозбандишаванда ва андози пардохтшавандаи ин даврро бо асъори функционалии худ ҳисоб кунад ва ё:

- маблағи андозро бо асъори функционалӣ ба асъори миллӣ аз рӯи қурби миёнаи Бонки миллии Тоҷикистон дар ин давра гузаронад; ё

- бо иҷозати хаттии мақомоти андоз андозро бо асъори функционалӣ пардохт намояд.

12. Ташкилоте, ки дар бораи истифодаи асъори функционалӣ қарори асоснокшуда қабул мекунад ё истифодаи асъори функционалиро қатъ мекунад, бояд ҳама қоидаҳои гузаришро, ки Вазорати молия муқаррар кардааст, риоя кунад.

Моддаи 87. Тартиби баҳисобгирии даромадҳо ва хароҷотҳо

1. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад даромади андозбандишаванда тибқи ҳамон усули баҳисобгирие ҳисоб карда шавад, ки андозсупоранда дар ҳисоботи муҳосибавӣ истифода мебарад.

2. Агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, бо мақсади андозбандӣ:

- шахси ҳуқуқӣ уҳдадор аст баҳисобгириро бо усули ҳисобу замкунӣ пеш барад, ба истиснои шахсони ҳуқуқие, ки мутобиқи бобҳои 53 - 56 Кодекси мазкур андозбандӣ карда мешаванд;

- шахси ҳуқуқӣ ва соҳибкори инфиродие, ки дар асоси шаҳодатнома тибқи қисми 4 моддаи 394 Кодекси мазкур фаъолият мекунад, бояд баҳисобгириро бо усули ҳисобу замкунӣ пеш барад;

- ҳама гуна шахсони дигаре, ки дар сархатҳои якум-сеюми ҳамин қисм зикр нашудаанд, метавонанд баҳисобгириро бо усули хазинавӣ пеш барад.

3. Дар сурати тағйир ёфтани усули баҳисобгирӣ, ки андозсупоранда истифода мебарад, тағйирёбӣ дар баҳисобгирии даромад, хароҷот ва дигар унсурҳое, ки ба маблағи андоз таъсир мерасонанд, бояд дар соли тағйир додани усули баҳисобгирӣ дохил карда шаванд, то ки ҳеҷ яке аз ин унсурҳо сарфи назар нагардад ё дубора ба ҳисоб гирифта нашавад.

4. Нисбат ба супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо даромаду хароҷот бе андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ҳисоб карда мешавад, ба истиснои хароҷоте, ки нисбат ба он ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда иҷозат дода намешавад. Арзиши дороии аз ҷониби супорандаи андоз аз арзиши иловашуда харидгардида, маблағи андоз аз

арзиши иловашудаи пардохтгардидаро дар бар намегирад, ба истиснои ҳолатҳое, ки ба ҳисоб гирифтани ин маблағи андоз аз арзиши иловашуда иҷозат дода намешавад.

Моддаи 88. Принсипҳои баҳисобгирии даромадҳо ва хароҷотҳо бо усули хазинавӣ

1. Андозсупорандае, ки баҳисобгириро бо усули хазинавӣ пеш мебарад, уҳдадор аст мутобиқи моддаи мазкур даромадро дар санаи гирифтани он, ва хароҷотро дар санаи пардохт воқеии он анҷом диҳад.

2. Лаҳзаи гирифтани даромад лаҳзаи воридоти маблағҳои пулии нақд ба хазина ва лаҳзаи ворид гардидани маблағҳои пулӣ ба суратҳисоби бонкии андозсупоранда ё дигар суратҳисобе ба ҳисоб меравад, ки ӯ ихтиёрдорӣ карда метавонад ё ҳуқуқи аз он гирифтани маблағҳои мазкурро дорад.

3. Агар ҳисоббаробаркунӣ барои дастрас намудани молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо дар давоми зиёда аз 6 моҳи тақвимӣ бо усули хазинавӣ анҷом дода нашавад, новобаста ба муқаррароти қисми 2 ҳамин модда, барои мақсадҳои андозбандӣ ҳисоббаробаркунӣ дар моҳи пурраи тақвимии охирон, анҷомдодашуда ҳисобида мешавад.

4. Дар сурати иҷро гардидани уҳдадории молиявии андозсупоранда, аз ҷумла, ҳангоми баҳисобгирии байниҳамдигарӣ, лаҳзаи гирифтани даромад ва хароҷот, лаҳзаи иҷро шудани уҳдадорӣ ба ҳисоб меравад.

5. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, лаҳзаи хароҷот, лаҳзаи аз тарафи андозсупоранда воқеан анҷом додани хароҷот ба ҳисоб меравад.

6. Агар андозсупоранда бо маблағи нақдӣ пардохтро анҷом диҳад, пас лаҳзаи хароҷот, лаҳзаи воқеии пардохти маблағи пули нақд ва ҳангоми пардохти ғайринақдӣ, ин лаҳза аз лаҳзаи аз тарафи ташкилоти қарзии молиявӣ қабул гардидани супоришномаи андозсупоранда дар бораи гузаронидани амалиёт дониста мешавад.

7. Ҳангоми пардохти фоизҳо аз рӯи уҳдадории қарзӣ ё пардохти маблаг барои иҷораи молу мулк, агар муҳлати уҳдадорӣ ё шартномаи иҷора якчанд давраи андозиро дар бар гирад, маблаги фоизҳои пардохтшуда (пардохти иҷора), ки амалан барои давраи андозӣ тарҳ карда мешавад, маблаги фоизҳое (пардохти иҷорае) мебошад, ки бояд дар ин давра супорида шаванд.

Моддаи 89. Принсипҳои баҳисобгирии даромадҳо ва хароҷотҳо бо усули ҳисобу замкунӣ

1. Андозсупорандае, ки бо усули ҳисобу замкунӣ баҳисобгириро пеш мебарад, уҳдадор аст, даромаду хароҷотро мутобиқи моддаи мазкур мутаносибан аз лаҳзаи гирифтани ҳуқуқ ба даромад ё пайдо гардидани уҳдадории пардохт, сарфи назар аз вақти воқеии гирифтани даромад ё иҷрои пардохт, ба ҳисоб гирад.

2. Ҳуқуқи гирифтани даромад лаҳзае ба ҳисоб меравад, ки маблаги дахлдор бояд ба андозсупоранда пардохт карда шавад ё андозсупоранда уҳдадории худро тибқи аҳд ё шартнома пурра иҷро карда бошад. Бо ин

мақсад, новобаста аз он ки вақти иҷрои уҳдадорӣ ба таъхир меафтад ё пардохти маблағ ба муҳлатҳо ҷудо карда мешавад, ҳуқуқи гирифтани даромад боқӣ мемонад.

3. Агар андозсупоранда корро иҷро кунад ё хизмат расонад, ҳуқуқи гирифтани даромад дар лаҳзаи иҷрои ниҳоии кор ё хизматрасонии дар аҳд ё шартнома пешбинишуда бадастовардашуда ба ҳисоб меравад.

4. Агар аҳд ё шартнома иҷрои кор ё хизматрасониро дар якчанд марҳила пешбинӣ намояд, ҳуқуқи гирифтани даромад дар лаҳзаи анҷоми иҷрои кор ё хизматрасонии дар ин марҳила пешбинигардида, пайдо мешавад, агар моддаи 92 Кодекси мазкур тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

5. Агар андозсупоранда даромад гирад ё барои гирифтани даромад дар шакли фоиз ё даромад барои ба иҷора додани молу мулк ҳуқуқ дошта бошад, ҳуқуқи гирифтани даромад дар лаҳзаи ба охир расидани муҳлати уҳдадории қарз ё шартномаи иҷора бадастовардашуда ҳисоб мешавад. Агар муҳлати уҳдадории қарз ё шартномаи иҷора якчанд давраи андозро дар бар гирад, даромад ба ин давраҳои андоз мувофиқи тартиби ҳисобу замкунии он тақсим карда мешавад.

6. Лаҳзаи хароҷоти вобаста ба аҳд (шартнома) лаҳзаи иҷрои ҳамаи шартҳои зерин ҳисобида мешавад, ба шарте, ки агар ҳамин модда муқаррароти дигареро пешбинӣ накарда бошад:

- ҳангоми аз тарафи андозсупоранда эътироф шудани уҳдадории молиявӣ;
- ҳангоми арзёбии дақиқи ҳаҷми уҳдадории молиявӣ;
- агар тарафҳои аҳд ё шартнома тибқи аҳд ё шартнома ҳамаи уҳдадории худро иҷро намуда бошанд ва маблағҳои дахлдор ҳатман пардохт карда мешаванд.

7. Вобаста ба шартҳои дар қисми 6 ҳамин модда пешбинишуда уҳдадории молиявӣ маънои уҳдадориеро дорад, ки андозсупоранда мутобиқи аҳд (шартнома) қабул кардааст ва тарафи дигари дар аҳд (шартнома) иштирокдошта бо мақсади иҷрои он уҳдадор аст, ки даромади дахлдорро дар шакли пулӣ ё шакли дигар ба андозсупоранда пешниҳод намояд.

8. Ҳангоми пардохти фоизҳо тибқи уҳдадории қарз ё пардохт барои молу мулки ба иҷора гирифташуда, лаҳзаи хароҷот намудан лаҳзаи ба охир расидани муҳлати уҳдадории қарз ё шартномаи иҷора ҳисобида мешавад. Агар муҳлати уҳдадории қарз ё шартномаи иҷора якчанд давраи андозиро дар бар гирад, хароҷот ба ин давраҳои андоз мувофиқи тартиби ҳисобу замкунии он тақсим карда мешавад.

Моддаи 90. Соҳибии муштарак

Дар мавриди бастани созишномаи хаттӣ дар бораи соҳибии муштараки молу мулк ё якҷоя анҷом додани фаъолияти соҳибкорӣ ё созишномаи дигари хаттӣ, ки на камтар аз ду соҳибро бидуни таъсиси шахси ҳуқуқӣ пешбинӣ мекунад, онҳо мувофиқи ҳиссаи иштирокашон андозбандӣ карда мешаванд. Агар, ҳангоми муайян кардани ҳиссаи иштироки соҳибмулкон дар моликияти

якҷоя ғайриимкон бошад, соҳибони моликият ҳамчун дорандагони ҳиссаи баробари молу мулк ҳисобида мешаванд.

Моддаи 91. Хусусиятҳои муайян кардани даромад ва тарҳ барои шартномаҳои дарозмуддат

1. Андозсупорандае, ки шартномаи дарозмуддат ба имзо расонидааст уҳдадор аст ба даромади умумии ҳар як давраи андозии шартнома фоизи даромади умумии эҳтимолии андозбандишавандаи андозсупорандаро тибқи шартнома мутаносибан ба таносуби кори анҷомдодашуда мутобиқи стандартҳои ҳисоботи молиявӣ муайян кунад, ки дар қисми 2 ҳамин модда муайян карда шудааст. "Шартномаи дарозмуддат" шартномаи сохтмонӣ ё муҳандисӣ мебошад, ки иҷрои он зиёда аз 12 моҳро дар бар мегирад~~вақт лозим аст~~.

2. Фоизи иҷрои шартномаи дарозмуддати андозсупоранда барои давраи андоз, ба хароҷоти умумии андозсупоранда дар ин давра ҳамчун фоиз аз хароҷоти эҳтимолии шартнома, асос меёбад.

3. Маблағи даромади умумии эҳтимолии андозбандишавандаи андозсупоранда тибқи шартномаи дарозмуддат ин даромади умумии эҳтимолӣ, ки андозсупоранда бояд дар давоми муҳлати шартнома ба даст меовард, бо дарназардошти хароҷоти умумии эҳтимолии тарҳшавандаи сарфнамудаи андозсупоранда дар давоми муҳлати шартнома, мебошад.

4. Агар андозсупоранда дар давраи охирини андоз тибқи шартномаи дарозмуддати сохтмон зарар дида бошад ва андозсупоранда наметавонад зарарро тибқи моддаи 194 Кодекси мазкур вобаста ба қатъ гардидани фаъолияти тиҷоратӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба давраи дигар гузаронад, андозсупоранда метавонад зарари худро ба давраи андози қаблӣ баргардонад ва зарар ҳамчун тарҳ дар ин давра иҷозат дода мешавад. Агар андозсупоранда зарари ба давраи бевоситаи қаблии андоз гузаронидашударо пурра тарҳ карда натавонад, чунин маблағи барзиёд метавонад ба давраи минбаъдаи андози пешин гузаронида шавад ва ба тарҳ барои ин давра иҷозат дода шавад, аммо чунин зарар наметавонад дар тӯли зиёда аз ду давраи андозӣ гузаронида шавад.

5. Барои мақсадҳои қисми 4 ҳамин модда андозсупоранда дар давраи охирини андоз аз рӯи шартномаи дарозмуддат зарар гирифта дониста мешавад, агар даромади умумии эҳтимолии андозбандишавандае, ки тибқи шартномаи дар қисми 3 ҳамин модда зикргардида бадастовардашаванда, аз даромади воқеии андозбандишавандаи тибқи шартнома зиёд бошад ва маблағи барзиёд аз маблаге, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда барои даромади умумӣ дохил карда мешавад, барои давраи андозе, ки шартнома иҷро шудааст, зиёд бошад.

Моддаи 92. Тартиби баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ

1. Бо мақсадҳои андозбандӣ баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ мутобиқи муқаррароти қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявӣ анҷом дода мешавад.

2. Ҳангоми баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ андозсупоранда уҳдадор аст, ки арзиши молҳои истеҳсолнамуда ё харидоришударо, ки мутаносибан дар асоси хароҷоти истеҳсолӣ (арзиши аслӣ, яъне ҳамаи хароҷоти марбут ба истеҳсоли мол) ё нархи хариди онҳо муайян карда мешавад, инчунин, хароҷоти нигоҳдорӣ ва интиқоли онҳоро дар ҳисоботи андозӣ нишон диҳад.

3. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад, ки арзиши мол ё маҳсулоти нуқсондор ва ё кӯҳнашударо, ки бо ҳамин сабаб ё бо сабабҳои шабеҳ бо нархи зиёдтар аз хароҷоти барои истеҳсоли (нархи харид) онҳо сарфшуда фурӯхтан ғайриимкон гардидааст, дар асоси нархе, ки онҳоро фурӯхтан мумкин аст, баҳогузорӣ намуда, ба ҳисоб мегирад.

4. Нисбат ба молҳое, ки баҳисобгирии инфиродии онҳо анҷом дода намешавад, андозсупоранда барои баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ ҳуқуқ дорад яке аз ду усули зеринро истифода барад:

- усули ФИФО, ки тибқи он дар давраи ҳисоботӣ аввал молҳои дар аввали давраи ҳисоботӣ ба захираҳ молию моддӣ дохилгардида ва баъдан молҳое, ки дар давоми давраи ҳисоботӣ истеҳсол (харида) шудаанд, мувофиқи навбати истеҳсолашон (харидашон) фурӯхта;
- усули баҳо додан аз рӯи арзиши миёнаи молҳо.

5. Андозсупорандагон уҳдадоранд дар баҳисобгирии муҳосибӣ низоми электронии тамғагузории молҳоро таъмин намоянд.

Моддаи 93. Баҳисобгирӣ ҳангоми иҷораи молиявӣ (лизинг)

1. Дар ҳолатҳое, ки иҷорадеҳ то оғози иҷораи молиявӣ (лизинг) соҳиби молу мулки моддии истеҳлокшаванда мебошад, аҳд ҳамчун фурӯши молу мулк аз тарафи иҷорадеҳ ва харидани он аз ҷониби иҷорагир дониста мешавад.

2. Молу мулки моддии истеҳлокшавандае, ки тибқи шартномаи иҷораи молиявӣ (лизинг) ба иҷора дода мешаванд, дар давраи амали шартномаи иҷораи молиявӣ (лизинг) бояд дар тавозуни иҷорагир ба ҳисоб гирифта шаванд, ки ин ба иҷорагир (лизинггиранда) ҳуқуқ медиҳад тарҳҳоро вобаста ба мавзӯи лизинг (аз ҷумла, истеҳлок ва хароҷоти таъмир) амалӣ намояд.

3. Нисбат ба молу мулки моддии истеҳлокшаванда, ки тибқи шартномаи иҷораи молиявӣ (лизинг) ба иҷора дода шудааст, қоидаҳои зерин татбиқ мешаванд:

- иҷорагир ба молу мулки баиҷорагирифташуда соҳибмулк дониста мешавад ва молу мулк дар тавозуни ӯ дар давоми муҳлати шартномаи иҷораи молиявӣ (лизинг) ба ҳисоб гирифта мешавад;
- иҷорагир ҳуқуқ дорад хароҷотро вобаста ба объекти ба иҷора гирифташуда (хусусан хароҷоти фарсудашавӣ ва таъмир) тарҳ кунад;
- барои иҷорагир дар оғози иҷора арзиши хариди молу мулки баиҷорагирифташуда ба арзиши дар шартномаи иҷора нишондодашуда, баробар аст. Агар иҷорадеҳ ва иҷорагир шахсони бо ҳам алоқаманд бошанд, дар санаи оғози иҷора арзиши молу мулки ба иҷораи молиявӣ гирифташаванда, бояд ба арзиши одилонаи бозорӣ баробар бошад;

- аз санаи оғози иҷора, иҷорадеҳ нисбат ба иҷорагир ҳамчун қарздиҳанда ва маблағи қарз ба арзиши молу мулки баиҷорагирифташуда баробар дониста мешавад;

- ҳар як пардохти иҷораи молиявӣ ҳамчун қисми пардохти маблағи асосии қарз ва қисман пардохти фоизи қарз дониста мешавад. Қисми фоизии ҳар як пардохти иҷораи молиявӣ бо истинод ба меъёри фоизие, ки дар шартномаи иҷора муқаррар шудааст, ҳисоб карда мешавад.

Моддаи 94. Ҳисоботи андозӣ

1. Ҳисоботи андозӣ - ҳуҷҷате мебошад, ки ба он ариза, ҳисобҳо ва эъломияҳо оид ба низомҳои андозбандӣ, ҳар як намуди андоз ё оид ба даромадҳои пардохтшуда, инчунин, замимаҳо ба ҳисобҳо ва эъломияҳои андозҳо, ки тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур тартиб дода шудаанд, дохил мешаванд.

2. Ҳисоботи андозӣ аз инҳо иборат аст:

- эъломияҳои андоз бо замимаҳо, ҳисобҳо, маълумоте, ки бояд андозсупоранда доир ба ҳар як намуди андоз тартиб диҳад;

- аризаҳо дар бораи баҳисобгирии андоз ё гузаштан ба дигар низоми андозбандӣ;

- ариза дар бораи бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда;

- аризаҳо дар бораи баргардонидани андозҳои барзиёд ё саҳван пардохтшуда ва ё барои баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда;

- аризаҳо оид ба татбиқи шартномаҳо дар бораи пешгирии андозбандии дукарата ва дигар санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ вобаста ба масъалаҳои андозбандӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст;

- ҳисоботи муҳосибии солона, санади санҷишҳои гузаронидашудаи аудитории андозсупоранда, ки бо стандартҳои аудит пешбинӣ шудааст;

- маълумот оид ба кушодани суратҳисобҳо дар ташкилоти қарзии молиявӣ;

- нусхаи қарор оид ба барҳамдиҳӣ ё азнавташкилдиҳӣ ва ё муфлисшавии шахси ҳуқуқӣ;

- маълумот оид ба фаъолияти иқтисодии хориҷӣ (содирот ва воридот);

- маълумот оид ба гирифтани иҷозат ва иҷозатнома барои анҷом додани баъзе намудҳои фаъолият;

- маълумот оид ба гирифтани Сертификати ҳуқуқи истифодаи замин ва (ё) дигар ҳуҷҷате, ки барои истифодабарии замин ҳуқуқ медиҳад.

Моддаи 95. Тартиби таҳияи ҳисоботи андозӣ

1. Андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи он, инчунин, мақомоти андоз ва (ё) дигар мақомоти ваколатдор, ки дар муносибатҳои андозӣ иштирок менамоянд, ҳисоботи андозиро бо забони давлатӣ тибқи тартиб ва шаклҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур дар шакли электронӣ ё коғазӣ тартиб медиҳад.

2. Тартиб, намуд ва шаклҳои пешниҳоди ҳисоботи андозӣ, аз ҷумла, шаклҳои электронӣ ва коғазии он аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молия муайян карда мешавад.

3. Ҷавобгарӣ барои дурустии маълумоти дар ҳисоботи андозӣ нишондодашуда, ба зиммаи андозсупоранда вогузор мебошад.

4. Ҳисоботи андоз ба мақомоти дахлдори андоз тибқи тартиб ва муҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод карда мешавад.

5. Андозсупорандагоне, ки нисбат ба фаъолияти онҳо шартҳои гуногуни андозбандӣ муқаррар шудааст, инчунин, низомҳои гуногуни андозбандиро истифода менамоянд, ҳисоботи андозиро барои ҳар намуди фаъолият ва низом таҳия ва дар муҳлатҳои муқарраршуда пешниҳод менамоянд.

Моддаи 96. Пешниҳод намудани ҳисоботи андозӣ

1. Ҳисоботи андозӣ аз ҷониби андозсупоранда ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии андозсупоранда дар муҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод карда мешавад. Ҳисоботи андозӣ аз рӯи намудҳои алоҳидаи андозҳо низ дар ҳолатҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур аз ҷониби андозсупоранда дар маҳалли баҳисобгирии объектҳои андозбандӣ пешниҳод карда мешавад.

2. Шахсони воқеие, ки ба фаъолияти соҳибкорӣ машғул нестанд, эъломияи андозиро ба мақомоти андози маҳалли истиқоматашон пешниҳод менамоянд.

3. Ҳисоботи андозӣ ба мақомоти андоз пешниҳодшуда ҳисобида мешавад, агар дар он рақами мушаххаси андозсупоранда, давраи андоз, намуд ва маблағи андоз, ва (ё) санаи пешниҳоди ҳисоботи андоз нишон дода шуда бошад. Агар мақомоти андоз дар ҳисоботи пешниҳодшудаи андозӣ камбудӣ ва (ё) дигар номутобиқатиро ошкор кунад, уҳдадор аст фавран андозсупорандаро аз чунин хатогӣ ва (ё) номутобиқатӣ огоҳ намояд. Дар чунин ҳолат, андозсупоранда эъломияи ислоҳшуда ва ё иловагии андозиро пешниҳод намояд ва нисбат ба ӯ ҷаримаи батаъхиргузории пешниҳоди эъломия татбиқ карда намешавад.

4. Ворид намудани тағйиру иловаҳо ба ҳисоботи андозӣ дар доираи муҳлати даъво бо роҳи пешниҳоди ҳисоботи иловагӣ барои давраи андозе, ки ин тағйиру иловаҳо ба он тааллуқ доранд, иҷозат дода мешавад.

5. Ҳангоми пешниҳод намудани ҳисоботи андозӣ бо тағйиру иловаҳо ба мақомоти андоз то он лаҳзае, ки андозсупоранда дар бораи таъин намудани санҷиши сайёри андоз тибқи тартиби муқарраршуда огоҳинома гирифтааста, андозсупоранда аз ҳисобкунӣ ва пардохти ҷаримабарои ҳуқуқвайронкунии содиргардида озод карда мешавад. Дар баробари ин, фоизҳо барои дар муҳлатҳои муқарраршуда пардохт нагардидани андозҳо мутобиқи тартиби муқарраршуда ҳисоб ва пардохт карда мешавад.

6. Андозсупоранда (агенти андоз) ҳуқуқ дорад ҳисоботи андозиро бо интихоби худ бо тариқи зерин ба мақомоти андоз пешниҳод намоянд:

- дар шакли электронӣ;
- тавассути почта;

- шахсан ё тавассути намоянда;

7. Сарфи назар аз муқаррароти қисми 5 ҳамин модда, ҳар як андозсупорандаи андоз аз арзиши иловашуда, уҳдадор аст, ки эъломияҳои андозиро бо тариқи электронӣ пешниҳод намояд.

8. Агар бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон шахси ҳуқуқӣ барҳам дода нашуда бошад ё соҳибкори инфиродӣ (воҳиди алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ) фаъолияти соҳибкориро қатъ накарда бошад, дар ин ҳолат шахсони дар боло зикргардида ба мақомоти андоз мутобиқи талаботи Кодекси мазкур, новобаста ба фаъолияти анҷомдодашаванда, эъломияҳои андозро пешниҳод менамоянд.

9. Ҳисоботи андозӣ бе назорати пешакии камералӣ қабул карда мешавад. Ин модда нисбат ба эъломияи иловагии андозе, ки андозсупоранда мутобиқи моддаи 103 Кодекси мазкур пешниҳод кардааст, татбиқ карда намешавад.

Моддаи 97. Тамдид намудани муҳлати пешниҳоди эъломияҳои андоз

1. Ба андозсупорандагоне, ки то ба охир расидани муҳлати пешниҳоди эъломия барои тамдид намудани муҳлати пешниҳоди эъломияи андоз аз даромад ба мақомоти андоз муроҷиат менамоянд, муҳлати пешниҳоди эъломия ба муҳлати ду моҳ тамдид карда мешавад, дар сурате, ки андозсупоранда маблағи андози пешакӣ ҳисобишударо пардохт намуда бошад.

2. Тамдиди муҳлати пешниҳоди эъломия мувофиқи қисми 1 ҳамин модда муҳлати пардохти андозро тағйир намедиҳад ва боиси боздоштани ҳисобкунии фоизҳо барои саривақт напардохтани андозҳо намегардад.

3. Муҳлати пешниҳоди эъломия ва пардохти андозҳо дар ҳолатҳои офатҳои табиӣ (заминларза, обхезӣ) ва ҳолатҳои фавқулода (эпидемия ва пандемия) ба ҳама андозсупорандагон ё гурӯҳи андозсупорандагон бо қарори дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тамдид карда мешавад.

Моддаи 98. Пешниҳоди иттилоот оид ба пардохтҳо ё амалиёти дигар

Шахси ҳуқуқӣ, филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷӣ, муассисаи доимии ғайрирезидент ва соҳибкори инфиродӣ, ки дар давоми соли тақвимӣ ба манфиати дигар шахсон пардохтҳо анҷом медиҳанд, уҳдадоранд иттилооти дахлдорро оид ба пардохтҳо тибқи тартиб ва дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти андоз пешниҳод намоянд.

Моддаи 99. Пешниҳоди маълумот ба мақомоти андоз

1. Ҳангоми амалӣ гардидани назорати андозӣ мақомоти андоз дар асоси огоҳиномаи хаттӣ аз дилхоҳ шахс ва мақомотҳои дахлдор дар муҳлати 10 рӯз пешниҳоди маълумотеро, ки дар огоҳинома дарҷ шудааст, аз ҷумла, доир ба муносибатҳои мутақобилаи андозсупорнадаи мушаххас бо дигар андозсупорандагонро ба истиснои маълумоте, ки дар махзани электронии мақомоти андоз ҷой дорад, дархост намояд.

2. Бо мақсадҳои андозбандӣ мақомоти ваколатдори давлатӣ ҳуқуқ дорад аз ташкилоти қарзии молиявӣ, хадамоти алоқа ва сохторҳои он, дигар шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ дар бораи интиқоли маблағ аз ҷониби шахсони хориҷие, ки хизматрасонии фосилавиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳанд, маълумот дархост намояд ва ҷавоби онро дар давоми 5 рӯзи корӣ гирад.

3. Корманди ваколатдори мақомоти андоз дар ҷараёни санҷиши сайёри андозӣ бо мақсади ҷамъоварии маълумот тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад:

- ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои вобаста ба андозбандиро нусхабардорӣ намояд;

- тибқи тартиби муқарраргардида дар асоси санад оид ба гирифтани ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ё дигар ҳуҷҷатҳоеро, ки ба ҳамин санҷиши сайёри андозӣ алоқаманд мебошад, гирад;

- ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ва дигар ҳуҷҷатҳоро муҳр гузошта, истифодаи онҳоро манъ намояд;

- нишондиҳандаҳои дастгоҳҳои тамғагузории электронӣ ва баҳисобгирии истеҳсоли молҳоро гирад;

4. Агар корманди ваколатдори мақомоти андоз ҳуҷҷатҳои аслии баҳисобгирӣ ё дигар ҳуҷҷатҳоро дар асоси ваколатҳои пешбининамудаи қисми 3 ҳамин модда гирад, уҳдадор аст, на дертар аз 10 рӯзи корӣ ҳуҷҷатҳои аслии мазкурро ба андозсупоранда баргардонад.

5. Дастрасии кормандони мақомоти андоз ба ҳуҷҷатҳо ва объектҳои дорои сирри махфӣ мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сирри тиҷоратӣ ва давлатӣ анҷом дода мешавад.

Моддаи 100. Муҳлати нигоҳдории ҳисоботи андозӣ

1. Бо мақсади андозбандӣ, ҳисоботи андозиро андозсупорандагон (агентҳои андоз) дар давоми на камтар аз муҳлати даъво, ки Кодекси мазкур муқаррар кардааст, нигоҳ медоранд.

2. Ҳангоми азнавташкилшавии шахси ҳуқуқӣ уҳдадориҳо оид ба нигоҳдории ҳисоботи андоз ба зиммаи вориси ҳуқуқии он вогузор мегардад. Ҳангоми тақсим шудани шахси ҳуқуқӣ ба якчанд шахсони ҳуқуқии навтаъсис, ки дар натиҷаи чунин тақсимшавӣ ба вуҷуд омадаанд, нигоҳдории ҳисоботи андоз ба зиммаи ворисе, ки ҳиссаи зиёдтарро соҳиб шудааст, вогузор мегардад.

Моддаи 101. Суратҳисобҳои бонкӣ ва пешниҳоди маълумот

1. Ташкилотҳои қарзии молиявӣ уҳдадоранд:

- дар асоси мактуби ахборотии мақомоти андоз суратҳисобҳои бонкии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро, ба истиснои суратҳисобҳои пасандозии шахсони воқеӣ кушоянд ва дар муҳлати 5 рӯз тавассути шабакаҳои алоқаи электронӣ ба мақомоти андоз маълумоти мазкурро ирсол намоянд;

- ҳама гуна амалиётҳои бонкиро бо нишон додани рақами мушаххаси андозсупоранда анҷом диҳанд;

- бо дархости хаттии мақомоти андоз дар муҳлати 5 рӯз иттилоотро дар бораи суратҳисобҳои бонкӣ, бақия ва гардиши маблағҳои суратҳисобҳои андозсупорандаи санҷишшавандаро пешниҳод намоянд;

- ҳангоми қабули ҳуҷҷатҳо оид ба пардохти андозҳо нишон додани рақами мушаххаси андозсупоранда, намудҳои андозҳои пардохтшавандаро (рамзҳои андозҳоро) талаб намоянд, инчунин, саҳеҳияти маълумотҳо (реквизитҳо)-и бонкии гирандаи пардохтро назорат кунанд;

- дар асоси дархости хаттии мақомоти андоз дар муҳлати 5 рӯз дар бораи суратҳисобҳои бонкӣ, бақия ва гардиши маблағҳои андозсупорандагоне, ки нисбат ба онҳо қарор дар бораи ба таври ғайрисудӣ рӯёнидани қарзҳои эътирофшудаи андозӣ қабул гардидааст ва (ё) андозсупоранда бемасъулият эътироф шудааст, маълумот пешниҳод намоянд.

2. Тартиб, шакл ва муҳлати пешниҳоди маълумот аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Бонки миллии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

3. Барои мақсадҳои ҳамин модда суратҳисобҳои муассисаҳои давлатӣ, ки дар Сарраёсати хазинадории марказии Вазорати молия кушода шудаанд, ба суратҳисобҳои бонкӣ баробар ҳисобида мешаванд.

БОБИ 13. БАҲИСОБГИРИИ ИҶРОИ УҲДАДОРИИ АНДОЗ

Моддаи 102. Асосҳои баҳисобгирии иҷрои уҳдадории андоз

1. Баҳисобгирии иҷрои уҳдадории андоз аз ҷониби мақомоти андоз бо роҳи пешбурди ҳисобварақаи шахсии андозсупоранда (агенти андоз), ки амалҳои зеринро дар бар мегирад, анҷом дода мешавад:

- кушодани ҳисобварақаи шахсӣ барои ҳар намуди андоз;

- дарҷ намудани маблағҳои ҳисобкардашуда (иловатан ҳисобкардашуда),баҳисобгирифташуда, пардохтшуда, баргардонидашудаи андоз, ҷаримаҳо, фоизҳо, маблағҳои батаъхиргузошта, қарзҳои баҳснок ва мушкилситон дар ҳисобварақаи шахсӣ;

- бастани ҳисобварақаи шахсӣ.

2. Маблағи ҳисобкардашудаи андоз маблағи андозе мебошад, ки аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз), мақомоти андоз ва мақомотҳои ваколатдори давлатӣ, ки дар Кодекси мазкур муқаррар шудаанд ҳисоб карда шудааст.

3. Дар Кодекси мазкур таҳти мафҳуми маблағи андози (уҳдадории андозӣ) иловагӣ ҳисобишуда маблағҳои иловагии ҳисобишудаи андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳое, ки аз ҷониби мақомоти андоз дар давраи муайяни андозӣ ҳисобӣ шудаанд фаҳмида мешавад. Дар ҳолатҳои зерин аз ҷониби мақомоти андоз маблағҳои иловагии андозӣ ҷаримаҳо ва фоизҳо, аз ҷумла, зиёд ё кам кардани уҳдадорӣ, ҳисоб карда мешавад:

- аз рӯи натиҷаҳои санҷиши сайёри андозӣ;

- риоя нагардидани муҳлати пешниҳоди эъломияи андоз;

- аз рӯи натиҷаҳои назорати камералӣ, муоинаи хронометражӣ ё шаклҳои дигари назорати андоз;

- зиёд ё кам кардани уҳдадориҳои андозӣ аз рӯи натиҷаҳои баррасии шикояти андозсупоранда (агенти андоз) вобаста ба қарори қабулнамудаи мақомоти андоз;

- пешниҳод гардидани эъломияи иловагии андозӣ (аз ҷумла, ислоҳшуда) мутобиқи моддаи 103 Кодекси мазкур.

4. Уҳдадориҳои андозие, ки дар муҳлатҳои муқарраршуда иҷро нашуда, таъмини онҳо амалӣ намудани шартҳои махсусро талаб менамояд, ҳамчун қарзҳои андози мушкилситон эътироф гардида, дар мақомоти андоз алоҳида ба ҳисоб гирифта мешаванд. Тартиби пешбурд ва шартҳои махсус барои иҷрои чунин уҳдадориҳои андозӣ аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молия муайян карда мешаванд.

5. Пешбурди баҳисобгирии андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои пардохтшуда, баҳисобгирифташуда, баргардонидашуда дар ҳисобварақаҳои шахсии андозсупоранда (агенти андоз) дар асоси ҳуҷҷатҳои пардохтии ва дигар ҳуҷҷатҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- дар бораи пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо;

- дар бораи баҳисобгириҳо, баргардонидани маблағҳои изофапулии андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо;

- дар бораи баҳисобгириҳо ва баргардонидани маблағи барзиёд ҳисоб ва ё пардохтшудаи андоз аз арзиши иловашуда;

- дар бораи маблағҳои рӯёнидашудаи қарзҳои андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо.

6. Дар ҳисобварақаи шахсии андозсупоранда муҳлати тағйирёфтаи иҷрои уҳдадориҳои андозӣ, бо дар назардошти муҳлати иҷрои он инъикос карда мешавад. Дар давраи тағйирёфтаи муҳлати иҷрои уҳдадориҳои андозӣ, аз ҷумла, пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо аз ҷониби мақомоти андоз нисбат ба андозсупоранда чораҳои ҷавобгарӣ ва маҷбуран ситонидани андозҳо татбиқ карда намешавад.

7. Дар ҳисобварақаи шахсии андозсупоранда (агенти андоз) маблаги фоизҳои иловагӣ ҳисобшуда тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур бо нишон додани даврае, ки фоизҳои мазкур ҳисоб шудаанд, инъикос карда мешавад.

8. Дар ҳолатҳои ҷой доштани маълумоти мушаххас дар бораи бо роҳи фирор аз ҳудуди кишвар ё супоридани дороиҳо ба шахси дигар ё андешидани дигар амалҳои сохтакорӣ бо дороиҳо, ки ба ситонидани андоз монеъ мешаванд, мақомоти андоз ҳуқуқ дорад маблаги андози ҳисобнамударо ба ҳисобварақаи шахсии андозсупоранда ворид намуда, пардохти фаврии онро талаб намояд, агар ин чорабинӣ барои таъмини ситонидани андоз зарур бошад.

9. Пешбурди баҳисобгирии ба буҷет ворид гардидани андозҳоро мақомоти андоз бо роҳи инъикос намудани маблағҳои андозҳо ва боҷҳои ҳисобшуда ва пардохтшуда, инчунин, фоизҳо ва ҷаримаҳо дар ҳисобварақаи шахсии андозсупоранда, амалӣ менамояд. Тартиби пешбурди ҳисобварақаи шахсии андозсупорандаро мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

10. Пешбурди баҳисобгирии воридшавии пардохтҳои гумрукиро ба буҷет, инчунин, фоизҳо ва ҷаримаҳое, ки вобаста ба интиқоли мол аз марзи гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт мешаванд, мақомоти гумрук амалӣ менамояд. Тартиби баҳисобгирӣ аз ҷониби Хадамоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

11. Тартиби баҳисобгирии воридшавии боҷҳои давлатӣ ва дигар пардохтҳо ба буҷет, ки аз ҷониби дигар мақомотҳо ва ташкилотҳои давлатӣ ситонида мешаванд, аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 103. Эъломияи иловагии андоз

1. Агар мақомоти андоз нисбат ба эъломияи андозе, ки андозсупоранда барои давраи андоз пешниҳод кардааст, номутобиқатӣ ошкор намояд, бо пешниҳоди огоҳиномаи хаттӣ аз андозсупоранда талаб менамояд, ки эъломияи иловагии андозро пешниҳод намояд. Мақомоти андоз метавонад танҳо дар давраи муҳлати даъво ба андозсупоранда мутобиқи ҳамин қисм огоҳинома фиристад.

2. Агар андозсупоранда мутобиқи қисми 1 ҳамин модда эъломияи иловагии андозро пешниҳод карда бошад, мақомоти андоз метавонад дар давоми 30 рӯзи пас аз пешниҳоди чунин эъломия, ба андозсупоранда огоҳинома дар бораи эъломияи иловагии андоз тибқи қисми 4 моддаи 107 Кодекси мазкур ирсол намояд.

3. Андозсупоранда, ки эъломияи андозро барои даврае, ки муқаррароти қисми 1 моддаи 97 татбиқ мешавад, пешниҳод кардааст, метавонад эъломияи иловагии андозро дар даврае нишон диҳад, ки андозсупоранда барои ислоҳ аз рӯи худбаҳодиҳӣ зарур аст, то андозсупоранда барои дуруст муайян намудани маблағи андоз дар ин давра масъул бошад. Дар эъломияи иловагии андоз мутобиқи ин қисми он бояд сабабҳои тағйиротро нишон диҳад.

4. Агар андозсупоранда мутобиқи қисми 2 ҳамин модда эъломияи иловагии андозро пешниҳод карда бошад, мақомоти андоз бояд дар давоми 30 рӯз аз рӯзи пешниҳоди эъломияи иловагии андоз:

- эъломияи иловагии андозсупорандаро пурра ё қисман қабул кунад ва ба андозсупоранда дар бораи эъломияи иловаги (такмилдодашуда)-и андоз тибқи қисми 4 моддаи 107 Кодекси андоз огоҳинома супорад;

- эъломияи иловаги (такмилдодашуда)-и андозсупорандаро рад кунад, дар ин бора ба андозсупоранда огоҳиномаи хаттӣ фиристонад.

Моддаи 104. Маҳалли пардохти андозҳо ва буҷетҳое, ки андозҳо ба онҳо гузаронида мешаванд

1. Андозҳои умумидавлатӣ ба буҷети ҷумҳуриявӣ ва андозҳои маҳаллӣ ба буҷетҳои маҳаллӣ пардохт мешаванд, агар дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад.

2. Андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда) бояд дар маҳаллҳои зерин пардохт карда шаванд:

- дар маҳалле, ки дар санади дахлдори қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудааст;

- дар маҳалле, ки дар огоҳиномаи мақомоти андоз оид ба ҳисобкуни (иловагӣ ҳисоб намудан)-и андоз ва талабот оид ба пардохти андоз нишон дода шудааст;

- агар огоҳиномаи мақомоти андоз оид ба ҳисобкуни (иловагӣ ҳисоб намудан)-и андоз зарур набошад, дар маҳалле, ки дар санади дахлдори қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон зикр шудааст;

- агар дар санади дахлдори қонунгузории андоз маҳал зикр нашуда бошад, дар маҳалли зисти андозсупоранда - шахси воқеӣ, дар маҳалли фаъолияти соҳибкори инфиродӣ ё дар маҳалли бақайдгирии давлатии шахси ҳуқуқӣ, филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷӣ ё дар маҳалли ҷойгиршавии агенти андоз (филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқӣ – резидент).

3. Қонунгузории буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли тақвимии дахлдор ҳиссаҷудокунӣ аз рӯи андозҳои умумидавлатӣ байни буҷети ҷумҳуриявӣ ва буҷетҳои маҳаллиро аз рӯи таносуб бо фоиз муқаррар менамояд.

4. Андозҳо, чаримаҳо ва фоизҳои тибқи Кодекси мазкур ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда) бояд дар муҳлатҳои муайяннамудаи Кодекси мазкур пардохт гардида, тибқи қонунгузорӣ дар бораи буҷети давлатӣ ба буҷетҳои дахлдор ворид карда шаванд.

5. Андозҳои тибқи қонунгузории буҷет танзимшаванда байни сатҳҳои дахлдори буҷетҳо тавассути ворид намудани онҳо ба суратҳисобҳои танзимкунандаи Сарраёсати хазинадории марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи таносуби муқарраргардида ба таври худкор тақсим карда мешаванд.

6. Ҷамъоварии андозҳо аз молу мулки ғайриманқул ва замини шахсони воқеӣ дар деҳот метавонад тавассути низомҳои худкори электронии пардохт бо пешниҳоди расиди тасдиққунанда, аз ҷумла, аз ҷониби корманди ваколатдоршудаи мақомоти андоз бо мусоидати кормандони мақомоти худидоракунии деҳот амалӣ карда шавад.

7. Мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи молия, мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи андоз ва ташкилотҳои қарзии молиявӣ уҳдадоранд мунтазам мушаххасоти суратҳисобҳои бонкӣ ва хазинадориеро, ки ба онҳо андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо пардохт карда мешаванд, дар сомонаҳои расмии худ ҷойгир намоянд.

8. Новобаста ба муқаррароти қисмҳои 1-7 ҳамин модда, андози даромад ва андози иҷтимоӣ нисбат ба шахсони воқеие, ки дар воҳидҳои алоҳидаи шахсони ҳуқуқӣ кор мекунанд, бояд ба буҷети маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳида бо дарназардошти тақсими маблағҳои ин андозҳо байни буҷетҳои ҷумҳуриявӣ ва маҳаллӣ мутобиқи қонунгузории буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол дода шаванд.

Моддаи 105. Тартиби пайдарҳамии иҷрои уҳдадориҳои андозӣ

1. Иҷрои уҳдадориҳои андозии андозсупоранда бо пайдарҳамии зерин амалӣ карда мешавад:

- аз рӯи андозҳои ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда);
- фоизҳои ҳисобшуда;
- ҷаримаҳои ҳисобшуда.

2. Бо дар назардошти муқаррароти қисми 1 ҳамин модда пардохти маблағи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои ҳисобшуда барои рӯипӯш намудани уҳдадории андозии андозсупоранда бо пайдарҳамии зерин амалӣ карда мешавад:

- дар навбати аввал уҳдадориҳои қарзии солҳои гузашта;
- баъдан қарзҳои андози дертар ташаккулёфта;
- дар навбати ниҳоӣ уҳдадориҳои андози соли ҷорӣ.

Моддаи 106. Шартҳои умумии тағйир додани муҳлатҳои пардохти андозҳо

1. Тағйир додани муҳлати пардохти андозҳо ин бо тартиби муқаррарнамудаи боби мазкур ба муҳлати дигар гузаронидани пардхти андозҳо дониста мешавад.

2. Тағйир додани муҳлати пардохти андозҳо ба ҳамаи маблағи андози пардохтшаванда ё қисми он (минбаъд дар боби мазкур – маблағи қарз) бо ҳисоб кардани фоизҳо бо маблағи қарз,иҷозат дода мешавад, агар дар боби мазкур тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

3. Тағйир додани муҳлати пардохти андозҳо дар шаклҳои батаъхиргузории андозҳо (батаъхиргузорӣ) ё ба давраҳои алоҳида муқаррар гардидани муҳлати пардохти онҳо (пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда) амалӣ карда мешавад.

4. Батаъхиргузорӣ ба муҳлати на зиёда аз ду моҳ аз санаи аввали пардохти андоз иҷозат дода мешавад. Пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда дар асоси созишномаи байни мақомоти андоз ва андозсупоранда бо муқаррар намудани муҳлатҳои мушаххаси пардохтҳо дар давоми на зиёда аз як сол амалӣ карда мешавад.

5. Батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда дар асоси аризаи андозсупоранда нисбат ба маблағи қарзе татбиқ карда мешавад, ки он то қабул кардани қарор дар бораи пешниҳод кардани батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда ба вуҷуд омадааст ё нисбат ба уҳдадории андозие, ки дар оянда ба вуҷуд меояд.

6. Тағйир додани муҳлати пардохти андоз уҳдадории мавҷударо оид ба пардохти андоз бекор намекунад ва уҳдадории навро оид ба пардохти андоз ба вуҷуд намеорад.

7. Тағйир додани муҳлати пардохти андоз бо қарори мақомоти дар моддаи 108 Кодекси мазкур пешбинишуда новобаста аз муқаррароти ин модда бо пешниҳоди замонат ё кафолати бонкӣ мутобиқи моддаҳои 133-134 Кодекси мазкур ба муҳлати на зиёда аз як сол иҷозат дода мешавад, агар дар боби мазкур тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

8. Муқаррароти боби мазкур ҳамчунин ҳангоми пешниҳод кардани батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошудаи фоиз ва ҷарима татбиқ карда мешавад.

9. Муқаррароти боби мазкур нисбат ба агентҳои андоз татбиқ карда намешаванд.

Моддаи 107. Ҳолатҳое, ки тағйир додани муҳлати пардохти андозро истисно мекунанд

1. Муҳлати пардохти андозҳо тағйир дода намешавад, агар яке аз ҳолатҳои зерин ҷой дошта бошад:

1) агар аз рӯи аломатҳои ҷиноятӣ нисбат ба андозсупоранда вобаста ба вайронкунии қонунгузории андоз парвандаи ҷиноятӣ оғоз гардида бошад,;

2) дар сурати мавҷуд будани асосҳои кофӣ оид ба истифода гардидани чунин тағйирот аз ҷониби андозсупоранда барои пинҳон кардани маблағҳои пулӣ ё дигар молу мулк дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ё фирор намудани ин шахс барои истиқомати доимӣ ба хориҷи кишвар;

3) агар дар давоми се соли қабл аз рӯзи пешниҳод гардидани ариза бо сабаби вайрон кардани шартҳои тағйирёбии муҳлати пардохти андоз қарор дар бораи тағйир додани муҳлати пардохти андозҳо нисбат ба ин андозсупоранда бекор шуда бошад;

4) агар ҷараёни муфлисшавӣ оғоз шуда бошад.

2. Шартҳои дар қисми 1 ҳамин модда зикршуда нисбат ба ҳолатҳои пешбининамудаи қисми 2 моддаи 109 Кодекси мазкур татбиқ карда намешаванд.

3. Ҳангоми ҷой доштани ҳолатҳои дар қисми 1 моддаи мазкур пешбинигардида, қарор дар бораи тағйир додани муҳлати пардохти андоз қабул намегардад ва қарори қабулшуда бекор дониста мешавад.

4. Мақомоти ваколатдори давлатӣ уҳдадор аст, дар давоми се рӯз аз рӯзи пас аз бекор кардани қарори қабулшуда дар бораи тағйир додани муҳлати пардохти андозҳо андозсупоранда ва мақомоти андози маҳалли бақайдгирии онро ба таври хаттӣ огоҳ намояд.

5. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад, ки бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур нисбат ба қарорҳои қабулшуда шикоят намояд.

Моддаи 108. Мақомотҳои ваколатдор доир ба қабул намудани қарор дар бораи тағйир додани муҳлатҳои пардохти андозҳо

1. Қарор дар хусуси батаъхиргузорӣҷ оид ба андозҳои умумидавлатӣҷ бо пешниҳоди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба муҳлати на зиёда аз 1 сол қабул карда мешавад.

2. Қарор дар хусуси батаъхиргузорӣҷ оид ба андозҳои маҳаллӣҷ бо пешниҳоди мақомоти дахлдори молия ва андози шаҳр (ноҳия) аз ҷониби Маҷлиси вакилони халқи шаҳр (ноҳия)-и дахлдор ба муҳлати на зиёда аз 6 моҳ қабул карда мешавад.

Моддаи 109. Шартҳои пешниҳод кардани батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда

1. Батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда нисбат ба андозсупорандагоне татбиқ карда мешавад, ки вазъияти молиявии онҳо дар давраи мушаххаси ҳисоботӣ имкон намедиҳад, ки уҳдадориҳои андозӣ иҷро гарданд, вале асосҳои кофӣ ҷой дорад, ки дар сурати батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда андозсупоранда пардохтҳои андозии пешбинишударо таъмин менамояд.

2. Новобаста аз муқаррароти қисми 1 моддаи мазкур батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда ба андозсупорандагон дар ҳолати ба миён омадани яке аз асосҳои зерин низ татбиқ карда мешавад:

1) расидани зарар ба андозсупоранда дар натиҷаи офати табиӣ, садамаи технологӣ ё дигар ҳолатҳои таъсири қувваҳои рафънопазир;

2) эҳтимолияти ба миён омадани аломатҳои муфлисшавии (надоштани қобилияти пардохтпазирӣ) андозсупоранда дар сурати дар як вақт пардохт намудани уҳдадориҳои андозӣ;

3) вазъи молу мулкии шахси воқеие, ки (ба истиснои молу мулке, ки мутобиқи қонунузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ситонидани андоз аз он мумкин нест) дар як вақт пардохт намудани андозро имкон намедиҳад;

4) дар сурати мавҷуд будани муқаррарот дар қонунгузории гумрук нисбат ба пардохтҳои гумрукӣ дар робита ба интиқоли молҳо тавассути марзи гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

5) дар муҳлатҳои шартномавӣ маблағгузорӣ нагардидани андозсупоранда вобаста ба иҷрои фармоиши давлатӣ, иҷрои корҳо ва (ё) хизматрасонӣ барои ниёзҳои давлатӣ ва ниёзҳои мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ аз буҷети давлатӣ.

3. Дар ҳолати мавҷуд будани асосҳои дар бандҳои 1) - 4) қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда, батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда аз рӯи талаботҳои зерин татбиқ карда мешавад:

1) ба шахси ҳуқуқӣ – на зиёда аз арзиши дороиҳои холиси андозсупоранда нисбат ба уҳдадориҳои андозӣ;

2) ба шахси воқеӣ – на зиёда аз арзиши молу мулки андозсупоранда (ба истиснои молу мулке, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ситонидани андоз аз он манъ аст) нисбат ба уҳдадориҳои андозӣ.

4. Агар батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда мутобиқи асосҳои пешбининамудаи бандҳои 1) ё 5) қисми 2 ҳамин модда татбиқ шуда бошад, фоизҳо нисбат ба чунин уҳдадориҳои андозӣ ҳисоб карда намешавад.

5. Агар батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда мутобиқи асосҳои пешбининамудаи бандҳои 2)-4) қисми 2 ҳамин модда татбиқ шуда бошад, фоизҳо нисбат ба чунин уҳдадориҳои андозӣ бо меъёрҳое, ки дар давраи батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда амал мекард, ҳисоб карда мешаванд.

6. Батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда нисбат ба андозҳои дар манбаи пардохт ситонидашаванда ва андози иҷтимоӣ манъ аст.

7. Гузашт кардани ҳуқуқи иҷрои уҳдадории андоз аз рӯи муҳлатҳои таҳйирдодашуда ба шахси дигар, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур нисбат ба азнавташкилдиҳии шахси ҳуқуқӣ, манъ аст.

Моддаи 110. Расмиёти пешниҳоди батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда

1. Ариза дар бораи батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда аз ҷониби андозсупоранда ба мақомоти ваколатдори давлатӣ пешниҳод карда мешавад.

2. Ба аризаи андозсупоранда ҳуҷҷатҳои зерин замима карда мешаванд:

1) санади муқоисавии тасдиқшудаи байни мақомоти андози маҳалли бақайдгирӣ ва андозсупоранда;

2) маълумотнома дар бораи суратҳисобҳои андозсупоранда дар ташкилоти қарзии молиявӣ;

3) иқтибос аз суратҳисобҳо дар бораи гардиш ва бақияи маблағҳо дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ барои давраи шаш моҳи то пешниҳоди ариза;

4) ҷадвали пардохти уҳдадориҳои андозӣ аз ҷониби андозсупоранда барои давраи батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда;

5) ҳуҷҷатҳои тасдиккунанда тибқи асосҳои дар қисмҳои 3 - 8 ҳамин модда пешбинишуда.

3. Мутобиқи муқаррароти пешбининамудаи банди 1) қисми 2 моддаи 109 Кодекси мазкур ба аризаи андозсупоранда дар бораи пешниҳод кардани батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда ҳуҷҷатҳои зерин замима карда мешаванд:

1) хулосаи мақомоти мудофиаи граждани, ҳифзи аҳолӣ ва ҳолатҳои фавқулодаи ҳудудӣ ва мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ оид ба далели ба вуҷуд омадани қувваи рафънопазир нисбат ба андозсупоранда;

2) санади мақомоти мудофиаи граждани, ҳифзи аҳолӣ ва ҳолатҳои фавқулодаи ҳудудӣ ва мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ оид ба арзёбии зарари ба андозсупоранда дар натиҷаи қувваи рафънопазир расонидашуда.

4. Мавҷуд будани асоси дар банди 2) қисми 2 моддаи 109 Кодекси мазкур муқарраршуда аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ ва ё намояндаи он мутобиқи натиҷаҳои таҳлили анҷомшуда дар бораи вазъияти молиявии андозсупоранда муқаррар карда мешавад. Тартиби гузаронидани чунин таҳлил аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Бонки миллии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

5. Ба аризаи андозсупоранда дар бораи пешниҳод кардани батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда мутобиқи асоси дар банди 3) қисми 2 моддаи 109 Кодекси мазкур муқарраршуда маълумот дар бораи молу мулки манқул ва ғайриманқули шахси воқеӣ (ба истиснои молу мулке, ки тибқи қонунгузории ситонида намешавад) замима карда мешаванд.

6. Ба аризаи андозсупоранда дар бораи дархост кардани батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда дар асоси муқаррароти банди 5) қисми 2 моддаи 109 Кодекси мазкур ҳуҷҷати мақомоти молия дар

бораи мавҷуд будани чунин асос ва маблағи пешбинишуда дар буҷети давлатӣ замима карда мешавад.

7. Дар аризаи батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда андозсупоранда уҳдадории пардохти фоизҳои мутобиқи боби мазкур ҳисобкардашударо ба зимма мегирад.

8. Бо талаби мақомоти ваколатдор андозсупоранда замонат ё кафолати бонкӣ, ки бо риояи муқаррароти қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба расмият дароварда шудааст, пешниҳод менамояд.

9. Дар асоси дархости андозсупоранда, мақомоти ваколатдор ҳуқуқ дорад дар бораи муваққатан (дар давраи баррасии ариза) боздоштани пардохти уҳдадориҳои андозӣ қарор қабул намуда, андозсупоранда ва мақомоти андози маҳалли бақайдгириро оид ба қабули қарори мазкур огоҳ намояд. Муҳлати қабули чунин қарор наметавонад аз 3 рузи корӣ зиёд бошад.

10. Қабул намудани қарор дар бораи батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда ё рад намудани он аз ҷониби мақомотҳои ваколатдор дар муддати сӣ рӯз аз рӯзи гирифтани аризаи андозсупоранда қабул карда мешавад.

11. Қарор дар бораи батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда ҳадди аққал иттилооти зеринро бояд дар бар гирад:

1) номи андозсупоранда;

2) маблағи қарзи андоз;

3) андозе, ки барои пардохти он батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда пешниҳод дода шудааст;

4) муҳлатҳо ва тартиби пардохти маблағи қарз ва фоизҳои ҳисобшаванда.

12. Қарор дар бораи татбиқ намудани батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда аз рӯзе, ки дар қарори мазкур муқаррар шудааст эътибор пайдо мекунад.

13. Қарор дар бораи рад кардани пешниҳоди батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда бояд асоснок бошад.

14. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад нисбат ба қарор дар бораи рад кардани пешниҳоди батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда бо тартиби муқаррарнамудаи қонун шикоят намояд.

15. Нусхаи қарор дар бораи пешниҳод кардани батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда ё рад намудани пешниҳод кардани он аз ҷониби мақомоти ваколатдор ба андозсупоранда ва ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирии андозсупоранда дар давоми се рӯз пас аз рӯзи қабул кардани чунин қарор ирсол карда мешавад.

Моддаи 111. Қатъ гардидани амали батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда

1. Амали батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда, қатъгардида эътироф мешавад, агар:

- маблағҳои ҳисобшудаи андоз ва фоизҳо то ба охир расидани муҳлати муқарраршуда пардохт шуда бошад;

- муҳлати амал (эътибор)-и қарор дар бораи батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда ба охир расида бошад;

- аз ҷониби андозсупоранда иҷро нагардидани шартҳои батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда;

2. Огоҳинома оид ба бекор намудани қарор дар бораи батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда дар давоми панҷ рӯз пас аз қабул гардидани чунин қарор аз ҷониби мақомотҳои ваколатдор ба андозсупоранда ва нусхаи он ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирии андозсупоранда бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ирсол карда мешавад.

3. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад нисбат ба қарор дар бораи қатъ гардидани амали батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ шикоят намояд.

Моддаи 112. Муқаррароти умумӣ дар бораи ба ҳисоб гирифтан ва баргардонидани андозҳои барзиёд пардохтшуда ва ситонидашуда

1. Маблағи барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо барои давраи андоз, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи моддаи 271 Кодекси мазкур, ин фарқи мусбии байни маблағҳои пардохтшуда ва маблағҳои ҳисобшудаи (иловагӣ ҳисобшуда), андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо барои давраи андоз мебошад.

2. Маблағи андози барзиёд пардохташуда ё барзиёд ситонидашуда, ба андозсупоранда баргардонида мешавад. Андозсупоранда дар чунин ҳолат ҳуқуқ дорад, маблағи андози барзиёд пардохташуда ё барзиёд ситонидашударо барои пардохтҳои минбаъдаи ҳамин намуди андоз истифода намояд.

3. Рӯипӯш намудани ухдадориҳои андозӣ аз ҳисоби маблағҳои андози барзиёд пардохтшуда ё ситонидашуда бо пайдарҳамии зерин амалӣ карда мешавад:

1) барои пардохти қарздорӣ аз рӯи фоизҳои андози барзиёд пардохтшуда ё ситонидашуда (агар чунин ҳолат ҷой дошта бошад);

2) барои пардохти қарздорӣ аз дигар намуди андозҳо ва фоизи онҳо ба буҷетҳои дахлдор;

3) барои пардохти ҷаримаҳо барои ҳуқуқвайронкуниҳои андоз ба буҷетҳои дахлдор.

4. Маблағи андози барзиёд пардохтшуда ё ситонидашуда дар асоси аризаи андозсупоранда пурра ё қисман ба андозсупоранда баргардонида мешавад, агар пайдарҳамии муқаррароти қисми 3 моддаи мазкур иҷро шуда бошад.

5. Баргардонидани маблағи барзиёд пардохташуда ё ситонидашуда ба андозсупоранда мутобиқи қисмҳои 1 – 3 ҳамин модда ва бо тартиби муқаррарнамудаи моддаҳои 113 ва 114 Кодекси мазкур анҷом дода мешавад.

6. Саҳеҳияти маблағҳои барзиёд пардохтшуда ё ситонидашуда бо тартиб додани санади муқоисавӣ байни мақомоти андоз ва андозсупоранда, ки дар Кодекси мазкур муқаррар шудааст, муайян карда мешавад.

7. Қоидаҳои муқаррарнамудаи ҳамин боб, инчунин, нисбат ба баҳисобгирӣ ё баргардонидани маблаги барзиёд пардохтшуда ё барзиёд ситонидашудаи зерин татбиқ карда мешаванд:

- пешпардохтҳо ва пардохтҳои ҷории андозҳо, боҷҳо, фоизҳо ва ҷаримаҳо;
- боҷҳо, фоизҳо ва ҷаримаҳои аз ҷониби дигар мақомотҳои ваколатдор;
- маблағҳои саҳван пардохташудаи андоз, фоизҳо ва ҷаримаҳои он;
- маблаги андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои муқаррароти моддаи 271 Кодекси мазкур.

Моддаи 113. Тартиби баҳисобгирии маблағҳои барзиёд пардохташудаи андозӣ барои пардохти дигар уҳдадориҳои андозӣ ва баргардонидани он

1. Ба ҳисоб гирифтани маблаги барзиёд пардохтшудаи андозии андозсупоранда барои пардохти қарздории ӯ, ки дар қисми 2 моддаи 112 Кодекси мазкур пешбинӣ шудааст, дар давоми 5 рӯз пас аз рӯзи муайян гардидани далели пардохти барзиёдӣ (санади муқоисавӣ) ё аз рӯзи эътибори қонунӣ пайдо намудани қарори дахлдори мақомоти судӣ мустақилона аз ҷониби мақомоти андоз анҷом дода мешавад.

2.Ҳангоми баррасии аризаи хаттии андозсупоранда оид ба баргардонидани маблаги барзиёд пардохтшуда, мақомоти андоз дар муддати 10 рӯз пас аз рӯзи ворид гардидани чунин ариза хулосаи асоснок тартиб медиҳад. Агар ҳолатҳои алоҳидае вуҷуд дошта бошад, ки баррасии ариза омӯзиши иловагиро талаб намояд, муҳлати пешниҳоди хулоса 5 рӯз тамдид карда мешавад.

3. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад, барои ба ҳисоб гирифтан ё баргардонидани маблаги андози барзиёд пардохташуда, дар давоми муҳлати мурури даъво ариза пешниҳод намояд, агар қонунгузории андоз тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

4. То ба охир расидани муҳлати дар қисми 2 ҳамин модда муқарраршуда, мақомоти андоз хулосаи дахлдорро бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур барои баргардонидани маблаги андози барзиёд пардохташуда ба мақомоти молия барои баргардонидани маблаг пешниҳод менамояд.

5. Мақомоти андоз уҳдадор аст, ки андозсупорандаро оид ба хулосаи қабулшуда дар бораи рад кардани ба ҳисоб гирифтан ё баргардонидани маблаг дар давоми 3 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи қабул кардани чунин хулоса огоҳ намояд.

6. Ҳангоми аз ҷониби мақомотҳои ваколатдор риоя нагардидани муқаррарароти қисми 2 ҳамин модда, барои ҳар як рӯзи тақвимии муҳлати баргардонидани маблаг ба манфиати андозсупоранда мутобиқи моддаи 135 Кодекси мазкур фоизҳо ҳисоб карда мешаванд.

7. Фоизҳои ҳисобшуда аз ҳисоби буҷети дахлдор пардохт карда мешаванд.

8. Маблағи саҳван пардохтшудаи андоз, инчунин, фоизҳо ва (ё) ҷаримаҳо дар асоси муроҷиати хаттии андозсупоранда ё ташкилоти қарзии молиявӣ ва ё мақомоти молия ба андозсупоранда баргардонида мешаванд, агар хатогӣ аз тарафи онҳо содир карда шуда бошад.

Моддаи 114. Тартиби ба ҳисоб гирифтан ё баргардонидани андози барзиёд ситонидашуда

1.Андозсупоранда ҳуқуқ дорад ба мақомоти андоз дар бораи ба ҳисоб гирифтан ё баргардонидани маблағи андози барзиёд ситонидашуда дар давоми мурури даъво ва ё аз рӯзи эътибори қонунӣ пайдо кардани қарори суд ариза пешниҳод намояд.

2. Маблағи андози барзиёд ситонидашуда ва фоизҳои ба манфиат (фоида)-и андозсупоранда ҳисобишуда дар асоси аризаи андозсупоранда дар давоми 20 рӯзи корӣ аз лаҳзаи аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани чунин ариза бо риояи муқаррароти моддаи 112 Кодекси мазкур баргардонида мешавад.

3. Фоизҳо ба маблағи андози барзиёд ситонидашуда ҳисоб карда мешаванд, агар андозсупоранда дар давоми сӣ рӯз аз рӯзи огоҳ шудан дар бораи далели барзиёд ситонидани андоз аз ӯ ё аз рӯзи эътибори қонунӣ пайдо кардани қарори суд муроҷиат кунад.

4. Фоизҳо аз санаи ситонидани маблаг барзиёди андозӣ то рӯзи воқеии баҳисобгирӣ ё баргардонидани маблаг ҳисоб карда мешаванд.

5. Фоизҳои ҳисобшуда аз ҳисоби буҷети дахлдор бо риояи муқаррароти моддаи 135 Кодекси мазкур бо меъёрҳои амалкунандаи давраи ситонидашудаи маблаг пардохт карда мешаванд.

6. Ҳангоми муайян шудани далели барзиёд ситонидани андоз, мақомоти андоз дар бораи баҳисобгирӣ ва (ё) баргардонидани андози барзиёд ситонидашуда, инчунин, фоизҳои ба манфиат (фоида)-и андозсупоранда ҳисобшуда бо тартиби муқаррарнамудаи қисмҳои 4-5 ҳамин модда ҳисоб карда шудааст, қарор қабул мекунад.

7. Ба ҳисоб гирифтани маблаги андози барзиёд ситонидашуда ба ҳисоби пардохти қарзи андози андозсупоранда ё ба ҳисоби пардохтҳои минбаъдаи ӯ барои ҳамин ё дигар андозҳои дар қисмҳои 2 ва 3 моддаи 112 Кодекси мазкур муқарраршуда, аз ҷониби мақомоти андоз бо тартиби муқаррарнамудаи қисмҳои 1-3 моддаи 113 Кодекси мазкур барои ба ҳисоб гирифтани маблаги андози барзиёд пардохтшуда анҷом дода мешавад.

8. Тартиби баргардонидани андози барзиёд ситонидашуда бо тартиби пешбининамудаи моддаи 113 Кодекси мазкур барои баргардонидани маблаги андози барзиёд пардохтшуда шабеҳ мебошад.

БОБИ 14. ИҶРОИ УҲДАДОРИҲОИ АНДОЗӢ

Моддаи 115. Уҳдадориҳои андозӣ

1. Уҳдадории андозӣ ин уҳдадории андозсупоранда оид ба ҳисоб ва дар муҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пардохт намудани андоз, ҷарима, фоиз ва боҷҳо мебошад.

2. Уҳдадории андозӣ оид ба ҳисоб кардан, нигоҳдорӣ, дар муҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ба буҷет пардохт намудан ва ё ба андозсупоранда баргардонидани андозҳо ба зиммаи агентҳои андоз вогузоршуда, ба уҳдадориҳои андозии андозсупоранда баробар мебошад.

3. Уҳдадории андозӣ тибқи муқаррароти Кодекси мазкур ё дигар санадҳои қонунгузории андоз муқаррар мешаванд, тағйир меёбанд ва ё қатъ мегарданд.

4. Таъмини уҳдадории андозӣ нисбат ба ҳар як намуди андоз аз лаҳзаи ба миён омадани чунин уҳдадориҳо мутобиқи қонунгузории андоз ба зиммаи андозсупоранда вогузор карда мешавад.

Моддаи 116. Тартиб ва муҳлати иҷрои уҳдадории андозӣ

1. Андозсупоранда уҳдадории андозиро мустақилона иҷро менамояд, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар карда набошад.

2. Уҳдадории андозии шахси воқеие, ки соҳибкори инфиродӣ намебошад, метавонад аз ҷониби шахси воқеии дигар иҷро карда шавад. Дар чунин ҳолат, манфиати моддии бадастовардаи ин шахси воқеӣ даромади андозбандишаванда эътироф карда намешавад. Маблағҳои бо ин мақсад пардохташуда, баргардонида намешаванд.

3. Уҳдадории андозӣ бояд дар муҳлати муқаррарнамудаи қонунгузории андоз иҷро карда шаванд.

4. Муҳлати иҷрои уҳдадории андозӣ тибқи Кодекси мазкур ба санаи тақвимӣ ё гузаштани давраи вақт (сол, семоҳа, моҳ ва рӯз) муқаррар карда мешавад.

5. Муҳлати иҷрои удадориҳои андозӣ аз рӯзи пас аз санаи тақвимӣ ё аз санаи иҷрои амалияе, ки уҳдадории андозиро ба миён меорад, шурӯъ мегардад.

6. Агар рӯзи охирини муҳлати иҷрои уҳдадории андозӣ ба рӯзҳои истироҳатӣ ва ё рӯзҳои ид (ғайрикорӣ) рост ояд, рӯзи аввали кории баъд аз чунин рӯзҳо фарорасида, рӯзи ба охир расидани муҳлат ҳисобида мешавад.

7. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад уҳдадории андозиро пеш аз муҳлат иҷро намояд.

8. Муҳлати иҷрои уҳдадории андозӣ бо тартиби муқарранамудаи моддаҳои 106- 111 Кодекси мазкур тағйир дода мешавад.

9. Дар ҳолати аз ҷониби андозсупоранда иҷро нагардидан ё ба таври дахлдор иҷро накардани уҳдадориҳои андозӣ, мақомоти андозбо тартиби муқаррарнамудаи бобҳои 16-17 Кодекси мазкур иҷрои онро таъмин менамояд.

10. Иҷрои уҳдадориҳои андозӣ дар ҳолати муфлисшави (пардохтнопазири)-и андозсупоранда тибқи муқаррароти Кодекси граждании

Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи муфлисшавӣ” амалӣ карда мешавад.

Моддаи 117. Тадбирҳои муваққатӣ

1. Тадбирҳои муваққатӣ аз ҷониби мақомоти андоз вобаста ба натиҷаҳои санҷишҳои андозӣ ва дар ҳолатҳои мавҷуд будани далелҳои кофӣ, ки амалӣ накардани онҳо боиси душворӣ ва номумкин гардидани иҷрои қарор дар бораи ба ҷавобгарӣ кашидан ва ситонидани қарзи андоз мегарданд, амалӣ карда мешавад.

2. Барои андешидани тадбирҳои муваққатӣ мақомоти ваколатдори давлатӣ қарори дахлдор қабул мекунад. Муҳлати амалӣ чунин қарор аз рӯзи қабул то санаи иҷрои он ё то санаи бекор кардани қарор аз ҷониби суд, эътибор дорад.

3. Мақомоти андоз ҳуқуқ дорад дар ҳолатҳои пешбининамудаи қисми 12 ҳамин модда қарор дар бораи бекор кардани тадбирҳои муваққатӣ ё иваз кардани онҳо, қабул намояд.

4. Қарор дар бораи бекор кардан (иваз намудан)-и тадбирҳои муваққатӣ аз рӯзи қабули он эътибор пайдо мекунад.

5. Тадбирҳои муваққатӣ аз амалҳои зерин иборат мебошанд:

- боздошти амалиётҳо бо суратҳисобҳои бонкӣ тибқи муқаррароти моддаи 136 Кодекси мазкур;
- манъи бегона кардани ва ё ба гарав гузоштани молу мулк бе розигии мақомоти андоз.

6. Манъи бегона кардан ва ё ба гарав гузоштан нисбат ба молу мулкибо пайдарҳамии зерин анҷом дода мешавад:

- молу мулки ғайриманқуле, ки дар истеҳсоли молҳо ё анҷоми хизматрасониҳо истифода карда намешаванд;
- воситаҳои нақлиёт, коғазҳои қиматнок, ашёҳои ороишии биноҳои хизматӣ;
- дигар молу мулк, ба истиснои маҳсулоти тайёр ва ашё;
- маҳсулоти тайёр, ба истиснои ашёи хом ва маҳсулоти зудвайроншавандае, ки муҳлати истифодаи он то се моҳро дар бар мегирад .

7. Ҷиҳати иҷрои уҳдадориҳои андозии дар рафти санҷиши андозӣ муайяншуда пайдарҳамии манъи бегона кардан (ба гарав гузоштан)-и молу мулк тибқи муқаррароти қисми 6 ҳамин модда татбиқ мегардад, агар арзиши умумии молу мулки гурӯҳҳои қаблӣ аз маблағи умумии қарзи андозӣ камтар бошад. Дар ин ҳолат, арзиши молу мулк тибқи маълумоти баҳисобгирии муҳосибӣ муайян карда мешавад.

8. Боздошти амалиёт бо суратҳисобҳои бонкӣ то манъ кардани бегонакуни (ба гарав гузоштан)-и молу мулк татбиқ карда мешавад.

9. Бо дархости андозсупоранда, мақомоти андоз ҳуқуқ дорад тадбирҳои муваққатии дар қисми 6 ҳамин модда муқаррашударо бо тадбирҳои зерин иваз намояд:

- ба кафолати бонкии ташкилоти қарзии молиявӣ барои пардохти қарзи андоз;

- ба гарави коғазҳои қиматнок, ки дар бозори муташаккили коғазҳои қиматнок муомилот мекунанд;

- ба замонат, ки тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 133 Кодекси мазкур ба расмият дароварда шуда бошад.

10. Агар андозсупоранда кафолати бонкии ташкилоти эътимодноки қарзии молиявиро оид ба пардохти уҳдадории андозиро пешниҳод намояд, мақомоти андоз ҳуқуқ надорад дархости андозсупорандаро оид ба иваз кардани тадбирҳои муваққатии дар қисми 6 ҳамин модда муқарраршуда рад намояд.

11. Нусхаи қарор дар бораи қабули тадбирҳои муваққатӣ ва қарор дар бораи бекор кардани он аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар давоми панҷ рӯз аз санаи қабули он ба ҳуҷраи шахсӣ ё ба намояндаи андозсупоранда ирсол ё супорида мешавад.

Моддаи 118. Қатъ гардидани уҳдадории андозӣ

1. Агар дар қисмҳои 2 - 4 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, уҳдадории андозӣ дар ҳолатҳои зерин қатъгардида ҳисоб карда мешавад:

1) иҷро гардидани уҳдадориҳои андозӣ (фоизҳо ва ҷаримаҳо);

2) ҳолатҳое, ки қонунгузории андоз қатъ гардидани уҳдадории андозро муқаррар намудааст, аз ҷумла,:

- гузаштани муҳлати даъво аз рӯи уҳдадории андоз;

- муфлис эътироф гардидани андозсупоранда, агар бо қарори суд тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад;

- бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур аз ҳисоб баровардани уҳдадории андозӣ;

2. Уҳдадории андозии шахси воқеӣ дар ҳолатҳои зерин бо риояи талаботи қисми 3 ҳамин модда қатъ мегардад:

- бо фавти шахси воқеӣ;

- тибқи санади судӣ фавтида эълон шудан, бедарак ғоиб ё ғайри қобили амал эътироф шудани шахси воқеӣ, инчунин, нокифоя будани молу мулки вай.

3. Қарзи андозии шахси воқеии фавтида ё фавтида эълоншуда аз ҷониби ворисон дар доираи арзиши молу мулки ба мерос гирифтаи онҳо бо тартиби муқаррарнамудаи моддаи 125 Кодекси мазкур пардохт карда мешавад.

4. Уҳдадории андози шахси ҳуқуқӣ дар ҳолатҳои зерин қатъ мегардад:

- бо барҳамдиҳии шахси ҳуқуқӣ, мутобиқи моддаи 122 Кодекси мазкур;

- бо азнавташкилдиҳии шахси ҳуқуқӣ мутобиқи моддаи 123 Кодекси мазкур.

Моддаи 119. Муҳлати даъво аз рӯи уҳдадории андозӣ

1. Муҳлати даъво аз рӯи уҳдадории андозӣ 5 солро дар бар мегирад.

2. Мақомоти андоз дар давраи муҳлати даъво ҳуқуқ дорад, маблағи андози андозсупорандаро ҳисоб намояд (иловагӣ ҳисоб намояд), аз нав

баррасӣ намояд ва (ё) маблағи андози ҳисобшударо (иловагӣ ҳисобшударо) барои давраи дахлдори андозӣ, ситонад.

3. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад, дар давраи муҳлати даъво мустақилона уҳдадории андози худро аз нав бозҳисобӣ ва ислоҳ намояд, инчунин, баргардонидан ё ба ҳисоб гирифтани маблағи барзиёд пардохташуда ё ситонидашударо барои давраи дахлдори андозӣ, талаб намояд.

4. Нисбат ба андозсупорандагоне, ки андозбандии имтиёзнокро истифода мебаранд, муҳлати даъво ба муҳлати амали андозбандии имтиёзноки мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайянгардида, инчунин мутобиқи моддаи 32 Кодекси мазкур дароз карда мешавад.

5. Муҳлати даъво дар давраи амалӣ гардидани мораторияи санҷиши андозҳо, муҳлати батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошудаи андозҳо боздошта мешавад.

Моддаи 120. Пардохти андозӣ

1. Уҳдадории андозсупоранда оид ба пардохти андозӣ дар ҳолатҳои зерин иҷрошуда эътироф карда мешавад, агар дар қисми 2 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад:

1) аз лаҳзаи инъикоси амалиёти интиқоли маблағ дар супоришномаи пардохтии андозсупоранда ба ташкилоти қарзии молиявӣ дар бораи интиқоли маблағҳо аз суратҳисоби андозсупоранда ба суратҳисоби дахлдори хазинадории буҷети давлатӣ пешниҳодшуда - агар дар рӯзи пардохт дар суратҳисоби андозсупоранда ва ташкилоти қарзии молиявӣ маблағи кофии пулӣ мавҷуд бошад;

2) аз лаҳзаи ба хазинаи ташкилоти қарзии молиявӣ додани пули нақд барои интиқол ба суратҳисоби дахлдори хазинадории буҷети давлатӣ бе кушодани суратҳисоб дар ташкилоти қарзии молиявӣ. Чунин қоида танҳо ҳангоми пардохти андоз аз ҷониби шахсони воқеӣ ба шарте, ки барои пардохти андоз маблағи кофӣ мавҷуд бошад, истифода мешавад;

3) аз рӯзи қабули қарор аз ҷониби мақомоти андоз дар бораи ба ҳисоб гирифтани маблағи барзиёд пардохтшуда ё маблағи барзиёд ситонидашудаи андозҳо, фоизҳо ва ҷаримаҳо, барои иҷрои уҳдадории пардохти андози дахлдор.

2. Уҳдадории андозсупоранда оид ба пардохти андоз дар ҳолатҳои зерин иҷронашуда эътироф карда мешавад:

1) аз ҷониби андозсупоранда бозхондан ё ба ӯ аз ҷониби ташкилоти қарзии молиявӣ баргардонидани супоришномаи иҷронашуда барои интиқоли маблағҳои пулии дахлдор ба буҷет;

2) бозхонд гардидани супоришномаи иҷронашуда аз ҷониби андозсупоранда ё ба ӯ баргардонидани он аз ҷониби хазинадорӣ;;

3) нодуруст нишон додани мушаххасоти бонкӣ дар супоришномаи оид ба интиқоли маблағҳои пулӣ, ки боиси интиқол нагардидани ин маблағҳои пулӣ ба суратҳисоби дахлдори хазинадории буҷети давлатӣ гардидааст;

4) агар дар рӯзи пешниҳоди супоришнома ба ташкилоти қарзии молиявӣ оид ба интиқоли маблағ барои пардохти андоз дар як вақт

андозсупоранда дар ин ташкилот дорои дигар супоришҳои иҷронашуда мебошад, ки тибқи қонунгузории граждан онҳо бояд дар навбати аввал иҷро карда шаванд ва агар дар ин суратҳисоб маблағи кофӣ барои қонеъ намудани тамоми талаботҳо набошад.

Моддаи 121. Иҷрои супоришномаҳои пардохтӣ ва инкассавӣ аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ

1. Ташкилотҳои қарзии молиявӣ уҳдадоранд:

1) супоришномаи пардохтии андозсупоранда (минбаъд дар ин модда - супоришномаи пардохтӣ) ва супоришномаи инкассавии мақомоти андозро (минбаъд дар ин модда супоришномаи инкассавӣ) аз рӯи пайдарҳамии муқаррарнамудаи қонунгузории граждан ва Кодекси мазкур иҷро намоянд;

2) супоришномаи инкассавии мақомоти андоз ба ташкилоти қарзии молиявӣ якҷо бо замимаи қарори мақоми ваколатдори давлатӣ, ки дар он маълумот оид ба асоснокии қарзҳои андозии аз ҷониби андозсупоранда эътирофшуда дарҷ карда шудааст ирсол карда мешавад. Нусхаи ин ҳуҷҷатҳо ба андозсупоранда пешниҳод карда мешавад.

3) дар асоси супоришномаи пардохтии андозсупоранда ва ё супоришномаи инкассавии мақомоти андоз маблағи андозҳоро ба суратҳисоби Хазинадории марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муҳлати на дертар аз як рӯзи дигари баъди гузаронидани амалиёт гузаронад;

4) агар иҷрои супоришномаи пардохтии андозсупоранда ва супоришномаи инкассавии мақомоти андоз бинобар сабаби мавҷуд набудан (нокифояги)-и воситаҳои пулӣ дар суратҳисоби андозсупоранда дар муҳлати муқарраршуда имконнопазир бошад, ташкилоти қарзии молиявӣ дар давоми рӯзи дигари пас аз рӯзи ба охир расидани давраи муқарраршуда уҳдадор аст мақомоти андозро дар бораи иҷро накардан (қисман иҷро кардан)-и супоришномаи пардохтии андозсупоранда ва супоришномаи инкассавии мақомоти андоз огоҳ намояд.

2. Шакли электронии огоҳиномаи ташкилоти қарзии молиявӣ дар бораи иҷро нагардидан (қисман иҷро кардан)-и супоришномаи пардохтии андозсупоранда ва супоришномаи инкассавии мақомоти андоз ва тартиби интиқоли электронии онро мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Бонки миллии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

3. Барои иҷро накардан ё иҷрои номатлуби уҳдадориҳои муқаррарнамудаи ҳамин модда, ташкилотҳои қарзии молиявӣ тибқи муқаррароти қонунгузории дахлдор ҷавобгар мебошанд.

4. Татбиқи чораҳои ҷавобгарии ташкилотҳои қарзии молиявиро аз уҳдадории иҷрои супоришномаи пардохтии андозсупоранда ва супоришномаи инкассавии мақомоти андоз озод намекунад.

5. Ташкилотҳои қарзии молиявӣ супоришномаи пардохтии андозсупоранда ва супоришномаи инкассавии мақомоти андозро бе ситонидани ҳаққи хизмат барои ин амалиётҳо иҷро менамоянд. Ҳангоми аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ иҷро намудани супоришҳо оид ба

баргардонидани андозҳои барзиёд пардохташуда ва ё ситонидашуда, ҷаримаҳо ва фоизҳо ба андозсупорандагон ё агентҳои андоз ҳаққи хизматрасонӣ барои ин амалиётҳо низ ситонида намешавад.

Моддаи 122. Иҷрои уҳдадории андозӣ ҳангоми барҳамдиҳии шахси ҳуқуқӣ

1. Муассис (муассисон)-и шахси ҳуқуқӣ - резидент ва ё мақомоти ваколатдори онҳо ё суд дар давоми 5 рӯзи корӣ аз рӯзи қабули қарор дар бораи барҳамдиҳӣ уҳдадоранд ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиашон ба таври хаттӣ хабар диҳанд.

2. Шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда уҳдадор аст дар давоми 3 рӯзи корӣ аз рӯзи тасдиқ намудани тавозуни фосилавии барҳамдиҳӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавӣ ариза дар бораи гузаронидани санҷиши андозӣ ва ҳисоботи андозии барҳамдиҳиро пешниҳод намояд.

3. Шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда уҳдадор аст андозҳоеро, ки дар ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ дарҷ шудаанд, на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи ба мақомоти андоз пешниҳод намудани ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ пардохт намояд.

4. Уҳдадории андозии шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда аз ҳисоби маблағҳои ин шахси ҳуқуқӣ, аз ҷумла, маблағи аз ҳисоби фурӯши молу мулк ба даст омада, иҷро мегардад. Комиссияи барҳамдиҳанда дар давоми 7 рӯз аз лаҳзаи барҳамдиҳӣ мақомоти андоз маҳалли ҷойгиршавиро оид ба таъинот ба ҳайси барҳамдиҳанда расман огоҳ менамояд.

5. Мақомоти андоз уҳдадор аст, на дертар аз 20 рӯзи корӣ баъди гирифтани аризаи шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда, санҷиши андозиро гузаронад.

6. Қарзи андозии шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда аз ҳисоби маблағҳои пулии шахси ҳуқуқӣ, аз ҷумла, маблағҳои аз фурӯши молу мулк ба даст омада, бо пайдарҳамии муқаррарнамудаи қонунгузории граждани ва Кодекси мазкур пардохт карда мешавад.

7. Шахсоне, ки ба онҳо мутобиқи муқаррароти қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи истифодабарии замини шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда (дилхоҳ шакли хоҷагидории кишоварзӣ) дода мешаванд, аз рӯи маблаги боқимондаи қарзи андозии шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда масъулияти мутаносиб (баробари ҳиссавӣ) доранд.

8. Агар воситаҳои пулии шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда, аз ҷумла, маблаге, ки аз ҳисоби фурӯши молу мулки он ба даст омадааст барои пурра пардохт намудани қарзи андозӣ кифоя набошад, қарзи боқимондаи андозӣ аз ҷониби иштирокдори ин шахси ҳуқуқӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ пардохт карда мешавад, агар дар ҳуҷҷатҳои муассисӣ уҳдадориҳои муштарак муқаррар шуда бошад.

9. Пайдарҳамии иҷрои уҳдадориҳои андозии шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда аз ҳисоби дигар кредиторони ин шахси ҳуқуқӣ бо роҳи ҳисоббаробаркунӣ тибқи қонунгузории граждани анҷом дода мешавад.

10. Маблағи андоз (фоиз, ҷарима), ки аз ҷониби шахси ҳуқуқии барҳамдодашуда барзиёд пардохт ё аз ҷониби мақомоти андоз ситонида шудааст, барои пардохти қарзи андоз аз рӯи дигар намудҳои андоз бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ба ҳисоб гирифта мешавад ё бо қарори шахси ҳуқуқии барҳамдиҳанда мутаносибан тақсим карда мешавад.

11. Агар шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда қарзи андозӣ надошта бошад, маблағи андозҳои барзиёд пардохтшуда ё ситонидашуда (фоизҳо, ҷаримаҳо) бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур, на дертар аз понздаҳ рӯз ба шахси ҳуқуқӣ аз лаҳзаи пешниҳоди аризабаргардонида мешавад.

12. Муқаррароти дар ҳамин модда пешбинишуда нисбат ба пардохти андозҳо ҳангоми интиқоли мол аз марзи гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон низ татбиқ карда мешавад.

13. Аз натиҷаи санҷиши сайёри андозӣ ва пурра пардохтани қарзи андоз, шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавӣ тавозуни барҳамдиҳӣ пешниҳод менамояд.

14. Мақомоти андоз уҳдадор аст, ки дар асоси дархости шахси ҳуқуқии барҳамёфта тибқи тартиб ва дар муҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур дар бораи қарздор набудани шахси мазкур маълумотнома диҳад.

15. Иҷрои уҳдадории андозии филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент, муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки фаъолиятро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қатъ менамояд, тибқи тартиби муқаррарнамудаи ҳамин модда анҷом дода мешавад.

Моддаи 123. Иҷрои уҳдадории андозӣ ҳангоми азнавташкилдиҳии шахси ҳуқуқӣ

1. Уҳдадории андозии шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда тибқи тартиби муқаррарнамудаи ҳамин модда аз ҷониби ворис (ворисон)-и ҳуқуқии он иҷро карда мешавад.

2. Шахси ҳуқуқӣ дар давоми 5 рӯзи корӣ аз рӯзи қабули қарор дар бораи азнавташкилдиҳӣ бо роҳи муттаҳидшавӣ, ҳамроҳшавӣ, ҷудо гардидан, тақсим шудан ё табдил додан ба таври хаттӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавӣ хабар медиҳад.

3. Шахси ҳуқуқии азнавташкилшаванда дар давоми 3 рӯзи корӣ аз рӯзи тасдиқи санади супоридан ё тавозуни тақсимкунӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавӣ ариза дар бораи гузаронидани санҷиши андозӣ ва ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ пешниҳод менамояд.

4. Ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ аз рӯи намудҳои андозҳое тартиб дода мешавад, ки шахси ҳуқуқии азнавташкилшаванда андозсупоранда (агенти андоз)-и онҳо мебошад.

5. Санҷиши андозӣ бояд на дертар аз 20 рӯзи корӣ баъд аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризаи шахси ҳуқуқии азнавташкилшаванда оғоз гардад.

6. Новобаста аз огоҳӣ доштан ё надоштани ворис (ворисон) дар бораи далелҳо ва (ё) ҳолатҳои иҷро накардан ё иҷрои номатлуби уҳдадориҳои

пардохти андозӣ аз ҷониби шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда, иҷрои уҳдадории андозии шахси ҳуқуқии азнавташкилдодшуда ба зиммаи ворис (ворисон)-и ҳуқуқии он вогузор карда мешавад.

7. Ворис (ворисон)-и шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда уҳдадор аст, пардохти пурраи қарзи андози ҳиссавӣ, аз ҷумла, маблағи ҷаримаҳо барои содир намудани ҳуқуқвайронкуниҳои андозиро, ки ба шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда татбиқ шудааст, то ба охир расидани азнавташкилдиҳӣ пардохт намояд.

8. Ворис (ворисон)-и шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда аз ҳуқуқҳое, ки дар Кодекси мазкур барои андозсупорандагон муқаррар шудааст, истифода мебарад.

9. Азнавташкилдиҳии шахси ҳуқуқӣ муҳлати аз ҷониби ворис (ворисон) иҷро намудани уҳдадории андозиро тағйир намедиҳад.

10. Ҳангоми муттаҳидшави (якҷояшави)-и якчанд шахси ҳуқуқӣ, вориси ҳуқуқии онҳо вобаста ба иҷрои уҳдадориҳои андозӣ, шахси ҳуқуқии навтаъсисёфта ба ҳисоб меравад. Ҳуҷҷатҳо (маълумотҳои электронӣ)-и андозии шахсони ҳуқуқии муттаҳидшуда дар мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии шахси навтаъсис нигоҳ дошта мешавад.

11. Ҳангоми ҳамроҳшавии як шахси ҳуқуқӣ ба шахси ҳуқуқии дигар, вориси ҳуқуқӣ оид ба иҷрои уҳдадориҳои андозӣ шахси ҳуқуқие эътироф мешавад, ки шахси ҳуқуқии ҳамроҳшаванда ба он ҳамроҳ шудааст.

12. Ҳангоми тақсим шудани шахси ҳуқуқӣ, шахсони ҳуқуқии навтаъсис, ки дар натиҷаи чунин тақсимшавӣ ба вуҷуд омадаанд, аз рӯи ҳиссаҳои тақсимшуда ворисони ҳуқуқӣ вобаста ба иҷрои уҳдадориҳои андозии шахси ҳуқуқии тақсимшуда эътироф мешаванд.

13. Ҳангоми мавҷуд будани якчанд вориси шахси ҳуқуқии ҷудошаванда, тақсимшаванда ё табдилшаванда, ҳиссаи ҳар яки онҳо вобаста ба иҷрои уҳдадориҳои андозии шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда мутобиқи тавозуни тақсимотӣ, ки дар асоси қонунгузории граждани тартиб дода шудааст, муайян карда мешавад. Агар тавозуни тақсимотӣ ба муайян намудани ҳиссаи ҳар як вориси ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда имкон надиҳад, уҳдадории андозии шахсони ҳуқуқии навтаъсис бо қарори суд муайян карда мешавад.

14. Муқаррароти қисми 13 ҳамин модда, инчунин, дар ҳолатҳое татбиқ карда мешавад, ки тавозуни тақсимотӣ ҳадди ақал аз ҷониби як вориси ҳуқуқӣ пурра иҷро намудани уҳдадории андозии шахси ҳуқуқии азнавташкилшударо имкон надиҳад, агар чунин азнавташкилдиҳӣ бо мақсади иҷро накардани уҳдадории андозӣ амалӣ шуда бошад.

15. Ҳангоми ҷудошавии як ё якчанд шахсони ҳуқуқӣ аз шахси ҳуқуқӣ ворисии ҳуқуқӣ нисбат ба шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда вобаста ба иҷрои уҳдадориҳои андозии он ба вуҷуд намеояд, агар дар қисми 6 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

16. Агар дар натиҷаи ҷудошавии як ё якчанд шахси ҳуқуқӣ аз шахси ҳуқуқӣ, шахси ҳуқуқии тақсимшуда уҳдадориҳои андозии худро ба пуррагӣ иҷро карда натавонад ва чунин тақсимкунӣ барои иҷро накардани уҳдадории

андоз нигаронида шуда бошад, шахсони ҳуқуқии ҷудошуда тибқи қарори суд вазифадор мебошад уҳдадориҳои андозии ин шахси тақсимшударо якҷоя иҷро кунанд.

17. Ҳангоми табдил додани як шахси ҳуқуқӣ ба шахси ҳуқуқии дигар, аз ҷумла, тавассути тағйир додани шакли ташкилию ҳуқуқӣ, вориси ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда оид ба иҷрои уҳдадориҳои андозӣ, шахси ҳуқуқии навтаъсис ба ҳисоб меравад.

18. Ҳангоми ҷудошавӣ аз шахси ҳуқуқӣ шахсони ҳуқуқии навтаъсис, ки дар натиҷаи чунин ҷудошавӣ ба вуҷуд омадаанд, инчунин, шахси ҳуқуқии мазкур оид ба иҷрои уҳдадориҳои андоз ворисони ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда бо ҳиссаи баробар эътироф мешаванд.

19. Маблағи барзиёд пардохтшуда ё ситонидашудаи андозии (фоизҳо, ҷаримаҳо) шахси ҳуқуқӣ то давраи азнавташкилдиҳӣ аз ҷониби мақомоти андоз барои иҷрои уҳдадориҳои андозии шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда ба ҳисоб гирифта мешавад. Чунин баҳисобгирӣ дар муҳлати на дертар аз 1 моҳи ба охир расидани расмиёти азнавташкилдиҳӣ ба манфиати вориси (ворисон) шахси ҳуқуқӣ, анҷом дода мешавад.

20. Агар шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда қарзи андозӣ надошта бошад, маблағи андоз (фоиз, ҷарима)-и барзиёд пардохтшуда ва ё аз ӯ ситонидашуда ба ворис (ворисон)-и он дар муҳлати на дертар аз 1 моҳи пас аз санаи пешниҳоди ариза, баргардонида мешавад. Дар ин ҳолат, маблағҳои андозии барзиёд пардохташуда ё ситонидашуда (ҷаримаҳо, фоизҳо) ба ворис (ворисон)-и ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда мутаносибан ба ҳиссаи ҳар як ворис, ки дар асоси тавозуни ҷудошавӣ муайян шудааст, баргардонида мешавад.

21. Муқаррароти ҳамин модда, инчунин, нисбат ба иҷрои уҳдадории пардохти боҷҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ҳангоми азнавташкилдиҳии шахси ҳуқуқӣ татбиқ мегардад.

22. Муқаррароти пешбининамудаи ҳамин модда, инчунин, ҳангоми муайян намудани ворис (ворисон)-и ташкилоти хориҷие, ки мутобиқи қонунгузории давлати хориҷӣ аз нав ташкил шудааст, татбиқ карда мешавад.

23. Муқаррароти пешбининамудаи ҳамин модда, инчунин, нисбат ба пардохти андозҳо ҳангоми интиқоли мол аз марзи гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ карда мешавад.

Моддаи 124. Иҷрои уҳдадории андозӣ ҳангоми ба идоракунии боэътимод додани молу мулк

1. Уҳдадории андозӣ ҳангоми ба идоракунии боэътимод додани молу мулк дар асоси шартнома байни ваколатдиҳанда ва ваколатдор, аз ҷониби ваколатдор мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур иҷро карда мешавад.

2. Шахси ваколатдиҳанда-муассиси идоракунии боэътимод (манфиатгиранда) уҳдадориҳои андозро, ки дар робита бо супоридани молу мулк ба идоракунии боэътимод ба вуҷуд меоянд, мустақилона иҷро менамояд, агар иҷрои уҳдадориҳои андозӣ (ба истиснои уҳдадорӣ аз рӯи

андоз аз арзиши иловашуда) тибқи шартномаи хаттӣ ба мудири ваколатдор ва ё ҳангоми супоридани молу мулк ба идоракунии беэътимод ба мудири ваколатдоре, ки резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон намебошад вогузор карда нашуда бошад. Дар ҳолати муассиси идоракунии боэътимод шахси воқеие бошад, ки соҳибкори инфиродӣ нест, иҷрои уҳдадориҳои андозии дар қисми фаъолияти муасиссиси идоракунии боэътимод бавуҷудомада, аз ҷониби идоракунандаи боэътимод амалӣ карда мешавад.

3. Мудири ваколатдор уҳдадор аст пешбурди баҳисобгирии алоҳидаи объектҳои андозбандро оид ба фаъолияти идоракунии боэътимод ба роҳ монад, ки ба манфиати муассиси идоракунии боэътимод (манфиатгиранда) ва дигар фаъолият, амалӣ мегардад.

4. Агар ба зиммаи мудири ваколатдор иҷрои уҳдадориҳои андозӣ, инчунин, уҳдадории таҳия ва пешниҳоди ҳисоботи андозӣ ва молиявӣ барои муассиси идоракунии боэътимод (манфиатгиранда) вогузор карда шавад, иҷрои чунин уҳдадории андозӣ аз номи шахсе, ки мудири ваколатдор мебошад, бо тартиби муқаррарнамудаи қисми махсуси Кодекси мазкур анҷом дода мешавад.

5. Агар мудири ваколатдор уҳдадориҳои пешбининамудаи ҳамин моддаро оид ба ҳисобкунӣ ва пардохти андозҳо иҷро накунад ё онҳоро нопурра иҷро кунад, уҳдадориҳои иҷрои онҳо ба зиммаи муассиси идоракунии боэътимод (манфиатгиранда) гузошта мешавад.

Моддаи 125. Иҷрои уҳдадории андозӣ ҳангоми фавти шахси воқеӣ ё фавтида эълон гардидани шахси воқеӣ аз ҷониби суд

1. Дар сурати фавти шахси воқеие, ки қарзи андозӣ дорад, маблағи фоизҳо ва ҷаримаҳои нисбат ба ӯ ҳисобшуда,беэътимод эътироф карда мешаванд. Қарзи боқимондаи андозии шахси воқеии фавтида аз ҷониби ворис (ворисон)-и ӯ, ки молу мулки меросии шахси фавтидаро мутобиқи тартиби мерос қабул кардаанд, мутаносибан ба арзиши молу мулки ба мерос гирифташуда, бо дар назардошти муқаррароти моддаи мазкур, пардохт карда мешавад.

2. Агар қарзи андозии шахси воқеии фавтида аз арзиши молу мулки ба мерос гирифтаи ворис (ворисон) зиёд бошад, маблағи боқимондаи қарзи андозӣ беэътимод ҳисобида мешавад. Арзиши молу мулки ба мерос гирифтаи ворис (ворисон) бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян ва ҳуҷҷати арзёбии он ба мақомоти андоз пешниҳод карда мешавад.

3. Дар ҳолати набудани ворис ё даст кашидани ворис (ворисон) аз ҳуқуқи мерос, қарзи андозии шахси воқеии фавтида беэътимод ҳисобида мешавад. Қарзи беэътимоди андозӣ тибқи муқаррароти моддаи 127 Кодекси мазкур аз ҳисоб бароварда мешавад.

4. Дар ҳолати фавти шахси воқеӣ, ки қарзи андозӣ дорад, мақомоти андози маҳалли бақайдгирӣ ва (ё) маҳалли ҷойгиршавии молу мулки ӯ уҳдадоранд, дар давоми 1 моҳ аз лаҳзаи гирифтани маълумот дар бораи

ворис (ворисон)-и шахси фавтида ба ӯ (онҳо) дар бораи мавҷуд будани қарзи андозӣ хабар диҳанд.

5. Ворис (ворисон)-и шахси воқеии фавтида уҳдадор аст, ки қарзи боқимондаи андозии шахси воқеии фавтидаро на дертар аз 6 моҳ аз рӯзи қабули мерос пардохт намояд.

6. Муҳлати пардохти қарзи шахси воқеии фавтида бо қарори мақомоти андоз тамдид карда мешавад, агар огоҳӣ дар бораи мавҷуд будани қарзи андозӣ аз ҷониби ворис (ворисон) камтар аз 3 моҳ пеш аз ба охир расидани муҳлати пардохти қарзи андозӣ гирифта шуда бошад.

7. Муқаррароти пешбининамудаи моддаи мазкур, инчунин, нисбат ба қарзи андозии шахси воқеие, ки бо қарори суд фавтида эълон шудааст, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории граждани татбиқ карда мешавад.

8. Ҳангоми бекор гардидани қарори суд дар бораи фавтида эълон гардидани шахси воқеӣ, амали уҳдадориҳои андозӣ, ки қаблан мувофиқи қисми 3 ҳамин модда аз ҳисоб бароварда шуда буданд, барқарор карда мешаванд. Дар чунин ҳолат аз давраи қабули қарор дар хусуси фавтида эълон гардидани шаҳрванд (шахси воқеӣ) то лаҳзаи қабули қарор дар бораи бекор гардидани қарори суд оид ба уҳдадориҳои андозӣ фоизҳо ва ҷаримаҳо ҳисоб карда намешаванд.

Моддаи 126. Иҷрои уҳдадории андозии шахси воқеии бедаракғоиб ё ғайри қобили амал эътирофшуда

1. Уҳдадории андозии шахси воқеие, ки аз ҷониби суд бедарак ғоиб эътироф карда шудааст, аз ҷониби шахси ваколатдор, ки мутобиқи қонун барои идора кардани молу мулки чунин шахс ҳуқуқ дорад, аз ҳисоби молу мулки шахси бедарак ғоибшуда иҷро карда мешавад.

2. Шахси ваколатдор уҳдадор аст, ки қарзи андозии шахси воқеиро, ки аз ҷониби суд бедарак ғоиб эътироф карда шудааст, аз рӯзи бедарак ғоиб эътироф шудани ӯ, аз ҳисоби маблағҳо ё дигар молу мулки шахси бедарак ғоибшуда пардохт намояд.

3. Уҳдадории андозии шахси воқеие, ки аз ҷониби суд ғайри қобили амал эътироф карда шудааст, аз ҷониби парастори (васӣ) ӯ аз ҳисоби маблағҳо ё дигар молу мулки ин шахси ғайри қобили амал иҷро карда мешавад.

4. Иҷрои уҳдадорӣ оид ба пардохти андозҳои шахси воқеии аз ҷониби суд бедарак ғоиб ё ғайри қобили амал эътироф шуда инчунин, уҳдадориҳо оид ба пардохти фоизҳо ва ҷаримаҳои ҳисобшуда, дар сурати нокифоя будан (мавҷуд набудан)-и маблағҳо ё дигар молу мулки ба чунин шахсони воқеӣ тааллуқдошта, қисми иҷронашудаи уҳдадориҳои андозӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳамчун қарзҳои беэътимоди андозӣ аз ҳисоб бароварда мешаванд.

5. Ҳангоми қабул кардани қарор оид ба бекор кардани эътирофи шахси воқеӣ ҳамчун бедарак ғоиб ё ғайри қобили амал, иҷрои уҳдадориҳои андозӣ аз рӯзи қабул кардани қарори мазкур барқарор карда мешавад. Дар чунин ҳолат, аз давраи қабули қарор дар хусуси бедарак ғоиб ё ғайри қобили амал

эътироф намудани шаҳрванд (шахси воқеӣ) то лаҳзаи қабул шудани қарори оид ба бекор кардани эътирофи шахси воқеӣ ҳамчун бедарак ғоиб ё ғайри қобили амал фоизҳо ва ҷаримаҳо ҳисоб карда намешаванд.

6. Шахсони ваколатдор, ки мутобиқи ҳамин модда уҳдадориҳо оид ба пардохти андозҳои шахсони воқеии аз ҷониби суд бедарак ғоиб ё ғайри қобили амал эътирофшударо ба зимма доранд, уҳдадориҳои андозиро мутобиқи тартиби муқаррарамудаи Кодекси мазкур ва ҳамин модда иҷро менамоянд. Шахсони ваколатдор ҳангоми иҷрои уҳдадориҳои андозии ба зиммаи онҳо вогузоршуда барои содир намудани қонунвайронкунии андоз ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд. Дар чунин ҳолат шахсони ваколатдор ҳуқуқ надоранд, ки ҷаримаҳои пешбининамудаи Кодекси мазкурро аз ҳисоби молу мулки шахси аз ҷониби суд бедарак ғоиб ё ғайри қобили амал эътирофшуда, пардохт намоянд.

Моддаи 127. Беэътимод эътироф кардани қарзи андозӣ ва тартиби аз ҳисоб баровардани намудани онҳо

1. Қарзи андозии андозсупорандагони алоҳида ва агентҳои андоз дар ҳолатҳои зерин беэътимод эътироф карда мешаванд, аз ҷумла:

1) барҳамдиҳии шахси ҳуқуқӣ мутобиқи муқаррароти моддаи 122 Кодекси мазкур, ҳангоми нокифоя будани молу мулки шахси ҳуқуқӣ ва (ё) имконнопазир будани пардохти он аз ҷониби муассисони (иштироккунандагони) ин шахси ҳуқуқӣ дар доира ва тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ;

2) муфлис эътироф шудани соҳибкори инфиродӣ ва шахси ҳуқуқӣ дар ҳолатҳои пешбининамудаи моддаи 146 Кодекси мазкур, ҳангоми нокифоя будани молу мулк;

3) фавти шахси воқеӣ ё фавтида эълон шудан, бедарак ғоиб ё ғариқобили амал эътироф шудани шахси воқеӣ аз ҷониби суд мутобиқи тартиби пешбининамудаи моддаи 125 Кодекси мазкур ҳангоми нокифоя будани молу мулки чунин шахсон ё агар мерос ба моликияти давлатӣ гузаронида шавад;

4) қабули санади судӣ, ки бинобар он мақомоти андоз ҳуқуқи ситонидани қарзи андозиро бо сабаби ба охир расидани муҳлати муқарраршуда оид ба ситонидани қарзи андозӣ ё рад намудани ариза дар бораи барқарор намудани муҳлати баохиррасидаро аз даст медиҳад;

5) аз баҳисобгирии андозӣ баровардани шахси ҳуқуқии хориҷӣ дар мақомоти андоз мутобиқи муқаррароти моддаи 74 Кодекси мазкур, ҳангоми нокифоя будани молу мулки муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ ва ғайриимкон гардидани пардохти он аз ҷониби шахси ҳуқуқии ғайрирезиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доира ва тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон. Дар сурати мутобиқи моддаи 74 Кодекси мазкур аз нав баҳисобгирии андозии ҳамин шахси ҳуқуқии хориҷӣ, уҳдадории қарзӣ нисбат ба ӯ барқарор карда мешавад.

2. Тартиби аз ҳисоб баровардани қарзҳои андозии беэътимод эътирофшуда ва номгӯи ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи ҳолатҳои

пешбининамудаи қисми 1 ҳамин модда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

3. Қарзҳои андозии дар сархати сеюми банди 2) қисми 1 ва қисмҳои 2-3 моддаи 118 Кодекси мазкур муайяншуда, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон беэътимод эътироф шуда, аз ҳисоб бароварда мешаванд.

4. Қарзҳои андозии дар сархатҳои якум ва дуюми банди 2) қисми 1 моддаи 118 Кодекси мазкур муайяншуда, аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ бо қабул намудани қарор дар бораи беэътимод эътироф кардани қарзи андоз ва аз ҳисоб баровардани қарзи андозӣ амалӣ карда мешавад.

ФАСЛИ IV.МАҶБУРАН СИТОНИДАНИ АНДОЗҲО

БОБИ 15. ТАРТИБ ВА МУҲЛАТИ ИҶРОИ УҲДАДОРИИ АНДОЗӢ

Моддаи 128. Таъмини иҷрои уҳдадори оид ба пардохти андозҳо

1. Андозсупорандае, ки уҳдадории пардохти андозро дорад, вазифадор аст, ки супоришномаи пардохтиро ба ташкилоти қарзии молиявӣ хизматрасон на дертар аз муҳлати пардохти муқаррарнамудаи Кодекси мазкур, пешниҳод намояд.

2. Агар андозсупоранда қарзи пардохтнашудаи андозӣ дошта бошад, мақомоти андоз уҳдадор аст, ки ба андозсупоранда огоҳинома дар бораи пардохт намудани қарзи андозиро на дертар аз 3 рӯз пас аз ба охир расидани муҳлати пардохт ирсол намояд.

Моддаи 129. Огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозӣ

1. Огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозӣ ин хабардор намудани андозсупоранда дар бораи мавҷуд будани қарзи андозӣ, инчунин, дар муҳлати муқарраршуда пардохт намудани маблағи қарзи андозӣ мебошад.

2. Огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозӣ ба андозсупоранда ҳангоми мавҷуд будани қарзи андозӣ, ки моддаи 115 Кодекси мазкур пешбинӣ кардааст, фиристода мешавад.

3. Дар огоҳинома маълумот дар бораи маблағи қарзи андоз, ҳаҷми фоизҳое, ки аз рӯзи ба вуҷуд омадани уҳдадории андоз ҳисоб шудаанд, маблағи ҷаримаҳо, инчунин, чораҳои таъмини иҷрои уҳдадории андозӣ, дарҷ карда мешавад.

4. Шакли варақаи огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозро мақомоти ваколатдори давлатӣ тасдиқ менамояд.

5. Муқаррароте, ки моддаи мазкур пешбинӣ менамояд, нисбат ба агентҳои андоз низ татбиқ карда мешавад.

6. Дар ҳолатҳои муқарранамудаи Кодекси мазкур, огоҳинома метавонад ба шахсони дигар фиристода шавад. Дар чунин ҳолатҳо ҳамаи муқаррароте, ки боби мазкур пешбинӣ намудааст, нисбат ба шахсони дигар татбиқ карда мешавад.

Моддаи 130. Тартиб ва муҳлати фиристодани огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозӣ

1. Огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозӣ ба андозсупоранда аз ҷониби мақомоти андози маҳалли қайд ва ё мақомоти болоии андоз, дар шакли хаттӣ ё электронӣ фиристода мешавад.

2. Огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозӣ ба андозсупоранда баъд аз пайдошавии қарзи андозӣ ё аз рӯзи эътибор пайдо кардани қарор аз натиҷаи санади санҷиши сайёр, фиристода мешавад.

3. Огоҳинома оид ба пардохти қарзи андоз дар ҳолатҳое, ки дар қисмҳои 8 ва 9 моддаи 140 Кодекси мазкур пешбинӣ шудааст, ба шахсони дигар бо тартибе фиристода мешавад, ки дар қисмҳои 1 ва 2 моддаи мазкур муқаррар гардидааст. Аз рӯзи гирифтани огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозӣ шахсони дигар дар мавриди иҷрои огоҳиномаи мазкур бо андозсупорандагоне баробар дониста мешаванд, ки аз андоз қарздоранд.

4. Мақомоти андоз дар ҳолати зарурӣ дар баробари ирсол намудани огоҳинома, дар асоси дархости хаттӣ аз андозсупоранда пешниҳоди ҳуҷҷати (маълумоти) зарурӣ, аз ҷумла, санади муқоисавӣ, мушаххасоти суратҳисобҳои бонкӣ, қарздорон (дебиторон), руйхати молу мулкро барои татбиқи чораҳои маҷбуран ситонидани қарзи андозҳоро талаб менамояд.

5. Дар ҳолати ихтиёран иҷро накардани дархости мазкур ва аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод нагардидани ҳуҷҷатҳои дархостшуда, андозсупоранда тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошад.

Моддаи 131. Тағйир додан ва иҷрои огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозӣ

1. Агар мақомоти андоз баъд аз ба андозсупоранда фиристодани огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозӣ ҳолатҳои асоснокеро ошкор намояд, ки боиси тағйирёбии маблағи қарзи андоз, фоизҳо ё ҷаримаҳо гардидааст, уҳдадор аст расман ба андозсупоранда огоҳиномаи дақиқшударо фиристад ва огоҳиномаи қаблан ирсолшударо бозпас гирад. Муқаррароти мазкур ба ҳолати пардохти ҷузъии маблағҳои қарзи андозӣ, фоизҳо ё ҷаримаҳое татбиқ намешавад, ки дар огоҳинома оид ба пардохти қарзи андоз инъикос шудаанд.

2. Огоҳиномаи дақиқшуда оид ба пардохти қарзи андоз ва бозхонд гардидани огоҳиномаи қаблан ирсолшуда ба андозсупоранда дар муҳлати 3 рӯз аз санаи ошкор гардидани ҳолатҳои дар қисми 1 моддаи мазкур пешбинишуда, фиристода мешавад.

3. Агар андозсупоранда қарзи андозро дар муддати 20 рӯзи тақвимӣ пас аз санаи гирифтани огоҳинома оид ба пардохти қарзи андоз пардохт накунад ва ё қисман иҷро кунад, мақомоти андоз ба воситаи татбиқ намудани чораҳои таъмини иҷрои уҳдадории андоз, ки дар бобҳои 16-17 Кодекси мазкур пешбинӣ гардидааст, қарзи андозро меситонад.

БОБИ 16. УСУЛҲОИ ТАЪМИНИ ИҶРОИ УҲДАДОРИИ АНДОЗӢ

Моддаи 132. Усулҳои таъмини иҷрои уҳдадории андоз

1. Иҷрои уҳдадории андозии батаъхирафтодаи андозсупоранда бо усулҳои зерин таъмин карда мешавад:

1) кафолати бонкӣ;

2) замонат;

3) боздоштани амалиётҳои хароҷотӣ тавассути суратҳисобҳои бонкӣ;

4) ҳисобкунии фоизҳо ба маблағи пардохтнашудаи андозҳо ва пардохтҳо ба буҷет;

5) маҳдудият дар ихтиёрдории молу мулки андозсупоранда;

6) ҳабси молу мулки андозсупоранда;

7) ситонидани қарзи андоз аз сурҳатисобҳои бонкии андозсупоранда;

8) ситонидани қарзи андоз аз сурҳатисобҳои бонкии қарздорони (дебиторони) андозсупоранда;

9) ситонидани қарзи андоз аз воситаҳои маблағҳои нақдии андозсупоранда;

2. Ҳабс гузоштан ба молу мулк ва боздоштани амалиётҳои сурҳатисоб дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ ба сифати чораҳои таъмини иҷрои уҳдадориҳои андозии андозсупоранда дар асоси аризаи андозсупоранда бо шартҳои зерин метавонад, иваз карда шавад:

1) пешниҳоди кафолати бонкӣ, ки тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 134 Кодекси мазкур барасмият дароварда шудааст.

2) пешниҳоди коғазҳои қиматнок, ки дар бозори муташаккили коғазҳои қиматнок гардиш доранд;

3) пешниҳоди замонати шахси сеюм, ки тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 133 Кодекси мазкур барасмият дароварда шудааст.

3. Дар сурати аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод гардидани кафолати бонкӣ, мақомоти андоз ҳуқуқ надорад, ки дархости андозсупорандаро оид ба иваз намудани чораҳои таъмини дар ҳамин модда пешбинишуда рад намояд.

4. Агар андозсупоранда қарзи андозро дар давоми 20 рӯзи корӣ пас аз супоридани огоҳинома оид ба пардохти андоз пардохт накарда бошад, мақомоти андоз ҳуқуқ дорад, нисбат ба андозсупоранда, усулҳои муқаррарнамудаи таъмини иҷрои уҳдадории андозиро, ки дар бандҳои 3) ва 5)– 9) қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, истифода намояд.

5. Қарорҳои тибқи бандҳои 3) ва 5)– 9) қисми 1 ҳамин модда қабулшуда, бо дар назардошти ҳолатҳои зерин бекор карда мешаванд:

1) аз санаи эътибори қонунӣ пайдо намудани санади судӣ оид ба муфлис эътироф шудани андозсупоранда;

2) дар асоси санади судӣ пурра қонеъ гардидани шикояти андозсупоранда оид ба натиҷаи санади санҷишӣ;

3) аз санаи эътибори қонунӣ пайдо намудани санади судӣ дар бораи барҳамдиҳии маҷбурии ташкилотҳои қарзии молиявӣ;

4) бартараф гардидани ҳолатҳое, ки боиси татбиқи усулҳои таъмини иҷрои уҳдадориҳои андозӣ гардидааст.

6. Дар мавриди ба имзо расонидани созишнома дар бораи батаъхиргузорӣ ва пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда, раванди татбиқи усулҳои

таъмини иҷрои уҳдадориҳои андозӣ, ки дар бандҳои 3), 5) ва 6) қисми 1 моддаи мазкур пешбинӣ гардидааст, муваққатан боз дошта мешаванд.

7. Дар мавриди аз ҷониби мақомоти андоз бо кафолати бонкӣ ва замонат иваз намудани чораҳои таъмини иҷрои уҳдадории андозии андозсупоранда амали чораҳои мазкур, ки дар қисми 3 моддаи 142 Кодекси мазкур пешбинӣ гардидааст, бекор ё муваққатан боз дошта мешаванд.

8. Усулҳои таъмини иҷрои уҳдадориҳои андозӣ, тартиб ва шартҳои татбиқи онҳоро боби мазкур ва «Тартиби татбиқ намудани усулҳо ва чораҳои таъмини иҷрои уҳдадориҳои андозӣ», ки аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва қабул карда мешавад, муқаррар менамояд.

9. Нисбат ба андозҳое, ки бояд дар робита ба интиқоли молҳо тавассути марзи гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт карда шаванд, мумкин аст тадбирҳои дигари таъмини иҷрои уҳдадории андозӣ мутобиқи тартиб ва шартҳои муқаррарнамудаи қонунгузории гумрук татбиқ шаванд.

Моддаи 133. Замонат

1. Замонат мутобиқи қонунгузории граждани бо бастани шартнома байни мақомоти андоз ва зомин ба расмият дароварда мешавад.

2. Шахсони ҳуқуқӣ ё шахсони воқеӣ метавонанд зомин бошанд. Нисбат ба як уҳдадории пардохти андоз дар як вақт иштироки якчанд зомин иҷозат дода мешавад.

3. Зомин дар асоси шартномаи баимзорасонидашуда уҳдадор мегардад, ки маблағи батаъхирафтодаи андозии андозсупорандаро пурра пардохт намояд, агар андозсупоранда дар муҳлати муқарраршуда маблағи андозҳо ва фоизҳоро пардохт накунад.

4. Дар сурати аз ҷониби андозсупоранда иҷро нагардидани уҳдадориҳои андозии бо замонат таъминшуда, дар чунин ҳолат андозсупоранда ва зомин барои пардохти андозҳо ҷавобгарии муштарак доранд.

5. Ҳангоми дар муҳлатҳои муқарраршуда напардохтан ё нопурра пардохтани қарзи андозии бо замонат таъминшуда, мақомоти андоз дар давоми панҷ рӯз аз рӯзи ба охир расидани муҳлати пардохти қарзи андоз аз ҷониби андозсупоранда ба зомин талабнома дар бораи пардохти маблағи андозиро мутобиқ ба шартномаи замонат ирсол менамояд.

6. Агар зомин талабот оид ба пардохти маблағи андозро мутобиқ ба шартномаи замонат дар муҳлати муқарраршуда иҷро накунад, мақомоти андоз бо тартиб ва дар муҳлати пешбининамудаи бобҳои 16 - 17 Кодекси мазкур чораҳо оид ба маҷбуран ситонидани қарзи андозро нисбат ба зомин татбиқ менамояд.

7. Муносибатҳои ҳуқуқие, ки ҳангоми муқаррар намудани замонат ба сифати чораи таъмини иҷрои уҳдадории андозӣ ба миён меоянд, мутобиқи муқаррароти қонунгузории граждани танзим карда мешаванд, агар қонунгузории андоз тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

8. Муқаррароти моддаи мазкур ҳамчунин нисбат ба замонат ҳангоми анҷом додани дигар пардохтҳои ҳатмӣ ва боҷҳо татбиқ карда мешаванд.

Моддаи 134. Кафолати бонкӣ

1. Кафолати бонкӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси дархости андозсупоранда барасмият дароварда шуда, тибқи он ташкилоти қарзии молиявӣ (кафил) маблағи батаъхирафтодаи андозии андозсупорандаро пурра пардохт менамояд, агар андозсупоранда дар муҳлати муқарраршуда маблағи андозҳо ва фоизҳоро пардохт накунад.

2. Кафолати бонкӣ бояд ба талаботҳои зерин ҷавобгӯ бошад:

1) бозхостнашаванда ва ба шахси дигар вогузорнашаванда бошад;

2) набояд дархостҳои дигари мақомоти андозро оид ба иҷрои кафолатномаи бонкии аз ҷониби ташкилоти қарзии молиявӣ-кафолатдиҳанда ва андозсупоранда пешниҳодшударо дар бар гирад;;

3) муҳлати амали он набояд пештар аз 6 моҳ аз рӯзи ба охир расидани муҳлати муқарраршуда барои иҷрои уҳдадории пардохти қарзи андоз аз ҷониби андозсупоранда, ки бо кафолати бонкӣ таъмин шудааст, анҷом ёбад, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад;

4) маблағи пурраи уҳдадории андозии андозсупоранда, аз ҷумла, пардохти андозҳо, ҷарима ва фоизҳоро дар бар гирад, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад;

5) муқаррарот дар бораи аз кафолатдиҳанда маҷбуран ситонидани маблағҳоро аз ҷониби мақомоти андоз пешбинӣ намояд, агар кафолатдиҳанда дар муҳлати муқарраршуда талабот оид ба пардохти маблағро мутобиқи ин кафолати бонкӣ иҷро накунад.

3. Ҳангоми дар муҳлати муқарраршуда пардохт накардан ё нопурра пардохт кардани андоз аз ҷониби андозсупоранда, ки иҷрои уҳдадории пардохти андоз бо кафолати бонкӣ таъмин карда шудааст, мақомоти андоз дар давоми 5 рӯз аз рӯзи ба охир расидани муҳлати иҷрои талабот ба кафолатдиҳанда талабнома барои пардохт кардани маблағро мутобиқ ба кафолати бонкӣ ирсол менамояд.

4. Кафолатдиҳанда уҳдадор аст, дар муҳлати 5 рӯз аз рӯзи гирифтани талабномаи мақомоти андоз пардохти маблағҳоро тибқи кафолати бонкӣ иҷро намояд. Кафолатдиҳанда ҳуқуқ надорад иҷрои талабномаи мақомоти андозро вобаста ба пардохти маблағҳо, ки аз кафолатномаи бонкӣ бар меояд, рад намояд.

5. Ситонидани маблағ аз кафолатдиҳанда мутобиқи тартиб ва муҳлатҳои пешбининамудаи моддаҳои 140 ва 144 Кодекси мазкур анҷом дода мешавад, агар дархости мушаххаси мақомоти андоз то ба охир расидани муҳлати кафолати бонкӣ ба кафолатдиҳанда фиристода шуда бошад.

6. Муқаррароти пешбининамудаи ҳамин модда инчунин, нисбат ба кафолатҳои бонкӣ, ки иҷрои уҳдадории пардохти фоизҳо ва ҷаримаҳоро таъмин мекунанд, татбиқ мешаванд.

7. Мувофиқи тартиб ва шартҳои муайяннамудаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ухдадории пардохти қарзи андоз аз ҷониби шахси ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё шахси ҳуқуқии хориҷӣ мумкин аст бо кафолати бонкии ташкилоти қарзии молиявии хориҷии дорои рейтинги баланди агентиҳои рейтингии байналмилалӣ таъмин карда шавад. Чунин кафолатҳои бонкӣ (бонкҳо хориҷӣ) бояд ба талаботҳое, ки дар бандҳои 1-4 қисми 2 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, ҷавобгӯ бошанд.

Моддаи 135. Фоизҳо

1. Фоизҳо – ин маблағҳои пулие мебошад, ки нисбат ба андозсупоранда ҳангоми аз ҷониби ӯ риоя нагардидани муҳлати пардохти андозҳо, ки қонунгузории андоз муқаррар намудааст, ҳисоб карда мешаванд.

2. Фоизҳо новобаста аз маблаги андозҳои пардохтшаванда,татбиқи дигар чораҳо оид ба таъмини иҷрои ухдадориҳои андозӣ, инчунин, чораҳои ҷавобгарӣ барои вайрон намудани қонунгузории андоз, ҳисоб ва ба буҷети давлатӣ пардохт карда мешавад.

3. Фоизҳо барои ҳар як рӯзи тақвимии батаъхиргузошташудаи иҷрои ухдадориҳои андозӣ шурӯъ аз рӯзи дигари муҳлати пардохти андоз, ки қонунгузории андоз муқаррар кардааст, ҳисоб карда мешаванд, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

4. Пешниҳод намудани ариза дар бораи батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошудаи ухдадориҳои андозӣ, ҳисоб кардани фоизҳоро аз рӯи маблағҳои пардохтшавандаи андоз, то лаҳзаи қабули санади дахлдор, боз намедорад.

5. Нисбат ба маблаги қарзи андозии андозсупоранда, ки бинобар сабаби татбиқ гардидани чораҳои таъминотӣ дар шакли боздоштани амалиёт бо суратҳисобҳои бонкӣ ва ба ҳабс гузоштани воситаҳои пулӣ, пардохт нагардидаастфоиз ҳисоб карда намешавад. Дар чунин сурат барои тамоми давраи амали ҳолатҳои зикршуда фоизҳо ҳисоб карда намешаванд.

6. Аз рӯи қарзи андозии андозсупорандагон, ки дар натиҷаи иҷро намудани тавзеҳоти хаттии мақомоти ваколатдори давлатӣ ба вуҷуд омадааст, фоизҳо ҳисоб карда намешаванд.

7. Ба маблаги қарзи андози андозсупоранда, ки дар натиҷаи иҷрои хулосаи асосноки мақомоти андоз ҳангоми мониторинги андозӣ ба вуҷуд омадааст, фоизҳо ҳисоб карда намешаванд.

8. Ҳолатҳое, ки дар қисмҳои 6 ва 7 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, ҳангоми мавҷуд будани ҳуҷҷати дахлдори мақомоти ваколатдори давалтӣ, ки аз рӯи маъно ва муҳтаво ба давраи андоз (ҳисобот) дахл дорад ва мутобиқи онҳо қарзи андозӣ ба вуҷуд омадааст, новобаста аз санаи қабули чунин ҳуҷҷат, муқаррар карда мешавад.

9. Муқаррароти қисмҳои 6 ва 7 ҳамин модда татбиқ карда намешаванд, агар тавзеҳоти хаттӣ ё хулосаи асосноки мақомоти андоз дар асоси маълумоти нопурра ё беэътимоди андозсупоранда пешниҳод шуда бошанд.

10. Фоизҳо барои ҳар як рӯзи ба таъхир гузоштани маблағи пардохтнашудаи андозҳо ва барои маблағи изофа пардохтшудаи андозҳо мутаносибан дар ҳаҷми 0,04 фоиз ҳисоб карда мешаванд.

11. . Фоизҳо ба буҷети давлатӣ аз рӯи таъиноти андозҳо пардохт карда мешаванд.

12. Фоизҳо аз ҳисоби маблағи суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда ва дигар молу мулки андозсупоранда мутобиқи тартиби бобҳои 16-17 Кодекси мазкур маҷбуран ситонида мешаванд.

13. Маҷбуран ситонидани фоизҳо аз шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ бо тартиби пешбининамудаи моддаҳои 141, 144 ва 149 Кодекси мазкур ва аз дигар шахсони воқеӣ бо тартиби пешбининамудаи моддаи 148 Кодекси мазкур анҷом дода мешавад.

14. Фоизҳо дар ҳолатҳои зерин ҳисоб карда намешаванд:

- нисбат ба фоизҳо ва маблағи ҷарима;

-нисбат ба қарзҳои андозии шахси воқеие, ки фавтидааст ва ҳуҷҷатҳои тасдиққунанда дар ин бора пешниҳод шудааст.

-нисбат ба маблағи қарзи андозӣ - аз санаи эътибори қонунӣ пайдо намудани қарори суд дар хусуси бедарак ғоиб эътироф шудани шахси воқеӣ то лаҳзаи бекор карда шудани он;

- нисбат ба қарзҳои андозии соҳибкорони инфиродӣ ва шахсони ҳуқуқие, ки нисбат ба онҳо қарор дар хусуси муфлисшавӣ қабул гардидааст - аз рӯзи аз ҷониби суд қабул гардидани парванда оид ба муфлисшавӣ;

- нисбат ба қарзи андоз, ки бо роҳи гузаронидани баҳисобгирии маблағи барзиёд пардохтшудаи андоз - аз санаи анҷоми амалиёт;

-нисбат ба маблағи қарзи як намуди андоз, агар аз рӯи дигар намуди андозҳо маблағи барзиёд пардохтшуда мавҷуд бошад;

- нисбат ба маблағи қарзҳои мушкилситон – аз санаи қабули қарор оид ба шомил намудан ба чунин қарзҳо тибқи муқаррароти Кодекси мазкур;

- нисбат ба маблағи қарзи муҳлати пардохташ тибқи Кодекси мазкур батаъхиргузошташуда ва ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда – аз санаи қабули санади дахлдор.

15. Муқаррароти пешбининамудаи ҳамин модда нисбат ба агентҳои андоз татбиқ карда мешаванд.

Моддаи 136. Боздоштани амалиётҳои хароҷотӣ бо суратҳисобҳои бонкии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ

1. Боздоштани амалиёти хароҷотӣ бо суратҳисобҳои бонкии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ (агенти андоз) дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ, маънои қатъ кардани ҳамаи амалиётҳои хароҷотӣ бо суратҳисобҳо, ба истиснои суратҳисобҳои муросилотии ташкилотҳои қарзии молиявӣ, пардохти музди меҳнат, дигар пардохтҳои ба он баробаркардашуда ва андозҳо дорад.

2. Қарор дар бораи боздоштани амалиётҳои хароҷотӣ бо суратҳисобҳои бонкии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ (агенти андоз) аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ қабул карда мешавад.

3. Қарор дар бораи боздоштани амалиётҳои хароҷотӣ аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ ба ташкилоти қарзии моливӣ ва ба ҳуҷраи шахсии андозсупоранда дар шакли хаттӣ ва ё электронӣ фиристода мешавад.

4. Боздоштани амалиёти хароҷотӣ бо суратҳисобҳои бонкии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ барои таъмини иҷрои уҳдадории андози ин шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ (агентҳои андоз) дар мавридҳои зерин анҷом мешавад:

1) аз ҷониби шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ (агенти андоз) пешниҳод нагардидани ҳисоботи молиявӣ ва (ё) андозӣ ба мақомоти андоз дар давоми 10 рӯзи пас аз ба охир расидани муҳлати муқарраршуда барои пешниҳод намудани чунин ҳисобот;

2) дар сурати амалан истифода нагардидани нишони расмии ҳуқуқӣ аз ҷониби шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ;3) ҳангоми мавҷуд будани иттилооти мушаххас оид ба хавфи напардохтани маблағи қарзи андоз аз ҷониби андозсупоранда ё фирори шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ қарздор аз ҳудуди кишвар, супоридани дороиҳо (маблағҳои пулӣ) ба шахси дигар ё андешидани дигар чорае, ки ба ситонидани андоз монеъ мешаванд;

4) дар ҳолати аз ҷониби андозсупоранда риоя нагардидани моддаҳои 45 ва 46 Кодекси мазкур.

5. Боздоштани амалиётҳои хароҷотӣ бо суратҳисобҳои шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ бо риояи пайдарҳамии муқаррарнамудаи Кодекси граждани вобаста ба пардохтҳо татбиқ карда мешавад.

Моддаи 137. Тартиби бекор кардани қарор дар бораи боздоштани амалиёти хароҷотӣ бо суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда (агенти андоз)

1. Қарор дар бораи боздоштани амалиёти хароҷотӣ бо суратҳисобҳои бонкии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ бо асосҳои зерин бекор карда мешавад:

1) вобаста ба банди 1) қисми 4 моддаи 136 Кодекси мазкур – на дертар аз як рӯзи пас аз рӯзи пешниҳод намудани ҳисоботи молиявӣ ва (ё) андозӣ аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз);

2) вобаста ба банди 2) қисми 4 моддаи 136 Кодекси мазкур – на дертар аз санаи аз ҷониби мақомоти андоз эътироф гардидани асосноки вобаста ба набудани андозсупоранда дар нишони расмии ҳуқуқӣ. Барои чунин эътироф гардидан, шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ ё намояндаи он уҳдадоранд, ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирӣ тавзеҳоти заруриро расман (хаттӣ ва ё электронӣ) пешниҳод намояд.

2. Дар суроғаи расмии ҳуқуқӣ мавҷуд набудани шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ (агенти андоз) дар ҳолате асоснок ҳисобида мешавад, ки агар маълумот дар бораи иваз кардани маҳалли бақайдгирӣ ба мақомоти андози маҳалли қаблии бақайдгирӣ бо сабаби хатоҳои техникӣ ё ҳолатҳои дигари шабеҳ маълум намегардад.

3. Мавҷуд набудани филиал ё воҳиди алоҳидаи шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ дар суроғаи расмии ҳуқуқӣ дар он ҳолат асоснок

эътироф карда мешавад, ки ҳангоми барҳам додани филиал ё воҳиди алоҳида ба мақомоти андоз маълумот пешниҳод намегардад.

4. Қарор дар бораи бекор кардани боздоштани амалиётҳои хароҷотӣ бо суратҳисобҳои бонкии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ (агенти андоз) ба ташкилоти қарзии молиявӣ дар шакли хаттӣ ва ё электронӣ на дертар аз рӯзи қабули чунин қарор ирсол карда мешавад.

5. Тартиби ба ташкилоти қарзии молиявӣ дар шакли электронӣ ирсол намудани қарорҳои мақомоти ваколатдори давлатӣ дар бораи боздоштан ва ё бекор кардани боздошти амалиётҳои хароҷотӣ бо суратҳисобҳои бонкии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ (агенти андоз) аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Бонки миллии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

6. Агар мақомоти андоз муҳлати бекор кардани қарор дар бораи боздошти амалиётҳои хароҷотӣ бо суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда (агенти андоз) ё муҳлати ирсол намудани чунин қарорро ба ташкилоти қарзии молиявӣ риоя накунад ва ё бархилофи муқаррароти Кодекси мазкур қарор қабул карда бошад, барои ҳар як рӯзи тақвимии риоя нагардидани муҳлати зикршуда ва амали муҳлати қарори бахилофқабулшуда, аз маблаге, ки нисбат ба он расмиёти боздошт амал кардааст, ба маблаги нодуруст ситонидашуда аз санаи ба буҷет воридшудан то санаи ба суратҳисоби андозсупоранда баргардонидан ба манфиати андозсупоранда фоизҳо бо меъёри дар ҳамин давра истифодашаванда ҳисоб карда мешаванд. Дар чунин ҳолатҳо, фоизҳои ҳисобшуда барои рӯйпӯш намудани уҳдадориҳои андозии минбаъдаи андозсупоранда ба ҳисоб гирифта мешавад.

Моддаи 138. Тартиби иҷрои қарорҳо дар бораи боздоштани амалиётҳои хароҷотӣ бо сурҳатисобҳои бонкӣ аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ

1. Ташкилотҳои қарзии молиявӣ уҳдадоранд қарори мақомоти андозро дар бораи боздоштани амалиётҳои хароҷотӣ бо сурҳатисобҳои бонкии андозсупоранда (агенти андоз) иҷро намоянд.

2. Ташкилотҳои қарзии молиявӣ барои зарари ба андозсупоранда (агенти андоз) расида, ки дар натиҷаи қарори мақомоти андоз оид ба боздошти амалиётҳои хароҷотии бо суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда ба амал омадааст,ҷавобгарии молиявӣ надоранд.

3. Боздошти амалиётҳои хароҷотӣ бо суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда (агенти андоз) аз лаҳзаи аз ҷониби ташкилоти қарзии молиявӣ гирифтани қарор дар бораи боздошти амалиётҳо то бекор гардидани қарори мазкур амал мекунад, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

4. Ҳангоми дар шакли электронӣ ирсол гардидани қарори мақомоти андоз дар бораи боздошти амалиётҳои хароҷотӣ бо сурҳатисобҳои андозсупоранда (агенти андоз), сана ва вақти қабули қарор аз лаҳзаи ба низоми электронии ташкилоти қарзии молиявӣ ворид гардидани он ба ҳисоб меравад.

5. Ташкилотҳои қарзии молиявӣ уҳдадоранд, ки қарори мақомоти андоз ё қарори суд дар бораи боздоштани амалиётҳо бо суратҳисобҳои андозсупорандаро (агенти андоз) иҷро намоянд, инчунин, ҳуқуқ надоранд барои чунин андозсупоранда суратҳисобҳои нав, пасандозҳо (амонатҳо) кушоянд, аз суратҳисоби ӯ пули нақд диҳанд, ба истиснои суратҳисобҳое, ки мутобиқи қонун ситонидани маблағҳои андозӣ иҷозат дода намешавад. Ташкилотҳои қарзии молиявӣ уҳдадоранд, ба мақомоти андоз то гирифтани огоҳиномаи хаттӣ оид ба бекор кардани қарор дар бораи боздоштани амалиётҳои хароҷотии андозсупоранда маълумот пешниҳод намоянд. Мақомоти андоз ҳуқуқ дорад, дурустии иҷрои талаботи муқаррарнамудаи ҳамин қисм ва (ё) саҳеҳии маълумоти пешниҳоднамудаи ташкилотҳои қарзии молиявиро таҳти санҷиш қарор диҳад.

6. Барои иҷро накардан ё иҷрои номатлуби уҳдадориҳои пешбининамудаи ҳамин модда, ташкилотҳои қарзии молиявӣ мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошанд.

Моддаи 139. Маҳдудкунии ихтиёрдории молу мулки андозсупоранда (агенти андоз)

1.Мақомоти ваколатдори давлатӣ ҳуқуқ дорад, ихтиёрдории молу мулки андозсупорандаро (агенти андозро) дар асоси қарор, пас аз татбиқ намудани муқаррароти қисми 4 моддаи 136 Кодекси мазкур ва иҷро нагардидани он маҳдуд намояд.

2. Маҳдудкунии ихтиёрдорӣ гузошта намешавад, нисбат ба:

- иншооти таъминоти ҳаёт;
- иншоотҳои барқ, гармидиҳӣ ва дигар намудҳои энергия;
- маҳсулоти хурокворӣ ё ашёи хом, ки муҳлати истеъмол ва (ё) муҳлати нигоҳдории онҳо аз як сол зиёд намебошад;
- молу мулки ба лизинги молиявӣ гирифташуда ё додашуда, инчунин, таҳти шартномаи гарав қарордошта то ба анҷом расидани муҳлати амали шартномаи лизинг ва гарав.

3. Барои мақсадҳои дар сархатҳои якум ва чоруми қисми 2 моддаи мазкур маънои иншооти таъминкунандаи ҳаёт ин дастгоҳҳои технологӣ ва агрегатҳои ташкилотҳои таъмини газ, энергия, гармӣ, об ва канализатсия мебошанд, ки маҳдудият гузоштани онҳо метавонад боиси вайроншавии инфрасохтори муҳандисии маҳаллҳои аҳолинишин гардад.

4. Қарор дар бораи маҳдудкунии ихтиёрдории молу мулки андозсупоранда (агенти андоз) аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ қабул карда мешавад.

5. Қарор дар бораи маҳдудкунии ихтиёрдории молу мулки андозсупоранда (агенти андоз) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар шакли хаттӣ ва ё электронӣ ба мақомоти дахлдори давлатии бақайдгирии молу мулки ғайриманқул, гарави молу мулк, нотариати давлатӣ ва мақомоти гумрук оид ба манъ намудани амалҳои бегонакунӣ, ба гарав гузоштан ва манъ намудани амалиёти содиротии бо ин молу мулк ирсол карда мешавад.

6. Иҷрои қарори мақомоти ваколатдори давлатӣ дар бораи маҳдуд кардани ихтиёрдории молу мулки андозсупоранда (агенти андоз), аз ҷониби мақомотҳои дар қисми 5 моддаи мазкур пешбинигардида, ки ваколати барасмиятдарории амалҳои бегонакунӣ, гарав ва амалиёти содиротӣ бо ин молу мулкро доранд, ҳатмист.

7. Мақомотҳои дар қисми 5 моддаи мазкур пешбинигардида барои риоя гардидани талаботи моддаи мазкур мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон масъулият доранд.

8. Мақомоти ваколатдори давлатӣ уҳдадор аст, қарор дар бораи маҳдудкунии ихтиёрдории молу мулкро ба андозсупоранда (агенти андоз) дар шакли хаттӣ ва ё электронӣ ирсол намояд.

9. Қарор дар бораи маҳдудкунии ихтиёрдории молу мулки андозсупоранда бо асосҳои зерин бекор карда мешавад:

1) банди 1) қисми 4 моддаи 136 Кодекси мазкур – на дертар аз як рӯзи корӣ пас аз санаи пешниҳод намудани ҳисоботи андоз аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз);

2) банди 2) қисми 4 моддаи 136 Кодекси мазкур – на дертар аз як рӯз аз рӯзи эътирофи асосноки набудани андозсупоранда (агенти андоз) дар нишонии эълоншуда аз ҷониби мақоми андоз. Барои чунин эътироф, андозсупоранда ё намояндаи он уҳдадор аст, ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирӣ тавзеҳоти заруриро пешниҳод намояд.

3) қисми 4 моддаи 144 Кодекси мазкур – ҳангоми аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) пурра пардохт намудани маблағи қарзи андоз;

4) дар мавриди қабули қарори мақоми ваколатдор ё эътибори қонунӣ пайдо кардани санади судӣ, ки дар қисми шикоятшуда эътирози натиҷаҳои санҷишро бекор мекунад - на дертар аз як рӯзи корӣ аз рӯзи қабули қарор ё эътибори қонунии ин санади судӣ;

10. Қарор дар бораи бекор кардани маҳдуд намудани ихтиёрдории молу мулки андозсупоранда (агенти андоз) ба мақомоти дар қисми 5 моддаи мазкур пешбинигардида ва андозсупоранда дар шакли хаттӣ ва ё электронӣ на дертар аз рӯзи дигари имзо шудани мактуб ва ё қабул кардани чунин қарор ирсол карда мешавад.

БОБИ 17. ЧОРАҲОИ МАҶБУРАН СИТОНИДАНИ УҲДАДОРИИ АНДОЗӢ

Моддаи 140. Муқаррароти умумӣ оид ба маҷбуран ситонидани қарзи андозӣ

1. Ҳангоми дар муҳлати муқарраршуда қисман ё пурра иҷро нагардидани огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозии эътирофшуда қарзи мазкур бо тартиби дар боби мазкур пешбинишуда, маҷбуран ситонида мешавад.

2. Қарзи андози аз ҷониби андозсупоранда эътирофшуда аз андозсупорандае, ки ин қарзи андозро ба уҳда дорад, ва аз шахсони дигар дар ҳолатҳое, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст маҷбуран ситонида мешавад.

3. Агар уҳдадории андозсупоранда бо кафолати бонкӣ ё замонатдиҳии шахси сеюм таъмин гардида бошад, ҳангоми иҷро нагардидани уҳдадории андозӣ аз ҷониби андозсупоранда мақомоти андоз маблағи қарзи андозиро аз ташкилоти қарзии молиявии кафолатдиҳанда ё шахси замонатдода маҷбуран меситонад.

4. Қарзи андоз аз шахсони ҳуқуқӣ ё соҳибкори инфиродӣ бо тартибе, ки дар моддаҳои 140-146 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, маҷбуран ситонида мешавад.

5. Қарзи андоз аз шахси воқеие, ки соҳибкори инфиродӣ намебошад, бо тартибе ки дар моддаи 148 Кодекси мазкур пешбинӣ шудааст, маҷбуран ситонида мешавад.

6. Қарзи андоз аз шахси ҳуқуқӣ ё соҳибкори инфиродӣ аввал аз ҳисоби маблағҳои пулии дар суратҳисоби бонкии ӯ мавҷудбуда ва дар сурати нокифоя будани онҳо – аз ҳисоби дигар молу мулки шахси мазкур маҷбуран ситонида мешавад.

7. Агар ситонидани қарзи андози аз ҷониби андозсупоранда эътирофшуда андозсупоранда аз ҳисоби маблағҳои пулии дар суратҳисоби бонкии ӯ вуҷуддошта имконнопазир бошад, дар чунин ҳолат қарзи андозӣ мутобиқи муқаррароти моддаи мазкур аз шахсони дигар маҷбуран ситонида мешавад.

8. Агар даромади андозсупоранда аз фурӯши молҳо (иҷрои кор ва хизматрасонӣ) ё дигар даромадҳо ба суратҳисобҳои бонкии шахсони дигар ворид шуда бошад, қарзи андози андозсупоранда аз шахсони мазкур маҷбуран ситонида мешавад.

9. Агар аз лаҳзае, ки андозсупоранда аз санҷиши андоз огоҳ шуда, маблағҳои пулӣ ё дигар молу мулки худро ба шахсони дигар интиқол дода бошад, қарзи андози андозсупоранда аз шахсони мазкур маҷбуран ситонида мешавад.

10. Муқаррароти қисмҳои 8 ва 9 моддаи мазкур низ дар ҳолатҳое татбиқ карда мешаванд, ки интиқоли даромад аз фурӯши молҳо (иҷрои кор ва хизматрасониҳо) ё дигар даромадҳо ё интиқоли маблағҳои пулӣ ва дигар молу мулк ба шахсони дигар тариқи маҷмӯи амалиётҳо сурат гирифта бошад.

11. Дар ҳолатҳое, ки дар қисмҳои 8-10 моддаи мазкур пешбинӣ шудаанд, қарзи андозӣ аз шахсони дигар дар доираи даромадҳои гирифтаи онҳо аз фурӯши молҳо (иҷрои кор ва хизматрасониҳо), дигар даромадҳои андозсупоранда, маблағҳои пулии ба онҳо додашуда, арзиши молу мулки дигар маҷбуран ситонида мешавад. Мақомоти андоз, дар асоси маълумоти дар ихтиёр доштава вобаста аз ҳаҷми қарзи андози андозсупоранда ҳуқуқ дорад, мустақилона теъдоди шахсони дигар ва таносуби ҳаҷми қарзи андозиро нисбат ба ҳар яки онҳо муайян намояд ва маҷбуран ситонад.

12. Қарзи андози эътирофнагардидаи андозсупоранда аз суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда танҳо бо тартиби судӣ тибқи муқаррароти моддаи 148 Кодекси мазкур анҷом дода мешавад. Дар сурати аз ҷониби андозсупоранда эътироф шудани маблағи қарзи андоз ситонидани қарзи андоз аз суратҳисобҳои бонки андозсупоранда аз ҷониби мақомоти андоз

мутобиқи тартиби дар моддаи 141 Кодекси мазкур пешбинишуда ба амал бароварда мешавад.

13. Муқаррароти боби мазкур, инчунин, ба ситонидани қарзҳои андозӣ дар робита бо интиқоли молҳо аз марзи гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аз агентҳои андоз татбиқ мегардад.

Моддаи 141. Ситонидани қарзи андоз аз суратҳисобҳои бонкӣ

1. Ҳангоми дар муҳлати муқарраршуда қисман ё пурра иҷро нагардидани талаботи огоҳинома оид ба пардохти қарзи андозӣ, маблағи қарзи андоз бо тартиби маҷбурӣ аз суратҳисобҳои бонкии (аз ҷумла, маблағҳои дар кортҳои корпоративӣ вуҷуддошта) андозсупоранда ситонида мешавад.

2. Муқаррароти моддаи мазкур истисноан нисбат ба шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ татбиқ карда мешавад.

3. Тартиби маҷбуран ситонидани қарзи андозии андозсупоранда ё агенти андоз, ки дар муқаррароти моддаҳои 146 ва 148 Кодекси мазкур пешбинӣ шудааст нисбат ба шахсони дигар низ татбиқ карда мешавад.

4. Ситонидани қарзи андозӣ аз суратҳисоби андозсупоранда тавассути ирсоли қарор ва фармоиши инкассавӣ дар шакли хаттӣ ва ё электронӣ ба ташкилоти қарзии молиявӣ амалӣ карда мешавад.

5. Шакли қарор, фармоиши инкассавии мақомоти андоз ва тартиби ба ташкилоти қарзии молиявӣ ирсол намудани фармоиши инкассавии мақомоти андоз мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Бонки миллии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

6. Ташкилоти қарзии молиявӣ уҳдадор аст фармоиши инкассавии мақомоти андозро дар барои аз суратҳисоби андозсупоранда ситонидани қарзи андозиро бо тартибе, ки қонунгузории граждани муқаррар намудааст, иҷро намояд.

7. Бозхонди қарор ва фармоишҳои инкассавии иҷронашуда дар ҳолатҳои зерин тавассути муроҷиати расмии мақомоти ваколатдори давлатӣ ба ташкилотҳои қарзии молиявӣ, анҷом дода мешавад:

1) ҳангоми пардохти қарзи андоз, аз ҷумла, тавассути ба ҳисоб гирифтани маблағҳои барзиёд пардохтшуда ё барзиёд ситонидашуда мутобиқи боби 14 Кодекси мазкур;

2) ҳангоми батаъхиргузорӣ ё пардохти ба муҳлатҳо ҷудошудаи қарзи андозӣ мутобиқи боби 14 Кодекси мазкур;

3) ҳангоми мутобиқи моддаи 142 Кодекси мазкур беэътимод эътироф шудани қарзи андозӣ;

4) ҳангоми кам гардидани ҳаҷми маблаги қарзи андозӣ ва фоизҳо аз рӯи ҳисоботи дақиқшудаи андозӣ, ки мутобиқи моддаи 96 Кодекси мазкур пешниҳод шудааст.

8. Қарзи андоз аз суратҳисоби амонатии то бозхонд бо асъори миллӣ ва дар сурати нокифоя будани маблаг аз суратҳисоби амонатии асъории то бозхонди андозсупоранда ситонида мешавад. Қарзи андоз аз суратҳисоби асъории андозсупоранда аз рӯи қурби асъори Бонки миллии Ҷумҳурии

Тоҷикистон дар ҳаҷме ситонида мешавад, ки барои пардохти қарзи андозӣ кифоя бошад.

9. Ситонидани қарзи андозӣ аз суратҳисобҳои амонатии муҳлатноки андозсупоранда то анҷоми эътибори муҳлати онҳо манъ аст.

10. Дар сурати аз суратҳисоби асъории андозсупоранда ситонидани қарзи андозӣ мақомоти ваколатдори давлатӣ ҳамзамон бо фармоиши инкассавӣ ба ташкилоти қарзии молиявӣ фармоиши фурӯши асъори хориҷии андозсупорандаро ирсол менамояд. Ташкилоти қарзии молиявӣ уҳдадор аст, фармоиши мазкурро на дертар аз рӯзи ояндаи амалиётӣ иҷро намояд. Хароҷотҳои амалиётӣ вобаста ба фурӯши асъори хориҷӣ аз ҳисоби андозсупоранда анҷом дода мешаванд.

11. Ташкилоти қарзии молиявӣ уҳдадор аст, фармоиши инкассавии мақомоти ваколатдори давлатиро аз суратҳисоби бонкии андозсупоранда бо асъори миллӣ дар муҳлати на дертар аз як рӯзи амалиётӣ пас аз гирифтани фармоиши инкассавӣ ва ҳангоми аз суратҳисобҳои асъори хориҷӣ ситонидани маблағҳои пулӣ на дертар аз ду рӯзи амалиётӣ иҷро намояд.

12. Агар дар рӯзи ба ташкилоти қарзии молиявӣ ворид шудани фармоиши инкассавии мақомоти андоз дар суратҳисоби шахси уҳдадор барои иҷрои ин дархост маблағҳои пулӣ нокифоя бошанд, он ба андозаи воридшавии маблағҳои пулӣ ба суратҳисобҳои мазкур на дертар аз як ё ду рӯзи амалиётӣ, ки баъд аз рӯзи воридшавии чунин дархост меояд, вобаста аз асъори суратҳисоб, иҷро мешавад. Фармоиши инкассавии мақомоти ваколатдори давлатӣ аз ҷониби ташкилоти қарзии молиявӣ бо тартиби дар Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда анҷом дода мешавад.

Моддаи 142. Ситонидани қарзи андоз аз суратҳисоби бонкии қарздорони (дебиторони) андозсупоранда

1. Мақомоти андоз, дар ҳолатҳои имконнопазир будани ситонидани қарзи андоз аз суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда, ҳуқуқ дорад, маблағи қарзи андозро тибқи муқаррароти боби мазкур дар як вақт барои аз суратҳисобҳои қарздорони (дебиторони) андозсупоранда ситонидани андозҳо чораҳо андешанд, аммо маблаги ситонидашаванда набояд аз уҳдадории андози андозсупоранда зиёдтар бошад.

2. Маблаги қарзи андозӣ аз суратҳисобҳои бонкии қарздорони (дебиторони) андозсупоранда дар асоси қарори мақомоти ваколатдори давлатӣ ситонида мешавад.

3. Андозсупоранда (агенти андоз) уҳдадор аст дар муҳлати даҳ рӯзи корӣ аз санаи гирифтани дархост, рӯйхати қарздорони худро (дебиторонро) бо нишон додани маблаги қарздорӣ (дебиторӣ) ба мақомоти андози дархосткунанда пешниҳод намояд.

4. Дар асоси рӯйхати қарздорони (дебиторони) андозсупоранда ва (ё) дигар ҳуҷҷатҳои тасдиккунандаи чунин қарздорӣ мақомоти андоз ба қарздорони (дебиторони) андозсупоранда огоҳинома ирсол менамояд.

5. Қарздорони (дебиторони) андозсупоранда уҳдадоранд, дар муҳлати 20 рӯзи корӣ аз санаи гирифтани огоҳинома, ба мақомоти андози дархосткунанда, санади муқоисавии ҳисоббаробаркуниро бо андозсупоранда (агенти андоз) пешниҳод намоянд.

6. Санади муқоисавии ҳисоббаробаркунии байни андозсупоранда ва қарздорони (дебиторони) он, бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:

1) ном ва рақами мушаххаси андозсупоранда (агенти андоз) ва қарздорони (дебиторони) он;

2) маблағи қарзӣ қарздорон (дебиторон) дар назди андозсупоранда (агенти андоз);

3) маълумотҳои шахсӣ, муҳр ва имзои андозсупоранда (агенти андоз) ё имзои электронии рақамии андозсупоранда ва қарздорони (дебиторони) он;

4) маълумотҳои бонкии (реквизитҳои) андозсупоранда ва қарздорони (дебиторони) он;

5) санаи таҳияи санади муқоисавӣ.

7. Санади муқоисавии ҳисоббаробаркунии байни андозсупоранда ва қарздорони (дебиторони) он бояд баъд аз санаи гирифтани огоҳинома таҳия гардад.

8. Дар ҳолати иҷро накардани талаботи огоҳиномаи мазкур ва пешниҳод нагардидани маълумоти дархостшуда, қарздор (дебитор) тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошад.

9. Қарори мақомоти андоз дар бораи ситонидани маблағи қарзи андоз аз суратҳисобҳои бонкии қарздорони (дебиторони) андозсупоранда, дар шакли хаттӣ ё электронӣ барои иҷро ба ташкилотҳои қарзӣ ва қарздор (дебитор) ирсол карда мешавад.

10. Ташкилоти қарзии молиявӣ уҳдадор аст, ки қарор ва супоришномаи инкассавии мақомоти андозро дар бораи ситонидани қарзи андоз аз суратҳисоби бонкии қарздори (дебитори) андозсупоранда иҷро намояд.

11. Дар сурати пурра пардохт гардидани маблағи қарзӣ аз ҷониби қарздорон (дебиторон), қарор ва супоришномаи инкассавии мақомоти андоз дар давоми 2 рӯзи корӣ бозхонд карда мешавад.

12. Агар аз суратҳисобҳои бонкии қарздорони (дебиторони) андозсупоранда маблағ барзиёд ситонида шуда бошад, маблағи барзиёд ситонидашуда аз ҷониби мақомоти андоз дар асоси аризаи андозсупоранда ба қарздорон (дебиторон) баргардонида мешавад.

13. Тартиби бозгашт ва бекор намудани қарор дар бораи ситонидани маблағи қарзи андоз аз суратҳисобҳои бонкии қарздорони (дебиторони) андозсупоранда дар асоси моддаҳои 136-137 Кодекси мазкур амалӣ карда мешавад.

Моддаи 143. Ситонидани қарзи андоз аз воситаҳои маблағҳои нақдии андозсупоранда

1. Дар мавриди мавҷуд набудани маблағи пулӣ дар суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда ё нокифоя будани маблағҳои пулӣ барои пардохти қарзи андоз, мақомоти андоз метавонад маблағи қарзи андозро дар ҳаҷми на

зиёдтар аз ӯҳдадории андоз, аз воситаҳои маблағи нақдии дар хазинаи (касса) андозсупоранда мавҷудбуда ситонад. Агар дар суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда барои рӯипӯш намудани уҳдадориҳои андозсупоранда маблағи кофӣ набошад ё мақомоти андоз хулоса барорад, ки ситонидани андоз аз суратҳисобҳои бонкии он метавонад ба таъхир афтад, мақомоти андоз ҳуқуқ дорад илова ба ҳама гуна амалҳое, ки мутобиқи моддаи 136 Кодекси мазкур анҷом дода шудаанд, қарзи андозро ба миқдори на зиёдтар аз ӯҳдадориҳои андоз аз ҳисоби маблағҳои дар кассаи андозсупоранда мавҷудбуда ситонанд.

2. Қарор оид ба ситонидани қарзи андозҳо аз воситаҳои маблағи нақдии андозсупоранда аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ оид тибқи муқаррароти Кодекси мазкур қабул ва бекор карда мешавад.

3. Баъди қабул гардидани қарори мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба ситонидани қарзи андозҳо аз воситаҳои маблағи нақдии андозсупоранда, нусхаи қарор ба андозсупоранда барои иҷро супорида мешавад. Аз лаҳзаи гирифтани қарор андозсупоранда уҳдадор аст, ки ҳамаи маблағҳои нақдии ба хазина воридшавандаро (ба истиснои пули нақди барои пардохти музди меҳнат ва пардохтҳои ба он баробар кардашуда) танҳо барои пушонидани қарзи андозҳо равона намояд.

4. Аз ҷониби шахси мансабдори мақомоти андоз, инвентаризатсияи пули нақди дар хазинаи андозсупоранда мавҷудбуда, дар ҳузури хазиначӣ гузаронидамешавад.

5. Ҳангоми иҷрои қарор оид ба ситонидани қарзи андозҳо аз воситаҳои маблағи нақдии андозсупоранда аз тарафи корманди мақомоти андоз санад оиди бақияи воситаҳои маблағи нақдии хазинаи андозсупоранда тартиб дода мешавад. Дар ин ҳолат андозсупоранда ва шахси масъули ӯ ба таври хаттӣ иҷрои талаботи мазкурро тасдиқ карда, уҳдадорӣ мегиранд.

6. Аз хазинаи андозсупоранда ситонида гирифтани воситаҳои маблағи нақдии андозсупоранда аз тарафи мақомоти андоз дар асоси талаботи моддаи мазкур анҷом дода мешавад ва оид ба он санад дар се нусха дар ҳузури андозсупоранда ё намояндаи вай, шахсони холис бо нишондодани тамоми маблағи дарёфтшуда тартиб дода мешавад ва аз ҷониби мақомоти андоз худи ҳамон рӯз барои ба буҷети дахлдор гузаронидан ба ташкилоти қарзи молиявӣ супорида мешаванд.

7. То рӯипӯш намудани чунин қарзи андозӣ андозсупоранда ҳуқуқ надорад дигар пардохтҳоро, ба истиснои пардохти музди меҳнат ва баробар ба он амалӣ намояд.

Моддаи 144. Ҳабси молу мулк ва ба фурӯш баровардани он

1. Ҳабси молу мулк ва ба фурӯш баровардани он амали мақомоти ваколатдори давлатӣ ҷиҳати маҳдуд намудани ҳуқуқи моликияти андозсупоранда ва ситонидани қарзи андозӣ мебошад.

2. Ҳабси молу мулки андозсупоранда ва ба фурӯш баровардани он барои рӯипӯш намудани қарзи андозе, ки андозсупоранда эътироф намудааст, бо қарори мақомоти ваколатдори давлатӣ амалӣ карда мешавад.

Дар сурати эътироф нагардидани қарзи андоз аз ҷониби андозсупоранда, ҳабси молу мулки андозсупоранда ва ба фурӯш баровардани он бо тартиби судӣ амалӣ карда мешавад.

3. Қисман ё пурра ҳабс намудани молу мулк ин маҳдуд кардани ҳуқуқи андозсупоранда нисбат ба ихтиёрдориимолу мулки ҳабсшуда мебошад.Дар ин ҳолат соҳибӣ ва истифодаи молу мулки ҳабсшуда бо иҷозати хаттӣ ва таҳти назорати мақомоти андоз амалӣ карда мешавад.

4. Ҳабси молу мулк ва ба фурӯш баровардани он танҳо дар ҳолати нокифоя будан ё набудани маблағ дар суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда ва ё воситаҳои нақдӣ дар хазина барои иҷрои уҳдадории андозӣ (қарзи андоз,фоизҳо, ҷаримаҳо) аз ҳисоби молу мулки ҳабсшуда татбиқ карда мешавад.

5. Ҳабси молу мулк ва ба фурӯш баровардани он баъд аз ирсол гардидани огоҳинома ба андозсупоранда аз ҷониби мақомоти андоз мутобиқи моддаи 144 Кодекси мазкур татбиқ карда мешавад.

6. Танҳо он дороиҳое ҳабс ва фурӯхта мешаванд, ки арзиши онҳо барои пардохт кардани қарзи андоз кофӣ аст.

7. Барои таъмини иҷрои уҳдадории андозӣ тамоми молу мулки ҳабсшудаи андозсупоранда метавонад фурӯхта шавад.

8. Ҳабси воситаҳои асосии корхонаҳои давлатӣ манъ аст.

9. Ҳабс ва ба фурӯш баровардани молу мулки ғайриманқули шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе таъсиси муассисаи доимӣ фаъолият менамояд, аз ҳисоби молу мулки ин шахси хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

10. Ҳабси молу мулки андозсупоранда бо иштироки, андозсупоранда (намояндаи ваколатдори ӯ), шахсони холис ва дар ҳолати саркашии андозсупоранда бо ҷалби намояндаи мақомоти корҳои дохилӣ амалӣ карда мешавад.

11. Ба шахсоне, ки дар ҷараёни ҳабси молу мулк ҳамчун шахсони холис, андозсупоранда ё намояндаи ваколатдори андозсупоранда иштирок мекунанд ҳуқуқ ва уҳдадориҳои онҳо фаҳмонида мешавад.

12. То гузаронидани ҳабси молу мулк, шахсони мансабдори мақомоти андоз уҳдадоранд, ки ба андозсупоранда (намояндаи он) қарор дар бораи ҳабс ва ҳуҷҷатҳои тасдиккунандаи салоҳияти онҳоро пешниҳод намоянд.

13. Ҳангоми гузаронидани ҳабс аз ҷониби шахсони мансабдори мақомоти андоз протокол дар бораи ҳабси молу мулк тартиб дода мешавад.

14. Протокол дар бораи ҳабси молу мулк ва рӯйхати ашёи ба он замимашаванда бояд номгӯи молу мулки ҳабсшуда бо ишораи ном, миқдор ва хусусиятҳои инфиродии ашё ва дар доираи имконият, арзиши онҳоро дар бар гирад.

15. Шахсони холис ва андозсупоранда (намояндаи вай) бо ҳамаи ашёи ҳабсшаванда, шиносонида мешаванд.

16. Дар қарор оид ба ҳабси молу мулк ва ба фурӯш баровардани он, маконе, ки дар он молу мулки ҳабсшаванда нигоҳ дошта мешавад, муқаррар мегардад.

17. Бегона кардан (ба истиснои ҳолате, ки таҳти назорат ё бо иҷозати хаттӣ ё электронии мақомоти андозе, ки ҳабсро татбиқ кардааст, гузаронида мешавад) ё харҷ намудани молу мулки ҳабсшуда иҷозат дода намешавад.

18. Бо дархости андозсупоранда, ки нисбат ба молу мулки ӯ қарор дар бораи ҳабс қабул карда шудааст, мақомоти андоз ҳуқуқ дорад, ки ҳабси молу мулк ва ба фурӯш баровардани онро бо кафолати бонкӣ ва ё замонат мутобиқи моддаҳои 133-134 Кодекси мазкур иваз намояд.

19. Агар мақомоти андоз маълумот оид ба мақсади андозсупоранда вобаста ба пинҳон намудан ё андешидани дигар амалҳое, ки иҷрои қарори мақомоти андозро дар бораи ҳабс мураккаб ё имконнопазир мегардонанд, мақомоти андоз ҳуқуқ дорад, ҳабси молу мулки чунин андозсупорандаро дар вақтҳои ғайрикорӣ анҷом диҳад.

20. Мақомоти андоз уҳдадор аст, ки дигар мақомотҳои дахлдори давлатиро дар бораи манъи истифодаи ҳама гуна амал нисбат ба молу мулки ҳабсшудаи андозсупоранда огоҳ намояд.

21. Манъи ҳама гуна амалҳо нисбат ба молу мулки ҳабсшуда мутобиқи қисми 20 моддаи мазкур барои ҳамаи мақомоти давлатӣ ҳатмӣ мебошад.

22. Дар сурати аз ҷониби мақомотҳои дар қисми 20 моддаи мазкур пешбинигардида риоя нагардидани талаботи моддаи зикргардида, нисбат ба онҳо мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгарии маъмурӣ татбиқ мегардад.

23. Ҳангоми пурра пардохт намудани қарзи андоз, пешниҳоди кафолати бонкӣ ва ё замонат қарор дар бораи ҳабси молу мулк аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ бекор карда мешавад.

24. Мақомоти андоз андозсупорандаро оид ба бекор кардани қарор дар бораи ҳабси молу мулк дар давоми 3 рӯз пас аз рӯзи қабул кардани чунин қарор огоҳ менамояд.

25. Қарор дар бораи ҳабси молу мулк аз лаҳзаи ҳабс то лаҳзаи бекор гардидани қарор аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ ё мақомоти судӣ амал мекунад.

26. Муқаррароти ҳамин модда инчунин, ба ҳабси молу мулки шахси ҳуқуқӣ – агенти андоз татбиқ карда мешаванд.

27. Баҳодиҳии молу мулки ҳабсшуда аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи баҳодиҳӣ, инчунин, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки барои анҷом додани фаъолияти баҳодиҳӣ иҷозатнома доранд, амалӣ карда мешавад.

28. Фурӯши маҳсулоти тайёр (молҳо), маҳсулоти кишоварзӣ (ба истиснои маҳсулоти кишоварзии зудвайроншаванда), инчунин, дигар арзишҳои моддии ҳабсшудае, ки барои истифодаи бевосита дар истеҳсолот пешбинӣ нашудаанд, тавассути музояда ба фурӯш бароварда мешавад.

29. Арзиши қоғазҳои қиматнок, маснуоти заргарӣ, маҳсулоти дигар аз филизоти қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маҳсулоти антиқӣ (антиквариат), асарҳои санъати тасвирӣ ва ҳайкалҳои ҳабсшуда бо ҷалби ҳатмии мутахассисони ҳамин соҳа муайян карда мешаванд.

30. Молу мулки ҳабсшудаи андозсупоранда, мутобиқи Кодекси мазкур, қонунгузории дахлдор ва “Тартиби татбиқ намудани роҳҳо ва чораҳои

таъмини иҷрои уҳдадориҳои андоз», аз ҷониби мақомоти андоз бо гузаронидани музояда фурӯхта мешавад.

Моддаи 145. Созишнома оид ба тартиб ва муҳлатҳои пардохти қарзи андоз

1. Андозсупорандае, ки нисбат ба ӯ чораҳои дар бобҳои 16-17 Кодекси мазкур пешбинишуда амалӣ шуда истодаанд, метавонад нақшаи воқеии беҳбудии вазъи молиявӣ пешниҳод намояд ва, бо мақомоти андоз ба муҳлати то 6 моҳи пайдарпайи тақвимӣ оид ба тартиб ва муҳлатҳои пардохти қарзи андоз созишнома бандад.

2. Дар мавриди ба имзо расидани созишнома оид ба тартиб ва муҳлатҳои пардохти маблағи қарзи андоз, иҷрои қарорҳои қаблан қабулгардида оид ба истифодабарии тадбирҳои дар бобҳои 16-17 Кодекси мазкур пешбинишуда ба муҳлати амали созишнома боздошта мешавад.

3. Роҳбари мақомоти ваколатдори давлатӣ метавонад иловатан созишномаи зикршударо бо андозсупоранда ба муҳлати то 6 моҳи пайдарпайиминбаъда дароз намояд.

4. Муҳлати иҷрои созишномаи мазкур ва боздошта шудани қарорҳои қаблан қабулгардидаи мақомоти андоз оид ба истифодабарии чораҳои маҷбуран ситонидани андозҳо наметавонад аз муҳлатҳои дар қисми 1 ва 3 моддаи мазкур дароз карда шавад.

Моддаи 146. Муфлисшавии андозсупоранда (агенти андоз)

Мақомоти андоз ҳуқуқ дорад ҳангоми аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) пардохт накардани қарзи андоз ба буҷет пас аз андешидани тамоми чораҳои дар бобҳои 16-17 Кодекси мазкур пешбинишуда, ё мавҷуд набудани маблағҳои пулии андозсупоранда дар суратҳисобҳоии бонкӣ ва (ё) молу мулки бозоргузар ва (ё) қарзҳои дебиторӣ ҳангоми мавҷуд будани нишонаҳои муфлисшавӣ, мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оиди муфлис эътироф намудани андозсупоранда ба суд муроҷиат намояд.

Моддаи 147. Ситонидани қарзи андозӣ аз шахси воқеӣ

1. Агар шахси воқеӣ (ба истиснои соҳибкори инфиродӣ) дар муҳлати муқаррарнамудаи Кодекси мазкур уҳдадории худро вобаста ба пардохти қарзи андозӣ иҷро накунад, мақомоти андоз бо ариза ба суд барои ситонидани қарзи андозӣ аз ҳисоби молу мулки шахси воқеӣ (минбаъд дар моддаи мазкур – ариза дар бораи андозситонӣ) муроҷиат менамояд.

2. Мақомоти андоз, инчунин, ҳуқуқ дорад ба суд барои гузоштани ҳабс ба молу мулки шахси воқеӣ бо тартиби таъмин намудани иҷрои огоҳинома дархост пешниҳод намояд.

3. Нусхаи ариза дар бораи андозситонӣ на дертар аз рӯзи ирсоли он ба суд аз ҷониби мақомоти андоз ба шахси воқеӣ ирсол карда мешавад.

4. Ариза дар бораи андозситонӣ ба суд дар ҳолате пешниҳод мегардад, ки агар маблағи умумии қарзи андози шахси воқеӣ аз 250 нишондиҳанда барои ҳисобҳо зиёд бошад.

5. Қарзи андозии шахси воқеӣ аз ҳисоби молу мулк дар асоси қарори суд ва муқаррароти моддаи мазкур ситонида мешавад.

6. Қарзи андозии шахси воқеӣ бо пайдарҳамии зерин ситонида мешавад:

1) аз суратҳисоби бонкии шахси воқеӣ;

2) аз ҳисоби маблағҳои нақдии шахси воқеӣ;

3) аз ҳисоби молу мулки шахси воқеӣ, ба истиснои ҳолатҳое, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳабс ва ба фурӯш баровардани онҳоро манъ кардааст.

7. Вайрон намудани тартиби пайдарҳамии ситонидани қарзи андозии шахси воқеӣ, ки дар қисми 6 моддаи мазкур муқаррар шудааст, иҷозат дода намешавад.

8. Аз рӯзи ба ҳабс гирифтани молу мулки шахси воқеӣ то рӯзи иҷрои уҳдадориҳои андозӣҷарима ва фоизҳо барои дар муҳлатҳои муқарраргардида пардохт нагардидани андозҳо ҳисоб карда намешаванд.

Моддаи 148. Ситонидани қарзи андозӣ бо тартиби судӣ

1. Ҳангоми аз ҷониби андозсупоранда эътироф нагардидани қарзи андозӣ (маблаги андозҳои ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда), фоизҳо ва ҷаримаҳо) мақомоти ваколатдори давлатӣ, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ва муқаррароти қисми 3 моддаи 147 Кодекси мазкур ба суд бо аризаи даъвогӣ мурочиат менамояд ва нусхаи аризаи даъвогиро ба андозсупоранда ирсол мекунад.

2. Аризаи мақомоти ваколатдори давлатӣ дар бораи ситонидани қарзи андозӣ аз шахси ҳуқуқӣ ё соҳибкори инфиродиро суди иқтисодӣ баррасӣ менамояд.

3. Аризаи мақомоти ваколатдори давлатӣ дар бораи ситонидани қарзи андозӣ аз шахси воқеиро суди маҳалли ҷойгиршавии андозсупоранда – шахси воқеӣ баррасӣ менамояд.

4. Ҳалномаи суд дар бораи ситонидани қарзи андозӣ пас аз эътибори қонунӣ пайдо кардани он, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро карда мешавад.

БОБИ 18. МАШВАРАТДИҲӢ ОИД БА МАСЪАЛАҲОИ АНДОЗӢ

Моддаи 149. Машваратдиҳӣ оид ба масъалаҳои андозӣ

1. Машваратдиҳӣ оид ба масъалаҳои андозӣ – ин расонидани кумаки тахассусӣ ва касбӣ аз ҷониби машваратчиёни мустақили андоз ба андозсупорандагон вобаста ба татбиқи муқаррароти Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи масъалаҳои андозӣ мебошад.

2. Машваратдиҳӣ дар асоси шартнома вобаста ба фаъолияти зерин, вале бо ин маҳдуднашаванда анҷом дода мешавад:

1) машваратдиҳӣ ба андозсупорандагон оид ба масъалаҳои андозӣ, аз ҷумла, доир ба пешбурди баҳисобгирии муҳосибавӣ ва ҳисоботдиҳӣ ва таҳияи ҳуҷҷат ва ҳиосботҳои андозӣ;

2) машваратдиҳӣ дар самти баргардонидани маблағҳои андозҳо, фоизҳо ва ҷаримаҳои барзиёд пардохтшуда, ситонидашуда ва товони зарари аз ҷониби шахсони мансабдори мақомоти андоз расонидашуда;

3) машваратдиҳӣ вобаста ба масъалаҳои андозбандӣ дар мақомоти судӣ, мақомоти андоз, ва дигар мақомоти ҳифзи ҳуқуқ баррасишаванда;

3. Машваратчии андозсупоранда ҳуқуқ дорад дар суд, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва дигар мақомот ба сифати коршиноси мустақил оид ба баҳсҳои андозбандӣ иштирок намояд.

Моддаи 150. Машваратчиёни мустақили андоз

1. Машваратчиёни мустақили андоз метавонанд инҳо бошанд:

1) шахси воқеие, ки тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ шаҳодатномаи тахассусии машваратчии мустақили андозро гирифтааст;

2) шахси ҳуқуқӣ-ҳама гуна субъекти хоҷагидорӣ, ки дар ҳайати он на камтар аз 3 нафар дорои шаҳодатномаи тахассусии машваратчии мустақили андоз мебошанд;

3) шахсоне, ки бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ иҷозатнома барои фаъолияти аудиторӣ ё фаъолияти адвокатиро доранд;

4) ташкилотҳои аудиторӣ ва шахсони ҳуқуқие, ки барои фаъолияти аудиторӣ иҷозатнома доранд.

2. Амалӣ намудани фаъолият ҳамчун машваратчии мустақили андоз бе шаҳодатномаи тахассусӣ мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ҷавобгарии маъмурӣ мегардад.

3. Машваратчиёни мустақили андоз ҳуқуқ доранд, ки бо аудиторҳо ва ҳуқуқшиносҳо барои амалӣ намудани фаъолияти касбии муштарак – фаъолияти аудиторӣ, машваратдиҳии ҳуқуқӣ ва оид ба масъалаҳои андоз, муттаҳид шаванд.

4. Тартиб ва шартҳои фаъолияти машваратчиёни мустақили андоз, гузаронидани атестатсияи тахассуии онҳо, таъсиси иттиҳодияҳои машваратчиёни мустақили андоз ва дигар масъалаҳои ба фаъолияти машваратдиҳӣ оид ба масъалаҳои андоз аз ҷониби мақомоти ваколатдор муқаррар гардида, тибқи қонуни алоҳида ба танзим дароварда мешавад.

Моддаи 151. Ҳуқуқ ва уҳдадориҳои машваратчии мустақили андоз

1. Машваратчиёни мустақили андоз ҳуқуқ доранд номи касби “машваратчии андоз”-ро дар фаъолияти касбии худ истифода баранд.

2. Аудиторҳо ва ҳуқуқшиносон, ки машваратчиёни мустақили андоз мебошанд, ҳуқуқ доранд номи касбҳои худро дар баробари номи “машваратчии андоз” истифода баранд.

3. Машваратчиёни мустақили андоз аз мақомоти давлатӣ, андозсупорандагон ва шахсони сеюм мустақил мебошанд.

4. Машваратчиёни мустақили андоз метавонанд фаъолияти худро бо тартиби муайяншуда ба ҳайси шахси воқеӣ, ҳамчун соҳибкори инфиродӣ ва ё ба ҳайси шахси ҳуқуқӣ амалӣ намояд.

Моддаи 152. Ҳимояи сирри тиҷоратӣ ва маълумот дар бораи фаъолияти андозсупоранда

1. Машваратчиёни андозӣ барои ҳимояи сирри тиҷоратӣ ва маълумот дар бораи фаъолияти андозсупоранда, ки дар ҷараёни иҷрои супоришҳои қарордодӣ бо андозсупоранда ба онҳо маълум шудааст, масъулият доранд.

2. Машваратчиёни андозӣ наметавонанд ба сифати шоҳид оид ба масъалаҳое, ки дар ҷараёни иҷрои супориши қарордодӣ бо андозсупоранда ба онҳо маълум шудааст, аз ҷониби мақомоти андоз ва дигар мақомотҳои дахлдор ҷалб карда шаванд.

Моддаи 153. Масъулияти машваратчиёни андозӣ

Машваратчиёни андозӣ барои вайрон кардани уҳдадориҳои худ тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон масъул мебошанд:

1) барои иҷрои ғайрикасбии машваратдиҳӣ оид ба масъалаҳои андозӣ, ки ба андозсупоранда дар натиҷаи тавсияи нодуруст зарари моддӣ расонидааст;

2) барои додани машварати ғайриқонунӣ бо мақсади саркашии (пинҳон кардани) андозсупоранда (роҳбар) аз пардохти андозҳо;

3) барои ошкор кардани сирри тиҷоратӣ ва маълумот дар бораи фаъолияти андозсупоранда;

4) барои риоя накардани талаботи Кодекси мазкур ва дигар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон.

БОБИ 19. ҶАВОБГАРӢ

Моддаи 154. Ҳуқуқвайронкунии андоз

1. Ҳуқуқвайронкунии андоз кирдори (амал ё беамалии) ғайриқонунии андозсупорандагон (агентҳои андоз) ва шахсони мансабдори онҳо, инчунин, шахсони мансабдори мақомоти ваколатдор эътироф мешавад, ки ба иҷро нагардидан ё ба таври дахлдор иҷро нагардидани талаботи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки назорати онҳо ба зиммаи мақомоти андоз вогузор шудааст, оварда расонидаанд.

2. Аз ҷониби андозсупорандагон (агентҳои андоз), шахсони мансабдори онҳо ва шахсони мансабдори мақомоти ваколатдор содир шудани ҳуқуқвайронкунии андоз боиси ҷавобгарии пешбининамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

Моддаи 155. Ҳолатҳои истисноқунандаи ҷавобгарӣ барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз

1. Ба ғайр аз ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон шахсро дар ҳолатҳои зерин ба ҷавобгарӣ кашидан мумкин нест:

- аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) иҷро намудани тавзеҳоти хаттии мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба иҷрои уҳдадориҳои андозӣ;

- аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) мустақилона бартараф гардидани ҳуқуқвайронкунии андоз то санаи гирифтани огоҳинома оид ба гузаронидани санҷиши андозӣ.

2. Агар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, ҳангоми мавҷуд будани ҳадди ақал яке аз ҳолатҳои зерин шахс ба ҷавобгарӣ кашида намешавад:

- мавҷуд набудани ҳолати ҳуқуқвайронкунии андоз;

- мавҷуд набудани гуноҳи шахс дар содир шудани ҳуқуқвайронкунии андоз;

- аз ҷониби шахси воқеии дар лаҳзаи содир гардидани кирдор ба синни 16-солагӣ нарасида содир намудани кирдоре, ки дар он нишонаҳои ҳуқуқвайронкунии андоз мавҷуданд;

- гузаштани муҳлати ба ҷавобгарӣ кашидани шахс барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз, ба истисноии ҳолатҳое, ки бо саркашӣ аз андозбандӣ ё бо андозсупорандаи бақайдгирифтанашуда алоқамандӣ дошта бошад. (Тибқи пешниҳоди Генпрокуратура хориҷ карда шавад)

БОБИ 20. ҲАЛЛИ БАҲСҲО

Моддаи 156. Шикоят

1. Ҳар як андозсупоранда ҳуқуқ дорад нисбат ба қарорҳо ва санадҳои мақомоти андоз, амал ё беамалии кормандони онҳо шикоят намояд. Қарорҳо ва санадҳои мақомоти андоз, ки бар хилофи талаботи Кодекси мазкур қабул гардида, ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии андозсупорандагонро маҳдуд ё манъ менамоянд, эътибори қонунӣ надоранд.

2. Шикоят нисбат ба санадҳои мақомоти андоз ҳамзамон маънои шикоят нисбат ба қарорҳои дар асоси чунин санадҳо қабулшударо дорад.

3. Андозсупоранда метавонад ба мақомоти болоии андоз, мақомоти ваколатдори давлатӣ ва (ё) суд шикоят пешниҳод намояд.

4. Шикоятҳои (аризаҳои даъвогии) андозсупоранда, ки ба суд пешниҳод шудаанд, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ ва ҳаллу фасл карда мешаванд.

5. Шикоят нисбат ба санади санҷиши андозӣ, маблағҳои иловагӣ ҳисобшудаи андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо, инчунин, дигар қарорҳои мақомоти андоз дар муддати 30 рӯзи тақвимӣ аз санаи аз ҷониби андозсупоранда гирифтани қарори мақомоти андоз пешниҳод карда мешавад.

6. Дар сурати бо сабабҳои узрнок дар муҳлати муқарраршуда пешниҳод нагардидани шикоят ба мақомоти андоз, муҳлати дар қисми 5 ҳамин модда муқарраршуда тибқи аризаи асоснокшудаи шахс аз ҷониби мақомоти болоии андоз ё мақомоти ваколатдори давлатӣ дар доираи муҳлати даъво, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, барқарор карда мешавад.

7. Мақомоти андоз шикояти андозсупорандаро баррасӣ ва нисбат ба он қарор қабул намуда, дар муҳлати на бештар аз 30 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи аз

ҷониби мақомоти андоз гирифтани шикоят (дар ҳолати зарурӣ ин муҳлат метавонад то 10 рӯзи тақвимӣ тамдид карда шавад) шахси шикояткунандаро расман огоҳ менамояд, агар тағйири муҳлат бо иҷрои муқаррароти қисми 10 ҳамин модда вобаста набошад.

8. Бесабаб баррасӣ ва ҷавоб надодан ба шикоят дар муҳлати муқарраршудаи қисми 7 ҳамин модда ҳамчун розигии мақомоти андоз нисбат ба шикоят дониста мешавад.

9. Мақомоти андоз ҳуқуқ дорад дар асоси дархости андозсупоранда муҳлати пешниҳоди шикоятро то 30 рӯз тамдид намояд.

10. Мақомоти андоз ҳангоми баррасии шикояти андозсупоранда ҳуқуқ дорад:

- бо тартиби муқаррарнамуда санҷиши андозӣ, аз ҷумла, санҷиши такрории андозро таъин намояд,

- ба андозсупоранда ва (ё) мақомоти андозе, ки санҷишро анҷом додааст, ҷиҳати пешниҳоди иттилооти иловагӣ ё ин ки тавзеҳот вобаста ба масъалаҳои дар шикоят баёншуда дархост фиристонанд;

- ба мақомотҳои дахлдори давлатӣ, инчунин, ба мақомоти ваколатдори андози давлатҳои хориҷӣ оид ба масъалаҳои марбут ба мавзӯи санҷиш дархост фиристонанд;

- бо иштироки андозсупоранда (шахси ваколатдори ӯ) ва шахси масъули мақомоти андоз, ки санҷиши андозиро гузаронидааст, шикояти пешниҳодшударо баррасӣ намояд.

11. Аз натиҷаи баррасии шикоят мақомоти болоии андоз ё мақомоти ваколатдори давлатӣ қарори дахлдор қабул намуда, нусхаи онро ба андозсупоранда ва ба мақомоти андозе, ки нисбат ба қарори он шикоят пешниҳод гардидааст, ирсол менамояд.

12. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад нисбат ба амал ё беамалии шахсони мансабдори мақомоти андоз бо тартиби пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба суд шикоят намояд.

Моддаи 157. Шӯрои ҳалли пешазсудии баҳсҳо

1. Шӯрои ҳалли пешазсудии баҳсҳо (минбаъд – Шӯро) мақомоти байниидоравии машваратӣ ва баррасикунандаи пешазсудии баҳсҳои андозӣ дар назди мақомоти ваколатдори давлатӣ мебошад, ки ҳайати он аз ҳисоби намояндагони мақомоти молия, адлия, дастгирии соҳибкорӣ, андоз, мақомоти соҳавӣ, коршиносон ва мушовирони мустақил таъсис дода мешавад.

2. Фаъолияти Шӯро дар доираи вазифа ва касбияти иштирокдори он ройгон амалӣ карда мешавад.

3. Фаъолияти Шӯро аз баррасии пешазсудии масъалаҳои ба андозбандӣ алоқаманди андозсупоранда ва мақомоти андоз, шикояти андозсупоранда нисбат ба санад ва қарорҳои қабулнамудаи мақомоти андоз ва дигар масъалаҳое, ки хулосаи соҳавиро талаб менамоянд, иборат мебошад.

4. Аз ҷониби Шӯро вобаста ба натиҷаи баррасии масъалаи матраҳшуда ҷиҳати қабули қарори дахлдор ба мақомоти ваколатдори давлатӣ хулосаи тавсиявӣ пешниҳод карда мешавад.

5. Низомнома ва ҳайати Шӯрои ҳалли пешазсудии баҳсҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 158. Оқибатҳои пешниҳоди ариза (шикоят) нисбат ба ҳисобкунии маблағҳои андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо

1. То ба охир расидани баррасии аризаи (шикояти) андозсупоранда нисбат ба санад ё қарори мақомоти андоз, тибқи муқаррароти бобҳои 16 ва 17 Кодекси мазкур танҳо қисми эътирофгардидаи уҳдадориҳои андозӣ пардохт ва ситонида мешавад.

2. Фоизҳо барои дар муҳлатҳои муқарраршуда пардохт нагардидан танҳо нисбат ба маблағи эътирофшудаи андозҳои илова ҳисобшуда, аз ҷумла, маблағҳои андозии баъди баррассии шикоят аз ҷониби андозсупоранда эътирофшуда ҳисоб карда мешавад.

ФАСЛИ V. МАҚОМОТИ АНДОЗ

БОБИ 21. МАҚОМОТИ АНДОЗ

Моддаи 159. Вазифаҳои асосии мақомоти андоз

1. Мақомоти андоз фаъолияти худро мутобиқи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо дигар мақомоти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, инчунин, мақомоти андози дигар давлатҳо амалӣ менамоянд.

2. Вазифаҳои асосии мақомоти андоз инҳо мебошанд:

- таъмини намудани иҷрои қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби иштирокдори муносибатҳои андозӣ;
- таъмин намудани воридоти андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет дар муҳлатҳои муқарраршуда аз ҷониби иштирокдори муносибатҳои андозӣ;
- дар доираи ваколатҳои худ дар раванди таҳия ва такмили қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистоништирок намояд;
- дар доираи ваколатҳои худ дар раванди таҳия ва такмили қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба бақайдгирии давлатии субъектҳои соҳибкорӣ иштирок намояд;
- ба андозсупорандагон оид ба иҷрои уҳдадориҳои андозӣ ва риояи қонунгузории андоз мусоидат намояд;
- муайян намудани тартиб ва тарзу усулҳои гузаронидани таҳлили хавфҳои коррупсия дар мақомоти андоз ва дар амал татбиқ намудани он;
- иҷрои дигар вазифаҳое, ки дар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти андоз вогузор шудааст.

Моддаи 160. Вазъи ҳуқуқӣ ва сохтори мақомоти андоз

1. Мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд - мақомоти андоз) аз мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти ҳудудии андоз иборат мебошанд, ки дар маҷмӯъ низоми ягонаи мутамаркази мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро ташкил менамоянд. .

2. Сохтор, нақшаи идоракунӣ ва номгӯи корхонаҳои (ташкилотҳои) системаи мақомоти андоз, тартиби фаъолиятва воҳидҳои сохтории он, ҳамчунин муносибатҳои мутақобилаи мақомоти андоз бо дигар мақомот, ташкилот, муассисаҳо ва шаҳрвандонро низомномаи мақомоти андоз, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад, муқаррар менамояд.

3. Мақомоти ҳудудии андоз ба мақомоти дахлдори болоии андоз ҳисоботдиҳанда ва тобеъ буда, ба мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ тобеъ нестанд. Мақомоти ҳудудии андоз аз раёсатҳои андоз дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе, Раёсати андози андозсупорандагони калон бо нозиротҳо дар вилоятҳо ва шаҳри Душанбе, нозироти андоз дар шаҳрҳо (ноҳияҳо), инчунин, мақомоти минтақавии мақомоти ваколатдори давлатӣ доир ба бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ иборат мебошад.

4. Маблағгузории фаъолияти мақомоти андоз аз ҳисоби буҷети ҷумҳуриявӣ анҷом дода мешавад.

5. Мақомоти андоз шахси ҳуқуқӣ буда, дорои тавозуни мустақил, суратҳисобҳои махсус дар Хазинадории марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ё мақомоти он дар маҳалҳо, муҳр бо акси Нишони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва номи мақомот мебошад.

6. Мақомоти андоз дорои рамз ва нишонаи сарисинагии идоравӣ мебошад, ки тасвири онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 161. Кормандони мақомоти андоз ва масъулияти онҳо

1. Кормандони мақомоти андоз хизматчиёни давлатӣ мебошанд, вазъи ҳуқуқӣ ва кафолатҳои иҷтимоии онҳоро Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи хизмати давлатӣ» муайян менамояд.

2. Намунаҳо ва меъёрҳои додани либоси махсуси расмии кормандони мақомоти андоз, тибқи рутбаҳояшон аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

3. Ба кормандони мақомоти андоз мутобиқи тартиби муқарраршуда рутбаи тахассусӣ дода мешавад.

4. Рутбаҳои тахассусии кормандони мақомоти андоз аз ҷониби Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд. Низомнома дар бораи тартиби ба кормандони мақомоти андоз додани рутбаҳои тахассусӣ аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

5. Кормандони мақомоти андоз барои иҷро накардан ё ба таври дахлдор иҷро накардани уҳдадориҳои худ, риоя накардани сирри давлатӣ, хизматӣ,

андозӣ, тиҷоратӣ ва бонкии бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда, сӯиистифода аз мансаби хизматӣ ва дигар амалҳои зиддиҳуқуқӣ тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарии интизомӣ, маъмурӣ ё ҷиноятӣ кашида мешаванд.

6. Зараре, ки ба андозсупоранда дар натиҷаи амалҳои зиддиҳуқуқии кормандони мақомоти андоз расонида шудааст, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброн карда мешавад.

7. Ба кормандони мақомоти андоз ҷиҳати тасдиқи ваколатҳояшон шаҳодатномаи хизматӣ дода мешавад, ки намунаи онро мақомоти ваколатдори давлатӣ тасдиқ менамояд.

8. Корманди мақомоти андоз, ки санҷиши андоз мегузаронад ва амалеро (беамалиеро) анҷом медиҳад, ки боиси барқасдона нишон додан ё кам нишон додани маблағи андозҳо мегардад, аз кор сабукдӯш карда шуда, минбаъд дар ягон мансаби мақомоти ваколатдори давлатӣ манъ карда мешавад.

Моддаи 162. Муносибати байниҳамдигарии мақомоти андоз бо дигар мақомоти ҳокимияти давлатӣ

1. Мақомоти андоз фаъолияти худро новобаста ба дигар мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот амалӣ менамоянд. Қарорҳои дар доираи ваколатҳояшон қабулнамудаи мақомоти андоз барои тамоми шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ҳатмӣ мебошанд.

2. Мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот вазифадоранд ба мақомоти андоз дар иҷрои қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, таъмини мукаммал ва саривақтии ба буҷет ворид шудани андозҳо мусоидат намоянд. Агар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, даҳолати мақомоти зикргардида ба фаъолияти мақомоти андоз манъ аст.

3. Мақомоти гумрук, мақомоти ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ, дигар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои қарзии молиявӣ уҳдадоранд мунтазам тибқи тартиби муқарраршуда ба мақомоти андоз маълумоти барои иҷрои қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон зарурии дар ихтиёри онҳо бударо пешниҳод намоянд.

Моддаи 163. Ҳисобот

1. Дар давоми шаш моҳи баъди анҷоми ҳар як соли тақвимӣ мақомоти ваколатдори давлатӣ дар сомонаи расмии худ ҳисоботро оид ба фаъолияти мақомоти андоз нашрменамояд.

2. Ҳисоботи солонаи мақомоти ваколатдори давлатӣ маълумоти зеринро дар бар мегирад:

- таҳлили муфассали вазъи иҷрои воридоти андозҳо, аз ҷумла, аз рӯи ҳар як намудҳо бо дар назардошти мансубияти онҳо ба вилоятҳо,шаҳрҳо ва ноҳияҳо;

- маълумот дар бораи истифодаи (татбиқи) имтиёзҳои андозӣ ба андозсупорандагон ва батаъхиргузории пардохти андозҳо тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ;

- таҳлили сабаб ва омилҳои пайдоиши бақияпулиҳои андозӣ аз рӯи намудҳои андозҳо дар вилоятҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳо, таносуби он ба ҳаҷми умумии воридоти солонаи андозҳо;

- таҳлили вазъи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ;

- маълумот оид ба корҳои назоратии мақомот ва натиҷаи онҳо;

- маълумот оид ба шикояти андозсупорандагон ва натиҷаи баррасии онҳо;

- оид ба тадбирҳои анҷомдодашуда дар самти такмили маъмурикунонии андоз, аз ҷумла, ҷорӣ намудани барнома ва технологияи муосири рақамӣ;

- баҳодиҳии сатҳи қаноатмандии андозсупорандагон аз хизматрасонии мақомоти андоз;

- оид ба мушкилоти ҷойдошта ва дурнамои фаъолияти мақомоти андоз барои давраи миёнамуҳлат.

3. Мақомоти ваколатдори давлатӣ дар сомонаи расмии худ рӯйхати андозсупорандагонеро, ки андозҳояшон ҳисоб (иловагӣ ҳисоб) карда шудааанду, вале дар ҳаҷми зиёда аз 5000 нишондиҳанда барои ҳисобҳо пардохт нашудаанд, бо нишон додани ҳаҷми бақияпулиҳо, ҷойгир намуда, онро мунтазам нав мекунад.

Моддаи 164. Ҳуқуқҳои мақомоти андоз

1. Мақомоти андоз мутобиқи Кодекси мазкур ҳуқуқ дорад:

- дар раванди таҳия ва такмили қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок намояд;

- санадҳои меъёрии ҳуқуқиеро, ки аз Кодекси мазкур бармеояд, бо тартиби муқарраргардидаи ҳамин Кодекс ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ таҳия ва тасдиқ намояд;

- назорати риоя гардидани муқаррароти қонунгузории андозиро амалӣ намояд;

- ҳамкориҳои байналмилалиро оид ба масъалаҳои андозбандӣ амалӣ намояд;

- барои анҷом додани муоинаи иттилоотии барномавии худкоригардонидаи ҳисоботи муҳосибӣ ва андозӣ ба системаи иттилоотии дорои ҳуҷҷатҳои аввалияи муҳосибии андозсупорандагон (агентҳои андоз) дастрасии электронӣ дошта бошад;

- мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур ҳуҷҷатҳои андозсупоранда, аз ҷумла, маълумоти дар ҳомили электронӣ мавҷударо, ки ба амалиётҳои андозбандӣ алоқаманд мебошанд, мусодира намояд;

- мутобиқи Кодекси мазкур ҳаҷми уҳдадории андозиро (бо истифода аз усулҳои баҳодиҳии мустақим ва ғайримустақим, нархҳои бозорӣ ё иттилооти муоинаи хронометражӣ) ҳисоб намояд;

- ҳангоми гузаронидани санҷишҳои андозӣ санҷиши ҳуҷҷатҳои молиявӣ, китобҳои муҳосибӣ, ҳисоботҳо, сметаҳо, пули нақд, коғазҳои қиматнок ва дигар сарватҳо, ҳисобҳо, эъломияҳо ва дигар ҳуҷҷатҳои вобаста ба ҳисоб ва пардохт намудани андозҳоро анҷом диҳад, оид ба масъалаҳои дар рафти санҷиш бамиёномада аз шахсони мансабдор ва дигар кормандони ташкилотҳо ва шахсони воқеӣ маълумот ва баёноти хаттӣ гирад;

- дар рафти санҷиши андозӣ муоина ва баруйхатгирии (инвентаризатсияи) молу мулки андозсупорандаро (ба истиснои биноҳои истиқоматӣ) бо тартиби муқарраршудаи Кодекси мазкур гузаронад;

- дар рафти санҷиши андозӣ биноҳои истеҳсолӣ, савдо, анборҳо ва дигар биноҳои корхонаҳо ва шахсони воқеиро, ки барои гирифтани даромад ё барои нигоҳдории объектҳои андозбандӣ истифода мешаванд, аз назар гузаронад;

- ба роҳбарон ва дигар кормандони мансабдори ташкилотҳо, инчунин, ба шахсони воқеӣ ҷиҳати бартараф намудани ҳуқуқвайронкуниҳои андозӣ огоҳинома диҳад ва иҷрои онро назорат намояд;

- барои ҳуқуқвайронкуниҳои андозӣ муҷозот ва ҷаримаҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур ва қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро татбиқ намояд, оид ба боздошти (бекор намудани) амали иҷозатномаҳо барои иҷрои намудҳои алоҳидаи фаъолият дархост намояд;

- мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур ва тавассути пешниҳоди даъвоҳо ба суд аз андозсупорандагон, шахсони мансабдори онҳо ва шахсони воқеӣ андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои ҳисобшударо ситонад;

- дар ҳолати аз ҷониби андозсупорандагон риоя нагардидани талаботи қонунгузории андоз, намудҳои ҷавобгарии дар қонунгузорӣ муқарраршударо татбиқ намояд;

- аз андозсупоранда (агенти андоз) пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи дурустии ҳисоб ва пардохти андозҳо,ҳисоботи андозии тартибдодашудаи андозсупоранда (агенти андоз),ҳисоботи молиявӣ бо замима намудани хулосаи аудиторӣ дар ҳолате, ки тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба чунин шахс гузаронидани аудит ҳатмӣ муқаррар шуда бошад, талаб намояд;

- тибқи тартиби муайяннамудаи Кодекси мазкур, қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба истеҳсолоти иҷро ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон чораҳо оид ба маҷбуран ситонидани андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳоро татбиқ намояд ва маблағҳои қарзии андозиро ситонад;

- барои гузаронидани назорати андозӣ мушовирон, коршиносон, шоҳидон ва тарҷумонҳоро ҷалб (даъват) намояд;

- ба андозсупорандагон оид ба иҷрои уҳдадориҳои андозӣ тибқи муҳлатҳо ва ҳолатҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур огоҳинома супорад;

- аз мақомоти давлатӣ, идораву ташкилотҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти ваколатдори давлатҳои хориҷӣ маълумоти марбут ба амалиёти андозбандиро тибқи муқаррароти Кодекси мазкур талаб намояд;

- дигар ҳуқуқҳои муқарранамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқиро амалӣ намояд.

2. Мақомоти болоии андоз ҳуқуқ дорад қарорҳои мақомоти поёнии андозро дар ҳолати мувофиқ набудани онҳо ба қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон бекор намояд.

Моддаи 165. Уҳдадориҳои мақомоти андоз

1. Мақомоти андоз уҳдадор аст:

- Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кодекси мазкур, қонунҳои конституционӣ ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои якҷояи Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои Маҷлиси миллӣ, қарорҳои Маҷлиси намояндагон, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунан ҳифзшавандаи корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо, инчунин, шаҳрвандонро риоя намояд;

- дуруст ҳисоб намудан, ба пуррагӣ ва дар муҳлати муқарраршуда ба буҷет пардохт гардидани андозҳоро назорат намоянд, қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро пурра ва дақиқ риоя намоянд;- ҳуқуқҳо ва манфиатҳои қонунии андозсупорандагонро риоя ва ҳимоя намояд;

- санадҳои қонунгузории андозро дар сомонаи расмии мақомоти ваколатдорӣ давлатӣ нашр ва дастрасии андозсупорандагонро ба ин иттилоот ва дигар масъалаҳои ба андозбандӣ алоқаманд таъмин намояд;

- ба андозсупорандагон дар татбиқи қонунгузории андоз мусоидат намояд;

- бо мақсади муносиб гардонидани иҷрои уҳдадориҳои андозӣ мунтазам намудҳои муосири хизматрасониҳои электрониро ба андозсупорандагон ҷорӣ намояд;

- бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродиро тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ» анҷом диҳад;

- баҳисобгирии пурра ва саривақтии андозсупорандагон, аз ҷумла, супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ва объектҳои андозбандӣ, баҳисобгирии андозҳои ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда), пардохтшуда ва бақияпулиҳоро таъмин намояд;

- дар бораи ба буҷет ворид гардидани андозҳо ҳисобот тартиб диҳад;

- оид ба маблағҳои имтиёзҳои додашудаи андоз аз рӯи гурӯҳҳои андозсупорандагон, намудҳои андозҳо ва имтиёзҳо, инчунин, минтақаҳо баҳисобгириро ба роҳ монад ва ҳисобот тартиб диҳад;

- ҷаримаҳо ва фоизҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ситонад;

- мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон назорати андозро амалӣ намоянд;

- қоида, тартиб, дастурҳои методӣ ва дастурамалҳоро тибқи муқаррароти Кодекси мазкур таҳия намояд;

- мунтазам дар васоити ахбори омма корҳои таблиғотӣ оид ба иҷрои уҳдадориҳои андозӣ гузаронад ва нашри варақаҳо, дастурҳо ва овезашоро анҷом диҳад;

- тибқи аризаи андозсупоранда дар муҳлати панҷ рӯзи корӣ аз ҳисобномаи шахсии ӯ оид ба вазъи ҳисоббаробаркунӣ бо буҷет дар бораи иҷрои уҳдадориҳои андозӣ иқтибос пешниҳод намоянд;

- чораҳои маҷбуран ситонидани қарзи андози андозсупорандаро мутобиқи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ намоянд;

- нусхаи дуюми санади санҷиши андоз ва қарори дахлдори мақомоти андозро оид ба натиҷаи санҷиши андоз ба андозсупорандагон пешниҳод намоянд;

- баҳисобгирии дастгоҳҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалиро пеш баранд;

- тибқи тартиби муқарраршуда дархостҳо, аризаҳо, шикоятҳо ва пешниҳодҳоро оид ба масъалаҳои таҳти салоҳияти мақомоти андоз қарордошта баррасӣ намоянд;

- ҳар моҳ ба мақомоти молия маълумоти заруриро оид ба маблағҳои ҳисобшуда ва пардохтшудаи андозию ғайриандозӣ, бақияпулиҳои андозӣ, имтиёзҳои андозӣ, манбаъҳои андозбандӣ ва шумораи андозсупорандагон дар доираи созишномаи дуҷониба пешниҳод менамояд;

- оид ба вайрон гардидани қонунгузории андоз маълумот ҷамъоварӣ намоянд, таҳлил кунанд, баҳо диҳанд, ба мақомоти дахлдори давлатӣ оид ба бартараф намудани сабабҳо ва шароите, ки боиси сар задани чунин ҳолатҳо мешаванд, тавсияҳо пешниҳод намоянд;

- мувофиқи муқаррароти моддаи 113 Кодекси мазкур маблағҳои аз андозҳои ҳисобшуда барзиёд супоридаи андозсупорандагонро ба ҳисоб гиранд ва (ё) ба андозсупорандагон баргардонанд;

- махфияти сирри фаъолияти андозсупорандаро таъмин намояд;

- оид ба татбиқи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон корҳои тавзеҳотиро анҷом диҳанд, бо тартиби муқарраргардида ба андозсупорандагон шаклҳои ҳисоботи андозро пешниҳод кунанд ва тартиби пур кардани онҳоро фаҳмонанд, тартиби ҳисобкунӣ ва пардохти андозҳоро, аз ҷумла, дар шакли хаттӣ шарҳ диҳанд;

- дар давоми муҳлати даъво нигоҳдории ҳисоботи андоз, ҳуҷҷати пардохти андоз, санадҳои санҷиши андоз ва дигар ҳуҷҷатҳоро, ки ба андозсупорандаи мушаххас марбут мебошанд, таъмин намояд;

-парвандаҳои шахсии андозсупорандагонро аз рӯи шахсони ҳуқуқӣ, соҳибкорони инфиродӣ ва шахсони воқеӣ, ки мутобиқи Кодекси мазкур эъломияи андозиро пешниҳод менамоянд, мураттаб менамояд;

- ҳангоми ошкор гардидани аломатҳои ҷиноят дар фаъолияти андозсупоранда вобаста ба иҷрои уҳдадориҳои андозӣ дар давоми 10 рӯзи корӣ, мутобиқ ба муқаррароти қисмҳои 2 ва 6 моддаи 167 Кодекси мазкур ба мақомоти дахлдори ҳифзи ҳуқуқ барои чорачӯи мавод пешниҳод намояд;

- фаъолияти мақомоти поёнии ҳудудии андоз ва корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳои тобеъро назорат намояд;

2. Мақомоти андоз инчунин, дигар уҳдадориҳои пешбининамудаи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро иҷро менамоянд.

Моддаи 166. Бархӯрди манфиатҳо

Ба корманди мақомоти андоз иҷро намудани уҳдадориҳои мансабӣ нисбат ба андозсупорандагоне, ки бо онҳо робитаи хешу таборӣ ё ба хеши вай манфиати мустақим ё ғайримустақим дошта бошанд, манъ аст.

Моддаи 167. Сирри маълумот (сирри андоз)

1. Мақомоти андоз, зерсохтори мақомоти андоз, агентҳои андоз ва кормандони онҳо (дар давраи кор ё баъди аз кор озод шудан) уҳдадоранд, ки сирри ҳама гуна маълумотро оид ба андозсупорандагон пинҳон нигоҳ дорад, ба истиснои маълумотҳои зерин, аз ҷумла,:

-дар бораи рақами мушаххаси андозсупоранда;

- дар бораи саҳмдорон ва иштирокдори шахсони ҳуқуқӣ;

- дар бораи низоми андозбандии андозсупоранда;

- дар бораи шумораи коргароне, ки дар эъломияҳо нишон дода шудааст;

- дар бораи маблағҳои пардохтшуда ва қарзҳои андозӣ;

- дар бораи маблағҳои даромад ва хароҷот аз рӯи ҳисоботи молиявӣ;

-дар бораи вайронкунии талаботи Кодекси андоз аз ҷониби андозсупоранда ва чораҳои нисбат ба он татбиқшуда;

- дигар маълумоте, ки бо розигии андозсупоранда интишор мешавад.

2. Мақомоти андоз ва агентҳои андоз ҳуқуқ доранд маълумотро оид ба андозсупоранда тибқи тартиби муқаррарнамудаи ҳамин модда танҳо ба шахсони зерин пешниҳод намояд:

- ба Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар кормандони мақомоти андоз бо мақсадҳои иҷрои уҳдадориҳои мансабӣ;

- ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар ҳолатҳои риоя нагардидани қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳолатҳои содир гардидани ҷиноят дар соҳаи андоз;

- ба судҳо ҳангоми баррасии парванда оид ба муайян намудани уҳдадориҳои андозии андозсупоранда ё ҷавобгарӣ барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андозӣ;

- ба мақомоти салоҳиятдори дигар давлатҳо мутобиқи созишномаҳои байналмилаии андозии эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- ба дигар мақомотҳо дар доираи созишномаҳои дуҷониба, инчунин, барои иҷрои ваколатҳои соҳавӣ;

- ба мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба хизмати давлатӣ ҷиҳати анҷом додани ваколатҳои низомномавӣ нисбат ба шахсоне, ки уҳдадоранд вобаста ба даромадҳо эъломия пешниҳод намоянд;

- ба мақомоти гумрук барои иҷрои қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин, ба дигар мақомоти ваколатдори давлатӣ, ки мутобиқи Кодекси мазкур ҳуқуқи ситонидани андозҳоро доранд.

3. Ба шахсони сеюм додани маълумоти аз мақомоти ваколатдори давлатӣ гирифташуда ва ифшои он манъ аст.

4. Ифшои маълумот оид ба андозсупоранда ба мақомоти салоҳиятдори дигар давлатҳо танҳо дар он ҳаҷме, ки дар доираи созишномаҳои байналмилалии эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудааст, танзим ва анҷом дода мешавад.

5. Ба дигар мақомоти давлатӣ пешниҳоди ҳама гуна ҳуҷҷатҳо, ки дар ҷараёни фаъолияти мақомоти андоз ташаккул дода мешаванд, аз ҷумла, парвандаҳои шахсии андозсупорандагон, санадҳои санҷишии андоз, огоҳиномаҳо ва дигар ҳуҷҷатҳо, ки барои амалӣ намудани назорати андоз гирифта шудаанд, ба истиснои ҳолатҳои дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда, манъ аст.

6. Ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва судҳо дар асоси дархости расмӣ нусхаҳои аслии ҳуҷҷатҳое, ки дар қисми 5 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд бо риояи муқаррароти қисми 1 ҳамин модда дар ҳолати оғоз гардидани парвандаи ҷиноятӣ нисбат ба андозсупорандаи мушаххас пешниҳод мегардад ва нусхаи онҳо дар мақомоти андоз нигоҳ дошта мешавад.

7. Нусхаҳои аслии ҳуҷҷатҳои тибқи қисми 6 ҳамин модда гирифташуда, дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи қатъ гардидани парвандаи ҷиноятӣ ё эътибори қонунӣ пайдо намудани ҳалномаи судӣ ба мақомоти дахлдори андоз баргардонида мешаванд.

ФАСЛИ VI. БАТАНЗИМДАРОРИИ АНДОЗБАНДИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ

БОБИ 22. МУҚАРРАРОТИ МАХСУС ДОИР БА СОЗИШНОМАҲОИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ ДАР САМТИ АНДОЗБАНДӢ

Моддаи 168. Тартиби татбиқи созишномаҳои байналмилалӣ дар самти андозбандӣ

1.Созишномаҳои байналмилалӣ дар самти андозбандӣ бо мақсади пешгирии андозбандии дукарата ва саркашӣ аз пардохти андозҳо аз даромад ва молу мулк (сармоя) дар асоси созишномаҳои эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ карда мешаванд.

2. Дастурамал дар бораи татбиқи созишномаҳои байналмилалӣ дар самти андозбандӣ бо мақсади пешгирии андозбандии дукарата ва саркашӣ аз пардохти андозҳо аз даромад ва молу мулк (сармоя) аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия карда мешавад.

Моддаи 169. Андозбандии даромадҳои ғайрирезидентҳо аз фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе таъсиси муассисаи доимӣ

1. Андозбандии даромадҳои ғайрирезидентҳо аз фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки боиси таъсис додани муассисаи доимӣ намегардад, тибқи муқаррароти созишномаҳои байналмилалӣ дар самти андозбандӣ татбиқ

карда мешавад, ба истиснои даромадҳое, ки дар моддаҳои 170-174 Кодекси мазкур муқаррар шудаанд.

2. Ғайрирезидентҳое, ки аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе таъсиси муассисаи доимӣ даромад мегиранд, ҳуқуқ доранд пардохти андозҳоро тибқи созишномаҳои байналмилалии эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом диҳанд.

3. Дар ҳолати нисбат ба ғайрирезидентҳои дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда, татбиқ нагардидани муқаррароти ҳамин модда ва нисбат ба резиденти давлатҳои хориҷие, ки бо Ҷумҳурии Тоҷикистон созишномаҳои байналмилалӣ оид ба пешгирии андозбандии дукарата ва саркашӣ аз пардохти андозҳо ба расмият дароварда нашудааст, агентҳои андоз уҳдадоранд андозро аз манбаи пардохт нигоҳ дорад ва тибқи тартиби муқарраргардида пардохт намояд.

4. Ғайрирезидентҳое, ки аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе таъсиси муассисаи доимӣ даромад мегиранд дар сурати истифода намудани созишномаҳои байналмилалӣ оид ба пешгирии андозбандии дукарата ва саркашӣ аз пардохти андозҳо уҳдадоранд, ба мақомоти андоз бо тартиби муқарраргардида ариза, нусхаи аслии ҳуҷҷати тасдиққунандаи резидентии давлати аҳдкунандаро барои соли дахлдори тақвимӣ (бо тарҷумаи ба тариқи нотариалӣ тасдиқшуда ё апостилшуда) пешниҳод намояд.

5. Агенти андоз ҳангоми ба ғайрирезидент пардохт намудани даромад уҳдадор аст, муқаррароти созишномаҳои байналмилалӣ дар самти андозбандиро иҷро намояд. Дар ҳолати аз ҷониби агенти андоз иҷро нагардидани муқаррароти ҳамин модда, уҳдадорӣ оид ба нигоҳдории андоз дар манбаи пардохт, инчунин, пардохти ҷарима ва фоизҳо барои дар муҳлатҳои муқарраршуда иҷро нагардидани уҳдадориҳои андозӣ ба зиммаи агенти андоз вогузор карда мешавад.

6. Мақомоти андоз уҳдадор аст, пешбурди баҳисобгирӣ (учет) маблағҳои зеринро анҷом диҳад:

- маблағи даромадҳо аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, новобаста аз маҳалли пардохти онҳо, ки аз ҷониби агентҳои андоз ба ғайрирезидентҳо пардохт шудааст;
- маблағҳои андозҳои ба ғайрирезидентҳои дорои ҳуқуқ ба татбиқи муқаррароти санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ пардохткардашуда (баргардонидашуда);
- маблағҳои андозҳоеро, ки агентҳои андоз аз даромадҳои ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нигоҳ доштаанд ва ба буҷет пардохт намудаанд.

Моддаи 170. Тартиби татбиқи созишномаҳои байналмилалӣ дар самти андозбандӣ нисбат ба андозбандии даромадҳо аз хизматрасонии нақлиётӣ дар ҳамлу нақли байналмилалӣ

1. Даромадҳои шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент аз фаъолияти хизматрасонии нақлиётӣ дар ҳамлу нақли байналмилалӣ, ки яке аз тарафҳои он Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, бе пешниҳоди ариза дар асоси ҳуҷҷати

тасдиккунандаи резидентӣ аз андозбандӣ озод мебошад, агар шартҳои зерин иҷро шаванд:

- нисбат ба шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент муқаррароти созишномаҳои байналмилалӣ дар самти андозбандӣ татбиқ гардад;

- шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои анҷом додани чунин фаъолият муассисаи доимӣ дошта бошад.

2. Бо назардошти муқаррароти қисми 1 ҳамин модда шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент уҳдадор аст, баҳисобгирии маблағи даромадҳо аз хизматрасонии нақлиётӣ дар ҳамлу нақли байналмилалӣ, ки мутобиқи созишномаҳои байналмилалӣ андозбандӣ намегарданд ва аз хизматрасонии нақлиётӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандишавандаро дар алоҳидагӣ анҷом диҳад ва дар эъломияи андоз аз даромади муассисаи доимӣ даромади умумиро дарҷ намояд.

3. Ҳангоми ҳисоб кардани андоз аз даромад аз маблағи умумии даромадҳои дар қисми 2 ҳамин модда муайяншуда, даромаде, ки мутобиқи созишномаҳои байналмилалӣ андозбандӣ намегарданд, тарҳ карда мешавад.

4. Дар сурати риоя нагардидани муқаррароти созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ, ки боиси қисман ё пурра пардохт нагардидани андозҳо ба буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад, шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент (муассисаи доимӣ) мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

5. Даромади шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент, ки фаъолияти хизматрасонии нақлиётӣ дар ҳамлу нақли байналмилалие, ки яке аз тарафҳои он Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, бе таъсиси муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳад ва барои татбиқ гардидани муқаррароти созишномаҳои байналмилалӣ ҳуқуқ дорад, мутобиқи муқаррароти моддаи 169 Кодекси мазкур аз андозбандӣ озод карда мешавад.

Моддаи 171. Тартиби татбиқи созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии суди саҳмияҳо, фоизҳо ва роялтӣ

1. Агенти андоз ҳангоми пардохти даромад ба ғайрирезидент дар шакли суди саҳмияҳо, фоизҳо ва роялтӣ ҳуқуқ дорад, муқаррароти созишномаҳои андозбандии байналмилалиро нисбат ба ғайрирезидент дар асоси ҳуҷҷатҳо ва шартҳои зерин татбиқ намояд:

- аризаи ғайрирезидент барои татбиқи муқаррароти созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ;

- ҳуҷҷати тасдиккунандаи резидентӣ;

- агар ғайрирезидент гирандаи охирини даромад бошад;

-агар ғайрирезидент барои татбиқи муқаррароти созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ ҳуқуқ дошта бошад.

2. Агенти андоз уҳдадор аст дар ҳисоби андоз дар манбаи пардохт, ки ба мақомоти андоз пешниҳод мешавад, маблағи даромади пардохтшуда (ҳисобшуда) ва (ё) андозҳои мутобиқи муқаррароти созишномаҳои байналмилалӣ ситонидашуда, меъёрҳои андоз, номи созишномаҳои

байналмилалӣ ва иттилоотро аз ҳуҷҷати тасдиққунандаи резидентии ғайрирезидент дарҷ намояд.

3. Дар сурати риоя нагардидани муқаррароти созишномаҳои байналмилалӣ, ки боиси қисман ё пурра пардохт нагардидани андозҳо ба буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад, агенти андоз мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

Моддаи 172. Тартиби татбиқи созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии фоидаи соф ҳангоми фаъолият тавассути муассисаи доимӣ

1. Ғайрирезидент ҳуқуқ дорад муқаррароти созишномаҳои байналмилалиро нисбат ба андозбандии фоидаи соф ҳангоми фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисаи доимӣ бе пешниҳоди ариза дар асоси ҳуҷҷати тасдиққунандаи резидентӣ истифода намояд, агар чунин ғайрирезидент гирандаи ниҳоии фоидаи соф ва дорои ҳуқуқи татбиқи муқаррароти созишномаҳои андозбандии дахлдори байналмилалӣ бошад.

2. Шахси ҳуқуқӣ-ғайрирезидент уҳдадор аст дар эъломия оид ба андоз аз фоидаи софи муассисаи доимӣ меъёри андоз, маблағи андоз аз фоидаи соф ва мушаххасоти созишномаҳои андозбандии байналмилалиро, ки дар асоси он меъёри дахлдори андоз татбиқ шудааст, дарҷ намояд.

3. Дар сурати риоя нагардидани муқаррароти созишномаҳои байналмилалӣ, ки боиси қисман ё пурра пардохт нагардидани андозҳо ба буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад, агенти андоз мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

Моддаи 173. Тартиби татбиқи созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии дигар даромадҳо аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Ғайрирезиденте, ки аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегирад, ба истисноии ҳолатҳои дар моддаҳои 170-172 ~~173~~ Кодекси мазкур пешбинишуда, ҳуқуқ дорад то аз ҷониби агенти андоз пардохт гардидани даромад ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирии агенти андоз оид ба татбиқи муқаррароти созишномаҳои байналмилалӣ ариза пешниҳод намояд.

2. Мақомоти андоз дар давоми 5 рӯзи тақвимӣ нисбат ба аризаи ғайрирезидент оид ба татбиқ гардидани (нагардидани) муқаррароти созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ, хулосаи асоснок пешниҳод менамоянд.

3. Бо дарназардошти муқаррароти қисми 2 ҳамин модда ғайрирезидент ҳуқуқ дорад нисбат ба хулосаи мақомоти андоз ба мақомоти ваколатдори давлатӣ бо ҷалби мақомоти салоҳиятдори мамлакати резидентӣ ҷиҳати баррасии такрории ариза муроҷиат намояд.

Моддаи 174. Талаботи умумӣ ҳангоми пешниҳоди ариза барои татбиқи муқаррароти созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ

1. Ғайрирезидент уҳдадор аст, дар баробари ариза оид ба татбиқи муқаррароти созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ ҳуҷҷатҳои зеринро ба мақомоти андоз пешниҳод намоянд:

- ҳуҷҷати тасдиққунандаи резидентии барасмият даровардашуда (легализатсия) ё апостил гузошташудаи ғайрирезидент, агар дар санадҳои ҳуқуқии байналмилалии эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нагардида бошад;

- нусхаҳои ҳуҷҷатҳои таъсисӣ;

- нусхаи қарордодҳо (шартномаҳо, созишномаҳо) барои иҷрои корҳо (хизматрасониҳо) ё барои дигар фаъолият (амалҳо);

- ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи иҷрои корҳо (хизматрасониҳо ва дигар фаъолият (амалҳо) аз ҷониби ғайрирезидент;

- маълумот дар бораи даромадҳо аз хизматрасониҳои нақлиётӣ дар ҳамлу нақли байналмилалӣ ва дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2. Аз ҷониби агенти андоз пешниҳод гардидани ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ, ки маблағи ҳисобшуда ва (ё) пардохтшудаи даромадҳо ва андозҳои нигоҳдошташударо тасдиқ менамоянд.

3. Ҳуҷҷатҳои дар сархатҳои чорум ва панҷуми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда дар муҳлати на дертар аз 10 рӯзи корӣ баъди иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо пешниҳод карда мешавад.

Моддаи 175. Маълумотнома оид ба маблағҳои андозҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтшуда

Дар асоси дархости ғайрирезидент, мақомоти андоз бо тартиби муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба даромад ва андозҳои аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохташуда маълумотнома пешниҳод менамоянд.

БОБИ 23. МУБОДИЛАИ МАЪЛУМОТ

Моддаи 176. Мубодилаи маълумоти андозӣ ва молиявӣ

1. Мақомоти ваколатдори давлатӣ ҳуқуқ дорад маълумоти заруриро барои ҳисоб намудан ва ситонидани андозҳо, баррасии шикоятҳои алоқаманд ба андозбандӣ ва таъқиби ҷиноӣ, аз ҷумла, маълумоте, ки тавассути таҷрибаи байналмилалӣ паҳн шудааст, дастрас намояд, ки он хилофи дигар қонунҳо набошад ва чунин маълумотро бо дигар давлати созишкунанда мубодила намояд.

2. Дархости мақомоти ваколатдори давлатӣ аз мақомоти салоҳиятдори дигар давлати созишкунанда маълумотҳои молиявии зеринро дар бар мегирад, аз ҷумла:

- барои ҳисоб кардани уҳдадориҳои андозӣ;
- барои санҷиши молу мулки тариқи мерос ё ҳадя бадастомада;

- барои санҷиши асоснокии маълумот ё исботи саркашӣ аз пардохти андоз;

- оид ба молу мулки андозсупорандае, ки уҳдадориҳои андозиро иҷро накардааст.

3. Мақомоти ваколатдори давлатӣ ҳуқуқ дорад аз ташкилотҳои қарзии молиявӣ пешниҳоди маълумоти молиявӣ дар бораи амалиётҳои молиявии резидентҳо, ширкатҳои маҳаллӣ, шахсони ғайрирезидент ва ширкатҳои хориҷӣ, ки барои ҳисоб кардани маблағи андоз, ситонидан ва идоракунии андози дигар давлати созишкунанда уҳдадорӣ доранд, аз рӯи зарурат, барои мубодилаи мунтазами маълумоти молиявӣ бо дигар давлати созишкунанда аз рӯи принсипи муомилаи мутақобил тибқи созишномаи андоз дархост намояд.

4. Новобаста аз дархости мақомоти ваколатдори давлатӣ ташкилотҳои қарзии молиявӣ метавонанд маълумот дар бораи рақами мушаххаси андозсупоранда, иштирокдори амалиёти молиявӣ ва дигар маълумоте, ки барои мубодилаи маълумоти молиявӣ байни давлатҳои созишкунанда зарур аст нигоҳ дорад.

5. Шахсони дар қисми 2 ҳамин модда муқарраршуда ва тарафи муқобил аз рӯи амалиёти молиявӣ, ки дар сархати сеюми қисми 2 ҳамин модда муқарраршуда аст, уҳдадоранд раванди қабул, мубодила ва пешниҳоди ҳама гуна маълумоти андозӣ ё молиявиро таъмин намоянд.

6. Ҳар як корманди ширкати молиявӣ ва дигарон бояд аз пешниҳоди маълумоти молиявӣ бо қабули дархосте, ки мухолифи қисмҳои 2 ё 3 ҳамин модда мебошад, худдорӣ кунад.

7. Ҳеҷ шахсе, ки дар бораи маълумоти молиявии тибқи қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда огоҳ шудааст, ҳуқуқ надорад чунин маълумотро ба шахси сеюм, ба истиснои мақоми салоҳиятдори дигар давлати созишкунанда, пешниҳод намояд ё ифшо кунад, ё чунин маълумотро ғайриқонунӣ истифода барад, ва ҳеҷ шахс ҳуқуқ надорад аз шахсе, ки аз маълумоти молиявӣ огоҳ аст, пешниҳоди маълумоти молиявиро талаб кунад.

8. Дилхоҳ шахсе, ки маълумоти молиявии мухолифи қисмҳои 2, 3 ва 4 ҳамин модда пешниҳод ё ифшо шуда, ба даст овардааст, агар дар бораи ҳуқуқвайронкунӣ огоҳ гардад, ҳуқуқ надорад чунин маълумотро ба шахси сеюм пешниҳод кунад ё ифшо намояд.

9. Новобаста аз қисми 3 ҳамин модда, мақоми салоҳиятдор метавонад пешниҳоди маълумоти молиявиро ба дигар давлати созишкунанда аз рӯи принсипи муомилаи мутақобил маҳдуд намояд.

10. Роҳбари ширкати молиявӣ ва дигарон, ки тасмим гирифтааст маълумоти молиявиро тибқи қисми 3 ҳамин модда пешниҳод намояд, ё маълумоти молиявиро тибқи талаботи ҳамин модда санҷад, метавонад аз тарафи муқобили амалиёти молиявӣ пешниҳоди маълумоти барои санҷиши маълумоти шахсии он, талаб намояд.

11. Масъалаҳои муфассал дар бораи мубодилаи маълумоти андозӣ, табодули маълумоти молиявӣ, санҷиши маълумоти шахсӣ ва ғайра бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

ҚИСМИ II. ҚИСМИ МАХСУС

ФАСЛИ VII. АНДОЗ АЗ ДАРОМАД

БОБИ 24. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 177. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андоз аз даромад шахсони ҳуқуқӣ, воқеӣ - резидентҳо ва ғайрирезидентҳо, ба истиснои шахсоне, ки ҷавобгӯи шартҳои низомҳои махсуси андозбандӣ дониста мешаванд, ки дорои объектҳои андозбандӣ мебошанд.

2. Дар ҳолатҳое, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, уҳдадорӣ оид ба ситонидани андоз аз даромад дар манбаи пардохт аз ҷониби агенти андоз амалӣ карда мешавад.

3. Ҳама гуна субъекти хориҷие, ки шахси воқеӣ намебошад, барои мақсадҳои фасли мазкур ба сифати андозсупоранда - корхона баррасӣ мегардад, агар исбот накунад, ки вай мутобиқи моддаи 90 Кодекси мазкур ба сифати иштирокчии соҳибии муштарак баромад мекунад.

4. Бонки миллии Тоҷикистон, ба истиснои муқаррароти қисми 2 ҳамин модда супорандаи андоз аз даромад намебошад.

Моддаи 178. Объекти андозбандии андоз аз даромад

1. Объекти андозбандии андоз аз даромад - даромади андозбандишавандаи андозсупоранда дар давраи ҳисоботӣ сарфи назар аз маҳал ва усули пардохт, дониста мешавад.

2. Объекти андозбандии андоз аз даромади андозсупоранда-резидент даромадҳое дониста мешаванд, ки аз ҳамаи манбаъҳои даромад дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва берун аз Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст оварда шудаанд.

3. Объекти андозбандии андоз аз даромади андозсупоранда-ғайрирезидент танҳо даромадҳое дониста мешаванд, ки аз манбаъҳои даромад дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст оварда шудаанд.

4. Даромади умумии андозсупоранда ба даромадҳои зерин ҷудо карда мешавад:

- даромаде, ки дар манбаи пардохт андозбандӣ мегардад;
- даромаде, ки дар манбаи пардохт андозбандӣ карда намешавад.

Моддаи 179. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз аз даромади андозсупоранда-резидент дар давраи ҳисоботӣ ин фарқияти байни даромади умумӣ ва хароҷотҳои тарҳшавандае, ки мутобиқи ҳамин фасл барои чунин давра иҷозат дода шудааст, дониста мешавад.

2. Манбаи андоз аз даромади андозсупоранда-ғайрирезидент, ки дар давраи ҳисоботӣ тавассути муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти соҳибкориро анҷом медиҳад, фарқияти даромади умумӣ аз

манбаъҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба муассисаи доимӣ ва хароҷотҳои тарҳшавандае, ки мутобиқи ҳамин фасл барои чунин давра иҷозат дода шудааст дониста мешавад.

3. Манбаи андоз аз даромади андозсупоранда-ғайрирезидент, ки муқаррароти қисми 2 ҳамин модда нисбат ба он татбиқ намегардад ва даромадҳое, ки аз манбаъҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст меорад, дар манбаи пардохт бе тарҳи хароҷот мутобиқи моддаи 238 Кодекси мазкур андозбандӣ карда мешавад.

4. Манбаи андоз аз даромади андозсупоранда-ғайрирезидент аз фурӯш ё бегона намудани молу мулк ё ҳуқуқҳои молу мулкие, ки ба муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияткунандаи он алоқаманд намебошад, ин фарқият байни даромади умумӣ аз фурӯш ё бегона намудан ва хароҷотҳои тарҳшавандае, ки мутобиқи ҳамин фасл барои чунин давра иҷозат дода шудааст, дониста мешавад. Агар андози даромад аз фурӯш ё додани молу мулк ва (ё) ҳуқуқҳои молумулкии андозсупоранда-ғайрирезидент пардохт нашуда бошад, дар чунин ҳолат шахси ҳуқуқие, ки чунин ғайрирезидент дар он дорои ҳуқуқҳои молумулкӣ буд (мебошад) ё агенти андозе, ки ба андозсупоранда-ғайрирезидент маблағ пардохт менамояд, уҳдадор аст андози даромадро бе тарҳ нигоҳ дорад ва пардохт намояд.

Моддаи 180. Меъёрҳои андоз

1. Даромади андозбандишавандаи шахси воқеӣ-резидент аз ҷойи кори асосӣ бо меъёрҳои зерин андозбандӣ карда мешавад, агар ҳамин модда талаботи дигареро муқаррар накарда бошад:

р/т	Маблағи даромади андозбандишаванда (барои як моҳ)	Меъёри андоз
1.	На зиёда аз тарҳи шахсӣ	Даромад андозбандӣ намешавад (аз андозбандӣ озод)
2.	Зиёда аз ҳаҷми тарҳи шахсӣ то 80 нишондиҳанда барои ҳисобҳо	12 фоиз
3.	Зиёда аз 80 нишондиҳанда барои ҳисобҳо то 330 нишондиҳанда барои ҳисобҳо	15 фоиз
4.	Зиёда аз 330 нишондиҳанда барои ҳисобҳо	18 фоиз

2. Даромади андозбандишавандаи шахси воқеӣ-ғайрирезидент аз кори кироя, ки аз манбаъҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст оварда шудааст, бо меъёри 25 фоиз андозбандӣ карда мешавад.

3. Даромади андозбандишавандаи шахсони воқеӣ, ки дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда муқаррар нашудаанд, бе тарҳҳои дар моддаи 188 Кодекси

мазкур пешбинишуда, ба истиснои андози иҷтимоии суғурташаванда, бо меъёри 15 фоиз андозбандӣ карда мешавад.

4. Даромади андозбандишавандаи шахси ҳуқуқӣ бо меъёрҳои зерин андозбандӣ карда мешаванд:

- барои фаъолият оид ба истеҳсоли молҳо - 13 фоиз;
- барои фаъолияти ташкилотҳои қарзӣ ва ширкатҳои мобилӣ - 20 фоиз
- барои фаъолияти истихроҷи захираҳои табиӣ ва коркарди он, инчунин барои ҳама намуди фаъолиятҳои дигар, ба истиснои сархатҳои якум ва дуюми қисми мазкур - 18 фоиз.

БОБИ 25. ДАРОМАДИ УМУМӢ

Моддаи 181. Даромади умумӣ

1. Ҳамаи намуди даромадҳо ва подошпулиҳо дар шакли пулӣ, моддӣ ва ғайримоддӣ, инчунин, дигар манфиатҳои гирифтаи андозсупоранда, ба истиснои даромадҳое, ки тибқи боби 26 Кодекси мазкур аз андоз аз даромад озод карда шудаанд, даромади умумии шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ дониста мешавад, аз ҷумла,:

- даромадҳои фаъолияти соҳибкорӣ;
- даромадҳо дар шакли музди меҳнат;
- ҳама гуна даромадҳои дигар аз фаъолияте, ки меҳнати кироя ё фаъолияти соҳибкорӣ ҳисоб намешавад;

2. Даромади умумии андозсупоранда даромадест, ки бе назардошти тарҳҳо муайян шудааст.

Моддаи 182. Даромади умумӣ аз фаъолияти соҳибкорӣ

Ҳама гуна даромад, подошпулӣ ва манфиатҳои андозсупоранда дар шакли пулӣ, моддӣ ва ғайримоддӣ аз фаъолияти соҳибкорӣ, аз ҷумла,:

- даромаде, ки аз фурӯш, супоридан ё бегонакунии дороиҳои андозсупоранда дар фаъолияти соҳибкорӣ истифодашаванда, мутобиқи моддаи 210 Кодекси мазкур муайян карда шудааст;
- фарқияти қурби асъоре, ки андозсупоранда дар давраи ҳисоботӣ, мутобиқи моддаи 209 Кодекси мазкур гирифтааст.

Моддаи 183. Даромадҳо дар шакли музди меҳнат

1. Ҳама гуна пардохтҳо, подошҳо ё манфиатҳо, аз ҷумла, дар шакли пулӣ, моддӣ ва ғайримоддӣ, ки корманд аз корфармо дар доираи муносибатҳои меҳнатӣ (мутобиқи шартномаи меҳнатӣ ва ё бе он) гирифтааст, новобаста аз шакл ва маҳалли пардохт, даромади дар шакли музди меҳнат гирифташуда, дониста мешавад, аз ҷумла,:

- даромадҳо аз меҳнати кироя;
- даромадҳо аз меҳнати кирояи пешина, ки дар шакли нафақа ё дигар шакл гирифта мешаванд ё даромадҳо аз меҳнати кирояи минбаъда.

2. Шаклҳои зерини даромадҳо, ки ба корманд аз ҷониби корфармо дар шакли моддӣ ё ғайримоддӣ пардохт шудаанд, ҳамчун даромад аз музди меҳнат дониста мешавад, аз ҷумла,:

- арзиши молу мулки бар ивази музди меҳнат додашуда;
- арзиши молу мулки ройгон додашуда;
-арзиши корҳои (хизматрасониҳои) барои корманд бо тартиби муқаррарнамудаи сархати дуюми қисми 3 ҳамин модда ройгон иҷрошуда;
- арзиши молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳи аз ҷониби корфармо барои корманд ба шахси сеюм пардохтшуда;
- маблағи ёрдампулӣ ё арзиши ҷуброни хароҷоти анҷомдодаи корфармо ба корманд барои ҷуброни хароҷоти неъматҳои моддӣ ва иҷтимоӣ, аз ҷумла, барои озуқа, будубош, таҳсили кӯдакон дар муассисаҳои таълимӣ, хароҷоти марбут ба истироҳат, аз ҷумла, рафту омади аъзои оилаҳои онҳо ҳангоми рухсатии меҳнатӣ;
- хароҷоти сафар ё ҷуброни хароҷоти сафар зиёда аз меъёрҳои дар қисми 4 ҳамин модда барои хароҷоти сафар муқарраргардида.

3. Барои мақсадҳои қисми 1 ҳамин модда ҳаҷми подошҳои корманд бо тарҳи ҳама гуна пардохтҳои корманд барои чунин подош, ба маблағҳои зерин баробар мебошад:

1) фарқияти маблағи фоизи қарзи аз корфармо гирифтаи корманд нисбат ба меъёри фоизи миёнавазни муайяннамудаи Бонки миллии Тоҷикистон вобаста ба намудҳои қарз;

2) ҳангоми фурӯш ё ройгон додани молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо аз ҷониби корфармо ба корманд, аз ҷумла,:

а) ҳангоми аз ҷониби корфармо ба корманд таҳвил гардидани (ё ройгон додани) мол, иҷрои кор ё хизматрасониҳо - ба андозаи 75 фоизи арзиши нархи муқаррарии фурӯши чунин молҳо, кор ё хизматрасониҳо ба дигар мизоҷон дониста мешавад, агар корфармо истеҳсолкунандаи мол ё анҷомдиҳандаи кор ё хизматрасонӣ бошад;

б) дар ҳолатҳои дигар, барои корфармо арзиши пурраи молҳо, иҷрои кор ё хизматрасониҳои бадастовардаи коргар аз корфармо;

3) арзиши кумаки барои таҳсилгирифтаи корманд ё шахсони дар таъминоти ӯ қарордошта, ба истиснои барномаҳои тайёрӣ, ки бевосита ба иҷрои уҳдадориҳои корманд алоқамандбуда;

4) арзиши ҷуброни хароҷоти бевосита ба меҳнати кирояи корманд алоқаманд набуда;

5) маблағи бахшидашудаи қарз ё уҳдадории корманд дар назди корфармо;

6) арзиши подоши суғуртаи ҳаёт ва саломатӣ ва дигар маблағҳои шабеҳи аз ҷониби корфармо, агар полиси суғуртавӣ ба манфиати корманд ё шахсони дар таъминоти корманд қарордошта татбиқ карда шавад - ҳаҷми чунин подоши суғуртавӣ ё маблаг барои корфармо;

7) арзиши истифодаи воситаи нақлиёти корфармо аз ҷониби корманд бо мақсадҳои шахсӣ, ки бо формулаи (А х 10%)/12 барои моҳи тақвимӣ муайян карда мешавад, дар ин ҷо:

А – маблағи хароҷоте, ки корфармо барои харид ва нигоҳдории воситаи нақлиёт сарф намудааст ва ё арзиши бозории ба иҷора гирифтани воситаи нақлиёт;

8) дар дигар ҳолатҳо – арзиши бозории манфиат.

4. Даромади умумии корманд ҷуброни чунин хароҷотҳоро дар бар намегирад, аз ҷумла, пардохти:

- ҷуброни сафарҳои хизматӣ аз ҷониби корфармо дар доираи меъёрҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ;

- ҷуброни хароҷоти сафарҳои хизматӣ аз ҷониби ташкилотҳои байналмилалӣ ва муассисаҳои онҳо, фондҳо, ташкилотҳои ҷамъиятии ғайрирезидентӣ.

5. Даромадҳо вобаста ба пардохтҳои намояндагӣ ва дигар даромадҳои шабеҳ, аз ҷумла, даромадҳо барои гузаронидани ҷашнҳо, ҷойгиронии меҳмонон ва ғайра, ки шахси воқеӣ гирифтааст, ба даромади умумии ӯ дохил карда намешаванд, агар арзиши чунин даромадҳо зиёда аз меъёрҳои дар қисми 3 моддаи 189 Кодекси мазкур пардохт шуда бошад.

6. Арзиши пардохтҳои моддӣ (ғайримоддӣ), манфиатҳо ва дигар пардохтҳои дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда номбаршуда, ки ба манфиати шахси воқеӣ анҷом дода шудаанд, маблағи андози аксиз, андоз аз арзиши иловашуда ва ҳама гуна дигар андозро дар асоси амалиёти арзишдошта, дар бар мегиранд.

Моддаи 184. Даромади умумии аз фаъолияти ба меҳнати кироя ё аз фаъолияти соҳибкорӣ мансубнабуда

1. Даромади зерини андозсупоранда аз фаъолияте, ки ба фаъолияти меҳнати кироя ё фаъолияти соҳибкорӣ алоқаманд нест, даромади ғайрисоҳибкории андозсупоранда дониста мешавад:

- даромадҳо дар шакли фоизҳо;

– даромадҳо аз амонат ва пасандоз аз бонкдории исломӣ;

- суди саҳмияҳо;

- даромаде, ки аз фурӯш, супоридан ё хориҷкунии дороиҳои андозсупоранда дар фаъолияти соҳибкорӣ истифодашаванда, мутобиқи моддаи 210 Кодекси мазкур муайян карда шудааст;

- даромадҳо дар шакли роялтӣ;

- маблағи қарзи ба андозсупоранда бахшидаи қарздиҳанда, ба истиснои қарзи андозсупорандаи ғайри қобили пардохт эътирофшуда ё қарзи дар доираи аҳди таҷдиди қарз бо мақсади ба ҳолати молиявии устувор барқарорсозии андозсупоранда бахшидашуда;

- ҳама гуна манфиат ва даромадҳо, ба истиснои даромад дар шакли музди меҳнат ва (ё) даромад аз фаъолияти соҳибкории инфиродӣ, ки шахси воқеӣ гирифтааст.

2. Муқаррароти моддаи мазкур нисбат ба даромаде, ки мутобиқи моддаҳои 181 ё 182 Кодекси мазкур ба даромади умумии андозсупоранда дохил карда шудааст, татбиқ карда намешавад.

Моддаи 185. Тасҳеҳи даромади умумӣ

Даромадҳое, ки андозсупоранда дар шакли музди меҳнат, суди саҳмияҳо , фоизҳо, бурдҳо, роялтӣ ва дигар даромадҳо дар давраи андозӣ гирифтааст, бо мақсади муайян намудани маблағи ниҳоии андоз аз даромад, тавассути хориҷкунӣ аз даромад ё замкунӣ ба даромад тасҳеҳ карда мешаванд, агар даромадҳо аз манбаи Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ шуда бошанд ё андозбандӣ нагардида бошанд.

БОБИ 26. ОЗОДКУНИҲОИ АНДОЗӢ

Моддаи 186. Озодкуниҳои андозӣ

1. Намудҳои зерини даромадҳо андозбандӣ карда намешаванд:

1) даромад аз фаъолияти расмии дипломатӣ (консулӣ) ва фаъолияти ба он баробаркардашудаи шахсе, ки шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон намебошад, дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ба андозае, ки дар шартномаи байналмилалӣ пешбинӣ шудааст.

2) арзиши молу мулки дар шаклҳои аслӣ (натуралӣ) ва (ё) пулӣ, ки аз шахсони воҷеӣ мерос ё туҳфа гирифта шудаанд, ба истиснои даромаде, ки меросгир аз фурӯш (бегона кардан) ё ба иҷора додани молу мулки ба мерос гирифта, аз ҷумла, аз ҳисоби муаллифии асарҳои илмӣ, адабӣ, санъат, инчунин, барои кашшофӣ, ихтироъкорӣ ва намунаҳои саноатӣ, гирифтааст.

3) арзиши туҳфаҳои аз шахсони ҳуқуқӣ гирифташуда, инчунин, ҷоизаҳои (бурдҳои) дар озмунҳо ва мусобиқаҳо гирифташуда, аз ҷумла, дар шакли пулӣ, ки агар:

а) арзиши туҳфаҳои аз шахсони ҳуқуқӣ гирифташуда, аз 100 нишондиҳанда барои ҳисобҳо дар як сол зиёд набошад;

б) арзиши ҷоизаҳои (бурдҳои) дар намоишҳо ва мусобиқаҳои байналмилалӣ гирифташуда аз 500 нишондиҳанда барои ҳисобҳо дар як сол зиёд набошад;

в) арзиши ҷоизаҳои (бурдҳои) дар озмунҳо ва мусобиқаҳои ҷумҳуриявӣ гирифташуда аз 100 нишондиҳанда барои ҳисобҳо дар як сол зиёд набошад.

4) нафақаҳои давлатӣ ва суғуртавӣ, ҷоизаҳо ва мукофотҳои давлатӣ, миловияи (стипендияи) давлатӣ, ёрдампулиҳои давлатӣ ва ҷубронпулиҳои давлатӣ;

5) маблағи алимент барои шахсоне, ки алимент мегиранд;

6) подошпулӣ ба донорҳо барои супоридани хун, барои шири модарӣ ва дигар кумакҳои донорӣ додашаванда;

7) маблағҳои пардохти якдафъаина ва кумаки моддӣ аз ҳисоби буҷети давлатӣ, ки мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дода мешаванд;

8) маблағҳои аз ҷониби корфармо ба шахси воҷеӣ - резидент барои хароҷоти сафарҳои хизматӣ, ки тибқи меъёрҳои муқарраршуда, пардохт карда мешаванд;

9) маблағи ҷуброни хароҷоти сафарҳои хизматӣ, ки аз ҷониби ташкилотҳои байналмилалӣ ва муассисаҳои онҳо, фондҳо, ташкилотҳои ҷамъиятӣ – ғайрирезидентӣ пардохт карда мешаванд;

10) маблағҳое, ки дар шакли кумаки башардӯстона (гуманитарӣ) ва кумаки эҳсонкорӣ, аз ҷумла, ҳангоми офатҳои табиӣ пардохт карда мешаванд.

11) фарқияти афзоиши арзиши молу мулки ғайриманқул ҳангоми фурӯш ё дигар шакли бегона кардани онҳо, аз рӯи объектҳо ва дар ҳолатҳои зерин:

а) биноҳои (ҳуҷраҳои) истиқоматӣ, ки то бегона кардан на кам аз 2 сол ҷойи зисти (истиқомати) асосии андозсупоранда бошанд. Имтиёзи мазкур танҳо ба як ҷойи зисти асосии шахси воқеӣ татбиқ карда мешавад;

б) дигар объектҳои ғайриманқул (ба истиснои объектҳои ғайриманқули барои мақсадҳои соҳибкорӣ истифодашаванда), ки то санаи бегона кардан на кам аз 2 сол аз санаи бақайдгирӣ дар моликияти андозсупоранда қарор дошта бошад.

12) фарқияти афзоиши арзиш аз фурӯш ё дигар шакли бегона кардани молу мулки манқул, ба истиснои ҳолатҳои зерин:

а) агар молу мулк аз ҷониби андозсупоранда барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода бурда шавад;

б) агар афзоиши арзиш аз фурӯши моликияти қиматноки таърихӣ (антиквариат), асарҳои бадеӣ, ҷавоҳирот ва дигар ашёҳои коллексионӣ зиёда аз 200 нишондиҳанда барои ҳисобҳо бошад. Муқаррароти мазкур дар ҳолатҳои ба қисмҳо ҷудо намудан ва бо ду ва зиёда амалиёт ба як шахс ва шахсони ба он алоқаманд бегона намудани моликияти қиматноки таърихӣ (антиквариат), асарҳои бадеӣ, ҷавоҳирот ва дигар ашёҳои коллексионӣ татбиқ намегардад. Дар ҳолатҳои мазкур арзиши маҷмӯии молу мулки дар зербанди мазкур номбаршуда ба эътибор гирифта мешавад.

в) фурӯхтан, додан, гузашт кардан ва дигар намуди бегонакунии саҳмияҳо ва ҳиссаҳои иштирок дар сармояи оинномавии корхонаҳо;

г) воситаҳои нақлиёт ва ядакҳо, ки бояд ба қайди давлатӣ гирифта шаванд ва камтар аз як сол то санаи бегона кардан дар моликияти андозсупоранда қарор дошта бошанд.

13) пардохтҳои суғуртавие, ки тибқи шартномаҳои дорои хусусиятҳои ҷамъшаванда ва баргардонидашаванда дар доираи маблағҳое, ки аз ҷониби шахси воқеӣ ба ҳисоби чунин шартномаҳо пардохта шудааст;

14) пардохтҳои суғуртавие, ки дар натиҷаи фавти шахси суғурташуда гирифта шудаанд.

15) маблағҳои маош, подошпулиҳо ва дигар маблағҳои пардохтшуда вобаста ба адои хизмат (иҷрои уҳдадориҳои мансабӣ) ба хизматчиёни ҳарбӣ, шахсони ҳайати қаторӣ ва роҳбарикунандаи системаи вазоратҳои мудофиа, корҳои дохилӣ, мақомоти давлатии амнияти миллӣ, оид ба ҳолатҳои фавқулода ва мудофиаи граждани, воҳидҳои ҳифзи ҳуқуқи мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, мақомоти гумрук, Агентии назорати маводи нашъовар, Гвардияи миллӣ, системаи иҷрои ҷазои ҷиноятии Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

16) бурдҳо аз вомбаргҳои давлатӣ ва лотереяҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон баровардааст, дар ҳаҷми ду нишондиҳанда барои ҳисобҳо ба як вомбарг ё лотерея;

17) маблағи кумакҳои иҷтимоии суроғавӣ, ёрдампулӣ ва ҷубронпулиҳо,ба истиснои пардохтҳо вобаста ба музди меҳнат, ки аз ҳисоби маблағҳои буҷети давлатӣ тибқи ҳаҷм ва тартиби муайяннамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дода мешаванд;

18) маблағи мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои вафот, зарари ҷисмонӣ ё дигар намуди зарари ба саломатии корманд ҷуброншуда, ки ҳангоми иҷрои уҳдадориҳои меҳнатӣ ба миён омадааст;

19) арзиши либосҳои махсус ва (ё) либосҳои расмӣ ва пойафзор, воситаҳои ҳифзи инфиродӣ ва кумаки аввалияи тиббӣ, собун, воситаҳои безараркунанда, шир ё дигар маҳсулоти истеъмолии ба онҳо баробаршуда, ки мутобиқи меъёрҳои муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудаанд;

20) пардохтҳои суғуртавии тибқи шартномаҳои суғуртаи ҳатмии масъулияти корфармо (аз ҳисоби маблағҳои корфармо) барои расонидани (ҳангоми расонидани) зарар ба ҳаёт ва саломатии корманд ҳангоми иҷрои уҳдадориҳои меҳнатӣ (хизматӣ);

21) маблағи ҷуброни зарари моддӣ, ки бо қарори суд муқаррар карда шудааст, ба истиснои зарар ба молу мулки шахси воқеӣ;

22) даромад аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ, ки дар қитъаи замини наздиҳавлигӣ парвариш (истеҳсол) карда шудааст, бе коркарди саноатӣ ва содироти он;

23) маблағи бонусҳо, кэшбэк ва дигар механизмҳои ҳавасмандгардонии муштариён ҳангоми амалиёт бо истифода аз воситаҳои электронии пардохтӣ;

24) миловияе (стипендияе), ки ба шахс барои таҳсили пурраи рӯзона дар муассисаҳои томактабӣ, ибтидоӣ, умумии асосӣ, миёнаи умумӣ, ибтидоии касбӣ ва миёнаи касбӣ, олии касбӣ, касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ ва махсус дода мешавад;

25) даромади дар шакли музди меҳнат гирифтаи маъюбони модарзод ва маъюбони гурӯҳи I.

26) даромадҳои:

а) фонди суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ;

б) муассисаҳо, иттиҳодияҳои динӣ, ташкилотҳои ғайритиҷоратии хайрия, байниҳукуматӣ ва байнидавлатӣ (байналмилалӣ), ба истиснои даромадҳое, ки онҳо аз фаъолияти соҳибкорӣ мегиранд. Чунин муассисаҳо ва ташкилотҳо вазифадоранд ҳисоботи алоҳидаи фаъолияти асосии худ (фаъолияти аз андози даромад озодшуда) ва фаъолияти соҳибкориро пеш баранд;

27) маблағгузарониҳои ройгон, молу мулки ройгон ва грантҳое, ки ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ мегиранд ва барои фаъолияти ғайритиҷоратӣ истифода мебаранд, инчунин, аъзоҳаққиҳо ва хайрияи ба онҳо дастрасшуда;

28) суди саҳмияҳое, ки корхонаҳои резидентӣ аз корхонаҳои резидентӣ мегиранд;

29) кумакҳои молиявие (субсидияҳое), ки муассисаҳои давлатӣ аз ҳисоби маблағҳои буҷетӣ барои нигоҳдории фаъолияти худ мегиранд;

30) даромади корхонаҳои навтаъсис аз таҳвили молҳои истеҳсолшуда, агар муассисони онҳо дар муҳлати 12 моҳи тақвимии аз санаи бақайдгирии ибтидоии давлатӣ ба фонди оинномавии чунин корхонаҳо ҳаҷмҳои дар поён пешбинигардидаи сармоягузориҳоро ворид намуда бошанд, ба муҳлатҳои зерин:

а) 2 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 200 ҳазор доллари ИМА то 500 ҳазор доллари ИМА бошанд;

б) 3 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 500 ҳазор доллари ИМА то 2 миллион доллари ИМА бошанд;

в) 4 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 2 миллион то 5 миллион доллари ИМА бошанд;

г) 5 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 5 миллион доллари ИМА бошанд.

31) даромадҳо аз фаъолияти сайёҳӣ ба муҳлати 5 сол аз санаи бақайдгирии давлатӣ, дар ҳолати мавҷудияти иҷозатнома барои пешбурди фаъолияти сайёҳӣ;

32) даромад аз таҳвили молҳои истеҳсолнамудаи корхонаҳои навтаъсиси хурд ва миёнаи ноҳияҳои дурдасте, ки рӯйхати онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад, новобаста аз ҳаҷми сармоягузорӣ ба муҳлати 3 сол аз санаи бақайдгирии давлатӣ.

2. Озодкунӣ аз андоз аз даромад мутобиқи бандҳои 30, 31 ва 32 қисми 1 ҳамин модда дар ҳолати аз нав ба қайд гирифтани корхона ё азнавташкилдиҳии он, тағйирот дар шакли ташкилию ҳуқуқӣ, ҳамроҳшавӣ, баиҷорагирии корхонаҳои истеҳсолии амалкунанда (нисбати даромадҳое, ки аз истеҳсоли моли корхонаҳои ба иҷора гирифташуда ва ё муттаҳидшуда ба даст оварда мешаванд) татбиқ карда намешаванд.

3. Давраи имтиёзҳои андозӣ, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, метавонад дар асоси аризаи андозсупоранда ҳангоми гузариш ба низоми махсуси андозбандӣ ва (ё) баръакс тамдид карда шавад.

4. Ҳама гуна зараре, ки дар давраи имтиёзи андозӣ мутобиқи қисми 1 ҳамин модда ба амал омадааст, ҳангоми ба анҷом расидани давраи имтиёзи андозӣ ба давраи дигари андозӣ гузаронида намешавад.

5. Бандҳои 30 ва 32 қисми 1 ҳамин модда нисбат ба корхонаҳое, ки дар истихроҷи маъдан ё амалиёт дар соҳаи нафту газ фаъолият менамоянд, татбиқ карда намешаванд.

БОБИ 27. ТАРҲҲО АЗ ДАРОМАДИ УМУМӢ

Моддаи 187. Тарҳи хароҷоти вобаста ба гирифтани даромад

1. Аз даромади умумӣ тамоми хароҷоти тасдиқшудаи воқеан анҷомдодаи марбут ба давраи ҳисоботии бо гирифтани чунин даромад алоқаманд, ки дар Кодекси мазкур ва (ё) дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ пешбинӣ гардида, ба Кодекси мазкур мухолифат намекунанд, тарҳ карда мешаванд, аз ҷумла,:

- хароҷоти бо ҳуҷҷат тасдиқшудаи уҳдадориҳои андоз бо дарназардошти маҳдудиятҳои муқаррарнамудаи банди о) қисми 8 моддаи 189 Кодекси мазкур;

- хароҷоти бо ҳуҷҷат тасдиқшудаи музди меҳнат, хароҷоти сафарҳои хизматии кормандон дар доираи меъёрҳои муқарраршуда ва ба андозае, ки хароҷоти сафари хизматии зиёда аз меъёрҳои муқарраршуда мутобиқи моддаи 183 Кодекси мазкур ба даромади корманд дохил карда мешавад;

- хароҷоти тасдиқшудаи вобаста ба хариди ашёи хом, маводҳо, хароҷоти реклама, энергияи воқеан дар давраи андоз истифодашуда, ба истиснои хароҷоти вобаста ба сохтмон, харидории воситаҳои асосӣ ва васли онҳо (аз ҷумла, хароҷоти фарқияти манфии қурби асъор, ҷаримаҳо ва фоизҳои қарзие, ки ҳангоми сохтмон ва насб ба арзиши воситаҳои асосӣ бурда мешаванд), инчунин, дигар хароҷоте, ки мутобиқи моддаи 211 Кодекси мазкур хусусияти асосӣ (капиталӣ) доранд ва хароҷоте, ки мутобиқи моддаи 189 Кодекси мазкур ва дигар муқаррароти ҳамин боб бояд тарҳ нашаванд;

- даромаде, ки аз фурӯш, супоридан ё хориҷкунии дороиҳои андозсупоранда дар фаъолияти соҳибкорӣ истифодашаванда, мутобиқи моддаи 210 Кодекси мазкур муайян карда шудааст;

- фарқияти қурби асъоре, ки андозсупоранда дар давраи ҳисоботӣ, мутобиқи моддаи 209 Кодекси мазкур гирифтааст.

2. Тарҳи хароҷот дар ҳолати мавҷуд будани ҳуҷҷатҳои ба таври дахлдор ба расмият даровардашуда, ки хароҷоти воқеии вобаста ба гирифтани чунин даромадро тасдиқ менамоянд, иҷозат дода мешавад.

3. Ҳама гуна хароҷот бояд бо ҳуҷҷати дахлдори тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявӣ” барасмиятдаровардашудаи бо ифодаи пулӣ тасдиқ карда шавад. Ҳуҷҷати тасдиққунандаи хароҷот, инчунин, шартномаи шаҳрвандӣ мебошад, ки хусусияти хароҷоти андозсупорандаро ифода мекунад ва мақсаднокии иқтисодии онро шарҳ медиҳад. .

4. Агар ҳамон як хароҷот дар якчанд моддаи хароҷот пешбинӣ шуда бошад, дар ин сурат ҳангоми ҳисоби даромади андозбандишаванда ин хароҷот танҳо як маротиба тарҳ карда мешаванд.

5. Ҷаримаҳо, фоизҳо (фоизҳо), ноустуворонаҳои таъиншуда ё эътирофшудаи вобаста ба гирифтани даромади умумӣ, ки бояд аз ҳисоби андозсупоранда пардохт шаванд (шудаанд), ба истиснои онҳое, ки бояд ба буҷет ворид гарданд, тарҳ карда мешаванд.

6. Андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо, ки барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ба ҳисоб гирифтани он иҷозат дода намешавад,

дар арзиши молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо ба эътибор гирифта мешавад.

Моддаи 188. Тарҳкуниҳои шахсии шахсони воқеӣ

1. Аз даромади умумии шахси воқеӣ –резиденте, ки корманди кироя мебошад, дар шакли музди меҳнат барои ҳар моҳи таҚвимӣ дар ҳаҷми ду нишондиҳанда барои ҳисобҳо тарҳи шахсӣ амалӣ карда мешавад.

2. Аз даромад дар шакли музди меҳнати гурӯҳҳои зерини шахсони воқеӣ- резидентон барои ҳар моҳи таҚвимӣ дар ҳаҷми 10 нишондиҳанда барои ҳисобҳо тарҳи шахсӣ амалӣ карда мешавад:

- қаҳрамонҳои Иттиҳоди Шӯравӣ, қаҳрамонҳои меҳнати сотсиалистӣ, қаҳрамонҳои Тоҷикистон, иштирокдори Ҷанги Бузурги Ватанӣ ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда, иштирокдори дигар амалиётҳои ҳарбӣ барои муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравии Сотсиалистӣ, аз ҷумла,и хизматчиёни ҳарбие, ки дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва муассисаҳои ба ҳайати артиши амалкунанда шомилбуда хизмат кардаанд, собиқ партизанҳо, ҷанговарони интернатсионалист, инчунин, маъюбони гурӯҳи II;

- шаҳрвандони беморшуда ва мубталои бемории шуоъ, ки дар натиҷаи оқибатҳои садамаҳо дар объектҳои атомӣ рух додааст, шахсони дар рафъи оқибатҳои чунин садамаҳо дар доираи минтақаи ҷудокунӣ иштирокдошта, шахсоне, ки дар давраи бартараф намудани оқибатҳои садамаҳо дар корҳои баистифодабарӣ ё дигар корҳо дар объектҳои атомӣ иштирок намудаанд.

3. Аз даромади шахси воқеӣ – корманди кироя яке аз маблағҳои нисбатан калонтари тарҳи шахсӣ дар асоси ҳуҷҷатҳои тасдиққунанда мутобиқи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда иҷозат дода мешавад.

4. Дар ҳолате, ки агар шахси воқеӣ камтар аз шонздаҳ рӯзи таҚвимӣ дар давоми моҳ корманди кироя бошад, пас ҳангоми муайян намудани даромади андозбандишавандаи корманд тарҳи шахсӣ мутобиқи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда анҷом дода намешавад.

5. Тарҳи шахсӣ аз даромади андозбандишаванда мутобиқи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда тибқи даромадҳои гирифташуда танҳо дар як ҷойи кори (асосии) корманд роҳ дода мешавад. Дар ҳолате, ки шахси воқеӣ корманди кироя ва соҳибкори инфиродӣ намебошад, тарҳи шахсӣ, ки қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда муқаррар намудааст, танҳо дар як маҳалли пардохти даромад, ки дар асоси аризаи пешниҳодшудаи ӯ муайян карда мешавад, роҳ дода мешавад.

6. Ҳангоми ҳисоб кардани даромади андозбандишавандаи шахси воқеӣ аз даромади ӯ маблағи андози иҷтимоии барои суғурташудагон, ки бо меъёри 1 фоиз нигоҳдошташудааст, тарҳ карда мешавад.

7. Шахсе, ки даромади шахси воқеиро пардохт менамояд, барои дуруст амалӣ намудани тарҳи шахсӣ ҷавобгар мебошад. Дар ҳолати вайрон намудани талаботи муқаррарнамудаи ҳамин модда, маблаги андози бинобар нодуруст тарҳ кардан ба буҷет вориднашударо ҳамин шахс ҷуброн менамояд.

8. Шахсони воқеӣ ҳангоми амалӣ намудани хароҷот дар шакли ғайринақдӣ дар қаламравӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуқуқ доранд ба андозаи

то 30 фоиз аз ҳаҷми умумии даромадҳои гирифташуда, вале на зиёда аз 500 нишондиҳанда барои ҳисобҳоро дар як сол тибқи тартиби тасдиққардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тарҳ намоянд.

Моддаи 189. Хароҷоте, ки тарҳ карда намешавад

1. Тарҳ нисбат ба хароҷоте, ки ба фаъолияти соҳибкорӣ алоқаманд нест, инчунин, хароҷоти вобаста ба хариди мол (кор, хизматрасонӣ) аз соҳибкорони инфиродие, ки тибқи патент фаъолият менамоянд, иҷозат дода намешавад. Тарҳ нисбат ба хароҷоти вобаста ба сохтмон, истифодабарӣ ва нигоҳдории объектҳо, инчунин, дигар хароҷоте, ки ба фаъолияти соҳибкорӣ (истеҳсолоти асосӣ) алоқаманд нест, сурат намегирад.

2. Тарҳҳои пешбининамудаи ҳамин боб иҷозат дода намешавад, агар онҳо ҷавобгӯи талаботи моддаи 187 Кодекси мазкур набошанд.

3. Тарҳ нисбат ба хароҷоти зерин иҷозат дода намешавад:

1) хароҷоти намояндагӣ ва дигар хароҷоти шабеҳ (гузаронидани ҷашнҳо, ҷойгиронии меҳмонон ва ғайра) зиёда аз 1% аз даромади умумӣ андозсупоранда дар давраи ҳисоботӣ;

2) новобаста аз талаботи банди 1) ҳамин қисм андозсупорандаи навтаъсис дар соли аввали фаъолият метавонад то 300 нишондиҳанда барои ҳисобҳоро барои хамин мақсадҳо ба хароҷотҳои тарҳшаванда барад, агар ҳуҷҷатҳои асосноккунанда дошта бошад.

4. Банди 1) қисми 3 ҳамин модда нисбат ба андозсупорандае, ки фаъолияти соҳибкориаш дорои хусусияти фароғатӣ мебошад, татбиқ намегардад, агар хароҷот дар доираи чунин фаъолият анҷом дода шавад.

5. Тарҳ нисбат ба ҳиссаҷудокуниҳо ба фондҳои захиравӣ танҳо мувофиқи муқаррароти Кодекси мазкур анҷом дода мешавад.

6. Тарҳ нисбат ба арзиши молу мулки ройгон (хайрия) додашуда, корҳо ва хизматрасониҳои ройгон (эҳсонкорона), ба истиснои ҳолати пешбининамудаи моддаҳои 190 ва сархати шонздаҳуми моддаи 382 Кодекси мазкур, анҷом дода намешавад.

7. Тарҳ нисбат ба хароҷоти марбут ба мошинҳои сабукрав, ки дар ҳама давра дар ҷараёни давраи андоз дар ихтиёри кормандон ё саҳмдорон (иштирокдори андозсупоранда) барои истифодаи шахсӣ қарор дошт, аз ҷумла, истифодаи он барои кашондани кормандон ба ҷои кор ва баръакс, ба истиснои ҳолате, ки коргар вобаста ба арзиши даромад мутобиқи банди 7) қисми 3 моддаи 183 Кодекси мазкур бо андоз аз даромад андозбандӣ кард шудааст, анҷом дода намешавад.

8. Тарҳ инчунин, роҳ дода намешавад нисбат ба:

а) саҳм ба сармояи оинномавӣ (шарикӣ), аъзоҳаққии саҳмӣ, пардохтҳо барои аз меъёр зиёд ба ҳаво партофтани моддаҳои ифлоскунанда, , аъзоҳаққиҳои ихтиёрӣ ба ташкилотҳои ҷамъиятӣ;

б) сармоягузорӣ ба сармояи оинномавии андозсупорандаи дигар;

в) зарар аз фарқияти қурби асъорӣ, ки андозсупоранда аз рӯи қарзи бо шахсони алоқаманд гирифташуда ба миён омадааст;

г) хароҷоти кумакҳои молиявие (субсидияҳое), ки муассисаҳои давлатӣ аз ҳисоби маблағҳои буҷетӣ барои нигоҳдории фаъолияти худ гирифтаанд;

д) маблағ аз ҷониби андозсупоранда – эмитент аз бароришии саҳмия;

е) маблағҳои аз ҷониби андозсупоранда тибқи шартномаҳои комиссионӣ, фармоишӣ ва дигар шартномаҳои шабеҳ пардохтшаванда, ки ба манфиати комитент, принсипал пардохта мешаванд, ба истиснои пардохтҳо ва хароҷотҳо барои рӯипӯш намудани маблағҳои подошпулӣ;

ж) додани (пардохти) маблаги асосии қарз.

з) нобудшавии мол зиёда аз меъёрҳои муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдор, ки тибқи қонунгузории марбута муайян шудааст;

и) пардохти арзиши хизматрасониҳои коммуналие, ки барои истифода ба корхонаҳои хӯроки умум ройгон пешниҳод шудааст;

к) хароҷотҳое, ки барои шахси воқеӣ тибқи моддаҳои 183 ва 184 Кодекси мазкур манфиат ҳисобидашуда, бо андоз аз даромад андозбандӣ намешавад ;

л) пардохти зиёда аз меъёри барои истифодаи нақлиёти шахсӣ аз ҷониби корманд барои мақсадҳои хизматӣ муқарраршуда, ба он андозае, ки барзиёдӣ ба даромади корманд дохил карда нашуда бошад;

м) хароҷот барои рафъи камбудиҳо дар корҳои сохтмонӣ ва васлкунӣ ва ғайра;

н) зарар аз дуздӣ ва камомаде, агар шахсони гунаҳкор маълум набошанд;

о)маблағҳои зерин:

- андоз аз даромаде, ки мутобиқи Кодекси мазкур ситонида шудааст ва ҳама гуна андозҳо аз даромаде, ки дар давлати хориҷӣ пардохт шудааст ё пардохт мешавад;

- ҷаримаҳо ё фоизҳое, ки ба буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон ё ба буҷети давлати хориҷӣ пардохт мешаванд;

- андоз аз арзиши иловашуда ва аксиз, ки барои баҳисобгирӣ иҷозат дода шудааст;

- маблаги андозҳое, ки дар натиҷаи санҷишҳои андозӣ ошкор карда шудаанд.

п) хароҷотҳо вобаста ба амалиётҳо оид ба таҳвили мол, иҷрои кор ва хизматрасониҳое, ки воқеан анҷом дода нашудаанд ва тибқи қарори суд бо нишондодани номи андозсупорандаи анҷомдодаи чунин амалиёт муайян шудааст;

Моддаи 190. Тарҳ барои фаъолияти эҳсонкорӣ

1. Ба андозсупоранда тарҳи пардохтҳои аз ҷониби ташкилотҳои эҳсонкорӣ ва иҷрои фаъолияти эҳсонкорӣ дар давраи ҳисоботӣ анҷомдодашаванда, иҷозат дода мешавад ва маблаги пардохтҳо наметавонад аз 10 фоизи даромади андозбандишавандаи андозсупоранда дар давраи ҳисоботӣ зиёд бошад.

2. Ҳангоми анҷом додани пардохти эҳсонкорӣ дар шакли молу мулк маблаги воқеии пардохти эҳсонкорӣ, хурдтарини яке аз ин ду бузургиҳо – арзиши бозории молу мулк дар лаҳзаи супоридан ё арзиши аслии он дониста мешавад.

3. Тарҳ барои пардохтҳо ё кумакҳои дигар барои пешгирии оқибатҳо ё расонидани кумак дар робита бо офатҳои техногенӣ ё табиӣ ё эпидемия иҷозат дода мешавад.

Моддаи 191. Маҳдудияти тарҳҳо нисбат ба фоизҳо

1. Агар дар қисми 2 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, барои андозсупоранда ҳаҷми дар асл пардохтшудаи фоизҳо барои ҳар як қарз дар давраи ҳисоботӣ барои тарҳ иҷозат дода мешавад, аммо ба андозаи на бештар аз маблағи секаратаи фоизҳои бо истифодаи меъёри бозтамвили Бонки миллии Тоҷикистон ҳисобшуда (бояд ҳисоб карда шавад), ки дар давраи андоз амал мекунад. Ҳамин муқаррарот нисбат ба фоизҳои супоридашаванда тибқи шартномаҳои иҷораи молиявӣ (лизинг) низ татбиқ мегардад.

2. Фоизҳои қарзҳое, ки бинобар харидорӣ намудан ва (ё) сохтани воситаҳои асосии истеҳлокшаванда пардохт мешаванд ё ба хароҷоте вобастаанд, ки ба тағйирёбии арзиши то ба истифода додани онҳо таъсир мерасонанд, аз даромади умумии солона тарҳ карда намешаванд, вале арзиши чунин воситаҳои асосиро зиёд менамоянд.

3. Маҳдудиятҳо нисбат ба тарҳи фоизҳои дар моддаи мазкур муайяншуда, то истифодаи моддаи 221 Кодекси мазкур татбиқ карда мешаванд.

Моддаи 192. Тарҳҳо нисбат ба қарзҳои беэътимод

1. Андозсупорандагон нисбат ба қарзҳои беэътимод вобаста ба таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо ба тарҳ ҳуқуқ доранд, агар даромади марбут ба онҳо қаблан ба даромади умумие, ки аз фаъолияти соҳибкорӣ гирифта шудааст, дохил карда шуда бошад.

2. Тарҳ нисбат ба қарзи беэътимод дар лаҳзаи аз эътибор соқит намудани қарз ҳамчун арзишнадошта дар дафтарҳои муҳосибавии андозсупоранда бо шарте, ки соқиткунӣ ба стандарти байналмилалии ҳисоботи молиявӣ мутобиқ мебошад, иҷозат дода мешавад.

3. Тарҳ нисбат ба қарзҳои беэътимод наметавонанд аз 10 фоизи даромади умумии дар давраи ҳисоботӣ бадастовардашудаи андозсупоранда зиёд бошанд.

4. Муқаррароти моддаи мазкур ба ташкилотҳои молиявии қарзие, ки нисбат ба он муқаррароти моддаи 203 Кодекси мазкур татбиқ карда мешавад, истифод бурда намешавад.

Моддаи 193. Тарҳҳо нисбат ба хароҷот барои таҳқиқоти илмӣ, корҳои лоиҳакашӣ ва таҷрибавию конструкторӣ

1. Барои андозсупоранда тарҳ нисбат ба хароҷот барои таҳқиқоти илмӣ, корҳои лоиҳакашӣ ва таҷрибавию конструктории вобаста ба гирифтани даромади умумӣ, ба истиснои хароҷот барои харидани воситаҳои асосӣ, васли онҳо ва дигар хароҷоти хусусияти асосидошта (капиталӣ) иҷозат дода мешавад. Асос барои тарҳи чунин хароҷот супоришҳои техникӣ, ҳуҷҷатҳои

лоиҳавию сметавӣ, санади корҳои иҷрошуда ва санадҳои қабули зинаҳои иҷрошудаи чунин корҳо ба ҳисоб мераванд.

2. Муқаррароти қисми 1 ҳамин модда нисбат ба хароҷот барои таҳқиқоти илмӣ, корҳои лоиҳакашӣ ва (ё) таҷрибавию конструкторӣ дар ташкилотҳое, ки ин намудҳои фаъолиятро ба сифати иҷрочӣ (пудратчӣ ё зерпудратчӣ) анҷом медиҳанд, паҳн намешаванд. Ҳароҷоти зикршуда ҳамчун хароҷот барои амалӣ намудани фаъолияти ин ташкилотҳо, ки барои гирифтани даромад равона шудааст, ҳисобида мешавад.

3. Дар ин модда таҳти мафҳуми тадқиқоти илмӣ ҳама гуна фаъолияти таҷрибавӣ дониста мешавад, ки натиҷаи онҳоро пешакӣ дар асоси дониш, иттилоот ё таҷрибаи мавҷуда маълум ё муайян кардан имконнопазираст, вале онҳоро танҳо бо роҳи гузарондани ҷараёни муназзами таҳқиқот дар асоси принсипҳои илмҳои муқарраршуда муайян кардан мумкин аст. Тадқиқоти илмӣ ҷустуҷӯи захираҳои табииро дар бар намегирад. Хароҷот барои тадқиқоти илмӣ ҳама гуна саҳми гузоштаи андозсупорандаро ба муассисаи илмӣ-тадқиқотӣ, ки онро барои гузаронидани таҳқиқоти илмӣ бо мақсади рушди тиҷоратӣ истифода мебарад.

Моддаи 194. Ба давраи дигар гузаронидани зарар, зарар ҳангоми фурӯш ё супоридани молу мулк

1. Барзиёдии тарҳҳо аз даромади умумӣ (зарар аз фаъолияти соҳибкорӣ) дар давраи ҳисоботӣ барои андозсупоранда иҷозатдодашуда ба давраи минбаъда бо давомнокии то 3 солро фарогиранда гузаронида ва аз даромад то андози давраи оянда пӯшонида мешавад.

2. Зараре, ки аз фурӯш, супоридан ё бегонакунии молу мулк (ба истиснои молу мулке, ки барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода мешавад ё молу мулке, ки даромад аз фурӯш, супоридан ё бегонакунии онҳо аз андоз озод аст) расонида мешавад, аз ҳисоби даромад аз фурӯш, супоридан ё бегонакунии чунин молу мулки дигар ҷуброн мегардад.

3. Агар ҷуброни зарари дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда дар ҳамон сол имконнопазир бошад, он ба давраи минбаъдаи то 3 солро дарбаргиранда гузаронида мешавад ва аз ҳисоби даромади аз фурӯш, супоридан ё бегонакунии дигар чунин молу мулк гирифташуда ҷуброн мегардад.

4. Бо мақсади андоз аз даромад зарарҳои дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда муайяншуда ба эътибор гирифта мешаванд ва ҳангоми пайдошавӣ тарҳ карда мешаванд.

БОБИ 28. ТАРҲҲО АЗ РӮИ ВОСИТАҲОИ АСОСӢ ВА ДОРОИҲОИ ҒАЙРИМОДДӢ

Моддаи 195. Тарҳи маблағҳои ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлокӣ ва дигар тарҳҳо аз рӯи воситаҳои асосии истеҳлокшаванда

1. Воситаҳои асосии истеҳлокшаванда барои мақсадҳои моддаи мазкур воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддии дар фаъолияти соҳибкорӣ истифодашаванда дониста мешаванд.

2. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад, ки дар давраи ҳисоботӣ аз даромади андозбандишаванда мутобиқи меъёрҳои дар ҳамин модда муқарраршуда ҳиссаи истеҳлоки воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддиро тарҳ намояд.

3. Ҳиссаҷудокунии истеҳлокӣ ба воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддие, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода намегарданд, иҷозат дода намешавад.

4. Нисбат ба дороиҳои зерин тарҳи ҳиссаҷудокунии истеҳлокӣ иҷозат дода намешавад:

- замин, чорво, асарҳои санъат, захираҳои молию моддӣ, аз ҷумла, объектҳои сохтмонии нотамом ва таҷҳизоти васлнашуда, инчунин, молу мулке, ки арзиши онҳо ҳангоми муайян намудани манбаи андозбандишавандаи соли ҳисоботӣ пурра тарҳ карда мешавад;

- роҳҳои автомобилгард, роҳравҳо, гулгашту хиёбонҳои истифодаи умум, иншооти ободонӣ, ки дар ихтиёрдории (нигоҳдории) ҳокимияти давлатӣ қарор доранд;

- воситаҳои асосие, ки ройгон гирифта шудаанд;

- воситаҳои асосие, ки арзиши онҳо қаблан пурра тарҳ карда шудаанд;

- воситаҳои асосии ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ, муассисаҳои давлатӣ ва иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, аз ҷумла, воситаҳои асосие, ки онҳо барои гирифтани даромад истифода мебаранд.

5. Воситаҳои асосии истеҳлокшаванда, ба истиснои дороиҳои ғайримоддӣ ба гурӯҳҳои дорои меъёрҳои зерини истеҳлокӣ тақсим мешаванд:

Гурӯҳ	Номгӯи воситаҳои асосӣ	Меъёри истеҳлок аз рӯи усули хаттӣ (бо фоиз)
1.	Асбобу анҷом ва лавозимоти махсус, дастгоҳҳо ва воситаҳои маҳаллии коркарди маълумот, техникаҳои электронӣ ва серверҳо	12,5
2.	Автомобилҳои боркаш, автобусҳо, техникаи автотрактории роҳсозӣ, автомобилҳои махсус ва ядакҳо, мошинаҳо ва таҷҳизот барои тамоми соҳаҳои саноат, истеҳсолоти рехтагарӣ, таҷҳизоти оҳангарию прессҳо, таҷҳизоти сохтмон, мошинаҳо ва таҷҳизоти кишоварзӣ, воситаҳои нақлиёти роҳи оҳан, баҳрӣ, дарёӣ ва	5

	ҳавоӣ, бормахзан (контейнерҳо)	
3.	Автомобилҳои сабукрав; мебели идора, компютерҳо, таҷҳизотҳои пайваста ва вобастаи он	10
4.	Мошинаҳо ва таҷҳизоти қуввадиҳанда, таҷҳизоти техникӣ, таҷҳизоти турбинӣ, муҳаррикҳои электрикӣ ва генераторҳои дизелӣ, воситаҳои интиқоли барқ. таҷҳизоти электронӣ ва воситаҳои алоқа, хатҳои қубур	3
5.	Биноҳо, иншоот ва конструксияҳо	7
6.	Дороиҳои истеҳлокшавандае, ки ба дигар гурӯҳҳо мансуб нестанд	4

6. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад тарҳи ҳиссаҷудокунии истеҳлокиро, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда барои ҳамаи гурӯҳи дороиҳо дар асоси дороиҳои алоҳида иҷозат дода шудааст, бо усули хаттии ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлокӣ муайян намояд.

7. Ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлокӣ барои воситаҳои асосии гурӯҳи 5 ҳар як воситаи асосӣ дар алоҳидагӣ барои тамоми давраи истифодабарӣ анҷом дода мешаванд.

8. Ҳиссаҷудокунии истеҳлокии воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ аз лаҳзаи ба истифода додани воситаҳои асосӣ татбиқ карда мешавад.

9. Арзиши воситаҳои асосӣ, ки дар асоси шартномаи иҷораи молиявӣ (лизинг) гирифта шудааст дар тавозуни арзишии гурӯҳи дахлдори иҷорагир дохил карда шуда, ҳиссадҷудокунии истеҳлокӣ вобаста ба меъёрҳои барои гурӯҳои дахлдор муйаяншуда, ҳисоб карда мешавад.

10. Маблағи асосие, ки барои воситаҳои асосии ба иҷораи молиявӣ (лизинг) додашуда ба иҷорадеҳ пардохт шудааст, агар воситаҳои асосӣ бо арзишии тавозунӣ то интиқоли онҳо ба иҷораи молиявӣ (лизинг) дохил карда шуда бошанд, ҳамчун маблаге дониста мешавад, ки ҳангоми фурӯши чунин воситаҳои асосӣ гирифта мешавад. Барои иҷорагир маблаги асосие, ки он ба иҷорадеҳ мепардозад, ҳамчун нархи хариди воситаҳои асосӣ баррасӣ мегардад.

11. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад илова ба тарҳи ҳиссаҷудокунии истеҳлокӣ, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда барои дороиҳои алоҳида иҷозат дода шудааст, инчунин, тарҳи саромягузориро истифода намояд.

Моддаи 196. Тарҳи ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлокӣ бо усули хаттӣ

1. Моддаи мазкур дар ҳолатҳое татбиқ карда мешавад, ки андозсупоранда барои мақсадҳои қисми 1 моддаи 195 Кодекси мазкур ҳиссаҷудокунии истеҳлокиро барои воситаҳои асосии истеҳлокшавандаи дороиҳои алоҳида дар асоси усули хаттӣ ҳисоб кунад.

2. Андозсупоранда тарҳи истеҳлокиро, ки барои давраи ҳисоботӣ барои воситаҳои асосии истеҳлокшаванда иҷозат дода шудааст, бо истифода аз усули хаттӣ ҳисоб карда, меъёри истеҳлокро, ки ба дороиҳои асосӣ нисбат ба арзиши он татбиқ карда мешавад, тавре ки дар қисми 5 моддаи 195 Кодекси мазкур муқаррар шудааст, ҳисоб мекунад.

3. Агар андозсупоранда воситаҳои асосии тибқи ҳамин модда истеҳлокшавандаро қисман барои ба даст овардани даромади андозбандишаванда ва қисман барои мақсадҳои дигар истифода барад, тарҳи ҳиссаҷудокунии истеҳлокӣ мутобиқи қисми 5 моддаи 195 Кодекс мазкур танҳо нисбат ба ҳиссаи мутаносиб ба даромади андозбандишавандаи давраи ҳисоботӣ иҷозат дода мешавад.

4. Агар андозсупоранда воситаҳои асосии мутобиқи ҳамин модда истеҳлокшавандаро, ки амали ин модда дар тӯли тамоми давраи ҳисоботӣ барои ба даст овардани даромади андозбандишаванда татбиқ мекунад, истифода набарад, тарҳи истеҳлокӣ дар ин давра мутобиқи формулаи зерин ҳисоб карда мешаванд:

$$A \times {}^{B}/_{C}, \text{ дар ин ҷо,}$$

A - тарҳкунии истеҳлокӣ, ки мутобиқи қисми 2 ҳамин модда бо дар назардошти қисми 4 ҳамин модда ҳисоб карда шудааст;

B - миқдори рӯзҳои давраи ҳисоботӣ, ки дар давоми он андозсупоранда воситаҳои асосии истеҳлокшавандаро барои ба даст овардани даромади андозбандишаванда истифода бурдааст;

C - миқдори рӯзҳои давраи ҳисоботӣ, мебошад.

Моддаи 197. Тартиби ҳисобкунии ҳиссаҷудокунии истеҳлокӣ бо усули хаттӣ

1. Усули хаттии ҳиссаҷудокунии истеҳлокии воситаҳои асосӣ аз рӯи арзиши тавозунии воситаҳои асосӣ дар қисмҳои мутаносиби баробар дар тамоми давраи истифодаи он ҳисоб карда мешавад.

2. Ҳангоми гузариш аз усули арзиши бақияи тавозунӣ ба усули хаттӣ, ҳисобкунии ҳиссаҷудокунии истеҳлокӣ аз рӯи арзиши тавозунии воситаҳои асосӣ анҷом дода мешавад.

Моддаи 198. Тарҳи сармоягузорӣ

1. Андозсупорандае, ки воситаҳои асосии дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишударо дар давраи ҳисоботӣ ба истифода медиҳад, ҳуқуқ дорад барои ин давра тарҳи иловагиро анҷом диҳад.

2. Тарҳи сармоягузорӣ аз рӯи меъёрҳои зерин татбиқ карда мешавад:

1) 10 фоиз аз арзиши:

- таҷҳизотҳои технологии нав – таҷҳизотҳо, дастгоҳҳо, қисмҳо ва механизмҳое, ки андозсупоранда дар раванди истеҳсоли молҳо (корҳо,

хизматрасониҳо) истифода мебарад ва аз рӯзи барориши онҳо на зиёда аз се сол гузаштааст, эътироф карда мешавад;

- азнавтаҷҳизонӣ (муосиркунӣ) – корҳои вобаста ба тағйир додани таъиноти технологӣ ё хизматии воситаҳои асосие, ки барои баланд бардоштани ҳосилнокӣ ё беҳтаркунии дигар хусусиятҳои сифатии онҳо равона карда шудааст;

- азнавтаҷҳизонии техникӣ ва (ё) технологӣ – маҷмӯи чорабиниҳо ҷиҳати баланд бардоштани нишондиҳандаҳои техникӣ – иқтисодии воситаҳои асосӣ ё қисмҳои алоҳидаи бо роҳи ҷорӣ намудани техника ва (ё) технологияи пешқадам, механизатсия ва автоматизатсияи истеҳсолот, ивази таҷҳизотҳои маънаван кӯҳнашуда ва (ё) ҷисмонан хурдашуда ба таҷҳизоти нави ҳосилноктар эътироф карда мешавад. Ба азнавтаҷҳизонии техникӣ ва (ё) технологӣ инчунин, ташкил ва васеъ кардани истеҳсолоти амалкунанда;

- маблағи барои бадастовардани таъминоти барномавии истеҳсоли ватанӣ дар доираи лоиҳаҳои сармоягузорӣ оид ба ташкили низоми иттилоотӣ.

2) 5 фоиз аз арзиши:

- азнавсозии биною иншоот, ки дар раванди истеҳсолот истифода мешавад – азнавкунии биною иншооти мавҷудаи дар истеҳсоли молҳо ва хизматрасонӣ истифодашаванда (зиёда 50 фоиз навкунии биною иншоот аз масоҳат), ки барои баланд бардоштани нишондиҳандаҳои техникӣ – иқтисодии воситаҳои асосӣ аз рӯи лоиҳаи таҷдид ва барои амалӣ намудани азнавтаҷҳизонии иқтидори истеҳсолӣ;

- васеънамоии истеҳсолот дар шакли сохтмонӣ нав – сохмони биною иншооти нав, ки бо мақсади истифодаи онҳо дар раванди истеҳсоли мол ё хизматрасонӣ дониста мешавад.

3. Ҳиссаҷудокуниҳои сармоягузорӣ дар давраи ҳисоботие татбиқ карда мешавад, ки дар он таҷҳизотҳои технологии нав ба истифода дода шудааст, ё ин ки азнавтаҷҳизонӣ (муосиркунӣ), азнавтаҷҳизонии техникӣ ва (ё) технологии истеҳсолоти худӣ, васеъ кардани истеҳсолот дар шакли сохтмони нав, азнавсозии биною иншооте, ки дар раванди истеҳлот истифода мешаванд ва таъминоти барномавии истеҳсоли ватанӣ дар доираи лоиҳаҳои сармоягузорӣ оид ба ташкили низоми иттилоотӣ сурат гирифтааст.

4. Ҳиссаҷудокуниҳои сармоягузорӣ нисбат ба сармоягузориҳое, ки тибқи талаботи ҳамин модда баъди 31 декабри соли 2021 амалӣ шудаанд, иҷозат дода мешавад.

Моддаи 199. Тарҳи арзиши таъмир ва такмили воситаҳои асосии истеҳлокшаванда

1. Тарҳи маблаг нисбат ба ҳар як гурӯҳ оид ба хароҷоти таъмири воситаи асосии шомили гурӯҳи мазкур дар ҳаҷми воқеии маблағҳои чунин таъмир, вале на бештар аз 10 фоизи тавозуни арзишии гурӯҳ дар охири соли таҚвимӣ иҷозат дода мешавад.

2. Маблаги воқеии хароҷоти таъмир зиёда аз 10 фоизи тавозуни арзишии гурӯҳ ба афзоиши тавозуни арзишии ҳамин гурӯҳ дохил карда мешавад.

Моддаи 200. Тарҳи ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлокӣ аз рӯи дороиҳои ғайримоддӣ

1. Ба арзиши дороиҳои ғайримоддӣ хароҷот барои объектҳои ғайримоддӣ (объектҳои моликияти ғайримоддӣ ба монанди иҷозатнома, патент барои ихтироъӣ, тамғаи молӣ ва тамғаи хизматрасонӣ, ҳуқуқи муаллифӣ, қарордод оид ба истифодаи номи фирмавӣ, таъминоти барномавӣ ва дигар объектҳои моликияти зеҳнӣ), ки дорои муҳлати маҳдуди истифода мебошанд ва дар давоми на камтар аз дувоздаҳ моҳ истифода мегарданд, дохил мешаванд.

2. Андозсупоранда тарҳи истеҳлокиро, ки муқаррароти моддаи 195 Кодекси мазкур барои дороии ғайримоддӣ иҷозат додааст, бо назардошти он ки истеҳлок меъёрҳои зеринро ташкил медиҳад, ҳисоб менамояд:

- барои дороии ғайримоддӣ, ки муҳлати истифодаи муфиди он зиёда аз 10 сол мебошад ё муайян намудани муҳлати истифодаи муфиди он имконнопазир аст - 10 фоиз;

- барои ҳама гуна дороиҳои ғайримоддии дигар - фоиз бо роҳи тақсим намудани 100 фоиз ба теъдоди солҳои муҳлати истифодаи муфиди дороии ғайримоддӣ ҳисоб карда мешавад.

3. Муқаррароти ҳамин модда нисбат ба дороиҳои ғайримоддие, ки дар моддаи 193 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, татбиқ намегардад.

БОБИ 29. ХУСУСИЯТИ АНДОЗБАНДИИ ДАРОМАДИ БАХШҲОИ АЛОҲИДА

Моддаи 201. Андозбандии ташкилотҳои қарзии молиявӣ

Андозбандии ташкилоти қарзии молиявӣ бо дарназардошти муқаррароти моддаҳои 202 ва 203 Кодекси мазкур амалӣ карда мешавад.

Моддаи 202. Даромади ташкилотҳои қарзӣ

1. Объекти андозбандии андоз аз даромад барои ташкилотҳои қарзӣ фарқияти мусбии байни даромад ва хароҷоти онҳо бо назардошти талаботҳои муқаррарнамудаи моддаи мазкур ва моддаи 203 Кодекси мазкур мебошад.

2. Даромади ташкилотҳои қарзӣ аз даромадҳои дар моддаи мазкур пешбинишуда, бо назардошти талаботи муқаррарнамудаи моддаи 179 Кодекси мазкур иборат мебошад, аз ҷумла,:

- дар шакли фоиз аз ҷойгиркунии маблағҳо ва додани қарзҳо, аз ҷумла, маблағи ҷарима ва ноустуворона аз рӯи шартномаи қарзӣ;

- дар шакли ҳаққи хизматрасонӣ аз кушодан ва пешбурди суратҳисобҳои бонкӣ, клиринг, қарз, ҳисоббаробаркунӣ ва интиқоли маблағҳо, аз ҷумла, бо истифодаи воситаҳои электронии пардохтӣ, барориш ва ё хизматрасонии воситаҳои пардохт, аз додани иқтибос ва дигар ҳуҷҷатҳо аз рӯи ҳисобҳо ва ҷустуҷӯи маблағҳо;

- дар шакли ҳаққи хизматрасонӣ аз рӯи амалиётҳои эквайрингӣ ва аз иштирокдори тиҷорати электронӣ;

- аз гузаронидани амалиёт бо асъори хориҷӣ бо назардошти ҳаққи хизматрасонӣ ҳангоми амалиёти хариду фурӯши асъори хориҷӣ, аз ҷумла, аз ҳисоб ва супориши муштариён;

- аз гузаронидани амалиёт бо филизоту сангҳои қиматбаҳо, сарватҳои асъорӣ, аз ҷумла, амалиёти хариду фурӯши асъори хориҷӣ барои худ ё муштариён. Даромади ташкилоти қарзӣ аз амалиёт бо филизоту сангҳои қиматбаҳо ва асъори хориҷӣ фарқияти мусбии байни қурби харид ва фурӯши асъор барои давраи ҳисоботӣ (андозӣ) ҳисобида мешавад;

- аз фарқияти мусбии азнавбаҳодии асъори хориҷӣ, коғазҳои қиматнок, филизоту сангҳо ва филизоти қиматбаҳо, аз ҷумла, сабикаҳои ченакӣ аз филизоти қиматбаҳо;

- аз хариду фурӯши воситаҳои бозории пулӣ (аз ҷумла,: чекҳо, векселҳо, уҳдадориномаҳо ва тасдиқномаҳои пасандозӣ), саҳмияҳо ва дигар коғазҳои қиматноки интиқолшаванда барои худ ё муштариён;

- аз қарордодҳои форвардӣ, созишномаи своп, фючерс, опсион ва дигар ҳосилаҳое, ки ба асъор, саҳмияҳо, вомбаргҳо, филизоту сангҳои қиматбаҳо ё қурбу меъёрҳои фоизӣ дахл доранд, барои худ ё муштариён;

- аз додани кафолат, баҳисобгирии уҳдадориҳои шартӣ, аз ҷумла, кафолатҳо ва эътиборномаҳо (аккредитивҳо) барои худ ва муштариён, додани замонат, ки иҷрои уҳдадориҳои пулиро дар назди шахси сеюм пешбинӣ менамояд;

- аз амалиёти сейфӣ, нигаҳдорӣ ва идоракунии дороиҳо (пул, коғазҳои қиматнок, филизот, ҷавоҳирот ва ғайра);

- аз хизматрасонии амалиёти ба боварӣ асосёфта (идоракунии маблағҳои пулӣ, қоғазҳои қиматнок ва ғайра ба манфиати боварикунанда ва дар асоси супориши он);

- аз амалиёти кассавӣ: қабул намудан, аз нав ҳисоб кардан, иваз намудан, бастан ва нигоҳ доштани пулҳои қоғазӣ ва тангаҳо;

- аз ҳамлу нақл, қабул намудан (инкассатсия) ва фиристодани пулҳои қоғазӣ, тангаҳо ва ашёи қиматбаҳо;

- аз амалиётҳо вобаста ба хариду фурӯши тангаҳои хотиравӣ (коллексионӣ) ҳамчун фарқияти нархи байни харид ва фурӯш;

- дар шакли маблаги баргардонидаи дороиҳое, ки зарар аз хориҷ кардани он қаблан ба таркиби хароҷоти тарҳшаванда дохил шуда, манбаи андозро кам кардааст, ё ин ки аз ҳисоби захираи (фонди) ташаккулёфта хориҷ шуда, қаблан манбаи андозро кам кардааст.

- аз амалиётҳои факторинг ва форфейтинг;

- аз иҷораи молиявӣ (лизинг);

- аз хизматрасонӣ ба сифати агенти молиявӣ, хизматрасонӣ ба сифати мушовир ё маслиҳатгари молиявӣ, хизматрасонии иттилооти молиявӣ ва қарзӣ;

- дар шакли маблаги барқароршудаи захира (фонд) барои пӯшонидани талафоти имконпазир аз рӯи дороиҳо, ки хароҷоти ташаккулдиҳии он қаблан дар таркиби хароҷотҳое, ки манбаи андоз аз даромадро кам кардааст, дохил шуда буд. Даромад аз барқароршавии захираҳо (фондҳо) бо тартиби тасҳеҳи

фарқияти байни маблағи захираи (фонди) ташаккулдодашаванда ва бақияи маблағи захира (фонд) ба охири давраи ҳисоботӣ (андозӣ) муайян карда мешавад;

- аз хизматрасониҳои фосилавӣ ва ба воситаи шабакаи интернет;

- дигар даромадҳои ба фаъолияти бонкӣ алоқаманд.

3. Ба даромади андозбандишавандаи ташкилотҳои қарзӣ даромадҳои зерин дохил намешаванд:

- ҳангоми аз ташкилоти қарзии дигар харидорӣ намудани қарзҳои беэътимод ё шубҳанок (ғайрифаъол), маблағи асосии қарз ё фоизҳои қаблан ҳисобшуда, ки зиёда аз арзиши харид метавонанд ба даст оварда шаванд, агар чунин маблағи барзиёд воқеан ба даст оварда нашуда бошад;

- фоизҳо, ҷарима ва ноустуворонаи пардохтнашудаи ҳисобшуда аз рӯи қарзҳои беэътимод ё шубҳанок (ғайрифаъол), ки ба ташкилоти қарзӣ пардохт нашудаанд, ба истиснои ҳолатҳои шахсони мутақобилан вобаста;

- пардохтҳои суғуртавие, ки аз рӯи шартномаи суғурта ҳангоми фавт ё ба вуҷуд омадани маъюбии шахси қарздори ташкилоти қарзӣ, инчунин, пардохтҳои суғуртавӣ аз рӯи шартномаи суғуртаи амволе, ки ҳамчун таъминоти қарз қабул шудааст, дар доираи маблағи қарзи баргардониданашудаи қарзгир аз рӯи қарз, фоизҳои ҳисобшуда, ҷаримаҳои аз ҷониби суд эътирофшуда, ба ташкилоти қарзӣ аз ҳисоби маблағҳои суғуртавӣ пардохт карда мешавад.

- даромади бадастовардашуда дар шакли афзоиши дороиҳои соф аз ҳисоби зиёдшавии сармояи оинномавии корхонаҳои фаръии ташкилоти қарзӣ.

Моддаи 203. Хароҷоти ташкилотҳои қарзӣ

1. Хароҷоти ташкилотҳои қарзӣ аз хароҷотҳои дар моддаҳои 187, 189-190, 193-200, 205-221 Кодекси мазкур ва хароҷотҳои дар ҳамин модда пешбинишуда иборат мебошад. Новобаста ба ин, хароҷотҳои дар моддаҳои 187, 189-190, 193-200, 205-221 Кодекси мазкур пешбинишуда бо назардошти хусусиятҳои талаботи моддаи мазкур муайян карда мешавад.

2. Барои мақсадҳои боби мазкур, ба хароҷотҳои ташкилотҳои қарзӣ марбут ба фаъолияти бонкӣ, хароҷотҳои зерин дохил мешаванд:

- фоизҳои ҳисобшуда аз рӯи воситаҳои пулии ҷалбшуда (аз ҷумла, амонатҳо, пасандозҳо ва қарзҳо), маблағи суратҳисобҳои бонкӣ, коғазҳои қиматнок, ва маблағҳои депонентии дар суратҳисобҳои махсус нигоҳдорандаи муштариён;

- ҳаққи хизматрасонӣ барои кушодан ва пешбурди суратҳисобҳои бонкӣ, клиринг, қарз, ҳисоббаробаркунӣ, нақдикунонӣ ва интиқоли маблағҳо, аз ҷумла, бо истифодаи воситаҳои электронии пардохтӣ, бароориш ва ё хизматрасонии воситаҳои пардохт, барои гирифтани иқтибос ва дигар ҳуҷҷатҳо аз рӯи ҳисобҳо ва ҷустуҷӯи маблағҳо;

- аз гузаронидани амалиёт бо асъори хориҷӣ бо назардошти ҳаққи хизматрасонӣ ҳангоми амалиёти хариду фурӯши асъори хориҷӣ, аз ҷумла, аз ҳисоб ва супориши муштариён;

- аз амалиёт бо филизоту сангҳои қиматбаҳо, сарватҳои асъорӣ, аз ҷумла, амалиёти хариду фурӯши асъори хориҷӣ барои худ ё муштариён. Хароҷоти ташкилоти қарзӣ аз амалиёт бо филизоту сангҳои қиматбаҳо ва асъори хориҷӣ фарқияти манфии байни қурби харид ва фурӯши асъор барои давраи ҳисоботӣ (андозӣ) ҳисобида мешавад;

- аз фарқияти манфии азнавбаҳодии асъори хориҷӣ, коғазҳои қиматнок, филизоту сангҳо ва филизоти қиматбаҳо, аз ҷумла, сабикаҳои ченакӣ аз филизоти қиматбаҳо;

- аз хариду фурӯши воситаҳои бозории пулӣ (аз ҷумла,: чекҳо, векселҳо, уҳдадориномаҳо ва тасдиқномаҳои пасандозӣ), саҳмияҳо ва дигар коғазҳои қиматноки интиқолшаванда барои худ ё муштариён;

- аз қарордодҳои форвардӣ, созишномаи своп, фючерс, опсион ва дигар ҳосилаҳое, ки ба асъор, саҳмияҳо, вомбаргҳо, филизоту сангҳои қиматбаҳо ё қурбу меъёрҳои фоизӣ дахл доранд, барои худ ё муштариён;

- барои гирифтани кафолат, кушодани эътиборномаҳо (аккредитивҳо) барои худ ва муштариён;

- барои амалиёти сейфӣ, нигаҳдорӣ ва идоракунии дороиҳо (пул, коғазҳои қиматнок, филизот, ҷавоҳирот ва ғайра);

- барои амалиёти кассавӣ: қабул намудан, иваз намудан, нигоҳ доштан ва экспертизаи пулҳои қоғазӣ ва тангаҳо;

- барои ҳамлу нақл, қабул намудан (инкассатсия) ва фиристодани пулҳои қоғазӣ, тангаҳо ва ашёи қиматбаҳо;

- зарар аз амалиётҳо вобаста ба хариду фурӯши тангаҳои хотиравӣ (коллексионӣ) ҳамчун фарқияти нархи байни харид ва фурӯш;

- барои амалиёт вобаста ба бароориш ва хизматрасонии чекҳои сафарӣ, воситаҳои электронӣ ва дигар воситаҳои пардохтӣ, аз ҷумла, кортҳои пардохтии бонкӣ;

- боҷҳо ва дигар пардохтҳо барои бақайдгирии гарав (аз ҷумла, ипотека), ворид намудани тағйирот ба феҳрастҳои бақайдгирӣ ва шартномаҳои аз ҷониби нотариус ба қайд гирифташуда;

- барои иҷораи биною иншоот, нақлиёт ва дигар хароҷотҳои вобаста ба он, инчунин, дигар воситаҳои алоқаманд ба фаъолияти бонкӣ;

- зарар аз фурӯш, дисконткунӣ ва ё аз тавозун хориҷ намудани коғазҳои қиматнок, қарзҳо, қарзҳои байнибонкӣ, ҷойгиркунии муҳлатнок ва ҳосила аз онҳо;

- аз амалиётҳои факторинг ва форфейтинг;

- аз иҷораи молиявӣ (лизинг);

- барои хизматрасонии агенти молиявӣ, мушовир ё маслиҳатгари молиявӣ, хизматрасонии иттилооти молиявӣ ва қарзӣ;

- пардохти бонусҳо, кэшбек ва дигар механизмҳои ҳавасмандгардонӣ ба муштариён ҳангоми истифодабарии воситаҳои электронии пардохтӣ;

- пардохтҳои тақвимӣ барои суғуртаи амонатҳо (пасандозҳо) ба Хазинаи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ;

- ҳиссаҷудокуниҳо ба захира (фонд) барои пӯшонидани талафҳои имконпазир доир ба дороиҳо мувофиқи дастурамали Бонки миллии

Тоҷикистон, ба истиснои дороиҳои ба фоидаи тарафҳои бо ҳам алоқаманд ё ин ки тибқи уҳдадориҳои тарафҳои бо ҳам алоқаманд ба шахсони сеюм ва қарзҳои бегарав ба андозаи зиёда аз 2500 нишондиҳанда барои ҳисобҳо дода шудаанд. Хароҷот барои ташаккулдиҳии захираҳо (фондҳо) бо тартиби тасҳеҳи фарқияти байни маблағи захираи (фонди) ташаккулдодашаванда ва бақияи маблағи захира (фонд) ба охири давраи ҳисоботӣ (андозӣ) муайян карда мешавад:

- барои хизматрасониҳои фосилавӣ ва ба воситаи шабакаи интернет;
- дигар хароҷотҳои ба фаъолияти бонкӣ алоқаманд.

3. Ба хароҷотҳои тарҳшавандаи ташкилотҳои қарзӣ хароҷотҳои зерин дохил намешаванд:

- хароҷотҳо вобаста ба харидорӣ намудани қарзҳои беэътимод ё шубҳанок (ғайрифаъол) аз ташкилоти қарзии дигар, агар маблағи асосии қарз ё фоизҳои қаблан ҳисобшуда, ки зиёда аз арзиши харид метавонанд ба даст оварда шаванд, вале воқеан ба даст оварда нашуда бошад;
- хароҷоти фоизӣ, ҷаримавӣ ва ноустуворонаи пардохтнашудаи ҳисобшуда аз рӯи қарзҳои беэътимод ё шубҳанок (ғайрифаъол), ки ба ташкилоти қарзӣ пардохт нашудаанд, ба истиснои ҳолатҳои шахсони мутақобилан вобаста.

Моддаи 204. Тарҳҳо барои ташкили захираҳои ширкатҳои суғурта

1. Ба шахси ҳуқуқие, ки фаъолиятро дар соҳаи суғуртаи умумӣ анҷом медиҳад, дар давраи ҳисоботӣ бақияи захиравии таваккалҳои тибқи шартномаи суғуртавии амалкунанда дар охири давраи ҳисоботӣ ташаккулёфта, барои тарҳ намудан иҷозат дода мешавад. Маблағи тарҳ вобаста ба ташкили захира набояд аз ҳаҷми дар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ” муқарраршуда зиёд бошад.

2. Шахси ҳуқуқие, ки дар соҳаи суғуртаи умумӣ фаъолият мекунад, уҳдадор мебошад маблағи тарҳнамудаеро, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда дар давраи ҳисоботии гузашта иҷозат дода шудааст, ба даромади шахси ҳуқуқӣ дар давраи ҳисоботӣ дохил намояд.

3. Ба шахси ҳуқуқие, ки фаъолият оид ба суғуртаи ҳаётро анҷом медиҳад, дар давраи ҳисоботӣ барои маблағҳои зерин тарҳ иҷозат дода мешавад:

- ҳаҷми захираҳои аввалияе, ки дар суратҳисобҳои молиявии ташкилот барои амалӣ намудани полисҳои нави суғуртаи ҳаёт, ки дар ин давра таҳия шудаанд, аммо маблағи барои тарҳ иҷозатдодашуда набояд аз ҳаҷми барои ташкили захираи аввалия, ки мувофиқи қонунгузории суғурта муайян шудааст, зиёд бошад;
- маблағи афзоиши солонаи захираҳо нисбат ба полиси суғуртаи ҳаёт дар ҳисоботи молиявии ташкилот нишондодашуда, вале ҳаҷми тарҳи иҷозатдодашуда набояд аз маблаге, ки барои афзоиши солона тибқи қонунгузории суғуртавӣ зарур аст, зиёд бошад.

4. Агар дар давраи ҳисоботӣ шахси ҳуқуқие, ки фаъолияти суғуртаи ҳаётро анҷом медиҳад, амали полиси суғуртаи ҳаётро бекор кунад, маблағи

тарҳи захиравӣ вобаста ба полиси бекоршуда ба даромади шахси ҳуқуқӣ барои давраи ҷорӣ дохил карда мешавад.

5. Шахси ҳуқуқие, ки фаъолияти суғуртаи ҳаётро анҷом медиҳад, пардохтҳои зерини суғуртавиро дар давраи ҳисоботӣ пардохт мекунад:

- агар ҳаҷми умумии пардохтҳои талаботии дар ин давра анҷомдодашуда аз ҳаҷми умумии захираҳои тарҳшуда нисбат ба чунин пардохтҳо кам бошад, барзиёдӣ ба даромади шахси ҳуқуқӣ барои давраи ҷорӣ дохил карда мешавад;

- агар ҳаҷми умумии пардохтҳои талаботии дар ин давра анҷомдодашуда аз ҳаҷми умумии захираҳои тарҳшуда нисбат ба чунин пардохтҳо кам бошад, ба шахси ҳуқуқӣ тарҳи маблағи барзиёдӣ барои сол иҷозат дода мешавад.

6. Ҳеҷ гуна тарҳ барои ташаккул додани захираи шахси ҳуқуқие, ки дар суғуртаи умумӣ ё ҳаёт фаъолият мекунад, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи ҳамин модда, иҷозат дода намешавад.

7. Дар ин модда таҳти маҳфуми "суғуртаи умумӣ" ва "суғуртаи ҳаёт" маҳфумҳои дар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи фаъолияти суғурта” муқарраршуда, дониста мешавад.

Моддаи 205. Тарҳи хароҷот барои мукофоти (ҳаққи) суғурта

1. Мукофоти (ҳаққи) суғурта, ки шахси ҳуқуқӣ тибқи шартномаи суғуртаи умумӣ барои суғуртаи таваккали вобаста ба фаъолияти соҳибкории шахси ҳуқуқӣ пардохт намудааст, барои тарҳ иҷозат дода мешавад. Тарҳ новобаста аз он, ки суғурта ҳатмӣ ё ихтиёрист, иҷозат дода мешавад.

2. Мукофоти (ҳаққи) суғурта, ки шахси ҳуқуқӣ тибқи шартномаи суғуртаи ҳаёт пардохт кардааст, иҷозат дода мешавад, агар:

- суғуртакунӣ нисбат ба суғуртаи шахси асосӣ мансуб буда, талаботи суғурта тибқи шартнома ба шахси ҳуқуқӣ пардохта шавад;

- суғурта ба корманди шахси ҳуқуқӣ тааллуқ дошта бошад ва пардохти суғуртаи тибқи шартнома анҷомдодашуда ба корманд ё шахси дар таъминоти ӯ қарордошта пардохта шавад, аммо танҳо дар ҳолате, ки мукофоти суғурта тибқи моддаи 183 Кодекси мазкур ба даромад дар шакли музди меҳнати корманд дохил карда шавад.

Моддаи 206. Тарҳи хароҷоти истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ барои иктишоф ва истихроҷ

1. Муқаррароти моддаи 200 Кодекси мазкур нисбат ба хароҷоти корҳои иктишофӣ, ки истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ дар давраи ҳисоботӣ ба амал овардааст, дар асоси он, ки ин хароҷот хароҷоти ғайримоддии бо меъёри истеҳлоки 100 фоиз мебошанд, татбиқ карда мешавад.

2. Мутобиқи муқаррароти моддаи 195 Кодекси мазкур меъёри истеҳлоки мошинаҳо ва таҷҳизот, ки аз ҷониби истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ танҳо ва махсус барои гузаронидани корҳои иктишофӣ харида мешаванд ва барои ин мақсадҳо истифода бурда мешаванд, 100 фоиз арзиши мошинаҳо ва таҷҳизотро ташкил медиҳад.

3. Муқаррароти моддаи 200 Кодекси мазкур нисбати хароҷотҳои истихроҷӣ, ки аз ҷониби истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ дар давраи ҳисоботӣ ба амал омадааст, дар асоси он, ки ин хароҷот хароҷоти ғайримоддӣ мебошанд бо меъёри истеҳлокӣ ба андозаи калонтарини бузургии зерин татбиқ карда мешавад:

- фоизе, ки бо тақсим кардани 100 ба миқдори (ҳаҷми) миқдори солҳои пешбинишуда барои истихроҷ дар асоси ҳуқуқи истифодаи сарватҳои зеризаминӣ, ки хароҷот ба он тааллуқ дорад; ё

- 10 фоизи хароҷот, ҳисоб карда мешавад.

4. Агар истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ хароҷоти истихроҷӣ ё ба даст овардани воситаҳои асосиро барои истифода дар фаъолият тибқи иҷозатномаи истихроҷ то оғози фаъолият анҷом диҳад, муқаррароти Кодекси мазкур дар асоси хароҷоти аз лаҳзаи оғози фаъолияти истихроҷ татбиқ карда мешавад.

5. Маблағи тарҳҳои истеҳслокӣ, ки қисми 4 ҳамин модда барои давраи ҳисоботӣ, ки дар он фаъолияти истихроҷ оғоз шудааст, бо истифодаи формулаи зерин, татбиқ карда мешавад:

A x B/C, дар ин ҷо:

A - ҳаҷми хароҷот барои истихроҷ ё арзиши воситаҳои асосӣ;

B - шумораи рӯзҳо дар даврае, ки аз санаи оғози фаъолияти истихроҷӣ оғоз ёфта, дар рӯзи охирини давраи ҳисоботӣ, ки дар он фаъолияти истихроҷӣ оғоз ёфтааст, ба охир мерасад; ва

C - миқдори рӯзҳои давраи ҳисоботӣ, ки фаъолияти истихроҷӣ оғоз шудааст.

6. Дар ин модда мафҳумҳо маънои зеринро доранд:

- оғози фаъолияти истихроҷ рӯзи якуми давраи якуми 30 рӯзи пайдарпайро ифода менамояд;

- хароҷоти иктишофӣ - хароҷоти асосиро барои ҷустуҷӯ, аз ҷумла, хароҷот ҳангоми ба даст овардани ҳуқуқи истифодаи сарватҳои табиӣ, ба истиснои хароҷоти хариди воситаҳои асосӣ;

- хароҷоти истихроҷӣ - хароҷоти асосиро ҳангоми истихроҷи захираҳо, аз ҷумла, хароҷот ҳангоми ба даст овардани ҳуқуқи истифодаи сарватҳои табиӣ, ба истиснои хароҷоти хариди воситаҳои асосӣ.

Моддаи 207. Ҳиссаҷудокунӣ ба фонди барқарорсозӣ

1. Фонди барқарорсозӣ ин ташаккули суратҳисоб дар ташкилоти қарзии молиявӣ мебошад, ки барои ҷуброни барқарорсозии муҳити макони фаъолияти истихроҷ истифода бурда мешавад. Чунин суратҳисоб аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ҳифзи муҳити зист ва истифодабарандаи сарватҳои табиӣ идора карда мешавад.

2. Истифодабарандаи сарватҳои табиӣ ҳуқуқ дорад маблағи ҳиссаҷудокуни ба фонди барқарорсозӣ пардохтнамударо дар давраи ҳисоботӣ, чунин пардохт анҷом дода шудааст, тарҳ намояд. Маблағи

ҳиссаҷудокунӣ мутобиқи шартҳои ҳуқуқи истифодаи сарватҳои табиӣ ва ё дигар созишномаи мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ҳифзи муҳити зист ва истифодабарандаи сарватҳои табиӣ пардохт карда мешавад.

3. Ҳама гуна даромадҳо дар шакли фоизҳое, ки аз пардохти ҳиссаҷудокунӣ ба фонди барқарорсозӣ ба даст омадаанд, андозбандӣ карда намешаванд.

4. Маблағеро, ки истифодабаранди сарватҳои табиӣ ба фонди барқарорсозӣ пардохт намудааст, аз ҷониби чунин истифодабаранда барои барқарор намудани муҳити макони фаъолияти истихроҷ, ки фонд ба он алоқаманд аст, истифода карда мешавад. Агар истифодабарандаи сарватҳои табиӣ зиёда аз маблағҳои ба фонди барқарорсозӣ пардохтшуда хароҷоти иловагиро барои барқарорсозӣ анҷом диҳад, ҳуқуқ дорад чунин хароҷоти иловагиро дар давраи ҳисоботӣ, тарҳ намояд.

5. Ҳиссаҷудокуниҳо ба фонди барқарорсозӣ ва даромади фоизҳо аз ин ҳисоб дар фонди мазкур, то лаҳзаи истифодаи маблағҳо барои барқарор намудани муҳити макони фаъолияти истихроҷ, ки фонд бо он алоқаманд аст, нигоҳ дошта мешаванд.

6. Агар бар хилофи қисми 5 ҳамин модда маблағҳои фонди барқарорсозӣ хароҷот карда шаванд, пас истифодабаранда уҳдадор аст ба фонди мазкур ба андозаи 10 фоизи маблаге, ки ба даромади умумӣ дохил карда шудааст, ҷарима пардохт намояд.

7. Ҳангоми ба итмом расидани барқарорсозии муҳити макони фаъолияти истихроҷ, ки фонд ба он тааллуқ дорад, маблаги барзиёдии фонди барқарорсозии истифодабарандаи сарватҳои табиӣ ба чунин истифодабаранда баргардонида мешавад ва ба даромади умумии он дар давраи ҳисоботӣ, ки барқарорсозии муҳити макони фаъолияти истихроҷ дар он ба итмом расидааст, дохил карда мешавад.

Моддаи 208. Маҳдудияти тарҳҳо ба истифодабаранди захираҳои табиӣ

1. Хароҷоти тарҳшавандае, ки истифодабарандаи сарватҳои табиӣ ҳангоми татбиқи қарордоди истифодаи сарватҳои табиӣ дар давраи ҳисоботӣ танҳо нисбат ба даромади умумии аз чунин қарордод бадастомада, ҳамчун тарҳ иҷозат дода мешавад.

2. Агар маблаги тарҳҳои умумии иҷозатдодашудае, ки дар давраи ҳисоботӣ анҷом дода шудаанд, аз даромади умумии бадастоварда дар доираи қарордоди истифодаи сарватҳои табиӣ зиёд бошад, чунин барзиёдӣ ба давраҳои оянда гузаронида ва тарҳ карда мешавад.

Моддаи 209. Даромад ва зарар ҳангоми мубодилаи асъор

1. Даромади умумии андозсупоранда аз фаъолияти соҳибкорӣ дар давраи ҳисоботӣ даромадро аз фарқияти қурби асъори хориҷӣ, ки андозсупоранда дар давраи ҳисоботӣ гирифтааст, дар бар мегирад.

2. Тарҳҳои иҷозатдодашудаи андозсупоранда дар давраи ҳисоботӣ зарар аз фарқияти мубодилаи асъорро дар давраи ҳисоботӣ дар бар мегиранд.

3. Зарар аз фарқияти қурб мутобиқи қисми 2 ҳамин модда танҳо дар ҳолате ба ҳисоб гирифта мешавад, ки агар андозсупоранда маблағи зарарро асоснок намуда бошад ва ин асоснок аз ҷониби мақомоти андоз қабул карда шуда бошад.

4. Даромад ё зарари ғайрирезидент аз фарқияти қурби асъор танҳо дар сурате ба ҳисоб гирифта мешавад, ки агар онҳо бо фаъолияти соҳибкорӣ, ки тавассути муассисаи доимии ғайрирезидент анҷом дода мешавад, алоқаманд бошанд.

5. Барои мақсадҳои ин модда, даромад ва зарари андозсупоранда аз мубодилаи асъор мутаносибан даромад ва зарар аз тағйирёбии қурби асъор ба миён омадааст, мебошад.

6. Амалиёт бо асъори хориҷӣ яке аз амалиётҳои зерине мебошад, ки барои ба даст овардани даромади умумӣ анҷом дода шудааст:

- амалиёт бо асъори хориҷӣ;
- уҳдадориҳои қарздиҳӣ ва қарзгирӣ бо асъори хориҷӣ;
- ҳама гуна дигар амалиёт бо асъори хориҷӣ.

6. Ҳангоми муайян намудани даромад ё зарари андозсупоранда аз фарқияти қурбӣ аз рӯи амалиёт бо асъори хориҷӣ, муқаррароти шартномаи суғуртаи хавфҳо ва хеджеркунӣ ба эътибор гирифта мешавад.

БОБИ 30. ҚОИДАҲО МАРБУТ БА ДОРОИҲО

Моддаи 210. Даромад ва зарар ҳангоми фурӯш ё супоридани дороиҳо

1. Даромад аз фурӯш, супоридан ё дигар намуди бегонакунии дороиҳо фарқи мусбии байни маблағҳои аз фурӯш ё супоридани дороиҳо бадастомада, ки тибқи моддаи 212 Кодекси мазкур муайян карда шудаанд ва арзиши дороиҳо мебошад, ки мутобиқи моддаи 211 Кодекси мазкур муайян карда мешавад.

2. Зарари аз фурӯш, супоридан ё дигар намуди бегонакунии дороиҳо фарқи манфии байни маблағҳои аз фурӯш ё супоридани дороиҳо воридгардида ва арзиши дороиҳо мебошад, ки мутобиқи моддаи 211 Кодекси мазкур муайян карда мешавад.

3. Қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда нисбат ба дороиҳои тибқи гурӯҳҳо истеҳлокшаванда, инчунин, нисбат ба захираҳои молию моддӣ татбиқ намегарданд.

4. Дар Кодекси мазкур истинод ба "бегонакунии" дороиҳо инҳоро дар бар мегирад:

- нобудшавии дороиҳо;
- бекор кардан, рӯипӯш намудан, ба охир расидан ё даст кашидан аз дороиҳои ғайримоддӣ.

Моддаи 211. Арзиши дороиҳо

1. Ба арзиши дороиҳо хароҷот барои харид, истеҳсол, сохтмон, васл ва насби онҳо, инчунин, дигар хароҷоте, ки арзиши онҳоро зиёд мекунад, дохил карда мешаванд, ба истиснои ҳолатҳои зерин:

-азнавнархгузории воситаҳои асосӣ; ва

- хароҷот, ки нисбат ба онҳо андозсупоранда барои тарҳ ҳуқуқ дорад,

2. Агар дороиҳо воситаҳои асосие бошанд, ки мутобиқи моддаи 196 Кодекси мазкур дар асоси усули хаттӣ ё молу мулки ғайримоддӣ мутобиқи моддаи 200 Кодекси мазкур истеҳлок шаванд, арзиши дорої дар лаҳзаи фурӯш, супоридан ё дигар бегонакунӣ ба андозаи маблаги тибқи истеҳлок пешбинишуда нисбат ба чунин дорої кам карда мешавад.

3. Агар танҳо як қисми дороиҳо фурӯхта, супорида ё бегона карда шаванд, пас арзиши дороиҳо, ки ба қисми дороиҳо ҷудо карда шудааст, мутобиқи формулаи зерин ҳисоб карда мешавад:

A x B / (B + C), ки дар ин ҷо:

A- арзиши дорої;

B – маблаги бадастомада аз қисми дороии фурӯхташуда, супоридашуда ё бегонашуда;

C - арзиши одилонаи бозории қисми боқимондаи дорої дар лаҳзаи фурӯш ва додан.

4. Дар ҳолатҳои татбиқи муқаррароти қисми 3 ҳамин модда:

- қисми боқимондаи дорої ба сифати дороии алоҳида дониста мешавад;

- арзиши қисми боқимондаи дорої ҳамчун бақияи арзиши дороиҳо баъди ба назар гирифтани арзиши дороиҳои тақсимшуда мутобиқи қисми 2 ҳамин модда фурӯхташуда, супоридашуда ё бегонакардашуд мебошад.

5. Дар ҳолате, ки ду ё зиёда дороиҳо (дороиҳои аслӣ) ба як дорої (молу мулки якҷояшуда) якҷоя карда шаванд, меъёрҳои зерин татбиқ мешаванд:

1) дороиҳои аввалия дар лаҳзаи якҷояшавии фурӯхташуда дониста мешаванд;

2) ҳангоми бегонакунии дороиҳои аввалия даромад ё зарар ба эътибор гирифта намешавад;

3) шахс дар лаҳзаи якҷоякунии дороиҳо харидори ин дороиҳо эътироф крда мешавад;

4) арзиши дороиҳои якҷояшуда ба маблағҳои зерин баробар мебошад:

а) арзиши умумии дороиҳои аввалия дар лаҳзаи якҷояшавӣ;

б) хароҷоте, ки шахс ҳангоми табдил додани дороиҳои аввалия ба дороиҳои якҷояшуда сарф кардааст.

6. Ҳангоми осеб додани дорої арзиши дорої ба маблаге, ки барои зиён тибқи варақаи суғуртавӣ, ҷуброн ва дигар созишномаҳо ё бо қарори суд ба даст омадааст, кам карда мешавад. Агар маблаги гирифташуда аз арзиши дорої зиёд бошад, маблаги барзиёдӣ ҳамчун даромад дар лаҳзаи гирифтани ин маблаг бадастомада дониста шуда, арзиши дорої ба сифр баробар карда мешавад.

Моддаи 212. Қоидаҳои муайян намудани маблағе, ки фурӯшанда ҳангоми фурӯш ё супоридани дороиҳо гирифтааст

1. Нархи дороии фурӯхташуда ин маблағи умумиии гирифташуда ё гирифташаванда барои дороиҳо аз ҷониби шахс, аз ҷумла, арзиши бозории ҳамагуна дороиҳои дар шакли натуралӣ гирифташуда дар санаи фурӯши чунин дорої мебошад.

2. Ҳангоми нобуд гардидани дорої маблағи барои чунин дорої бо назардошти маблағи ҷубронкунанда, барқароркунанда ва ё товондиҳандаи гирифташуда ва ё гирифташавандаи шахс дар натиҷаи нобуд гардидани дорої дониста мешавад.

3. Агар дар як вақт ду ва ё зида дорої дар доираи як амалиёт хориҷ карда шаванд ва арзиши ҳар як дорої ба таври алоҳида муайян нашуда бошад, маблағи умумии гирифташуда байни ду ва ё зиёда дороиҳо дар асоси нархи бозорӣ дар санаи хориҷшавии дорої тақсим карда мешавад.

4. Агар гарави ба соҳиби дорої додашуда, пурра ё қисман дар ихтиёри соҳиби дорої боқӣ монад ва фурӯши пешниҳодшуда ё супоридани дороиҳо ба вуқӯъ наояд, пас маблағи гарави дар ихтиёри соҳиби дорої боқимонда, ҳамчун даромади гирифташуда, эътироф мешавад.

5. Агар шахс ҳуҷҷати исботкунандаи маблағи барои дорої гирифташударо пешниҳод карда натавонад, пас арзиши дорої дар асоси арзиши бозории дорої дар лаҳзаи бегонакунӣ муайян карда мешавад.

Моддаи 213. Амалиётҳо байни тарафҳои алоқаманд

1. Ҳангоми бегонакунии дороиҳо арзиши дороиҳо ба таври зерин муайян карда мешавад:

- барои шахси интиқолдиҳанда – нархи барои супоридани дорої гирифташуда, аз рӯи арзиши бозории дороиҳо дар лаҳзаи бегонакунӣ ҳисоб карда мешавад;

- барои шахси қабулкунанда - арзиши дороии қабулшаванда аз рӯи арзиши бозории дороиҳо дар лаҳзаи қабулкунӣ ҳисоб карда мешавад.

2. Муқаррароти моддаи мазкур татбиқ карда намешавад, агар нисбат ба бегонакунии дорої боби 32 мавриди амала қарор дода шавад.

Моддаи 214. Эътироф накардани даромад ё зарар

1. Ҳангоми муайян намудани даромади андозбандишаванда даромад ё зарар дар ҳолатҳои зерин ба эътибор гирифта намешавад:

- доду гирифти дороиҳо байни зану шавҳар, аммо танҳо дар сурате, ки ҳамсари дороиҳоро бадастоварда, ҳангоми супоридани минбаъдаи онҳо мутобиқи Кодекси мазкур андозбандӣ карда шавад;

- доду гирифти дороиҳо байни собиқ ҳамсарон ҳангоми бекор кардани ақди никоҳ, аммо танҳо дар сурате, ки собиқ ҳамсари дороиҳоро бадастоварда, ҳангоми бегонакунии минбаъдаи онҳо мутобиқи Кодекси мазкур андозбандӣ карда шавад;

- додани дороиҳо ба меросгир ҳангоми фавти андозсупоранда, аммо танҳо дар сурате, ки меросгир ҳангоми бегонакунии минбаъдаи дороиҳо мутобиқи Кодекси мазкур андозбандӣ карда шавад;

- нохост нобуд кардани дорої ё маҷбуран бегона кардани он бо сармоягузории такрории даромад (масалан, ҷубронпулии суғуртавӣ ҳангоми нохост нобуд сохтани дорої гирифташуда) ба дороии шабеҳи он ё дар дороии бо ҳамон хусусият (дороии ивазкунанда) то ба охир расидани соли дуюми баъди соле, ки дорої нобуд ё бегона карда шудааст.

2. Ҳангоми татбиқи сархати чоруми қисми 1 ҳамин модда, агар арзиши хариди дороии ивазкунанда аз маблағи барои дороии ивазшуда гирифташуда зиёд бошад, дар чунин ҳолат арзиши дороиҳои ивазкунанда ба маблағи зиёдшуда арзиши дороиҳои ивазшуда зиёд карда мешавад.

3. Ҳангоми татбиқи сархати сеюми қисми 1 ҳамин модда, агар арзиши дороии ивазшаванда аз арзиши дороии харидшавандаи ивазкунандаи дороии ивазшаванда зиёд бошад, дар чунин ҳолат арзиши дороии ивазкунанда бо арзиши дороии ивазшаванда дар санаи хориҷкунӣ ба маблағи зиёдшуда, вале на камтар аз сифр кам карда мешавад. Дилхоҳ қисми зиёдшавие, ки барои камкунии арзиши дороии ивазшуда истифода бурда намешавад, ба даромади умумии андозсупоранда дар даврае, ки хариди дороии ивазкунанда ба амал омадааст, дохил карда мешавад.

4. Арзиши дорої барои ҳамсар ва ё ҳамсари собиқ дар натиҷаи аҳд (шартнома) бадастомада, ки ҳангоми он даромад мувофиқи сархатҳои якум ва дуюми қисми 1 ҳамин модда барои мақсадҳои андозбандӣ ба ҳисоб гирифта намешавад, аз арзиши дорої барои ҳамсар ва ё ҳамсари собиқ супорандаи он дар санаи аҳд иборат мебошад.

6. Арзиши молу мулке, ки ворис тибқи сархати сеюми қисми 1 ҳамин модда ба даст овардааст, ин арзиши молу мулки андозсупорандаи фавтида дар санаи вафот ӯ дониста мешавад.

5. Ҳамин модда нисбат ба дороиҳое, ки аз рӯи гурӯҳҳо истеҳлок мешаванд, татбиқ намегардад, ба истиснои сархатҳои якум, дуюм ва сеюми қисми 1 ҳамин модда, ки онҳо ҳангоме татбиқ мегарданд, ки ҳамаи дороиҳои гурӯҳ дар як вақт ба ҳамсар, собиқ ҳамсар ё меросгир дода шаванд.

Моддаи 215. Муомилоти дороиҳо байни иштирокдори гурӯҳи ширкатҳо

1. Моддаи мазкур дар ҳолатҳои риояи шартҳои зерин татбиқ карда мешавад:

- ширкати интиқолдиҳандаи воистаҳои асосӣ “тарафи интиқолдиҳанда” ва ширкати қабулкунандаи чунин воситаҳои асосӣ “тарафи қаблукунанда” ном бурда шаванд;

- ҳамаи дороиҳои ширкати интиқолдиҳанда дар дохили гурӯҳи ширкатҳо ба ширкати қабулкунанда дода мешаванд, агар дороиҳои инқтиқолдода воситаҳои асосие бошанд, ки аз ҷониби ширкати интиқолдиҳанда тибқи моддаи 195 Кодекси мазкур аз рӯи гурӯҳӣ истеҳлок карда шаванд;

- маблағи уҳдадорӣ вобаста ба воситаҳои асосии тарафи интиқолдиҳанда аз арзиши бақиявии воситаҳои асосии интиқолдодашуда наметавонанд зиёд бошад;

- тарафи қаблукунанда дар ҳолати таҳвили минбаъдаи дороиҳо вобаста ба ин дороиҳо бо андоз аз даромад андозбандӣ карда мешавад.

- интиқолдиҳанда нисбат ба қабулкунанда ширкати гурӯҳӣ дониста мешавад;

- интиқолдиҳанда ва қабулкунанда то санаи интиқоли дороиҳо ба таври хаттӣ ба созиш меоянд, ки моддаи мазкур нисбат ба интиқоли воситаҳои асосӣ татбиқ карда мешавад.

2. Дар ҳолатҳои зерин, муомилот оид ба дороиҳо дар дохили гурӯҳи ширкатҳо андозбандӣ карда намешавад:

- ҳангоми аз тарафи интиқолдиҳанда, интиқол додани дороиҳо даромад (фоида) ё зарар ба вуҷуд наояд;

- арзиши дороиҳои ба қабулкунанда интиқолдодашавнда ба арзиши дороиҳои интиқолдиҳанда дар лаҳзаи интиқолдиҳӣ, баробар бошад.

3. Ҳангоми татбиқи сархати дуюми қисми 1 ҳамин модда қабулкунанда ҳамчун харидори гурӯҳи воситаҳои асосӣ бо маблағи баробар ба арзиши бақиявии гурӯҳ дар лаҳзаи интиқол дониста мешавад.

4. Бо мақсади Кодекси мазкур дилхоҳ ширкат ҳамчун аъзои гурӯҳи ширкатҳо эътироф мегардад, агар яке аз шартҳои зерин ҷой дошта бошад:

- як ширкат мустақиман ё тавассути як ё якчанд ширкати бо ҳам алоқаманд 100 фоизи саҳмияҳо ва ё ҳиссаи иштирокро дар ширкати дигар дошта бошад;

- ширкат мустақиман ё тавассути як ё якчанд ширкати бо ҳам алоқаманд 100 фоизи саҳмияҳо ва ё ҳиссаи иштирокро дар ҳарду ширкат дошта бошад.

5. Дар қисми 1 моддаи мазкур истинод ба “ширкат” ширкати алоҳидаро ифода мекунад, ки резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

БОБИ 31. ҚОИДАҲОИ УМУМИИ АНДОЗБАНДИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ

Моддаи 216. Манбаъҳои даромадҳо

1. Даромад аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бадастомада дониста мешавад, агар даромад дар шакли пулӣ, моддӣ ё ғайримоддӣ ё (бе ҳама гуна тарҳкуниҳо аз онҳо) аз ҳама намудҳои фаъолият, молу мулк (ҳуқуқҳои молумулкӣ) ва дигар сварчашмаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст омада бошад, новобаста ба маҳалли пардохти даромад, аз ҷумла,:

а) даромад аз кори кирояи дар моддаи 183 Кодекси мазкур муқарраршуда, агар яке аз шартҳои зерин амалӣ шавад:

- кор дар Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро шавад;

- арзиши иҷрои кори аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағгузорӣ шавад, новобаста аз он ки кор дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ё дар хориҷа анҷом ёфтааст.

б) даромад аз фаъолияти соҳибкории резидент, ба истиснои даромаде, ки ба муассисаи доимии хориҷии резидент мансуб аст;

в) даромад аз фаъолияти соҳибкории ғайрирезидент, ки метавонад ба муассисаи доимии дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта мансуб дониста шавад, аз ҷумла,:

- даромад аз фурӯши ҳамон навъи молҳо ё навъи шабеҳи молҳое, ки чунин молҳо тавассути муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳвил (фурӯхта) шудаанд;

- даромад аз ҳама гуна дигар фаъолияти соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дорои ҳамон хусусият ё хусусияти шабеҳи чунин фаъолияти тавассути муассисаи доимӣ анҷомшавандаро дорад;

г) даромади дар шакли суди саҳмия аз шахси ҳуқуқии резидент гирифташуда ва даромаде, ки аз фурӯш ё ба шахси дигар додани ҳиссаи иштирок дар чунин шахси ҳуқуқӣ, ба даст омадааст;

д) даромадҳо дар шакли нафақа, фоиз, бурдҳо, мукофотҳо, роялтӣ, пардолхтҳои техникӣ ва дигар даромадҳои пардохташуда:

- аз ҷониби резидент, ба истиснои холотҳое, ки агар пардохтҳо хароҷоти муассисаи доимии хориҷии резидент бошад;

- аз ҷониби ғайрирезидент, агар пардохтҳо хароҷоти муассисаи доимии ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад;

е) даромади аз ҳисоби молу мулки ғайриманқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта ба даст омада, аз ҷумла, даромад аз фурӯш ё ба шахси дигар додани ҳиссаи иштирок дар чунин молу мулки ғайриманқул;

ж) даромад аз фурӯш ё ба шахси дигар додани саҳм ё ҳиссаи иштирок дар шахси ҳуқуқие, ки дар давоми дилхоҳ вақти 365 рӯзаи то давраи фурӯш ё ба шахси дигар додани арзиши саҳм ё ҳиссае, ки мустақиман ё ғайримустақим асосан аз ҳисоби арзиши молу мулки ғайриманқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта, муайян мешавад;

з) дигар даромадҳо аз фурӯш ё ба шахси дигар додани молу мулк аз ҷониби резидент, ки ба амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ алоқаманд нест, ба истснои:

- молу мулки ғайриманқули берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта;

- саҳм ё дигар ҳиссаҳои иштирок дар шахси ҳуқуқии ғайрирезидент.

и) даромад, ки дар шакли мукофот бораи суғуртакунӣ ё азнавсуғуртакунии хавфҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт мешавад;

к) даромад аз хизматрасонии телекоммуникатсионӣ ё нақлиётӣ ҳангоми амалӣ намудани алоқа ё ҳамлу нақли байналмилалӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва давлатҳои дигар;

л) подоши роҳбарон ва (ё) пардохтҳои дигаре, ки аъзои мақомоти олии идоракунии (шӯрои директорон, идора ё мақомоти дигари шабеҳи) шахси ҳуқуқӣ-резидент, сарфи назар аз маҳалли воқеии иҷрои вазифаҳои ба зиммаи чунин шахсон гузошташуда мегиранд;

м) даромадҳо (гонорарҳо), ки ба ҳунармандони театр ва кино, кормандони радио ва телевизион, мусиқинавозон, рассомон ва варзишгарон

бинобар фаъолияти онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт мешаванд, сарфи назар аз он, ки бевосита ба ҳунармандони театр ва кино, кормандони радио ва телевизион, мусиқинавозон, рассомон, варзишгарон ё ба шахсони ҳуқуқие, ки аз ҷониби онҳо назорат карда мешаванд, пардохт мешаванд;

н) даромад, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад сарфи назар аз муқаррароти зербандҳои болозикри ҳамин қисм тибқи созишномаҳои андозӣ андозбандӣ намояд.

2. Ҳама гуна даромаде, ки аз манбаъҳои берун аз Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст оварда мешавад, даромади хориҷӣ мебошад.

Моддаи 217. Баҳисобгирии (зачет) андози хориҷӣ

1. Даромади андозбандишавандаи берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтаи резидент - даромади дар хориҷа бадастовардаи резидент мебошад, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо андоз аз даромад андозбандӣ карда мешаванд.

2. Маблағи андоз аз даромад, ки дар давраи андоз аз ҷониби резидент берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт карда шудааст, дар сурати пешниҳод гардидани тасдиқномаи чунин пардохтҳо, ҳангоми пардохти андозҳои дар ҳамин қисм номбаршуда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, баҳисобгирии онҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур анҷом дода мешавад.

3. Маблағи баҳисобгирифташавандаи дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда набояд аз андозе, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба чунин даромади бо меъёрҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалкунанда ҳисоб карда мешавад, зиёд бошад.

4. Андоз аз даромад ё фоидаи софи андозбандишавандаи берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтаи резидент, бо истифода аз меъёри миёнаи андози даромади дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои резидентон ҳисобшаванда, ҳисоб карда мешавад. Бо ин мақсад:

- меъёри миёнаи андози даромади дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои резидентон ҳисобшаванда - меъёри андози даромади резидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки резидентон тибқи Кодекси мазкур, ҳамчун фоизи даромади андозбандишаванда барои давраи андозӣ мепардозанд, ифода мекунад;

- даромад ё фоидаи софи андозбандишавандаи берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи андоз гирифташуда - даромади умумии резидент бо тарҳи иҷозатдодашудаи Кодекси мазкур асосёфта, дониста мешавад.

5. Баҳисобгирии ба резидент барои давраи андозӣ иҷозатдодашуда, барои даромади резидентӣ барои давраи андозӣ ҳисобкардашудае, ки даромад аз фаъолияти соҳибкорӣ ва дигар даромади хориҷаи резидент барои давраи ҳисобшаванда мебошад, алоҳида ҳисоб карда мешавад.

6. Баҳисобгирии андоз аз даромади хориҷии резидент мутобиқи ҳамин модда танҳо дар ҳолатҳои зерин иҷозат дода мешавад, агар:

-резидент андози хориҷиро дар давоми ду соли пас аз ба охир расидани давраи андозе, ки даромади хориҷӣ аз ҷониби резидент гирифта шудааст ё

дар давоми чунин вақти иловагӣ, ки мақомоти андоз иҷозат додааст, пардохт кардааст;

- аз ҷониби резидент ҳуҷҷати пардохтӣ оид ба андози хориҷӣ ва ҳама гуна ҳуҷҷатҳои иловагии тасдиккунанда аз мақомоти андози хориҷӣ ба мақомоти андози маҳалли кайд пешниҳод шудааст ва он далели пардохти андозро дар хориҷа тасдиқ мекунанд.

7. Агар андози дар хориҷа пардохтшудаи резидент аз андози дар дохил пардохтшуда зиёд бошад, чунин барзиёдӣ мутобиқи муқаррароти қисми 2 ҳамин модда баҳисоб гирифта намешавад, баргардонида ва (ё) ба даври дигар гузаронида намешавад.

Моддаи 218. Ба давраи дигар гузаронидани зарар аз даромади хориҷӣ

1. Тарҳ кардани хароҷот аз маблағи даромади хориҷие, ки резидент гирифтааст, мутобиқи Кодекси мазкур иҷозат дода мешавад, аммо бо маҳдуд кардани он, ки ин хароҷот танҳо аз даромади хориҷӣ тарҳ карда мешавад. Агар хароҷоти тарҳшавандае, ки резидент дар давоми давраи андоз ҳангоми ба даст овардани даромади хориҷӣ ба амал овардааст, аз маблағи ин даромад дар ин давра зиёд бошад, чунин барзиёд ҳамчун зарари хориҷӣ дар он давра ҳисобида мешавад.

2. Шахси резидент дар давраи андоз метавонад зарари хориҷии худро дар давраи минбаъдаи давраи ояндаи андоз ҳамчун тарҳ аз даромади хориҷаи арзёбишавандаи резидент то пурра пушонидани зарар анҷом диҳад, то он вақте ки зарар пурра тарҳ нагардад ё давраи ба хароҷот бурдани он ба анҷом нарасад. Давраи гузарондани зарар, 3 давраи андозро баъд аз ба охир расидани даврае дар бар мегирад, ки дар он зарар гирифта шудааст. Агар резидент зарари хориҷӣ дошта бошад, тибқи ин модда ба зиёда аз як давраи андозӣ гузаронидашуда бошад, аввал бояд зарари хориҷии давраи ибтидоии андоз тарҳ карда шавад.

3. Моддаи мазкур нисбат ба даромади хориҷии арзёбишавандаи резидент дар даврае, ки даромад аз фаъолияти соҳибкорӣ ва ҳама гуна даромади хориҷии арзёбишавандаи резидент барои давраи мазкур ҳисобида мешавад, татбиқ карда мешавад.

Моддаи 219. Андозбандии фоидаи софи муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ

Муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, илова ба андоз аз даромад бо андоз аз бозгашти фоидаи муассисаи доимӣ дар давраи андозӣ бо меъёри 15 фоиз андозбандӣ карда мешавад.

Моддаи 220. Даромаде, ки аз ҷониби шахсони хориҷии назоратшаванда дар мамлакатҳои дорои андозбандии имтиёзнок гирифта шудааст

1. Агар ҳиссаи резидент мустақиман ё ғайримустақим дар шахси ҳуқуқи хориҷии дар ҳудуди қароргоҳи бо андозҳои меъёри паст қарордошта дар давоми соли андоз зиёда аз 25 фоизро ташкил диҳад, даромади чунин

резидент аз хориҷи кишвар дар давоми сол бо формулаи зерин ҳисоб карда мешавад:

А х В аз ин ҷо:

А - ҳиссаи манфиати резидент дар шахси хориҷӣ мебошад; ва

В - даромади андозбандишавандаи шахси хориҷӣ барои соле мебошад, ки нисбат ба маблағи андозҳои дар хориҷа ва ё дар Тоҷикистон аз ҷониби субъекти хориҷӣ нисбат ба даромади андозбандишаванда пардохт шудааст, кам карда шудааст.

2. Шахс ба инҳо афзалияти бештар дорад, агар ҳиссаи фоизии чунин шахс дар шахси хориҷӣ нисбат ба дигар шахс зиёд бошад:

- салоҳияти овоздиҳӣ дар субъект;

- ҳуқуқи суди саҳмия ва дигар пардохтҳои даромадҳо, ки субъект пардохт менамояд;

- ҳуқуқи сармоя ба корхона.

3. Ҳангоми ҳисоб кардани ҳиссаи фоизии шахси ҳуқуқӣ дар шахси хориҷӣ, ҳама гуна ҳисссаи мустақим ё ғайримустақими шахс, ки ба шахси вобаста тааллуқ дорад ба назар гирифта мешаванд.

4. Давлат кишвари бо меъёрҳои паст андозбандишаванда дониста мешавад, агар яке аз ҳолатҳои зерин ҷой дошта бошад:

- меъёрҳои номиналии андоз ё як қисми он дар кишвари хориҷӣ аз меъёрҳое, ки барои резидент мутобиқи Кодекси мазкур татбиқ карда мешаванд, аз 30 фоиз камтар аст;

- кишвари хориҷӣ ё аз даромади хориҷии резидентҳо андоз намегирад ё аз даромади хориҷии резидентҳо танҳо дар сурати интиқол додани даромад ба он, андоз ситонида мешавад;

- қонунгузории амалкунандаи кишвари хориҷӣ ҳифзи махфияти маълумоти молиявӣ ё маълумотро дар бораи ширкатҳо пешбинӣ мекунад, ки он ҳифзи махфияти маълумотро дар бораи соҳиби ниҳоии моликият ё баҳрабардоии ниҳоии даромади гирандаи он таъмин менамояд.

5. Шахс резиденти кишвари бо меъёрҳои камтари андозсупории ҷойдошта, дониста мешавад, агар яке аз омилҳои зерин ҷой дошта бошад:

- корхона дар кишвари дорои меъёри пасти андозсупорӣ таъсис, ташаккул, тасдиқ, ба қайд гирифташуда ва ҷойгир шуда бошад; ё

- корхона дорои идора ва назорат ё маҳалли идоракуние мебошад, ки дорои андозҳои нисбатан кам аст.

6. Суди саҳмияе, ки ба резидент дар кишвари дорои меъёри пасти андозбандӣ пардохт карда шудааст, бо андоз барои даромади резидент ба андозае озод карда мешавад, ки он аз даромаде, ки мутобиқи ҳамин модда ба резидент андозбандӣ шудааст. Бо ин мақсад суди саҳмия аз ҳисоби даромадҳои ҳисобшуда ҳамчун пардохтшуда ҳисоб карда мешавад.

Моддаи 221. Сармоягузории моҳирона

1. Бо назардошти қисми 2 ҳамин модда, агар дар давараи ҳисоботӣ таносуби қарзи миёнаи шахси резидентии таҳти назорати ғайрирезидент қарордошта ва ё ташкилоти қарзии молиявӣ ва ё ба шахси ҳуқуқии аз андози даромад озод тааллуқдошта ба сармояи оинномавии миёна аз ду маротиба зиёд бошад, тарҳи маблаги фоизҳои ба ширкат иҷозатдодашаванда барои ин давра бо маблаге, ки мувофиқи формулаи зерин ҳисоб карда шудааст, маҳдуд карда мешавад:

$$A \times {}^{B}/_{C,}$$ аз ин ҷо,

А - маблаги умумии хароҷоти фоизҳои тарҳшавандаи ширкат барои даврае, ки ин модда маҳдуд намудааст;

В - қарзи барзиёдии ширкат дар ин давра;

С - қарзи миёнаи ширкат дар ин давра.

2. Таносуби қарзи миёнаи ширкати резидентие, ки таҳти идораи ширкати давлати хориҷии назоратшаванда қарор дорад ба сармояи оинномавии миёна он аз ду маротиба зиёд бошад ҳам, қисми 1 татбиқ намегардад, агар маблаги қарзи миёнаи ширкат дар ин давра аз маблаги қарзии тиҷоратии асосноккардашуда фарқ накунад. Ин қисм танҳо дар он ҳолате татбиқ карда мешавад, ки ғайрирезидент манфиати бадастовардаро аз манфиати моддаи мазкур бидуни маҳдуд кардани ҳуқуқҳои дар созишномаи андозбандии байналмилалӣ бо Тоҷикистон дошта бошад. Маблаги қарзии тиҷоратии асосноккардашуда маблаги қарзест, ки аз ҷониби ташкилоти қарзии молиявии новобаста, ба ин ширкат қарз дар доираи аҳди муқаррарӣ бо назардошти ҳама ҳолатҳо дода мешавад.

3. Ин модда нисбати ғайрирезиденте, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муассисаи доимӣ дорад, дар асосҳои зерин татбиқ карда мешавад:

- муассисаи доимӣ ҳамчун ширкати резидентӣ, ки таҳти назорати хориҷӣ қарор дорад, дониста мешавад;

- таносуби қарзи миёнаи муассисаи доимии ғайрирезидент ба сармояи оинномавии миёнаи он аз рӯи уҳдадориҳои қарзии муассисаи доимии ғайрирезидент ва сармояе, ки ба фаъолияти ширкате, ки тавассути муассисаи доимӣ анҷом дода мешавад, ҳисоб карда мешавад.

4. Дар ин модда:

- қарзи миёнаи ширкати резидентии таҳти назорати хориҷӣ қарордошта дар давраи андозӣ маблағест, ки бо роҳи ба 3 тақсим кардани ҳосили ҷамъи бақияи маблаги қарзи ин ширкат дар охири рӯзҳои аввал, миёна ва охирини давраи андоз ҳисоб карда мешавад;

- сармояи миёнаи ширкати резидентии таҳти назорати хориҷӣ қарордошта дар давраи андозӣ маблағест, ки бо роҳи ба 3 тақсим кардани ҳосили ҷамъи маблаги сармояи ин ширкат дар охири рӯзҳои аввал, миёна ва охирини давраи андоз ҳисоб карда мешавад;

- қарзи ширкати резидентии таҳти назорати хориҷӣ қарордошта, ҳама гуна уҳдадориҳои қарзии ширкат, ки мутобиқи стандартҳои байналмилалии

ҳисоботи молиявӣ муайян карда шудаанд ва қарзҳои кредиториро дар бар намегиранд;

- сармояи оинномавии хусусии ширкати резидентии таҳти назорати хориҷӣ қарордошта, ин сармояи оинномавии хусусиест, ки мутобиқи стандартҳои байналмилалии ҳисоботи молиявӣ муайян карда мешавад;

- қарзи барзиёдии ширкати резидентии таҳти назорати хориҷӣ қарордошта дар давраи андоз ин он маблағест, ки қарзи миёнаи ширкат аз қарзи миёнаи ҳадди барои ин давра иҷозатдодашаванда зиёд буда, мутобиқи таносуби 2 ба 1 ҳисоб карда мешавад;

- ширкати резидентии таҳти назорати хориҷӣ қарордошта, ширкати резидентие мебошад, ки дар он зиёда аз бист (20) фоизи саҳмияҳои ширкат дар ихтиёри ғайрирезидент ё танҳо ё якҷоя бо шахсони вобаста мавҷуд мебошад.

БОБИ 32. НАРХГУЗОРИИ ТРАНСФЕРТӢ

Моддаи 222. Созишномаи нархгузории трансфертӣ

1. Созишномаи нархгузории трансфертӣ созишномае дониста мешавад, ки амалиёт ё силсилаи амалиётҳоро бо иҷрои ҳамаи шартҳои зерин дар бар мегирад:

- агар мақсади амалиёт таҳвил ё хариди молу мулк, хизматрасонӣ, муомилот бо дороиҳои моддӣ ё ғайримоддӣ ва маблағҷудокуниҳои қарзӣ бошад;

- агар амалиёт байни шахсони ба ҳам алоқаманд анҷом дода шуда бошад;

- агар амалиёти анҷомдодашуда фаромарзӣ бошад.

2. Амалиёт фаромарзӣ дониста мешавад, агар он:

- байни резидент ва ғайрирезидент анҷом дода шавад, ба истиснои ҳолатҳое, ки амалиёт пурра дар Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад;

- байни ду резидент анҷом дода шавад ва амалиёти анҷомдодашуда ба фаъолияти соҳибкорие, ки тавассути муассисаи доимӣ берун аз Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби як ё ҳарду резидент амалӣ карда мешаванд, алоқамандӣ дошта бошад;

- байни ду ғайрирезидент анҷом дода шавад, ба истиснои ҳолатҳое, ки амалиёт ба фаъолиятҳое, ки тавассути муассисаҳои доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби як ё ҳарду ғайрирезидент амалишаванда, алоқамандӣ дошта бошад.

Моддаи 223. Принсипи аҳдбандӣ бо шартҳои бозорӣ

1. Принсипи аҳдбандӣ бо шартҳои бозорӣ дар ҳолате татбиқ карда мешавад, ки агар даромад, хароҷот, фоида ё зарари дар асоси созишномаи нархгузории трансфертӣ ташаккулёфтаи шахсони ба ҳам алоқаманд аз даромад, хароҷот, фоида ё зарари шахсони ба ҳам алоқаманднабуда, ки дар шароити воқеии бозорӣ ташаккул ёфтааст, фарққунанда бошад.

2. Фарқияти даромад, хароҷот, фоида ё зарар байни шахсони ба ҳам алоқаманд ва шахсони ба ҳам алоқаманднабуда тавассути истифодаи ҳолатҳои қиёспазирӣ муайян карда мешавад.

3. Ҳолатҳо дар он сурат ба ҳолатҳои воқеии дар доираи созишнома оид ба нархгузории трансфертӣ муайяншуда қиёспазир дониста мешаванд, агар чунин ҳолатҳо ба шартҳои бозорӣ мутобиқат намоянд ва ё дар сурати мавҷуд будани фарқият, яке аз шартҳои зерин татбиқ карда шавад:

- фарқиятҳо назаррас набошанд, нархҳои трансфертӣ татбиқ карда намешаванд;

- фарқиятҳо назаррас бошанд, нархҳои трансфертӣ татбиқ карда мешаванд.

3. Ҳангоми муайян намудани мутобиқати аҳдҳои басташуда бо шартҳои бозорӣ талаботи зерин ба эътибор гирифта мешавад:

- уҳдадориҳо ва хавфҳое, ки тарафҳо дар доираи созишномаи нархгузории трансфертӣ барои анҷом додани амалиётҳо ба зимма мегиранд;

- хусусиятҳои молу мулк, хизматрасонӣ, муомилот бо дороиҳои моддӣ ё ғайримоддие, ки тибқи созишномаи нархгузории трансфертӣ таҳвил гардидаанд ё харидорӣ шудаанд;

- шартҳои аҳд дар доираи созишномаи нархгузории трансфертӣ;

- вазъи бозоре, ки амалиёт дар он анҷом дода шудааст, инчунин, дигар омилҳои иқтисодии алоқаманд марбут ба механизми нархгузории трансфертӣ;

- стратегияи тиҷоратии тарафҳои созишномаи нархгузории трансфертӣ.

4. Принсипи аҳдабандӣ бо шартҳои бозорӣ бояд мутобиқ ба стандартҳои байналмилалӣ оид ба нархгузориҳои трансфертӣ ба корхонаҳои фаромиллӣ ва мақомоти андоз истифода гардад. Дар сурати ихтилофот байни Кодекси мазкур ва чунин стандартҳо оид ба нархгузориҳои трансфертӣ, афзалият ба Кодекси мазкур дода мешавад.

Моддаи 224. Усулҳои нархгузории трансфертӣ

1. Усулҳои нархгузории трансфертӣ аз усулҳои зерин иборат мебошанд:

- усули муқоисавии нархҳои бозорӣ;

- усули такрорфурӯшӣ;

- усули замкунӣ ба хароҷот;

- усули муқоисавии даромаднокии амалиёт;

- усули тақсими фоида аз амалиёт.

2. Усулҳои нархгузории трансфертии дар қисми 1 ҳамин модда муқарраргардида бояд аз рӯи таъинот дар алоҳидагӣ ё омезиши якҷоя истифода ва мутобиқи муқаррароти қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонтатбиқ карда шаванд.

3. Андозсупоранда метавонад усули нархгузории трансфертиро, ки дар қисми 1 муқаррар карда нашудааст, истифода намояд, агар чунин андозсупоранда мавҷудияти ду унсури зеринро асоснок карда тавонад:

- истифода бурдани ҳеҷ яке аз усулҳои дар қисми 1 муқарраргардида барои муайян намудани мутобиқатии даромад, хароҷот, фоида ва зараре, ки

тибқи созишномаи нархгузории трансфертӣ ташаккул ёфтааст, ба принсипи шартҳои бозорӣ муносиб намебошад;

- усули аз ҷониби чунин андозсупоранда истифодашуда дорои натиҷае бошад, ки бо дигар натиҷаҳои дар муносибатҳои шахсони ба ҳам алоқаманднабуда дар асоси принсипи шартҳои бозорӣ ноилшуда, муқоисашаванда мебошад.

Моддаи 225. Тасҳеҳи нархгузории трансфертӣ

1. Андозсупорандае, ки аҳдро бо фарогирии талаботи созишномаи нархгузории трансфертӣ ба имзо мерасонад, бояд бо усули нархгузории трансфертӣ ё омезиши он даромад, хароҷот, фоида ва зарари тибқи аҳд бадастовардаро аз рӯи принсипи аҳдбандӣ бо шартҳои бозорӣ муайян намояд, аз ҷумла,:

- ҷанбаҳои қавӣ ва заифӣ ҳар як усули нархгузории трансфертӣ тибқи созишномаи нархгузории трансфертӣ;

- муайянкунии саҳеҳияти ҳар як усули нархгузории трансфертӣ, бо назардошти хусусияти созишномаи нархгузории трансфертӣ, ки тавассути таҳлили амалиётҳои иҷрошуда, дороиҳои истифодашуда ва хавфҳое, ки ҳар як ҷониби созишнома ба зимма мегиранд;

- мавҷудияти маълумоти боэътимод, ки барои истифодаи ҳар як усули нархгузории трансфертӣ зарур мебошад;

- дараҷаи муқоисаи шартҳои мутобиқи созишномаи нархгузориҳо ва принсипи аҳдбандӣ бо шартҳои бозорӣ, инчунин, эътимоднокии тасҳеҳ, дар ҳолати мавҷудият, ки барои бартараф намудани фарқият зарур мебошанд.

2. Усули нархҳои муқоисашавандаи бозорӣ усули дақиқ ва боэътимоди татбиқи принсипи аҳдбандӣ бо шартҳои бозорӣ нисбат ба захираҳое мебошад, ки истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ мефурӯшанд.

3. Агар шахс даромад, хароҷот, фоида ва зарарро, ки тибқи созишномаи нархгузории трансфертӣ ташаккул ёфтааст, мутобиқи принсипи аҳдбанди бо шартҳои бозорӣ муайян накунад, мақомоти андоз метавонад тасҳеҳи заруриро барои мутобиқати даромад, хароҷот, фоида ва зарарҳои дар доираи созишномаи нархгузории трансфертӣ бо принсипи амалиёти аҳдбандӣ бо шартҳои бозорӣ ташаккулёфта анҷом диҳад.

4. Агар бо назардошти усулҳои қисми 1 ҳамин модда, шахс усули дақиқ ва боэътимоди нархгузории трансфертиро истифода бурда бошад, аз ҷониби мақомоти андоз муайян намудани мутобиқати даромад, хароҷот, фоида ва зарари дар созишномаи нархгузориии трансфертӣ ташаккулёфта бояд дар асоси принсипи аҳдбандӣ бо шартҳои бозорӣ, ки онро шахс истифода мебарад, анҷом дода шавад.

Моддаи 226. Ҳуҷҷатҳои нархгузории трансфертӣ

1. Андозсупоранда уҳдадор аст ҳуҷҷатҳоро мутобиқи талаботи муқаррарнамудаи Кодекси мазкур тартиб диҳад, ки он мутобиқати амалиёти аз ҷониби андозсупоранда тибқи созишномаи нархгузории трансфертӣ анҷомёфтаро ба принсипи аҳдбандӣ ба шартҳои бозорӣ тасдиқ менамояд. Дар

ҳуҷҷатҳо бояд асоси истифоданамоии усул ё усулҳои нархгузории трансфертӣ дарҷ карда шавад.

2. Андозсупоранда уҳдадор аст ҳуҷҷатҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишударо барои соли андозӣ то муҳлати пешниҳоди эъломияи солонаи андоз аз даромад таҳия ва ба мақомоти андоз пешниҳод намояд.

3. Андозсупорандагоне, ки талаботи ҳуҷҷатгузории дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда муқарраршударо риоя наменамоянд, тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарии маъмурӣ кашида мешаванд.

4. Дилхоҳ уҳдадориҳо оид ба пешбурди ҳисобот, ки тибқи Кодекси мазкур муайян карда шудааст, уҳдадорӣ оид ба пешбурди ҳисоботи андозсупорандаи созишномаи нархгузории трансфертӣ баимзорасонидаро мукаммал менамояд.

5. Мақомоти ваколатдори давалатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад талаботро барои ҳуҷҷатгузории содакардашудаи нархгузории трансфертӣ нисбат ба андозсупорандагон ва амалиётҳои алоҳидаи зерин муқаррар намояд:

- таъминкунандагон (дистрибюторҳо);
- андозсупорандагони дорои ҳаҷми хурди амалиёти фаромарзӣ;
- соҳибкорони миёна;
- хизматрасониҳои дохилигурӯҳии ширкатҳо;
- маблағҷудокуниҳои қарзӣ;
- хизматрасониҳои техникӣ.

6. Талаботи содакардашуда барои ҳуҷҷатҳои нархгузории трансфертӣ тибқи қисми 5 ҳамин модда нисбат ба роялтӣ, пардохтҳои иҷозатномадиҳӣ, қарордодҳо оид ба корҳои илмӣ-тадқиқотӣ ва дигар дороиҳои ғайримоддӣ татбиқ карда намешавад.

Моддаи 227. Мафҳуми тарафҳои вобаста

1. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур ду тараф дар ҳолатҳои зерин ба ҳам вобаста дониста мешаванд, агар:

- яке аз тарафҳо соҳиби мустақим ё ғайримустақими на камтар аз 20 фоизи сармоя ё ҳуқуқҳои овоздиҳии тарафи дигар бошад;
- ҳар як шахси сеюм соҳиби мустақим ё ғайримустақими на камтар аз 20 фоизи сармоя ё ҳуқуқи овоздиҳӣ дар ҳар кадоме аз ин ду ва ё зиёда тарафҳои вобаста бошад;
- зиёда аз нисфи шӯрои директорон ё аъзои шӯрои директорон ё як ё якчанд нафар директорони иҷроия ё аъзои иҷроияи шӯрои директорони як тарафро тарафи дигар таъин намояд;
- зиёда аз нисфи шӯрои директорон ё аъзои шӯрои директорон ё як ё якчанд нафар директорони иҷроия ё аъзои иҷроияи шӯрои директорони ҳарду тарафро ҳамон як тарафи сеюм таъин намояд;
- қарзи аз ҷониби як тараф ба тарафи дигар додашуда ё таъмингардида, ки зиёда аз 50 фоизи арзиши тавозунии тамоми дороиҳои тарафи дигарро ташкил диҳад;

- тараф мустақим ё ғайримустақим на камтар аз 20 фоизи даромадро дар натиҷаи иҷрои созишномаи ҳамкорӣ байни ҳарду ҷониб гирад;

- яке аз тарафҳо муассисаи доимии тарафи дигар бошад.

2. Барои мақсадҳои сархатҳои якум ва дуюми қисми 1 ҳамин модда, шахси воқеӣ соҳиби ҳисса дар сармояи танзимшаванда ё ҳуқуқи овоздиҳӣ дониста мешавад, агар ҳисса мустақиман ё ғайримустақим ба яке аз аъзои як оила тааллуқ дошта бошад, аз ҷумла, ҳамсар, хешовандони мустақим, бародарон ва хоҳарон, фарзандони бародарон ва хоҳарон, ҳамсарони бародарон ва хоҳарон, бародарон ва хоҳарони ҳамсар, волидони ҳамсар ё шавҳар, бародарон ва хоҳарони волидони зан ё шавҳар, васиён ва волидони фарзандхонд.

3. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур, ҳамаи амалиётҳои тиҷоратӣ ва молиявии анҷомдодаи резиденти кишвари дорои андози паст, ки мутобиқи муқаррароти қисми 4 моддаи 220 Кодекси мазкур муайян шудааст, ҳамчун амалиётҳои тарафҳои вобаста дониста мешаванд. Дар чунин ҳолат, агар андозсупорандагон ба мақомоти андоз дар бораи шахсияти саҳҳомони тарафи дигар маълумот диҳанд ва исбот кунанд, ки бо ҳам вобастагӣ надоранд, нисбат ба онҳо муқаррароти мазкур татбиқ карда намешавад.

Моддаи 228. Ҳисобот аз рӯи кишварҳо

1. Ҳисобот аз рӯи кишварҳо дастрасии мақомоти андозро ба маълумот дар бораи фоида ва андозҳои ҷаҳонии аз ҷониби гурӯҳҳои азими иттиҳодиявии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияткунанда фароҳам меорад, маълумот мегирад. Чунин маълумот метавонад аз ҷониби мақомоти андоз барои баҳодиҳии хавфҳои нархгузории трансфертӣ истифода карда шавад.

2. Муқаррароти моддаҳои 230-232 Кодекси мазкур пешниҳоди ҳисобот аз рӯи кишварҳоро барои баъзе ташкилотҳои резидентӣ пешбинӣ менамояд.

3. Мақомоти андоз ҳисобот аз рӯи кишварҳоро, ки ба мақомоти андози кишварҳои хориҷӣ пешниҳод шудаанд, мутобиқи шартҳои мубодилаи иттилооти дар боби 23 Кодекси мазкур муқарраршуда, мегирад.

Моддаи 229. Муайянкунии истилоҳоти марбут ба ҳисобот аз рӯи кишварҳо

1. Гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта - шахсони ҳуқуқие дониста мешаванд, ки ба ҳамаи меъёрҳои зерин мутобиқ мебошанд, аз ҷумла,:

а) агар ба гурӯҳ на камтар аз ду ва ё зиёда шахсони ҳуқуқии резидентӣ дар кишварҳои гуногун ва шахси ҳуқуқии резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар кишвари хориҷӣ муассисаи доимӣ дорад, шомил бошад;

б) агар гурӯҳи ширкатҳо барои мақсадҳои ҳисоботи молиявӣ мутобиқи стандартҳои баҳисобгирии байналмилалии молиявӣ нисбат ба ширкати модарии гурӯҳ татбиқшаванда, муттаҳид карда шаванд ё гурӯҳи ширкатҳо бояд муттаҳид карда шаванд, агар саҳмияҳои (ҳиссаи) дилхоҳ аъзои гурӯҳ дар биржаи фондӣ ба фурӯш бароварда шаванд;

в) гардиши умумии солонаи гурӯҳ дар соли қаблии молиявӣ 4,7 миллиард сомониро ташкил дода бошад.

3. Узви гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта – ин шахси ҳуқуқии ба ҳамаи меъёрҳои зерин мутобиққунанда мебошад:

а) шахси ҳуқуқие, ки ба яке аз шартҳои зерин ҷавобгӯ мебошад:

- шахси ҳуқуқӣ ба ҳисоботи молиявии муттаҳидшудаи гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта шомил карда шудааст ё ба ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда шомил карда мешавад, агар саҳмияҳои (ҳиссаи) ширкат дар биржаи фондӣ ба фурӯш бароварда шаванд;

- шахси ҳуқуқӣ аз ҳисоботи молиявии муттаҳидшудаи гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта танҳо бинобар сабаби андозаи он ё набудани таъсири назаррас ба фаъолияти гурӯҳ хориҷ карда шудааст;

б) муассисаи доимии шахси ҳуқуқие, ки дар зербанди а) ҳамин қисм муқаррар шудааст, агар чунин шахси ҳуқуқӣ пешбурди ҳисоботи молиявии алоҳидаи муассисаи доимиро бо мақсади молиявӣ, танзимкунӣ ва андозӣ ё назорати дохилӣ анҷом диҳад.

4. Созишнома оид ба мақомотҳои салоҳиятдор - созишнома байни мақомоти салоҳиятдори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти салоҳиятдори давлати хориҷӣ ё давлати хориҷӣ, ки ба таври худкор мубодилаи ҳисобот аз рӯи тақсимоти кишварҳоро талаб менамояд.

5. Шахси ҳуқуқии модари сунъӣ (ваколатдор) - шахси ҳуқуқие, ки узви гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта мебошад ва аз ҷониби гурӯҳ барои аз номи гурӯҳ муаррифии ҳисобот дар кишвари резидентии худ таъин карда мешавад, дар ҳолате, агар ширкати модарӣ оид ба ҳисоботдиҳӣ дар кишвари резидентии худ уҳдадор намебошад.

6. Ширкати ниҳоии модарӣ - ин узви гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта дониста мешавад, агар шартҳои зерин пурра иҷро карда шаванд:

а) узве, ки мустақим ё ғайримустақим дар як ё якчанд аъзои дигари гурӯҳ ҳиссаи кофӣ дорад ва аз он таҳияи ҳисобҳои муттаҳидкардашудаи молиявии Гурӯҳи аҳамияти фарогирандадоштаро дар юридиксияи будубоши худ талаб карда мешавад ва ё ин амалро бояд ба анҷом расонад, агар ҳиссаи иштирок дар шахси ҳуқуқӣ дар биржаи фондӣ дар ҳудуди юридиксияи будубоши он ба фурӯш бароварда шавад;

б) узви дигари гурӯҳ, ки мустақим ё ғайримустақим дар дигар узви гурӯҳи дар банди а) қисми мазкур муқарраршуда ҳисса дошта бошад.

Моддаи 230. Уҳдадорӣ барои пешниҳоди ҳисобот аз рӯи кишварҳо

1. Шахсони ҳуқуқӣ- резидент уҳдадоранд ба мақомоти андоз ҳисобот аз рӯи кишварҳоро пешниҳод намояд, агар шахси ҳуқуқӣ:

1) ширкати модарии гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта бошад;

2) ширкати модарии сунъии (ваколатдоршудаи) гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта дар соли ҳисоботӣ бошад;

3) узви гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта бошад ва ширкати модарии гурӯҳ барои пешниҳоди ҳисобот аз рӯи кишварҳо резидентии худ барои ин давра уҳдадор набошад ва гурӯҳ узвро ба сифати модари сунъии (ваколатдоршудаи) шахси ҳуқуқӣ барои ин сол таъин накардааст;

4) узви гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта, ки нисбат ба он ҳеҷ яке аз муқаррароти бандҳои 1)-3) татбиқ карда намешаванда. Нисбат ба чунин гурӯҳо шартҳои зерин истифода карда мешаванд:

- байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва кишвари резиденти ширкати ниҳоии модарии гурӯҳ созишномаи дахлдор оид ба мақомоти салоҳиятноки ваколатдоршуда вуҷуд надорад;

- байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва кишвари резиденти ширкати ниҳоии модарии гурӯҳ созишномаи дахлдор оид ба мақомоти салоҳиятноки ваколатдоршуда вуҷуд дорад, аммо кишвари резидентӣ талаботи чунин созишномаро мунтазам риоя намекунад.

2. Шахс-резидент бояд мақомоти андозро бо тартиби муқаррарнамуда огоҳ намоянд, агар ин андозсупоранда шахси ҳуқуқие дониста шавад, ки нисбат ба ӯ муқаррароти бандҳои 2) ва 3) қисми 1 ҳамин модда татбиқ карда шавад.

3. Шахси ҳуқуқӣ-резидент бояд то охири соли молиявие, ки огоҳинома ба он дахл дорад, ба мақмоти андоз мутобиқи қисми 2 ҳамин модда огоҳинома пешниҳод намояд.

4. Мақомоти андоз то охири соли ҳисоботӣ уҳдадор аст шахси ҳуқуқӣ-резидентро дар бораи нисбат ба чунин шахс татбиқ гардидани муқаррароти банди 4) қисми 1 ҳамин модда, огоҳ намояд.

5. Агар нисбат ба зиёда аз як шахс-резиденти гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта муқаррароти бандҳои 3) ва ё 4) қисми 1 ҳамин модда дар соли мояливӣ татбиқ карда шавад, гурӯҳ метавонад мақомоти андозро оид ба ҳамин як шахс-резиденте, ки барои пешниҳоди ҳисобот аз рӯи кишварҳо мутобиқи талаботи қисми 1 ҳамин модда барои ҳамин сол таъин шудааст, огоҳ намояд. Огоҳинома дар бораи соли молиявӣ бояд дар шакли тасдиқшуда таҳия карда шавад ва ба мақомоти андоз то муҳлати пешниҳоди ҳисобот аз рӯи кишварҳо барои ин сол пешниҳод карда шавад. Агар шахс-резидент, ки аз ҷониби гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта барои пешниҳоди ҳисобот аз рӯи кишварҳо дар соли молиявӣ таъин шудааст, вале ҳисоботро пешниҳод накардааст, мақомоти андоз метавонад талаб намояд, ки дигар шахс-резиденти ҳамин гурӯҳ, ки талаботи бандҳои 3) ва ё 4) қисми 1 ҳамин моддаро қонеъ мекунанд, ҳисоботро то санаи дар талаботи шакли хаттии мақомоти андоз муқарраршуда, пешниҳод намоянд.

6. Барои мақсадҳои сархати дуюми банди 4) қисми 1 ҳамин модда, кишвари резидентии мунтазам риоянакунандаи талаботи созишномаи дахлдорро бо мақомоти салоҳиятноки ваколатдоршуда, дониста мешавад, агар чунин кишвар ба яке аз амалҳои зерин роҳ диҳад:

- мубодилаи маълумот тибқи созишнома оид ба мақомоти салоҳиятдори давлатӣ бо Ҷумҳурии Тоҷикистон боз дошта шудааст, ба истиснои боздоштани мубодилаи маълумот мутобиқи шартнома; ё

- новобаста аз талошҳои пайвастаи Ҷумҳурии Тоҷикистон мубодилаи маъулмот бо кишварҳои қароргоҳи будубоши гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта ва аъзои он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, амалӣ карда нашавад.

Моддаи 231. Ҳисоботи кишварӣ

1. Ҳисобот аз рӯи кишварҳо дар давраи ҳисоботӣ ба мақомоти андоз аз ҷониби шахси ҳуқуқии резидент вобаста ба гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта тибқи муқаррароти моддаи 230 Кодекси мазкур пешниҳод карда мешавад ва маълумоти зеринро дар бар мегирад:

1) маълумоти маҷмӯӣ дар бораи даромад, фоида ва зарар то андозбандӣ, андози ҳисобшуда, сармояи эълоншуда, фоидаи ташаккулёфта, шумораи кормандон ва дороиҳои моддӣ (ба истиснои пул ё эквиваленти пулӣ) барои ҳар як кишваре, ки дар он ин гурӯҳ фаъолият мекунад; ва

2) мушаххасот оид ба ҳар як аъзои гурӯҳ, аз ҷумла,:

- кишвари резидентии андозӣ барои ҳар як иштирокдор;

- кишваре, ки шахси ҳуқуқӣ дар он ба таъсис дода шудааст, ба қайд гирифта шудааст, ба танзим дароварда шудааст ё мутобиқи қоидаҳои салоҳияте, ки узви гурӯҳ дар он сабти ном шудааст ташкил карда шудааст, агар тибқи сархати якуми ин қисм аз кишвари резидентии андозӣ фарқият мавҷуд бошад;

- хусусияти тиҷорати асосӣ ё тиҷорати иштирокдори он.

2. Ҳисоботи аз рӯи кишварҳо бояд дар шакли шабеҳ ба шакли махсусе, ки дар стандартҳои байналмилалӣ оид ба нархгузориҳои трансфертӣ муайян шудааст, пешниҳод карда шавад ва ҳама талаботи дигари мақомоти андозро дар бар гирад.

3. Ҳисобот аз рӯи кишварҳо дар давраи ҳисоботӣ бояд аз ҷониби шахси ҳуқуқии резидент ба мақомоти андоз дар муддати 12 моҳи пас аз ба охир расидани давраи ҳисоботӣ пешниҳод карда шавад. Агар ҳисоботи молиявии гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта, барои давраи аз давраи ҳисоботӣ фарқкунанда таҳия шуда бошад, гурӯҳ метавонад ҳисоботро барои гурӯҳ бо ишораи соли молиявӣ пешниҳод намояд.

4. Шахси ҳуқуқии резидент, ки мутобиқи ин модда ҳисоботи кишвариро пешниҳод наменамояд, мутобиқи қонунгузории ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

Моддаи 232. Истифодаи ҳисобот аз рӯи кишварҳо

1. Мақомоти андоз метавонад ҳисобот аз рӯи кишварҳоро, ки тибқи моддаи 230 Кодекси мазкур ё тибқи созишнома оид ба мақомоти салоҳиятнок пешниҳод шудааст, танҳо бо мақсадҳои зерин истифода барад:

- арзёбии хавфҳои нархгузории трансфертӣ, хавфҳои сатҳи баланд ва дигар хавфҳои пинҳоншавӣ ва тағйирёбии манбаи андозбандӣ ва тақсимоти фоида дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

- арзёбии хавфҳои риоя накардани қоидаҳои нархгузории транстфертӣ мутобиқи Кодекси мазкур аз ҷониби гурӯҳи аҳамияти фарогирандадошта;

- таҳлили иқтисодӣ ва оморӣ.

БОБИ 33. НИГОҲ ДОШТАНИ АНДОЗ ДАР МАНБАИ ПАРДОХТ

Моддаи 233. Тартиби нигоҳ доштани андоз дар манбаи пардохт

1. Шахсони (агентҳои андози) зерин вазифадоранд, ки андозро аз манбаъҳои пардохт нигоҳ доранд, ба истиснои пардохтҳое, ки даромадгирандаи он аз андозбандӣ озод мебошад:

- шахсони ҳуқуқӣ-резидентон, инчунин, воҳидҳои алоҳидаи онҳо, соҳибкорони инфиродӣ ва муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо, ки ба шахсони воқеии кироякори худ дар шакли музди меҳнати тибқи моддаи 207 Кодекси мазкур муқарраршуда даромад медиҳанд (бояд диҳанд);

- шахсони ҳуқуқӣ-резидентон, инчунин, воҳидҳои алоҳидаи онҳо, соҳибкорони инфиродӣ ва муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо, ки барои хизматрасонӣ (иҷрои кор) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шахсони воқеие, ки ба сифати соҳибкори инфиродӣ ба қайд гирифта нашудаанд, дар асоси шартномаҳои хусусияти граждании ҳуқуқидошта ё бе чунин шартномаҳо, ба истиснои шартномаҳои граждании ҳуқуқие, ки мавзӯи онҳо гузаштани ҳуқуқи моликият ё ҳуқуқҳои дигари ашёӣ (ҳуқуқҳои молумулкӣ) мебошад, барои иҷрои кор (хизматрасонӣ) даромад пардохт менамоянд;

- шахсони ҳуқуқӣ-резидентон, инчунин, воҳидҳои алоҳидаи онҳо, соҳибкорони инфиродӣ ва муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо, ки ба шахсони воқеӣ нафақа, миловия (стипендия) ва кумакпулӣ медиҳанд, ба истиснои нафақа, миловия (стипендия) ва кумакпулиҳои давлатӣ;

- шахсони ҳуқуқӣ-резидентон, ки суди саҳмияҳо пардохт менамоянд;

- резидентон ва муассисаҳои доимии ғайрирезидент, ки фоизҳоро пардохт менамоянд;

- шахсони ҳуқуқӣ - резидентоне, ки қисми саҳмияи (ҳиссаи иштироки) ба ғайрирезидентҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон тааллуқдоштаи онҳо фурӯхта (бегона карда) шудааст, инчунин, агентҳои ваколатдори ғайрирезидентҳо, ки молу мулки (саҳмияҳои, ҳиссаи иштироки) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вуҷуддоштаи чунин ғайрирезидентҳоро фурӯхтаанд (бегона кардаанд) ё додаанд, агар ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи пардохти андоз аз ҷониби худи ғайрирезидентҳо пас аз фурӯш (бегонакуни) ё додани молу мулки зикршуда дар давоми 5 рӯзи корӣ баъди ба охир расидани моҳе, ки дар он пардохтҳо (маблағҳо) супорида шуда буданд, пешниҳод нашуда бошанд;

- резидентон ва муассисаҳои доимии ғайрирезидент, ки пардохтҳои дар моддаи 236 Кодекси мазкур пешбинишударо анҷом медиҳанд;

- резидентон ва муассисаҳои доимии ғайрирезидент, ки бурдҳоро оид ба вомбаргҳо, лотереяҳо, оид ба натиҷаҳои озмунҳо, мусобиқаҳо ва дигар чорабиниҳо мукофотҳо (бурдҳо, туҳфаҳо) медиҳанд.

2. Агенти андоз, ки даромади дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишударо пардохт менамояд, барои ситонидан ва ба буҷет гузаронидани андоз ҷавобгар мебошад. Агар маблағи андоз саривақт ба буҷет гузаронида нашавад, агенти андоз даромад пардохткунанда уҳдадор аст маблағи андози нигоҳдоштанашуда ва ба буҷет гузарониданашударо, инчунин, ҷаримаҳо ва фоизҳои дахлдорро аз ҳисоби худ ба буҷет гузаронад. Агенти андоз, ки андозро аз манбаи пардохт аз ҳисоби худ пардохт менамояд, пас аз напардохтани андоз, ҳуқуқ дорад аз гирандаи даромад андоз ситонад.

3. Пардохти даромад маънои интиқоли пул дар шакли нақд ё ғайринақдӣ, коғазҳои қиматнок, молҳо ва дигар молу мулк, фароҳам овардани имтиёзҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳоро дорад.

4. Агенти нигоҳдошт бояд андозро аз пардохти даромад дар лаҳзаи барвақт нигоҳ дорад, ки даромад:

- аз номи пардохткунанда ё бо супориши пардохткунанда ё мутобиқи ҳама гуна қонун татбиқ карда мешавад;

- ба манфиати гиранда аз нав сармоягузорӣ, ҷамъшуда ё капитализатсияшуда;

- ба суратҳисоб ба манфиати гиранда ҳисоб карда мешавад;

- воқеан барои қабулкунанда пардохта шудааст ё ба тариқи дигар дода шудааст.

5. Шахсоне, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда андозро аз манбаи пардохт меситонанд (ҳисоб мекунанд), аз ҷумла, шахсоне, ки барои пардохти музди меҳнат аз ташкилотҳои қарзӣ маблағ мегиранд, вазифадоранд:

- андозҳои ситонидашударо (ҳисобшударо), аз ҷумла, андози иҷтимоиро ба буҷет ҳамзамон бо гирифтани маблағҳо барои пардохти даромад дар шакли музди меҳнат, дар дигар ҳолатҳо – дар давоми 10 рӯзи корӣ баъди ба охир расидани моҳе, ки дар он пардохтҳо (маблағҳо) супорида шуда буданд, гузаронанд;

- ҳангоми пардохти даромад дар шакли музди меҳнат, ки даромад мегиранд, ба онҳо, бо зикри насаб, ном ва номи падар, рақами мушаххаси андозсупоранда, маблағ ва намуди даромад ва андозҳои ситонидашуда (агар андоз нигоҳ дошта шавад) маълумотнома диҳанд;

- бо дархости шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда даромад мегиранд (гирифтаанд), ба онҳо дар давоми 10 рӯзи корӣ бо зикри рақами мушаххаси андозсупоранда, номи (насаб, ном ва номи падари) шахс, маблаги умумии даромад ва маблаги умумии андози дар соли ҳисоботӣ ситонидашуда маълумотнома фиристонанд (пешниҳод кунанд).

4. Ба ташкилотҳои қарзӣ додани маблағҳои пулӣ барои пардохти даромад дар шакли музди меҳнат бе пешакӣ ба буҷет аз ҷониби андозсупорандагон (агентҳои андоз) гузарондани маблаги андоз аз даромад ва андози иҷтимоие, ки ба маблаги воситаҳои пули дар боло пешбинигардида алоқаманд аст, манъ аст.

5. Нигоҳ доштани андоз аз даромад ва пардохт намудани андози иҷтимоӣ аз даромадҳои аз буҷет маблаггузоришавандаи шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар ташкилотҳои байналмилалӣ, муассисаҳои дипломатӣ, консулӣ ва дигар муассисаҳои ба онҳо баробаркардашуда ба ҳайси намояндаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа фаъолият менамоянд, ба таври марказонидашуда то санаи 15 моҳе, ки пас аз семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, бо тартибе, ки Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар якҷоягӣ бо мақомоти ваколатдори давлатӣ муайян кардаанд, анҷом дода мешаванд.

Моддаи 234. Нигоҳ доштани андоз аз суди саҳмияҳо дар манбаи пардохт

1. Суди саҳмияҳое, ки корхонаҳои резидентӣ пардохт менамоянд, ба истиснои суди саҳмияҳо ё ҳиссаи давлатии корхонаҳое, ки тибқи дигар санади меъёрии ҳуқуқӣ ҳамчун дигар пардохти ҳатмӣ (пардохтҳои ғайриандозии) аз фоидаи соф ба буҷети давлатӣ пардохт карда мешаванд, дар манбаи пардохт бо меъёри 12 фоиз андозбандӣ карда мешаванд, агар тартиби дигаре дар моддаи мазкур пешбинӣ нашуда бошад.

2. Суди саҳмияҳое, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда андозбандӣ гардидаанд, инчунин, даромади корхонаҳое, ки тибқи дигар санади меъёрии ҳуқуқӣ ҳамчун дигар пардохти ҳатмӣ (пардохтҳои ғайриандозӣ) андозбандӣ гардидаанд, ба даромади умумии шахси гирандаи он дохил карда намешавад ва минбаъд андозбандӣ намегардад.

Моддаи 235. Нигоҳ доштани андоз аз фоизҳо дар манбаи пардохт

1. Фоизҳое, ки резидент ё муассисаи доимии ғайрирезидент медиҳад ё аз номи чунин муассиса дода мешаванд, агар даромад аз манбаъҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифта шуда бошад, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи қисми 2 ва 5 ҳамин модда дар манбаи пардохт бо меъёри 12 фоиз аз маблағи додашаванда андозбандӣ мегарданд.

2. Фоизҳое, ки ба ташкилотҳои қарзии резидентӣ, мақомоти молия, ширкатҳои резидентии иҷораи молиявӣ (лизингӣ), аз ҷумла, тибқи шартномаи иҷораи молиявӣ (лизинг) пардохт мешаванд, дар манбаи пардохт андозбандӣ намегарданд.

3. Фоизҳое, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда андозбандӣ шудаанд, ба даромади умумии гирандаи онҳо – шахси воқеӣ дохил намешаванд ва дар оянда, баъди пардохти онҳо ба ин шахс, андозбандӣ намегарданд.

4. Шахси ҳуқуқӣ – резидент, ки даромади он бояд андозбандӣ гардад, ҳангоми гирифтани фоизҳои мутобиқи қисми 1 ҳамин модда андозбандишуда, тамоми маблағи даромади фоизиро бе тарҳи андози ситонидашуда ба даромади умумии худ дохил менамояд ва ҳуқуқ дорад ин андози аз манбаи пардохт нигоҳдошташударо, ҳангоми мавҷудияти ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи нигаҳдошти андоз дар манбаи пардохт, аз ҳисоби андози даромади пардохтшаванда тарҳ намояд.

5. Фоизҳое, ки корхонаҳои резидентӣ ба ширкатҳои хориҷии назоратшаванда пардохт менамоянд, дар манбаи пардохт бо меъёри 18 фоиз андозбандӣ мегарданд.

Моддаи 236. Нигоҳ доштани андоз аз даромади ғайрирезидентҳо дар манбаи пардохт

1. Даромади ғайрирезидент аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба муассисаи доимии ҳамин ғайрирезидент дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон марбут намебошад, аз манбаи пардохт ҳамчун даромади умумӣ, бе тарҳи хароҷот (ба истиснои тарҳи андоз аз арзиши иловашуда дар ҳолати андозбандӣ мутобиқи моддаи 257 Кодекси мазкур) бояд тибқи меъёрҳои муайяннамудаи қисми 8 ҳамин модда андозбандӣ гардад.

2. Бо тартиби муайяннамудаи қисми 1 моддаи мазкур, инчунин, андозбандии даромадҳои ғайрирезидент аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки тибқи Кодекси мазкур ба муассисаи доимии он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон марбут буда, саривақт анҷом наёфта, ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи пардохти андоз пешниҳод нашудааст, дар манбаи пардохт андозбандӣ карда мешавад. Муассисаи доимии гирандаи даромад, ки ин қисм ба он татбиқ карда мешавад, бояд ҳаҷми пурраи маблағи даромад ба даромади умумии худ бе назардошти андози нигоҳдошта дохил намояд ва барои баҳисобгирии чунин андози дар манбаи пардохт нигоҳдошта бо шарти мавҷудияти ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи нигоҳ доштани андоз дар манбаи пардохт ҳуқуқ дорад.

3. Муқаррароти қисми 1 моддаи мазкур бо назардошти талаботи созишномаҳои байналмилалии андозии эътирофнамудаи Тоҷикистон, ки муносибатҳои андозиро ба танзим медароранд, амалӣ карда мешавад.

4. Таҳти мафҳуми пардохти даромад супоридани пул дар шакли нақдӣ ва (ё) ғайринақдӣ, коғазҳои қиматнок, молҳо, дигар молу мулк, додани манфиат, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо фаҳмида мешаванд. Пардохт инчунин, гузаронидани маблағро ба суратҳисоби бонкӣ ба манфиати ғайрирезидент дар бар мегирад.

5. Пардохтҳо ба манфиати ғайрирезидентҳо мутобиқи қисми 1 ҳамин модда, вобаста ба таҳвили молҳо ҳангоми амалиёти тиҷорати хориҷӣ (вобаста ба воридоти молҳо) ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар манбаи пардохт бояд андозбандӣ нагарданд.

6. Андозбандии даромадҳои ғайрирезидент, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст оварда шудаанд, сарфи назар аз ихтиёрдории ин ғайрирезидент нисбат ба даромадҳои худ ба манфиати шахсони сеюм дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) воҳидҳои алоҳидаи худ (шахсони дигар) дар дигар давлатҳо, дар манбаи пардохт анҷом дода мешавад.

7. Андоз аз даромади ғайрирезидент аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, новобаста ба шакл ва маҳалли пардохти даромад ситонида мешавад.

8. Бо дарназардошти муқаррароти ҳамин модда даромадҳои ғайрирезидент аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо муассисаи доимии ин ғайрирезидент дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд намебошанд, бояд дар манбаи пардохт ҳамчун даромади умумӣ, бе тарҳи хароҷот (ба истиснои дар ҳолати андозбандӣ тарҳи андоз аз арзиши иловашуда мутобиқи моддаи 257 Кодекси мазкур) тибқи меъёрҳои зайл андозбандӣ шаванд:

- суди саҳмияҳо – мутобиқи моддаи 234 Кодекси мазкур;
- фоизҳо – мутобиқи моддаи 235 Кодекси мазкур;
- маблағҳои суғуртавие, ки мутобиқи шартномаҳои суғурта ва азнавсуғуртакунии таваккалҳо аз тарафи резидент ё муассисаҳои доимӣ пардохт мешаванд – тибқи меъёри 6 фоиза;

- маблағҳое, ки барои хизматрасонии телекоммуникатсионӣ ё нақлиётӣ ҳангоми алоқа ё ҳамлу нақли байналмилалӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар давлатҳо аз тарафи резидент ё муассисаҳои доимӣ пардохт мешаванд:

а) барои хизматрасонии байналмилалии алоқа - 3 фоизи ҳаҷми умумии пардохт барои хизматрасонӣ;

б) барои ҳамлу нақли байналмилалӣ - 3 фоиз аз маблағи умумии пардохташуда барои бори дар Ҷумҳурии Тоҷикистон боршуда,

- даромадҳо дар шакли музди меҳнат, ки моддаи 183 Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст ва аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, новобаста ба шакл ва маҳалли пардохти даромадҳо пардохт мешаванд, – тибқи меъёри дар қисми 2 моддаи 180 Кодекси мазкур пешбинигардида;

- даромадҳои дигар, ки дар сархатҳои якум - панҷуми ҳамин қисм пешбинӣ нашудаанд – тибқи меъёри 15 фоиз аз маблаги умумии даромад.

10. Ташкилотҳое, ки новобаста ба маҳалли пардохт ба ғайрирезидентҳои дар татбиқи созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) бе таъсиси муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон иштироккунанда даромад пардохт менамоянд, уҳдадоранд ба сифати агентҳои андоз аз манбаи пардохт андозро нигоҳ доранд ва ба буҷет пардохт намоянд. Дар ҳолати риоя накардани талаботи мазкур, андоз аз ҳисоби ташкилотҳои зикршуда ситонида мешавад.

БОБИ 34. МУҚАРРАРОТИ МАЪМУРӢ

Моддаи 237. Давраи андоз

1. Давраи андоз аз даромад барои даромадҳои дар шакли музди меҳнати аз ҷониби шахсони воқеӣ гирифташуда, ки андоз аз онҳо дар манбаи пардохт ситонида шудааст, моҳи тақвимӣ мебошад, агар тартиби дигар дар Кодекси мазкур пешбинӣ нагардида бошад.

2. Давраи андоз аз даромад барои даромадҳои шахсони воқеие, ки андоз аз онҳо дар манбаи пардохт дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ситонида намешавад, соли тақвимӣ мебошад, агар боби мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

3. Давраи андоз аз даромади шахси ҳуқуқӣ соли тақвимӣ мебошад. Ҳамзамон пешниҳоди ҳисобҳои пардохтҳои ҷории андоз аз даромад ва пардохти онҳо дар муҳлатҳои муқаррарнамудаи моддаҳои 239-240 Кодекси мазкур амалӣ мешавад.

Моддаи 238. Пешниҳоди эъломия

1. Эъломияи ягона оид ба андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ аз даромадҳои дар шакли музди меҳнати шахсони воқеӣ, ки андоз аз онҳо дар манбаи пардохт ситонида мешавад, аз ҷумла, аз ҷониби воҳиди алоҳидаи шахсони ҳуқуқӣ, то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад.

2. Эъломияи ягона оид ба андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ аз даромадҳои шахсони воҷеӣ – шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар муассисаҳои дипломатӣ, консулии давлатҳои хориҷӣ ва ба онҳо баробаркардашудаи намояндагиҳои ташкилотҳои хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон кор мекунанд, то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад. Иттилоот дар бораи шахсони воҷеии дар боло пешбинишуда ба мақомоти ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар семоҳа то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди семоҳаи гузашта фаро мерасад.

3. Ҳисоби ягона оид ба андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ аз даромадҳои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар ташкилотҳои дипломатӣ ва ташкилотҳои ба онҳо баробаркардашудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа фаъолият менамоянд, ҳар семоҳа аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад ва дар ҳамин муҳлат андозҳо ситонида мешаванд.

4. Андозсупорандагони зерин уҳдадоранд эъломияро оид ба андоз аз даромад аз даромадҳои дигар шахсони воҷеие, ки дар манбаи пардохт андозбандӣ намешаванд ва (ё) эъломияро оид ба андоз аз даромад то 1-уми апрели баъди соли ҳисоботӣ ба мақомоти андоз пешниҳод намоянд:

- резидентҳо ва муассисаи домии ғайрирезидентҳо – супорандагони андоз аз даромад;

- шахсони воҷеӣ – резидентҳои дорои даромад, ки дар манбаи пардохти воҷеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ намешаванд, ба истисноии шахсоне, ки андозҳоро мутобиқи фасли XIV Кодекси мазкур пардохт менамоянд;

- шахсони воҷеӣ – резидентҳое, ки дар суратҳисобҳояшон дар бонкҳои хориҷии воҷеъ берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағҳои пулӣ доранд, инчунин, онҳое, ки берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегиранд;

- шахсони воҷеие, ки мутобиқи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба зиммаи онҳо вазифаи пешниҳоди эъломия оид ба андоз аз даромад гузошта шудааст. Тартиб, муҳлатҳои пешниҳод, инчунин, шакли эъломияро, ки ин шахсон пешниҳод мекунанд, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд;

- шахсони воҷеие, ки тибқи талаботи қисми 8 моддаи 188 Кодекси мазкур ҳуқуқи тарҳкуниро аз даромад доранд;

- дигар шахсони ҳуқуқӣ ва воҷеӣ – ғайрирезидентҳое, ки аз манбаъҳои воҷеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромаде мегиранд, ки бояд андозбандӣ карда шавад, аммо дар манбаи пардохт андозбандӣ намешавад.

5. Ҳангоми барҳам додани шахси ҳуқуқӣ комиссияи барҳамдиҳӣ ё андозсупоранда фавран дар ин бора ба мақомоти андоз огоҳиномаи хаттӣ мефиристад. Комиссияи барҳамдиҳӣ вазифадор аст, ки эъломияи андозро ба мақомоти дахлдори андоз пешниҳод намояд.

6. Шахси воқеие, ки аз вай пешниҳод кардани эъломияи андоз талаб карда намешавад, метавонад бо пешниҳоди ҳуҷҷатҳои тасдиққунанда бо талаби аз нав ҳисоб кардани андоз ва баргардонидани маблағи барзиёд супоридааш эъломия пешниҳод кунад.

7. Ҳисобҳо оид ба пардохти маблағҳои ҷорӣ (пешпардохт) аз рӯи андоз аз даромади шахсони ҳуқуқӣ, инчунин, маълумот дар бораи шахсоне, ки андози онҳо дар манбаи пардохт нигоҳ дошта шудааст, тибқи шакли муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ бо дарназардошти талаботи қисмҳои 1ва 2 моддаи 239 Кодекси мазкур ҳар моҳ (ҳар семоҳа) то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешаванд, ки баъди моҳи (семоҳаи) ҳисоботӣ фаро мерасад.

8. Эъломияи андоз аз даромади шахсони ҳуқуқӣ ва ҳисоботи муҳосибии солона, аз ҷумла, тавозуни муҳосибӣ то 1-уми апрели баъди соли ҳисоботӣ пешниҳод карда мешавад.

Моддаи 239. Пардохтҳои ҷории (пешпардохти) андоз

1. Шахсони ҳуқуқӣ-супорандагони андоз аз даромади шахсони ҳуқуқӣ бо дарназардошти қисмҳои 2-4 ҳамин модда уҳдадоранд пардохти ҷории ҳармоҳаро ба буҷет на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад, анҷом диҳанд. Маблаги ҳар пардохти ҷории моҳона дар давраи 12-моҳа, ки ҳар 15-уми апрел оғоз меёбад, наметавонад аз ҳар як маблағҳои зерин камтар бошад:

- аз дувоздаҳ як қисми маблаги андоз аз даромад барои соли гузаштаи андоз;
- 1 фоизи даромади умумии моҳи ҳисоботӣ.

2. Агар даромади семоҳаи аввали соли ҷории андозсупоранда, нисбат ба даромади семоҳаи ҳамин давраи соли гузашта аз 2 маротиба кам бошад, андозсупоранда метавонад бо пешниҳод намудани ҳисоботи барои ҳар семоҳа ба мақомоти андоз, пардохтҳои ҷории моҳонаро аз рӯи ҳисоботҳои семоҳаи гузашта бо роҳи тақсим намудани он ба 3, вале на камтар аз 1 фоизи даромади умумии моҳи ҳисоботӣ муайян намуда, ҳисоб ва пардохт намояд.

3. Пардохтҳои ҷории андоз аз даромади шахсони ҳуқуқӣ мутобиқи моддаи мазкур ба маблаги чунин андози барои соли тақвимӣ пардохтшаванда ба ҳисоб гирифта мешаванд. Пардохтҳои барзиёди ҷории андоз аз даромади шахсони ҳуқуқӣ дар муқоиса бо уҳдадори андозӣ доир ба ин андоз барои соли тақвимӣ ба ҳисоби уҳдадориҳо оид ба дигар андозҳо гирифта мешаванд ё ба андозсупоранда баргардонида мешаванд.

4. Пардохтҳои ҷорӣ аз рӯи андоз аз даромади шахсони ҳуқуқӣ пардохтҳои ҳатмӣ буда, барои саривақт напардохтани онҳо фоизҳо ҳисоб карда мешаванд.

Моддаи 240. Пардохти андозҳо ва муқаррароти маъмурӣ

1. Шахсони воқеӣ - супорандагони андоз аз даромад андозро дар маҳалли баҳисобгирӣ дар муҳлатҳои барои пешниҳод намудани эъломияҳои андоз муқарраршуда пардохт менамоянд.

2. Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз ҳисоби кор дар ташкилотҳои дипломатию консулгарии давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои ба онҳо баробаркардашудаи ташкилотҳои байналмилалӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегиранд, вазифадоранд аз даромадҳои худ мустақилона андози даромадро дар муҳлатҳои барои пешниҳоди эъломия муқарраршуда супоранд.

3. Тақсим кардани маблағи пардохтҳои ҷории андоз аз даромад, инчунин, маблағҳои андозе, ки бояд ба қисми даромади буҷетҳо аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ гузаронида шаванд, аз ҷониби корхона байни буҷетҳои маҳалли ҷойгиршавии воҳиди асосии корхона, инчунин, дар маҳалли ҷойгиршавии ҳар як воҳиди алоҳидаи он бо дарназардошти ҳиссаи хароҷот барои пардохти музди меҳнате, ки ба воҳиди асосии корхона ва ба ҳар як воҳиди алоҳидаи корхона дар хароҷоти умумии музди меҳнат дар корхона (воҳиди асосии корхона дар якҷоягӣ бо ҳамаи воҳидҳои алоҳидаи корхона) тааллуқ дорад, мутобиқи маълумоти баҳисобгирии муҳосибии корхона сурат мегирад. Ҳиссаҳои хароҷоти барои пардохти музди меҳнат дар ҳамин қисм пешбинигардида бо дарназардошти нишондиҳандаҳои воқеии хароҷот барои музди меҳнати воҳиди асосии корхона ва воҳидҳои алоҳидаи он мутобиқи маълумоти баҳисобгирии муҳосибии корхона барои охири давраи ҳисоботӣ муайян карда мешаванд.

4. Ҳисоб кардани маблағи пардохтҳои ҷории андоз аз даромад, инчунин, маблағҳои андозе, ки бояд ба қисми даромади буҷетҳо аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ дар маҳалли ҷойгиршавии воҳиди асосии корхона ва ҳар кадом воҳиди алоҳидаи он пардохт шаванд, аз ҷониби корхона мустақилона анҷом дода мешавад. Маълумотро дар бораи маблағҳои пардохтҳои ҷории андоз аз даромад, инчунин, дар бораи маблағҳои аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ ҳисобкардашуда корхона ба воҳидҳои алоҳидаи худ, инчунин, ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии худ ва маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳида на дертар аз муҳлати барои амалӣ намудани пардохтҳои ҷорӣ мутобиқи моддаи 243 Кодекси мазкур муқарраргардида ва барои пешниҳоди эъломия аз рӯи андоз аз даромад мутобиқи моддаи 242 Кодекси мазкур дастрас менамояд.

5. Корхона маблаги пешпардохтҳо ва маблаги андозеро, ки аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ ҳисоб карда шудааст, ба буҷети маҳалли ҷойгиршавии воҳиди асосии корхона ва воҳидҳои алоҳидаи он тавассути воҳиди асосии корхона ё тариқи ҳар воҳиди алоҳидаи на дертар аз муҳлати муқаррарнамудаи ҳамин модда ва моддаи 243 Кодекси мазкур месупорад.

6. Шахсони ҳуқуқӣ - супорандагони андоз аз даромад ҳисоби ниҳоӣ анҷом медиҳанд ва андозро дар маҳалли баҳисобгирӣ на дертар аз 10-уми апрели соли баъди соли тақвимии ҳисоботӣ фарорасанда пардохт менамоянд.

7. Назорати пардохти андоз аз даромад аз ҷониби мақомоти андоз анҷом дода мешавад.

8. Дастурамалҳо оид ба ҳисоб ва пардохт намудани андоз андоз аз даромад, инчунин, шаклҳои эъломияҳо ва ҳисобҳои дахлдор аз ҷониби

мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

ФАСЛИ VIII. АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА

БОБИ 35. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 241. Мафҳуми андоз аз арзиши иловашуда

Андоз аз арзиши иловашуда андози ғайримустақим буда, дар тамоми марҳилаҳои муомилоти молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур пардохт карда мешавад.

Моддаи 242. Андозсупорандагон

1. Шахсони зерин супорандагони андоз аз арзиши иловашуда эътироф карда мешаванд, агар:

- даромади умумии шахс дар давраи на зиёда аз 12 моҳи пурраи пайдарпайи тақвимӣ бо амалиётҳои нақдӣ аз ҳадди 1,0 миллион сомонӣ ва сирф ғайринақдӣ 3 миллион сомонӣ зиёд шуда бошад;
- фаъолияти шахс ба муқаррароти сархати дуюми қисми 2 моддаи 394 Кодекси мазкур мутобиқат намояд;
- шахси хориҷӣ хизматрасонии фосилавиро тибқи боби 42 Кодекси мазкур анҷом диҳад;
- шахси ҳуқуқии хориҷӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳвили мол, иҷрои кор ва хизматрасониро анҷом диҳад, агар Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳалли таҳвили чунин молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо эътироф карда шавад;
- муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият намояд;
- шахс вориси ҳуқуқии супорандаи андоз аз арзиши иловашуда бошад;
- шахс тибқи муқаррароти моддаи 257 Кодекси мазкур агенти андоз дониста шавад;
- шахс воридоти андозбандишавандаи молҳоро ба Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом диҳад;
- шахс барои супоридани андоз аз арзиши иловашуда ихтиёран муроҷиат намояд;

2. Барои муайян намудани даромади шахсони дар сархати якуми қисми 1 ҳамин модда муайяншуда даромади умумии шахсони мутақобилан вобаста ба эътибор гирифта мешавад.

3. Бақайдгирии ихтиёрии шахс ҳамчун супорандаи андоз аз арзиши иловашуда танҳо дар ҳолати таъмин гардидани талаботҳои зерин аз ҷониби мақомоти андоз анҷом дода мешавад:

- агар макони фаъолияти доимии соҳибкории шахс муайян бошад;
- агар шахс фаъолияти соҳибкорӣ дошта бошад ва баҳисобгирии муҳосибиро тибқи қонунгузории муҳосибӣ анҷом диҳад;

- агар шахс ба ширкатҳои фаъолияти моҳияти иқтисодӣ надошта алоқаманд набошад.

4. Дар ҳолати ба миён омадани талаботи сархатҳои якум, дуюм, сеюм, панҷум, шашум ва нуҳуми қисми 1 ҳамин модда бақайдгирии андозсупоранда ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда дар асоси муроҷиати андозсупоранда ба таври худкор аз ҷониби мақомоти андоз анҷом дода шуда, дар ин хусус ба андозсупоранда шаҳодатнома дар шакли электронӣ пешниҳод карда мешавад.

5. Дар ҳолати ба номгӯи андозсупорандагони дар зербанди б) банди 47) моддаи 2 Кодекси мазкур ворид гардидани супорандаи андоз аз арзиши иловашуда бақайдгирии чунин андозсупоранда ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба таври худкор бекор карда шуда, дар ин хусус ба андозсупоранда огоҳнома дар шакли электронӣ ирсол карда мешавад. 6. Мақомоти андоз дар сурати ошкор намудани асосҳои кофӣ ҳуқуқ дорад, ки якчанд фаъолияти соҳибкории ба як шахс тааллуқдоштаро ҳамчун як субъекти хоҷагидорӣ эътироф намояд ва аз рӯзи якуми давраи ҳисоботии баъди моҳе, ки ҳолати мазкур ошкор шудааст, чунин шахсро ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирад.

7. Шахс ҳамчун супорандаи андоз аз арзиши иловашуда аз санаҳои зерин эътироф карда мешавад:

- тибқи сархати якуми қисми 1 ҳамин модда - аз рӯзи якуми давраи ҳисоботии баъди моҳе, ки дар он даромади умумии андозсупоранда аз ҳадди бақайдгирӣ зиёд шудааст;

- тибқи сархати дуюми қисми 1 ҳамин модда - аз рӯзи бақайдгирии давлатӣ;

- тибқи сархати сеюми қисми 1 ҳамин модда - аз рӯзи оғоз намудани хизматрасониҳои фосилавӣ;

- тибқи сархати чоруми қисми 1 ҳамин модда - аз рӯзи оғози амалиёт дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- тибқи сархати панҷуми қисми 1 ҳамин модда - аз рӯзи якуми давраи ҳисоботии баъди моҳе, ки дар он даромади умумии андозсупоранда аз ҳадди бақайдгирӣ зиёд шудааст;

- тибқи сархати шашуми қисми 1 ҳамин модда – аз лаҳзаи ба даст овардани ҳуқуқи ворисӣ;

- тибқи сархати ҳафтуми қисми 1 ҳамин модда – аз рӯзи пардохти даромад ба ғайрирезидент;

- тибқи сархати нуҳуми қисми 1 ҳамин модда – аз рӯзи санаи дар шаҳодатномаи бақайдгирӣ дарҷшуда;

8. Ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи сархати ҳаштуми қисми 1 ҳамин модда, шахсони зерин супорандаи андоз аз арзиши иловашуда дониста намешаванд:

1) мақомоти маҳаллӣ ва марказии ҳокимияти давлатӣ - дар доираи иҷрои вазифаҳои низомноваӣ;

2) шахсоне, ки дар низомҳои махсус фаъолият менамоянд.

9. Андозсупорандагони дар қисми 1 ҳамин модда муқарраршуда, ҳуқуқи бекор намудани бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашударо доранд, агар шартҳои зерин иҷро гарданд:

- даромади умумии андозсупоранда бо назардошти муқаррароти қисми 2 ҳамин модда барои амалиёти нақдӣ аз ҳадди 500 ҳазор сомонӣ ва ғайринақдӣ 3 миллион сомонӣ, инчунин, барои амалиётҳои омехта аз 1 милиллион сомонӣ аз рӯи ҷамбасти 12 моҳи пурраи пайдарпайи тақвимӣ кам шуда бошад;

- аз лаҳзаи гузариш ба низоми умумии андозбандӣ 24 моҳи тақвимӣ гузашта бошад.

10. Ҳангоми бақайдгирӣ ва бекор кардани бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда, андозсупоранда уҳдадор аст, мутаносибан дар низоми умумии андозбандӣ ва ё махсус фаъолият намояд.

11. Тартиби қайд ва бекор намудани бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда, пешбурди Феҳрист, додани шаҳодатнома ва қатъи амалӣ он аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва тасдиқ карда мешавад.

БОБИ 36. ОБЪЕКТҲОИ АНДОЗБАНДӢ

Моддаи 243. Объектҳои андозбандӣ

1. Объектҳои андозбандии андоз аз арзиши иловашуда аз инҳо иборатанд:

- таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- иҷрои кор ва хизматрасониҳо аз ҷониби ғайрирезидент дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- воридоти мол ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2. Амалиёти андозбандишаванда мутобиқи моддаи 255 Кодекси мазкур хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашударо дар бар намегирад.

3. Агар андозсупоранда молҳоро (корҳоро, хизматрасониҳоро) бо дар назардошти андоз аз арзиши иловашуда харад ва маблағи дахлдори андозро ба ҳисоб гирифта бошад, истифодаи минбаъдаи чунин молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) барои фаъолияти ғайрисоҳибкорӣ амалиёти андозбандишаванда дониста мешавад.

4. Таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳои андозсупоранда ба кормандони худ ва ба ҳар шахси дигаре, ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда намебошанд, аз ҷумла, таҳвили ройгони онҳо, амалиёти андозбандишаванда дониста мешавад. Ба истиснои ҳолатҳое, ки ҳангоми хариди мол, иҷрои кор ё хизматрасонӣ баҳисобгирии андоз аз арзиши иловашуда иҷозат дода нашуда бошад. Дар чунин ҳолат, арзиши амалиёти андозбандишаванда фарқияти байни арзиши хариди мол, иҷрои кор ё хизматрасонӣ ва арзиши бозории онҳо мебошад.

5. Сарфи назар аз муқаррароти дигари ҳамин модда, таҳвили молҳо аз ҷониби супорандаи андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои истифодабарандаи меъёри пасткардашуда, амалиёти андозбандишаванда дониста намешавад, агар ин молҳоро дар натиҷаи амалиёти андозбандишавандаи андоз аз арзиши иловашуда харида, вале мутобиқи моддаи 263 Кодекси мазкур барои баҳисобгирии маблағи андоз аз арзиши иловашуда ҳуқуқ надошт. Агар ҳангоми харидани молҳо баҳисобгирӣ қисман иҷозат нашуда бошад, дар ин сурат андозаи амалиёти андозбандишаванда мутаносибан ба ҳиссаи баҳисобгирии иҷозатнашуда кам карда мешавад.

6. Агар бастаҳо (зарфҳо) тибқи шарт ва муҳлатҳои муқарраркардаи шартнома (қарордод) баргардонидашаванда бошанд, объекти андозбандӣ дониста намешаванд, ба истиснои ҳолатҳое, ки молҳои мазкур дар муҳлати муқарраршудаи шартномавӣ (қарордодӣ) баргардонида нашуда бошанд.

7. Агар андозсупоранда ҳангоми истеҳсоли молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо аз ашё ва маводи фармоишгар истифода намояд ва маҳсулоти ниҳоӣ дар соҳибмулкии фармоишгар боқӣ монад, барои андозсупоранда иҷрои чунин корҳо ва хизматрасонҳо амалиёти андозбандишаванда дониста мешавад.

8. Молҳо ва воситаҳои нақлиёти ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда, ки мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд дар эъломия дарҷ карда шаванд, ба истиснои молҳое, ки мутобиқи моддаи 248 Кодекси мазкур аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд, воридоти андозбандишаванда дониста мешавад.

Моддаи 244. Фурӯш ё гузашт намудани ҳуқуқи фаъолияти соҳибкорӣ

1. Дар доираи як амалиёт фурӯхтан ё гузашт намудани ҳуқуқи фаъолияти соҳибкорӣ ё воҳиди алоҳидаи он аз ҷониби як супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба дигар супорандаи андоз аз арзиши иловашуда амалиёти андозбандишаванда дониста намешавад, агар фаъолияти соҳибкорӣ ё воҳиди алоҳидаи он мунтазам амалкунанда бошад.

2. Ҳангоми мутобиқ ба муқаррароти қисми 1 ҳамин модда анҷом ёфтани амалиёт, ҳуқуқ ва уҳдадориҳои андозии фурӯшанда ё гузашткунандаи ҳуқуқи фаъолияти соҳибкорӣ ба харидор ё гирандаи ҳуқуқи фаъолияти соҳибкорӣ мегузарад.

3. Муқаррароти ҳамин модда ҳангоми иҷро гардидани шартҳои зерин татбиқ карда мешавад, агар:

- шахсони дар қисми 1 ҳамин модда муқарраршуда дар муҳлати на дертар аз 30 рӯзи тақвимии баъди фурӯш ё гузашт намудани ҳуқуқи фаъолияти соҳибкорӣ мақомоти андозро дар бораи қарор оид ба татбиқи муқаррароти ҳамин модда ба таври хаттӣ огоҳ намоянд;

- фурӯшанда ё гузашткунандаи ҳуқуқи фаъолияти соҳибкорӣ то рӯзи анҷоми амалиёт фаъолият намояд;

- харидор ё гирандаи ҳуқуқи фаъолияти соҳибкорӣ аз рӯзи анҷоми амалиёт, имтиёзҳои андозиро нисбат ба фаъолияти соҳибкории харидашуда анҷом надиҳад ё онро ба мақсадҳои худӣ истифода нанамояд.

БОБИ 37. МАНБАИ АНДОЗ

Моддаи 245. Арзиши амалиёти андозбандишаванда

1. Манбаи андоз – ин арзиши амалиёти андозбандишаванда буда, он дар асоси маблаге (арзише, аз ҷумла, дар шакли аслӣ (натуралӣ)), ки андозсупоранда аз мизоҷ ё аз ҳар шахси дигар мегирад ё ҳуқуқи гирифтанро дорад, аз ҷумла, ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ва (ё) дигар пардохтҳо, вале бе дарназардошти андоз аз арзиши иловашуда, муайян карда мешавад.

Маблаги тахфифҳои иҷозатдодашуда аз ҷониби андозсупоранда, ки ҳангоми анҷоми амалиёти андозбандишаванда ба эътибор гирифта шудааст аз арзиши амалиёти андозбандишаванда кам карда мешавад. Тахфиф ё тағйири нархҳо, ки баъди анҷом додани амалиёти андозбандишаванда гузаронида шудааст, мутобиқи муқаррароти моддаи 246 Кодекси мазкур тасҳеҳ карда мешавад.

2. Агар бар ивази амалиёти андозбандишаванда ба андозсупоранда таҳвили мол, иҷрои кор ё хизматрасониҳо анҷом дода шавад ё андозсупоранда ҳуқуқи гирифтани онҳоро дошта бошад, арзиши амалиёти андозбандишаванда нархи бозории ин молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо, аз ҷумла, ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ё дигар пардохтҳоро бе дар назардошти андоз аз арзиши иловашуда дар бар мегирад .

3. Агар андозсупоранда бар ивази амалиёти андозбандишаванда ягон дороиро (мол, иҷрои кор ё хизматрасониҳо) нагирад, арзиши амалиёти андозбандишаванда нархи бозории ин молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо, аз ҷумла, ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ё дигар пардохтҳоро бе дар назардошти андоз аз арзиши иловашуда дар бар мегирад.

4. Дар сурати бо мақсадҳои ғайритиҷоратӣ истифода гардидани молҳо (корҳо ё хизматрасониҳо), инчунин, ҳангоми таҳвили молҳо (иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо) ба ҳама гуна шахсон (аз ҷумла, кормандони худ), арзиши амалиёти андозбандишаванда нархи бозории ин молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо, аз ҷумла, ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ё дигар пардохтҳоро бе дар назардошти андоз аз арзиши иловашуда дар бар мегирад.

5. Ҳангоми таҳвили мол бо шарти пардохти ба муҳлатҳо ҷудогардида, арзиши амалиёти андозбандишаванда ҳаҷми умумии маблаги пардохтшавандаро сарфи назар аз ҷадвали пардохтҳои дар шартнома муқарраршударо, дар бар мегирад.

6. Ҳангоми фурӯши (бегона кардани) молу мулки ба гарав гузошташуда, арзиши чунин амалиёти андозбандишавандаи гаравдиҳанда арзиши бозории молу мулки ба гарав гузошташуда (ё бегонашаванда), аз ҷумла, ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ё дигар пардохтҳоро бе дар назардошти андоз аз арзиши иловашуда дар бар мегирад.

7. Арзиши амалиёти андозбандишавандаи молҳои воридотӣ ҳангоми таҳвили минбаъда наметавонад аз арзиши воридоти андозбандишаванда кам бошад. Дар ҳолатҳои ба миён омадани фарқияти манфии арзиши амалиёти андозбандишавандаи моли воридшуда, чунин фарқият барои ҳисобкунии андоз аз арзиши иловашуда баробари сифр қабул карда мешавад.

8. Агар андозсупоранда амалиёти андозбандишавандаи бо андоз аз арзиши иловашударо мутобиқ ба сархати дуюми қисми 13 моддаи 266 Кодекси мазкур дар алоҳидагӣ бе ҷудо намудани маблағи андоз нишон диҳад, арзиши амалиёти андозбандишаванда ва ҳиссаи андоз ба истиснои ҳолатҳое, ки навишти ҳисобнома-фактура ҳатмӣ мебошад, бо формулаҳои зерин ҳисоб карда мешаванд:

1) арзиши амалиёти андозбандишаванда:

А-АхБ/(100+Б) дар ин ҷо:

А - маблағи умумии амалиёти андозбандишаванда; ва

Б – меъёри андоз аз арзиши иловашуда барои амалиёт.

2) маблағи андоз аз арзиши иловашуда дар амалиёти андозбандишаванда:

АхБ/(100 + Б), ки дар ин ҷо:

А - маблағи умумии амалиёти андозбандишаванда; ва

Б- меъёри андоз аз арзиши иловашуда барои амалиёт.

9. Агар супорандаи андоз аз арзиши иловашуда амалиёти андозбандишавандаро бо арзиши иловашуда ба дигар супорандаи чунин андоз бе ҷудо намудани маблағи андоз таҳвил ё анҷом диҳад, маблағи андоз аз арзиши иловашудаи баҳисобгирфташаванда мутобиқи муқаррароти қисми 8 ҳамин модда муайян карда мешавад.

Моддаи 246. Тасҳеҳи амалиёти андозбандишаванда

1. Муқаррароти ҳамин модда нисбат ба амалиёти андозбандишавандаи андозсупоранда, баъд аз анҷом додани амалиёти андозбандишаванда дар ҳолатҳои зерин татбиқ мегарданд:

- бекор гардидани амалиёт ё тағйир ёфтани шартҳои он;
- тағйир ёфтани арзиши амалиёти андозбандишаванда;
- тағйир ёфтани ҷуброни мувофиқашуда барои амалиёт бинобар сабаби тағйирёбии нарх ва ё бо ҳар гуна сабабҳои дигар;
- пурра ё қисман баргардонидани молҳо ба андозсупоранда;
- қабул нагардидани иҷрои кор ё хизматрасониҳои анҷомдодашуда;
- тарҳи карзҳои беэътимод (шубҳанок) мувофиқи моддаи 192 Кодекси мазкур.

2. Дар ҳолатҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда, андозсупоранда уҳдадор аст, ҳисобнома-фактура оид ба андоз аз арзиши иловашудаи иловагӣ (таҳсеҳӣ) тартиб дода, тибқи талаботи қисми 2 моддаи 262 ва қисми 8 моддаи 263 Кодекси мазкур эъломияи тасҳеҳӣ пешниҳод намояд.

3. Тасҳеҳи амалиёти андозбандишаванда дар асоси ҳисобнома – фактураи иловагӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда ё дигар ҳуҷҷатҳо, ки фаро расидани ҳолатҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишударо баъд аз

анҷом додани амалиёти андозбандишаванда тасдиқ менамоянд, анҷом дода мешавад.

Моддаи 247. Арзиши воридоти андозбандишаванда

1. Арзиши гумрукии молҳо, ки мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад, бо ҷамъи андозҳо, боҷи гумрукӣ, пардохти махсус ва хироҷ, ки пардохти онҳо ҳангоми воридоти молҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар гардидааст, бе дар назардошти андоз аз арзиши иловашуда, арзиши воридоти андозбандишаванда дониста мешавад.

2. Агар мол аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади таъмир, барқарорсозӣ ё такмил содирот шуда бошад, ҳангоми воридоти дубораи он арзиши воридоти андозбандишаванда, маблағи афзоиши арзиши моли содиротшуда дониста мешавад, агар шакл ё хусусияти мол ва ҳуқуқи моликият ба мол аз лаҳзаи содирот, тағйир наёбад.

БОБИ 38. ОЗОДКУНИҲОИ АНДОЗӢ

Моддаи 248. Озод кардан аз андоз

1. Агар таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо мутобиқи муқаррароти қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои байналмилалии эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз пардохти андоз аз арзиши иловашуда озод карда шуда бошанд, он амалиёти андозбандишаванда дониста намешавад ва арзиши онҳо аз ҷониби андозсупоранда ба амалиёти андозбандишаванда дохил карда намешавад. Инчунин, воридоти молҳое, ки аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда шудаанд, ба арзиши воридоти андозбандишаванда дохил карда намешавад, ба истиснои фурӯш ва таҳвили минбаъдаи онҳо дар дохили кишвар.

2. Таҳвили молҳо (ба ғайр аз содироти молҳо), иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои зерин, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода шудаанд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд:

1) фурӯш, супоридан (передача) ё иҷораи молу мулки ғайриманқул, ба истиснои ҳолатҳои зерин:

а) фурӯш ё супоридани бинои меҳмонхонаҳо ё манзилгоҳ барои истироҳаткунандагон;

б) фурӯш ё супоридани биноҳои истиқоматии нави сохташуда;

в) фурӯш ё иҷораи молу мулки ғайриманқул, ки барои мақсадҳои соҳибкорӣ истифода бурда мешавад, ба истиснои фурӯш ё гузашт намудани ҳуқуқ мутобиқи моддаи 244 Кодекси мазкур.

2) хизматрасониҳои молиявӣ, ба истиснои таҳвили предмети лизинг;

3) таҳвили пули миллӣ ва асъори хориҷӣ (ба ғайр аз мақсадҳои нумизматӣ);

5) хизматрасонии тиббии муассисаҳои давлатӣ, ба истиснои хизматрасониҳои косметологӣ, дандонпизишкӣ ва санаторию курортӣ;

6) хизматрасониҳои зерини муассисаҳои давлатии аз ҳисоби буҷети давлатӣ маблағгузоришаванда дар соҳаи маориф:

а) таҳсилоти томактабӣ;

б) таҳсилоти ибтидоӣ, умумии асосӣ ва миёнаи умумӣ;

в) таҳсилоти ибтидоии касбӣ ва миёнаи касбӣ;

г) таҳсилоти олии касбӣ;

д) таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ;

е) таҳсилотӣ махсус.

7) ройгон супоридани (даст кашидан аз) молҳо ба манфиати давлат, таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо ба сифати кумаки башардӯстона.

8) таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳое, ки бевосита аз ҷониби муассисаҳои иҷрои ҷазои ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё корхонаҳои давлатие, ки ба системаи иҷрои ҷазои ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон шомиланд, истеҳсол намудаанд (иҷро кардаанд, хизмат расонидаанд).

9) таҳвили маҳсулоти махсуси истифодаи инфиродӣ барои маъюбон мувофиқи номгӯе, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад;

10) таҳвил (фурӯш)-и либосҳои шакли ягонаи мактабӣ ва томактабии истеҳсоли ватанӣ, ки номгӯи онҳо бо пешниҳоди Вазорати маориф ва илм дар мувофиқа бо вазоратҳои молия, саноат ва технологияҳои нав ва мақомоти ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудааст;

11) таҳвил (фурӯш)-и маводи дорувории истеҳсоли ватанӣ, ки номгӯи онҳо бо пешниҳоди Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ дар мувофиқа бо Вазорати молия ва мақомоти ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудааст;

3. Таҳвили филизоти қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маснуоти заргарӣ аз филизоти қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, алюминийи аввалия, консентрати захираҳои табиӣ, маъданҳои молӣ, оҳанпораи филизоти сиёҳу ранга ва дигар филизоти дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванда, сабиқаҳои ченакӣ аз филизоти қиматбаҳои Бонки миллии Тоҷикистон, пилла, нахи пахта, калобаи пахта, пахтаи коркарднашуда, аз ҷумла барои содирот, аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд.

4. Намудҳои зерини воридот аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд:

- воридоти пули миллӣ ва ё асъори ҳориҷӣ (ба ғайр аз мақсадҳои нумизматӣ), инчунин, коғазҳои қиматнок;

- воридоти филизоти қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои Хазинаи давлатии сарватҳо;

- воридоти молҳое, ки ройгон ба мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешаванд, воридоти молҳо ба сифати кумаки башардӯстона, воридоти молҳое, ки ба ташкилотҳои эҳсонкорӣ ба мақсади рафъи оқибатҳои офатҳои табиӣ, садама ва фалокатҳо ройгон дода мешаванд;

- воридоти таҷҳизоти истеҳсолию технологӣ ва маҳсулоти такмилии (комплектии) онҳо, ки маҷмӯи ягонаро ташкил медиҳанд, аз ҷумла, дар асоси шартҳои иҷораи молиявӣ (лизинг) барои ташаккул ё пурра кардани фонди (сармояи) оинномавии корхонаҳо ё азнавтаҷҳизонии техникии истеҳсолоти амалкунанда, ба шарте ки ин молу мулк мустақиман дар истеҳсоли молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасонӣ мутобиқи ҳуҷҷатҳои таъсисии корхона истифода шуда, ба категорияи молҳои зераксизӣ мансуб набошад. Дар сурати барҳамдиҳии чунин корхона ё аз ҷониби ин корхона дар давоми ду сол аз лаҳзаи воридот ба Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода нашудан ё ба шахси дигар таҳвил намудани таҷҳизоти истеҳсолии технологӣ ва маҳсулоти такмилие, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид карда шудаанд, андоз аз арзиши иловашуда, ки мутобиқи ҳамин сархат пардохта нашудааст, ба буҷет бе амалисозии баҳисобгирӣ мутобиқи моддаи 263 Кодекси мазкур ситонида мешавад, ба истиснои воридоти чунин таҷҳизот дар асоси шартҳои иҷораи молиявӣ (лизинг);

- воридоти маводу лавозимот барои истеҳсоли доруворӣ, таҷҳизоти тиббӣ, фармасевтӣ ва асбобҳои тиббӣ, технологияҳои навтарин барои корхонаҳои дорусозӣ ва таҷҳизоти муосири ташхису табобат, дорувории тиббӣ ба истиснои дорувории тиббии дар дохили ҷумҳурӣ истеҳсолшаванда, ки тартиб ва номгӯи онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд;

- воридоти молҳо барои амалӣ намудани лоиҳаҳои давлатии сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи маблағҳои созишномаҳои грантӣ ва қарзӣ;

- воридоти молҳо барои сохтмони объектҳои махсусан муҳим, ба истиснои молҳои дар ҷумҳурӣ истеҳсолшавндае, ки номгӯи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд;

-воридоти таҷҳизоту техника ва маводи сохтмонии иншооти сайёҳӣ (аз ҷумла, меҳмонхона, осоишгоҳ ва истироҳатгоҳҳои табобатӣ, марказҳои сайёҳӣ ва дигар иншооти сайёҳӣ), ба истиснои молҳои дар ҷумҳурӣ истеҳсолшавнда. Рӯйхати иншооти сайёҳӣ, номгӯй, миқдори таҷҳизоту техника ва маводи сохтмонии воридшаванда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад;

- воридоти молҳо (ба истиснои молҳои зераксизӣ) барои истеҳсоли алюминийи аввалия бевосита аз ҷониби истеҳсолкунандагон тибқи номгӯй ва ҳаҷми муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- воридоти алюминийи аввалия;

- воридоти техникаи ҳарбӣ, агрегатҳои асосӣ, силоҳ, лавозимоти ҷангӣ ва дастгоҳҳои парвозкунандаи таъиноти мудофиавидошта, инчунин, арзиши хизматрасонии таъмир ва қисмҳои эҳтиётӣ ба онҳо;

- воридоти молҳои махсуси истифодаи фардӣ барои маъюбон мутобиқи номгӯе, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад;

- воридоти технологияву таҷҳизот ва мавод барои таъминоти соҳаҳои парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва (ё) ҳангоми ворид намудани молҳо бевосита

барои эҳтиёҷоти худи субъектҳои хоҷагидор дар соҳаҳои парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва истеҳсоли хӯроки омехтаи паранда ва чорво;

- воридоти ашёи хом барои коркард ва истеҳсоли маҳсулоти ниҳоӣ, ба истиснои ашёи хоми дар дохили ҷумҳурӣ истеҳсолшаванда ва молҳои зераксизӣ, ки тартиб ва номгӯи онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

5. Воридоти техникаи кишоварзӣ, инчунин, воридоти қисмҳои эҳтиётӣ, ҷузъҳои алоҳида барои васл ва истеҳсоли техника ва истеҳсоли мошинолоти кишоварзӣ аз ҷониби корхонаҳои истеҳсолкунандаи (васлу насбкунандаи) техника ва мошинолоти кишоварзӣ ва таҳвили минбаъдаи онҳо аз пардохти андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд, ба истиснои техника ва мошинолоти кишоварзии дар ҷумҳурӣ истеҳсолшавнда, ки номгӯи онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

6. Воридот ва таҳвили минбаъдаи автомашинаҳои нав бевосита аз ҷониби шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродии дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда (аз санаи барориш 1 (як) сол нагузашта, масофаи тайнамудаи он то 10 (даҳ) ҳазор километр бошад) бо мавқеи молии 8702, 8703, 8704 ва 8705 аз пардохти 50 фоизи маблағи андоз аз арзиши иловашудаи меъёри стандартӣ барои амалиёти ғайринақдӣ озод карда мешаванд.

Моддаи 249. Андозбандии ҳамлу нақли байналмилалӣ ва транзитӣ

1. Хизматрасониҳои нақлиётӣ ё дигар хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои ба ҳамлу нақли байналмилалии борҳо ва мусофирон алоқаманд, инчунин, таҳвили сӯзишворӣ, равғанҳои молиданӣ ва дигар маводҳо, ки ҳангоми парвозҳои байналмилалӣ дар киштиҳои ҳавоии ватанӣ ва (ё) хориҷӣ барои анҷоми ҳамлу нақли байналмилалӣ истифода карда мешаванд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд. Таҳти мафҳуми ҳамлу нақли байналмилалӣ кашондани бор ва мусофирон дониста мешавад, ки яке аз маҳалли ҳаракат ё маҳалли таъинот берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

2. Барои мақсадҳои ҳамин модда иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои зерин ҳамлу нақли байналмилалӣ дониста мешаванд:

- корҳо, хизматрасониҳои нақлиётӣ (боркашонӣ, ҳамлу нақл), борбардорӣ, борфарорӣ, азнавборкунӣ, ирсоли молҳое, ки аз (ба) ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол дода мешаванд, инчунин, молҳое, ки тавассути ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун транзит интиқол дода мешаванд;

- корҳо, хизматрасониҳои нақлиётӣ, техникӣ, аэронавигатсионӣ, фурудгоҳии хатсайрҳои байналмилалии ҳавоӣ, тиҷоратӣ, инчунин, кору хизматрасониҳо вобаста ба интиқоли почта, мусофирон, бағоҷ аз (ба) ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои даромадҳо аз хизматрасониҳои вобаста ба фурӯши билетҳои ҳавопаймо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хатсайрҳои ҳавоии байналмилалӣ мутобиқи шартномаҳои комиссионӣ ё дигар шартномаҳои шабеҳ.

3. Дар ҳолати иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои дар сархати якуми қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда, озод намудан аз андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми риояи шартҳои зерин татбиқ мегардад:

- мавҷудияти шартнома (қарордод) оид ба иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, ки бевосита бо таҳвилкунандаи молҳо ба имзо расонида шудааст;

- мутобиқ ба талаботҳои ягонаи байналмилалии ҳамлу нақл ба расмият даровардани ҳамлу нақли боркашонӣ ва мусофиркашонӣ;

- мавҷудияти декларатсияи гумрукии боре, ки ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид карда шуда, таҳти низоми гумрукии “Транзити гумрукии байналмилалӣ” ба расмият дароварда шудаанд. 4. Ҳангоми иҷро намудани корҳо ва хизматрасониҳои дар сархати дуюми қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда, озод намудан аз андоз аз арзиши иловашуда дар ҳолати риоя гардидани шартҳои зерин татбиқ мегардад:

- мавҷуд будани шартнома (қарордод) оид ба иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, ки бевосита бо қабулкунандаи (фармоишгари) корҳо, хизматрасониҳо ба имзо расонида шудааст;

- агар барасмиятдарории ҳамлу нақли боркашонӣ ва мусофиркашонӣ мутобиқ ба ҳуҷҷатҳои ягонаи боркашонӣ ва мусофиркашонии байналмилалӣ анҷом дода шуда бошад.

5. Ҳамлу нақл ва хизматрасониҳои марбут ба боркашонҳои транзитӣ, ки дар сархати сеюми қисми 1 моддаи 250 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд.

6. Муқаррароти ҳамин модда танҳо нисбат ба давлатҳое, ки низоми аз андоз аз арзиши иловашуда озодро нисбат ба хизматрасонии нақлиётӣ ё дигар хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои мустақиман ба боркашонӣ ва мусофиркашонии байналмилалӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд, истифода менамоянд, татбиқ мегардад.

Моддаи 250. Хусусиятҳои андозбандӣ ҳангоми интиқоли молҳо тавассути марзи гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Воридоти молҳо ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи низомҳои гумрукии интихобшуда ва риояи шартҳои он бо тартиби зерин андозбандӣ карда мешаванд:

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии «Иҷозат барои муомилоти озод» қарор додани молҳо - андоз аз арзиши иловашуда дар ҳаҷми пурра пардохт карда мешавад;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии “Реимпорт” қарор додани молҳо, андозсупоранда маблаги андоз аз арзиши иловашударо, ки мутобиқи Кодекси мазкур аз пардохти онҳо озод карда шудааст ё вобаста ба содироти мол ба ӯ баргардонида шудааст, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт карда мешавад;

- ҳангоми таҳти низомҳои гумрукии “Транзити гумрукии байналмилалӣ”, “Анбори гумрукӣ”, “Реэкспорт”, “Савдои бебоҷ”, “Коркард дар ҳудуди гумрукӣ”, “Минтақаи озоди гумрукӣ”, “Анбори озод”, “Нобудкунӣ”, “Даст кашидан ба манфиати давлат”, “Интиқоли захираҳо” ва

таҳти “Низомҳои гумрукии махсус” қарор додани молҳо, андоз аз арзиши иловашуда пардохт карда намешавад;

- ҳангоми дар ҳудуди гумрукӣ таҳти низоми гумрукии “Коркард дар ҳудуди гумрукӣ” қарор додани молҳо андозсупоранда мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон шартан аз пардохти андоз аз арзиши иловашуда пурра озод карда мешаванд;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии «Воридоти муваққатӣ» қарор додани молҳо андозсупоранда мутобиқи тартиби пешбининамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон аз пардохти андоз аз арзиши иловашуда пурра ё қисман озод карда мешавад;

- ҳангоми ворид намудани маҳсулоти коркарди молҳое, ки таҳти низоми гумрукии “Коркард берун аз ҳудуди гумрукӣ” берун аз ҳудуди гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, андозсупоранда мутобиқи тартиби пешбининамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон аз пардохти андоз аз арзиши иловашуда пурра ё қисман озод карда мешавад;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии “Коркард барои муомилоти озод” қарор додани молҳо андоз аз арзиши иловашуда аз арзиши гумрукии маҳсулоти коркард пардохт карда мешавад.

2. Ҳангоми содироти молҳо аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ мутобиқи тартиби зерин амалӣ карда мешавад:

- дар сурати таҳти низоми гумрукии “Содирот” берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон содироти молҳо андоз аз арзиши иловашуда пардохт карда намешавад ё маблағҳои пардохтшудаи андоз аз арзиши иловашуда мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кодекси мазкур баргардонида ё ба ҳисоб гирифта мешавад. Тартиби мазкур, инчунин, нисбат ба содироти молҳо берун аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи низоми гумрукии “Содирот” нисбат ба он молҳое, ки дар лаҳзаи содирот таҳти низоми гумрукии “Анбори гумрукӣ”, “Анбори озод” ё “Минтақаи озоди гумрукӣ” қарор доранд, татбиқ карда мешавад;

- ҳангоми содироти молҳои хориҷии таҳти низоми гумрукии “Реэкспорт” қарордошта, маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки ҳангоми воридот ба Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт карда шудаанд, мутобиқи тартиб ва шартҳои муқаррарнамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кодекси мазкур ба андозсупоранда баргардонида мешавад;

- ҳангоми содироти молҳо аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи дигар низомҳои гумрукӣ, ки дар сархатҳои якум ва дуюми ҳамин қисм пешбинӣ нашудаанд, муқаррарот дар бораи аз пардохти андоз аз арзиши иловашуда озод намудан ва (ё) баргардонидани маблағҳои пардохтшудаи чунин андоз татбиқ карда намешавад, агар қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

3. Ҳангоми аз ҷониби шахсони воқеӣ дар доираи меъёрҳои муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути марзи гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон барои истифодаи шахсӣ интиқол гардидани молҳо, андоз аз арзиши иловашуда пардохт карда намешавад. Дар ҳолати аз

меъёрҳои муқаррарнамуда зиёд будани молҳои барои истифодаи шахсӣ интиқолшаванда, арзиши барзиёдии чунин молҳо бо тартиби умумии муқарраршуда андозбандӣ гардида, барасмиятдарории он тибқи муқаррароти Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад. Тартиб ва меъёри воридоти молҳо барои истифодаи шахси тавассути марзи гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистонро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

4. Ҳангоми риоя накардани шартҳои низоми гумрукии интихобгардида андозсупоранда уҳдадор аст, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағи андоз ва фоизҳои ҳисобшударо пардохт намояд.

Моддаи 251. Андозбандии содироти молҳо

1. Содироти молҳо, ба истиснои содироти филизоти қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маснуоти заргарӣ аз филизоти қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, алюминийи аввалия, консентрати захираҳои табиӣ, маъданҳои молӣ, оҳанпораи филизоти сиёҳу ранга ва дигар филизоти дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванда, сабиқаҳои ченакӣ аз филизоти қиматбаҳои Бонки миллии Тоҷикистон, пилла, нахи пахта, калобаи пахта, пахтаи коркарднашуда, молҳои дар минтақаҳои озоди иқтисодӣ истеҳсолшуда бо меъёрии сифрии андоз аз арзиши иловашуда андозбандӣ карда мешаванд.

2. Дар сурати дар муҳлати 90 рӯзи тақвимӣ аз санаи дар мақомоти гумрук таҳти низоми гумрукии “Содирот” ба расмият даровардани молҳо ё ҳангоми содироти молҳо тавассути хаттҳои интиқоли қувваи барқ ё бо истифодаи расмиёти декларатсияи нопурраи даврӣ тасдиқ нагардидани содироти молҳо мутобиқи моддаи 252 Кодекси мазкур, таҳвили чунин молҳо аз рӯи меъёри мусбии дар қисмҳои 1 - 5 моддаи 261 Кодекси мазкур пешбинишуда бо андоз аз арзиши иловашуда андозбандӣ мегардад.

Моддаи 252. Тасдиқи содироти молҳо

1. Ҳуҷҷатҳои тасдиккунандаи содироти молҳо инҳо мебошанд:

- декларатсияи гумрукии бор, ки бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба расмият даровардa шудааст;

- шартномаи (қарордоди) таҳвили мол;

- нусхаи ҳисобнома-фактура, борхат, коносамент бо қайди мақомоти гумруки дар гузаргоҳи марзии Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеъгардида. ; Дар ҳолати таҳти низоми гумрукии содирот тавассути хатҳои интиқоли қувваи барқ, инчунин, санади қабул ва супоридани молҳо низ пешниҳод карда мешавад;

- ҳуҷҷатҳои пардохтӣ ва иқтибос аз ташкилоти қарзии молиявӣ (нусхаи иқтибос), ки воридоти воқеии даромади асъорро аз содироти мол ба суратҳисобҳои андозсупоранда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, тасдиқ менамоянд.

3. Дар ҳолати анҷом додани амалиёти иқтисодии хориҷӣ доир ба ивазкунии молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) андозсупоранда ҳуҷҷатҳои тасдиккунандаи воридоти молҳоро (иҷрои корҳоро, хизматрасониҳоро) ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз рӯи амалиётҳои зикргардида гирифта шудаанд, инчунин, ба ҳисоб гирифтани онҳоро пешниҳод мекунад.

4. Ҳуҷҷатҳои тасдиккунандаи содироти молҳо ба давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил, ки дар қисмҳои 1, 2 ва 3 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, инчунин, нусхаи декларатсияи гумрукии бор, ки дар кишвари воридоти мол ба расмият дароварада шудаанд. Мутобиқи созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ тартиби дигари тасдиқи содироти молҳо метавонад муқаррар гардад.

5. Ҳангоми содироти минбаъдаи молҳое, ки қаблан берун аз марзи гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти низоми гумрукии “Коркард берун аз ҳудуди гумрукӣ” бароварда шудаанд ё маҳсулоти коркарди онҳо, тасдиқи содирот мутобиқи қисмҳои 1, 2, 3 ва 4 ҳамин модда, инчунин, дар асоси ҳуҷҷатҳои зерин анҷом дода мешавад:

- декларатсияи гумрукии бор, ки таҳти низоми гумрукии “Коркард берун аз ҳудуди гумрукӣ” ба расмият дароварда шудааст;

- декларатсияи гумрукии бор, ки мутобиқи он низоми гумрукии “Коркард берун аз ҳудуди гумрукӣ” ба низоми гумрукии “Содирот” тағйир дода шудааст;

- нусхаи декларатсияи гумрукии бор, ки дар ҳудуди давлати ҳориҷӣ таҳти низоми гумрукии “Коркард дар ҳудуди гумрукӣ” ба расмият дароварда шудааст;

- нусхаи декларатсияи гумрукии бор, ки таҳти низоми гумрукии “Содирот” ҳангоми баровардани молҳо ё маҳсулоти коркарди онҳо аз ҳудуди давлати коркарди мол ба расмият дароварда шудааст ва онро мақомоти гумруки барасмиятдароварда тасдиқ кардааст

6. Бо пешниҳоди ҳуҷҷатҳои тасдиккунандаи содироти молҳо ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирӣ дар давоми 120 рӯзи тақвимӣ аз санаи қайди мақомоти гумрукии дар сархати дуюми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда андозсупоранда ҳуқуқ дорад андози мутобиқи қисми 2 моддаи 258 Кодекси мазкур ҳисобшударо баргашта гирад. Дар акси ҳол, андозсупоранда барои баргашта гирифтани андозе, ки мутобиқи қисми 2 моддаи 258 Кодекси мазкур пардохт шудааст, ҳуқуқ надорад.

БОБИ 39. САНА ВА МАҲАЛЛИ АНҶОМ ДОДАНИ АМАЛИЁТИ АНДОЗБАНДИШАВАНДА ВА ҚОИДАҲОИ МАХСУС

Моддаи 253. Санаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда

1. Санаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда лаҳзаи пешниҳод гардидани ҳисобнома - фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо дониста мешавад, агар ҳамин модда тартиби дигареро пешбинӣ накунад.

2. Агар ҳисобнома - фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо то ё дар лаҳзаи (рӯзи) амалӣ шудани амалиёти андозбандишаванда пешниҳод

карда нашавад, муқаррароти қисми 1 ҳамин модда татбиқ намегардад ва ҳолатҳои зерин вақти анҷом додани амалиёти андозбандишаванда дониста мешавад:

- дар лаҳзаи қабул, фурӯхтан ё супоридани молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо;

- дар лаҳзаи боркунии мол, агар таҳвили мол тибқи шартнома ҳамлу нақлро дар бар гирад.

3. Агар маблағ барои таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо то фарорасии муҳлати дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда, пешпардохт гардида бошад ва дар давоми панҷ рӯзи баъд аз пешпардохт аз ҷониби таҳвилгар ба харидор ҳисобнома - фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо пешниҳод нагардад, муқаррароти қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда нисбат ба ин амалиёт татбиқ карда намешавад. Дар ин ҳолат, санаи пешпардохт амалиёти андозбандишаванда дониста мешавад.

4. Барои мақсадҳои қисми 3 ҳамин модда, агар барои амалиёти андозбандишаванда ду ва ё зиёда аз он пешпардохт анҷом дода шуда бошад, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи қисми 5 ҳамин модда, ҳар як пешпардохт ҳамчун амалиёти алоҳидаи андозбандишаванда дониста мешавад.

5. Агар хизматрасониҳо мунтазам амалӣ гарданд, пас санаи амалиёти андозбандишаванда барои ҳар давраи ҳисоботӣ яке аз санаҳои зерин, ки амалиёт пештар анҷом дода шудааст, дониста мешавад:

- санаи пешниҳоди ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо;

- санаи пешниҳоди ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо барои пардохти арзиши молҳо дар асоси шартҳои лизинги молиявӣ;

- санаи пардохт барои хизматрасонӣ.

6. Дар ҳама ҳолат барои мақсадҳои қисми 5 ҳамин модда таҳвилгар уҳдадор аст, ки ҳисобнома-фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро барои ҳар як моҳ на дертар аз рӯзи 10-уми моҳи баъд аз моҳи ҳисоботӣ, пешниҳод намояд. Агар ҳисобнома-фактура дар муҳлати муқаррарнамудаи ҳамин қисм пешниҳод нагардад ва пардохт анҷом дода нашавад, пас санаи хизматрасонии анҷомдодашуда рӯзи охирини моҳи ҳисоботӣ дониста мешавад. Муқаррароти ҳамин қисм нисбат ба таҳвили молҳо тибқи шартномаҳои иҷораи молиявӣ (лизинг) низ татбиқ мегардад.

7. Ҳангоми татбиқи қисми 3 моддаи 243 Кодекси мазкур санаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда лаҳзаи истифодабарии молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо дониста мешавад.

8. Дар ҳолати дар қисми 4 моддаи 243 Кодекси мазкур пешбинишуда санаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда лаҳзаи таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасонҳо дониста мешавад.

9. Санаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда оид ба таҳвили алоқаи барқӣ, қувваи барқ, гармӣ, газ, об ва дигар хизматрасониҳои мунтазам

анҷомёбанда санаҳои дар қисмҳои 5 ва 6 ҳамин модда пешбинишуда, дониста мешавад.

10. Барои мақсадҳои ҳамин боб, новобаста ба муқаррароти қисми 3 ҳамин модда, санаи муайян намудани амалиёти андозбандишаванда ҳангоми иҷрои корҳои сохтмонию васлкунӣ яке аз санаҳои зерин, ки амалиёт пештар анҷом дода шудааст, дониста мешавад:

- санаи гирифтани (ба даст овардани ҳуқуқ барои гирифтани) пардохти ҷорӣ аз фармоишгар;

- санаи қисман (пурра) иҷро намудани корҳои сохтмонию васлкунӣ, ки дар баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботҳои андозсупоранда ба қайд гирифта шудаанд.

11. Санаи таҳвили молҳо тавассути ҳама гуна дастгоҳи худкори пардохтӣ ё дигар таҷҳизоте, ки бо воситаи маблағҳои нақдӣ, кортҳои пластикӣ ва тамғаи шартӣ (жетон) пардохт анҷом дода мешавад, санаи гирифтани мол дониста мешавад.

Моддаи 254. Маҳалли таҳвили мол

1. Маҳалли таҳвили мол - макони ҷойгиршавии мол дар вақти таҳвил (супоридан) ё ҳангоми ба ихтиёри харидор гузашт кардани мол мебошад. Агар мол тавассути нақлиёти харидор ё ташкилоти хизматрасонии нақлиётӣ расонида шуда бошад, пас маҳалли таҳвили мол макони ҷойгиршавии мол ҳангоми оғози интиқол дониста мешавад.

2. Таҳвили қувваи барқ, гармӣ ва газ дар макони гирифтани молҳо ба дониста мешавад. Дар ҳолати аз Ҷумҳурии Тоҷикистон содироти чунин молҳо макони таҳвил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашуда дониста мешавад.

Моддаи 255. Иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Иҷрои кор ё хизматрасонӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомёфта дониста мешавад, агар маҳалли фаъолияте, ки иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо анҷом дода мешаванд, Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад, ба истиснои ҳолатҳое, ки дар қисми 2 ҳамин модда муқаррар шудааст.

2. Иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо аз ҷониби шахси берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта анҷом дода шавад, чунин шахс дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон муассисаи доимӣ надошта бошад ва иҷрои кор ё хизматрасониҳоро ба шахсе воқеие, ки мутобиқи моддаи 269 Кодекси мазкур агенти андоз намебошад, анҷом дода бошад, маҳалли иҷрои кор ё хизматрасонӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомёфта дониста мешавад, агар яке аз муқаррароти зерин нисбат ба ин шахс татбиқ карда шавад:

1) корҳо ё хизматрасониҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашаванда аз ҷонииби шахсе, ки ҳангоми иҷрои ин кор ё хизматрасонӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дошта бошад;

2) иҷрои кор ё хизматрасонӣ тавассути хизматрасонии фосилавӣ ба резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи муқаррароти қисми 3 ҳамин модда,

анҷом дода шуда бошад;

3) хизматрасониҳо ҳамчун хизматрасониҳои алоқаи барқӣ эътирофшуда, аз ҷониби шахси хориҷии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеан ҳузурдошта, аз номи худ ва ё аз номи дигар шахс анҷом дода шуда бошад. Ба истиснои хизматрасониҳои алоқаи барқие, ки тавассути яке аз таҳвилгарони зерин амалӣ шуда бошад:

а) таҳвилкунандаи дохилии хизматрасониҳои алоқаи барқӣ; ё

б) шахсе, ки роуминги ҷаҳониро дар давоми муваққатан қарор доштан дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода менамояд.

3. Барои мақсадҳои банди 2) қисми 3 ҳамин модда резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон қабулкунандаи хизматрасониҳои фосилавӣ дониста мешавад, агар на камтар аз аз ду талаботи сархатҳои зерин ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ишора намоянд:

- нишони биллингии қабулкунандаи хизматрасонии фосилавӣ;

- нишони протоколи интернетии (IP) таҷҳизоти қабулкунандаи хизматрасонии фосилавӣ ва ё усули дигари муайянкундаи мавқеи ҷуғрофии (геолокатсиони) қабулкунандаи хизматрасонии фосилавӣ;

- мушаххасоти ташкилоти қарзии молиявии қабулкунандаи хизматрасонии фосилавӣ, аз ҷумла, суратҳисоби бонкӣ ё биллингӣ барои пардохт;

- рамзи мобилии рақами мушаххаси байналмилалии муштарии мобилӣ, ки дар харитаи модули мушаххаскунандаи муштарии қабулкунандаи хизматрасонии фосилавӣ, нигоҳ дошта мешавад;

- маҳалли ҷойгиршавии хатти доимии қабулкунандаи хизматрасонии фосилавӣ, ки тавассути он ба қаблукунанда хизматрасонӣ анҷом дода мешавад;

- ҳама гуна иттилооти дигари тиҷоратие, ки қабулкунандаро ҳамчун резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон ифода менамояд. .

4. Агар тибқи ду талаботи қисми 3 ҳамин модда, қабулкунандаи хизматрасониҳои фосилавӣ резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад ва ду талаботи дигар маҳалли ҷойгиршавии чунин резидентро дар давлати дигарро нишон диҳад, пас таҳвилкунанда бояд резидентии қаблукунандаи хизматрасонии фосилавиро дар асоси нишондиҳандаҳои нисбатан боэътимод муайян кунад.

5. Шахси ҳуқуқии хориҷӣ нисбат ба қабулкунандаи хизматрасонии фосилавӣ, ки резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, набояд амалиётро мутобиқи муқаррароти моддаи 257 Кодекси мазкур анҷом диҳад, агар аз ҷониби чунин резидент маълумотномаи тасдиққунанда дар бораи эътироф гардидани ӯ ҳамчун агенти андоз пешниҳод нагардида бошад. Дар ҳолати ба ҳисоб рафтани агенти андоз ҳамчун қаблукунандаи хизматрасонии фосилавӣ, муқаррароти моддаи 256 Кодекси мазкур нисбат ба анҷом додани хизматрасонии фосилавӣ татбиқ карда мешавад.

6. Барои мақсадҳои банди 3) қисми 2 ҳамин модда шахсе, ки таҳвили хизматрасониҳои алоқаи барқиро анҷом медиҳад, шахсе мебошад, ки ҳамчун шахси дастраскунандаи хизматрасониҳои алоқаи барқӣ муайян карда шуда,

назораткунандаи оғози таҳвили чунин хизматрасонӣ мебошад. Агар таҳвилкунандаи хизматрасонии алоқаи барқӣ, шахси назораткунандаи оғози чунин хизматрасониро муайян карда натавонад, пас шахси таҳвилкунанда, шахсе дониста мешавад, ки аз ҷониби таҳвилкунандаи хизматрасонии алоқаи барқӣ барои иҷрои дилхоҳ амалҳои зерин муайян гардидааст:

- шахсе, ки хизматрасониро пардохт мекунад;
- шахсе, ки барои гирифтани хизматрасонӣ шартнома мебандад; ё
- шахсе, ки барои пардохти ҳаққи хизматрасонӣ ба ӯ ҳисобнома- фактура фиристода шудааст.

7. Агар таҳвилгар ҳамчун ташаббускори хизматрасонӣ дар зиёда аз яке аз сархатҳои қисми 6 ҳамин модда муайян шуда бошад, пас шахсе, ки хизматрасониро таҳвил медиҳад, шахсе дониста мешавад, ки аз рӯи тартиби пайдарҳамии ин сархатҳо якум ҳисобида мешавад.

8. Дар ин модда ва моддаи 256 Кодекси мазкур маҳфумҳои зерин чунин маъноро доранд:

1) хизматрасонии фосилавӣ ин корҳо ё хизматрасониҳое мебошанд, ки дар лаҳзаи иҷрои корҳо ё хизматрасонӣ дар маҳаллҳои зерин ҷойгирифт шуда бошанд:

а) маҳалли иҷрои воқеии хизматрасонӣ ё корҳо; ва

б) маҳалли ҷойгиршавии қабулкунандаи хизматрасонӣ ё корҳо;

2) хизматрасониҳои алоқаи барқӣ ин интиқол, паҳн намудан ё қабули сигналҳо, сабтҳо, тасвирҳо, садоҳо ё ҳама гуна маълумотро тавассути сим, радио, оптика, ноқил ё дигар низомҳои электромагнитӣ ё тавассути низоми дигари техникии шабеҳ дар бар мегиранд ва аз инҳо иборатанд:

а) гузариши дахлдори ҳуқуқ барои чунин гузариш, панҳнкунӣ ва ё қабулкунии маълумот; ё

б) таъмини дастрасӣ ба шабакаҳои иттилоотии ҷаҳонӣ ё маҳаллӣ, ки таъмини таҳияи сабт, тасвирҳо, садоҳо ё иттилоотро дар бар намегирад.

9. Новобаста аз муқаррароти қисмҳои 1-7 моддаи мазкур барои мақсадҳои ҳамин фасл маҳалли иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо инҳо мебошанд:

1) маҳалли ҷойгиршавии молу мулки ғайриманқул, агар корҳо (хизматрасониҳо) бевосита бо ин молу мулк алоқаманд бошанд. Барои мақсадҳои фасли мазкур хизматрасониҳои алоқаи барқӣ (аз ҷумла, пайвастшавии шабакавӣ, иҷораи шабака, интиқол ва қабули трафик ва (ё) интернет, пахши байналмилалии барномаҳои телевизион ва радио), ки анҷом додани онҳо бо молу мулки ғайриманқул алоқаманд мебошад, дар маҳалли ҷойгиршавии молу мулки ғайриманқули зикргардида амалигардида ҳисобида мешаванд.

2) маҳалли иҷрои амалии корҳо (хизматрасониҳо), агар онҳо бо молу мулки манқул алоқаманд бошанд.

3) маҳалли иҷрои амалии хизматрасониҳо, агар онҳо дар соҳаҳои фарҳанг, фароғат, илм, санъат, маориф (таълим), тарбияи ҷисмонӣ, реклама, истироҳат ва варзиш, пешниҳоди кормандон ё дар соҳаи дигари фаъолияти шабеҳ расонида шаванд.

4) маҳалли воқеии анҷом додани ҳамлу нақл, агар корҳо (хизматрасониҳо) бо ин ҳамлу нақл алоқаманд бошанд. Барои мақсадҳои моддаи 256 Кодекси мазкур чунин амалиёти вобаста ба иҷрои корҳо ё хизматрасониҳои андозсупоранда берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашуда ба ҳисоб меравад.

5) маҳалли ҷойгиршавии харидори хизматрасониҳо (корҳо), ки ин хизматрасониҳо (корҳо) бештар бо он алоқаманд мебошанд. Муқаррароти мазкур нисбат ба хизматрасониҳои зерин татбиқ карда мешаванд:

а) ба моликият додан ё гузашт кардани патентҳо, иҷозатномаҳо, тамғаҳои савдо, ҳуқуқҳои муаллифӣ ва ҳуқуқҳои дигари шабеҳ;

б) гузаронидани машваратҳо, расонидани хизматрасониҳои ҳуқуқӣ, аудиторӣ, муҳандисӣ-техникӣ (инжинирингӣ), зебосозӣ (дизайнерӣ), маркетингӣ, адвокатӣ, муҳосибавӣ, муҳандисӣ, инчунин, хизматрасониҳои коркарди маълумот (ба истиснои паҳнкунии маҳсули воситаҳои ахбори омма) ва хизматрасониҳои дигари шабеҳ;

в) ба иҷора додани молу мулки манқул (ба истиснои воситаҳои нақлиёт);

г) хизматрасониҳо оид ба ташкили саёҳат.

6) маҳалли анҷом додани фаъолияти соҳибкории шахси иҷрокунандаи корҳо ё хизматрасониҳое, ки дар бандҳои 1) - 5) ҳамин қисм зикр нагардидаанд.

Моддаи 256. Таъмини хизматрасониҳои фосилавӣ тавассути майдони электронии тиҷорат

1. Дар ин модда “Майдони электронии тиҷорат” ин вебсомона, интернет-портал, шлюз, мағозаи интернетӣ, платформаи фурӯш ё дигар платформаҳои ҳамшабеҳ дониста мешавад, ки идоракунии он ба таври электронӣ амалӣ гардида, тавассути он таҳвилкунандаи аслӣ хизматрасонии фосилавиро тавассути шахси дигар (оператори майдони тиҷорат) ба шахси сеюм (қабулкунанда) анҷом медиҳад ва он фаъолияти коркарди пардохтҳоро дар бар намегирад.

2. Муқаррароти моддаи мазкур дар ҳолатҳое татбиқ карда мешавад, ки агар ҳама шартҳои зерин риоя карда шаванд:

1) «таҳвилкунандаи аслӣ» - молрасон) хизматрасониҳои фосилавиро тавассути майдони электронии тиҷорат ба роҳ монад;

2) майдони электронии тиҷорат аз ҷониби шахсе идора карда мешавад, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муассисаи доимӣнадорад ва амалиётҳои зеринро анҷом медиҳад:

а) пардохти маблағро ба қабулкунанда иҷозат медиҳад;

б) расонидани молро ба қабулкунандаи он иҷозат медиҳад; ё

в) шартҳои анҷом додани таҳвилро муқаррар менамояд.

3) қабулкунандаи мол, ки тибқи муқаррароти қисмҳои 3 ва 4 моддаи 255 Кодекси мазкур шахси воқеӣ-резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад.

3. Мутобиқ ба шартҳои қисми 2 ҳамин модда, муқаррароти моддаи 255 Кодекси мазкур дар ҳолате татбиқ карда мешавад, ки агар оператори майдони электронии тиҷорат дар раванди анҷом додани фаъолияти

андозбандишаванда, таҳвилдиҳандаи хизматрасонии фосилавӣ эътироф гардад.

4. Агар таҳвилгари аслӣ ва оператори майдони электронии тиҷорат ба мувофиқа омада бошанд, ки пардохти андоз аз арзиши иловашуда барои чунин амалиётҳо аз ҷониби таҳвилгари аслӣ анҷом меёбад, дар ин ҳолат муқаррароти қисми 3 ҳамин модда татбиқ карда намешавад.

Моддаи 257. Андозбандии бозгашт

1. Андозбандии бозгашт – усули махсуси ҳисобкунии андоз аз арзиши иловашуда мебошад, ки тибқи он ҳисоб ва пардохти андоз аз ҷониби харидор анҷом дода мешавад.

2. Моддаи мазкур дар ҳолатҳои зерин татбиқ карда мешавад, агар:

1) шахси берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойи доимии фаъолият надорад (таҳвилгари хориҷӣ), ба шахси ҳуқуқие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунад хизматрасонӣ ва ё иҷрои корро анҷом дода бошад;

2) хизматрасонӣ ва ё иҷрои кор аз ҷониби таҳвилгари хориҷӣ аз макони фаъолияти ӯ берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода шавад;

3) хизматрасонӣ ва ё иҷрои кор аз ҷониби таҳвилгари хориҷӣ аз макони фаъолияти ӯ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода шавад ва амалиётҳои мазкур амалиётҳои андозбандишаванда бошанд.

3. Дар сурати татбиқ гардидани қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда, агенти андоз аз маблаге, ки бояд ба таҳвилгари хориҷӣ пардохт карда шавад, андоз аз арзиши иловашударо дар манбаи пардохт нигоҳ медорад. Маблаги андоз бо татбиқи меъёри муқаррарнамудаи бандҳои 1) ё 2) қисми 1 моддаи 261 Кодекси мазкур нисбат ба маблаге, ки бояд баъди нигоҳ доштани андоз ба таҳвилгари хориҷӣ пардохт шавад, муайян карда мешавад.

4. Агар агенти андоз барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шуда бошад, андози нигоҳдошташуда бояд ба буҷет пардохт карда шавад ва дар эъломияи андоз аз арзиши иловашуда барои моҳе, ки дар он амалиёт сурат гирифтааст, чун маблаги пардохтшаванда дарҷ карда шавад.

5. Агар агенти андоз барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта нашуда бошад, дар чунин ҳолат ухдадор аст, ки дар давоми панҷ рӯз пас аз санаи пардохти маблаг ба таҳвилгари хориҷӣ андози нигоҳдошташударо ба буҷет пардохт намояд. Инчунин, эъломияи андоз аз арзиши иловашударо то рӯзи 15-уми моҳи пас аз моҳи ҳисоботӣ ба мақомоти андоз, пешниҳод намояд.

6. Қисми 7 ҳамин модда дар ҳолатҳои зерин татбиқ карда мешавад, агар:

- шахс бо мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шуда бошад;

- шахс қисми фаъолияти соҳибкориро берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом диҳад (қисми фаъолияти хориҷӣ);

-қисми фаъолияти хориҷии шахс барои хизматрасонӣ ва ё иҷрои кори дохилии қисми фаъолияти шахс дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода

шавад;

-хизматрасонӣ ва иҷрои кори байни шахсони алоҳидаи дорои макони фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан анҷомдодашуда, хизматрасонӣ ва иҷрои кор амалиёти андозбандишаванда ба ҳисоб меравад.

7. Ҳангоми қонеъ шудани шартҳои қисми 6 ҳамин модда, қисмҳои 3 ва 4 ҳамин модда нисбати шахс дар асоси он ки хизматрасонӣ ва ё иҷрои кори дохилӣ амалиёти алоҳида бо арзиши баробар ба арзиши бозороии химатрасонӣ ва ё иҷрои кор мебошад, татбиқ карда мешавад.

Моддаи 258. Санаи воридоти мол ва воситаҳои нақлиёт

Санаи воридоти молҳо ва воситаҳои нақлиёт мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 259. Амалиётҳои омехта

1. Таҳвили молҳо(иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо), ки нисбат ба таҳвили асосии молҳо (иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо) хусусияти ёридиҳандагӣ дошта бошад, ҳамчун қисми таҳвили асосии молҳо (иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо) дониста мешавад.

2. Амалиёт амалиёти алоҳида ҳисобида мешавад, агар чунин амалиёт унсурҳои мустақил дошта, яке ё ҳамаи амалиётҳои зеринро дар бар гирад:

- таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳое, ки бо меъёри стандартии андоз аз арзиши иловашуда андозбандишаванда бошанд;

- таҳвили мол, иҷрои кор ё хизматрасониҳое, ки аз андоз аз арзиши иловашудаи тибқи меъёр меъёри стандартӣ андозбандишаванда фарқ кунад (аз ҷумла, меъёри сифр ё пасткардашуда)

- таҳвили мол, иҷрои кор ё хизматрасонӣ аз андоз аз арзиши иловашуда озод бошад;

3. Расонидани хизматҳое, ки ба арзиши молҳои воридотӣ илова мегарданд, ҷузъи воридот ҳисобида мешавад, аммо танҳо дар сурате, ки арзиши молҳои воридотӣ арзиши чунин хизматрасониҳоро дар бар гирад.

Моддаи 260. Амалиётҳое, ки тавассути шахси боваринок (агент) анҷом дода мешаванд

1. Таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳое, ки бо супориш ё аз номи шахси ваколатдиҳанда тавассути шахси бовариноки (агенти) чунин шахс, анҷом дода мешаванд, амалиёти иҷронамудаи шахси ваколатдиҳанда дониста мешавад, агар дар қисмҳои 2-3 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

2. Муқаррароти қисми 1 ҳамин модда нисбат ба подошпулиҳое, ки шахси боваринок (агент) аз хизматрасонӣ ба шахси ваколатдиҳанда мегирад, татбиқ карда намешавад.

3. Муқаррароти қисми 1 ҳамин модда нисбат ба интиқоли молҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аз Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби шахси бовариноки (агенти) ғайрирезидент, татбиқ намегардад. Дар чунин ҳолат, бо

мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда интиқоли молҳо амалиёти анҷомдодаи шахси боваринок (агент) дониста мешавад.

БОБИ 40. ТАРТИБИ ҲИСОБКУНӢ ВА ПАРДОХТИ АНДОЗ

Моддаи 261. Меъёрҳои андоз аз арзиши иловашуда ва тартиби ҳисоби он

1.Меъёрҳои зерини андоз аз арзиши иловашуда барои муомилоти андозбандишаванда ва воридоти андозбандишаванда муқаррар карда мешаванд:

1) меъёри стандартӣ барои амалиёти ғайринақдӣ - 15 фоиз ва барои амалиётҳои андозбандишавандае, ки бо тариқи нақдӣ анҷом дода мешаванд - 18 фоиз;

2) меъёри пасткардашуда барои амалиёти ғайринақдӣ – 5 фоиз ва барои амалиётҳои андозбандишавандае, ки бо тариқи нақдӣ анҷом дода мешаванд - 8 фоиз;

3) меъёри сифрӣ.

2. Меъёри пасткардашудаи андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои воридоти андозбандишаванда ва таҳвили минбаъдаи моли воридшуда нисбат ба иҷрои корҳои сохтмонӣ, коркарди маҳсулоти кишоварзӣ, хизматрасониҳои хӯроки умумӣ, таълимӣ ва фаъолияти хизматрасониҳои тиббӣ дар осоишгоҳҳо ва истироҳатгоҳҳо бе ҳуқуқи баҳисобгирии андоз аз арзиши иловашуда татбиқ карда мешаванд.

3. Меъёри сифрӣ нисбат ба амалиётҳои андозбандишавандаи дар моддаи 258 Кодекси мазкур муқарраршуда татбиқ карда мешавад.

4. Ҳангоми аз ҷониби супорандаи меъёри пасткардашудаи андоз аз арзиши иловашуда анҷом додани воридоти андозбандишаванда таҳвили минбаъдаи чунин молҳои воридшуда бо меъёрҳои дар банди 1) қисми 1 ҳамин моддаи Кодекси мазкур андозбандӣ карда мешавад. Чунин андозсупоранда ҳуқуқ дорад маблағи ҳангоми воридот пардохтнамудаи андоз аз арзиши иловашударо мутобиқи моддаи 263 Кодекси мазкур ба ҳисоб гирад.

5. Ҳангоми аз ҷониби супорандаи меъёри пасткардашудаи андоз аз арзиши иловашуда ба дигар мол табдил додани молҳои воридотӣ, андозбандии таҳвили минбаъдаи ҳиссаи моли табдилёфта мутаносибан бо вазни қиёсии молҳои воридшуда дар ҳаҷми умумии харид бо меъёри стандартӣ ва ҳиссаи боқимондаи чунин мол (табдилёфта) бо меъёри пасткардашуда андозбандӣ карда мешавад.

6. Супорандаи меъёри пасткардашудаи андоз аз арзиши иловашуда уҳдадор аст, ки тибқи талаботи моддаи 87 Кодекси мазкур баҳисобгирии ҷудогонаи объектҳои андозбандиро аз рӯи муомилоти андозбандишаванда ва воридоти андозбандишаванда амалӣ намояд.

7. Муомилоти андозбандишаванда аз арзиши умумии амалиёти андозбандишаванда дар давраи ҳисоботӣ иборат мебошад.

8. Маблағи андоз аз арзиши иловашуда ҳамчун ҳосили зарби арзиши

муомилоти андозбандишаванда ба меъёри дахлдор муайян карда мешавад.

Моддаи 262. Андоз аз арзиши иловашудаи ба буҷет пардохтшаванда

1. Маблағи андоз аз арзиши иловашудаи дар давраи ҳисоботӣ ба буҷет пардохтшаванда ин фарқи мусбии байни маблағи андози тибқи моддаи 261 Кодекси мазкур аз муомилоти андозбандишаванда бо дар назардошти (иловаи) маблағи андози тибқи қисми 4 моддаи 257 Кодекси мазкур ҳисобшуда ва маблағи андози мутобиқи моддаи 263 Кодекси мазкур барои ба ҳисоб гирифтан иҷозат додашуда, мебошад.

2. Агар маблағи андоз аз арзиши иловашудаи пардохташаванда бо назардошти ҳолатҳои моддаи 246 Кодекси мазкур тасҳеҳшаванда нисбат ба маблағи воқеан дар эъломия нишондодашудаи андозсупоранда зиёд бошад, дар чунин ҳолат маблағи барзиёдӣ ҳамчун андоз аз арзиши иловашудаи пардохтшавандаи давраи ҳисоботӣ тасҳеҳшаванда дониста шуда, дар ҳамин давраи ҳисоботӣ ба маблағи андози тибқи қисми 1 ҳамин модда пардохтшаванда илова мегардад.

Моддаи 263. Андоз аз арзиши иловашуда, ки ҳангоми муайян намудани пардохтҳо ба буҷет дар ҳолати истифодаи меъёри стандартӣ ба ҳисоб гирифта мешавад

1. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ маблағи андоз аз арзиши иловашудаи пардохтшаванда ё пардохтшуда дар ҳолатҳои зерин баҳисобгирифташаванда дониста мешавад:

- агар ба андозсупоранда ҳисобнома - фактураҳои оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо пешниҳод шуда бошад;

- агар дар давраи ҳисоботӣ санаи амалиёти воридоти андозбандишавандаи молҳо мутобиқи муқаррароти моддаи 258 Кодекси мазкур фаро расида, маблағи андоз аз арзиши иловашуда воқеан ба буҷет пардохт шуда бошад;

- агар амалиётҳои андозбандишавандаи таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо, мутобиқи муқаррароти моддаи 253 Кодекси мазкур дар давраи ҳисоботӣ иҷро шуда бошад;

- агар молҳои (корҳо ё хизматрасониҳо) дар ҳамин қисм пешбинишуда, барои мақсадҳои фаъолияти соҳибкории андозсупоранда истифода шаванд;

2. Баҳисобгирии маблағи андоз аз арзиши иловашуда нисбат ба бақияи молҳои харидашудаи андозсупорандае, ки аз низоми содакардашуда ба низоми умумии андозбандӣ мегузарад, иҷозат дода мешавад, агар маблағи андоз аз арзиши иловашуда аз даромадҳои андозбандишаванда тарҳ карда нашуда бошад.

3. Бо мақсадҳои қисми 1 ҳамин модда маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда дар ҳолатҳои зерин баҳисобгирифташаванда дониста мешаванд:

- агар маблағи андоз аз арзиши иловашудаи пардохтшаванда дар ҳисобнома-фактураҳои таҳвилкунанда дар алоҳидагӣ нишон дода шуда бошад;

- агар маблағи андоз аз арзиши иловашуда дар декларатсияи гумрукии бор нишон дода шуда, ба буҷет пардохт гардида бошад ва мутобиқ ба шартҳои низоми гумрукӣ маблағи баргардониданашаванда бошад;

- агар маблағи андоз аз арзиши иловашуда дар ҳуҷҷатҳои пардохтии хариди билетҳои роҳкирои воситаҳои нақлиётӣ, аз ҷумла, роҳи оҳан, ҳавоӣ ва автомобилӣ нишон дода шуда бошад;

- агар маблағи андоз аз арзиши иловашуда дар ҳуҷҷатҳои пардохтии таҳвилгарони хизматрасониҳои коммуналӣ пешниҳодшуда, нишон дода шуда, ҳисоббаробаркунии он тавассути ташкилотҳои қарзии молиявӣ анҷом ёфта бошад.

4. Баҳисобгирии маблағи андоз аз арзиши иловашуда мутобиқи муқаррароти қисми 2 ҳамин модда дар моҳи ҳисоботие, ки молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) гирифта шудаанд, анҷом дода мешавад.

5. Ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда барои воридоти мол ва амалиёти андозбандишаванда, ки андозсупоранда қисман барои фаъолияти соҳибкорӣ ва қисман барои дигар мақсадҳо истифода менамояд, дар асоси вазни қиёсии истифодабарии онҳо дар фаъолияти соҳибкорӣ анҷом дода мешавад.

6. Баҳисобгирии андоз аз арзиши иловашудае, ки пардохт шудааст (бояд пардохт шавад), дар ҳолатҳои зерин иҷозат дода намешавад:

- ҳангоми хариди автомобилҳои сабукрав, ба истиснои ҳолати фурӯш ва ба иҷора додани онҳо аз ҷониби шахсе, ки чунин амалиёт ҳамчун намуди асосии фаъолияти соҳибкории ӯ ба ҳисоб меравад;

- агар хароҷотҳо бо мақсади эҳсонкорӣ ва ё иҷтимоӣ, инчунин, хароҷоти фароғатӣ ё намояндагӣ анҷом дода шуда бошанд;

- агар дар ҳисобнома-фактураҳо маблағи андоз аз арзиши иловашудаи аз амалиётҳои андозбандишаванда алоҳида нишон дода нашуда бошад;

- агар ҳангоми барасмиятдарории гумрукии мол дар ҳуҷҷатҳои пардохтии маблағи андоз аз арзиши иловашуда мушаххасоти воридкунандаи молу маҳсулот (аз ҷумла, ном, РМА, РЯМ) нишон дода нашуда бошад;

- агар хароҷотҳо барои анҷоми корҳои иктишофи геологӣ ва омодагӣ ба истихроҷи захираҳои табиӣ масраф шуда бошанд;

- агар хароҷот барои харид, истеҳсол, сохтмон, насб ва васлкунӣ, инчунин, барои барқарор намудани (таъмири) воситаҳои асосии истеҳлокшаванда ва дороиҳои ғайримоддии истеҳлокшаванда, новобаста аз маблағи хароҷот анҷом дода шуда бошад;

- агар хароҷотҳо вобаста ба хариди молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) ба шахсоне, ки воқеан чунин амалиётро анҷом надодаанд, ба расмият дароварда шуда бошад, ба истиснои ҳолатҳое, ки андозсупоранда ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи пардохти андоз аз арзиши иловашуда ба буҷетро пешниҳод намояд;

- агар хароҷотҳо бо истифода аз меъёри пасткардашудаи андоз аз арзиши иловашуда анҷом дода шуда бошад, ба истиснои хароҷотҳо вобаста ба воридоти андозбандишаванда барои шахсони дар қисми 4 моддаи 261 Кодекси мазкур пешбинигардида;

- агар хароҷотҳо аз ҳисоби фарқияти байни меъёрҳо барои муомилоти андозбандшавандаи нақдӣ ва ғайринақдӣ ба миён омада бошад;

- агар аз ҷониби шахси хориҷӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон хизматрасониҳои фосилавӣ бе таъсис додани муассисаи доимӣ анҷом дода шавад.

7. Баҳисобгирии маблағи андоз аз арзиши иловашудаи андозсупорандае, ки дар фаъолияти худ амалиётҳои андозбандишаванда ва амалиёти аз андоз аз арзиши иловашуда озод дорад, мутобиқи моддаи 272 Кодекси мазкур анҷом дода мешавад. Баҳисобгирии маблағи андоз аз арзиши иловашудаи андозсупорандае, ки танҳо амалиёти озод дошта бошад, иҷозат дода намешавад.

8. Агар маблағи андоз аз арзиши иловашудаи пардохташавандаи харидор вобаста ба ҳолатҳои моддаи 246 Кодекси мазкур нисбат ба маблағи воқеан дар эъломия нишондодаи андозсупоранда зиёд бошад, дар чунин ҳолат барои давраи ҳисоботӣ баҳисобгирии маблағи барзиёдии андоз аз арзиши иловашудаи пешниҳодгардида, иҷозат дода мешавад.

9. Баҳисобгирии маблағи андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо, ки барои амалиётҳои қалбакӣ (бардурӯғ) ё амалан иҷроношуда тартиб дода шудааст, манъ аст ва маблағҳои қаблан баҳисобгирифташудаи андоз аз арзиши иловашуда беэътибор дониста мешавад.

10. Дар ҳолатҳо ва бо тартибе, ки моддаи 349 Кодекси мазкур муқаррар кардааст, баҳисобгирии маблағи андоз аз фурӯши алюминийи аввалия дар сурати пешниҳоди ҳуҷҷатҳои тасдиккунанда иҷозат дода мешавад.

11. Новобаста ба муқаррароти моддаи мазкур, баҳисобгирии андоз аз арзиши иловашуда, ки барои воридоти молҳо аз ҷониби супорандагони андоз аз арзиши иловашудаи бо фаъолияти савдои яклухт ва чакана, маҳсулоттайёркунӣ, таъминотию фурӯш машғулбуда пардохт гардидааст, танҳо дар давраи ҳисоботии фаро расидани амалиёти андозбандишаванда, иҷозат дода мешавад.

Моддаи 264. Тасҳеҳи маблағҳои баҳисобгирифташавандаи андоз аз арзиши иловашудаи

1. Маблаги андоз аз арзиши иловашудае, ки қаблан ба ҳисоб гирифта шудааст, дар ҳолатҳои зерин барои аз маблағҳои баҳисобгирифташавандаи минбаъдаи андоз аз арзиши иловашуда хориҷ намудан, тасҳеҳ карда мешавад:

- ҳангоми на бо мақсадҳои муомилоти андозбандинашаванда истифода гардидадни молҳо (корҳо, хизматрасониҳо);

- ҳангоми беэътибор донистани ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо мутобиқи муқаррароти қисми 9 моддаи 263 Кодекси мазкур;

- ҳангоми тағйир ёфтани арзиши молҳои (корҳо, хизматрасониҳо) қабулшуда мутобиқ ба муқаррароти қисми 1 моддаи 246 Кодекси мазкур маблаги андоз аз арзиши иловашудаи қаблан баҳисобгирифташуда;

- ҳангоми бекор гардидани бақайдгирии андозсупоранда ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда нисбат ба маблағи қаблан баҳисобгирифташудаи андоз аз арзиши иловашудаи бақияи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) андозсупоранда;

- ҳангоми вайрон ва ё талаф ёфтани молҳо, аз ҷумла, воситаҳои асосӣ, ба истиснои ҳолатҳое, ки вайроншавӣ ё талаф ёфтани молҳо дар натиҷаи ба амал омадани ҳодисаҳои фавқулода, бо пешниҳод гардидани хулосаи мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба ҳолатҳои фавқулода ва ё хулосаи (санади) экспертизаи мустақил ва муоинаи гумрукӣ тибқи муқаррароти моддаи 363 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти андоз тасдиқ шудаанд;

- ҳангоми риоя нагардидани муқаррароти пешбининамудаи моддаи 266 Кодекси мазкур;

- тарҳи карзҳои беэътимод (шубҳанок) мувофиқи моддаи 192 Кодекси мазкур.

2. Бо мақсадҳои Кодекси мазкур:

а) вайрон шудани мол (молу мулк) – пурра ё қисман корношоям гардидани мол (молу мулк) ва ё сифати (хусусияти) ҷузъии он, ки дар натиҷа мол (молу мулки) барои муомилоти андозбандишаванда истифода шуда наметавонад;

б) талаф ёфтани мол (молу мулк) - рӯйдоде дониста мешавад, ки дар натиҷаи он талаф ёфтани мол (молу мулк) ва (ё) нобудшавии он ба амал омадааст. Коҳишёбии ҳаҷми моли (молу мулки) андозсупоранда дар доираи меъёрҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, маънои талаф ёфтани молро надорад.

3.Тасҳеҳи маблағҳои андоз аз арзиши иловашудаи баҳисобгирифташуда дар ҳамон давраи ҳисоботие гузаронида мешавад, ки дар он ҳолатҳои дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда пешбинигардида ба миён омадааст.

Моддаи 265. Тартиби ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми амалиётҳои озодшуда

1. Агар молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) барои амалиётҳои аз андоз озодкардашуда истифода шаванд, маблаги андоз аз арзиши иловашудаи ба таҳвилкунандагон пардохтшаванда ва ё ҳангоми воридот пардохткардашуда, ба ҳисоб гирифта намешавад.

2. Ҳангоми дар як давраи ҳисоботӣ анҷом додани амалиётҳои андозбандишаванда ва аз андоз озодкардашуда баҳисобгирии маблаги андоз аз арзиши иловашуда бо усули мутаносибӣ муайян карда мешавад.

3. Маблаги андоз аз арзиши иловашудае, ки бо усули мутаносибӣ ба ҳисоб гирифта мешавад, аз рӯи ҳиссаи амалиётҳои андозбандишаванда дар ҳаҷми умумии амалиёт муайян карда мешавад.

Моддаи 266. Ҳисобнома-фактураҳо оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо

1. Шахси ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд

гирифташуда ва ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият шомилнашуда, ки амалиёти андозбандишавандаро иҷро менамояд, дар санаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда уҳдадор аст ба гирандаи (харидори) молҳо, корҳо ё хизматрасониҳо ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро пешниҳод намояд, агар дар қисмҳои 9, 11, 12, 13 ва 14 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

2. Ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ҳуҷҷатест, ки дар шакли муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ бо мақсади ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда таҳия гардида, маълумотҳои зеринро дар бар мегирад:

- номи ҳуқуқӣ ва ё фирмавӣ ва нишони андозсупоранда ва харидор (фармоишгар);
- рақами мушаххаси андозсупоранда ва харидор (фармоишгар);
- рақами ягонаи мушаххаси андозсупоранда ва харидор (фармоишгар);
- рақами шаҳодатнома дар хусуси бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашудаи андозсупоранда (таҳвилкунанда) ва санаи бақайдгирии он;
- номгӯи мушаххаси молҳои таҳвилшуда, ҳамлунақлшуда, интиқолшуда ва иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо;
- маблағи амалиёти андозбандишаванда;
- маблағи андози аксиз аз молҳо ва хизматрасониҳои зераксизӣ;
- маблағи андоз аз арзиши иловашуда;
- санаи пешниҳоди (додани) ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо;
- рақами тартибии ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо.

3. Ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда, ки дар шакли электронӣ тартиб дода мешавад, ба супорандаи андоз аз арзиши иловашуда танҳо дар шакли электронӣ ва ба шахсони дигар, ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда намебошанд, нусхаи чопии он ва ё дар шакли электронӣ ба ҳуҷраи шахсии чунин андозсупоранда ирсол карда мешавад.

4. Нусхаҳои чопии ҳисобнома-фактураҳо аз ҷониби шахсоне, ки ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта мешаванд, мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур барои баҳисобгирии маблағи андоз аз арзиши иловашуда ба эъломияи андоз замима карда мешаванд.

5. Ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо дар шакли электронӣ ва дар реҷаи мустақим (онлайн) ба харидор дастрас гардида, дар махзани маълумоти мақомоти андоз то ба анҷом расидан муҳлати даъво нигоҳ дошта мешавад. Ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо тавассути барномаи иттилоотӣ дар феҳрист дар шакли электронӣ ба қайд гирифта мешаванд. 6. Шакл ва тартиби пешбурди феҳристи баҳисобгирии ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо, ки дар қисми 5 ҳамин модда пешбинӣ гардидааст аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ муайян карда мешаванд.

7. Ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо дорои силсила ва рақами дахлдор буда, аз ҷониби андозсупоранда бо тартиби

муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ дар шакли электронӣ тартиб дода мешавад. Шакли ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо, аз ҷумла, шакли иловагии он аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ муайян карда мешавад.

8. Андозсупоранда уҳдадор аст на дертар аз санаи амалӣ шудани амалиёти андозбандишаванда (таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро ба харидори мол (фармоишгари корҳо, хизматрасониҳо) пешниҳод намояд. Ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо бо имзои электронии шахси ваколатдори таҳвилдиҳанда тасдиқ карда мешавад.

9. Андозсупорандагоне, ки таҳвили қувваи барқ, об ва газ, хизматрасонии алоқа, хизматрасонии коммуналӣ, ҳамлу нақл тавассути роҳи оҳан, хизматрасонии нақлиётӣ-экспедиторӣ ва амалиёти бонкии бо андоз аз арзиши иловашуда андозбандишавандаро амалӣ менамоянд, ҳуқуқ доранд аз рӯи ҷамъбасти давраи андоз дар муҳлати муқаррарнамудаи қисми 5 моддаи 253 Кодекси мазкур ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро тартиб диҳанд.

10. Ҳаҷми амалиёти андозбандишаванда дар ҳисобнома-фактура оид ба ҳар як номгузории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) алоҳида нишон дода мешавад.

11. Ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо танҳо ҳангоми иҷрои амалиётҳои андозбандишаванда пешниҳод карда мешаванд. Агар таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва (ё) хизматрасониҳо мутобиқи муқаррароти ҳамин фасл аз андоз аз арзиши иловашуда озод бошанд, ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо пешниҳод карда намешаванд. Дар чунин ҳолат, андозсупоранда ҳисобнома-фактураи шакли муҳосибии барои пардохт пешбинишударо тартиб медиҳад.

12. Ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо барои амалиётҳои содиротӣ бо дар назардошти муқаррароти қисми 2 ҳамин модда маълумотҳои зеринро дар бар мегирад:

- сабти тасдиққунандаи таъиноти амалиёти содиротӣ;
- мамлакат ва маҳалли таъиноти содирот;
- меъёри татбиқшавандаи андоз аз арзиши иловашуда ба амалиёти содиротӣ.

13. Дар ҳолатҳои зерин тартиб додани ҳисобнома-фактураҳо талаб карда намешавад:

- ҳангоми ҳисоббаробаркунӣ барои хизматрасониҳои коммуналӣ (аз ҷумла, таҳвили неруи барқ, неруи гармӣ, об, гази табиӣ), хизматрасониҳои алоқа, таълимӣ ва тандурустӣ ба аҳолӣ тавассути ташкилотҳои қарзии молиявӣ, дастгоҳҳои назорати хазинавӣ, ва (ё) дастгоҳҳои худкори пардохтӣ, ки барои баҳисобгирии муҳосиботӣ асос мегардад;
- ҳангоми ба расмият даровардани ҳамлу нақли мусофирон тавассути билетҳои роҳкиро;
- ҳангоми таҳвили молҳое (иҷрои корҳое, хизматрасониҳое), ки аз пардохти андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд;

- ҳангоми мутобиқи муқаррароти моддаи 274 Кодекси мазкур ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифтани шахсони хориҷӣ.

14. Супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми фурӯши чаканаи молҳо ва иҷрои кору хизматрасониҳо ба харидори ниҳоие, ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда намебошад, бар ивази ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо, расиди (квитансияи) ташкилоти қарзии молиявӣ ва ё билети дастгоҳҳои назоратӣ-хазинавӣ, худкори пардохтиро пешниҳод менамояд. Барои мақсадҳои қисми мазкур фурӯши чакана ҳамчун таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо ба истеъмолкунандаи ниҳоӣ бо нархи бозорӣ дониста мешавад, ки барои истифодаи шахсӣ, манзилӣ ё истеъмолӣ таъин гардидааст.

15. Дастурамал оид ба тартиби истифодаи ҳисобномаҳо-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 267. Тартиб додани ҳисобнома-фактураҳои иловагӣ ҳангоми тасҳеҳи амалиёти андозбандишаванда

1. Ҳангоми тасҳеҳи ҳаҷми амалиёти андозбандишаванда ҳисобнома-фактураи иловагӣ тартиб дода шуда, дар он маълумотҳои зерин дарҷ карда мешаванд:

- рақами тартибӣ ва санаи тартиб додани ҳисобнома-фактураи иловагӣ;
- рақами тартибӣ ва санаи тартиб додани ҳисобнома-фактураи қаблӣ, ки ба он тасҳеҳ ворид карда мешавад;
- ном, нишонӣ, рақами ягонаи мушаххас ва рақами мушаххаси андозсупорандаи таҳвилкунанда ва қабулкунандаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо);
- маблағи фарқияти тасҳеҳшудаи амалиёти андозбандишаванда бе дар назардошти андоз аз арзиши иловашуда;
- маблағи андоз аз арзиши иловашуда.

2. Ҳисобнома-фактураи иловагӣ аз ҷониби таҳвилкунандаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тартиб дода шуда, аз тарафи қабулкунандаи чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 268. Қоидаҳои махсус

Ҳангоми хизматрасонии суғуртавӣ, фурӯши комиссионӣ, фурӯши молҳои нигоҳдошташуда (қисман истифодашуда) ва дигар намудҳои фаъолият, ки ҳангоми амалӣ намудани онҳо мутобиқи фасли мазкур мустақиман (бевосита) муайян намудани манбаи андоз андоз аз арзиши иловашуда ва унсурҳои дигари андозбандӣ мушкил бошад, тартиби муайян намудани манбаи андоз андоз аз арзиши иловашуда ва унсурҳои дигари андозбандии чунин фаъолиятҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

БОБИ 41. МУҚАРРАРОТИ МАЪМУРӢ ВА ХОТИМАВӢ

Моддаи 269. Пешниҳоди эъломияҳо ва пардохти андоз аз арзиши иловашуда

1. Андозсупоранда уҳдадор аст барои ҳар як давраи ҳисоботӣ на дертар аз рӯзи 15-уми моҳи баъд аз давраи ҳисоботӣ ба мақомоти андоз эъломия дар бораи андоз аз арзиши иловашударо пешниҳод намояд ва дар ҳамин муҳлат пардохти онро ба буҷет анҷом диҳад.

2. Новобаста аз муқаррароти қисми 1 ҳамин модда, ҳангоми воридоти молҳо андоз аз арзиши иловашуда мутобиқи Кодекси мазкур ва қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб ва ситонида мешавад.

3. Дастурамал оид ба ҳисоб ва пардохти андоз аз арзиши иловашуда, инчунин, шакли эъломия ва замимҳои он аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

Моддаи 270. Давраи андоз

Давраи андоз оид ба андоз аз арзиши иловашуда моҳи тақвимӣ дониста мешавад.

Моддаи 271. Тартиби баргардонидани маблағи барзиёд баҳисобгирифташудаи андоз аз арзиши иловашуда

1.Барзиёдии маблағи андоз аз арзиши иловашудаи баҳисобгирифташаванда (зачитываемая сумма) нисбат ба маблағи ҳисобкардашудаи (начисленная сумма) он дар давраи андозӣ, аз ҷониби мақомоти молия якҷоя бо мақомоти андоз дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризаи андозсупорандае, ки амалиётҳои он бо меъёри сифрӣ андозбандӣ мешаванд, аз буҷети дахлдор баргардонида мешавад.

2. Маблағи барзиёдии андоз аз арзиши иловашуда дар асоси ҳуҷҷатҳои зерин баргардонида мешавад:

- эъломияи андоз аз арзиши иловашуда барои давраи андозӣ;
- ҳуҷҷатҳои тасдиккунандаи содироти мол, ки дармоддаи 259 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд;
- хулосаи мақомоти ваколатдори давлатӣ дар бораитасдиқи саҳеҳияти маблағи андоз аз арзиши иловашудаи баргардонидашаванда.

3. Маблағи барзиёдии андоз аз арзиши иловашуда ба суратҳисоби бонкии андозсупоранда пас аз иҷрои пайдарҳамии амалҳои зерин баргардонида мешавад:

- равона намудани маблағҳои барзиёдӣ барои рӯипӯш намудани қарзҳои андозӣ, аз ҷумла, қарзи андоз аз арзиши иловашуда барои даврахои пешинаи андоз;
- барои рӯипӯш намудани андоз аз арзиши иловашудае, ки ҳангоми воридоти молҳо пардохт карда мешавад.

4. Маблағи барзиёдии андоз аз арзиши иловашудаи андозсупорандагоне, ки амалиётҳои бо меъёри сифрӣ андозбандишаванда надоранд, барои рӯипӯш

намудани (баҳисобгирии) уҳдадориҳои андозии се давраи минбаъдаи андоз аз арзиши иловашуда гузаронида мешавад. Ҳама гуна бақияи зиёдатӣ дар давоми 30 рӯзи баъд аз гузаштани се давраи андозӣ бо пайдарҳамии дар қсими 3 ҳамин модда пешбинишуда аз буҷет баргардонида мешавад.

5. Дар сурати аз ҷониби мақомоти андоз ошкор гардидани ҳолатҳое, ки маблағҳои барзиёдии андоз аз арзиши иловашуда ба андозсупоранда иштибоҳан баргардонида шудаанд, мақомоти андоз ҳуқуқ дорад, чунин маблағҳоро бозпас ситонад.

6. Тартиби баргардонидани маблағи барзиёдии андоз аз арзиши иловашудаи баҳисобгирифташаванда нисбат ба маблағи ҳисобшудаи андоз дар давраи андозӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 272. Тартиби андозбандии лоиҳаҳои давлатии сармоягузорӣ

1. Молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) аз ҳисоби маблағҳои созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) барои татбиқи лоиҳаҳои давлатии сармоягузорӣ (минбаъд дар ин модда – созишномаҳо) харидашаванда дар асоси аризаи мақомоти ваколатдори дахлдори қарзгиранда (грантгиранда) ё шахси ваколатдори онҳо ва иҷро гардидани шартҳои зерин аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд:

- агар хариди молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) аз ҳисоби маблағҳои созишномаҳои аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маъқул донисташуда ва (ё) аз ҷониби Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқшуда анҷом дода шуда бошад;
- агар молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) танҳо бо мақсадҳои дар созишномаҳои мазкур муқарраргардида харида шуда бошанд;
- агар таҳвили молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) мутобиқи шартномае (қарордоде) амалӣ гардида бошад, ки бевосита бо мақомоти ваколатдори дахлдори қарзгиранда (грантгиранда) ё шахси ваколатдори онҳо ва ё пудратчии (таҳвилгари) асосӣ ҷиҳати татбиқи лоиҳа ба имзо расонида шуда бошад.

2. Тартиби аз андоз аз арзиши иловашуда озод намудани молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) аз ҳисоби маблағҳои созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) барои татбиқи лоиҳаҳои давлатии сармоягузорӣ харидашаванда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 273. Баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳои дипломатӣ, консулӣ ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашуда, инчунин, аъзои ҳайати кормандони онҳо, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд

1. Андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳои дипломатӣ, консулӣ ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашудае, ки номгӯи онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад, инчунин, аъзои ҳайати кормандони онҳо, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия

шудаанд (минбаъд дар ҳамин модда – намояндагиҳо) дар асоси санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирокчии онҳо мебошад, баргардонида мешавад.

2. Андоз аз арзиши иловашуда, ки намояндагиҳо ба таҳвилкунандагони молҳои (корҳо, хизматрасониҳои) барои истифодаи расмии намояндагиҳо, инчунин, истифодаи шахсии аъзои ҳайати кормандони дипломатӣ, маъмурию техникӣ ва хизматрасони онҳо, аз ҷумла, аъзои оилаи онҳо пешбинигардидаро пардохтанд, баргардонида мешавад, агар чунин баргардонӣ дар созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ муқаррар шуда бошад.

3. Баргардонидани маблағи андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳо тибқи хулосаи раёсатҳои андоз дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе, дар асоси феҳристҳои ҷамъбастие, ки аз ҷониби ин намояндагиҳо тартиб дода мешаванд ва нусхаи ҳуҷҷатҳои тасдиқшуда (ҳисобнома-фактураҳо, чекҳо ва ғ.), ки далели супоридани андоз аз арзиши иловашуда мебошанд, амалӣ карда мешавад.

4. Феҳристҳои ҷамъбастӣ дар шакли муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ тартиб дода шуда, аз ҷониби намояндагиҳо ба Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои тасдиқи мубодилаи ёддоштҳо оид ба риоя намудани принсипи мутақобила ҳангоми пешниҳоди имтиёзҳо оид ба андозҳои ғайримустақим (андоз аз арзиши иловашуда ва аксиз) мутобиқи муқаррароти созишномаҳои андозбандии байналмилалӣ пешниҳод карда мешаванд. Баъд аз тасдиқ шудани феҳристҳои ҷамъбастӣ, он ба мақомоти андозе, ки мақомоти ваколатдори давлатӣ барои баргардонидани маблағҳо муайян менамояд, пешниҳод мегардад.

5. Агар дар ҳуҷҷатҳои ба феҳристҳои ҷамъбастӣ замимашаванда маблағи андоз аз арзиши иловашуда дар сатри алоҳида дарҷ нашуда бошад, дар чунин ҳолат баргардонидани маблағҳо танҳо ҳангоми аз ҷониби таҳвилгари молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тасдиқ гардидани воридшавии маблағи андоз аз арзиши иловашуда ба буҷет имконпазир мегардад.

6. Маблағи андоз аз арзиши иловашуда аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби муқаррарнамудаи қисми 4 ҳамин модда дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ ба намояндагиҳо баргардонида мешавад. Маблаги андоз аз арзиши иловашуда аз буҷети давлатӣ ба суратҳисобҳои дахлдори намояндагиҳо гузаронида мешавад.

7. Тартиби баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳо бо дарназардошти муқаррароти ҳамин модда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

БОБИ 42. ХУСУСИЯТИ АНДОЗБАНДИИ ХИЗМАТРАСОНИҲОИ ФОСИЛАВИИ ШАХСОНИ ХОРИҶӢ

Моддаи 274. Андозсупорандагон

1. Шахсони хориҷии бидуни маҳалли тиҷорат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки мустақиман ба шахсони воқеӣ хизматрасониҳои фосилавиро

анҷом медиҳанд ва маҳалли чунин хизматрасониҳо ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи моддаи 255 ба ҳисоб меравад, ҳамчун андозсупоранда эътироф мегарданд.

2. Агар чунин хизматрасониҳо ба шахсони ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муассисаҳои доимии шахсони ҳуқуқии хориҷӣ амалӣ карда шаванд, шахсони мазкур - харидорони чунин хизматрасониҳо агентҳои андоз мутобиқи моддаи 257 эътироф карда мешаванд.

Моддаи 275. Тартиби баҳисобгирии (аз ҳисоб баровардани) шахсони хориҷие, ки хизматрасониҳои фосилавиро анҷом медиҳанд

Шахсони хориҷие, ки нисбати онҳо моддаи 274 татбиқ мегардад мустақиман ба шахсони воқеӣ хизматрасониҳои электрониро анҷом медиҳанд, дар асоси пешниҳоди ариза ва дигар ҳуҷҷатҳо аз рӯи шакли тасдиқнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ ба таври электронӣ ба ҳисоб гузошта (аз ҳисоб бароварда) мешаванд. Ариза дар бораи баҳисобгирии (аз ҳисоб баровардани) шахсони хориҷӣ ба мақомоти ваколатдори давлатӣ на дертар аз 30 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи оғоз (қатъ) намудани хизматрасониҳои фосилавӣ пешниҳод карда мешавад.

Моддаи 276. Намояндаи таъминкунандаи хориҷии хизматрасониҳои фосилавӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда

1. Мақомоти андоз метавонад аз шахсе, ки хизматрасонии фосилавиро анҷом медиҳад ва бояд ба қайди супорандаи андоз аз арзиши иловашуда гирифта шавад, вале маҳалли фаъолияти доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон надошта бошад, иҷрои як ё ҳарду аз ҳолатҳои зеринро талаб намояд:

- намояндаи таъминкунандаи хориҷии хизматрасониҳои фосилавӣ оид ба андоз аз арзиши иловашударо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин намояд;

- пардохти андоз аз арзиши иловашударо барои хизматрасониҳои фосилавӣ ба буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин намояд.

2. Намояндаи таъминкунандаи хориҷии хизматрасониҳои фосилавӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда барои иҷрои ҳама корҳое, ки дар ҳамин боб пешбинӣ шудааст, аз ҷумла, дархост барои бақайдгирӣ, пешниҳоди эъломияҳои андоз аз арзиши иловашуда ва пардохти андоз аз арзиши иловашуда масъул аст.

3. Бақайдгирии намояндаи таъминкунандаи хориҷии хизматрасониҳои фосилавӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда ба номи шахсе, ки онро намояндагӣ мекунад, анҷом дода мешавад.

4. Шахс метавонад барои зиёда аз як шахс намояндаи таъминкунандаи хориҷии хизматрасониҳои фосилавӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда бошад, аммо барои ҳар як шахсе, ки онҳоро намояндагӣ мекунад, ба қайди алоҳида гирифта мешавад.

5. Намояндаи таъминкунандаи хориҷии хизматрасониҳои фосилавӣ оид ба андоз аз арзиши иловашудаи шахс барои ӯҳдадории андоз аз арзиши иловашудаи шахсе, ки онҳоро намояндагӣ мекунанд, масъулият дорад.

6. Мақомоти андоз усул, тартиб ва талаботро барои таъин намудани намояндаи таъминкунандаи хоричии хизматрасониҳои фосилавӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва ухдадориҳои намояндаро муқаррар менамояд.

ФАСЛИ IX. АНДОЗИ АКСИЗ

БОБИ 43. АНДОЗИ АКСИЗ

Моддаи 277. Андозсупорандагон

1. Мутобиқи ҳамин боб шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, аз ҷумла, воҳидҳои алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ, ки амалиётҳои андозбандишавандаро дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳанд, супорандагони андози аксиз дониста мешаванд.

2. Супорандагони андози аксизҳо шахсони зерин эътироф карда мешаванд:

1) шахсони ҳуқуқӣ-резидентҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки молҳои зераксизиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсол менамоянд;

2) шахсони ҳуқуқӣ- резидентҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки хизматрасонии алоқаи барқиро анҷом медиҳанд (хизматрасониҳои зераксизӣ);

3) шахсони ҳуқуқӣ - ғайрирезидентҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисаҳои доимӣ молҳои зераксизӣ истеҳсол мекунанд ё хизматрасонии аксизиро анҷом медиҳанд;

4) субъектҳои фаъолияти иқтисодӣ хориҷӣ, ки молҳои зераксизиро тавассути марзи гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол менамоянд.

3. Ҳангоми аз ҳисоби ашёи хоми фармоишгар истеҳсол гардидани молҳои зераксизӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, супорандаи андози аксиз молистеҳсолкунанда дониста мешавад.

.

Моддаи 278. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ - молҳои зераксизӣ, амалиётҳои андозбандишаванда бо онҳова фаъолияти зераксизӣ мебошанд.

2. Объекти андозбандии молҳои зераксизӣ аз амалиётҳои зерин иборат мебошанд:

1) аз ҳудуди корхона (макони истеҳсолот) таҳвил додани молҳои зераксизие, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсол шудаанд, аз ҷумла,:

а) таҳвили молҳои зераксизӣ, ба истиснои ҳолатҳое, ки андози аксиз барои ин молҳо қаблан пардохт шудааст;

б) барои коркард супоридани молҳои (ашёи) зераксизии фармоишгар ба дигар шахс;

в) таҳвили (супоридани) молҳои зераксизие, ки маҳсули коркард аз ашёи хом ва (ё) маводи барои коркард додашуда, аз ҷумла, ашёи хом ва (ё) маводи зераксизии барои коркард додашуда мебошад;

г) барои ташаккул ё пурра намудани фонди (сармояи) оинномавии субъекти соҳибкорӣ ҳамчун ҳиссагузорӣ (саҳмгузорӣ) интиқол гардидани молҳои зераксизӣ;

д) истифодаи молҳои зераксизӣ ҳангоми ҳисоббаробаркунии молӣ ва ҳангоми пардохт дар шакли аслӣ (натуралӣ);

е) фиристодани молҳои зераксизӣ аз ҷониби истеҳсолкунанда ба воҳидҳои алоҳидаи худ;

ж) фурӯши миқдори озмунии молҳои зераксизӣ ҳангоми гузаронидани расмиёти муфлисшавии андозсупоранда, агар аз рӯи молҳои мазкур дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон аксиз пардохт нашуда бошад.

2) воридоти молҳои зераксизӣ ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва интиқолдиҳандаи онҳо аз марзи Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи қонунгузории гумрукӣ;

3) фурӯши молҳои зераксизии мусодирашуда, бесоҳиб, тибқи ҳуқуқи мерос ба давлат гузашта ва ройгон ба моликияти давлат дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон супоридашуда, агар аз рӯи молҳои зикргардида дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан аксиз пардохт нашуда бошад;

4) истифодаи молҳои зераксизӣ барои эҳтиёҷоти истеҳсолии худӣ ва (ё) барои истеҳсоли молҳои дигари зераксизӣ ва (ё) истифодаи (истеъмоли) молҳои зераксизӣ дар маҳаллӣ истеҳсолот аз ҷониби кормандон ва (ё) дигар шахсон;

5) васлкунии (бастубанди) молҳои зераксизии дар сархати ҳафтуми қисми 1 моддаи 279 Кодекси мазкур муайяншуда ва бегонакунии онҳо;

6) вайроншавӣ, нобудшавии молҳои зераксизӣ;

2. Фаъолияти зераксизӣ - намудҳои алоҳидаи хизматрасонӣ дар соҳаи алоқаи барқӣ, ки дар қисми 2 моддаи 279 Кодекси мазкур пешбинӣ шудааст, сарфи назар ба намуд ва шакли онҳо, ки дар иҷозатномаҳо барои хизматрасонии алоқаи барқӣ дарҷ гардидааст, дониста мешавад.

Моддаи 279. Номгӯи молҳои зераксизӣ ва намудҳои фаъолияти зераксизӣ

1. Молҳои зераксизӣ инҳо мебошанд:

- ҳамаи намудҳои спирт, нӯшокиҳои беспирт, спиртдор ва нерудиҳанда, ба истиснои оби нӯшоки соф;

- тамокуи коркардшуда, маҳсулоти саноатии ивазкунандаи тамоку ва маҳсулоти тамоку;

- маҳсулоти дорои никотин, моеҳои дорои никотин, маҳсулоти дорои тамокуи тафсон, сигорҳои электронӣ ва дастгоҳҳои интиқоли дуд;

- сӯзишвории минералӣ, ҳама намудҳои нафти хом ва маҳсулоти коркарди он, моддаҳои битумдор, мумҳои минералӣ, гази моеъ;

- резинчарха ва гирдорезинҳои ҳаводор, яклухт ё нимҳаводор, протекторҳои резинчархагӣ ва тасмаҳои ҳошиядори резинӣ;

- автомобилҳои сабукрав ва ҳама гуна воситаҳои нақлиёте, ки барои кашонидани одамон пешбинӣ шудаанд;

- маҳсулоти тайёри қолинии ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда;

- ҳама гуна обҳои воридотӣ, аз ҷумла, обҳои газдор, маснуот барои интиқол додан ё борпечонии молҳо аз пластмасса: пӯк, сарпӯш, каллапӯш ва дигар воситаҳои маҳкамкунӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда;

- маҳсулоти заргарӣ аз филизоти қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, инчунин, қисмҳои онҳо аз филизоти қиматбаҳо ва (ё) бо филизоти қиматбаҳо рӯйпӯшкардашуда.

2. Намудҳои фаъолияти хизматрасонии зераксизӣ ин маҷмӯи хизматрасониҳо дар соҳаи алоқаи барқӣ мебошад, аз ҷумла,:

- хизматрасонии алоқаи сайёри истифодаи умуми ҳамаи стандартҳо (хизматрасонии алоқаи кандуии мобилӣ);

- хизматрасонӣ оид ба интиқоли маълумот (аз ҷумла, алоқаи телеграфӣ ва IP-телефонӣ), аз ҷумла, тавассути шабакаҳои оператор;

- хизматрасонии хадамоти телематикӣ;

- хизматрасонии алоқаҳои телефонии байналмилалӣ (байнишаҳрӣ) тавассути шабакаҳои операторҳо.

Моддаи 280 Манбаи андоз

1. Манбаи андоз барои молҳои зераксизӣ инҳо мебошанд:

- ҳаҷми воқеии молҳои зераксизӣ;

- маблағи амалиёти андозбандишаванда, ки дар асоси нархи фурӯши чаканаи молҳои зераксизӣ, бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва андози аксизҳо муайян карда мешавад;

- маблағи амалиёти андозбандишаванда аз рӯи арзиши гумрукӣ ё нишондиҳандаи ҳаҷми воқеии моли зераксизӣ, ки мутобиқи Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва андози аксизҳо, муайян карда мешавад;

- маблағи амалиёти андозбандишавандаи молҳои зераксизӣ ҳангоми истифода гардидани онҳо ба сифати пардохт дар шакли аслӣ (натуралӣ), туҳфа намудани молҳои зераксизӣ, ба моликияти гаравгиранда додани молҳои ба гарав мондашуда ё амалиёти мубодила, инчунин, ҳангоми ройгон додани молҳои зераксизӣ аз рӯи нархи чаканаи мол бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва андози аксизҳо муайян карда мешавад;

2. Нархҳои мутобиқи сархатҳои дуюм ва чоруми қисми 1 ҳамин модда барои ҳисоб намудани уҳдадориҳои андозӣ муайяншаванда наметавонанд аз нархҳои чаканаи амалкунанда паст бошанд.

3. Агар мутобиқи муқаррароти қисми 1 моддаи 282 Кодекси мазкур барои намудҳои гуногуни спирт, нӯшокиҳои беспирт ва спиртдор меъёрҳои гуногуни аксиз муқаррар шавад, манбаи андоз дар алоҳидагӣ аз рӯи амалиётҳо бо меъёрҳои гуногуни андозбандишаванда муайян карда мешавад.

4.Ҳангоми муайян намудани маблағи амалиёти андозбандишаванда,нархи бастаҳо, ба ғайр аз бастаҳои баргардонидашаванда ба эътибор гирифта мешавад.

5. Новобаста аз он ки моли зераксизӣ аз ашёи хоми худӣ ё аз ашёи хоми барои коркард додашуда истеҳсол шудааст, муқаррароти қисмҳои 1-3 ҳамин

модда барои муайян намудани манбаи андоз татбиқ карда мешаванд.

6. Манбаи андоз барои намудҳои алоҳидаи хизматрасониҳо дар соҳаи алоқаи барқӣ бо роҳи аз даромади умумӣ тарҳ намудани андоз аз арзиши иловашуда ва андози аксизҳо муайян карда мешавад.

7. Ҳангоми вайрон ва ё талаф ёфтани молҳои зераксизии истеҳсолшуда ва (ё) ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда, андози аксиз дар ҳаҷми пурра аз миқдори молҳои зераксизии вайроншуда ва (ё) талафёфта пардохт мешавад, ба истиснои ҳолатҳое, ки вайроншавӣ ё талаф ёфтани молҳо дар натиҷаи ба амал омадани ҳолатҳои фавқулодаи мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи сархати чоруми қисми 1 моддаи 264 Кодекси мазкур тасдиқшуда ба миён омадааст. Муқаррароти мазкур нисбат ба молҳои зераксизии ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда, дар он ҳолат татбиқ карда мешаванд, ки андозсупоранда тибқи талаботи моддаи 363 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон расмиёт ва (ё) низомҳои муқарраршудаи насупоридани пардохтҳои гумрукиро истифода намудааст.

8. Барои мақсадҳои ҳамин модда таҳти мафҳуми вайрон ва талаф шудани маҳсулоти зераксизӣ рӯйдодҳои дар қисми 2 моддаи 264 Кодекси мазкур пешбинигардида дониста мешаванд.

Моддаи 281. Вақти анҷом додани амалиёти андозбандишаванда

1. Вақти анҷом додани амалиёти андозбандишаванда бо молҳои зераксизии дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванда ва (ё) ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда санаи таҳвили (интиқоли) чунин молҳо дониста мешавад, аз ҷумла,:

- санаи аз корхона (макони истеҳсолот) берун баровардани (таҳвили, фурӯши) молҳои зеарксизӣ;

- санаи ба паймонкор (коркардкунанда) барои коркард додани молҳои зераксизӣ;

- санаи ба фармоишгар баргардонидан ва (ё) ба шахси муайяннамудаи фармоишгар интиқол додани молҳои зераксизии аз ашёи хоми барои коркард истеҳсолшуда ва (ё) ашёи хом;

-санаи аз ҷониби андозсупоранда барои истифода дар эҳтиёҷоти истеҳсолии худӣ додани молҳои зераксизӣ;

- санаи тартиб додани санад дар бораи аз ҳисоб баровардани маҳсулоти зераксизии вайроншуда ё санаи қабули қарор дар хусуси истифодаи молҳои зераксизии вайроншуда дар раванди истеҳсолот;

- санаи талафёбии маҳсулоти зераксизӣ;

- санаи ба фонди (сармояи) оинномавии субъекти соҳибкорӣ ҳамчун ҳиссагузорӣ (саҳмгузорӣ) интиқол намудани молҳои зераксизӣ

- санаи ҳисоббаробаркунӣ ва пардохт бо молҳои зераксизӣ;

- санаи фурӯши молҳои зераксизии мусодирашуда, бесоҳиб, тибқи ҳуқуқи мерос ба давлат гузаштшуда ва ройгон ба моликияти давлат супоридашуда, агар андози аксиз барои онҳоқаблан дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт нашуда бошад;

- санаи фурӯши миқдори озмунии молҳои зераксизӣ, агар аз рӯи молҳои

зикргардида дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан андози аксиз пардохт нашуда бошад;

- санаи ҷамъкунии (комплекткунии) молҳои зераксизие, ки дар сархати ҳафтуми қисми 1 моддаи 279 Кодекси мазкур муайяншуда;

- санаи воридоти моли зераксизӣ мутобиқи қонунгузории гумрук.

2. Ҳангоми анҷом додани фаъолияти хизматрасонии зераксизӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон вақти амалиёти андозбандишаванда санаи дар қисми 5 моддаи 253 Кодекси мазкур муайяншуда, дониста мешавад.

Моддаи 282. Меъёрҳои андоз

1. Меъёрҳои андози аксиз барои молҳои зераксизӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи Номгӯи молҳои фаъолияти иқтисодии хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

2. Меъёрҳои андози аксиз бо фоиз (адвалорӣ) аз арзиши молҳои зераксизӣ ва (ё) бо маблағи устувор (мутлақ) аз воҳиди ченаки молҳои зераксизӣ бо ифодаи натуралӣ муқаррар карда мешаванд.

3. Меъёрҳои андози аксиз барои маҳсулоти спиртдор аз рӯи ҳаҷми спирти дар таркиби он мавҷудбуда (садфоиза) муйаян карда мешаванд.

4. Меъёри андози аксиз барои намудҳои фаъолияти хизматрасонии зераксизӣ дар соҳаи алоқаи барқӣ дар ҳаҷми 7 фоиз аз манбаи андоз муқаррар карда мешавад.

Моддаи 283. Озодкунӣ

1. Аз пардохти андози аксиз амалиётҳои зерин озод мебошанд:

- истеҳсоли нӯшокиҳои спиртдор барои истеъмоли худӣ аз ҷониби шахси воқеӣ тибқи номгӯ ва дар доираи меъёрҳои муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- ворид намудани ду литр нӯшокии спиртӣ, ду баста (400 дона) сигор, маснуоти заргарӣ ба миқдори 4 адад (бо арзиши на зиёда аз 150 нишондиҳанда барои ҳисобҳо) аз тарафи шахси воқеӣ барои истеъмоли (истифодаи) худӣ, инчунин, сӯзишвории автомобил мувофиқи ғунҷоиши стандартии зарфи сӯзишвории воситаи нақлиёт барои шахсоне, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бо воситаи нақлиёт ворид мешаванд;

- молҳое, ки ба тариқи транзит тавассути ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол дода мешаванд;

- воридоти муваққатии молҳо ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои молҳое, ки барои содироти такрорӣ (реэкспорт) пешбинӣ шудаанд;

- молҳои зераксизӣ, ба ғайр аз маҳсулоти спиртдор ва тамоку, ки дар доираи кумакҳои башардӯстона ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид мешаванд, инчунин, молҳои воридшаванда, ки ройгон ба ташкилотҳои эҳсонкорӣ барои бартараф намудани оқибатҳои офатҳои табиӣ, садамаҳо, фалокатҳо ва ба мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ройгон дода мешаванд;

- содироти молҳои зераксизӣ, агар чунин содирот ба талаботи муқаррарнамудаи моддаи 284 Кодекси мазкур ҷавобгӯ бошад;

- воридоти автомашинаҳои нав бевосита аз ҷониби шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродии дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда (аз санаи барориш 1 (як) сол нагузашта, масофаи тайнамудаашон то 10 (даҳ) ҳазор километр бошад) бо мавқеи молии 8702, 8703, 8704 ва 8705 аз пардохти 50 фоизи меъёри муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2. Озодкунӣ аз андози аксизҳои дар сархатҳои сеюм - шашуми қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида танҳо дар ҳолатҳое татбиқ мешавад, ки шартҳои озодкунӣ аз боҷи гумрукӣ дар низомҳои дахлдор мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро гардад. Дар чунин ҳолат, агар барои мақсади ситонидани боҷи гумрукӣ воридот таҳти низоми гумрукии “Баргардонидани боҷи гумрукӣ” қарор гирад ё супоридани боҷи гумрукӣ дар ҳолати вайрон намудани шарти озодкунӣ талаб карда шавад, ҳамин низом нисбат ба ситонидани аксиз татбиқ мегардад.

Моддаи 284. Тасдиқи содироти молҳои зераксизӣ

1. Ҳангоми содироти молҳои зераксизӣ барои тасдиқи асоснокии озодкунӣ мутобиқи моддаи 285 Кодекси мазкур андозсупоранда уҳдадор аст, ки дар давоми 120 рӯзи тақвимӣ аз санаи қайди мақомоти гумруке, ки содироти молҳои зераксизиро бо низоми гумрукии “Содирот” амалӣ намудааст, ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирӣ ҳуҷҷатҳои зеринро пешниҳод намояд:

- декларатсияи гумрукии бор ё нусхаи он, ки мақомоти гумрук тасдиқ кардааст, бо қайди мақомоти гумруке, ки молҳои зераксизиро бо низоми содирот баровардааст, дар мавриди баровардани молҳои зераксизӣ таҳти низоми содирот тавассути шабакаи хатлӯлаҳои асосӣ ё ин ки бо истифодаи расмиёти барасмиятдарории нопурраи эъломияи даврагӣ бошад, эъломияи гумрукии пурраи бор бо қайди мақомоти гумруке, ки барасмиятдарории гумрукиро анҷом додааст;

- шартнома (қарордод) оид ба таҳвили молҳои зераксизии содиршаванда;

- нусхаи ҳуҷҷатҳои бо мол фиристодашаванда бо қайди мақомоти гумруки дар гузаргоҳи ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир аст ва дар мавриди содироти молҳои зераксизӣ таҳти низоми гумрукии “Содирот” тавассути шабакаи хатлӯлаҳои асосӣ, санади қабулу супоридани чунин молҳо;

- ҳуҷҷатҳои пардохтӣ аз ташкилоти қарзии молиявӣ ва нусхаи иқтибос аз он ки воридоти воқеии даромади асъорро аз таҳвили молҳои зераксизӣ ба суратҳисобҳои андозсупоранда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамоянд.

2. Дар ҳолати анҷом додани амалиёти иқтисодии хориҷӣ оид ба мубодилаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) андозсупоранда уҳдадор аст, ҳуҷҷатҳои тасдиккунандаи воридоти молҳоро (иҷрои корҳо, хизматрасониҳоро) ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз рӯи амалиётҳои зикргардида гирифта шудаанд пешниҳод намояд.

3. Ҳангоми тасдиқ нашудани содироти молҳои зераксизӣ мутобиқи қисмҳои 1-2 ҳамин модда чунин содирот мувофиқи тартиби

муқаррарнамудаи ҳамин фасл барои андозбандии таҳвили молҳои зераксизӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ карда мешавад.

5. Ҳангоми ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирӣ пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи содироти молҳои зераксизӣ дар давоми 180 рӯзи тақвимӣ аз санаи қайди дар қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида андозсупоранда барои баҳисобгирӣ ё баргардонида гирифтани андози аксизи мутобиқи қисми 3 ҳамин модда пардохтшударо, ба истиснои фоизҳои ҳисобшуда, ҳуқуқ дорад. Дар сурати риоя нагардидани муҳлати дар ҳамин қисм муқарраршуда андозсупоранда ҳуқуқи баҳисобгирӣ ё баргардонидани андози мутобиқи қисми 3 ҳамин модда пардохтшударо надорад, агар чунин ҳолат ба ҳолатҳои рафънопазир алоқамандӣ надошта бошад.

Моддаи 285. Ба ҳисоб гирифтани андози аксиз

1., Супорандаи андози аксиз ҳангоми ба буҷет пардохтани андози аксиз, ҳуқуқ дорад маблағи аксизе, ки ҳангоми харид (гирифтан) ё ҳангоми воридоти молҳои зераксизӣ ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт намудааст ба ҳисоб гирад, агар молҳои зераксизӣ ҳамчун ашёи хоми асосӣ барои истеҳсоли молҳои зераксизӣ истифода шуда бошанд.

2. Супорандаи андози аксиз, ки хизматрасониҳои зераксизро дар соҳаи алоқаи барқӣ анҷом медиҳад, ҳуқуқ дорад дар қисмати хизматрасониҳои интернетӣҳиссаи маблағи андози аксизи ҳангоми хариди (гирифтани) хизматрасониҳои интернетӣ пардохтшударо бо усули мутаносибӣ нисбат ба маҷмӯи хизматрасониҳои зераксизии алоқаи барқии истифодашуда, ба ҳисоб гирадагар хизматрасониҳои зикргардида аз ҷониби андозсупоранда барои хизматрасониҳои зераксизии алоқаи барқӣ истифода шуда бошанд.

3. Мутобиқи қисми 1 ҳамин модда баҳисобгирии маблағи андози аксиз ба миқдори ашёи хоми воқеан дар давраи андоз барои истеҳсоли молҳои зераксизӣ истифодашуда, иҷозат дода мешавад, агар истеҳсоли маҳсулоти зераксизӣ аз рӯи меъёрҳои муайяншуда анҷом дода шуда бошад.

4. Муқаррароти қисмҳои 1 ва 3 ҳамин модда ҳангоми супоридани молҳои зераксизие, ки аз ашёи хоми зераксизии барои коркард додашуда истеҳсол шудаанд, бо шарти тасдиқи пардохти андози аксиз аз ҷониби соҳиби ашёи хоми зераксизии барои коркард додашуда, татбиқ мегардад.

5. Ба ҳисоб гирифтани (ё мутобиқи моддаҳои 113-114 Кодекси мазкур баргардонидани) андози аксизе, ки барои молҳои зераксизии аз ҷониби муассисаҳои тиббӣ ва дорухонаҳо бо мақсадҳои тиббӣ, инчунин, аз тарафи корхонаҳои фармасевтӣ барои истеҳсоли доруворӣ истифодашаванда пардохт шудаанд, мутобиқи тартиб ва бо меъёри муқаррарнамудаи Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти ваколатдори давлатӣ тасдиқ шудааст, иҷозат дода мешавад.

6. Ба ҳисоб гирифтан ё баргардонидани андози аксиз мутобиқи ҳамин модда танҳо дар ҳолатҳои зерин иҷозат дода мешавад, аз ҷумла,ҳангоми:

- пешниҳод намудани ҳисобнома-фактура, ки пардохти андози аксизро ҳангоми харидани молҳои зераксизӣ (ашёи хом) тасдиқ менамояд; ва ё

- тасдиқ гардидани пардохти андози аксиз аз ҷониби соҳиби молҳои (ашёи хоми) зераксизии барои коркард додашуда; ва ё

- пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи воридоти ашёи хом. Номгӯи ҳуҷҷатҳоеро, ки пардохти андози аксизро тасдиқ менамоянд, мақомоти ваколатдори давлатӣ муқаррар менамояд.

7. Мутобиқи ҳамин модда ба ҳисоб гирифтан ё баргардонидани андози аксиз аз рӯи ҳаҷми (миқдори, арзиши) воқеан истифодашудаи молҳои (ашёи хоми) зераксизӣ дар давраи андозӣ аз ҷониби муассисаҳои тиббӣ ва дорухонаҳо барои истеҳсоли дигар молҳои зераксизӣ бо мақсадҳои тиббӣ, инчунин, аз ҷониби корхонаҳои фармасевтӣ барои истеҳсоли дорувории тиббӣ харидашуда (додашуда), иҷозат дода мешавад.

Моддаи 286. Давраи андоз

Давраи андози аксиз моҳи тақвимӣ мебошад.

Моддаи 287. Пардохти андози аксизҳо

1. Ҳангоми истеҳсоли молҳои зераксизӣ андози аксизҳо аз амалиёти андозбандишаванда на дертар аз санаи 15-уми моҳи минбаъдаи баъди моҳи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда пардохт карда мешаванд.

2. Андозсупоранда бе пардохти андози аксиз ҳуқуқ надорад молҳои зераксизиро аз ҳудуди бинои истеҳсолӣ берун барорад.3. Ҳангоми воридоти молҳо андози аксиз аз ҷониби мақомоти гумрук мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва қонунгузории гумрук ситонида мешавад.

4. Пардохти андози аксиз ба буҷет барои хизматрасониҳо дар соҳаи алоқаи барқӣ на дертар аз санаи 15-уми моҳи минбаъдаи баъди моҳи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда анҷом дода мешавад.

Моддаи 288. Назорати андозии маҳсулоти зераксизии спиртдор, беспирт (ба истиснои оби соф) ва тамоку

1. Назорати андозии ҳаҷми истеҳсол, ҳисобдорӣ, нигоҳдорӣ, ҳамлу нақл ва аз ҳудуди бинои истеҳсолӣ берун баровардани маҳсулоти зераксизии спиртдор, бе спирт ва (ё) тамоку, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсол мешаванд, инчунин, содироти он берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти ҳамин модда мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

2. Назорати ҳаҷм, миқдор ва тамғагузории молҳои зераксизие, ки ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо низоми гумрукии “Иҷозат ба муомилоти озод” ворид карда мешаванд, инчунин, тибқи низомҳои дигари гумрукӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фурӯш бароварда мешаванд, аз ҷониби мақомоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

3. Бо мақсади пурра ба ҳисоб гирифтани гардиши молҳои зераксизӣ ҳангоми ба миён омадани ҳолатҳои моддаи 39 Кодекси мазкур дар ҳудуди (маҳалли ҷойгиршавии) истеҳсолкунандагони молҳои зераксизӣ дидбонгоҳи андозӣ гузошта мешавад.

4. Ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамоку таҳти низоми гумрукии “Иҷозат барои муомилоти озод” аз ҷониби мақомоти гумрук мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ танҳо баъд аз гузоштани тамғаҳои аксизӣ ба чунин маҳсулот иҷозат дода мешавад.

5. Гузоштани тамғаҳои аксизӣ ба маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамоку аз ҷониби шахси воридкунандаи чунин маҳсулот анҷом дода мешавад. Барои гузоштани тамғаҳои аксизӣ ба маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамокуи ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар анборҳои нигоҳдории муваққатӣ ҷойгир карда мешаванд ва (ё) таҳти низоми гумрукии “Анбори гумрукӣ” ба расмият дароварда мешавад.

6. Барасмиятдарории гумрукии маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамоку таҳти низоми гумрукии “Иҷозат барои муомилоти озод” мутаносибан ба маблағи пардохтшудаи боҷи гумрукӣ ва андозҳое, ки қонунгузории андоз ва гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст, анҷом дода мешавад.

Моддаи 289. Маҳалли пардохти андози аксиз

1. Андози аксиз барои молҳои зераксизӣ, ба истиснои ҳолатҳои дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда пешбинигардида, ба буҷети дахлдор дар маҳалли бақайдгирии супорандаи андози аксиз пардохт карда мешавад.

2. Супорандагони андози аксиз аз рӯи молҳои зераксизӣ, ки дорои воҳидҳои алоҳида мебошанд, андози аксизро ба буҷети дахлдор дар маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳида, ки истеҳсоли молҳои зераксизиро анҷом медиҳанд, пардохт менамоянд.

3. Андози аксиз барои намудҳои алоҳидаи хизматрасонӣ дар соҳаи алоқаи барқӣ дар маҳалли асосии баҳисобгирии андозсупоранда (новобаста ба мавҷудияти воҳидҳои алоҳида) ба буҷети дахлдор пардохт карда мешавад.

Моддаи 290. Пешниҳоди эъломияи андози аксиз

1. Супорандагони андози аксиз эъломияҳои андозиро на дертар аз санаи 15-уми моҳи баъд аз давраи ҳисоботии андоз, мутобиқи тартиб ва дар шакли муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ, пешниҳод менамоянд.2. Супорандагони андози аксиз, ки дорои воҳидҳои алоҳида мебошанд, уҳдадоранд бо эъломия ҳисобҳои андози аксиз барои воҳидҳои алоҳидаро пешниҳод намоянд.

3. Эъломия оид ба пардохти андози аксизҳо барои хизматрасониҳо дар соҳаи алоқаи барқӣ на дертар аз санаи 15-уми моҳи баъд аз давраи ҳисоботии андоз ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии (ҳисоботдиҳӣ) андозсупоранда (новобаста ба мавҷудияти воҳидҳои алоҳида), пешниҳод карда мешавад.

4. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохт намудани андози акзис, инчунин, шакли эъломияҳо аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 291. Баргардонидани андози аксиз ҳангоми реэкспорт молҳо

1.Ҳангоми реэкспорт гардидани молҳои зераксизӣ, маблағи пардохтшудаи андози аксиз дар ҳаҷми воқеии реэкспорт бо тартиби муқарраргардида қонунгузории гумрукӣ дар давоми 30 рӯзи баъд аз пешниҳод гардидани аризаи хаттии андозсупоранда баргардонида мешавад, агар ҳангоми воридоти чунин молҳо андози аксиз пардохт шуда бошад.

2. Муқаррароти қисми 1 ҳамин модда нисбат ба воридоти молҳои зераксизие, ки мутобиқи сархати панҷуми қисми 1 моддаи 290 Кодекси мазкур аз пардохти андози аксиз озод мебошанд, татбиқ намегардад.

Моддаи 292. Тамғаҳои аксизӣ

1. Тамғаи аксизӣ ҳуҷҷати ҳисоботдиҳии қатъии дорои дараҷаи муайяни муҳофизат буда, барои баҳисобгирӣ ва назорати истеҳсоли молҳои алоҳидаи зераксизӣ ва воридотӣ аз ҷониби мақомоти пешбарандаи сиёсати молиявӣ ба муомилот бароварда мешавад.

2.Тартиби таҳия ва муомилоти тамғаҳои аксизӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Тартиби гузоштани тамғаҳои аксизӣ ба маҳсулоти зераксизӣ аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешаванд.

3. Номгӯи молҳои зераксизии истеҳсоли ватанӣ ва воридотӣ, ки бояд ҳатман тамғагузорӣ карда шаванд, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

4. Фурӯши молҳои зераксизии тамғагузоришаванда бе тамғаҳои аксизӣ манъ аст. Ҳангоми бе тамғаҳои аксизӣ ба фурӯш баровардани молҳои зераксизии тамғагузоришаванда, чунин молҳо бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мусодира карда мешаванд.

5. Истеҳсолкунандагон ва воридкунандагони молҳои зераксизӣ барои тамғагузории молҳои зераксизӣ ҷавобгар мебошанд.

6. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нагардида бошад, ҳангоми талаф ё гум шудани тамғаҳои аксизӣ андози аксиз дар ҳаҷми номгӯи молҳои зераксизии тамғагузоришаванда пардохт карда мешавад.

7. Ҳисоби андози аксиз аз рӯи тамғаҳои аксизии талафёфта ё гумшуда мутобиқи меъёрҳои андози аксиз барои ҳар як воҳиди ҳаҷми зарф ё баста муқарраршуда(дар тамға зикргардида), анҷом дода мешавад.

8. Ҳангоми дар тамғаи аксизӣ мавҷуд набудани ишора ба ҳаҷми воҳиди зарф ё баста, ҳисоби андози аксиз аз рӯи тамғаҳои аксизии талафёфта ё гумшуда аз рӯи ҳаҷми нисбатан калони воҳиди зарф ё баста, ки пеш аз давраи талаф ёфтан ё гум шудани тамғаҳои аксизӣ амалӣ карда шудааст, муайян карда мешавад.

9. Ҳангоми талаф ёфтан ё гум шудани тамғаҳои аксизӣ дар ҳолатҳои зерин андози аксиз пардохт карда намешавад:

- талаф ёфтан ё гум шудани тамғаҳои аксизӣ дар натиҷаи рух додани ҳолатҳои фавқулодда, ки аз ҷониби мақомотҳои дахлдори дар сархати чоруми қисми 1 моддаи 264 Кодекси мазкур муайяншуда,тасдиқ гардидаанд;

- тамғаҳои аксизии талафёфта, ки барои баровардан аз ҳисоб ё нобудсозӣ

ба мақомоти андоз дар асоси санад супорида шудаанд.

10. Дар ҳолатҳои зерин тамғагузории молҳои зераксизӣ ҳатмӣ намебошад:

1) ҳангоми таҳти низоми гумрукии “Содирот” интиқол додани молҳои зераксизӣ аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

2) ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти низоми гумрукии “Савдои бебоҷ” аз ҷониби соҳибони мағозаҳои савдои бебоҷ ворид гардидани молҳои зераксизӣ;

3) тавассути ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти низоми гумрукии “Транзити байналмилалӣ” интиқол додани молҳои зераксизӣ;

4) аз ҷониби шахси воқеии аз бисту яксола боло ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи меъёрҳои муайяннамудаи қонугузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани маҳсулоти спиртдор ва тамокудор.

Моддаи 293. Ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо

Андозсупорандае, ки таҳвил ва (ё) воридоти молҳои зераксизиро амалӣ менамояд, уҳдадор аст мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи моддаҳои 266 ва 267 Кодекси мазкур ба қабулкунандагони молҳои зераксизӣ ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва андози аксизҳоро тартиб дода, пешниҳод менамояд.

ФАСЛИ Х. АНДОЗҲО БАРОИ САРВАТҲОИ ТАБИӢ

БОБИ 44. АНДОЗҲО БАРОИ ИСТИФОДАБАРАНДАГОНИ САРВАТҲОИ ТАБИӢ

§1. Муқаррароти умумӣ

Моддаи 294. Муқаррароти асосӣ

1. Барои истифода бурдани сарватҳои табиӣ, аз ҷумла, истифодаи онҳо дар доираи қарордодҳо оид ба истифодаи сарватҳои табиӣ ва (ё) истифодабарии об барои истеҳсоли неруи барқ андозҳо ҳисоб ва пардохт карда мешаванд.

2. Андозҳо барои сарватҳои табиӣ аз инҳо иборат мебошанд:

- бонуси обунавӣ;
- бонуси кашфи тиҷоратӣ;
- роялти барои истихроҷ;
- роялти барои об;
- рентаи содиротӣ;
- рента барои захира.

3. Дар боби мазкур бо мақсади андозбандӣ мафҳумҳои зерин истифода шудаанд:

- истифодабарандагони сарватҳои табиӣ шахсоне, мебошанд, ки ҷустуҷӯ ва кашфи конҳо, истихроҷи канданиҳои фоиданок, истихроҷи ҷузъҳои муфид

аз ашёи хоми минералӣ ва (ё) коркарди зуҳуроти минералии техногениро анҷом медиҳанд;

- кон – қитъаи қишри замин (ё қисми он), ки анбӯҳи табиии канданиҳои фоиданокро дар бар мегирад;

-минералҳо - пайдоиши канданиҳои фоиданоки минералӣ ва органикӣ, ки таркиби химиявӣ ва хосиятҳои физикиашон истифодаи онҳоро дар соҳаи истеҳсолоти моддӣ (масалан, ҳамчун ашёи хом ё сӯзишворӣ) имкон медиҳанд. Минералҳо аз минералҳои сахт, моеъ ва газдор иборат мебошанд;

- кандании фоиданок – моддаҳои табиии минералӣ ва органикии дар қишри замин ташаккулёфта дар шаклҳои сахт, моеъ ва (ё) газмонанд мебошад, ки таркиби химиявӣ ва хосиятҳои физикии онҳо имконият медиҳад дар истеҳсолот ва (ё) истеъмолот самаранок истифода гардад;

-истихроҷ – маҷмӯи корҳое, ки бо берун баровардани канданиҳои фоиданок аз қишри замин, аз ҷумла, аз зуҳуроти минералии техногенӣ, алоқаманд мебошанд;

- коркарди ашёи хоми минералӣ ва (ё) зуҳуроти минералии техногенӣ – корҳои марбут ба ҷудо намудани ҷузъҳои муфид аз ашёи хоми минералӣ ва зуҳуроти минералии техногенӣ, инчунин, аз он ҳосил намудани канданиҳои фоиданок;

- кашфи тиҷоратӣ – сарватҳои канданиҳои фоиданоки дар ҳудуди қарордодии иҷозатдодашудаи истифодабарандаи сарватҳои табиӣ кашфгардида, ки аз ҷониби Комиссияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба сарватҳои канданиҳои фоиданок тасдиқ гардидаанд ва аз ҷиҳати иқтисодӣ барои истихроҷ самаранок мебошанд;

-бонуси обунавӣ андози устувори яккаратаи истифодабарандаи сарватҳои табиӣ барои ба даст овардани ҳуқуқи истифодабарии сарватҳои табиӣ дар ҳудуди муайяннамудаи иҷозатнома (иҷозат) мебошад;

- бонуси кашфи тиҷоратӣ – андози устувори яккаратаи истифодабарандаи сарватҳои табиӣ барои ба даст овардани ҳуқуқи истифодабарии сарватҳои табиӣ барои ҳар як кашфи тиҷоратӣ дар ҳудуди муайяннамудаи иҷозатнома (иҷозат) мебошад. Барои ҳисоб кардани он арзиши ҳаҷми захираҳои барқароршавандаи маъдан, ки мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи геология тасдиқ кардааст, асос мебошад. Муқаррарот оид ба бонуси кашфи тиҷоратӣ нисбат ба корхонаҳои давлатие, ки корҳои омӯзиши геологиро аз ҳисоби маблағҳо буҷети давлатӣ анҷом медиҳанд, татбиқ намегардад;

- канданиҳои фоиданоки пошхӯрда – пайдоишҳои табиии минералӣ, аз ҷумла, филизоти қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, қалъагӣ, волфрам, филизоти нодир, сангҳои зинатӣ ва ғайра, ки дар натиҷаи бодхӯрдашавии физикию химиявии ҷинсҳои кӯҳӣ, зуҳуроту конҳои канданиҳои фоиданоки аслӣ пайдо шудаанд;

- усули худфаъолӣ ва худбиёрӣ – тарзи ташкили истихроҷи канданиҳои фоиданоки пошхӯрда, ки тибқи иҷозати мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби соҳибкорони инфиродӣ ва шахсони ҳуқуқӣ дар минтақаҳои қаъри замини захираҳояш ҳисобнашуда ва дар тавозуни давлатии захираҳои

канданиҳои фоиданоки Ҷумҳурии Тоҷикистон гузоштанашуда амалӣ карда мешавад;

- зуҳуроти минералии техногенӣ – маҷмӯи канданиҳои фоиданоки дар сатҳи замин ё дар доираи корҳои қабаткушоии куҳӣ пайдошуда, ки партовҳои истихроҷи канданиҳои фоиданок, коркард, филизгудозӣ ва дигар соҳаҳоро ифода мекунанд;

- роялти барои истихроҷ андозе мебошад, ки истифодабарандаи сарватҳои табиӣ аз рӯи ҳар як намуди канданиҳои фоиданоки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истихроҷшаванда, новобаста ба он, ки онҳо ба харидорон (қабулкунандагон) таҳвил (бор карда фиристода) шудаанд ё барои эҳтиёҷоти худӣ истифода гардидаанд, алоҳида месупорад.

4. Ғайрирезидент метавонад истифодабарии сарватҳои табииро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути шахси ҳуқуқие, ки тибқи қонунгузории Ҷумуҳурии Тоҷикистон таъсис дода шудааст ба амал мебарорад.

5. Аз шахсони зерин барои истифодабарии сарватҳои табиӣ андозҳо барои сарватҳои табиӣ ситонида намешавад:

- аз шахсони воқеӣ барои истихроҷи канданиҳои фоиданоки маъмул ва обҳои зеризаминӣ аз қитъаҳои замини ба онҳо барои истифода вобасташуда, агар чунин канданиҳо барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода бурда нашаванд;

- аз истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, моҳипарварӣ ва муассисаҳои давлатие, ки обҳои зеризаминиро барои эҳтиёҷоти хоҷагидории худ ва беҳтар гардонидани ҳолати мелиоративии заминҳои кишоварзӣ истихроҷ менамоянд;

- аз истифодабарандагони сарватҳои табиӣ, ки дар як вақт бо дигар сарватҳои табиӣ обҳои зеризаминиро истихроҷ менамоянд, аммо ин обҳо барои нигоҳдории фишори қишри замин баргашта ба зери замин ворид карда мешаванд;

- аз шахсоне, ки обҳои зеризаминии заҳбуриро (заҳкаширо), ки ба тавозуни давлатии канданиҳои фоиданок дохил намебошанд, ҳангоми коркарди конҳои канданиҳои фоиданок, сохтмон ва истифодабарии иншоотҳои зеризаминӣ истихроҷ менамоянд;

- аз шахсоне, ки обҳои заминҳои поёноби ботлоқшударо истихроҷ менамоянд.

- аз шахсони воқеие, ки ба истихроҷи канданиҳои фоиданоки пошхӯрда бо истифода аз усули худфаъолӣ ва худбиёрӣ машғуланд ва шартҳои пешбининамудаи қонунгузорӣ оид ба истихроҷи канданиҳои фоиданоки пошхӯрдаро риоя менамояд.

6. Андозҳо барои сарватҳои табиӣ барои мақсадҳои андоз аз даромад аз даромади умумӣ тарҳ карда мешаванд.

7. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохт намудани андозҳо барои сарватҳои табиӣ, инчунин, шаклҳои эъломияҳои андоз (ҳисобҳо) аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

8. Пардохти андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои табиӣ истифодабарандаи сарватҳои табииро аз пардохти андозҳои дигари муқаррарнамудаи Кодекси мазкур, инчунин, аз иҷрои уҳдадориҳои андозӣ барои анҷоми намудҳои дигари фаъолият (ки бо истифодабарии сарватҳои табиӣ алоқаманд нестанд) мутобиқи қонунгузории андози дар санаи ба миён омадани чунин уҳдадориҳо (бо истифодабарии сарватҳои табиӣ алоқаманд набуда) амалкунанда озод наменамояд.

Моддаи 295. Муқаррар намудани низоми андоз дар қарордодҳо оид ба истифодабарии сарватҳои табиӣ

1. Шартҳои пардохти андозҳо аз истифодабарии сарватҳои табиӣ (минбаъд дар фасли мазкур - низоми андозбандӣ), ки барои ҳар як истифодабарандаи сарватҳои табиӣ мутобиқи Кодекси мазкур муқаррар карда мешаванд, дар қарордоди истифодабарии сарватҳои табиӣ (минбаъд дар фасли мазкур - қарордод) байни истифодабарандаи сарватҳои табиӣ ва мақомоти ваколатдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд дар фасли мазкур – мақомоти салоҳиятдор) дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти ваколатдори давлатӣ мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон басташаванда муайян карда мешаванд.

2. Қарордод байни истифодабарандаи сарватҳои табиӣ ва мақомоти салоҳиятдор, агар Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳлатҳои дигарро пешбинӣ накарда бошад, дар муҳлати на дертар аз 3 моҳи тақвимии пас аз гирифтани иҷозатнома (иҷозат) ба имзо расонида мешавад.

3. Истифодабарии сарватҳои табиӣ бе иҷозатнома ва бе қарордоди истифодабарии сарватҳои табиӣ манъ аст.

4. Ҳангоми бе иҷозатнома ва бе қарордод истифода гардидани сарватҳои табиӣ, андозҳо барои сарватҳои табиӣ (бонусҳо ва роялти барои истихроҷ), ки дар Кодекси мазкур муқаррар шудаанд, дар ҳаҷми меъёри дукарата ситонида мешаванд ва чунин шахс мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

5. Низоми андозе, ки дар қарордод муқаррар карда мешавад, бояд ба талаботи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон дар санаи баимзорасонии қарордод мутобиқат намояд.

6. Пешбинӣ намудани муқаррарот (талабот) оид ба пардохти андозҳо барои сарватҳои табиӣ дар иҷозатномаҳо ва дигар асноде, ки ба истифодабарии сарватҳои табиӣ алоқаманд мебошанд, ба истиснои қарордодҳо оид ба истифодабарии сарватҳои табиӣ, манъ аст.

7. Дар ҳолатҳое, ки сарватҳои табиӣ дар асоси як қарордод аз ҷониби якчанд андозсупоранда мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода карда мешавад, низоми андозбандии дар чунин қарордод муқарраршуда барои ҳамаи истифодабарандагони сарватҳои табиӣ (андозсупорандагон), ки дар қарордод дарҷ шудаанд, ягона мебошад. Бо мақсадҳои андозбандӣ фаъолияти дар доираи чунин қарордод иҷрошавандаи андозсупорандагон ҳамчун фаъолияти як андозсупоранда дониста шуда, онҳо

уҳдадор мебошанд, ки баҳисобгирии ягонаи муштаракро пеш баранд ва ҳамаи андозҳо барои истифодабарии сарватҳои табиии дар қарордод муқарраршударо мутобиқи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт намоянд.

8. Истифодабарандаи сарватҳои табиӣ уҳдадор аст баҳисобгирии алоҳидаро барои ҳисоб кардани уҳдадориҳои андозӣ мутобиқи низоми андозбандии пешбининамудаи қарордод ва ҳисоб кардани уҳдадориҳои андозӣ оид ба фаъолияте, ки аз доираи чунин қарордод берун аст (аз ҷумла, бо истифодаи сарватҳои табиӣ алоқаманднабуда), амалӣ намояд.

9. Муқаррароти қисми 7 ҳамин модда дар мавриди баҳисобгирии алоҳида дар ҳолатҳое, ки истифодабарандагони сарватҳои табиӣ дар баробари фаъолият тибқи қарордоди истихроҷи канданиҳои фоиданоки маъмулӣ ва (ё) обҳои зеризаминӣ фаъолиятеро анҷом медиҳанд, ки аз доираи чунин қарордодҳо берун аст (ба истифодаи сарватҳои табиӣ вобаста нест) татбиқ намегарданд.

10. Ҳангоми аз ҷониби истифодабарандаи сарватҳои табиӣ бе ворид намудани тағйирот ба қарордод коркард гардидани канданиҳои фоиданоки ҳамроҳ ва канданиҳои дигар, ки дар қарордод пешбинӣ нашудаанд, андозҳо барои сарватҳои табиӣ мутобиқи муқаррароти боби мазкур бо меъёри дукарата ҳисоб ва пардохт карда мешавад.

§2. Бонуси обунавӣ

Моддаи 296. Андозсупорандагон

Бонуси обунавӣ аз ҷониби шахсе пардохт мегардад, ки дар озмун барои гирифтани ҳуқуқи истифодабарии сарватҳои табиӣ ғолиб омадааст ё ҳуқуқи истифодабарии сарватҳои табииро дар асоси музокироти мустақим ва (ё) иҷозатномаро (иҷозат) барои истихроҷи канданиҳои фоиданок ва ё барои омӯзиши геологиро мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтааст.

Моддаи 297. Андозаи бонуси обунавӣ

Андозаи бонуси обунавӣ мутобиқи қоидаҳои муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шуда, дар қарордоди истифодабарии сарватҳои табиӣ дарҷ карда мешавад.

Моддаи 298. Муҳлати пардохти бонуси обунавӣ

1. Маблағи муқарраршудаи бонуси обунавӣ аз ҷониби истифодабарандагони сарватҳои табиӣ пас аз гирифтани иҷозатнома (иҷозат) оид ба ҳуқуқи истихроҷи сарватҳои табиӣ дар муҳлатҳои зерин пардохт карда мешавад:

а) барои канданиҳои фоиданоки маъмул ва канданиҳои фоиданок (ба истиснои субъектҳое, ки дар соҳаи истихроҷи ангишт фаъолият менамоянд):

- сӣ фоизи маблағи муқарраршудаи бонуси обунавӣ дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз санаи гирифтани иҷозатнома (иҷозат) оид ба ҳуқуқи истихроҷи сарватҳои табиӣ;

- ҳафтод фоизи маблағи боқимондаи муқарраршудаи бонуси обунавӣ аз санаи оғоз намудани корҳои истихроҷи канданиҳои фоиданок дар давоми 1 (як) сол аз рӯи ҳиссаҳои баробар барои ҳар моҳи давраи ҳисоботӣ. Дар ҳолатҳои алоҳида барои конҳои ҷудогонаи канданиҳои фоиданок Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад 2 (ду) сол аз руи ҳиссаҳои баробар барои ҳар моҳи давраи ҳисоботӣ.

б) барои истихроҷи ангишт вобаста ба андозаи бонуси обунавии ҳисобшуда:

- то 200000 нишондиҳанда барои ҳисобҳо ташкил додани маблағи бонуси обунавӣ дар давоми 2 (ду) сол аз рӯи ҳиссаҳои баробар барои ҳар моҳи ҳисоботӣ;

- аз 200000 то 500000 нишондиҳанда барои ҳисобҳо ташкил намудани маблағи бонуси обунавӣ дар давоми 4 (чор) сол аз рӯи ҳиссаҳои баробар барои ҳар моҳи ҳисоботӣ;

- аз 500000 то 1 миллион нишондиҳанда барои ҳисобҳо ташкил намудани маблағи бонуси обунавӣ дар давоми 6 (шаш) сол аз рӯи ҳиссаҳои баробар барои ҳар моҳи ҳисоботӣ;

- зиёда аз 1 миллион нишондиҳанда барои ҳисобҳо ташкил намудани маблағи бонуси обунавӣ дар муҳлати 10 (даҳ) соли аввали фаъолият аз рӯи ҳиссаҳои баробар барои ҳар моҳи ҳисоботӣ.

2. Истифодабарандаи сарватҳои табиӣ метавонад маблағи пурраи ҳисобшудаи бонуси обунавиро, новобаста аз муқаррароти қисми 1 моддаи мазкур, якбора пардохт намояд.

3. Бонуси обунавӣ аз ҷониби истифодабарандагони сарватҳои табиӣ, ки иҷозатнома (иҷозат) барои омӯзиши геологиро гирифтаанд дар муҳлатҳои зерин пардохт карда мешавад, агар Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро муқаррар накарда бошад:

- панҷоҳ фоизи маблағи муқарраршуда дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз санаи додани ҳуҷҷати тасдиққунандаи ҳуқуқ барои истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ;

- панҷоҳ фоизи маблағи муқарраршудаи боқимонда на дертар аз 30 рӯзи тақвимӣ аз санаи эътибор пайдо кардани қарордод дар бораи истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ

4. Бонуси обунавӣ доир ба канданиҳои фоиданоки маъмул ва обҳои зеризаминӣ ба буҷети маҳалли ҷойгиршавии кон пардохт мешавад.

5. Доир ба конҳои ҷудогонаи канданиҳои фоиданок Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад муҳлати дигари пардохти бонуси обунавиро муқаррар намояд.

Моддаи 299. Эъломияи андоз

Эъломияи бонуси обунавӣ аз ҷониби истифодабарандаи сарватҳои табиии ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии кон дар муҳлати пардохти

якум пешниҳод карда шуда, ба варақаи ҳисоббаробаркунии андозсупоранда дар муҳлатҳое, ки барои пардохти бонуси мазкур муқаррар шудааст, гузаронида мешавад.

§3. Бонуси кашфи тиҷоратӣ

Моддаи 300. Андозсупорандагон

1. Андозсупорандагони бонуси кашфи тиҷоратӣ ин истифодабарандагони сарватҳои табиие мебошанд, ки ба мақомоти ваколатдор дар соҳаи геология дар бораи кашфи тиҷоратии канданиҳои фоиданок дар ҳудуди қарордодӣ ҳангоми гузаронидани амалиёти истифодабарии сарватҳои табиӣ дар доираи иҷозатномаи (иҷозати) барои истифодабарии сарватҳои табиӣ гирифташуда муроҷиат намудаанд.

2. Бонуси кашфи тиҷоратиро истифодабарандагони сарватҳои табиӣ дар асоси иҷозатномаҳои (иҷозати) зерин пардохт менамоянд:

1) барои истихроҷи канданиҳои фоиданок дар ҳолатҳои зерин:

а) барои ҳар як кашфи тиҷоратии канданиҳои фоиданок дар ҳудуди қарордодие, ки қаблан аз ҷониби ҳамин истифодабарандаи сарватҳои табиӣ дар ҳудуди дахлдор дар доираи иҷозатнома (иҷозат) барои иктишоф эълон шудааст;

б) барои кашф дар рафти гузаронидани иктишофи иловагии конҳо, ки боиси зиёдшавии ҳаҷми истихроҷи захираи сарватҳои канданиҳои фоиданоки қаблан аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи геологиямуқарраршуда, мегардад;

в) барои ҳар як кашфи тиҷоратии дигар канданиҳои фоиданоки дар рафти гузаронидани иктишофи иловагии конҳои сарватҳои истихроҷшавандае, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи геология тасдиқ шудаанд.

2) барои иктишоф ва истихроҷи якҷоя нисбат ба ҳар як кашфи тиҷоратии канданиҳои фоиданок дар ҳудуди қарордодӣ, аз ҷумла, барои кашф дар рафти гузаронидани иктишофи иловагии конҳо, ки боиси зиёдшавии захираи сарватҳои канданиҳои фоиданоки истихроҷшавандаи қаблан аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи геология муқарраршуда, мегардад.

3. Дар доираи иҷозатномаҳо (иҷозатҳо) барои гузаронидани корҳои иктишофи конҳои канданиҳои фоиданок, ки истихроҷи минбаъдаи канданиҳои фоиданокро пешбинӣ наменамоянд, бонуси кашфи тиҷоратӣ пардохт карда намешавад.

Моддаи 301. Андозаи бонуси кашфи тиҷоратӣ

Андозаи бонуси кашфи тиҷоратӣ мутобиқи тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шуда, дар қарордоди истифодаи сарватҳои табиӣ дарҷ карда мешавад.

Моддаи 302. Муҳлати пардохти бонуси кашфи тиҷоратӣ

1. Маблағи бонуси кашфи тиҷоратӣ аз ҷониби истифодабарандагони сарватҳои табиӣ на дертар аз 15-уми ҳар моҳи минбаъда пас аз моҳе, ки ба андозсупоранда иҷозатнома (иҷозат) барои истихроҷи канданиҳои фоиданок дода шудааст, бо таносуби 30 фоиз, 30 фоиз ва 40 фоиз ба буҷет пардохт карда мешавад.

2. Бонуси кашфи тиҷоратии канданиҳои фоиданоки маъмул ва обҳои зеризаминӣ дар маҳалли ҳисоботдиҳии андозсупоранда аз рӯи ҷойгиршавии кон ва дар муҳлати на дертар аз 15-уми моҳи пас аз моҳе, ки ба андозсупоранда иҷозатнома (иҷозат) дода шудааст, пардохт карда мешавад.

Моддаи 303. Эъломияи андоз

Эъломия оид ба бонуси кашфи тиҷоратӣ аз ҷониби истифодабарандаи сарватҳои табиӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии кон дар муҳлатҳое, ки дар моддаи 302 Кодекси мазкур барои пардохти бонуси мазкур муқаррар шудааст, пешниҳод карда мешавад.

§4.Роялти барои истихроҷ

Моддаи 304. Андозсупорандагон

Супорандагони роялти барои истихроҷ-истифодабарандагони сарватҳои табиие мебошанд, ки дар доираи иҷозатномаҳо (иҷозати) барои истифодабарии сарватҳои табиӣ, амалҳои зеринро анҷом медиҳанд:

- истихроҷи канданиҳои фоиданок, аз ҷумла, канданиҳои фоиданок аз зуҳуроти минералии техногенӣ;
- коркарди канданиҳои фоиданок ва аз таркиби онҳо гирифтани (ба даст овардани) ҷузъҳои фоиданок;

Моддаи 305. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандии роялти барои истихроҷ (минбаъд-роялтӣ) ҳаҷми канданиҳои фоиданоки истихроҷшуда, аз ҷумла, ҳаҷми канданиҳои фоиданоки ҳамроҳ истихроҷшудаи бо роҳи технологӣ ҷудогардидаи (минбаъд ҳамроҳистихроҷшуда) зерин мебошанд:

- аз конҳо ва ё қитъаҳои алоҳидаи сарватҳои табии ба андозсупоранда дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷудошуда;
- аз партовҳо (талафот) истихроҷшаванда, агар чунин истихроҷ гирифтани иҷозатномаи (иҷозати) алоҳидаро талаб намояд.

2. Объекти роялти барои истихроҷ аз рӯи ҳар як намуди кандании фоиданоки истихроҷшуда алоҳида муқаррар карда мешавад.

3. Объектҳои андозбандӣ барои роялти инҳо мебошанд:

- ҳаҷми канданиҳои фоиданоки истихроҷшуда (аз ҷумла, бо роҳи технологӣ ҷудогардидаи ҳамроҳ истихроҷшуда);
- ҷузъҳои муфиди аз канданиҳои фоиданок, ашёи хоми минералӣ, зуҳуроти минералии техногении ташаккулёфта;
- карбогидридҳои истеҳсолшуда, ки коркарди аввалияи тиҷоратиро

гузаштаанд, аз ҷумла, канданиҳои фоиданоки ҳамроҳ истихроҷшуда ва ҷузъҳои фоиданоки он;

- ҷузъҳои фоиданок, ки дар ҷараёни коркарди карбогидратҳо ба даст омадаанд ва ҳамчун маҳсулоти тайёр ҳангоми истихроҷ ва коркарди қаблӣ дар таркиби канданиҳои фоиданоки коркардшаванда андозбандӣ нашудаанд;

- филизоти қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои истихроҷшуда, аз ҷумла, аз зуҳуроти минералии техногенӣ;

- канданиҳои фоиданоки дигар, аз ҷумла, ашёи хоми минералии аз коркарди аввалия гузашта.

Моддаи 306. Манбаи андоз

1. Манбаи андози роялтӣ арзиши ҳаҷми канданиҳои истихроҷшуда, аз ҷумла, ҳамроҳистихроҷшуда мебошад, ки бо нархи миёнаи таҳвил дар давраи ҳисоботӣ ҳисоб карда шудаанд, агар дар ин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

2. Нархи миёнаи таҳвил дар давраи ҳисоботӣ барои ҳар як канданиҳои фоиданоки истихроҷшуда алоҳида бо роҳи тақсим намудани маблағи фурӯш бо пули миллӣ (бо назардошти андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо) ба ҳаҷми фурӯш ба шакли ҷисмонӣ муайян карда мешавад. Дар сурати мавҷуд набудани фурӯши канданиҳои фоиданок дар давраи ҳисоботӣ, манбаи андоз дар асоси нархи миёнаи таҳвили канданиҳои фоиданок дар давраи ҳисоботии охир, ки фурӯш дар он сурат гирифтааст, муайян карда мешавад.

3. Дар сурати пурра мавҷуд набудани таҳвили канданиҳои фоиданоки истихроҷшуда ва пурра барои эҳтиёҷоти худи андозсупоранда истифода намудани онҳо, арзиши канданиҳои фоиданоки дар давраи андоз истихроҷшуда дар асоси арзиши аслии воқеии истихроҷ ва (ё) коркарди аввалия (полоиш, тозакунӣ), ки ба ин канданиҳои фоиданок тибқи талаботи Кодекси мазкур ва қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи баҳисобгирии муҳосибӣ рост меояд, 20 фоиз зиёд карда шуда, муайян карда мешавад.

4. Дар ҳолатҳое, ки як қисми канданиҳои фоиданоки истихроҷшуда фурӯхта мешаванд ва қисми дигари кандании фоиданок барои эҳтиёҷоти худӣ истифода мешаванд, манбаи андоз барои кандании фоиданок дар асоси нархи миёнаи фурӯши ин кандании фоиданок, барои тамоми ҳаҷми кандании фоиданоки истихроҷшуда ҳисоб карда мешавад.

5. Манбаи андози роялтӣ аз ҷониби истифодабарандаи сарватҳои табиӣ мустақилона нисбат ба ҳар як канданиҳои фоиданоки истихроҷшуда муайян карда мешавад, аз ҷумла, ҷузъҳои фоиданоки ҳамроҳ, ки ҳангоми истихроҷи канданиҳои фоиданоки асосӣ истихроҷ карда шудаанд.

6. Манбаи андоз барои навъҳои алоҳидаи канданиҳои фоиданок, ба истиснои филизоти қиматбаҳо, инчунин, сангҳои қиматбаҳо ҳамчун миқдори канданиҳои фоиданоки истихроҷшуда бо ифодаи аслӣ, муайян карда мешавад.

7. Манбаи андоз барои филизоти қиматбаҳо дар шакли софи химиявӣ бо ифодаи аслӣ дар миқдори канданиҳои фоиданоки истихроҷшуда муайян

карда мешавад.

8. Манбаи андоз барои истихроҷи сангҳои қиматбаҳо аз конҳои қишрӣ, пошхурда ва техногенӣ аз рӯи миқдори канданиҳои фоиданоки баъд аз ҷудокунии аввалия ва арзёбии (нархгузории) аввалияи сангҳои коркарднашуда бадастомада, муайян карда мешавад. Дар чунин ҳолат, сангҳои қиматбаҳои нодир алоҳида ҳисоб карда шуда, барои онҳо манбаи андози роялтӣ алоҳида муайян карда мешавад. Арзёбии (нархгузории) арзиши сангҳои қиматбаҳои истихроҷшуда дар асоси баҳодиҳии ибтидоии онҳо мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи филизоти қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо анҷом дода мешавад.

9. Арзиши филизоти қиматбаҳо (тилло, нуқра ва платина) ва дигар филизоти дар давраи андозӣ истихроҷкардаи истифодабарандаи сарватҳои табиӣ дар асоси нархи миёнаи таҳвили чунин филизот, ки дар давраи андоз дар биржаи филизоти Лондон, биржаи филизоти қиматбаҳои Лондон ва ё дигар биржаи баналмилалӣ (минтақавӣ) ташаккул ёфтааст, ҳисоб карда мешавад.

10. Арзиши навъҳои алоҳидаи канданиҳои фоиданоки маъмули дар давраи андозӣ истихроҷкардаи истифодабарандаи сарватҳои табиӣ дар асоси нархи миёнаи сметавии сарватҳои асосии сохтмонии муайяннамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба масъалаҳои меъморӣ ва сохтмон муайян карда мешавад.

11. Агар дар қисмҳои дигари ҳамин модда муқаррароти дигар пешбинӣ нашуда бошад, арзиши канданиҳои фоиданоки дар давраи андоз истихроҷкардаи истифодабарандаи сарватҳои табиӣ, аз ҷумла, ҳамроҳистихроҷшуда дар асоси нархи миёнаи таҳвили чунин канданиҳои фоиданок, ки дар биржаи байналмилалӣ (минтақавӣ) дар давраи андоз ташаккул ёфтааст ё бо тартиби дигари аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти ваколатдори давлатӣ муқарраршаванда муайян карда мешавад.

Моддаи 307. Меъёрҳои роялти барои истихроҷ

1. Меъёрҳои роялти барои истихроҷи канданиҳои фоиданоки маъмул ба андозаи зерин муқаррар карда мешаванд:

Р/т	Номгӯи канданиҳои фоиданоки маъмул	Меъёрҳо (бо фоиз ва сомонӣ аз манбаи андоз)
1.	Рег (ба ғайр аз реги қолибрезӣ, квартсӣ (шишасозӣ) барои саноати чиниворию фаянсӣ ва сементбарорӣ)	5 фоиз
2.	Реги қолибрезӣ, квартсӣ (шишасозӣ) барои саноати чиниворию фаянсӣ ва сементбарорӣ	9 фоиз, вале на кам аз 10 фоизи нишондиҳанда барои ҳисобҳо барои метри мукааб

3.	Омехтаи регу шағал	5 фоиз, вале на кам аз 10 фоизи нишондиҳанда барои ҳисобҳо барои якметри мукааб
4.	Гил (ба ғайр аз гили оташтобовар, мушкилгудоз, қолибрезӣ барои саноати чинисозию фаянсӣ ва сементбарорӣ, флоридонӣ, рангрезӣ, бентонитӣ, кислотатобовар ва каолин (сафедгил))	5 фоиз
5.	Гили оташбардор, мушкилгудоз, қолибрезӣ барои саноати чиниворию фаянсӣ ва сементбарорӣ, флоридонӣ, рангрезӣ, бентонитӣ, кислотатобовар ва каолин (сафедгил)	5 фоиз, вале на кам аз 10 фоизи нишондиҳанда барои ҳисобҳо як метри мукааб
6.	Гилхок (ба ғайр аз гилхоки саноати сементбарорӣ)	7 фоиз
7.	Гилхок барои саноати сементбарорӣ	6 фоиз, вале на кам аз 10 фоизи нишондиҳанда барои ҳисобҳо барои якметри мукааб
8.	Санги бинокорӣ	5 фоиз
9.	Регсанг (ба ғайр аз битуминоз, рӯйбаст, динас ва барои саноати шишабарорӣ)	5 фоиз вале на кам аз 10 фоизи нишондиҳанда барои ҳисобҳо барои як метри мукааб
10.	Регсанги битуминоз, рӯйбаст, динас ва барои саноати шишабарорӣ	4 фоиз
11.	Бӯр	6 фоиз
12.	Квартсит (ба ғайр аз бӯтахишт, флюсӣ, рӯйбаст, оҳандор барои истеҳсоли карбиди силитсий, силитсийи булӯрини хӯлаи оҳан)	6 фоиз
13.	Квартсити буттахишт, флюсӣ, рӯйбаст, оҳандор барои истеҳсоли карбиди силитсий, силитсийи булӯрини хӯлаи оҳан	6 фоиз
14.	Доломит (ба ғайр аз битумнок ва барои саноати сементбарорӣ)	6 фоиз
15.	Доломити битумнок ва барои саноати сементбарорӣ	5 фоиз, вале на кам аз 10 фоизи нишондиҳанда барои ҳисобҳо барои як метри мукааб
16.	Мергел (ба ғайр аз битумнок ва барои саноати	7 фоиз

	сементбарорӣ)	
17.	Мергели битумнок ва барои саноати сементбарорӣ	10 фоиз
18.	Оҳаксанг (ба ғайр аз битумнок, рӯйбаст, хока барои саноати сементбарорӣ, филизӣ, химиявӣ, шишабарорӣ, селлюлозаю коғазбарорӣ ва қандистеҳсолкунӣ, инчунин, барои истеҳсоли гилхок)	6 фоиз
19.	Оҳаксанги битумнок, рӯйбаст, хока барои саноати филизӣ, химиявӣ, шишабарорӣ, селлюлозаю коғазбарорӣ ва қандистеҳсолкунӣ, инчунин, барои истеҳсоли гилхок	6 фоиз
20.	Оҳаксанг барои саноати сементбарорӣ	10 фоиз, вале на кам аз 10 фоизи нишондиҳанда барои ҳисобҳо барои як метри мукааб
21.	Оҳаксанги ковок (ба ғайр аз оҳаксанги рӯйбаст ва ороишӣ)	6 фоиз
22.	Мармар ва оҳаксанги ковоки рӯйбаст ва ороишӣ	6 фоиз
23.	Варақсанг (ба ғайр аз варақсанги сӯзанда ва бомпӯшӣ)	6 фоиз

24.	Варақсанги сӯзанда ва бомпӯшӣ	5 фоиз
25.	Аргиллитҳо ва алевролитҳо	5 фоиз
26.	Ҷинсҳои магмавӣ, вулқонӣ ва ҷинсҳои метаморфозӣ (ба ғайр аз ҷинсҳои рӯйбаст, ороишӣ, барои истеҳсоли маводи оташтобовар ва кислотатобовар, сангрезӣ ва пахтаи минералӣ, ба ғайр аз маводе, ки барои истифода дар саноати сементбарорӣ муносибанд)	6 фоиз
27.	Ҷинсҳои магмавӣ, вулқонӣ ва ҷинсҳои метаморфозӣ, рӯйбаст, ороишӣ, барои истеҳсоли маводи оташтобовар ва кислотатобовар, сангрезӣ ва пахтаи минералӣ, инчунин, барои истифода дар саноати сементбарорӣ муносиб	5 фоиз
28.	Блоки аз санги таббиӣ сохташуда	5 фоиз, вале на кам аз 10 фоизи нишондиҳанда барои ҳисобҳо барои як метри мукааб
29.	Резаҳои мармарӣ	5 фоиз, вале на кам аз 10 фоизи нишондиҳанда барои ҳисобҳо барои як метри мукааб
30.	Сангрезаи сохтмонӣ	5 фоиз, вале на кам аз 10 фоизи нишондиҳанда барои ҳисобҳо барои як метри мукааб
31.	Реги сохтмонӣ	5 фоиз, вале на кам аз 10 фоизи нишондиҳанда барои ҳисобҳо барои як метри мукааб
32.	Гач	6 фоиз

2. Меъёрҳои роялти барои истихроҷи обҳои зеризаминӣ аз рӯи категорияҳои обҳои зеризаминӣ тибқи ҷадвали овардашуда, чунин муқаррар карда мешаванд:

Р/т	Номгӯи обҳои зеризаминӣ:	Меъёрҳо бо фоиз аз манбаъ
1.	Барои обҳои зеризаминии табобатӣ (лойқаҳои табобатӣ) ва обҳои софу минералӣ барои рехтан дар зарфҳо (тариқи коркарди саноатӣ)	10
2.	Барои обҳои зеризаминӣ, ки барои дигар мақсадҳо истифода карда мешаванд (ба истиснои мақсадҳои дар банди 3 ва 4 ҷадвали мазкур муайяншуда)	8
3.	Барои обҳои зеризаминӣ, ки аз ҷониби корхонаҳои соҳаи хизматрасонии коммуналӣ барои таъмини эҳтиёҷоти аҳолӣ истихроҷ карда мешавад	2
4.	Барои обҳои зеризаминӣ, ки аз ҷониби ташкилоти хизматрасонии коммуналӣ, сарфи назар аз шакли моликият барои таъмини эҳтиёҷоти аҳолии деҳот истихроҷ карда мешавад	0,2

Эзоҳ: Тибқи талаботи қисми 1 моддаи 306 Кодекси андоз манбаи ҳисоб намудани андози роялти барои истихроҷи обҳои зеризаминӣ барои рехтан дар зарфҳо (тариқи коркарди саноатӣ) аз ҳисоби арзиши аслии маҳсулоти молӣ якум ҳисоб карда мешавад.

3. Меъёрҳои роялти барои истихроҷи канданиҳои фоиданок, ба истиснои онҳое, ки дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда пешбинӣ гардидаанд, ба андозаҳои зерин муқаррар карда мешаванд:

Р/т	Номгӯи канданиҳои фоиданок	Меъёрҳо (бо фоиз аз манбаи андоз)
1.	Нафт, конденсати газ ва гази табиӣ	8
2.	Ангишт ва торф	5
3.	Филизоти сиёҳ (оҳан, манган, хром, ванадий)	4
4.	Филизоти ранга ва нодир (мис, сурб, рух, қалъагӣ, никел, кобалт, молибден, симоб, сурма, висмут, кадмий, алюминий, стронсий, титан, сирконий, литий, волфрам, тантал, ниобий ва ғайра)	8
5.	Канданиҳои фоиданоки пошхӯрда	10
6.	Филизоти асил (тилло, нуқра, платиноидҳо)	8
7.	Сангҳои қиматбаҳо	8
8.	Сангҳои ранга (зинатӣ) ва/ё ашёи хоми пйезооптикӣ	9
9.	Ашёи хоми радиоактивӣ	6
10.	Ашёи хоми кӯҳии химиявӣ ва обҳои гарм	5
11.	Ашёи хоми кандании кӯҳӣ (консентрат) ва/ё ашёи хоми ғайримаъданӣ барои филизгудозӣ	5
12.	Дигар канданиҳои фоиданоке, ки дар ҳамин ҷадвал, инчунин, дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда нишон дода	3

	нашудаанд	
13.	Истихроҷи канадниҳои фоиданок аз ташаккулёбии минералии техногенӣ	30 фоизи меъёри андоз барои истихро-ҷи кандании фоиданоки асосӣ
14.	Канданиҳои фоиданоки пошхӯрда, ки бо усули худбиёрӣ ва худфаъолӣ ҷамъоварӣ карда мешаванд	0

4. Барои андозсупорандагони инфиродӣ, ки ба истихроҷи филизоти қиматбаҳо, ранга, нодир ва радиоактивӣ машғуланд, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад меъёрҳои баландтари андозҳоро муқаррар намояд.

5. Андозаи роялти барои истихроҷи ҳамаи намудҳои канданиҳои фоиданок, ки бояд ба буҷет пардохт шавад, ҳамчун ҳосили зарби арзиши (ҳаҷми) ҳар як намуди канданиҳои фоиданоки истихроҷнамудаи истифодабарандаи сарватҳои табиӣ дар давраи андозӣ ба меъёрҳои дахлдори роялти муайян карда мешавад.

6. Субъектҳое, ки сарватҳои табииро дар истеҳсолот, сохтмон ва фурӯш истифода намудаанд, аммо оид ба хариди онҳо ҳуҷҷат надоранд ва ё ҳуҷҷатҳои пешниҳоднамудаашон асоснок намебошанд, вобаста ба чунин сарватҳои табии андози роялтиро бо меъёри 2 каратае, ки дар ҳамин модда муайян шудааст, ҳисоб ва ба буҷет пардохт менамоянд.

Моддаи 308. Тартиби муқаррар намудан ва пардохти роялти барои истихроҷ дар шакли молӣ (натуралӣ)

1. Ҳангоми байни истифодабарандаи сарватҳои табиӣ ва мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи саноат ва технологияҳои нав ба имзо расидани созишномаи иловагӣ дар бораи пардохти роялтӣ дар шакли аслӣ (натуралӣ), чунин пардохт дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти ваколатдори давлатӣ иҷозат дода мешавад.

2. Арзиши дар шакли молӣ пардохтшавндаи роялтӣ бояд ба маблағи пулии пардохти андози мазкур баробар бошад.

6. Истифодабарандаи сарватҳои табиӣ ва қабулкунанда мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии кон оид ба супоридани роялтӣ дар шакли аслӣ (натуралӣ) дар муҳлати муқарраргардида ҳисобот пешниҳод менамоянд.

7. Қабулкунанда барои саривақт ва пурра ба буҷет гузаронидани маблағҳои пулии пардохти роялти барои истихроҷ (тибқи ҳисобҳои истифодабарандаи сарватҳои табиӣ), инчунин, барои маҳсулоти қабулкардааш мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошад.

Моддаи 309. Давраи андоз, тартиби пешниҳоди эъломия ва пардохти роялти барои истихроҷ

1. Давраи андоз (ҳисоботӣ) барои роялтӣ моҳи тақвимӣ мебошад.

2. Эъломияи (ҳисоби) роялти барои истихроҷ мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ то санаи 15-уми моҳипас аз давраи ҳисоботии андозӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии кон, пешниҳод карда мешавад.

3. Роялти барои истихроҷи тамоми намудҳои канданиҳои фоиданок дар муҳлати на дертар аз рӯзи 15-уми моҳи пас аз давраи ҳисоботӣ, пардохт карда мешавад.

БОБИ 45. РЕНТА БАРОИ ЗАХИРА

Моддаи 310. Андозсупорандагон

Супорандагони рента барои захира истифодабарандагони захираҳои табиӣ мебошанд, ки тибқи қонунгузории Тоҷикистон барои ҷустуҷӯ, коркард ё истихроҷ иҷозатнома гирифтаанд.

Моддаи 311. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандии рента барои захираҳо маблағи мусбии маблағҳои софи ҷамъшудаи истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар доираи лоиҳаи истифодаи захираҳои табиӣ дар давраи ҳисоботӣ мебошад.

2. Рента барои захираҳо, ки аз ҷониби истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар доираи лоиҳаи истифодаи захираҳои табиӣ дар давраи ҳисоботӣ пардохт карда мешавад, илова ба андоз аз даромаде мебошад, ки бояд ширкат аз даромади андозбандишаванда дар давраи ҳисоботӣ пардохт кунад.

3. Қоидаҳои гузаришии татбиқи рента барои захираҳо ба қарордодҳои амалкунанда истифодабарандагони захираҳои табииро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

Моддаи 312. Манбаи андоз

1. Манбаи андози рента барои захираҳо дар давраи ҳисоботӣ даромади софи ҷамъшудаи истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар доираи қарордоди истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар давраи ҳисоботӣ мебошад.

2. Рента барои захираҳо танҳо дар сурате ситонида мешавад, ки даромади софи ҷамъшудаи истифодабарандагони захираҳои табии дар доираи қарордоди истифодабарандагони захираҳои табии дар давраи ҳисоботӣ мусбӣ арзёби гардад.

Моддаи 313. Даромадҳои софи ҷамъшуда

1. Даромади софи ҷамъшудаи истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар доираи қарордод истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар давраи ҳисоботӣ бо истифодаи формулаи зерин ҳисоб карда мешавад:

$$(A \times B) + C,$$ дар ин ҷо

A - даромади софи ҷамъшудаи истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар доираи қарордод истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар охири

давраи ҳисоботи гузашта;

В - барои истихроҷкунандаи маъдан [113%] ё барои истихроҷкунандаи нафту газ [116,5%];

С - даромади софи истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар доираи қарордод истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар давраи ҳисоботии ҷорӣ.

2. Агар истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар робита ба қарордоди истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар давраи ҳисоботӣ рента барои захираҳо пардохт кунад, маблағи софи ҷамъшудаи истифодабарандагони захираҳои табиӣ аз ин қарордод дар охири давра ба сифр баробар аст.

Моддаи 314. Даромади соф дар доираи қарордод

1. Даромади софи истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар доираи қарордоди истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар давраи ҳисоботӣ маблағи умумии қарордодӣ дар давраи ҳисоботӣ мебошад, ки аз ҳисоби хароҷоти тарҳшудаи қарордоди истифодабарандагони захираҳои табиӣ барои қарордод дар давраи ҳисоботӣ кам карда шудааст.

2. Даромади софи истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар доираи қарордоди истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар давраи ҳисоботӣ метавонад бузургии манфӣ бошад.

Моддаи 315. Даромади умумии дар доираи қарордод

1. Даромади умумии истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар доираи қарордоди истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар давраи ҳисоботӣ аз бузургиҳои зерин иборат аст:

- даромади умуми барои мақсадҳои андозбандии даромад, даромаде, ки истифодабаранда аз қарордоди истифодабарандагони захираҳои табиӣ дар давраи ҳисоботӣ гирифтааст, ба истиснои даромад аз фурӯши воситаҳои асосӣ, дороиҳои ғайримоддӣ ё дигар воситаҳои асосӣ;

- маблаге, ки истифодабаранда аз фурӯши воситаҳои асосӣ, дороиҳои ғайримоддӣ ё дигар дороиҳои асосӣ дар давраи ҳисоботӣ, ки дар қарордоди истифодабарандагони захираҳои табиӣ истифодашуда, ба даст овардааст, аммо танҳо дар сурате, ки хароҷоти ҳангоми хариди дороиҳо бадастомада ҳангоми ҳисоб кардани маблағҳои софи қарордод тарҳ карда шуда бошанд;

- ҳама гуна маблаге, ки барои барқарор, ҷуброн ё пӯшонидани хароҷоти қаблан тарҳшуда ҳангоми ҳисоб кардани даромади софи истифодабаранда аз қарордод дар ҳама давраи ҳисоботӣ, ба истиснои маблаге, ки дар сархати якуми ҳамин қисм пешбинӣ шудааст.

2. Агар маблаги дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда ба қарордоди истифодабарандаи захираҳои табиӣ ва ҳама гуна фаъолияти дигар (аз ҷумла, қарордоди дигари истифодабарандаи захираҳои табиӣ) марбут бошад, танҳо он қисми маблаге, ки ба карордоди номбаршудаи якум марбут аст, ба даромади умумии истифодабарандаи ин қарордод дохил карда мешавад.

Моддаи 316. Арзиши тарҳшаванда дар доираи қарордод

1. Хароҷоти умумии тарҳшавандаи истифодабарандаи захираҳои табиӣ

оид ба қарордоди истифодабарандаи захираҳои табиӣ дар давраи ҳисоботӣ аз бузургиҳои зерин иборат мебошад:

- тарҳҳои умумии иҷозатдодашудаи истифодабаранда барои мақсадҳои андози даромад аз рӯи қарордод дар давраи ҳисоботӣ, ба истиснои хароҷотҳои зерин:

а) истеҳлок;

б) зараре, ки мутобиқи моддаи 194 ба давраи дигар гузаронида мешавад;

в) фоизҳо, хароҷоти молиявӣ ва хароҷот барои хеджинг;

- хароҷоти андозсупоранда барои хариди воситаҳои асосӣ, дороиҳои ғайримоддӣ ё дигар воситаҳои асосӣ дар давраи ҳисоботӣ барои истифода дар доираи қарордод;

- ҳама гуна андоз аз даромаде, ки андозсупоранда нисбат ба даромади андозбандишаванда аз рӯи қарордод дар давраи ҳисоботӣ пардохт кардааст.

2. Агар маблағи дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда ба қарордоди истифодабарандаи захираҳои табиӣ ва ҳама гуна фаъолияти дигар (аз ҷумла, дигар қарордоди истифодабарандаи захираҳои табиӣ) марбут бошад, танҳо он қисми маблаге, ки ба қарордоди номбурдаи якум марбут аст, ба хароҷоти тарҳшавандаи истифодабарандаи ин қарордод дохил карда мешавад.

Моддаи 317. Давраи ҳисоботӣ

Давраи ҳисоботӣ барои истифодабарандаи захираҳои табиӣ бо мақсади рента барои захираҳо ҳамон давраи ҳисоботие, мебошад, ки бо мақсади андоз аз даромад муқаррар шудааст.

Моддаи 318. Меъёри андоз

Меъёри рента барои захираҳо [%] мебошад.

Моддаи 319. Тартиби ҳисобкунии рента барои захираҳо

1. Истифодабарандаи захираҳои табиӣ рента барои захираҳоро барои ҳар як қарордоди истифодабарандаи захираҳои табиӣ алоҳида ҳисоб мекунад.

2. Маблаги рента барои захираҳое, ки аз ҷониби истифодабарандаи захираҳои табиӣ дар доираи қарордоди истифодабарандаи захираҳои табиӣ бояд дар давраи ҳисоботӣ пардохт карда шавад, бо роҳи зарб задани меъёри андоз ба манбаи андози қарордод дар ин давра ҳисоб карда мешавад.

Моддаи 320. Эъломияи андоз

Истифодабарандаи захираҳои табиӣ эъломияи андоз аз рента барои захираҳоро дар шакли тасдиқшуда барои давраи ҳисоботӣ ба мақомоти андоз дар ҳамон санае пешниҳод менамоянд, ки бо мақсади андоз аз даромад муқаррар шудааст.

Моддаи 321. Муҳлати пардохти рента барои захираҳо

Истифодабарандаи захираҳои табиӣ уҳдадор мебошанд, ки маблаги рента барои захираҳоро ба буҷет на дертар аз санаи 15-уми моҳи баъд аз давраи андозӣ, пардохт намоянд.

БОБИ 46. РОЯЛТИ БАРОИ ОБ

Моддаи 322. Андозсупорандагон

Супорандагони роялти барои об (минбаъд дар ҳамин боб - андозсупорандагон) шахсоне эътироф мешаванд, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон обро барои истеҳсоли неруи барқ истифода мебаранд.

Моддаи 323. Объекти андозбандӣ

Объекти андозбандии роялти барои об истифодаи объектҳои обӣ бо мақсади истеҳсоли неруи барқ дар неругоҳҳои барқии обӣ эътироф мешавад.

Моддаи 324. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз миқдори неруи барқӣ дар давраи ҳисоботӣ истеҳсолшуда бе дар назардошти талаф ҳангоми интиқоли (таҳвили) минбаъдаи он, муайян карда мешавад.

2. Манбаи андоз аз ҷониби андозсупоранда нисбат ба ҳар як объект алоҳида муайян карда мешавад.

Моддаи 325. Озодкунӣ

Объектҳои дорои иқтидори истеҳсоли то1000 киловатт неруи барқ аз ҳисоб ва пардохти роялти барои об озод мебошанд.

Моддаи 326. Давраи андоз

Давраи андозии роялти барои об моҳи тақвимӣ дониста мешавад.

Моддаи 327. Меъёри андоз

Меъёри роялти барои об барои ҳар як 1000 киловатт/соат неруи барқи истеҳсолшуда ба андозаи 0,06 нишондиҳанда барои ҳисобҳо муқаррар карда мешавад.

Моддаи 328. Тартиби ҳисоб ва пардохт намудани роялти барои об

1. Маблағи роялти барои об аз рӯи натиҷаи ҳар як давраи андоз ҳамчун ҳосили зарби манбаи андоз ба меъёри андоз ҳисоб карда мешавад.

2. Маблағи роялти барои об ба буҷет на дертар аз санаи 15-уми моҳи баъд аз давраи андозӣ, пардохт карда мешавад.

Моддаи 329. Эъломияи андоз

Эъломияи андоз мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ, аз ҷониби андозсупоранда ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии он дар муҳлати на дертар аз санаи 15-уми моҳи баъд аз давраи андозӣ пешниҳод карда мешавад.

БОБИ 47. РЕНТАИ СОДИРОТӢ

Моддаи 330. Андозсупорандагон

Супорандагони рентаи содиротӣ шахсоне мебошанд, ки консентрати филизоти қиматбаҳо, сиёҳ, ранга, нодир, радиоактивӣ, ашёи хоми химиявии кӯҳӣ, сангҳои қиматбаҳо, ашёи хоми сангҳои ороишии аз коркарди аввалия гузаштаро (минбаъд дар боби мазкур – мол) аз Ҷумҳурии Тоҷикистон содирот менамоянд.

Моддаи 331. Объекти андозбандӣ

Объекти андозбандии рентаи содиротӣ ҳаҷми моли аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон содиротнамудаи андозсупоранада дониста мешавад. Барои мақсадҳои ҳамин боб зери мафҳуми содирот амалиётҳои зерин дониста мешаванд:

- таҳти низоми гумрукии “Содирот” берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон баровардани молҳо;
- ба фурӯш баровардани молҳои аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти низоми гумрукии “Коркард” содиротшуда.

Моддаи 332. Манбаи андоз

1. Манбаи андози рентаи содиротӣ дар давраи ҳисоботӣ ин арзише мебошад, ки дар асоси нархи миёнаи таҳвили (содироти) молҳо дар лаҳзаи содирот, ки дар шартномаҳои содиротӣ нишон дода шудааст, муайян карда мешавад.2. Манбаи андоз аз ҷониби андозсупоранда нисбат ба ҳар як намуди объектҳои андозбандӣ алоҳида муайян карда мешавад.

Моддаи 333. Давраи андоз

Давраи андоз барои рентаи содиротӣ моҳи тақвимӣ дониста мешавад.

Моддаи 334. Меъёри андоз

Меъёри рентаи содиротӣ ба андозаи зерин аз манбаи андоз муқаррар карда мешавад:

- аз 1 январи соли 2022 – 4 фоиз;
- аз 1 январи соли 2025 – 6 фоиз;
- аз 1 январи соли 2028 – 10 фоиз.

Моддаи 335. Тартиби ҳисоб ва пардохт намудани рентаи содиротӣ

1. Маблағи рентаи содиротӣ аз рӯи натиҷаи ҳар як давраи андоз ҳамчун ҳосили зарби манбаи андоз ба меъёри андоз ҳисоб карда мешавад.

2. Маблағи рентаи содиротӣ ба буҷет на дертар аз санаи 15-уми моҳи баъд аз давраи андоз, пардохт карда мешавад.

Моддаи 336. Эъломияи андоз

Эъломияи андоз мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ аз ҷониби андозсупоранда ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии он дар муҳлати на дертар аз санаи 15-уми моҳи баъд аз давраи андоз пешниҳод карда мешавад.

ФАСЛИ XI. АНДОЗИ ИҶТИМОӢ

БОБИ 48. АНДОЗИ ИҶТИМОӢ

Моддаи 337. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андози иҷтимоӣ шахсони зерин мебошанд:

- шахсони ҳуқуқӣ, воҳидҳои алоҳидаи онҳо, муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо ва соҳибкорони инфиродӣ – корфармоён, ки ба шахсони воқеӣ-резидентҳои бо онҳо дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатӣ ё бе шартнома ҳамчун коргарони кироя кор мекунанд, музди меҳнат, подошпулӣ ва манфиатҳои дигар медиҳанд;

- шахсони ҳуқуқӣ, воҳидҳои алоҳидаи онҳо, муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо ва соҳибкорони инфиродӣ, ки ба шахсони воқеӣ-резидентҳои ба сифати соҳибкори инфиродӣ ба қайд гирифтанашуда дар асоси шартномаҳои дорои хусусияти граждании ҳуқуқӣ ё бе шартнома дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаққи хизматҳои расонидашударо (корҳои иҷрошударо) ҷуброн менамоянд;

- шахсони воқеии дар сархатҳои якум ва дуюми ҳамин қисм пешбинигардида, ки музди меҳнат, подошпулӣ, манфиатҳои дигар ва ҷуброни ҳаққи хизматҳои расонидашударо (корҳои иҷрошударо) гирифтаанд;

- шахсони воқеие, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фаъолияти соҳибкории инфиродӣ машғуланд, аз ҷумла, онҳое, ки ба сифати аъзои хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ) бе таъсис додани шахси ҳуқуқӣ фаъолият менамоянд.

2. Агар андозсупоранда дар як вақт ба якчанд категорияҳои андозсупорандагони дар қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида мансуб бошад, ӯ доир ба ҳар як ҳолат андозро ҳисоб ва пардохт менамояд.

3. Бо мақсади ҳамин боб:

андозсупорандагони дар сархатҳои якум ва дуюми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда ҳамчун суғуртакунандагон;

- андозсупорандагони дар сархати сеюми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда ҳамчун суғурташудагон;

- андозсупорандагони дар сархати чоруми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда ҳамзамон ҳамчун шахсони суғуртакунанда ва суғурташаванда дониста мешаванд.4. Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки муҳоҷирони меҳнатӣ мебошанд ҳуқуқ доранд ба мақомоти андози маҳалли қайди зисти доимиашон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо аризаи хаттӣ муроҷиат намуда, ихтиёран супорандаи андози иҷтимоӣ шаванд ва онро дар ҳаҷм ва бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт намоянд.

Моддаи 338. Объекти андозбандӣ

1. Барои андозсупорандагони дар сархатҳои якум ва сеюми қисми 1 моддаи 337 Кодекси мазкур пешбинигардида объекти андозбандӣ инҳо мебошанд:

- музди меҳнат, подошпулӣ ва даромадҳои дигари мутобиқи моддаи 183 Кодекси мазкур муайяншаванда, ки аз ҷониби андозсупоранда ба манфиати кормандони кироя пардохт мешаванд;

- пардохтҳо, подошпулӣ ва ҳамагуна даромад ба манфиати шахси воқеӣ пардохтшванда, ки дар сархатҳои якум ва дуюми қисми 1 моддаи 337 Кодекси мазкур нишон дода нашудааст.

2. Барои андозсупорандагони дар сархатҳои дуюм ва сеюми қисми 1 моддаи 337 Кодекси мазкур пешбинигардида объекти андозбандӣ музди меҳнат, подошпулӣ ва манфиатҳои дигар мутобиқи шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатӣ ва граждании ҳуқуқӣ оид ба иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, аз ҷумла, пардохт ва подошпулӣ мутобиқи шартномаҳои муаллифӣ мебошад, ки андозсупорандагон ба манфиати шахсони воқеие мепардозанд, ки соҳибкорони инфиродӣ намебошанд.

3. Барои андозсупорандагони дар сархати чоруми қисми 1 моддаи 337 Кодекси мазкур пешбинигардида объекти андозбандӣ даромади умумӣ аз фаъолияти соҳибкорӣ мебошад.

4. Мутобиқи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда даромадҳои зерин ба объекти андозбандӣ дохил намешаванд:

- маблағҳои дар доираи шартномаҳои граждании ҳуқуқӣ пардохтшуда, ки мавзӯи онҳо гузашти ҳуқуқи моликият ё дигар ҳуқуқи молӣ ба молу мулк (ҳуқуқи молу мулкӣ) мебошад;

-маблағҳои дар доираи шартномаҳои марбут ба додани ҳуқуқи истифодаи молу мулк (ҳуқуқи молу мулкӣ) пардохтшуда;

- маблағҳое, ки дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатии бо филиал ва намояндагии шахсони ҳуқуқӣ-резидентҳои берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта басташуда, ки ба шаҳрвандони хориҷӣ ё шахсони бешаҳрванд пардохт карда мешаванд;

- маблағҳое, ки ба шаҳрвандони хориҷӣ ё шахсони бешаҳрванд дар доираи шартномаҳои хусусияти граждании ҳуқуқидошта, ки матлаби онҳо иҷрои кор, расонидани хизмат берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, пардохт шудаанд.

Моддаи 339. Манбаи андоз

1. Манбаи андози андозсупорандагон-корфармоёни дар сархати якуми қисми 1 моддаи 337 Кодекси мазкур пешбинигардида, маблағи музди меҳнат, подошпулӣ ва дигар манфиатҳое мебошад, ки корфармоён барои давраи андоз ба шахсони воқеӣ пардохт менамоянд.

2. Манбаи андози андозсупорандагони дар сархати дуюми қисми 1 моддаи 337 Кодекси мазкур пешбинигардида маблағи пардохтҳо, подошпулиҳо ва дигар манфиатҳое мебошад, ки дар давраи андоз бе тарҳкунӣ ба шахсони воқеӣ ҷуброн карда мешаванд.

3. Манбаи андози андозсупорандагон-шахсони воқеии дар сархати сеюми қисми 1 моддаи 337 Кодекси мазкур пешбинигардида маблағи музди меҳнат, пардохтҳо, подошпулӣ ва дигар манфиатҳое, мебошад, ки чунин андозсупорандагон дар давраи андоз бе тарҳкунӣ мегиранд.

4. Ҳангоми муайян намудани манбаи андоз барои шахсони воқеӣ ҳама гуна пардохтҳо ва подошпулиҳо, аз ҷумла, подошпулиҳои муаллифӣ, ки ҳамчун объекти андозбандӣ муайян шудаанд, ба истисноии имтиёзҳои дар моддаи 340 Кодекси мазкур пешбинишуда, ба ҳисоб гирифта мешаванд.

5. Барои шахсони воқеӣ-резидентҳо, ки дар намояндагиҳои дипломатӣ, консулии давлатҳои хориҷӣ, намояндагиҳои ташкилотҳои байналмилалӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта, дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатӣ ва (ё) граждании ҳуқуқӣ кор мекунанд ва хизмат мерасонанд, манбаи андоз маблағи музди меҳнат, пардохтҳо ва дигар подошпулиҳо мебошад, ки дар давраи андоз ба онҳо пардохт карда мешаванд.

6. Маълумот дар бораи даромади шахсони воқеӣ-резидентҳо, ки дар қисми 5 моддаи мазкур муқаррар шудаанд, аз ҷониби Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар семоҳа то санаи 15-уми моҳи баъд аз семоҳаи сипаришуда ба мақомоти ваколатдори давлатӣ, пешниҳод карда мешавад.

6. Манбаи андози соҳибкорони инфиродӣ, аз ҷумла, аъзои хоҷагиҳои деҳқонии (фермерии) бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ, ки дар сархати чоруми қисми қисми 1 моддаи 402 Кодекси мазкур пешбинӣ гардидаанд даромади умумии онҳо мебошад, ки чунин андозсупорандагон дар давраи андоз аз фаъолияти соҳибкорӣ дар шакли пулӣ ва (ё) аслӣ (натуралӣ) гирифтаанд.

7. Ҳангоми дар шакли молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) пардохт гардидани музди меҳнат, подошпулиҳо ва дигар манфиатҳо, манбаи андоз аз рӯи арзиши чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дар рӯзи супоридани онҳо дар асоси нархҳои (тарифҳои) бозории онҳо, ҳангоми танзими давлатии нархҳо (тарифҳо) ба чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо), дар асоси нархҳои чаканаи танзимшавандаи давлатӣ, муайян карда мешаванд.

Моддаи 340. Озодкунӣ

Даромадҳои зерин аз пардохти андози иҷтимоӣ озод карда мешаванд:

- даромади шахсони воқеии шаҳрвандони хориҷӣ, ки дар намояндагиҳои дипломатӣ ва (ё) консулии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа кор мекунанд ва (ё) хизмат мерасонанд;
- даромади шаҳрвандони хориҷӣ аз кироякорӣ дар доираи татбиқи лоиҳаҳои давлатии сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- даромадҳое, ки аз андоз аз даромад мутобиқи моддаи 186 Кодекси мазкур озод карда шудаанд.

Моддаи 341. Меъёрҳои андоз

1. Меъёри андози иҷтимоӣ барои суғуртакунандагон:
- барои муассисаҳои буҷетӣ – 25 фоиз;
- барои дигар ташкилотҳо - 20 фоиз.
2. Меъёри андози иҷтимоӣ барои суғурташудагон:
- барои муассисаҳои буҷетӣ –1 фоиз;
- барои дигар ташкилотҳо - 2 фоиз.

3. Барои соҳибкорони инфиродии тибқи патент фаъолияткунанда ва аъзои хоҷагиҳои деҳқонии (фермерии) бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ меъёри ҳадди ақали андози иҷтимоӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

4. Меъёри андози иҷтимоӣ барои соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда, ки ба сифати шахсони суғурташуда дониста мешаванд бо меъёри 1,0 фоиз аз манбаи андоз, вале на камтар аз андозаи ҳадди баландтарини андози иҷтимоӣ (бо назардошти коэффитсиенти минтақавӣ), ки барои соҳибкори инфиродии тибқи патент фаъолияткунанда муқаррар шудааст, мебошад. Дар ҳолате, ки чунин соҳибкор дар давраи ҳисоботӣ даромад надошта бошад, ба андозаи ду нишондиҳанда барои ҳисобҳо бо назардошти коэффисисенти минтақавӣ, ки барои соҳибкори инфиродии тибқи патент фаъолияткунанда муқаррар шудааст, пардохт карда мешавад.

4. Барои шахсони воқеӣ-резидентҳо, ки дар намояндагиҳои дипломатӣ, консулии давлатҳои хориҷӣ, намояндагиҳои ташкилотҳои байналмилалӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта, кор мекунанд ва хизмат мерасонанд, меъёри андози иҷтимоӣ ба сифати суғуртакунандагон дар ҳаҷми 20 фоиз ва ба сифати суғурташудагон 2 фоиз муқаррар карда мешавад.

Моддаи 342. Давраи андоз

Давраи андози иҷтимоӣ моҳи тақвимӣ мебошад, агар дар моддаи 343 Кодекси мазкур тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад.

Моддаи 343. Тартиби ҳисоб ва пардохт намудани андоз

1. Маблағи андози иҷтимоӣ бо роҳи зарб намудани манбаи андозбандӣ ба меъёрҳои дахлдори андоз муайян карда мешавад, агар дар боби мазкур тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад.

2. Андози иҷтимоӣ дар ҳолатҳои дар сархатҳои якум - сеюми қисми 1 моддаи 337 Кодекси мазкур пешбинишуда мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 233 Кодекси мазкур то санаи 15-уми моҳибаъди давраи андозӣ, ба буҷет пардохт карда мешавад.

3. Андози иҷтимоии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки дар ташкилотҳои байналмилалӣ, намояндагиҳои дипломатӣ, консулӣ ва ташкилотҳои ба онҳо баробаркардашудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа дар хизмати давлатӣ қарор доранд, мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар семоҳа то санаи 15-уми баъди семоҳаи ҳисоботӣ пардохт карда мешавад.

4. Соҳибкорони инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда, андози иҷтимоиро дар як вақт бо гузаронидани маблағи патент ба буҷет пардохт менамоянд. Соҳибкорони инфиродии дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда, инчунин, шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар қисми 3 моддаи 341 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд то санаи 15-уми моҳи

баъд аз давраи ҳисоботӣ, эъломияи андозро пешниҳод ва маблағи андозро пардохт менамоянд.

5. Андозсупорандагони дар сархатҳои якум ва дуюми қисми 1 моддаи 337 Кодекси мазкур пешбинигардида, эъломияи ягонаи андози иҷтимоӣ ва андоз аз даромадро ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирии худ ҳармоҳа то санаи 15-уми моҳи баъд аз моҳи ҳисоботӣ, мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ пешниҳод ва маблағи андозҳоро пардохт менамоянд.

6. Хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ) бе таъсис додани шахси ҳуқуқӣ ҳар нимсолаи тақвимӣ то санаи 15-уми моҳи баъд аз нимсолаи ҳисоботӣ, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирӣ эъломияи андози иҷтимоиро барои аъзои хоҷагии деҳқонӣ дар шакли муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ пешниҳод ва маблағи андозро пардохт менамоянд.

7. Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар қисми 4 моддаи 341 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, ҳар семоҳа то санаи 15-уми моҳи баъд аз семоҳаи ҳисоботӣ, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии худ эъломияи ягонаи андози иҷтимоӣ ва андоз аз даромадро дар шакли муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ пешниҳод ва маблағи андозҳоро пардохт менамоянд.

8. Назорати пардохти андози иҷтимоӣ аз ҷониби мақомоти андоз анҷом дода мешавад.

9. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохт намудани андози иҷтимоӣ, шаклҳои эъломияҳои (ҳисобҳои) андоз барои суғуртакунанда ва суғурташаванда (бо нишон додани ному насаб ва рақами мушаххаси суғуртавӣ (РМС) аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Агентии суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

ФАСЛИ XII. АНДОЗ АЗ ФУРӮШ (АЛЮМИНИЙИ АВВАЛИЯ)

БОБИ 49. АНДОЗ АЗ ФУРӮШ (АЛЮМИНИЙИ АВВАЛИЯ)

Моддаи 344. Муқаррароти умумӣ

1. Дар боби мазкур мафҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

1) моли андозбандишаванда - алюминийи аввалия.

2) амалиёти зерини андозбандишаванда (минбаъд барои мақсадҳои ҳамин боб-фурӯш):

а) таҳвили моли андозбандишаванда;

б) воридоти молҳои андозбандишаванда ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) содироти молҳои андозбандишаванда берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

в) коркарди молҳои андозбандишаванда аз ҷониби истеҳсолкунанда, барои коркард додани онҳо, ба гарав ва (ё) ба сифати ашёи хом барои коркард;

г) таҳвил (фурӯш)-и молҳои андозбандишаванда тибқи шартномаҳои фючерсҳ (форвардӣ) ё дигар намудҳои додани (бегона кардани) молҳои андозбандишаванда;

д) ба шахси дигар додани молҳои андозбандишавандае, ки натиҷаи хизматрасониҳо оид ба истеҳсоли молҳои андозбандишаванда мутобиқи низоми гумрукии коркард дар ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

2. Андоз аз фурӯши алюминийи аввалия (минбаъд -андоз аз фурӯш) ҳангоми анҷом додани амалиёти андозбандишаванда пардохт мешавад, дар айни замон ҳангоми анҷом додани амалиёти мазкур, ба истиснои амалиёти андозбандишавандаи дар зербанди д) банди 2) қисми 1 ҳамин модда муайяншуда, андоз аз арзиши иловашуда ситонида намешавад.

Моддаи 345. Андозсупорандагон

Супорандагони андоз аз фурӯши алюминийи аввалия шахсоне мебошанд, ки объекти андозбандӣ доранд.

Моддаи 346. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ анҷом додани амалиёти андозбандишаванда бо молҳои андозбандишаванда мебошад.

2. Намудҳои дигари молҳои андозбандишаванда, ки бо истифода аз низоми гумрукии “Коркард” дар ҳудуди гумрукӣ истеҳсол гардида, бо андози фурӯш андозбандӣ карда мешаванд, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 347. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз арзиши молҳои андозбандишаванда мебошад, агар дар қисмҳои 2-4 ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад. Ҳангоми ҳисоб намудани манбаи андоз арзиши воҳиди моли андозбандишаванда бо дарназардошти сифат, намуд ва навъ, дар асоси нархҳои дар санаи содир гардидани амалиёти андозбандишаванда дар биржаи филизоти рангаи Лондон ташаккулёфта муайян карда мешавад.

2. Андозсупорандагоне, ки бо харида фурӯхтани молҳои андозбандишаванда машҷуланд, андоз аз фурӯшро дар шакли фарқи байни маблағи андозе, ки дар асоси нархҳои барои андозбандҳ истифодашаванда дар санаи фурӯши молҳои андозбандишаванда ба харидорон ҳисобкардашуда ва нархҳо дар санаи хариди онҳо аз таҳвилкунандагони худ ҳисоб карда шудаанд, пардохт менамоянд.

3. Манбаи андоз барои молҳои андозбандишавандае, ки бо истифодаи низоми гумрукии барориш барои муомилоти озод ворид карда мешаванд, мутобиқи қонунгузории гумрук дар асоси нархҳои муайяннамудаи қисми 1 ҳамин модда муайян карда мешавад.

4. Манбаи андоз барои молҳои андозбандишавандае, ки бо истифодаи низоми гумрукии коркард дар ҳудуди гумрукҳ истеҳсол шудаанд, арзиши

(ҳаҷми) маҳсулоти коркарди бо дарназардошти нархҳои мутобиқи қисми 1 ҳамин модда муайяншуда мебошад.

Моддаи 348. Меъёри андоз

1. Меъёри андоз аз фурӯш барои алюминийи аввалия нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисмҳои 1-3 моддаи 347 Кодекси мазкур ба андозаи 3 фоиз муқаррар карда мешавад.

2. Меъёри андоз барои фурӯш нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисми 4 моддаи 347 Кодекси мазкур ба андозаи 1 фоизи муқаррар карда мешавад.

Моддаи 349. Тартиби ҳисобкунӣ ва муҳлати пардохти андоз

1. Маблағи андози пардохтшавандаро андозсупорандагон дар асоси арзиши (ҳаҷми) молҳои андозбандишаванда ва меъёри андоз мустақилона ҳисоб мекунанд. Дар ҳуйҷатҳои пардохти андоз намуди амалиёти андозбандишаванда зикр карда мешавад.

2. Ҳангоми харида фурӯхтани молҳои андозбандишаванда андоз аз фурӯш бо дарназардошти нархи молҳои андозбандишаванда дар санаи харид (гирифтан), дар санаи фурӯш (интиқол) ва ҳаҷми амалиёти андозбандишаванда муайян карда мешавад.

3. Ҳангоми дар рӯзи фурӯш (супоридан) мавҷуд набудани маълумот дар бораи нархи биржавҳ, андоз дар асоси маълумоти мавҷудаи охирон оид ба нархи биржавии моли андозбандишаванда дар санаи наздиктарини рӯзи фурӯш ҳисоб карда мешавад. Маблағи андоз аз ҷониби андозсупоранда ҳангоми ворид гаштани маълумот оид ба нархи моли андозбандишавандаи фурӯхташуда дар санаи фурӯш тасҳеҳ карда мешавад.

4. Андоз то таҳвили (интиқоли) моли андозбандишаванда ё дар муҳлати на дертар аз 3 рӯзи баъди ворид шудани маблаг ба суратҳисоби андозсупоранда дар ташкилоти қарзии молиявӣ ё ҳангоми ҳисоббаробаркунӣ бо пули нақд ба хазинаи ӯ воридшуда, ҳангоми дигар амалиётҳои андозбандӣ бошад, то лаҳзаи бор кардан, таҳвил ё интиқоли молҳои андозбандишаванда пардохт мешавад. Шахсоне, ки дар натиҷаи амалиёти андозбандишаванда молҳои андозбандишавандаро харидаанд, уҳдадоранд, ки дар муҳлати 10 рӯз нусхаи ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи пардохти андозро ба нозироти андози андозсупорандагони калон пешниҳод кунанд. Дар ҳолати вуҷуд надоштани ҳуҷҷатҳои мазкур, ин шахсон уҳдадоранд маблаги пурраи андозро аз ҳисоби худ пардохт намоянд.

5. Ҳангоми аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба берун содир кардани моли андозбандишаванда то гузаштани марзи гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон андоз аз рӯи нархҳои дар лаҳзаи содирот амалкунанда пардохт мешавад. Барасмиятдарории гумрукии содироти молҳои андозбандишаванда ба берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси тасдиқномаи нозироти андози андозсупорандагони калон доир ба пардохти андоз аз фурӯш амалӣ карда мешавад.

6. Ҳисоб намудани андоз барои амалиёти андозбандишаванда ҳангоми ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани алюминийи аввалия бо истифодаи низоми гумрукии барориш ба муомилоти озод бо дарназардошти талаботи боби мазкур ва қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон анҳом дода мешавад.

7. Эъломияи андоз аз фурӯш дар шакли муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатҳ ва ҳуҳҳатҳои тасдиққунанда (ҳисобҳо) дар бораи пардохти андоз нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисмҳои 1-3 моддаи 347 Кодекси мазкур ба мақомоти дахлдори андоз аз ҷониби андозсупоранда дар муҳлатҳои барои пардохти андоз муқарраргардида пешниҳод карда мешавад.

8. Эъломияи андоз аз фурӯш дар шакли муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатҳ ва ҳуҳҳатҳои тасдиққунанда (ҳисобҳо) дар бораи пардохти андоз нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисми 4 моддаи 347 Кодекси мазкур аз ҷониби таҳвилкунанда ба мақомоти дахлдори андоз на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз моҳи ҳисоботҳ фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад.

Моддаи 350. Ба ҳисоб гирифтани маблағи андоз аз фурӯш ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми таҳвили маҳсули коркарди онҳо ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Дар ҳолати ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳвил намудани молҳое, ки маҳсули коркарди молҳои андозбандишаванда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, баҳисобгирии маблағҳои пардохтшудаи андоз аз фурӯш нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисмҳои 1-3 моддаи 347 Кодекси мазкур ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда иҳозат дода мешавад.

2. Ҳангоми таҳвили маҳсулоти коркарди молҳои андозбандишаванда ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон баҳисобгирӣ дар асоси қисми 1 ҳамин модда мутобиқи тартиби пешбининамудаи моддаи 265 Кодекси мазкур амалӣ карда мешавад.

3. Ҳангоми содироти маҳсули коркард ба ҳисоб гирифтани маблағи андоз аз фурӯш ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд пардохт шавад, анҳом дода намешавад.

4. Агар фарқи байни андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд аз рӯи таҳвили маҳсулоти коркард ба бозори дохилҳ пардохт шавад ва маблаги дахлдори андоз аз фурӯш манфҳ бошад, ҳуброни (баргардонидани) маблаг аз фурӯш аз буҷет анҷом дода намешавад. Фарқи мусбии байни маблаҳҳои дар боло пешбинигардида бояд ба буҳет пардохт шавад.

5. Дастурамал дар бораи тартиби ҳисоб ва пардохт намудани андоз аз фурӯш, инчунин, шаклҳои эъломияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатҳ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

6. Назорати пардохти андоз аз фурӯш аз ҷониби мақомоти андоз амалӣ карда мешавад.

ФАСЛИ XIII. АНДОЗҲОИ МАҲАЛЛӢ

БОБИ 50. АНДОЗҲО АЗ МОЛУ МУЛК

Моддаи 351. Муқаррароти умумӣ

1. Маҷлисҳои вакилони халқи шаҳр (ноҳия) дар ҳудуди худ андозҳои маҳаллиро, ки дар моддаи 18 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, муқаррар менамоянд.

2. Нисбат ба андозҳои маҳаллӣ муқаррароти қисми умумии Кодекси мазкур татбиқ мегардад.

3. Қарорҳои Маҷлисҳои вакилони халқи шаҳр (ноҳия) оид ба андозҳои маҳаллӣ бояд ба муқаррароти Кодекси мазкур мутобиқат намоянд ва дар нашрияҳои даврии мақомот расман интишор карда шаванд.

Моддаи 352. Муқаррароти асосӣ ва давраи андоз

1. Барои мақсадҳои боби мазкур мафҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

- молу мулки ғайриманқул (минбаъд – объектҳои ғайриманқул) – биноҳои истиқоматӣ ва ғайриистиқоматӣ,, объектҳои сохтмонии нотамом, иморатҳо, аз ҷумла, бустонсаройҳо, гаражҳо, саройҳо, биноҳҳои нигоҳдори чорво ва дигар биноҳҳои ёридиҳанда ва молу мулки дигар ки ҷойивазкунии онҳо бе расонидани зарари моддӣ ғайриимкон аст;

- қитъаҳои замин – заминҳое, ки тибқи қонунгузорӣ дар асоси ҳуҷҷатҳои тасдиққунанда барои истифода дода шудаанд ё амалан бе онҳо истифода мешаванд;

- воситаҳои нақлиёт - воситаҳои нақлиёт, мошинаҳо ва механизмҳои худгард, воситаҳои шинокунанда ва локомотивҳои дар роҳи оҳан истифодашаванда.

2. Дар боби мазкур андозҳои зерин аз молу мулк муқаррар карда мешаванд:

- андоз аз объектҳои ғайриманқул;
- андози замин;
- андоз аз воситаҳои нақлиёт

3. Давраи андоз барои андозҳо барои молу мулк соли тақвимӣ мебошад.

§1. Андоз аз объектҳои ғайриманқул

Моддаи 353. Андозсупорандагон

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ – соҳибмулкони объектҳои ғайриманқул ё шахсоне, ки объекти ғайриманқулро истифода мебаранд, супорандагони андоз аз объекти ғайриманқул дониста мешаванд.

Моддаи 354. Объекти андозбандӣ

1. Объектҳои андозбандӣ - биноҳои истиқоматӣ ва ғайриистиқоматӣ,

объектҳои сохтмонии нотамом (аз лаҳзаи зиндагонӣ кардан ё истифода бурдан), иморатҳо, аз ҷумла, бустонсаройҳо, гаражҳо, саройҳо, биноҳҳои нигоҳдори чорво ва дигар биноҳҳои ёридиҳанда ва молу мулки дигар ки ҷойивазкунии онҳо бе расонидани зарари моддӣ ғайриимкон аст

2. Дар боби мазкур бо мақсади андозбандӣ ба объектҳои андозбандӣ, инчунин, бормахзан (контейнерҳо), систернаҳо, дӯконҳо, шипангҳо (навесҳо), вагонҳо дохил мешаванд, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода шуда, дар давоми на камтар аз 3 моҳ дар ҳар соли тақвимӣ дар маҳалли амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ бе ҳаракат ҷойгир карда шудаанд.

Моддаи 355. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз масоҳати умумии ишғолнамудаи объекти андозбандӣ ва барои биноҳои бисёрошёна масоҳати ҳар як ошёнаи чунин бино дар алоҳидагӣ дониста мешавад.

2. Барои биноҳои ёрирасони шахсони воқеӣ, аз ҷумла, гаражҳо, саройҳо, биноҳои нигаҳдории чорво ва дигар биноҳои ёридиҳанда, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешаванд, манбаи андоз 50 фоизи масоҳати ишғолнамудаи чунин биноҳо дониста мешавад.

3. Масоҳати таҳхонаҳо ва болохонаҳои биноҳои истиқоматӣ, ки барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода бурда намешаванд, ба манбаи андоз дохил намегарданд. Дар ҳолати бо мақсади фаъолияти соҳибкорӣ истифода шудани чунин объектҳо манбаи андозбандии таҳхонаҳо ва болохонаҳои биноҳои истиқоматӣ 50 фоизи масоҳати ишғолнамудаи онҳо дониста мешавад .

4. Масоҳати объектҳои ғайриманқул дар асоси ҳуҷҷатҳои техникӣ ё дигар ҳуҷҷатҳои расмии дахлдор муайян карда мешавад.

5. Дар ҳолати пешниҳод нагардидани ҳуҷҷатҳои дахлдор, инчунин, имконнопазир будани ченкунии берунии объекти ғайриманқул, масоҳати чунин объект аз рӯи масоҳати умумии муфиди дохилии объект бо замми коэффисиенти 1,25 бо иштироки андозсупоранда аз ҷониби мақомоти андоз муайян карда мешавад.

Моддаи 356. Имтиёзҳо

1. Объектҳои ғайриманқули зерин андозбандӣ карда намешаванд:

- объектҳои ғайриманқули муассисаҳои давлатӣ, ки бевосита барои иҷро намудани вазифаҳои оинномавии онҳо истифода бурда мешаванд ва фаъолияти онҳо аз ҳисоби маблағҳои буҷетӣ маблағгузорӣ мегардад;

- объектҳои ғайриманқуле, ки дар онҳо Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ, Қаҳрамони меҳнати сотсиалистӣ, Қаҳрамони Тоҷикистон, дорандагони Ордени “Ситораи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон”, Ордени “Зарринтоҷ”, Ордени “Исмоили Сомонӣ”, иштирокдори Ҷанги Бузурги Ватании солҳои 1941-1945, шахсони ба онҳо баробаркардашуда, иштирокдори дигар амалиётҳои ҳарбӣ оид ба муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравии Сотсиалистӣ, аз ҷумла, ҷанговарони интернатсионалист, иштирокдори рафъи оқибатҳои фалокати Неругоҳи барқи атомии Чернобил, маъюбони гурӯҳҳои I ва II, ба қайд гирифта шудаанд;

- объектҳои ғайриманқули нафақахӯрони яккаю танҳо ва чунин нафақахӯрон, ки якҷоя бо кӯдакони ноболиғ ё кӯдаки маъюб дар алоҳидагӣ зиндагӣ мекунанд;

- объектҳои ғайриманқули оилаҳои серфарзанд, ки яке аз волидон ё ҳарду волидайн вафот кардаанд ва дар онҳо панҷ ва зиёда аз он кӯдакони то шонздаҳсола истиқомат доранд;

- объектҳои ғайриманқули падару модар, ҳамсар (бевамард ва ё бевазан) ва фарзандони то шонздаҳсолаи хизматчиёни ҳарбӣ ва кормандони мақомоти корҳои дохилӣ, ки ҳангоми иҷрои вазифаи хизматӣ фавтидаанд;

- объектҳои ғайриманқули иттиҳодияҳои динӣ, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешавад;

- масоҳати объектҳои ғайриманқули давлатӣ, ки бо тартиби муқарраргардида ба иҷора дода шуда, иҷорапулии онҳо дар ҳаҷми пурра ба буҷети давлатӣ пардохт карда мешавад;

- гармхонаҳои мавсимии наздиҳавлигӣ.

2. Имтиёзҳои дар сархатҳои сеюм-панҷуми қисми 1 ҳамин модда муқарраршуда дар асоси шаҳодатномаи нафақа, шаҳодатномаи мукофоти давлатӣ, маълумотномаи идораи ҳолати сабти шаҳрвандӣ оид ба шумораи фарзандон, маълумотнома дар бораи фавти хизматчиёни ҳарбӣ ва кормандони мақомоти корҳои дохилӣ татбиқ карда мешаванд.

Моддаи 357. Меъёри андоз

1. Меъёри андоз аз объектҳои ғайриманқул аз рӯи масоҳати ишғолнамудаи объектҳои ғайриманқул ва мақсади истифодабарии онҳо бо фоиз аз нишондиҳанда барои ҳисобҳо бо дар назардошти коэффитсиенти минтақавӣ дар миқёси шаҳру ноҳияҳо, ба андозаҳои зерин муқаррар карда мешавад:

1) барои объектҳои ғайриманқуле, ки ҳамчун биноҳои (ҳуҷраҳои) истиқоматӣ, инчунин биноҳои ёрирасони онҳо истифода карда мешаванд:

- то 90 метри мураббаъ - 3 фоиз;

- аз 90 то 200 метри мураббаъ - 4 фоиз;

- зиёда аз 200 метри мураббаъ - 6 фоиз.

2) барои объектҳои ғайриманқуле, ки барои амалӣ намудани фаъолияти савдо, ташкили нуқтаҳои хӯроки умумӣ, дигар намуди хизматрасонӣ ва иҷрои корҳо истифода карда мешаванд:

- то 250 метри мураббаъ - 12 фоиз;

- аз 250 то 500 метри мураббаъ - 15 фоиз;

- зиёда аз 500 метри мураббаъ - 18 фоиз;

3) барои объектҳои ғайриманқуле, ки барои амалӣ намудани дигар намуди фаъолиятҳо истифода карда мешаванд:

- то 200 метри мураббаъ - 9 фоиз;

- аз 200 то 500 метри мураббаъ - 12 фоиз;

- зиёда аз 500 метри мураббаъ - 15 фоиз.

4) барои объектҳои ғайриманқуле, ки дар шаҳрҳои Душанбе, Хуҷанд, Бохтар ва Кӯлоб ҷойгир мебошанд меъёрҳои дар банди 2) ва 3) муайяншуда ба андозаи 2-карата истифода карда мешавад.

2. Коэффитсиентҳои зерини минтақавӣ андозаи пардохти андоз аз объектҳои ғайриманқулро ба танзим медароранд:

Гурӯҳ	Номгӯи шаҳрҳо, ноҳияҳо ва минтақаҳо	Коэффисентҳои минтақавӣ
1.	Ҳудуди шаҳри Душанбе	1,0
2.	Ҳудуди шаҳрҳои Хуҷанд, Бохтар ва Кӯлоб	0,8
3.	Ҳудуди маъмурии шаҳрҳои Гулистон, Бустон, Табошар, Истаравшан, Исфара, Конибодом, Панҷакент, Ваҳдат, Ҳисор, Турсунзода, Роғун, Норак, Леваканд, Кушониён ва Хоруғ	0,6
4.	Ҳудуди дигар шаҳракҳо ва марказҳои маъмурии ноҳияҳое, ки дар гурӯҳҳои 1, 2 ва 3 нишон дода нашудаанд	0,4
5.	Ҳудуди деҳоти мансуб ба ноҳияҳои (шаҳрҳои) Истаравшан, Гулистон, Бустон, Бобоҷон Ғафуров, Исфара, Конибодом, Спитамен, Ҷаббор Расулов, Панҷакент, Ваҳдат, Рӯдакӣ, Турсунзода, Шаҳринав, Ҳисор, Ёвон, Восеъ, Данғара, Кӯлоб, Фархор, Ҳамадонӣ, Мӯъминобод, Норак, Вахш, Қубодиён, Ҷайҳун, Носири Хусрав, Панҷ, Сарбанд, Хуросон, Ҷалолиддини Балхӣ, Дустӣ ва Шаҳритус	0,3
6.	Ҳудуди деҳоти мансуб ба дигар ноҳияҳое, ки дар гурӯҳҳои 5 ва 7 нишон дода нашудаанд	0,2
7.	Ҳудуди деҳоти мансуб ба ноҳияҳои Деваштич, Айнӣ, Кӯҳистони Мастчоҳ, Шаҳристон, Нуробод, Рашт, Роғун, Ванҷ, Дарвоз, Ишкошим, Роштқалъа, Рӯшон, Мурғоб ва Шуғнон	0,1

4. Аз рӯи объектҳои ғайриманқуле, ки дар минтақаҳои рушди сайёҳӣ ва истироҳат ҷойгир мебошанд, меъёрҳои андоз ба андоза 2-каратаи меъёрҳое, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, муқаррар карда мешаванд.

§2. Андози замин

Моддаи 358. Андозсупорандагон

1. Андозсупорандагони андози замин шахсони зерин мебошанд:

- заминистифодабарандагоне, ки ба онҳо қитъаҳои замин барои истифодаи бемуҳлат, муҳлатнок ва меросии якумра дода шудаанд;
- заминистифодабарандагони воқеан қитъаҳои заминро истифода мебаранд, ба истиснои ифодабарандагони низоми ягонаи кишоварзӣ;

- истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки тибқи низоми умумии андозбандӣ фаъолият мекунанд.

2. Ҳангоми ба иҷора додани қитъаи замин иҷорадиҳанда супорандаи андози замин дониста мешавад.

3. Андозсупоранда бо риояи муқаррароти бобҳои 53-55 Кодекси мазкур ва сипарӣ шудани 24 моҳи тақвимӣ метавонад аз низоми умумии андозбандӣ ба низоми содакардашудаи андозбандӣ барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ гузарад.

Моддаи 359. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандии андози замин қитъаҳои заминҳои маҳалҳои аҳолинишин, заминҳои берун аз маҳалҳои аҳолинишин бо дарназардошти сифат, минтақаи кадастрии замин, таъиноти истифодабарӣ ва хусусиятҳои экологии қитъаи замине мебошанд, ки мансубияти онҳоро қонунгузории замини Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

2. Объекти андозбандии андози замин мутобиқи қонунгузории замини Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти ҷойгиршавии қитъаи замин, минтақаи кадастрии замин, таъиноти истифодабарӣ ва хусусиятҳои экологии қитъаи замин, муайян карда мешавад.

3. Бо назардошти муқаррароти қисми 2 ҳамин модда асос барои муайян намудани андози замин ҳуҷҷатҳои истифодабарандаи замин ва минтақаи кадастрии қитъаи замин, мебошад.

4. Маблағи андози замин новобаста аз натиҷаи фаъолияти хоҷагидории истифодабарандаи замин, барои воҳиди масоҳати замин дар шакли пардохтҳои устувор барои як сол муқаррар карда мешавад.

Моддаи 360. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз барои ҳисоб намудани андози замин масоҳати қитъаи замини дар ҳуҷҷатҳои тасдиккунандаи ҳуқуқи истифодаи заминпешбинигардида ё масоҳати қитъаи замине, ки истифодабарандаи замин амалан истифода мебарад (дар ихтиёр дорад), ба истиснои заминҳои аз пардохти андоз озодшуда, мебошад.

2. Ба масоҳати андозбандишаванда заминҳои вобасташуда, аз ҷумла, заминҳои зери биноҳо, иншоот, объектҳои минтақаҳои санитарии муҳофизатӣ, минтақаҳои техникӣ ва дигар қитъаҳои замине, ки барои нигоҳдории бинову иншоот заруранд дохил мешаванд.

3. Барои воҳиди алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ манбаи андоз масоҳати қитъаи замине мебошад, ки ба чунин воҳиди алоҳида (филиал ё намояндагӣ) дар ҳудуди марзию маъмурии дахлдор вобаста шудааст.

Моддаи 361. Меъёрҳои андози замин

1. Меъёрҳои андоз барои ҳар як гектари замин дар миқёси вилоятҳо ва шаҳрҳо (ноҳияҳо) бо дарназардошти минтақаҳои кадастрӣ ва намудҳои замин аз ҷумла заминҳои маҳалҳои аҳолинишин, заминҳои зери ҷангалзор ва буттазорҳои маҳалҳои аҳолинишин ва заминҳои истифодаи кишоварзӣ бо

пешниҳоди мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба заминсозӣ дар мувофиқа бо мақомоти ваколатдори давлатӣ ҳар 5 сол аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

2. Меъёрҳои андози замин ҳамасола аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ мутобиқи сатҳи таварруми соли гузашта индексатсия карда мешаванд. Меъёрҳои индексатсияшудаи андози замин барои соли тақвимӣ дар сомонаи мақомоти ваколатдори давлатӣ ҷойгир мегардад.

3. Заминҳое, ки аз ҷониби шахсони воқеӣ дар маҳалҳои аҳолинишин (шаҳрҳо, шаҳракҳо ва маҳаллҳои аҳолинишини деҳот) истифода карда мешаванд, мутобиқи тартиби зерин андозбандӣ мегарданд:

1) масоҳати ҳар як қитъаи замине, ки ба истифодабарандаи замин мутобиқи ҳуҷҷати тасдиққунанда вобаста карда шудааст, тибқи зербандҳои а) ва б) банди 2 ҳамин қисм андозбандӣ мегардад.

2) маблағи андози замин аз рӯи масоҳати қитъаи замин ва мақсади истифодабарии он бо тартиби зерин ҳисоб карда мешавад:

а) барои заминҳои зери биноҳои (ҳуҷраҳои) истиқоматӣ истифодашаванда ва биноҳои ёрирасони онҳо:

- то 0,12 гектар дар заминҳои обӣ ва то 0,15 гектар дар заминҳои обёринашаванда (лалмӣ) – тибқи меъёрҳои муқарраргардида;

- аз 0,12 гектар то 0,20 гектар дар заминҳои обӣ ва аз 0,15 то 0,25 гектар дар заминҳои обёринашаванда (лалмӣ) – бо меъёри 2-каратаи барои масоҳатҳои дар сархати якум муқарраргардида;

- зиёда аз 0,20 гектар заминҳои обӣ ва дар майдони обёринашаванда (лалмӣ) зиёда аз 0,25 гектар – бо меъёри 3-каратаи барои масоҳатҳои дар сархати якум муқарраргардида;

б) заминҳои барои фаъолияти соҳибкорӣ истифодашаванда, ба истиснои соҳибкорони инфиродии тибқи низоми содакардашуда барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ фаъолияткунанда, бо меъёри 5 каратаи барои масоҳатҳои дар сархати якуми зербанди а) банди 2) ҳамин қисм муқарраргардида.

4. Заминҳое, ки аз ҷониби шахсони ҳуқуқӣ истифода карда мешаванд бо меъёри 5-каратаи барои масоҳатҳои дар сархати якуми зербанди а) банди 2) қисми 3 ҳамин модда муқарраргардида татбиқ карда мешавад.

Моддаи 362. Озодкунӣ аз андози замин

1. Аз пардохти андози замин ҳудудҳо ва заминҳои зерин озод мебошанд:

- ҳудуди мамнуъгоҳҳо, боғҳои миллӣ ва дендрологӣ, ботаникӣ, ёдгориҳои таърихӣ, фарҳангӣ ва меъморӣ, ки номгӯи ва масоҳати ҳудудҳои онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар гардидааст;

- заминҳои муассисаҳои давлатӣ, ки барои татбиқи фаъолияти низомномавии (оинномавӣ) чунин муассисаҳо истифода мегарданд, ба истиснои заминҳои чунин муассисаҳо, ки барои фаъолияти соҳибкорӣ дода (истифода) шудаанд;

- заминҳое, ки мутобиқи хулосаи расмии мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба заминсозӣ вайроншуда эътироф шудаанд, инчунин, заминҳое, ки дар

зинаи азхудкунии кишоварзӣ қарор доранд, ба муҳлати 5 сол баъд аз гирифтани (оғози азхудкунии) чунин заминҳо;

- заминҳое, ки таҳти хати мушоҳида дар тӯли марзи давлатӣ қарор дошта, бо мақсадҳои дигар истифода намешаванд;

- заминҳои истифодаи умумии маҳаллҳои аҳолинишин ва хоҷагиҳои коммуналӣ, аз ҷумла, иттиҳодияҳои динӣ, қабристонҳо, агар дар чунин заминҳо фаъолияти соҳибкорӣ анҷом дода нашавад;

- заминҳои захираи озоди давлатӣ, инчунин, заминҳое, ки дар зери пиряхҳо, ярчҳо, дарёҳо ва кӯлҳо воқеъ мебошанд, агар дар онҳо фаъолияти соҳибкорӣ амалӣ карда нашавад;

- заминҳо, ки дар онҳо таҷҳизотҳои манбаъҳои барқароршавандаи барқ насб гардидааст (бо қувваи номиналии 0,1 МВт ва зиёда аз он) ба муҳлати 5 сол аз санаи ба кор андохтани он;

- заминҳои таҳти роҳҳои автомобилгарди истифодаи умум ва роҳи оҳан, инчунин, заминҳои таҳти объектҳои давлатии интиқоли барқ, обтаъминкунӣ ва иншооти обии давлатӣ қарордошта, агар дар онҳо фаъолияти соҳибкорӣ амалӣ карда нашавад;

- заминҳое, ки барои таъмини мудофиа ва амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи ҷойгиркунии онҳо ва масоҳати муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудаанд, агар дар онҳо фаъолияти соҳибкорӣ амалӣ карда нашавад;

- як қитъаи замини наздиҳавлигӣ ва қитъаи замине, ки барои сохтмони манзил ба шахсоне, ки дар сархати дуюми қисми 1 моддаи 353 муқаррар шудаанд, ҷудо гардидаанд;

- қитъаҳои замини наздиҳавлигие, ки ба муҳоҷирони ихтиёрӣ барои зисти доимӣ аз як ноҳияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дигар ноҳияҳои муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷудо карда шудаанд, ба муҳлати 3 сол баъд аз ҷудо намудани чунин заминҳо;

- масоҳати заминҳое, ки бо мақсадҳои илмӣ ва таълимӣ, инчунин, озмоиши навъҳои зироатҳои кишоварзӣ, дарахтҳои ороишӣ ва мевадиҳанда ба ташкилотҳои илмӣ, хоҷагиҳои таҷрибавӣ ва илмию озмоишӣ, муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таълимии самтҳои кишоварзӣ ва хоҷагии ҷангал, ки номгӯи ва истифодабарандагони заминро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд, ҷудо гардидаанд, агар чунин масоҳатҳо бо мақсади соҳибкорӣ истифода нагарданд;

- қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ ва заминҳое, ки барои сохтмони манзил барои ҳамаи гурӯҳи маъюбон дар доираи меъёрҳои муқарраргардидаи Кодекси замин ҷудо шудаанд, агар дар чунин оилаҳо шахси қобили меҳнат набошад ва шахси маъюб эътирофшуда фаъолияти корӣ надошта бошад;

- замини чарогоҳҳо, алафзорҳо, бешаҳо ва дигар заминҳо, ки барои бунёди боғҳо ва токзорҳо истифода карда мешаванд ба муҳлати 5 сол аз соли оғози бунёди боғҳо ва токзорҳо, агар чунин заминҳо қаблан барои истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ истифода нашуда бошанд.

2. Барои истифодаи имтиёзҳои андозии дар ҳамин модда пешбинишуда андозсупоранда уҳдадор аст, ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии

қитъаи замин ҳуҷҷатҳои дахлдори муайянкунандаи ҳуқуқи истифодаи замин ва ҳуҷҷатҳои дахлдори тасдиққунандаро пешниҳод намояд.

Моддаи 363. Тартиби умумии ҳисоб ва пардохт намудани андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул

1.Ҳисоб намудани андоз аз андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул бо роҳи зарб намудани манбаи андоз ба меъёрҳои дахлдори андоз оид ба ҳар як объекти андозбандӣ дар алоҳидагӣ анҷом дода мешавад.

2. Андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул аз моҳи минбаъдаи моҳе, ки дар он андозсупоранда ҳуқуқи истифодаи (ё ихтиёрдории) объекти андозбандиро гирифтааст, ҳисоб карда мешавад.

3. Ҳангоми қатъ гардидани ҳуқуқи истифодаи (ё ихтиёрдории) объекти андозбандӣ, андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул барои моҳҳои воқеан истифодашудаи (ё ихтиёрдории) объекти андозбандӣ, аз ҷумла, моҳи қатъ гардидани ҳуқуқҳои пешбинигардида ҳисоб карда мешавад.

4. Ҳангоми дар давоми соли тақвимӣ гузаронидани заминҳо (маҳалли аҳолинишин) аз як категорияи замин (маҳалли аҳолинишин) ба категорияи дигар, андоз аз объектҳои ғайриманқул барои соли ҷорӣ аз ҷониби андозсупорандагон мутобиқи меъёрҳои қаблан барои чунин заминҳои маҳалли аҳолинишин (гурӯҳи заминҳо) муқарраргардида ва дар соли минбаъда, мутобиқи меъёрҳои барои категорияи нави заминҳо (маҳалли аҳолинишин) муқарраргардида, пардохт карда мешавад.

5. Ҳангоми аз як ҳудуди марзию маъмурӣ ба дигар ҳудуд гузаштани маҳалли аҳолинишин, меъёри нави андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул аз 1-уми январи соли минбаъдае, ки дар он тағйирёбии ҳудудӣ ба миён омадааст, татбиқ карда мешавад.

Моддаи 364. Тартиби пешниҳоди ҳисоботӣ андоз

1. Ҳисоби маблағи андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқули шахсони ҳуқуқӣ, ки бояд барои соли ҳисоботӣ пардохт карда шаванд, дар асоси маълумоти мақомотҳои ваколатдори соҳавӣ аз ҷониби мақомоти андози маҳалли бақайдгирии андозсупоранда то 1-уми феврали соли ҳисоботӣ тавассути системаи иттилооти барномаҳои мақомоти андоз ташаккул дода шуда, огоҳинома дар ин хусус ба ҳуҷраи шахсии андозсупоранда дар шакли электронӣ ирсол мегардад.

2. Дар ҳолати дастрас гардидани маълумоти иловагӣ аз мақомоти ваколатдори соҳавӣ ва ё аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод гардидани тавзеҳот (ё ҳуҷҷатҳои асоснок) мақомоти андоз дар давоми як моҳ аз санаи гирифтани чунин маълумот уҳдадор аст, онро баррасӣ намуда, ҳисоботи ислоҳкардашударо барои давраи ҳисоботӣ ба системаи иттилооти барномаҳои мақомоти андоз ворид намуда, ба андозсупоранда огоҳинома ирсол менамояд. Шакли ҳисобот аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешавад.

3. Ҳисоби маблағҳои андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқули шахсони воқеӣ, ки онро дар фаъолияти соҳибкории худ

истифода намебаранд, аз ҷониби мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии қитъаҳои замин ва (ё) объектҳои ғайриманқул дар асоси маълумоти мақомотҳои ваколатдори соҳавӣ то 1-уми феврали соли ҳисоботӣ тавассути системаи иттилооти барномаҳои мақомоти андоз ташаккул дода шуда, огоҳинома дар ин хусус ба ҳуҷраи шахсии андозсупоранда дар шакли электронӣ ё дар шакли хаттӣ ирсол мегардад.

4. Агар бо ягон сабаб огоҳинома оид ба маблағҳои андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул ба шахси воқеие, ки чунин молу мулкро дар фаъолияти соҳибкории худ истифода намебарад, нарасида бошад, чунин шахс уҳдадор аст ҳисобҳои андозҳоро аз мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии молу мулк гирад ва (ё) мустақилона маблағҳои андозҳои пардохтшавандаро дар муҳлатҳои муайяннамудаи Кодекси мазкур пардохт намояд.

5. Андозсупоранда оид ба қитъаҳои замини аз нав ҷудокардашуда (ба даст овардашуда, гирифташуда) ва (ё) объектҳои ғайриманқули шахсоне, ки дар қисмҳои 1 ва 3 ҳамин модда муайян шудаанд, маълумоти заруриро оид ба объектҳои нави андозбандӣ бояд дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи ҷудокунӣ (бадастоварӣ, гирифтан, сохтмон) ба мақомоти андоз пешниҳод намояд.

Моддаи 365. Муҳлати пардохтҳо

1.Маблағи андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул барои соли ҳисоботӣ аз ҷониби андозсупорандагон на дертар аз рӯзи 15-уми моҳи дуюми ҳар семоҳа ба андозаи аз чор як ҳиссаи маблағи солонаи андоз пардохт карда мешавад.

2. Андозсупоранда метавонад маблағи андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқулро пеш аз муҳлат пурра пардохт намояд.

3. Андозсупоранда уҳдадор аст пардохтҳои андози замин ва андоз аз объектҳои ғайриманқулро дар муҳлатҳои муқаррарнамудаи қисми 1 ҳамин модда иҷро намояд. Ҳангоми дар муҳлатҳои муқарраргардида аз ҷониби андозсупоранда пардохт нагардидани андози замин ва андоз аз объектҳои ғайриманқул барои батаъхиргузории муҳлати пардохт фоизҳо ҳисоб карда мешавад.

4. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохт намудани андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул, инчунин, шаклҳои эъломияро (ҳисоботро) мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

5. Назорати пардохт намудани андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул аз ҷониби мақомоти андоз дар ҳамкорӣ бо мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот амалӣ карда мешавад.

§ 3. Андоз аз воситаҳои нақлиёт

Моддаи 366. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андоз аз воситаҳои нақлиёт шахсоне мебошанд, ки

соҳиб ва (ё) истифодабарандаи воситаҳои нақлиёти дорои объекти андозбандӣ дониста мешаванд.

Моддаи 367. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ автомобилҳо, мотосиклҳо, мотороллерҳо, автобусҳо ва дигар механизмҳои худгарди пневматикӣ ва тасмачарх, ҳавопаймоҳо, чархболҳо, локомотивҳои роҳи оҳан, киштиҳои муҳаррикдор, яхтаҳо, киштиҳои бодбонӣ, заврақҳо, барфгард (снегоход), чанаҳои муҳаррикдор (мотосани), обгардҳои муҳаррикдор (гидроциклы) ва дигар воситаҳои нақлиёти обӣ ва ҳавоӣ (минбаъд дар ин боб - воситаҳои нақлиёт), ки номгӯи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

2. Бақайдгирии объектҳои андозбандӣ дар мақомоти ваколатдори соҳаҳои корҳои дохилӣ, нақлиёт, мудофиа, кишоварзӣ ва (ё) мақомоти дигари давлатӣ (минбаъд дар ин боб - мақомоти ваколатдори бақайдгирандаи воситаи нақлиёт) анҷом дода мешавад.

3. Андозсупоранда новобаста аз корношоямии воситаи нақлиёт ва бо сабабҳои гуногун истифода нагардидани он, инчунин, дар қайди давлатӣ набудани воситаи нақлиёт, уҳдадор аст андоз аз воситаҳои нақлиётро пардохт намояд.

4. Воситаи нақлиёт объекти андозбандӣ дониста намешаванд, агар онҳо мутобиқи тартиб ва талаботи муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ аз қайди давлатӣ ва аз ҳисоб бароварда шуда бошанд.

5. Мақомотҳои ваколатдори дар қисми 2 ҳамин модда муқарраргардида, уҳдадоранд на камтар аз 1 маротиба дар 3 соли тақвимӣ барӯйхатгирии воситаҳои нақлиётро анҷом диҳанд ва тариқи электронӣ ба мақомоти ваколатдори давлатӣ маълумот ирсол намоянд.

Моддаи 368. Манбаи андоз

Манбаи андоз аз воситаҳои нақлиёт - иқтидори муҳаррики воситаи нақлиёт, ки бо воҳидҳои қувваи асп ё воҳиди истифодаи қувваи барқ ифода мегардад, дониста мешавад.

Моддаи 369. Меъёрҳои андоз

1. Меъёрҳои андоз аз воситаҳои нақлиёт аз рӯи иқтидори муҳаррики воситаи нақлиёт ба андозаҳои зерин муқаррар карда мешаванд (бо ҳисоби 1 қувваи аспи иқтидори муҳаррик ё 1 кВт соати қувваи барқи иқтидори муҳаррик ё 1 кило-фишори муҳаррики реактивӣ):

Номи объектҳои андозбандӣ	Меъёри андоз бо фоиз нисбат ба нишондиҳанда барои ҳисобҳо
Мотосикл ва мотороллерҳо	2,5
Автомобилҳои сабукрав: - то 250 қувваи асп	7,5 10

- аз 250 то 300 қувваи асп - аз 300 то 350 қувваи асп - зиёда аз 350 қувваи асп	12 15
Автобусҳо (то 12 ҷой)	7,5
Автобусҳо (барои 13-30 ҷой)	8,5
Автобусҳо (зиёда аз 30 ҷой)	9,5
Автомобилҳои боркаш ва дигар воситаҳои нақлиёти иқтидори борбардориашон то 10 тонна	11
Автомобилҳои боркаш (иқтидори борбардориашон аз 10 то 20 тонна)	12,5
Автомобилҳои боркаш (иқтидори борбардориашон аз 20 то 40 тонна)	13,5
Автомобилҳои боркаш (иқтидори борбардориашон зиёда аз 40 тонна)	14,5
Тракторҳо, воситаҳои нақлиёти муҳаррикдор барои сохтмон, механизмҳои худгарди пневматикӣ ва тасмачарх, ба истиснои дар соҳаи кишоварзҷ истифодашаванда	2
Барфгард (снегоход), чанаҳои муҳаррикдор (мотосани)	1,8
Заврақҳо, киштиҳо муҳаррикдор, яхтаҳо, киштиҳои бодбонӣ, обгардҳои муҳаррикдор ва дигар воситаҳои нақлиёти обӣ	15
Локомотивҳои дар роҳи оҳан истифодашаванда	1
Ҳавопаймоҳо, чархболҳо ва дигар воситаҳои нақлиёти ҳавоӣ (барои ҳар як кило-фишори муҳаррики реактивӣ)	10

Эзоҳ: Барои объектҳои андозбандие, ки иқтидори муҳаррики онҳо бо қувваи барқ ифода ёфтааст, 50 фоизи меъёрҳои дар ҷадвал муқарраршуда барои ҳар 1 кВт соат истифода карда мешавад.

2. Меъёрҳои андоз аз воситаҳои нақлиёт ҳамасола то 1 феврали соли тақвимӣ дар сомонаи расмии мақомоти ваколатдори давлатӣ ҷойгир карда мешаванд.

Моддаи 370. Озодкунӣ

Воситаҳои нақлиёти зерин аз андозбандӣ озод карда мешаванд:

- тракторҳо, комбайнҳои муҳаррикдори ғалладаравӣ, пахтачинӣ ва махсус, ки дар соҳаи кишоварзӣ истифода бурда мешаванд;

- автобусҳо ва троллейбусҳое, ки корхонаҳои нақлиёти автомобилии

истифодаи умум барои мусофиркашонӣ истифода мебаранд;

- воситаҳои нақлиёти тиббии махсус;

- воситаҳои нақлиёти ҳарбии махсус ва техникаи ҳарбии махсуси баҳисобгирифташуда;

- як адад автомобили сабукрави ба маъюбони гурӯҳҳои 1 ва 2 тааллуқдошта;

- нақлиёти саноатии роҳи оҳан (ба истиснои локомотивҳо);

- як адад автомобили сабукрав, новобаста аз иқтидори муҳаррик, ки моликияти Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ, Қаҳрамони Меҳнати Сотсиалистӣ, Қаҳрамони Тоҷикистон, дорандагони Ордени "Ситораи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон", Ордени "Зарринтоҷ", Ордени "Исмоили Сомонӣ", иштирокдори Ҷанги Бузурги Ватании солҳои 1941-1945, шахсони ба онҳо баробаркардашуда, иштирокдори дигар амалиётҳои ҳарбӣ оид ба муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравии Сотсиалистӣ, ҷанговарони интернатсионалист, иштирокдори барҳамдиҳии оқибатҳои фалокати Неругоҳи барқи атомии Чернобил мебошад.

Моддаи 371. Тартиби пардохти андоз

1. Андоз аз воситаҳои нақлиёт ба буҷети дахлдори маҳалли бақайдгирии воситаҳои нақлиёт на дертар аз муҳлати гузаштани бақайдгирӣ ё муоинаи техникии ҳарсолаи воситаи нақлиёт пардохт карда мешавад.

2. Дар ҳолати аз нав ба қайд гирифтани воситаи нақлиёт, аз ҷумла, ҳангоми хариду фурӯши он, андоз аз воситаҳои нақлиёт пардохт карда намешавад, агар соҳиби қаблии воситаи нақлиёт барои соли тақвимии ҳисоботӣ андоз аз воситаҳои нақлиётро пардохт карда бошад.

3. Бақайдгирии воситаи нақлиёт ва гузаронидани муоинаи техникии ҳарсолаи он танҳо баъд аз пардохти андоз барои давраи андозӣ анҷом дода мешавад. .

4. Ҳисоби маблағҳои андоз аз воситаҳои нақлиёти шахсони ҳуқуқӣ аз ҷониби мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии воситаҳои нақлиёт дар асоси маълумоти мақомотҳои ваколатдори бақайдгирандаи воситаҳои нақлиёт то 1-уми апрели соли ҳисоботӣ тавассути системаи иттилооти барномаҳои мақомоти андоз ташаккул дода шуда, дар ин хусус огоҳинома ба ҳуҷраи шахсии андозсупоранда дар шакли электронӣ ирсол мегардад.

5. Дар ҳолати дастрас гардидани маълумоти иловагӣ мақомотҳои ваколатдори бақайдгирандаи воситаҳои нақлиёт ва ё аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод намудани тавзеҳот (ё ҳуҷҷатҳои асоснок) мақомоти андоз дар давоми як моҳ аз санаи гирифтани чунин маълумот уҳдадор аст, онро баррасӣ намуда, ҳисоботи ислоҳкардашударо барои давраи ҳисоботӣ ба системаи иттилооти барномаҳои мақомоти андоз ворид намуда, ба андозсупоранда огоҳинома ирсол менамояд.

6. Мақомотҳои ваколатдори бақайдгирандаи воситаҳои нақлиёт уҳдадоранд ҳар сол тариқи электронӣ то 1-уми апрели соли баъд аз соли ҳисоботӣ, ба мақомоти ваколатдори давлатӣ дар шакли тасдиқшуда маълумоти зеринро ирсол намоянд:

- дар бораи шумораи воситаҳои нақлиётии ба қайди давлатӣ гузошташуда (ба ҳисоб гирифташуда) ба ҳолати 31-уми декабри соли ҳисоботӣ бо дар назардошти иқтидори муҳаррики воситаи нақлиёт;

- дар бораи шумораи воситаҳои нақлиёти аз муоинаи ҳарсолаи техникӣ гузаронидашуда;

- дар бораи пардохти маблағи андоз дар соли ҳисоботӣ ва бақияи он, агар чунин ҳолат ҷой дошта бошад.

7. Назорати пардохти андозро мақомотҳои ваколатдори бақайдгирандаи воситаҳои нақлиёт амалӣ менамоянд.

8. Мақомоти андоз бо мақсади таъмини пардохти пурраи андоз аз воситаи нақлиёт ба шахсони ҳуқуқӣ ва воҳидҳои алоҳидаи онҳо дар бораи маблағи ҳисобшудаи андоз дар муҳлатҳои зерин огоҳинома мефиристад:

1) дар давоми даҳ рӯз пас аз омода гардидани ҳисобот аз ҷониби мақомоти андоз дар бораи маблағи ҳисобшудаи андоз, ки бояд аз ҷониби шахсони ҳуқуқӣ ва воҳидҳои алоҳидаи он дар давраи андоз пардохт карда шавад;

2) на дертар аз ду моҳ аз лаҳзаи аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани ҳуҷҷатҳо ва (ё) дигар маълумоте, ки барои ҳисоб кардани (азнавҳисобкунии) маблағи андозҳои дахлдори андозсупоранда барои даврахои пешинаи андоз пардохтшаванда заруранд;

3) на дертар аз як моҳ аз лаҳзаи гирифтани маълумоти дар феҳристи ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ дарҷгардида, ки ташкилоти дахлдор дар марҳилаи барҳамдиҳӣ қарор дорад.

14. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохти андоз аз воситаҳои нақлиёт ва шакли эъломияи андоз аз воситаҳои нақлиёт аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

ФАСЛИ XIV. НИЗОМҲОИ МАХСУСИ АНДОЗБАНДӢ

БОБИ 51. НИЗОМИ АНДОЗБАНДИИ ФАЪОЛИЯТИ МИНТАҚАҲОИ ОЗОДИ ИҚТИСОДӢ

Моддаи 372. Муқаррароти асосӣ

1. Низоми андозбандии фаъолияти минтақаи озоди иқтисодӣ тартиб ва шартҳои андозбандии фаъолияти субъектҳои минтақаи озоди иқтисодиро, ки дар қитъаҳои алоҳидаи ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият намуда, ҷавобгӯи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, муқаррар менамояд.

2. Ба минтақаҳои озоди иқтисодӣ молҳои хориҷӣ ва ватанӣ таҳти назорати мақомоти гумрук бо шартҳои муайяннамудаи низоми гумрукии “Минтақаи озоди гумрукӣ”, инчунин хизматрасониҳо аз пардохтҳои гумрукӣ пурра озод ворид карда мешаванд.

3. Ҳангоми аз ҳудуди минтақаи озоди иқтисодӣ содирот намудани мол,

пардохтҳои гумрукӣ, ситонида намешаванд, ба истиснои хироҷи барасмиятдарории гумрукӣ.

4. Ҳангоми аз ҳудуди минтақаҳои озоди иқтисодӣ ба қисми дигари ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол додани мол пардохтҳои гумрукӣ ба андозаи 50 фоиз ситонида мешаванд.

Моддаи 373. Низоми андоз дар минтақаҳои озоди иқтисодӣ

1. Низоми андозбандӣ дар минтақаҳои озоди иқтисодӣ нисбат ба шахсони ҳуқуқӣ, соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда, филиалҳои шахсони ҳуқуқии хориҷие, ки дар ҳудуди минтақаҳои озоди иқтисодӣ ҳамчун субъекти минтақаҳои озоди иқтисодӣ ба қайд гирифта шудаанд ва ба шартҳои зерин ҷавобгӯ мебошанд, татбиқ мегардад, агар:

- бо тартиби муқарраргардида аз бақайдгирии давлатӣ ва баҳисобгирӣ дар мақомоти андоз гузашта бошад;

- берун аз ҳудуди минтақаи озоди иқтисодӣ воҳидҳои алоҳида надошта бошад;

- намудҳои фаъолиятеро амалӣ намояд, ки дар низомномаи минтақаи озоди иқтисодӣ пешбинӣ шуда бошанд.

2. Субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодӣ ва маъмурияти минтаsаи озоди иқтисодӣ дар доираи фаъолияти дар минтақаи озоди иқтисодӣ амалишаванда ва молу мулки истифодашаванда, аз пардохти ҳама гуна андозҳо, ки дар Кодекси мазкур пешбинӣ гардидаанд, ба истиснои андозҳои дар қисми 3 ҳамин модда муқарраршуда озод мебошанд.

3. Субъекти минтақаҳои озоди иқтисодӣ барои пардохти андози иҷтимоӣ ҳамчун андозсупоранда-суғуртакунанда ва барои пардохти андоз аз даромади шахсони воқеӣ ва андози иҷтимоии-суғурташаванда, инчунин дар лаҳзаи пардохти суди саҳмияҳо ҳамчун агенти андоз дониста мешавад.

4. Муқаррароти қисми 2 моддаи мазкур танҳо нисбат ба фаъолияти субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодӣ, ки дар ҳудуди минтақаи озоди иқтисодӣ анҷом дода мешавад, татбиқ мегардад.

Моддаи 374. Тартиби ҳисоб ва пардохти андозҳо

1. Тартиби ҳисоб, пардохт ва пешниҳод намудани эъломияҳои андоз аз ҷониби субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодӣ мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур анҷом дода мешавад.

2. Маъмурияти минтақаи озоди иқтисодӣ ҳар семоҳа на дертар аз санаи 15-уми моҳи баъд аз семоҳаи ҳисоботӣ бо шакли муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии худ дар бораи шумора ва фаъолияти субъектҳои минтақаи озоди иқтисодӣ маълумот пешниҳод менамояд.

3. Субъектҳои минтақаи озоди иқтисодӣ уҳдадоранд ҳисоби фаъолияти хоҷагидории худро мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом диҳанд.

4. Объектҳои андозбандии дар ҳудуди минтақаҳои озоди иқтисодӣ

қарордошта, ки моликияти субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодӣ намебошанд, мутобиқи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ карда мешаванд.

5. Муносибатҳои мутақобилаи мақомоти андоз бо маъмурияти минтақаҳои озоди иқтисодӣ дар асоси созишнома муайян карда мешаванд.

6. Назорати пардохти андозҳои субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодиро мақомотҳои андоз ва гумрук анҷом медиҳанд.

БОБИ 52. НИЗОМИ АНДОЗБАНДИИ БОНКДОРИИ ИСЛОМӢ

Моддаи 375. Муқаррароти умумӣ

1. Низоми андозбандии бонкдории исломӣ нисбат ба ташкилотҳои қарзии молиявие, ки бо принсипҳо ва стандартҳои маблағгузории исломӣ, инчунин, аҳдҳое, ки дар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи фаъолияти бонкдории исломӣ” амалиёт анҷом медиҳанд, татбиқ мегардад.

2. Ташкилотҳои қарзиии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода мебаранд, андоз аз даромадро мутобиқи муқаррароти ҳамин боб ва дигар андозҳоро мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур пардохт менамоянд.

3. Ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд, уҳдадоранд вазифаи агенти андозро тибқи муқаррароти Кодекси мазкур иҷро намоянд.

4. Маблағгузории исломии ғайрифаъол – маблағгузорие, ки маблағи асосӣ, даромад (барои маблағгузории ғайрифаъол) тибқи талаботи шартномаи маблағгузорӣ аз рӯи дастурамали Бонки миллии Тоҷикистон пардохт карда намешавад.

5. Муқаррароти банди 2) қисми 2 моддаи 248 Кодекси мазкур нисбат ба хизматрасониҳои молиявии ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд, татбиқ мегардад.

6. Дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ ҷойгир намудани маблағҳои пулии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ фаъолияти соҳибкорӣ эътироф карда намешавад.

Моддаи 376. Қоида ва тартиби баҳисобгирии андоз

1. Ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд, уҳдадоранд баҳисобгирии даромаду хароҷоти худро мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявӣ” ва барои давраҳои ҳисоботии дахлдор бо усули ҳисобу замкунӣ, ичнунин барои хизматрасониҳои алоҳида (музораба ва мушорака) бо усули баҳисобгирии хазинавӣ амалӣ намоянд.

2. Агар ташкилоти қарзии молиявӣ дар баробари анҷом додани амалиётҳои маъмулии бонкӣ хизматрасониҳо ва амалиётҳои бонкдории исломиро амалӣ намояд, дар чунин ҳолат уҳдадор аст баҳисобгирии муҳосибии амалиётҳоро дар алоҳидагӣ ба роҳ монад.

Моддаи 377. Андозсупорандагон

Андозсупорандагони низоми андозбандии бонкдории исломӣ ташкилотҳои қарзии молиявие мебошанд, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд.

Моддаи 378. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандии бонкдории исломӣ фарқияти мусбии байни даромади умумие мебошад, ки ба маблағи тарҳҳои пешбининамудаи моддаи 381 Кодекси мазкур кам карда шудааст.

2. Даромади умумии ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд аз даромадҳо, подошпулиҳо ва манфиатҳои дар шакли пулӣ ва моддӣ (ғайримоддӣ), аз ҷумла, тамоми воридоте, ки боиси афзоиши дороиҳои софи ташкилот мегардад, ба истиснои воридоте, ки аз андоз аз даромад озод аст, иборат мебошад.

3. Ба объекти андозбандӣ арзиши молу мулке, ки аз тарафи ташкилоти қарзии молиявӣ ҳамчун предмети амалиёт, ки дар доираи фаъолияти бонкии исломӣ ба имзо расонидааст, истифода мебаранд, дохил намешавад.

Моддаи 379. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз барои низоми андозбандии бонкдории исломӣ, ифодаи пулии даромади умумии дар давраи андоз гирифташуда, ки бо маблағи тарҳҳои муқарраркардаи моддаи 381 Кодекси мазкур кам карда шудааст, эътироф карда мешавад.

2. Барои мақсадҳои андозбандии ташкилотҳои қарзии молиявие , ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд, – дороиҳои зерин даромад ҳисобида намешаванд:

- арзиши молу мулке, ки ҳамчун аъзоҳақии ҳиссагӣ ва (ё) саҳм дар сармояи оинномави (шарики)-и ташкилоти қарзии молиявӣ, гирифта шудааст;

- маблағҳои пулие, ки ташкилоти қарзии молиявӣ - эмитент аз ҷойгиркунӣ (фурӯши) саҳмияҳо гирифтааст.

Моддаи 380. Даромади ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд

1. Даромади ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд аз даромадҳои дар моддаи мазкур пешбинишуда иборат мебошад, аз ҷумла:

- дар шакли даромад аз суратҳисобҳои муросилотӣ ё ҷорӣ дар дигар бонкҳо, ҷойгиркунии муҳлатнок, маблағгузориҳои субординарӣ, маблағгузориҳои байнибонкӣ, аз амалиёти репои исломӣ, изофабардошт (овердрафт), маблағгузориҳои қарзи ҳасана, муробаҳа, таваррук, иҷора, иҷораи мунтаҳия биттамлик, музораба, мушорака, мушоракаи мутанақиса, салам, истисно, ҳисобҳои сармоягузории номаҳдуд ё маҳдуд, ипотека, эътиборнома ва аз дигар маблағгузориҳо;

- дар шакли ҳаққи хизматрасонӣ аз кушодан ва пешбурди суратҳисобҳои бонкӣ, клиринг, қарз, ҳисоббаробаркунӣ ва интиқоли маблағҳо, аз ҷумла, интиқоли маблағҳои электронӣ, барориш ва ё хизматрасонии воситаҳои пардохт, аз додани иқтибос ва дигар ҳуҷҷатҳо аз рӯи ҳисобҳо ва ҷустуҷӯи маблағҳо;

- дар шакли ҳаққи хизматрасонӣ аз рӯи амалиётҳои эквайрингӣ ва аз иштирокдори шарикони тиҷоратӣ;

- аз гузаронидани амалиёт бо асъори хориҷӣ бо назардошти ҳаққи хизматрасонӣ ҳангоми амалиёти хариду фурӯши асъори хориҷӣ, аз ҷумла, аз ҳисоб ва супориши муштариён;

- аз гузаронидани амалиёт бо металлу сангҳои қиматбаҳо, сарватҳои асъорӣ, аз ҷумла, амалиёти хариду фурӯши асъори хориҷӣ барои худ ё муштариён. Даромади ташкилоти қарзии исломӣ аз амалиёт бо металлу сангҳои қиматбаҳо ва асъори хориҷӣ фарқияти мусбии байни қурби харид ва фурӯши асъор барои давраи ҳисоботӣ (андозӣ) ҳисобида мешавад;

- аз фарқияти мусбии азнавбаҳодии асъори хориҷӣ, коғазҳои қиматнок, металлу сангҳо ва филизоти қиматбаҳо, аз ҷумла, сабикаҳои ченакӣ аз филизоти қиматбаҳо;

- аз хариду фурӯши воситаҳои бозории пулӣ (аз ҷумла,: чекҳо, векселҳо, уҳдадориномаҳо ва тасдиқномаҳои пасандозӣ), саҳмияҳо ва дигар коғазҳои қиматноки интиқолшаванда барои худ ё муштариён;

- аз қарордодҳои форвардӣ, созишномаи своп, фючерс, опсион ва дигар ҳосилаҳое, ки ба асъор, саҳмияҳо, вомбаргҳо, металлу сангҳои қиматбаҳо ё қурбу меъёрҳои фоизӣ дахл доранд, барои худ ё муштариён;

- аз додани кафолат, баҳисобгирии уҳдадориҳои шартӣ, аз ҷумла, кафолатҳо ва эътиборномаҳо (аккредитивҳо) барои худ ва муштариён, додани замонат, ки иҷрои уҳдадориҳои пулиро дар назди шахси сеюм пешбинӣ менамояд;

- дар шакли ҳаққи хизматрасонӣ аз содиркунандагон ва воридкунандагон барои иҷрои вазифаи агенти назорати асъор;

- аз амалиёти сейфӣ, нигаҳдорӣ ва идоракунии дороиҳо (пул, коғазҳои қиматнок, филизот, ҷавоҳирот ва ғайра);

- аз хизматрасонии амалиёти ба боварӣ асосёфта (идоракунии маблағҳои пулӣ, қоғазҳои қиматнок ва ғайра ба манфиати боварикунанда ва дар асоси супориши он);

- аз амалиёти кассавӣ: қабул намудан, аз нав ҳисоб кардан, иваз намудан, бастан ва нигоҳ доштани пулҳои қоғазӣ ва тангаҳо;

- аз ҳамлу нақл, қабул намудан (инкассатсия) ва фиристодани пулҳои қоғазӣ, тангаҳо ва ашёи қимабаҳо;

- аз амалиётҳо вобаста ба хариду фурӯши тангаҳои хотиравӣ (коллексионӣ) ҳамчун фарқияти нархи байни фурӯш ва харид;

- дар шакли маблаги баргардонидаи дороиҳое, ки зарар аз хориҷ кардани он қаблан ба таркиби хароҷоти тарҳшаванда дохил шуда, манбаи андозро кам кардааст, ё ин ки аз ҳисоби захира (фонд)-и ташаккулёфта хориҷ шуда, қаблан манбаи андозро кам кардааст;

- аз амалиётҳои факторинг ва форфейтинг;

- аз хизматрасонӣ ба сифати агенти молиявӣ, хизматрасонӣ ба сифати мушовир ё маслиҳатгари молиявӣ, хизматрасонии иттилооти молиявӣ ва маблағгузории исломӣ;

- дар шакли маблағи барқароршудаи захира (фонд) барои пӯшонидани талафоти имконпазир аз рӯи дороиҳо, ки хароҷоти ташаккулдиҳии он қаблан дар таркиби хароҷотҳое, ки манбаи андоз аз даромадро кам кардааст, дохил шуда буд. Даромад аз барқароршавии захираҳо (фондҳо) бо тартиби тасҳеҳи фарқияти байни маблағи захира (фонд-и ташаккулдодашаванда ва бақияи маблағи захира (фонд) ба охири давраи ҳисоботӣ (андозӣ) муайян карда мешавад;

- аз хизматрасониҳои фосилавӣ ва ба воситаи шабакаи интернет;

- дигар даромадҳои ба фаъолияти бонкии исломӣ алоқаманд.

2. Ба даромади ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд, даромадҳои зерин дохил намешаванд:

- ҷарима ва ноустуворонаи ҳисобшуда аз рӯи маблағгузориҳои исломӣ;

- пардохтҳои суғуртавие, ки аз рӯи шартномаи суғурта ҳангоми фавт ё ба вуҷуд омадани маъюбии шахси қарздори ташкилоти қарзии молиявӣ, инчунин, пардохтҳои суғуртавӣ аз рӯи шартномаи суғуртаи молу мулке, ки ҳамчун таъминоти маблағгузории исломӣ қабул шудааст;

- ҷаримаҳои аз ҷониби суд эътирофшуда, ки ба ташкилоти қарзии молиявӣ аз ҳисоби маблағҳои суғуртавӣ пардохт карда мешаванд;

- даромади бадастовардашуда дар шакли афзоиши дороиҳои соф аз зиёдшавии сармояи оинномавӣ ё нархи саҳмияҳои корхонаҳои фаръии ташкилоти қарзии молиявӣ.

3.Муқаррароти моддаи 203 Кодекси мазкур нисбат ба ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд, татбиқ намегардад.

Моддаи 381. Хароҷоти ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд

1. Хароҷоти ташкилотҳои қарзии молиявӣ аз хароҷотҳои дар моддаҳои 187, 189-191,195-200 ва хароҷотҳои дар ҳамин модда пешбинишудаи Кодекси мазкур иборат мебошад. Новобаста ба ин, хароҷотҳои дар моддаҳои 187, 189-191, 195-200 Кодекси мазкур пешбинишуда бо назардошти хусусиятҳои талаботи моддаи мазкур муайян карда мешавад.

2. Барои мақсадҳои боби мазкур, ба хароҷотҳои ташкилотҳои қарзии молиявӣ марбут ба фаъолияти бонкдории исломӣ, хароҷотҳои зерин дохил карда мешаванд:

- хароҷотҳои алоқаманд ба амонатҳои дархостӣ, пасандозӣ, муҳлатнок, ҳисобҳои сармоягузории номаҳдуд, дигар амонатҳо ва уҳдадориҳои ҳамшабех;

- хароҷотҳо марбут ба хизматрасониҳо оид ба кушодан ва пешбурди суратҳисобҳои бонкӣ, клиринг, қарз, ҳисоббаробаркунӣ, нақдикунонӣ ва

интиқоли маблағҳо, аз ҷумла, барои интиқоли маблағҳои электронӣ, барориш ва ё хизматрасонии воситаҳои пардохт, барои гирифтани иқтибос ва дигар ҳуҷҷатҳо аз рӯи ҳисобҳо ва ҷустуҷӯи маблағҳо;

- аз амалиётҳо бо асъори хориҷӣ бо назардошти ҳаққи хизматрасонӣ ҳангоми амалиёти хариду фурӯши асъори хориҷӣ;

- аз амалиёт бо металлу сангҳои қиматбаҳо, сарватҳои асъорӣ, аз ҷумла, амалиёти хариду фурӯши асъори хориҷӣ барои худ ё муштариён. Хароҷоти ташкилоти қарзии исломӣ аз амалиёт бо металлу сангҳои қиматбаҳо ва асъори хориҷӣ фарқияти манфии байни қурби харид ва фурӯши асъор барои давраи ҳисоботӣ (андозӣ) ҳисобида мешавад;

- аз фарқияти манфии азнавбаҳодии асъори хориҷӣ, коғазҳои қиматнок, металлу сангҳо ва филизоти қиматбаҳо, аз ҷумла, сабикаҳои ченакӣ аз филизоти қиматбаҳо;

- аз хариду фурӯши воситаҳои бозории пулӣ (аз ҷумла,: чекҳо, векселҳо, ҳуҳдадориномаҳо ва тасдиқномаҳои пасандозӣ), саҳмияҳо ва дигар коғазҳои қиматноки интиқолшаванда барои худ ё муштариён;

- аз қарордодҳои форвардӣ, созишномаи своп, фючерс, опсион ва дигар ҳосилаҳое, ки ба асъор, саҳмияҳо, вомбаргҳо, металлу сангҳои қиматбаҳо ё қурбу меъёрҳои фоизӣ дахл доранд, барои худ ё муштариён;

- барои гирифтани кафолат, кушодани эътиборномаҳо (аккредитивҳо) барои худ ва муштариён;

- барои амалиёти сейфӣ, нигаҳдорӣ ва идоракунии дороиҳо (пул, коғазҳои қиматнок, филизот, ҷавоҳирот ва ғайра);

- барои амалиёти кассавӣ: қабул намудан, иваз намудан, нигоҳ доштан ва экспертизаи пулҳои қоғазӣ ва тангаҳо;

- барои ҳамлу нақл, қабул намудан (инкассатсия) ва фиристодани пулҳои қоғазӣ, тангаҳо ва ашёи қиматбаҳо;

- зарар аз амалиётҳо вобаста ба хариду фурӯши тангаҳои хотиравӣ (коллексионӣ) ҳамчун фарқияти нархи байни харид ва фурӯш;

- барои амалиёт вобаста ба барориш ва хизматрасонии чекҳои сафарӣ, воситаҳои электронӣ ва дигар воситаҳои пардохтӣ, аз ҷумла, кортҳои пардохтии бонкӣ;

- боҷҳо ва дигар пардохтҳо барои бақайдгирии гарав (аз ҷумла, ипотека), ворид намудани тағйирот ба феҳрастҳои бақайдгирӣ ва шартномаҳои аз ҷониби нотариус ба қайд гирифташуда;

- барои иҷораи биною иншоот, нақлиёт ва дигар хароҷотҳои вобаста ба он, инчунин, дигар воситаҳои алоқаманд ба фаъолияти бонкии исломӣ;

- маблағҳои ҷаримаи аз рӯи маблағгузории исломӣ барои мақсадҳои эҳсонкорӣ пардохтшаванда;

- зарар аз фурӯш, дисконткунӣ ва ё аз тавозун хориҷ намудани коғазҳои қиматнок, маблағгузориҳои исломӣ ва ҳосила аз онҳо;

- аз амалиётҳои факторинг ва форфейтинг;

- аз иҷораи молиявӣ (лизинг);

- барои хизматрасонии агенти молиявӣ, мушовир ё маслиҳатгари молиявӣ, хизматрасонии иттилооти молиявӣ ва маблағгузории исломӣ;

- пардохти бонусҳо, кэшбек ва дигар механизмҳои ҳавасмандгардонӣ ба муштариён ҳангоми истифодабарии воситаҳои электронии пардохтӣ;

- ҳиссаҷудокуниҳо ба захира (фонд) барои пӯшонидани талафҳои имконпазир доир ба дороиҳо мувофиқи дастурамали Бонки миллии Тоҷикистон, ба истиснои дороиҳои ба манфиат (фоида)-и тарафҳои бо ҳам алоқаманд ё ин ки тибқи уҳдадориҳои тарафҳои бо ҳам алоқаманд ба шахсони сеюм ва маблағгузориҳои бегарави зиёда аз 2500 нишондиҳанда барои ҳисобҳо, дода шудаанд. Хароҷот барои ташаккулдиҳии захираҳо (фондҳо) бо тартиби тасҳеҳи фарқияти байни маблағи захира (фонд)-и ташаккулдодашаванда ва бақияи маблағи захира (фонд) ба охири давраи ҳисоботӣ (андозӣ) муайян карда мешавад;

- барои хизматрасониҳои фосилавӣ ва ба воситаи шабакаи интернет;

- дигар хароҷотҳои ба фаъолияти бонкии исломӣ алоқаманд.

Моддаи 382. Давраи андоз

Давраи андоз барои низоми андозбандии бонкдории исломӣ соли тақвимӣ эътироф карда мешавад.

Моддаи 383. Тартиб ва муҳлати пардохт

1. Ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд, уҳдадоранд пардохти ҷории ҳармоҳаи андозро ба буҷет на дертар аз санаи 15 уми моҳи баъд аз моҳи ҳисоботӣ, анҷом диҳанд.

2. Ҳисобҳо оид ба пардохти маблағҳои ҷории (пешпардохт) андоз, инчунин, маълумот дар бораи шахсоне, ки дар манбаи пардохт андозашон нигоҳ дошта шудааст, мутобиқи шакли муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ бо дарназардошти талаботи қисмҳои 1, 2 ва 3 моддаи 239 Кодекси мазкур ҳар моҳ то санаи 15-уми моҳи баъди моҳи ҳисоботӣ пешниҳод карда мешаванд.

3. Ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд, уҳдадоранд пардохти ҷории ҳармоҳаи андозро ба буҷет на дертар аз санаи 15-уми моҳи баъд аз моҳи ҳисоботӣ, анҷом диҳанд. Маблағи пардохтшавандаи ҷории моҳона мутобиқи моддаи 239 Кодекси мазкур ҳисоб ва пардохт карда мешавад.

4. Пардохтҳои ҷорӣ низоми андозбандии бонкдории исломӣ ба маблағи ин андози барои соли тақвимӣ пардохтшаванда ба ҳисоб гирифта мешаванд. Ҳама гуна пардохтҳои барзиёди ҷории андоз аз даромад дар муқоиса бо уҳдадорӣ доир ба ин андоз барои соли тақвимӣ ба ҳисоби уҳдадориҳо оид ба дигар андозҳо гирифта мешаванд ё ба андозсупоранда баргардонида мешаванд.

5. Пардохтҳои ҷории низоми андозбандии бонкдории исломӣ пардохтҳои ҳатмӣ буда, барои дар муҳлатҳои муқарраргардида пардохт нагардидани онҳо фоизҳо ҳисоб карда мешаванд.

6. Ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд, уҳдадоранд эъломияи андозӣ ва ҳисоботи

муҳосибии солона, аз ҷумла, тавозуни муҳосибиро то 1-уми апрели баъд аз соли ҳисоботӣ ба мақомоти андоз пешниҳод намоянд.

Моддаи 384. Меъёри андоз

Меъёри андозбандии бонкдории исломӣ ба андозаи 20 фоиз аз даромади андозбандишаванда муқаррар карда мешавад.

Моддаи 385. Тартиби нигоҳ доштани андоз дар манбаи пардохт

1. Ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд, уҳдадоранд аз даромадҳои зерини ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ пардохтшаванда андозро дар манбаи пардохт тибқи меъёрҳои зерин нигоҳ доранд:

– аз суди саҳмияҳо - мутобиқи моддаи 234 Кодекси мазкур;

– аз подошпулиҳо аз рӯи маблағҳо дар суратҳисобҳои амонатӣ, пасандозӣ ва суратҳисобҳои сармоягузорӣ барои резидентҳо ва ғайрирезидентҳо – бо меъёри 12 фоиз;

- аз даромади ғайрирезидентҳо – мутобиқи моддаи 236 Кодекси мазкур;

- аз дигар даромадҳое, ки тибқи қисми 1 моддаи 236 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд -мутобиқи меъёрҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур.

2. Даромади ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд, аз сармоягузорӣ тибқи шартномаҳои “Шарика” ва “Мушорака” пардохт менамоянд, дар манбаи пардохт андозбандӣ нашуда, аз ҳиссаи даромади ҳар як иштирокдор пардохт карда мешавад.

3. Ташкилотҳои қарзии молиявие, ки низоми андозбандии бонкдории исломиро истифода менамоянд,, барои дар манбаи пардохт нигоҳ доштан ва ба буҷет гузаронидани даромади дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда ҷавобгар мебошад. Чунин ташкилоти даромадпардохткунанда уҳдадор аст маблағи андози нигоҳдоштанашуда ва ба буҷет гузарониданашударо, инчунин, ҷаримаҳо ва фоизҳои дахлдорро аз ҳисоби худ ба буҷет гузаронад, агар маблағи андозро дар муҳлатҳои муқарраргардида ба буҷет пардохт накарда бошад.

БОБИ 53. НИЗОМИ АНДОЗБАНДИИ ШАХСОНИ ВОҚЕӢ, КИ ФАЪОЛИЯТИ СОҲИБКОРИРО ДАР АСОСИ ПАТЕНТ Ё ШАҲОДАТНОМА АМАЛӢ МЕНАМОЯНД

§1. Муқаррароти умумӣ

Моддаи 386. Муқаррароти умумӣ

1. Андозбандии фаъолияти соҳибкории шахсони воқеӣ дар асоси патент ё шаҳодатнома анҷом дода мешавад.

2. Шахсони воқеӣ, ки фаъолияти соҳибкориро дар асоси патент амалӣ менамоянд новобаста аз даромад андозҳои барои чунин фаъолият

муқарраршударо бо андозаи устувор пардохт менамоянд.

3. Шахсони воқеӣ, ки фаъолияти соҳибкориро дар асоси шаҳодатнома амалӣ менамоянд, мутобиқи муқаррароти бобҳои 54 ва 55 Кодекси мазкур андозбандӣ карда мешавад.

4. Аз ҷониби шахси воқеӣ анҷом додани фаъолияти соҳибкорӣ бе гузаштан аз қайди давлатӣ манъ аст. Ҳангоми анҷом додани фаъолияти соҳибкорӣ бе гузаштан аз бақайдгирии давлатӣ даромади чунин шахс ба андозаи дукаратаи меъёри барои чунин фаъолият муқарраршуда ситонида мешавад.

5. Истифода бурдани низоми андозбандии муқаррарнамудаи ҳамин боб бо мақсади пинҳон намудани ё кам нишон додани уҳдадориҳои андози соҳибкорони инфиродӣ ва (ё) шахсони истифодабарандаи хизматрасонии онҳо, манъ аст.

6. Соҳибкори инфиродии дар асоси патент ё шаҳодатнома фаъолияткунанда, ҳуқуқ дорад баҳисобгирии муҳосибии худро тибқи муқаррароти моддаи 85 Кодекси мазкур ва ё мутобиқи низоми содакардашудаи баҳисобгирии муҳосибии аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда амалӣ намояд.

7. Андозбандии даромадҳои фаъолияти соҳибкории инфиродии шахсони воқеӣ – ғайрирезидентҳо мутобиқи тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо дарназардошти меъёри андоз аз даромади муқаррарнамудаи қисми 2 моддаи 180 ва дигар муқаррароти Кодекси мазкур амалӣ карда мешавад.

§ 2. Андозбандии соҳибкорони инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда

Моддаи 387. Муқаррароти умумии андозбандии соҳибкорони инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда

1. Патент ҳуҷҷати тасдиқкунандаи бақайдгирии давлатии шахсони воқеӣ – резидентҳо ва ғайрирезидентҳо ҳамчун соҳибкори инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда мебошад.

2. Андозбандии шахсони дар қисми 1 ҳамин модда муқарраршуда дар асоси Қоидаҳои андозбандии соҳибкорони инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда (минбаъд – низоми патентӣ), ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад, амалӣ мегардад, агар дар як вақт шартҳои зерин иҷро гарданд:

- фаъолияти соҳибкори инфиродӣ бе кирояи қувваи корӣ ва бе амалӣ намудани фаъолияти иқтисодии хориҷӣ анҷом дода шавад;

- дар соли тақвимӣ даромади умумии соҳибкори дар асоси патент фаъолияткунанда аз 100 ҳазор сомонӣ бештар набошад (минбаъд – ҳадди даромад барои низоми патентӣ).

3. Соҳибкори инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда ҳуқуқи истифода намудани низомҳои дигари андозбандии тибқи Кодекси мазкур муқаррарнамударо надорад.

4. Истифодабарии низоми андозбандӣ дар асоси патент ҳангоми иҷро нагардидани яке аз шартҳои дар қисми 2 ҳамин модда пешбинигардида, инчунин, дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи қисми 4 моддаи 386 Кодекси мазкур иҷозат дода намешавад.

5. Ҳангоми аз ҷониби соҳибкори инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда ҷалб гардидани коргари кироя ва аз 100 ҳазор сомонӣ зиёд гардидани даромади умумии он дар давраи на зиёда аз дувоздаҳ моҳи тақвимӣ, чунин соҳибкор уҳдадор аст дар муҳлати 10 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи пайдо шудани чунин ҳолатҳо ба мақомоти андоз барои қатъ намудани фаъолият дар асоси патент ва ба дигар низом гузаштан ариза диҳад.

6. Соҳибкори инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда аз иҷрои уҳдадориҳои зерин озод мебошад:

- аз пардохти андоз аз даромад аз фаъолияти соҳибкории инфиродӣ, ки дар қисми 2 моддаи 18 Кодекси мазкур муқаррар шудаанд, ба истиснои андоз аз даромад ва андози иҷтимоии бевосита ба арзиш (нарх)-и патент дохилшаванда;

- аз пешниҳоди ҳисоботи андоз, ба истиснои пешниҳод намудани эъломияи даромади умумӣ барои соли гузаштаи тақвимӣ (ё барои давраи аз оғози соли тақвимӣ дар ҳолати қатъ намудани фаъолияти соҳибкорӣ) бо замимаи нусхаҳои ҳуҷҷатҳои бонкӣ доир ба пардохти андозҳо.

7. Ҳангоми аз ҷониби соҳибкори инфиродӣ - дорандаи патент иҷро нагардидани яке аз шартҳои дар қисми 2 ҳамин модда пешбинигардида чунин соҳибкори инфиродӣ бо меъёри 10-каратаи андозаи моҳонаи андозҳои ба фаъолияти ӯ дахлдошта андозбандӣ карда мешавад.

8. Соҳибкорони дар асоси патент фаъолияткунанда, уҳдадоранд баҳисобгирии алоҳидаи даромад ва хароҷоти худро бо тартиби муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи молия анчом диҳанд.

9. Соҳибкорони дар асоси патент фаъолияткунанда уҳдадоранд, ки то санаи 10-уми феврали соли минбаъдаи ҳисоботӣ доир ба даромад ва хароҷоти солонаи худ ба мақомоти андоз ҳисобот пешниҳод намоянд. Шакли ҳисобот аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ муайян ва тасдиқ карда мешавад.

10. Мақомоти андоз бо мақсади муайян намудани ҳадди даромади соҳибкорони инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда, бо истифода аз маълумотҳои дастрасшуда корҳои назоратиро амалӣ менамояд.

11. Соҳибкори инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда дигар андозҳоро, ки дар Кодекси мазкур барои шахсони воқеӣ муқаррар гардидааст пардохт менамояд.10. Уҳдадории андозии соҳибкори инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда, то расман бекор гардидани қайди давлатӣ амал менамояд.

Моддаи 388. Андозсупорандагон ва баҳисобгирии онҳо

1. Шахсони воқеӣ резидентҳо ва ғайрирезидентҳо, ки ба муқаррароти қисмҳои 1 - 3 моддаи 387 Кодекси мазкур мутобиқат менамоянд,

андозсупорандагони бо низоми патентӣ фаъолияткунанда дониста мешаванд.

2. Соҳибкорони инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда дар мақомоти андози маҳалли фаъолияти соҳибкорӣ ба ҳисоб гирифта мешаванд. Дар ҳолати иваз гардидани маҳалли фаъолияти чунин соҳибкор варақаи ҳисоббаробаркунии он тариқи реҷаи худкор ба мақомоти андози дахлдор интиқол дода мешавад.

3. Аз низоми патентӣ ба дигар низоми андозбандӣ, инчунин, аз низоми дигари андозбандӣ ба низоми патентӣ гузаштани соҳибкори инфиродӣ бо тартиби муқарраргардида баъд аз иҷрои расмиёти бақайдгирии давлатӣ анҷом дода мешавад.

4. Уҳдадории андозии шахси воқеии дар асоси патент фаъолияткунанда аз санаи якуми моҳи баъд аз моҳи қатъ намудани бақайдгирии давлатии чунин соҳибкори инфиродӣ, хотима меёбад.

Моддаи 389. Меъёри андоз

Меъёри андозҳои соҳибкорони инфиродие, ки дар асоси патент фаъолият менамоянд, аз рӯи намудҳои алоҳидаи фаъолият, бо дарназардошти коэффисиентҳои минтақавии танзимкунанда мутобиқи боби мазкур аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 390. Давраи андоз

Давраи андоз барои соҳибкорони инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда моҳи тақвимӣ эътироф карда мешавад.

Моддаи 391. Тартиби супоридани андозҳо

1. Андозҳо аз рӯи низоми патент аз ҷониби андозсупоранда мустақилона бо тариқи пешпардохт барои як моҳ ё якчанд моҳи минбаъда ба буҷети маҳалли фаъолият пардохт карда мешавад.

2. Соҳибкорони инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда уҳдадоранд, нусхаи ҳуҷҷати тасдиққунандаи пардохти маблағи андозҳоро барои соли тақвимии гузашта на дертар аз 1-уми марти соли баъд аз соли ҳисоботии тақвимӣ ба мақомоти андози маҳалли фаъолият, ба тариқи электронӣ ирсол намоянд.

§ 3. Принсипҳои умумии андозбандии соҳибкорони инфиродии дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда

Моддаи 392. Принсипҳои умумии андозбандии соҳибкорони инфиродии дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда

1. Даромади умумии солонаи шахсони воқеӣ – резидентҳо ва ғайрирезидентҳо, ки ҳамчун соҳибкори инфиродии дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда ба қайд гирифта шудаанд (минбаъд – соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда), аз ҳамаи намудҳои фаъолияти амалишавандаи онҳо наметавонад аз 1 миллион сомонӣ бо дар назардошти муқаррароти қисми 1 моддаи 242 Кодекси мазкур зиёд бошад.

2. Агар даромади умумии соҳибкори дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда дар давраи на зиёда аз дувоздаҳ моҳи тақвимӣ аз 1 миллион сомонӣ бо дар назардошти муқаррароти қисми 1 моддаи 242 Кодекси мазкур зиёд гардад, чунин соҳибкор уҳдадор аст, ки ҳамчун шахси ҳуқуқӣ аз қайди давлатӣ гузарад ва дар низоми умумии андозбандӣ фаъолият намояд.

3. Аз низоми андозбандии соҳибкории дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда ба низоми умумии андозбандӣ гузаштани чунин соҳибкор, инчунин, ҳамчун шахси ҳуқуқӣ ба қайди давлатӣ гирифтани он бе гузаронидани санҷиши андозӣ амалӣ карда мешавад. Дар чунин ҳолат бо мақсади андозбандӣ уҳдадориҳои чунин соҳибкорони инфиродӣ ба шахси ҳуқуқии навтаъсис мегузаранд.

4. Соҳибкорони дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда вобаста ба намуди фаъолият ва даромади гирифтаашон мутобиқи тартиби муқарраргардида низомҳои зерини махсуси андозро истифода мебаранд:

- низоми содакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои соҳибкории хурд;
- низоми содакардашудаи андозбандӣ барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ;
- низоми содакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ;
- низоми содакардашудаи андозбандии фаъолияти парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва истеҳсоли хӯроки омехтаи паранда ва чорво;
- низоми содакардашудаи андозбандӣ барои фаъолияти инноватсионию технологӣ.

5. Соҳибкорони дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда, ки дар як вақт 2 низоми махсуси андозбандии дар қисми 2 ҳамин модда пешбинигардидаро истифода мебаранд, уҳдадоранд баҳисобгирии алоҳидаи даромадҳо, хароҷот ва амалиёти хоҷагидории анҷомшавандаро оид ба ҳар як низоми махсуси андози истифодашаванда пеш баранд.

6. Низомҳои махсуси андоз аз ҷониби соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда дар ҳолате истифода мешаванд, ки агар даромад ва фаъолияти онҳо ба шартҳои чунин низомҳои махсуси андоз ҷавобгӯ бошанд.

7. Агар ҳамин боб тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад, соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда дигар андозҳоро мувофиқи муқаррароти Кодекси мазкур пардохт менамоянд.

8. Соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда аз иҷрои уҳдадориҳои агенти андоз, ки Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст, озод намебошанд.

9. Агар дар боби мазкур тартиби дигаре пешбинӣ нагардида бошад, қоидаҳои андозбандӣ ва намудҳои фаъолияте, ки соҳибкорони дар асоси шаҳодатнома бо шартҳои махсус ва соҳибкорони инфиродии дар низоми содакардашуда фаъолияткунанда анҷом дода метавонанд аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

БОБИ 54. НИЗОМИ СОДАКАРДАШУДАИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ СУБЪЕКТҲОИ СОҲИБКОРИИ ХУРД

Моддаи 393. Муқаррароти умумӣ

1. Низоми содакардашудаи андозбандӣ нисбат ба субъектҳои соҳибкорие, ки даромади умумии онҳо дар давраи на зиёда аз дувоздаҳ моҳи пайдарпайи тақвимии гузашта бо назардошти муқаррароти қисми 1 моддаи 242 Кодекси мазкур аз 1 миллион сомонӣ зиёд набошад (минбаъд – андози низоми содакардашуда), татбиқ мегардад.

2. Ҳангоми гузариш аз низоми содакардашуда ба низоми умумии андозбандӣ ва аз низоми умумӣ ба низоми содакарадашудаи андозбандӣ даромади умумии субъекти соҳибкорӣ бо усули ҳисобу замкунӣ муайян карда мешавад.

3. Субъектҳое, ки супорандаи андози низоми содакардашуда мебошанд андоз аз даромадро бо тартиби содакардашуда пардохт менамоянд.

4. Андозсупорандагоне, ки бо низоми содакардашуда фаъолият менамоянд, ҳуқуқ доранд ихтиёран андози низоми содакардашударо аз даромади умумӣ ё аз фарқияти байни даромад ва хароҷоти иҷозатдодашуда ҳисоб ва пардохт намоянд.

5. Супорандаи андози низоми содакардашуда андозсупорандаи андозҳои зерин дониста намешаванд, аз ҷумла:

- андоз аз даромади шахси ҳуқуқӣ, ба истиснои даромадҳое, ки аз онҳо андоз дар манбаи пардохт нигоҳ дошта мешавад;
- андоз аз даромади соҳибкорони инфиродии дар асоси шаҳодатнома фаъолият менамоянд, ба истиснои даромадҳое, ки дар манбаи пардохт нигоҳ дошта мешаванд;
- андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми воридоти молҳо ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва андоз аз арзиши иловашудаи ғайрирезидент, ки дар манбаи пардохт нигоҳ дошта мешавад.

6. Супорандагони андози низоми содакардашуда дигар андозҳои муқарранамудаи Кодекси мазкурро пардохт менамояд, агар дар ҳамин боб тартиби дигаре пешбинӣ нагардида бошад.

7. Супорандагони андози низоми содакардашуда, уҳдадоранд вазифаи агенти андозро, ки Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст, иҷро намоянд.

8. Новобаста аз муқаррароти қисмҳои 1-7 ҳамин модда супорандаи андози низоми содакардашуда ҳуқуқ дорад ихтиёран барои бақайдгирӣ ҳамчун супорандаи андоз аз арзиши иловашуда мутобиқ ба талаботи низоми умумии андозбандӣ ба мақомоти андоз ариза пешниҳод намояд.

Моддаи 394. Андозсупорандагон

1. Шахсони зерин супорандагони андози низоми содакардашуда дониста мешаванд:

- шахсоне, ки дар давоми соли тақвимӣ фаъолияти соҳибкориро оғоз намудаанд, новобаста аз бақайдгирии давлатиро гузаштани чунин шахсон;
- шахсоне, ки ба талаботи қисмҳои 1 ва 3 моддаи 393 Кодекси мазкур ва сархати якуми қисми 3 ҳамин модда мутобиқат менамоянд.

2. Андози низоми содакардашуда нисбат ба андозсупорандагони зерин татбиқ намегардад:

- шахсони воқеие, ки ҳамчун соҳибкорони инфиродии дар асоси патент фаъолияткунанда ба қайд гирифта шудаанд;

- фондҳои сармоягузорӣ, иштирокдори касбии бозори коғазҳои қиматнок, ташкилоти суғуртавӣ ва қарзӣ, ташкилоти маблағгузории хурд, гаравхонаҳо (ломбардҳо), истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ, таҳвилкунандагони алюминийи аввалия, истеҳсолкунандагон ва воридкунандагони маҳсулоти зераксизӣ, инчунин, фаъолияти миёнаравии шахсони дар асоси шартномаҳои комиссия, супориш ва шартномаҳои миёнаравии дигар амалкунанда;

-истифодабарандагони низоми содакардашудаи андозбандии истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ба истиснои даромадҳое, ки андозбандии онҳо дар доираи низоми содакардашудаи андозбандии истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ ба танзим дароварда нашудааст;

- шахсони истифодабарандаи низоми содакардашудаи андозбандии субъектҳои бизнеси бозӣ, ба истиснои даромадҳое, ки ба бизнеси бозӣ тааллуқ надоранд.

3. Гузариш аз низоми умумии андозбандӣ ба низоми содакардашуда ба ва аз низоми содакарадашуда ба низоми умумии андозбандӣ бо тартиби зерин амалӣ карда мешавад:

- агар аз рӯйи натиҷаи на зиёда аз 12 моҳи пайдарпайи тақвимии гузашта даромади умумии андозсупорандаи истифодабарандаи низоми умумии андоз аз маблағи дар қисми 1 моддаи 393 Кодекси мазкур муқарраршуда кам бошад ва агар муҳлати аз низоми содакардашуда ба низоми умумии андоз гузаштани чунин шахс 36 моҳи тақвимӣ сипарӣ шуда бошад, дар чунин ҳолат андозсупорандаи мазкур метавонад дар муҳлати на зиёда аз 10 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи пайдо шудани чунин ҳолатҳо ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирӣ барои гузариш ба андози низоми содакардашуда ариза пешниҳод намояд;

- агар аз рӯйи натиҷаи на зиёда аз 12 моҳи пайдарпайи тақвимии гузашта даромади умумии андозсупорандаи истифодабарандаи низоми содакардашудаи андоз аз маблағи дар қисми 1 моддаи 393 Кодекси мазкур муқарраршуда зиёд бошад, дар чунин ҳолат андозсупорандаи мазкур уҳдадор аст дар муҳлати на зиёда аз 10 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи пайдо шудани чунин ҳолат ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирӣ барои гузариш ба низоми умумии андозбандӣ ариза пешниҳод намояд;

- дар ҳолати аз ҷониби андозсупоранда риоя нагардидани талаботи сархатҳои якум ё дуюми ҳамин қисм, аз як низом ба низоми дигар гузаштани чунин андозсупоранда аз ҷониби мақомоти андоз анҷом дода шуда, дар ин хусус ба андозсупоранда огоҳинома ирсол карда мешавад.

4. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад ихтиёран андози низоми содакардашударо аз фарқияти даромад ва хароҷот пардохт намояд, агар ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирӣ тибқи шакли муқарраргардида дар муҳлатҳои зерин ариза пешниҳод карда бошад:

1) андозсупорандаи навтаъсис – дар давоми 5 рӯзи корӣ пас аз лаҳзаи бақайдгирии давлатӣ;

2) андозсупорандаи амалкунанда – то 31 декабри соли тақвимӣ.

5. Барои андозсупорандагоне, ки пардохти андози низоми содакардашударо аз рӯи фарқияти байни даромад ва хароҷоти иҷозатдодашуда интихоб менамоянд, яке аз санаҳои зерин санаи эътирофшуда дониста мешавад:

- барои андозсупорандаи навтаъсис - аз санаи пешниҳоди ариза.

- барои андозсупорандаи амалкунанда пас аз пешниҳоди ариза – аз санаи 1 январи соли минбаъдаи тақвимӣ.

6. Андозсупорандагоне, ки яке аз усули ҳисоби андози низоми содакардашударо интихоб намудаанд, уҳдадоранд то охири соли ҷории тақвимӣ бо ҳамин усул фаъолият намоянд. Чунин андозсупорандагон ҳуқуқ доранд аз оғози соли минбаъда усули интихобнамударо иваз намоянд, агар то 31 декабри соли ҷорӣ ба мақомоти андози маҳалли қайди худ ариза пешниҳод карда бошанд.

Моддаи 395. Объекти андозбандӣ

1. Агар дар қисмҳои 2, 3 ва 4 ҳамин модда тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад, объекти андозбандии андози низоми содакардашуда даромади умумӣ, аз ҷумла, даромад аз таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо, инчунин, дигар даромадҳои бадастомада мебошад.

2. Объекти андозбандии андозсупорандагони дар қисми 4 моддаи 394 Кодекси мазкур муайяншуда, даромади умумии онҳо бо тарҳҳои пешбининамудаи боби 27 Кодекси мазкур дониста мешавад.

3. Ҳангоми аз ҷониби андозсупоранда интихоб гардидани усули ҳисоби андози низоми содакардашуда аз даромади умумӣ бе тарҳи хароҷот, дар чунин ҳолат объекти андозбандии чунин андозсупоранда бо усули хазинавӣ ҳисоб карда мешавад.

4. Ҳангоми аз ҷониби андозсупоранда интихоб шудани усули ҳисоби андози низоми содакардашуда аз даромуди умумӣ бо тарҳи хароҷот дар чунин ҳолат объекти андозбандии чунин андозсупоранда бо усули ҳисобу замкунӣ ҳисоб карда мешавад.

5. Баҳисобгирии даромаду хароҷотҳо бо усули ҳисобу замкунӣ мутобиқи муқаррароти моддаи 89 Кодекси мазкур анҷом дода мешавад.

6. Даромади умумии бадастовардаи шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки фаъолияти худро тавассути филиал ва (ё) намояндагӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, дар асоси даромадҳои он, ки аз манбаъҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифта шудаанд, муайян карда мешавад.

Моддаи 396. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз барои истифодабарандагони андози низоми содакардашуда даромади умумии дар давраи андоз гирифтаи андозсупоранда дониста мешавад.

2. Агар дар муҳлати зиёда аз 90 рӯз амалӣ нагардидани пардохтҳо барои молҳои (иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо) аз ҷониби андозсупоранда таҳвилшуда, бо мақсадҳои андозбандӣарзиши чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) барои андозсупорандае, ки усули хазинавиро интихоб намудааст, пардохтшуда ҳисобида мешаванд.

3. Андозсупорандагоне,ки андози низоми содакардашударо истифода менамоянд бо мақсади муайян намудани манбаи андоз

4. метавонанд низоми содакардашудаи баҳисобгирии муҳосибии аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршударо истифода намоянд.

5. Барои андозсупорандагони дар қисми 4 моддаи 394 Кодекси мазкур муайяншуда манбаи андоз даромади умумии дар давраи андоз гирифтаи чунин андозсупорандагон, бо тарҳи хароҷоти иҷозатдодашуда дониста мешавад.

Моддаи 397. Имтиёзҳо

1. Имтиёзҳои пешбининамудаи моддаи 186 Кодекси мазкур барои мақсадҳои боби мазкур татбиқ карда намешаванд.

2. Кумакҳои молиявие (субсидияҳое), ки муассисаҳои давлатӣ аз ҳисоби маблағҳои буҷетӣ барои нигоҳдории фаъолияти худ мегиранд, ба даромади умумии онҳо дохил намегарданд.

Моддаи 398. Давраи андоз

Давраи андоз барои андозсупорандаи низоми содакардашуда соли тақвимӣ ва давраи ҳисоботӣ ҳар як семоҳа дониста мешавад.

Моддаи 399. Меъёрҳои андоз

Меъёри андози низоми содакардашуда ба андозаи зерин муқаррар карда мешавад:

1) барои амалиётҳои андозсупорандагони дар моддаи 394 Кодекси мазкур пешбинишуда, ба истиснои андозсупорандагони дар қисми 4 моддаи 394 Кодекси мазкур муайяншуда - 6 фоиз;

2) барои амалиётҳои андозсупорандагони дар қисми 4 моддаи 394 Кодекси мазкур пешбинишуда, меъёрҳое, ки дар моддаи 180 Кодекси мазкур муқаррар карда шудааст.

Моддаи 400. Тартиби ҳисоб ва пардохт намудани андози низоми содакардашуда

1. Андози низоми содакардашуда барои андозсупорандагоне, ки манбаи андози онҳо мутобиқи қисми 1 моддаи 396 Кодекси мазкур муқаррар шудааст, бо роҳи зарби маблағи даромади умумӣ ба меъёри дахлдори андоз ҳисоб карда мешавад.

2. Ҳангоми аз ҷониби андозсупоранда амалӣ гардидани якчанд намуди фаъолият пешбурди баҳисобгирии даромад ва хароҷот барои ҳар як намуди

фаъолият, инчунин, ҳисоб намудани маблағҳои андози дахлдор ҷудогона анҷом дода мешавад.

3. Андози низоми содакардашуда барои андозсупорандагоне, ки манбаи андози онҳо мутобиқи қисми 5 моддаи 396 Кодекси мазкур муқаррар шудааст, бо тартибе, ки дар фасли VII Кодекси мазкур барои андоз аз даромад муқаррар карда шудааст, ҳисоб карда мешавад.

4. Андозсупорандагоне, ки андозҳоро аз рӯи усули ҳисобу замкунӣ ҳисоб менамояд, баъд аз гузариш аз низоми умумии андозбандӣ ба низоми содакардашуда уҳдадоранд амалҳои зеринро иҷро намоянд:

- маблаги то гузариш ба андози низоми содакардашуда гирифташудае, ки вобаста ба он таҳвили мол, иҷрои кор ва хизматрасонӣ тибқи шартнома баъд аз гузариш ба андози низоми содакардашуда анҷом дода мешавад, ба манбаи андози низоми соддкардашуда дохил намояд;

- маблаге, ки барои таҳвили мол, иҷрои кор ва хизматрасонӣ баъд аз гузариш ба андози низоми содакардашуда гирифта шудаанд, ба манбаи андоз дохил нанамояд, агар қаблан чунин маблағҳои гирифташуда бо усули ҳисобу замкунӣ дар асоси низоми умумии андозбандӣ ба манбаи андоз дохил карда шуда бошанд.

5. Даромадҳои аз таҳвили молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, ҳуқуқҳои молумулкӣ) дар давраи истифодаи андози низоми содакардашуда, ки пардохт (пардохти ҷузъи)-и онҳо то санаи гузариш ба низоми умумии андозбандӣ амалӣ нашудааст, ба таркиби даромадҳо дар эъломияи охирини андози низоми содакардашуда ҳангоми гузариш ба низоми умумии андозбандӣ дохил карда мешаванд.

6. Маблаги андози низоми содакардашудаи то гузариш ба низоми умумии андозбандӣ гирифташудае, ки вобаста ба он таҳвили мол, иҷрои кор ва хизматрасонӣ тибқи шартнома баъд аз гузариш ба низоми умумии андозбандӣ анҷом дода мешавад, аз маблаги андози даромад дар низоми умумии андозбандӣ тарҳ карда мешавад.

7. Ҳангоми гузариш аз низоми умумии андозбандӣ ба андози низоми содакардашуда ва аз андози низоми содакардашуда ба низоми умумии андозбандӣ, андозсупорандагон дар мавриди андоз аз арзиши иловашуда қоидаҳои зеринро иҷро менамоянд:

- ҳангоми гузариш ба андози низоми содакардашуда маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки то чунин гузариш аз хариди молҳое, ки дар анбори андозсупоранда ҳамчун бақия боқӣ мондаанд, дар эъломияи давраи охирини андоз аз арзиши иловашуда тасҳеҳ ва ба арзиши чунин молҳо зам карда мешавад;

- ҳангоми гузариш ба низоми умумии андозбандӣ маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки супорандагони андози низоми содакардашуда барои бақияи молҳои харидоришуда пардохт намудааст, аз ҷониби ин андозсупоранда дар давраи якуми андоз пас аз гузариш ба низоми умуми андозбандӣ доир ба андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб гирифта мешаванд ва аз арзиши чунин молҳо кам карда мешавад.

8. Эъломияи андоз бо шакли тасдиқнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ ҳар семоҳа на дертар аз санаи 15-уми моҳи баъд аз давраи ҳисоботӣ, пешниҳод карда мешавад.

9. Андози низоми содакардашуда ҳар семоҳа дар маҳалли баҳисобгирии андозсупоранда то санае, ки барои пешниҳоди эъломия муайян шудааст, ба буҷети маҳаллӣ пардохт карда мешавад.

10. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохти андози низоми содакардашуда, инчунин, шаклҳои эъломияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

БОБИ 55. НИЗОМИ СОДАКАРДАШУДАИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ ИСТЕҲСОЛКУНАНДАГОНИ МАҲСУЛОТИ КИШОВАРЗӢ

Моддаи 401. Муқаррароти умумӣ

1. Низоми содакардашудаи андозбандӣ барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ (минбаъд – андози ягонаи кишоварзӣ) низоми махсус барои андозбандии фаъолияти субъектҳое мебошад, ки истеҳсоли маҳсулоти кишоварзиро бе коркарди саноатӣ анҷом медиҳанд.

2.Андози ягонаи кишоварзӣ нисбат ба хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ), кооперативҳои истеҳсолии кишоварзӣ вадигар шахсони ҳуқуқии истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ (минбаъд – истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ) истифода карда мешавад.

3. Андозсупорандаи андози ягонаи кишоварзӣ, ки истеҳсоли маҳсулоти кишоварзиро бе коркарди саноатӣ анҷом медиҳанд, аз пардохти андозҳои зерин озод мебошад:

- андоз аз даромад (андози низоми содакардашуда барои субъектҳои соҳибкории хурд), ба истиснои даромадҳое, ки дар манбаи пардохт андозбандӣ карда мешаванд;

- андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои андоз аз арзиши иловашудае, ки ҳангоми воридоти молҳо ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт карда мешавад ва (ё) дар ҳолати анҷом ёфтани амалиётҳои дар манбаи пардохт андозбандишаванда;

- андози замин.

3. Даромадҳои аз фаъолияти кишоварзӣ бадастовардаи аъзои хоҷагии деҳқоние (фермерӣ), ки бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ фаъолият менамоянд, аз пардохти андоз аз даромад барои шахсони воқеӣ озод мебошанд.

4. Дастурамал дар бораи муайян намудани меъёрҳои истифодабарии техника ва қувваи корӣ (аз ҷумла, корҳои дастӣ) барои як гектар замин барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ аз ҷониби Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

5. Ҳангоми дар як вақт анҷом додани фаъолияти ғайрикишоварзӣ нисбат ба супорандагони андози ягонаи кишоварзӣ иловатан муқаррароти бобҳои 53-54 Кодекси мазкур оид ба пардохти андози низоми содакардашуда ё

низоми умумии андозбандӣ татбиқ карда мешавад. Чунин андозсупоранда уҳдадор аст, ки пешбурди баҳисобгирии даромад ва хароҷоти фаъолияти кишоварзӣ ва ғайрикишоварзии худро дар алоҳидагӣ анҷом диҳад.

6. Супорандагони андози ягонаи кишоварзӣ дигар андозҳоро бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пардохт намуда, вазифаҳои агенти андозро иҷро менамоянд.

7. Супорандагони андози ягонаи кишоварзӣ, ҳуқуқ дорандба низоми умумии андозбандӣ гузаранд.

Моддаи 402. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андози ягонаи кишоварзӣ истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзие эътироф карда мешаванд, ки ба муқаррароти моддаи 401 Кодекси мазкур мутобиқат менамоянд.

2. Барои мақсадҳои ҳамин боб ҳама гуна маҳсулоти кишоварзӣ, ки таҳти коркарди саноатӣ қарор дода нашудааст, дохил мешавад.

3. Андозсупорандагони зерин наметавонанд супорандаи андози ягонаи кишоварзӣ бошанд:

- муассисаҳои давлатӣ;
- андозсупорандагоне, ки ба истеҳсоли молҳои зераксизӣ машғуланд;
- заминистифодабарандагоне, ки қитъаи заминро аз хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ), кооперативҳои истеҳсолии кишоварзӣ ва дигар шахсони ҳуқуқии истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ барои фаъолияти кишоварзӣ ба иҷора гирифтаанд;
- андозсупорандагоне, ки низоми содакардашудаи андозбандии бизнеси бозиро истифода менамоянд.

4. Гузариш аз низоми умумии андозбандӣ ба низоми андози ягонаи кишоварзӣ ва аз низоми андози ягонаи кишоварзӣ ба низоми умумии андозбандӣ аз 1-уми январи соли тақвимии баъд аз соли ҳисоботӣ бо чунин тартиб амалӣ карда мешавад:

- истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки бо низоми андози ягонаи кишоварзӣ андозбандӣ мегарданд, ҳуқуқ доранд на дертар аз 10-уми январи соли тақвимии баъд аз соли ҳисоботӣ ба мақомоти дахлдори андоз оид ба гузариш ба низоми умумии андозбандӣ ариза диҳанд;
- истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзие, ки фаъолияти онҳо бо низоми умумӣ андозбандӣ карда мешаванд, танҳо пас аз 3 соли тақвимӣ метавонанд барои гузариш ба низоми андози ягонаи кишоварзӣ ба мақомоти андоз то санаи 10-уми январи соли тақвимии дахлдор ариза пешниҳод намоянд.

5. Барои гузаштан аз як низоми андозбандӣ ба низоми дигари андозбандӣ андозсупоранда уҳдадор аст уҳдадориҳои андозии худро аз рӯи низоми андозбандии амалкунанда (қаблӣ) пурра анҷом диҳад.

Моддаи 403. Объекти андозбандӣ ва манбаи андоз

1. Объекти андозбандии андози ягонаи кишоварзӣ қитъаи замини истеҳсолкунандаи маҳсулоти кишоварзӣ мебошад, ба истиснои заминҳое, ки

мутобиқи моддаи 402 Кодекси мазкур аз пардохти андози ягонаи кишоварзӣ озод мебошанд.

2. Манбаи андоз - масоҳати қитъаи замине, ки дар ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи ҳуқуқи истифодабарии он муқаррар шудааст, мебошад.

3. Маблағи андози ягонаи кишоварзӣ аз натиҷаҳои фаъолияти андозсупоранда вобастагӣ надошта, дар шакли пардохтҳои устувор барои воҳиди масоҳати замин ба ҳисоби як сол муқаррар карда мешаванд.

4. Даромади умумии супорандаи андози ягонаи кишоварзӣ барои соли тақвимии гузашта дар асоси усули ҳисобу замкунӣ, ки барои супорандагони низоми умумии андозбандӣ муқаррар шудааст, муайян карда мешавад.

5. Супорандагони андози ягонаи кишоварзӣ уҳдадоранд пешбурди баҳисобгирии муҳосибӣ, ки шакли онро Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақомоти ваколатдори давлатӣ тасдиқ менамояд, анҷом диҳанд.

Моддаи 404. Имтиёзҳои андоз

Аз пардохти андози ягонаи кишоварзӣ қитъаҳои замини зерин озод мебошанд:

- қитъаҳои замини ҳудуди мамнӯъгоҳҳо, боғҳои ботаникӣ, миллӣ ва дендрологӣ, ки номгӯи ташкилот ва масоҳати ҳудуди онҳоро, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд, агар қитъаҳои заминҳои ҷудогардида барои анҷоми фаъолияти соҳибкорӣ истифода карда нашаванд;

- қитъаи заминҳое, ки мутобиқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон вайроншуда эътироф шудаанд, инчунин, заминҳое, ки тибқи хулосаи расмии мақомотҳои ваколатдори давлатӣ оид ба заминсозӣ ва кишоварзӣ дар зинаи азхудкунии кишоварзӣ қарор доранд, ба муҳлати 5 сол баъд аз оғози азхудкунӣ;

- заминҳое, ки таҳти хатти мушоҳидаи марзи давлатӣ қарор доранд, агар чунин заминҳо барои анҷом додани фаъолияти соҳибкорӣ истифода карда нашаванд;

- заминҳои захираи озоди давлатӣ, агар чунин заминҳо барои анҷоми фаъолияти соҳибкорӣ истифода карда нашаванд;

- заминҳои чарогоҳҳо, алафзорҳо, бешазорҳо ва дигар заминҳое, ки барои бунёди боғҳо ва токзорҳо ҷудо карда мешаванд, агар чунин заминҳо қаблан барои истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ истифода нашуда бошанд - ба муҳлати 5 сол аз санаи ҷудо гардидани қитъаи замин. Андозсупоранда уҳдадор аст, ки дар давоми 45 рӯзи тақвимӣ пас аз бунёди боғҳо ва токзорҳо ба мақомоти андози маҳаллӣ ҷойгиршавӣ доир ба масоҳати воқеии боғҳо ва токзорҳои бунёдшуда расман маълумот пешниҳод намояд. Дар ҳолати дар муҳлати муқарраршуда пешниҳод нагардидани маълумоти пешбинишуда, чунин заминҳо ҳамчун заминҳои бо дарахтони бисёрсола бандбуда, андозбандӣ карда мешаванд.

Моддаи 405. Меъёрҳои андози ягонаи кишоварзӣ

1. Меъёрҳои солонаи андози ягонаи кишоварзӣ аз рӯи кадастри замин

барои ҳар як гектар замин бо пешниҳоди мақомоти ваколатдор оид ба заминсозӣ дар мувофиқа бо мақомоти ваколатдори давлатӣ ҳар 5 сол аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

2. Меъёрҳои андози ягонаи кишоварзӣ барои заминҳое, ки дар муқаррароти қисми 1 ҳамин модда муайян нашудаанд, меъёрҳои андози замин, ки дар қисми 1 моддаи 361 Кодекси мазкур муқаррар шудаастдониста мешаванд. 3. Меъёрҳои андози ягонаи кишоварзӣ ҳамасола аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ мутобиқи сатҳи таваррумии соли гузашта индексатсия карда мешаванд. Меъёрҳои индексатсияшудаи андози ягонаи кишоварзӣ барои соли тақвимӣ дар сомонаи мақомоти ваколатдори давлатӣ ҷойгир мегардад.

Моддаи 406. Давраи андоз

Давраи андози ягонаи кишоварзӣ соли тақвимӣ мебошад.

Моддаи 407. Муҳлат, тартиби ҳисоб ва пардохти андоз

1. Супорандагони андози ягонаи кишоварзӣ уҳдадоранд, ки ҳар сол то санаи 1-уми марти соли тақвимӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии заминҳои худ эъломияи андозиро барои соли ҷории тақвимӣ пешниҳод намоянд.

2. Маблағи андози ягонаи кишоварзӣ барои соли ҷории тақвимӣ аз ҷониби андозсупорандагон на дертар аз рӯзи 10-уми моҳи сеюми ҳар семоҳа ба андозаи зерин аз маблағи солонаи андоз пардохт карда мешавад:

- семоҳаи якуми соли ҷории тақвимӣ - 15 фоиз;
- семоҳаи дуюми соли ҷории тақвимӣ - 15 фоиз;
- семоҳаи сеюми соли ҷории тақвимӣ - 35 фоиз;
- семоҳаи чоруми соли ҷории тақвимӣ - 35 фоиз.

3. Супорандаи андози ягонаи кишоварзӣ метавонад маблағи андози ягонаи кишоварзиро пеш аз муҳлат ва дар ҳаҷми пурра пардохт намояд.

4. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохт намудани андози ягонаи кишоварзӣ, инчунин, шаклҳои эъломияро (ҳисоботро) мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

5. Назорати пардохт намудани андози ягонаи кишоварзӣ аз ҷониби мақомоти андоз дар ҳамкорӣ бо мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот амалӣ карда мешавад.

БОБИ 56. НИЗОМИ СОДАКАРДАШУДАИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ СУБЪЕКТҲОИ БИЗНЕСИ БОЗӢ

Моддаи 408. Мафҳумҳои дар ҳамин боб истифодашаванда

1. Низоми содакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ (минбаъд - андоз аз бизнеси бозӣ) низоми махсус дониста мешавад, ки мутобиқи он субъектҳои бизнеси бозӣ, ба истиснои даромадҳо аз бизнеси бозии дар манбаи пардохт андозбандишаванда, андозбандӣ мегарданд.

2. Барои мақсадҳои боби мазкур мафҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

- бизнеси бозӣ - фаъолият оид ба хизматрасонӣ вобаста ба шартбандӣ бо иштирокунандагони бозӣ, ки дар асоси таваккал оид ба бурд ё бе бурд асос ёфтааст ва (ё) ташкили кор оид ба бастани чунин созишҳо байни ду ва ё зиёда иштироккунандагони бозӣ мебошад;

- шарт (гарав) - созишномаи ба таваккал асосёфта доир ба бурд, ки байни ду ё якчанд иштирокдори бизнеси бозӣ байни худ ё бо субъект (соҳиби, намояндаи соҳиб)-и бизнеси бозӣ баста шудааст ва натиҷаи он аз ҳодисае вобаста аст, ки фаро расидан ё нарасидани он маълум нест;

- мизи бозӣ - ҷойи махсуси бо як ё якчанд майдони бозӣ таҷҳизонидашудаи субъект (соҳиб)-и бизнеси бозӣ, ки барои гузаронидани бозӣ (бо бурд ва бе бурд) пешбинӣ гардида, дар он субъект (соҳиб)-и бизнеси бозӣ ба воситаи намояндагони худ ҳамчун тараф ё чун ташкилкунанда иштирок менамояд, ба ғайр аз ҳолатҳои қиморбозӣ;

- автомати бозӣ - таҷҳизоти махсуси (механикӣ, барқӣ, электронӣ ё дигар таҷҳизоти техникӣ) ва (ё) компютери шахсӣ, ки барои гузаронидани бозӣ (бо бурд ва бе бурд) бе иштироки субъект (соҳиби, намояндаи соҳиб)-и бизнеси бозӣ дар бозиҳои мазкур истифода мешаванд, ба ғайр аз ҳолатҳои қиморбозӣ;

-кассаи тотализатор – таҷҳизоти ҳисобкунии пули шарт, ки маблағи шарт ва бурди пардохташавандаро муайян мекунад;

- кассаи идораи букмекерӣ – ҷойи махсуси таҷҳизонидашудаи соҳиби бизнеси бозӣ, ки дар он маблағи шарт ба ҳисоб гирифта шуда, маблағи бурди пардохтшаванда муайян карда мешавад;

- сомонаи бизнеси бозӣ – ҳар як сомонаи интернетӣ, ки тавассути он бизнеси бозӣ анҷом дода мешавад;

- роҳрави бозӣ - роҳрави махсус, ки барои бозии боулинг (кегелбан) пешбинӣ гардидааст;

- мизи билярд - мизи махсус, ки барои бозии билярд пешбинӣ шудааст;

- лото - бозӣ бо картаҳои махсуси рақамдор (суратдор ё дигар аломатдор), ки бо мухрача (фишка) пӯшонида мешаванд;

- лотерея - бозии омавии муташаккилона мебошад, ки дар он тақсимоти даромад ва зарар аз тасодуфан гирифтани ин ё он билет ё рақам (қуръа, лот) ва ҳаҷми фонди мукофот барои ҳар барориши лотерея вобаста аст. Як қисми маблағҳои супоридаи бозингарон ба ташкилкунандагони лотерея равона шуда, қисми дигари он дар шакли андоз ба давлат пардохт карда мешавад;

- дигар объектҳои бизнеси бозии аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муайяншуда, ки барои гирифтани даромад истифода бурда мешаванд;

- барориши лотерея - шумораи билетҳои лотереяҳои аз ҷониби ташкилкунандаи лотерея барои фурӯш тайёршуда;

- варақаи бақайдгирии объектҳои андозбандӣ - санади тасдиққунандаи бақайдгирии объектҳои андозбандии марбут ба бизнеси бозӣ дар мақомоти андоз, ки шакли онро мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ менамояд.

3. Истифодаи низоми содакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ аз пардохти чунин андозҳо, ба истиснои даромадҳои дар манбаи пардохт андозбандишуда озод мекунад:

- андоз аз даромад аз бизнеси бозӣ;
- андоз аз даромад бевосита аз даромадҳои бизнеси бозии соҳибкори инфиродӣ, ки тибқи шаҳодатнома фаъолият мекунад;
- андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои андоз аз арзиши иловашудаи барои хизматрасониҳо (корҳо)-и ба ғайрирезидент таҳвилшуда ва марбут ба воридоти молҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон.

4. Шахсоне, ки илова бар бизнеси бозӣ дигар намудҳои фаъолияти соҳибкориро амалӣ менамоянд, уҳдадоранд ҳисоби алоҳидаи даромадҳо, хароҷот ва фаъолияти хоҷагидориро пеш баранд ва дар асоси Кодекси мазкур андозбандӣ карда мешаванд.

5. Шахсоне, ки андоз барои бизнеси бозиро истифода менамоянд аз иҷрои уҳдадориҳои агенти андози пешбинишудаи Кодекси мазкур озод карда намешаванд.

Моддаи 409. Андозсупорандагон

Андозсупорандагони андоз аз бизнеси бозӣ шахсони ҳуқуқӣ, филиалҳои онҳо, филиалҳо ва намояндагиҳои шахсони ҳуқуқии хориҷӣ ва соҳибкорони инфиродие мебошанд, ки фаъолияти соҳибкориро дар соҳаи бизнеси бозӣ амалӣ менамоянд.

Моддаи 410. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ барои андоз аз бизнеси бозӣ объектҳои зерин дониста мешаванд:

- сомонаи бизнеси бозӣ;
- хазинаи тотализатор;
- хазинаи идораи букмекерӣ;
- ба фурӯш баровардани лотерея;
- мизи бозӣ;
- автомати бозии бе бурди пулӣ;
- роҳравӣ бозӣ (ҳангоми бозии боулинг (кегелбан);
- мизи билярд (ҳангоми бозии билярд);
- ташкили лото (ҳангоми бозии лото);
- дигар объектҳои бизнеси бозӣ, ки аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муайян карда мешаванд.

2. Барои мақсадҳои ҳамин боб ҳар як объекти андозбандии дар қисми 1 ҳамин модда (ба ғайр аз барориши лотерея ба фурӯш) пешбинигардида на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ то санаи оғози татбиқ (истифода)-и он дар мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии чунин объекти андозбандӣ ба қайд гирифта мешавад.

3. Ҳар як барориши билетҳои лотерея ба фурӯш, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ гардидаанд ва ҳаҷми фурӯши номиналии онҳо бо ифодаи

пулӣ бояд дар мақомоти андози дахлдор на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ то санаи фурӯши билетҳои лотерея ба қайд гирифта шаванд.

4. Бақайдгирӣ аз ҷониби мақомоти андоз дар асоси аризаи андозсупоранда дар бораи баҳисобгирии объект (объектҳо)-и андозбандӣ дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ бо ҳатман додани шаҳодатномаи дахлдор сурат мегирад. Шаклҳои ариза ва шаҳодатнома аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ карда мешаванд.

5. Андозсупоранда уҳдадор аст, ки ҳар тағйироти миқдории объектҳои андозбандиро на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ то санаи ҷойгиркунӣ ё қатъ гардидани татбиқ (истифода)-и ҳар объекти андозбандӣ, аз ҷумла, ҳар барориши лотереяҳо ба фурӯш, дар мақоми андози маҳалли ҷойгиршавии объектҳои андозбандӣ ба қайд гузорад.

6. Ҳангоми қатъи фаъолият дар соҳаи бизнеси бозӣ ва (ё) аз кор мондани ҳамаи объектҳои андозбандӣ (анҷом додани фурӯши билетҳои лотерея) варақаи бақайдгирии баҳисобгирии объектҳо бояд дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ ба мақоми андоз супорида шавад.

7. Амалӣ намудани фаъолияти бизнеси бозӣ бе бақайдгирии объектҳои андозбандӣ роҳ дода намешавад.

Моддаи 411. Манбаи андоз ва меъёри андоз

1. Барои мақсадҳои ҳисоб намудани манбаи андоз аз бизнеси бозӣ даромади аз ҳар як воҳиди объекти андозбандӣ (ҳар барориши лотереяҳо ба фурӯш) дар назар дошташуда истифода бурда мешавад.

2. Маблағи андоз аз бизнеси бозӣ барои давраи андоз, бо назардошти муқаррароти қисмҳои 3-5 ҳамин модда новобаста ба андозаи даромад дар ҳаҷми устувор барои ҳар воҳиди объекти андозбандӣ дар мувофиқа бо мақомоти ваколатдори давлатӣ аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳрҳо (ноҳияҳо) муқаррар карда мешавад.

3. Меъёри андоз барои сомонаи идораи букмекерӣ ба андозаи 7 фоизи даромади умумии барои пули қимор дар давраи андоз пардохтгардида, вале на камтар аз ҳаҷми 5 000 нишондиҳанда барои ҳисобҳо барои ҳар як давраи андоз муқаррар карда мешавад.

4. Меъёри андоз барои дигар намудҳои сомонаи бизнеси бозӣ аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муайян карда мешаванд.

5. Меъёри андоз барои хазинаи тотализатор, хазинаи идораи букмекерӣ ва барои ба фурӯш баровардани лотерея ба андозаи 5 фоизи даромади умумии барои пули қимор ё пули лотерея дар давраи андоз пардохтгардида, вале на камтар аз меъёри устувори аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муайяншуда, муқаррар карда мешавад.

6. Супорандагони андоз аз бизнеси бозӣ уҳдадоранд пешбурди ҳисоби даромадҳо ва хароҷотро бо тартиби муайяннамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом диҳанд.

Моддаи 412. Давраи андоз

Давраи андоз моҳи тақвимӣ дониста мешавад.

Моддаи 413. Тартиби пардохти андоз

1. Маблағи андоз аз тарафи андозсупоранда мустақилона бо дарназардошти манба ва меъёри андоз, ки барои ҳар як объекти андозбандӣ муқаррар шудааст, ҳисоб карда мешавад.

2. Эъломияи андоз аз тарафи андозсупоранда ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирии объектҳои андозбандӣ, на дертар аз санаи 15-уми моҳи пас аз давраи ҳисоботӣ, пешниҳод карда мешавад.

3. Ҳангоми додани шаҳодатнома дар бораи бақайдгирии объект (объектҳо)-и андозбандӣ маблағи андоз ҳамчун ҷамъи миқдори умумии объектҳои дахлдори андозбандӣ (аз он ҷумла объекти нави андозбандӣ) ва меъёри андоз, ки барои ин объектҳои андозбандӣ муқаррар шудаанд, бо тартиби зерин муайян карда мешавад:

- маблағи пурраи андоз аз рӯи объектҳо барои давраи ҳиособотӣ пардохт карда мешавад, агар чунин объектҳо то 15-уми моҳи ҳисоботӣ мавриди истифода қарор дода шуда бошанд;

- 50 фоизи маблағи андоз аз рӯи объектҳо пардохт карда мешавад, агар чунин объектҳо баъд аз 15-уми моҳи ҳисоботӣ мавриди истифода қарор дода шуда бошанд.

4. Пардохти андоз аз бизнеси бозӣ аз ҷониби андозсупоранда (шахси ваколатдорнамудаи ӯ) ба буҷети маҳаллии маҳалли ҷойгиршавии объекти андозбандӣ анҷом додамешавад.

5. Дар ҳолати аз ҷониби субъекти бизнеси бозӣ амалӣ гардидани намудҳои дигари фаъолият, ҳисоби фаъолият оид ба бизнеси бозӣ ва дигар намудҳои фаъолият, инчунин, андозбандии онҳо алоҳида ба анҷом расонида мешаванд.

6. Дастурамал оид ба ҳисоб ва пардохти андоз аз бизнеси бозӣ, инчунин, шаклҳои эъломияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

БОБИ 57. НИЗОМИ СОДАКАРДАШУДАИ АНДОЗБАНДИИ ФАЪОЛИЯТИ ПАРАНДАПАРВАРӢ, МОҲИПАРВАРӢ ВА ИСТЕҲСОЛИ ХӮРОКИ ОМЕХТАИ ПАРАНДА ВА ЧОРВО

Моддаи 414. Низоми содакардашудаи андозбандии фаъолияти парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва истеҳсоли хӯроки омехтаи паранда ва чорво

1. Субъектҳои хоҷагидорӣ дар соҳаҳои парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва истеҳсоли хӯроки омехтаи паранда ва чорво ба муҳлати 6 сол аз супоридани андозҳои зерин озод карда мешаванд:

- андоз аз даромади шахсони ҳуқуқӣ;
- андоз аз арзиши иловашуда;
- андоз аз объектҳои ғайриманқул;

- андози замин.

2. Дар ҳолати таҳвил додани молҳои воридотӣ ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, чунин амалиёт бо андоз аз арзиши иловашуда, боҷи гумрукӣ ва дигар андозҳо бо тартиби умумии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ карда мешаванд.

3. Дастурамал оид ба андозбандии фаъолияти тибқи ҳамин боб андозбандишаванда, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисобот, маълумот) аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

БОБИ 58. НИЗОМИ АНДОЗБАНДИИ ФАЪОЛИЯТИ ИННОВАТСИОНИЮ ТЕХНОЛОГӢ

Моддаи 415. Низоми андозбандии фаъолияти инноватсионию технологӣ

1. Низоми содакардашудаи андозбандии барои фаъолияти инноватсионию технологӣ низоми махсус барои андозбандии фаъолияти субъектҳое мебошад, ки фаъолияти инноватсионию технологиро анҷом медиҳанд.

2. Номгӯи фаъолияти инноватсионӣ технологӣ барои маркази рушди инноватсионӣ-технологӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

3. Хусусияти андозбандии дар боби мазкур муқарраршуда танҳо нисбат ба субъектҳои маркази рушди инноватсионӣ-технологӣ, ки тибқи тартиби муқарраргардида аз бақайдгирӣ барои фаоълияти соҳибкорӣ гузаштаанд, татбиқ мегардад.

4. Манбаи андозбандишавандаи субъектҳои маркази инноватисонӣ-технологӣ даромади умумии онҳо бо тарҳҳои пешбининамудаи боби 27 Кодекси мазкур дониста мешавад.

5. Даромуди умумӣ бо тарҳи хароҷот мутобиқи моддаи 89 Кодекси мазкур бо усули ҳисобу замкунӣ муайян карда мешавад.

6. Меъёри андоз аз даромади субъектҳои маркази инноватсионӣ-технологӣ ба андозаи 7 фоиз муқаррар карда мешавад.

7. Субъектҳои маркази рушди инноватсионӣ-технологӣ супорандаи андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми воридоти молҳо ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва андоз аз арзиши иловашудаи ғайрирезидент дар манбаи пардохт, намешаванд.

8. Субъектҳои маркази рушди инноватсионӣ-технологӣ дигар андозҳои муқарранамудаи Кодекси мазкурро пардохт менамояд, агар дар ҳамин боб тартиби дигаре пешбинӣ нагардида бошад.

9. Субъектҳои маркази рушди инноватсионӣ-технологӣ, уҳдадоранд вазифаи агенти андозро, ки Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст, иҷро намоянд.

10. Новобаста аз муқаррароти қисмҳои 1-9 ҳамин модда субъекти маркази рушди инноватсионӣ-технологӣ ҳуқуқ дорад ихтиёран барои бақайдгирӣ ҳамчун супорандаи андоз аз арзиши иловашуда мутобиқ ба талаботи низоми умумии андозбандӣ ба мақомоти андоз ариза пешниҳод намояд.

ФАСЛИ XV. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

БОБИ 59. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 416. Муқаррароти интиқолӣ

1. Минбаъд, то ба Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ намудани санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба андозбандӣ дар қисме, ки ба Кодекси мазкур мухолиф намебошанд, татбиқ карда мешаванд.

2. Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муносибатҳои ҳуқуқие, ки пас аз мавриди амал қарор додани он ба миён меоянд, татбиқ карда мешавад. Дар муносибатҳои ҳуқуқие, ки то мавриди амал қарор додани он ба миён омадаанд, Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба он ҳукуқ ва уҳдадориҳое татбиқ карда мешавад, ки онҳо пас аз мавриди амал қарор додани он ба миён меоянд, агар муҳлатҳои муқарраршудаи даъво нагузашта бошанд.

3. Андозсупорандагоне, ки ба талаботи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи натиҷаҳои соли 2021 мутобиқ намебошанд, уҳдадоранд:

- соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда, ки даромади умумиашон дар соли 2021 аз ҳадди ниҳоии даромад барои андозбандии чунин соҳибкорон зиёд мебошад, бояд то 1-уми апрели соли 2022 фаъолияти соҳибкории худро қатъ намуда, бо таъсис додани шахси ҳуқуқӣ ба низоми умумии андозбандӣ гузаранд;

- шахсони ҳуқуқии дар асоси низоми содакардашуда фаъолияткунанда, ки даромади умумии онҳо дар соли 2021 аз ҳадди дахлдори даромад зиёд мебошад, бояд аз 1-уми январи соли 2022 ба низоми умумии андозбандӣ гузаранд ва барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шаванд;

- андозсупорандагони дар низоми умумии андозбандӣ на кам аз 3 соли тақвимии пайдарпайи қаблӣ фаъолиятдошта, ки даромади умумии онҳо дар соли 2021 аз ҳадди дахлдори даромад кам мебошад, метавонанд аз 1-уми январи соли 2022 ба яке аз низомҳои махсуси андозбандӣ гузаранд ва бақайдгирии худро барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бекор намоянд;

- то қабули қарорҳои Маҷлисҳои вакилони халқи шаҳрҳо (ноҳияҳо) оид ба андозҳои маҳаллӣ, ҳисоб ва пардохти андозҳои маҳаллӣ тибқи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ анҷом дода мешаванд.

4. Меъёрҳои андоз аз арзиши иловашуда дар қисми 1 моддаи 261 муқарраршуда барои муомилоти андозбандишаванда ва воридоти андозбандишаванда барои солҳои минбаъда ба андозаи зерин муқаррар карда мешаванд:

1) аз 1 январи солҳои 2024 ва 2027 - меъёри стандартӣ барои амалиёти ғайринақдӣ мутаносибан – 14 ва 13 фоиз ва барои амалиётҳои андозбандишавандае, ки бо тариқи нақдӣ анҷом дода мешаванд, мутаносибан - 19 ва 20 фоиз;

2) аз 1 январи солҳои 2024 ва 2027 - меъёри пасткардашуда барои амалиёти ғайринақдӣ – 5 фоиз ва барои амалиётҳои андозбандишавандае, ки бо тариқи нақдӣ анҷом дода мешаванд, мутаносибан - 9 ва 10 фоиз.

5. Супорандагони андоз аз арзиши иловашуда вобаста ба фаъолияти дар қисми 2 моддаи 261 Кодекси мазкур муқарраршуда, уҳдадоранд маблағи андоз аз арзиши иловашудаи ба санаи мавриди амал қарор гирифтани Кодекси мазкур баҳисобгирифташударо бекор намоянд.

6. Супорандагони андоз аз арзиши иловашудаи меъёри стандартӣ уҳдадоранд фарқияти маблағи андоз аз арзиши иловашудаи меъёри 18 фоиза ва 15 фоизаи вобаста ба бақияи молҳои (корҳо, хизматрасониҳо) баҳисобгирифташудаи таҳвилнашударо бекор намоянд.

7. Амали имтиёзҳои фасли XVII Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 17 сентябри соли 2012, ба истиснои бобҳои 47^1 ва 49 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 17 сентябри соли 2012, тибқи тартиб ва муҳлати дар ин фасл муқарраршуда татбиқ карда мешавад.

8. Субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодӣ баъд аз санаи мавриди амал қарор гирифтани Кодекси мазкур фаъолиятро дар асоси муқаррарот ва талаботи боби 51 Кодекси мазкур амалӣ менамоянд.

9. Амали имтиёзҳои боби 47^1 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 17 сентябри соли 2012 ва талаботи боби 57 Кодекси мазкур ба субъектҳое, ки то 1 январи соли 2023 аз он бархӯрдор мегарданд, тибқи тартиб ва муҳлати дар бобҳои мазкур муқарраршуда татбиқ карда мешавад.

10. Амали муқаррароти боби 57 Кодекси мазкур аз санаи 1 январи соли 2024 қатъ карда шавад.

11. Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар якҷоягӣ бо Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати саноат ва технологияҳои нав, Вазорати кишоварзӣ, Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Бонки милии Тоҷикистон то 31 марти соли 2022 ҷиҳати таъмини муқаррароти Кодекси мазкур, аз ҷумла, татбиқи муқаррарот дар бораи дар шакли ягонаи муттаҳидкардашудаи электронӣ ба ҳисоб гирифтани амалиётҳои аз ҷониби андозсупоранда анҷомдодашаванда, ҷорӣ намудани тамғагузории электронӣ, чеки фискалии электронӣ, ҳисобнома-фактураи электронии мол (кор, хизматрасонӣ), ҷоринамоии шакли пардохти ғайринақдӣ санадҳои меъёрии ҳуқуқиро таҳия ва амалӣ намоянд.

12. Истифодабарандаи сарватҳои табиӣ ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, намояндагони мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи геология, мақоми ваколатдори давлатӣ уҳдадоранд қарордодҳои амалкунанда оид ба истифодаи захираҳои табииро ба муқаррароти Кодекси мазкур мутобиқ намоянд. Чунин мутобиқгардонӣ ё ислоҳи шарти қарордод дар давоми шаст рӯз аз лаҳзаи мавриди амал қарор додани Кодекси мазкур амалӣ карда мешавад.

Моддаи 417. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон

Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 17 сентябри соли 2012 қабул карда шудааст (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2012, №9, мод. 838; с. 2013, №12, мод. 889, мод. 890; с. 2015, №3, мод. 210, №11, мод. 965, мод. 966; с. 2016, №3, мод. 150, №11, мод. 883, №11; с. 2017, №1-2, мод. 21, №5, қ. 1, мод. 280; Қонунҳои ҶТ аз 21.02.2018 с., № 1510; аз 21.02.2018 с., № 1511; аз 03.08.2018 с., №1546; аз 04.04.2019 с., № 1599; аз 20.06.2019 с., №1620; аз 19.07.2019 с., №1644; _____), ба истиснои муқаррароти моддаи 415 Кодекси мазкур аз 1 январи соли 2022 аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 418. Мавриди амал қарор додани Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон (ба истиснои боби 32 Кодекси мазкур) аз 1 январи соли 2022 мавриди амал қарор дода шавад.

2. Боби 32 (нархгузории трансфертӣ) Кодекси мазкур аз 1 январи соли 2023 мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон